

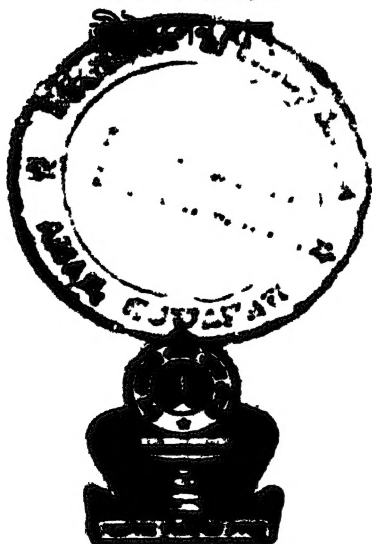
কমলাকান্ত মেহেরা বেণু

কমলাকান্ত ক্ষেত্রৰ বেঙণি

(বহুপ্ৰকাশিত বিখ্যাত চাৰিআলি আঁহিয়েকৰ দ্বাৰা
সম্পাদিত সংস্কৰণ)

সংকলক-সম্পাদক
শ্ৰীমতীশ চন্দ্ৰ চৌধুৰী

সহযোগী সম্পাদক
শ্ৰীযুক্ত হাজৰিকা
শ্ৰীপদম বৰদলৈ

অসম সাহিত্য সভা

**KAMALĀKĀNTA
KSHETRAR
RENGANI**

Addresses, Reports etc. of the
Fifty Sixth Session of Asam
Sahitya Sabha held at Biswanath
Chariali on the 8th, 10th, 11th
and 12th February 1990, edited by
Sri Satish Chandra Choudhury and
published by Dr. Ramcharan
Thakuria General Secretary, Asam
Sahitya Sabha, Chandrakanta
Handique Bhawan, Jorhat, Assam.
First Edition January, 1998. Price
Rs. 25'00 only.

। প্রকাশক : ড° বাসন্ত্যনাথ চৌধুরী। ● প্রকাশক ● অসম সাহিত্য সভা ●

জয়কান্ত ষাৰ্মাৰিক ভৱন ● বোকহাট-৭৮৫০০১ ।

। প্রকাশ : শতাব্দীৰ আশাৰিত্ত্ব যোদ্ধাৰ আশ ।

। মুদ্রক : পুৰ্ববৰ্ত্তন মুদ্রণ ● বিহাৰী ● তৰাহাটী-৮ ।

। মুদ্রা : পীঠিকা টকা দান ।

প্ৰধান সম্পাদকৰ একাধাৰ

অন্য নাহিত্য নতাব হাৰী কাম বিববে প্ৰকাশন নহুং, হাৰাব হাৰাব
লোকৰ সমাবেশেৰে অনুষ্ঠিত হোৱা অধিবেশননহুংবো হাৰী চিন হ'ম দেইবনে
তাৰ আলোচনা বিলোচনা আৰু অভিভাষণনহুং। নতাব উন্নয়নভিত্তন
গোৱালপাৰা অধিবেশনৰ পৰাই নতাপতি, উদ্বোধক প্ৰমুখ্যে বিশিষ্ট অভিধি-
নকলৰ অভিভাষণ, বিভিন্ন সন্মিলনৰ আলোচনা-বিলোচনা নতাই প্ৰকাশ কৰা
উৎকৃষ্টপূৰ্ণ লিঙ্গান্তনহুংকে ধৰি তিন তিন কামৰ খতিয়ান অধিবেশনৰ
পাছতে বাৰ্ষিকীৰূপে প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা কৰি আহিছে। কৰলাকান্ত কেন্দ্ৰৰ বেঙনি
নতাব বটপকাশতম বিশ্বনাথ চাৰিআলি অধিবেশনৰ তিন তিন অভিভাষণ
আৰু আলোচনা বিলোচনাৰ ভেমে এটি নুতি বিকল্পিত সংকলন। এই
সংকলনটিত ১৯৯০ খ্ৰীষ্টাব্দ, ৮, ১০, ১১ আৰু ১২ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে বিশ্বনাথ
চাৰিআলিত অগ্নিকবি কৰলাকান্ত তট্টাচাৰ্যৰ স্মৃতিত নামাংকিত কৰলাকান্ত
কেন্দ্ৰত সমবেশত হোৱা মাননীয় নতাপতি শ্ৰীমন্তকান্ত বৰুৱাৰ প্ৰমুখ্যে বহুগুণ্য
অভিধিনকলৰ অভিভাষণ আৰু আলোচনা-বিলোচনা একেলগ কৰি বাৰ্ষিকী-
ধনিৰ সংকলন আৰু সম্পাদনা কৰি দিছে সেই সময়ৰ প্ৰধান সম্পাদক
শ্ৰীমতীশ চন্দ্ৰ চৌধুৰীয়ে আৰু এই কামত তেখেতক সহযোগ কৰিছে শ্ৰীমুকুন্দ
হাজৰিকা, শ্ৰীপদন বৰবৰৈ আৰু শ্ৰীশৈলেন দাসে। নতাব উৎকৰ্ষ পৰা অৰ্পণ
কৰা এই দায়িত্ব নিৰাধিকৈ সম্পাদন কৰি দিয়াৰ বাবে আটাইকেইজনা
নিষ্ঠাবান কৰ্মীয়ে আনাব আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলে।

নতাব নিয়ম অনুসৰি বাৰ্ষিকী প্ৰকাশ কৰা হয় আদৰ্শী নমিতিৰ আৰ্থিক
সাহায্যেৰে। বিশ্বনাথ চাৰিআলি অধিবেশনৰ আদৰ্শী নমিতিয়েও সেই
দায়িত্ব পালন কৰি আনাব কৃতজ্ঞতাৰ পাত্ৰ হৈছে। তেখেতসকলেও
আনাব শ্ৰদ্ধাৰ বাঢ়িছে। কেইপাতটো আঁকি দিছে শিল্পী অধিমাণ পৰাই,
হুপাই দিছে পূৰ্ববেশ মূৰ্খণ আৰু এইধৰি প্ৰকাশৰ কেন্দ্ৰত মানা প্ৰকাৰে

দ্বায় কবিহে শ্রীমদনারায়ণ দেবশৰ্মা আৰু শ্রীপ্ৰমোদ কাকতিয়ে। এই আটাই-
নকলতৈ আমাৰ শলাগ বাচিছে।

শেখৰ, বিলকলৰ প্ৰবন্ধ আৰু বৰঙণিৰে এইখনি স্তম্ভমূৰ্ছ হৈছে সেইনকল
বৰেণ্য ব্যক্তিত্বই আমাৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলে।

১ জানুৱাৰী, ১৯৯০
চন্দ্ৰকান্ত দলিকৈ ভৱন, বোম্বাই

ড° ৰামচৰণ ঠাকুৰীয়া
প্ৰধান সম্পাদক
অন্য সাহিত্য সভা

সম্পাদকৰ নিবেদন

অসম সাহিত্য সভাই বাৰ্ষিক অধিৱেশনৰ সম্পূৰ্ণ তথ্য নবমিত গ্ৰন্থ বাৰ্ষিকী নাইবা অধিৱেশনৰ থলীৰ নামকৰণেৰে বাৰ্ষিক সংকলন প্ৰকাশ কৰি আহিছে। এনে গ্ৰন্থ প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত অধিৱেশনৰ আদৰ্শী নীতি নমূহে ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰম্পৰা যোৱা কিছু বছৰৰ পৰা হৈছে। আদৰ্শী নীতি কিছু সংখ্যকৰ পৰা প্ৰয়োজনীয় ব্যৱহাৰ নকৰাৰ বাবে কেইখনমান অধিৱেশনৰ বাৰ্ষিকী বা সংকলন প্ৰকাশ নোপোৱাও লক্ষ্য কৰা গৈছে। অধিৱেশনৰ তথ্যৰ লগতে গঠিত ভাষণসমূহ সভাৰ বাবে এক অমূল্য সম্পদ। অধিৱেশনৰ সময়ত সভাৰ মাননীয় সভাপতি, বিশিষ্ট অতিথি, উদ্বোধক, আলোচনা চক্ৰ আদিৰ উদ্বোধক তথা সঞ্চালক, কবি সন্মিলনৰ সভাপতি, আদৰ্শী নীতিৰ সভাপতি আদিৰ ভাষণসমূহ প্ৰকাশ কৰাৰ পৰম্পৰা হৈ আহিছে, যদিও সেইবোৰ গ্ৰন্থাকাষে প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা হোৱাত ই অসমীয়া সাহিত্যলৈ যিকোনো বৰঙণি যোগাব পাৰিছে বুলি আমি অনুভৱ কৰোঁ। আমহাতে সভাৰ বিষয়ে গৱেষণা নতুন কাৰ্যতো এই বাৰ্ষিকীসমূহ সহায়ক হৈছে যে সি বুজাপ।

অসম সাহিত্য সভাৰ বটপকাশনৰ অধিৱেশন পোণিতপুৰ জিলাৰ বিখ্যাত-চাৰিআজিত ১৯৯০ খৃষ্টাব্দৰ ৮, ১০, ১১ আৰু ১২ কেন্দ্ৰস্থানীয় অনুষ্ঠিত হয়। অধিৱেশনৰ থলীৰ নাম অসমীয়া সাহিত্যৰ মহৰ্ণি স্বৰূপ অগ্নিকবি কবজাকান্ত ভট্টাচাৰ্যৰ সৌৱৰণ্য কবজাকান্ত-ক্ষেত্ৰ হিচাপে আদৰ্শী নীতিয়ে নামকৰণ কৰিছিল। অধিৱেশনত গঠিত ভাষণাৱলীৰ লগতে আলোচনা চক্ৰ আদিত বিশিষ্ট আলোচনাকাৰীসকলে জিখিতভাৱে আগবঢ়োৱা আলোচনা আৰু বিশিষ্ট অতিথিসকলে জিখিতভাৱে দিয়া ভাষণসমূহ সংকলিত কৰি গ্ৰন্থখন প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। অধিৱেশনৰ থলীত নিবেদন কৰা ভাষণ আৰু তথ্য তথা অধিৱেশনৰ থলীৰ নামকৰণৰ লগত সংগতি ৰাখি প্ৰস্তুত গ্ৰন্থখনৰ নাম ‘কবজাকান্ত ক্ষেত্ৰৰ বৰঙণি’ বলা হৈছে।

সভাৰ ১৯৮৯-৯০ বৰ্ষৰ প্ৰধান সম্পাদক হিচাপে গ্ৰন্থখন সংকলন আৰু

সম্পাদনার দায়িত্ব ১৯৯০-৯১ বর্ষৰ সত্যৰ প্ৰকাশন তথা কাৰ্যনিৰ্বাহকে আমাৰ ওপৰত হস্ত কৰে। আমাৰ কাৰ্যকালতে গ্ৰন্থখন ছপাশালীলৈ প্ৰেৰণ কৰা হয় যদিও ছপা কাৰ্য সম্পন্ন নোহোৱা বাবে বিগত দুখনৈ অধিবেশনত মুকলি কৰিব পৰা নগ'ল। আনহাতে গ্ৰন্থৰ বৰ্ধিত কলেবৰলৈ লক্ষ্য কৰি অধিবেশনৰ পূৰ্ণাংগ সমীক্ষা অধিবেশনৰ বিভিন্ন কাৰ্যসূচীৰ ছবি আদি সংযোগ কৰিব পৰা নগ'ল। তাৰবাবে মাজনা বিচাৰিছোঁ।

একেদেৰে মৌখিকভাৱে দিয়া তাৰণৰ বাণীবদ্ধৰূপ আমাৰ হাতত নপৰাৰ বাবে গ্ৰন্থত লিখিৰিখি কৰিব পৰা নগ'ল। সম্পাদনাৰ বিভিন্ন দিশত সহযোগ আগবঢ়োৱা বাবে সত্যৰ ১৯৮২-৯০ বৰ্ষৰ তিনিওগৰাকী সহকাৰী সম্পাদক তথা সহযোগী সম্পাদক শ্ৰীমুকুন্দ হাজৰিকা, শ্ৰীপৱন বৰদলৈ আৰু শ্ৰীশৈলেন দানজৈ শলাগ ব'ল। বেটুপাত অংকন কৰি সহযোগ আগবঢ়োৱা বাবে ব্ৰাহ্ম-প্ৰতিম চিত্ৰ-শিল্পী বনেন্দ্ৰনাথবাৰণ জোৱাকাবলৈ আমাৰ স্নেহ বাচিগৈ। গ্ৰন্থখনৰ লম্বলম্বুহ সংৰক্ষণ আৰু আন আন দিশত সহায় আগবঢ়োৱা বাবে সত্যৰ ১৯৮২-৯০ চনৰ ধনুৰ্ভাষী শ্ৰীমবনাথবাৰণ দেৱশৰ্মা আৰু (সৰ্বশ্ৰী প্ৰমোদ কাকতি, বীণক কাকতিলৈ শ্ৰীতি সন্মৰণ জ্ঞাপন কৰিলোঁ। সত্যৰ ১৯৮২-৯০ বৰ্ষৰ সত্যপতি শ্ৰীমুত মহিষ বৰা, উপ-সত্যপতি শ্ৰীমুত বাহু গগৈয়েৰে আগবঢ়োৱা দ্বিহা-পৰামৰ্শৰ বাবে আমি স্তেৰ্ণলোকৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ। গ্ৰন্থখনৰ বিবৰে খা-খবৰ লৈ উৎসাহ যোগোৱা বাবে সত্যৰ বটপকালন্তৰ অধিবেশনৰ আদৰ্শী সমিতিৰ সভাপতি ডাঃ কোবেবৰ বৰা আৰু সাধাৰণ সম্পাদক শ্ৰীঅসং বড়ালৈ আমাৰ প্ৰভা বাচিগৈ। সত্যৰ এনেধৰণ প্ৰকাশন আঁচনিৰে বাৰাবাহিকতা লাভ কৰক, ইয়াকে বাছা কৰোঁ।

৬ বাহুবাবী, ১৯৯০ খৃষ্টাব্দ
পাঠশালা

শ্ৰীসত্যীশ চন্দ্ৰ চৌধুৰী
সংকলক-সম্পাদক

সূচীপত্ৰ

বট্‌পকাশতম অধিবেশনৰ সভাপতিৰ অভিভাষণ—মহকান্ত বৰুৱা	১
সভাপতিৰ ভাষণ (বিশেষ বিষয় বাছনী সভা)—মহকান্ত বৰুৱা	২৮
পতাকা উত্তোলনৰ ভাষণ—মহিম বৰা	৩৬
মুকলি অধিবেশনৰ ভাষণ “বাওঁ বোজা বিদ্যায়ৰ বাণী”—মহিম বৰা	৪৪
দ্বিতীয় মুকলি অধিবেশনৰ মুখ্য অতিথিৰ ভাষণ—প্ৰফুন্ন কুমাৰ বৰুৱা	৫১
বিধনাথ চাৰিআলি সাহিত্য সভাৰ বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণ —বিনয় চন্দ্ৰ বৰুৱা	৫৭
বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণ—চাও হেম বৃঢ়াগোহাঞি	৬০
বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণ—কাৰাম ইবুংহল	৬৬
বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণ—পাৰি বংপি	৭৪
সাংস্কৃতিক সন্মিলনৰ উদ্বোধনী ভাষণ (প্ৰথম)—উদয় ভাগৱতী	৭৮
সাংস্কৃতিক সন্মিলনৰ উদ্বোধনী ভাষণ (দ্বিতীয়)—গোপাল দাস	৮২
সাংস্কৃতিক সন্মিলনৰ উদ্বোধনী ভাষণ (তৃতীয়)—গোকুল পাঠক	৮২
কবি সন্মিলনীৰ উদ্বোধনী ভাষণ—অজিত বৰুৱা	১০০
কবি সন্মিলনীৰ সভাপতিৰ ভাষণ—চুৰাউলীয়া আহমদ	১০৫
“অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সমবায়িক ৰূপ” বিষয়ক আলোচনা চক্ৰৰ সঞ্চালকৰ প্ৰাৰম্ভিক ভাষণ—ড° বুদ্ধদেৱ দাসৰ শৰ্মা	১১২
অসমৰ সংস্কৃতিৰ সমবায়িক ৰূপ—মহকান্ত গন্ধীয়া	১২৭
অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সমবায়িক ৰূপ—গীতা উপাধ্যায়	১৩৩
“ৰূপান্তৰৰ নাজেহি অসমৰ ভৌগোলিক আৰু বাৰ্জনৈতিক দৃষ্টি” বিষয়ক আলোচনা চক্ৰৰ উদ্বোধনী ভাষণ—ড° বৰ্ণনতা বৰুৱা	১৫৬
“ৰূপান্তৰৰ নাজেহি অসমৰ ভৌগোলিক আৰু বাৰ্জনৈতিক দৃষ্টি” আলোচনা চক্ৰৰ সঞ্চালকৰ ভাষণ—ড° যোগেন্দ্ৰনাথ বৰুৱা	১৬৬
স্বত্বপ্ৰেৰ উদ্বোধনী ভাষণ—দীপিকা বৰুৱা	১৭৩
প্ৰেৰ উদ্বোধনী ভাষণ—হিতেশ ভেকা	১৭৭

প্ৰতিনিধি শিবিৰৰ দ্বাৰা মুকলি ভাষণ—কুজ হাজৰিকা	১৮৬
স্বত্বতৰ্পণ : মুখ্য তৰ্পকৰ ভাষণ—মোকদা দেৱী	১৮৭
আহবনী সমিতিৰ সভাপতিৰ ভাষণ—ডা° কোবেৰন বৰা	১৮৯
আহবনী সমিতিৰ কাৰ্যকৰী সভাপতিৰ ভাষণ—অপূৰ্ব কুমাৰ দাস	২০১
আহবনী সমিতিৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ ভাষণ—অগ্ন বড়া	২০৭
দ্বিতীয় মুকলি অধিবেশনৰ বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণ —স্বাধাৰণ কুমাৰ (বাহু) কাকতি	২১৩

পৰিলিষ্ট

- (ক) প্ৰধান সম্পাদকৰ ১৯৮৯-৯০ বৰ্ষৰ বাৰ্ষিক প্ৰতিবেদন
(খ) জিলা আৰু শাখা স্তৰৰ বাৰ্ষিক প্ৰতিবেদন (১৯৮৯-৯০ বৰ্ষ)

বৃষ্টিপ্ৰকাশনত অধিবৈশ্যনৰ সভাপতিৰ অভিভাষণ

—সম্বন্ধিত বক্তব্য

অসম সাহিত্য সভাৰ বিদ্যাহী সভাপতি মহোদয়,
এই মুকলি সভাৰ উদ্বোধক মহোদয়, আদৰ্শ সভাৰ
সভাপতি প্ৰমুখ্যে কৰ্মকৰ্ত্তাসকল, প্ৰতিনিধিবৰ্গ, সভাসভাৰী
আৰু কৰ্মজাকালত নগৰত পোটেখোৱা প্ৰজ্ঞাতাৰুৰ বাইন,

অসম সাহিত্য সভাৰ সভাসকলৰ দ্বাৰা নিৰ্বাচিত হৈ মই কম্পিত চিত্তেৰে
আপোনালোকৰ সন্মুখত থিয় দিছোঁহি ১৯৯০ চনৰ বাবে অসম সাহিত্য সভাৰ
সভাপতিৰূপে। মই একম সন্মত লেখক, অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি হ'ম
যুঁজি কোনোকাৰে কল্লনাও কৰা নাছিলোঁ। কিন্তু অষ্টম-নটম-পটিলী ইতিহাসৰ
অনুভৱ অমোঘ নিয়ন্ত্ৰিত মই আজি সেই স্তপতে আপোনালোকৰ সন্মুখত।
দায়িত্ব হিচাপে ইয়াক বহন কৰিব পৰা সামৰ্থ্য মোৰ নাই, ইয়াক গ্ৰহণ কৰিছোঁ
কেৱল আপোনালোকৰ প্ৰীতিৰ দ্বাৰা হিচাপে আৰু লগতো অসমীয়া মানুহে
'অসমীয়া সাহিত্যিকক দিব পৰা সৰ্বোচ্চ সন্মান হিচাপে। কৃতজ্ঞতা কৰাৰে
বুজাব পৰা বক্তৃতা নহয়.....অথচ কৰাৰ বাহিৰেবো মোৰ কি সক্ষম আছে।

পূৰ্বস্বাক-ভিৰস্বাক-প্ৰেংসা-পৰিবাৰে লেখকক দৰাচলতে স্পৰ্শ নকৰে, কৰে
উপেক্ষাই। মোৰ পৰম সৌভাগ্য যে মোৰ লগত সাহিত্যিকৰ উপেক্ষিত বোৱা
নাই। অসম সাহিত্য সভাৰ লগত মোৰ সাহিত্যিক পদত চিৰকালৰেই আছিল,
এতিয়া আনুষ্ঠানিকভাৱে সেই সম্পৰ্কনত মই প্ৰৱেশৰ পথত। কবীপ্ৰবীৰৰ
ঐকীয়মিত মই আৰো জীৱনৰ কোনো কমেই পেলনি মাৰাম। 'সাহিত্য সভাৰ
লগত এই সংযোগে মোৰ জীৱন আৰু সাহিত্যিক নতুন স্তৰত সোৱাত আৰু
'পৌৰাণিক অধিবৈশ্যন' যোগৰ। মোৰ দৰে কৰ্মজ-কৰ্মজ, 'মোৰ'ৰ দৰে সাহিত্য
পৰিবাৰে কিবা স্তৰত হ'ব সেইটো মোৰ মনে নহয়। 'কৰ্মজ'ৰ দৰে হ'ব।

কথা নিবেদন কৰিম। মই সাহিত্যৰ ইতিহাসকাৰ নহওঁ, মই ভাষাবিদ নহওঁ, মই নিজকে এজন কবি বুলি বিশ্বাস কৰোঁ। সেই দৃষ্টিত মই হয়তো সাহিত্যিকো। অনবীয়া ভাষা যোৰ সাহিত্যৰ মাধ্যম। গতিকেই সাহিত্যৰ লগত সম্পৰ্ক থকা মাহুহ হিচাপে মই ভাবাৰো সামান্য কাক। যোৰ চিত্ৰকৰ ভাস্কৰ বহু-লকলক মই মনে মনে অলপ ঈৰ্ষা কৰোঁ। তেওঁলোকৰ মাধ্যম সদজনবোধ্য, দাৰ্শনিকতাৰে বিশ্বজনীন, আন্তৰ্জাতিক আৰু কালানীভো। আদম বৃগত মাহুহৰ ভাষা নিশ্চয় আছিল, আমি তাৰ একো গমকে নাপাওঁ; কিন্তু গুহাচিত্ৰই আমাক তেওঁলোকৰ মনৰ জীৱনৰ আৰু লবাজৰ থবৰ দিয়ে। স্নেহীনৰ গুহাচিত্ৰ আৰু মধ্যযুগৰ গুহাচিত্ৰৰ মাজত এক আত্মীয়ত্ব দেখোঁ।

কিন্তু ভাষা দেশ আৰু কালৰ সীমাবে সীমিত। দুটা পাহাৰৰ ভাষা এজনৰ বাবে ভাষা, আনজনৰ বাবে অৰ্থহীন বাক্যবল্লী নিঃসৃত কিছুমান শব্দৰ কোলাহল মাথোন। সুগাচীন একোটা ভাষাই কালৰ সোঁতত আহি এনে ক'ল জয়, নে অতীতৰ ভাষাৰ লগত তাৰ যেন কোনো সন্মিলন নাই—এনে লাগে।

ভাষিলে বিন্মিত হ'ব লাগে, ভাষা নামৰ এই কণ্ঠ নিঃসৃত ধ্বনি তবল্ল মাহুহৰ কি বিশ্বয়কৰ আৰু বৃগান্তকাৰী আবিষ্কাৰ। অত্যান্ত জীৱ-জন্তু-পৰা, আনকি উন্নত কপি বা বনমাহুহইতৰপৰা মাহুহক পৃথক কৰিছে ভাষাই—ভাষা শক্তিয়ে—উচ্চাৰিত ধ্বনিপুঞ্জৰ প্ৰায়োগিক ব্যৱহাৰে। মাহুহৰ বোম্বাইনীতা, আঙুলিৰ বিপৰীতস্থ বুঢ়া আঙুলি, আগ ঠেঙৰ মুক্তি আৰু হাতলৈ কপালৰ, আহিলাৰ ব্যৱহাৰ আৰু আনকি নিৰ্মাণ—এই সকলোবোৰ পৰীক্ষাৰ চালনীয়ে মাহুহৰ বাহিৰেও আন বহুতো প্ৰাণী হেজাৰঙে লৰকি যায়। কণ্ঠৰবো প্ৰাণ সকলো প্ৰাণীয়ে আছে। (আনকি বোবা বুলি বিশ্বাসত জিৰাফৰো আছে!) কিন্তু উচ্চাৰিত ধ্বনিৰ বাগীচলৈ কপালৰ কৰাৰ ক্ষমতা, কণ্ঠনিঃসৃত ধ্বনি তবল্লৰ প্ৰায়োগিক ব্যৱহাৰ—মাহুহৰ একক। আন কোনো প্ৰাণীয়ে তাক আঁহৰণ কৰিব নোৱাৰিলে। আৱেগিক স্নানুত্মীচালিত মাংসপেশীৰ বিকলনৰ বাবে আন জীৱ-জন্তুৰ শতভো অৱস্থাতেহে কিছু ভাব-মা দেখা যায়। কুকুৰে ভুকেও, পেঙেৰিও দিয়ে। কিন্তু, মূৰ্ত বা অমূৰ্ত বস্তুৰ প্ৰতীকৰূপে, বস্তুক নিৰ্বেশ কৰিবৰ বাবে কণ্ঠধ্বনিৰ বিশেষ ব্যৱহাৰ একমাত্ৰ মাহুহেইহে কৰিব পাৰিলে। সেই-কাৰণে ভাষাক এ তথা নিৰ্বেশাত্মক (denotative) বা প্ৰতীকী সত্তা বুলিয়েই থকা হয়, অথচ ভাষাই মাহুহক ইতৰ জন্তুৰপৰা পৃথক কৰিলে। ভাষাৰ এই প্ৰতীকী সত্তা, নিৰ্বেশাত্মক গুণ অকৃতৰ কৰিবৰ বাবে এটা দক উদাহৰণঃ

সাবশেষ, কুকুৰ, ডগ (dog), পেৰো (perro), কানিচ (canis), চিয়েন (chien), হুন্ড (hund)—এই শব্দকেইটাই ভৌ ভৌ কৰা বিশেষ কৃত্ত এটাৰ প্ৰতি সংকেত কৰে। ভাবান্তৰ ভৌ ভৌ ভব (Bow-wow theory) অগ্ৰাহ্য কৰি কৃত্তটোৰ বেলেগ ভাষাত বেলেগ নাম। connotation নহয়, denotation। বাস্তবিক ইতৰ কৃত্তৰপৰা পৃথক কৰা ভাষাই এইদৰে বাস্তবক মাজতো পাৰ্থক্যৰ সৃষ্টি কৰিলে।

এই কথাটো বাস্তবে কষ্ট পাইছিল আৰু তাৰ ব্যাখ্যা বিচাৰি বৰ্ণভৰত আশ্ৰয় লৈছিল। 'এক বহু হ'ল'—উপনিষদৰ এই তত্ত্ব ভাষাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ কৰা হৈছিল নে নাই নাজানো। কিন্তু ইহুদী পুৰাণৰ বাবিল তত্ত্বৰ কাহিনীয়ে ভাষান্তৰৰ বাবে পৰোক্ষ স্বেচ্ছাকৈয়ে যেন দায়ী কৰিছে। বিহোৱাই কৈছিল, "চোৱা, সিহঁত একে জাতি, আৰু সিহঁতৰ ভাষাও একে।.....এতিয়া সিহঁতে ঠাৱৰ কৰা কোনো কৰ্ম সিহঁতৰ অসাধ্য নহ'ব.....এতেকে আহাঁ!...সিহঁতৰ এজন আনজনৰ ভাষা বুজিব নোৱৰাকৈ সেই ঠাইত ভাষাৰ ভেদ জন্মাই" (বাইবেল : আদিপুত্ৰ ১১)। গতিকেই হেনো বাস্তবে ইচ্ছা কৰা মতে এক তত্ত্বও সাজিব নোৱাৰিলে আৰু পৃথিৱীত নানান ভাষাৰ জন্ম হ'ল। আমাৰ আত্মাৱাসকলৰ লোক পৰম্পৰাতো এনে এটা সাধু আছে।

নাই...খৰৰ সাধু বা লোক-সাধু কৈ যি আপোনালোকক আৰু নিজক আত্মৰা ভাবিব খোজা নাই। পৃথিৱীত বিভিন্ন ভাষাৰ জন্ম প্ৰক্ৰিয়া নিশ্চয় ইমান সহজ নহয়। সেই প্ৰক্ৰিয়াটোৰ বিষয়ে মোৰ একো ধাৰণাই নাই। যি বাখোন ঐতিহাসিক যুগত কৰা বৰ্ণনা শুনিছোঁ, পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ভাষা লোক প্ৰব্ৰজনৰ কাৰণে বিভিন্ন ঠাইত বিয়পি পৰিছে। ক'ৰ ভাষা ক'লৈ যায়—সেইটো 'ক'ৰ পানী ক'লৈ যায়' বোলা সমস্যাটোকে জটিল, কিয়নো নৃত্য স্বকৰমতে যন্ত্ৰোজ গোত্ৰৰ হৈ খাটীয়াসকলে এটা অগ্ৰিক ভাষা কৰ। এইবোৰৰ উদ্ভব হয়তো আছে; কিন্তু যি কাৰণে এই কথাৰ অৱতারণা কৰিছোঁ সি সম্পূৰ্ণ স্তৰীয়া। বহুভাষাৰ সমস্যাটো বৰ জটিল সমস্যা। বাস্তবে নিজক 'একে জাতি' বুলি ভাবিলেও ভাষাই যেন খাটত ছেঙাৰ দিব খোজে ভাষাৰ পৰিকল্পতা, জাতিৰ পৰিকল্পতা আদিৰ ধাৰণাই মানৱীয় প্ৰযুক্ত্যৰ কি ক'ত ওবে তাৰ উদাহৰণ অতীত আৰু বৰ্তমানৰ ইতিহাসত আছে।

S আৰু Sh—চ আৰু শ এই দুটা উচ্চাৰণৰ পাৰ্থক্যৰ কাৰণেই বৰ্ত্তন নদীৰ পাবখাটত বিৰাজিত কেন্দ্ৰব লোক হেনো বাইবেলৰ যুগতেই স্তম্ভ কৰা চৈতন্য : ইষ্ট্ৰিয়ৰপৰা পৰাই বোৱা কোনো বাস্তবে যদি কৰ, বোক পাৰ হ'বলৈ দিয়া,

ভেঙিয়া গিলিয়নৰ বাহুহে তাক লোখে, ভূমি আনো ইফ্ৰিয়বীয়া বাহুহে নোহোৱা ? আঁক শি যদি কয়, মহন্ত, ভেঙিয়া ভেঙিবিলাকে কয়, এবাৰ ‘শিবোলেথ’ (shiboleth) বোলাচোন, তাতে সি শুদ্ধ ৰূপে উচ্চাৰণ কৰিব নোৱাৰি ‘চিবোলেথ’ (siboleth) বুলি ক’লেই তাক ধৰি বৰ্জনৰ পাবখাটতে বধ কৰে। সেই সময়তে ইফ্ৰিয়নৰ ৪২ হাজাৰ লোক মৰা পৰিল—[বাইবেল, পুৰণি নিয়ম, বিচাৰকৰ্ত্তাবিজাক ৯ : ১২]

বাইবেলৰ এই লাগু বা ঘটনাৰ নবেই ‘স’ বোলা ধ্বনি এটাৰ উচ্চাৰণ পৰীক্ষাৰে জাতিৰ নিৰ্ণয় কৰা এতিয়াও বেধি আছে। তেনেবোৰ কাৰণতেই বোৰ স্তম্ভবত ধকা কবিতোৱে কৈ উঠিছিল : “মৰা বাহুহৰ মুখ শুভি চাও কোনটোনো কাৰ বাতুতাৰা !”

ভাৰাৰ বিষয়ে মোৰ এইবোৰ চিন্তা বা হুশিচিন্তা। স্বপ্ন বা হঃস্বপ্ন। ভাৰাই ভাৰাই পাৰ্শ্বক্যৰ এনে ককণ পৰিণতি আনো বাহুহে কল্পনা কৰিব পাৰে !

বোৰ অনাতুৰা মনত অসম সাহিত্য সভাই তিনিটা বাই ৰূপত দেখা দিয়ে। এটা হ’ল—এইখন সাহিত্যৰ সভা। জীৱনক জীৱনৰ সৈতে যুক্ত কৰা শক্তি এই সাহিত্য। সাহিত্য যেনেকৈ কেৱল ৰচকৰ সামগ্ৰী নহয়, তেনেকৈয়ে সাহিত্য সভাও অকল সাহিত্যিকৰ সভা নহয়। এইখন লেখক সন্মিলন নহয়—সাহিত্য সভা। ইয়াত লেখক আৰু পাঠকৰ, দাতা আৰু গ্ৰহীতাৰ সমান মৰ্যাদা। সাহিত্য ৰচক আৰু সাহিত্যপ্ৰেমী—দুয়ো ইয়াৰ সমান নহ’লেও অসমীয়াৰ ! অকল সাহিত্যিকৰ সভা নহয় কাৰণেই ইয়াত বাইজৰ সন্মিলন। ইয়াৰ কবি সভা, আলোচনা চক্ৰ, বিষয় বাছনি সভা...এইবোৰে যেন অসমীয়া সাহিত্যৰ দিকনিৰ্ণয় কৰিব এনে এটা ভাৰতে অসমৰ বাহুহে এই সভাৰ কাৰ্যকলাপ মন কৰে। ইয়াৰে বছৰেকীয়া অধিবেশনক ‘মেলাস্থলী’ বুলি বহুতে অসন্তোষৰ চকুৰে চাই ইতিকি কৰাও শুনিছিলোঁ। আজিকালি ভেনে সমালোচনাৰ চোক কৰি আহিছে। শিল্প, বাণিজ্য, ধৰ্ম আদিক লৈ যদি মেলা হ’ব পাৰে.....সাহিত্যিক লৈ কিয় মোহাবিধ ? শিল্প-বাণিজ্যতকৈ সাহিত্যৰ মূল্য কম নেকি বাক ? সাহিত্যৰ নামত লাভ, নিৰক্ষৰ ইমান বাইজ গোট খোৱাটো বৰ বিষয়ৰ কথা বুলিও নাতোৱে। অসমীয়া বাহুহৰ বেশপ্ৰেৰ বাইকৈ ভাৰাতন্ত্ৰিক। ভাৰাতন্ত্ৰিক হোৱা কাৰণেই এই বেশপ্ৰেৰ মোটামুটিভাৱে চকুলাৰ হৈ আছে। আকৌ, নকলো সৈ গৈ যেন এতিয়া কেৱল ভাৰাতোহে ৰাতি আছেগৈ। তাক জীৱৰ সাধনাবেই হওক, অসম স্তম্ভৰ আন্দোলনৰে হওক বলা কবিকই জাগিব—এয়েই যেন অসমীয়া জাতিৰ স্বৰ্ণ

কল্পক। অসমীয়া সাহিত্য যে অ. ভা. উ. না. সভাৰ দিনকণা ওলাই সাহিত্য সভা পালেহি...এই কথাটো হয়টো আঁহাৰ লক্ষ্যে সৰলত মনত নাথাকে।

সাহিত্য সভাৰ আৰু এটা ৰূপ আছে। ই স্বৰূপতে অসমৰ প্ৰাচীনতম ব্ৰহ্মসংস্কৃত শিক্ষাসন্থী অসমীয়া। এটা বৰ উল্লেখ : শাউলু- ব্ৰহ্মচৰ্য আত্ম- ধানৰ বাহিৰে অসমীয়া ভাষাৰ আটাইকেইখন অভিধান অসম চৰকাৰ বা অৰ্হচৰকাৰী প্ৰতিষ্ঠান অথবা ব্যক্তিগত খণ্ডতে প্ৰকাশিত হৈছে। চক্ৰবৰ্তী অভিধানেই একমাত্ৰ অসমীয়া অভিধান, যিখন এটা ব্ৰহ্মসংস্কৃত শিক্ষাসন্থী প্ৰতিষ্ঠানে সম্পাদনা আৰু প্ৰকাশ কৰিছে। সেই প্ৰতিষ্ঠান হ'ল অসম সাহিত্য সভা। চন ১৯৩২। অসম-অপ্ৰচলিত ব্ৰহ্মচৰ্য অভিধান আমেৰিকান বাণিজ্য মিত্ৰনে প্ৰকাশ কৰে। বাণিজ্য মিত্ৰনে অসমীয়াৰো কিছু ধৰ্মীয় অসমীয়া। তাৰা চৰ্চা তাত ধৰ্মৰ হাতধৰী জিগীৰ্হে। অসম সাহিত্য সভাৰ এই শিক্ষাসন্থী পৰম্পৰা বাবে বাবে প্ৰতিষ্ঠিত হৈ আহিলেও নিঃশেষ হোৱা নাই। এনে কাৰণ বাবে অসমীয়াৰো হ'লেও সাহিত্য সভা এটা বিশেষ গুণৰ অধিকাৰী আহিল। এই সভা দানৰ উপৰুত আৰু আহাৰভাৰন পাত্ৰ আহিল। বৃহৎ ধৰ্ম অসমীয়া ক্ৰমে দানৰ ঠাই অসমীয়াৰ অধিগ্ৰহণ কৰিলে। কল্যাণকামী শাসন ৮৪৩ বুলি বোধগাত মুখ হ'লে সম্পৰ্হে বিপদ !

সাহিত্য সভাৰ তৃতীয় ৰূপটোৰ কথা মই গ্ৰহণ কৰিছো। সাহিত্য সভাৰ এয়েন প্ৰাক্তন সভাপতিৰ ব্যক্তিগত মন্তব্যৰপৰা। এইখন সভাসকলৰ সভা। স্বৰূপতে, সভাৰ নিয়মাবলী মতে সভাসকলেই এই সভাৰ কেন্দ্ৰ নহি। সভাক এতিয়া আতীৰ অসমীয়াৰ মৰ্যাদা দিয়া হৈছে। অসমীয়া কাকতে-পাই সেই দাবীৰে প্ৰকাশ। কিন্তু ইয়াৰ সহায় কাৰ্যকৰণ নিয়ন্ত্ৰিত হয় সভাসকলৰ দ্বাৰা প্ৰত্যেক বা পৰোকে। সভাসকলৰ তাতিক, সামাজিক আনকি বাতৰিমিত্তিক আৱৰ্ণ বা কৰ্মমুহূৰো প্ৰতিকৰণ সাহিত্য সভাত বেৰা পোৱাটো অসম্ভৱ বা অসম্ভৱ নহয়।

মাই, প্ৰব্ধৰ বাইজ, মই সাহিত্য সভাৰ ইতিহাস ক'ব খোজা নাই। অসমীয়াৰ মানসিকতা এই সভাৰ কাৰ্যকৰণত প্ৰতিকৰণিত হোৱাৰ বাবেই, বা কৰিবৰ বাবেই যে ইয়াক আতীৰ অসমীয়া ৰূপে গ্ৰহণ কৰা হৈছে, তাকেই ক'ব খুজিছো। অসম সাহিত্য সভাৰ ওৰা সভাসকলৰ এইটো এটা ডাঙৰ শক্তি। কিন্তু শক্তিৰ প্ৰকাশৰ অৱশ্যক যে স্বৰূপতাও থাকিব পাৰে, সেইবৰ বোধৰ অৱশ্যক যে এটা প্ৰৱৰ্ত্তা থাকিব পাৰে, তাৰো ক্ষেত্ৰত আমি বোধগাতক মনোৱাটো। অসমীয়া কামনিকৰণৰ নিয়মে অসম আৰুইয়ে ব্ৰহ্মচৰ্য-কৰাটো কিছু পৰিৱৰ্ত্তন হ'ব।

মানব দিনৰ বা মোৱামৰীয়া সংগ্ৰহৰ কথা এতিয়া বিশ্বতিৰ গৰ্ভজৈ গ'লেও, বুটচ আগমনৰ সময়ৰ কেইটামান পৰিস্থিতিয়ে অসমীয়া মানসিকতাৰ দিক নিৰ্ণয় কৰিছিল বুলি ক'ব পাৰি। বুটচ শাসন বহুই শান্তিৰ বিনিময়ত এনে কিছুমান সমস্যা আঁহাক দিবলৈ আবন্ত কৰিছিল, যিবিলাকৰ বাবে আমি অৰ্থাৎ মধ্যমিত অসমীয়া মানুহখিনি প্ৰস্তুত নাছিলোঁ। দাসপ্ৰথা (বন্দী-বেটা) বন্ধ কৰোঁতে মণিৰাম দেৱান আহিব বিৰোধিতা মন কৰিবলগীয়া। খেজ-প্ৰথা আৰু বেগাব প্ৰথাৰ ঠাইত খাজনা প্ৰথা প্ৰবৰ্তনৰ সময়ত হোৱা খেজমেজিব কথাও সামাজিক ইতিহাসৰ ছাত্ৰই জানে। যি কোনো কাৰণতেই নহওক, আচোমৰ দিনত অসমত বঙ্গভীতি নাছিল। কত্ৰসিংহই বিনাৱিধাই অসমৰ গায়নক বঙালী 'হংকীৰ্তনীয়া' হতে গীত শিকিবলৈ দিছিল। জয়ন্তীয়া বুৰঞ্জীৰ লেখকদ্বয়ে নিবৃদ্ধপ্ৰভাৱে বঙলা শব্দ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। মোগল যুদ্ধৰ সময়ৰ বুৰঞ্জীত দেখাৰ ফাৰ্চী আৰবী শব্দ। আৰবী জাচুচ (গুপ্তচৰ) শব্দটো 'দাচুচ' ৰূপত এথাৰেই সোমাজ যদিও হিন্দী চিনেমাৰ ফলত জাচুচ শব্দটো আকৌ জনাজাত হৈছে। শব্দৰেখা-মাধৱদেৱে অসমীয়াৰ cognate যি কোনো ভাষাৰ শব্দ, আনকি বাৰনিক শব্দও অকুতোভয়ে ব্যৱহাৰ কৰি গ'ল। অ. ভা. উ. দা. সভা বা সাহিত্য সভা বা কোনো ভাষানীতি নোহোৱাকৈয়ে এটা শব্দৰ অৱস্থানৰ পৰা ডেউলোকে ভাষা ব্যৱহাৰ কৰিছিল। ইংৰাজ অহাৰ পৰতো অসমৰ মানুহৰ বঙ্গভীতিৰ বা বঙ্গভাষা ভীতিৰ মানসিকতা হ'বলগীয়া নাছিল, মণিৰাম দেৱানে বঙলা বা বঙলা মিহলি ভাষাতে ডেউৰ বুৰঞ্জী বিবেক ৰত্ন লেখিছিল। 'কুমপানীৰ বিন' আৰু 'মহাৰাণীৰ' আহোমতে অসমীয়া জাতি বুলি এটা ধাৰণাৰো জন্ম হ'ল, আৰু ভাষাই যেন হ'ল জাতিটোৰ পাৰ্থক্যৰ বা স্বকীয়তাৰ সূত্ৰ। চৰকাৰী কাৰ্য আৰু শিক্ষা ব্যৱস্থাত কিহৰ কাৰণে আৰু কাৰ উদ্ভোগত বঙলা ভাষাৰ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল তাৰ পৰা খেদিবৰ প্ৰয়োজন বা মানসিকতা সেই সময়ত আমাৰ থকাটো সন্দৰ্ভ নাছিল। অসমৰ মানুহে দেখিছিল—চাহাবসকলৰ লগত অহা ভাৰতীয় কৰ্মচাৰীবিলাক বঙলাভাষী আছিল, গতিকে শিছৰ যুগৰ আজো-চনাত বঙ্গোৱানবিলাকৰ গাতে ঘোৰবিলাক লাপি বিয়াটো সহজ আছিল। আৰু বঙলাভাষীসকলে যে চৰকাৰী চাকৰি আৰু আদালতৰ কামত স্বেচ্ছা লোকৰ ভাষাই দিয়া স্থিতিখিনি উপভোগ নকৰিছিল সিও নহয়। বহু অসমীয়া ভাষাৰ ইতিহাস নাজানো, কিন্তু সাহিত্যৰ নজিবৰপৰাই বুলিব পাৰোঁ, এটা আৰ্বগোষ্ঠীৰ ভাষা হ'ল বহুল আৰু লগতে কিছুমান বক উপভাসিক

গোটেই কেইবাশ বছৰৰপৰা চলি আহিছে। এই কথাও জানো—বঙলা ভাষাৰ জনক এই ভাষাৰ পাৰ্থক্যও বহুত। ইংৰাজ অহাৰ আগতে বিভিন্ন সময়ত দেই ভাষাৰ কেইবাটাও কেন্দ্ৰ জীৱন্ত ৰূপতে আছিল। মাজুলীৰ লত্ৰসমূহত, পৰ্ব্বতীত, বংপুৰ, যোৰহাট আদি আহোম ৰাজধানীবিলাকত, বৰদোহা। পাটবাউসী, বৰপেটাৰপৰা মধুপুৰলৈকে লত্ৰসমূহত, দক্ষিণ ৰাজসভাত—এই ভাষাটো প্ৰচলিত আছিল, হয়তো 'অজপ ভিন ভিন গঢ়ত। তাৰ জিপগত চকিত্তো হান নাহান্য আছিল। কখনভজীৰো আছিল। আজি যদি বৈষ্ণৱ পৰম্পৰাৰ লত্ৰসমূহত প্ৰচলিত ভাষাটো অসমৰ মাত্ৰভাষা হ'লহেঁতেন হয়তো অসমীয়া ভাষাত প্ৰবৰ্ত্তিত এক ৰচন মোপ পালেহেঁতেন আৰু কৰ্তৃব্যৰ প্ৰয়োগ প্ৰায় নোহোৱাই হ'লহেঁতেন! ইংৰাজে তেওঁলোকৰ তৎকালীন ভাষা ব্যৱহাৰে বঙলা ভাষা প্ৰচলন কৰিবলৈ কৰা চেষ্টাৰ বিৰোধী ভাষাৰ প্ৰতিক্ৰিয়া স্বৰূপেই আজি আমি অসমীয়া বোলা এই আৰ্যভাষাটোক যি ৰূপত দেখিছোঁ, তাৰ যি ব্যাপ্তি দেখিছোঁ সেইটো নাপালেহেঁতেন। এই কথাও আমি পাহৰিলে নচলিব যে মিহনাৰী-সকলৰ এজনে যিটো অসমীয়া ভাষা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ সোঁতৰ দৰে বৈ থাকিব হুঁচি কৈছিল, তেওঁ কিন্তু কামৰূপত প্ৰচলিত ভাষা বা কখনভজীক তাৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব খোজা নাছিল আৰু বোজা নাছিল কছাৰীসকলক (আধুনিক প্ৰতিপক্ষকে বডোসকলক,।

এটা কথা কেৱল মন কৰিবলগীয়া, যিটো লভ্যৰ ওপৰতেই তিষ্ঠি কৰি মিহনাৰীসকলে অসমীয়া ভাষাৰ ব্যাপ্তিৰ কথা বোকা কৰিছিল, সেইটো হ'ল—ইংৰাজ বা মিহনাৰীসকল অহাৰ আগতেই উজনি অসম অঞ্চলৰ অসমীয়া উপভাষাসমূহ গোট খাই এটা ভাষা বেন হৈ পৰিছিল। হয়তো আহোম শাসন ব্যৱহাৰ বাবেই সেইটো সম্ভৱ হৈছিল। আনহাতে কামৰূপ-বঙালীক অকলত (ব'ল ইংৰাজে প্ৰথম খলি পাতিছিল) ৰাজনৈতিক অস্থিৰতাৰ বাবেই হয়তো, কেইবাটাও উপভাষা প্ৰচলিত আছিল আৰু এতিয়াও আছে। উজনি-নাৰনিৰ ভাষাৰ এই পাৰ্থক্যৰ কথা মিহনাৰীসকলৰ বক্তব্যতো আছে। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ব্যৱহাৰ আৰু ব্ৰাউন, ব্ৰনচন, আনন্দৰাম, নিৰিবাৰ, গুণাতিবাৰ, হেমচন্দ্ৰ আদিৰ বহুত অসমীয়া ভাষাৰ এটা নতুন ব্যৱহাৰৰ ক্ষমত উপভাষা নিৰ্মিতৰে উজনি অসমৰ 'উপভাষা'ৰ তিষ্ঠিত গঢ় লৈ উঠা অসমীয়া শিৰা আৰু প্ৰসিদ্ধৰ অধিকাৰে গোটেই ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ পৃথীত ভাষা হৈ পৰিল। অসমীয়া ভাষাই এটা 'বক্তব্য' ৰূপত বেধা দিলে। ইংৰাজ শাসনৰ আৰম্ভণিতে বঙলাৰ জনক বোলা সেই প্ৰাথমিক

বন্ধুত্বটোৰ বাবে অসমীয়া ভাষাত এটা ভূচিহ্নগ্ৰন্থভাৱে অম্ম নোহোৱাকৈ থকা হ'ল। আনহাতে আকৌ কামৰূপী ভাষা বুলি এটা পৃথক সত্তাৰ ধাৰণাও যথেষ্ট জনৈ হৈছিল। হৰিবিলাস আগৰৱালাই চপা কৰা কীৰ্তনৰ ভাষা অসমীয়া বুলি গ্ৰহণ কৰা মাত্ৰহেও মাধৱকন্দলিৰ বাহাৰু চপা হৈ ওলাওঁতে 'সেইখন অসমীয়া ভাষাত লেখা নহয়, কামৰূপী ভাষাতহে লেখা' বুলি মন্তব্য কৰি কৈছিল, 'কামৰূপী ভাষা খ্ৰীষ্টৰ ভাষাৰ দৰেই অসমীয়াতকৈ পৃথক।' আনহাতে আকৌ খ্ৰীষ্টৰ ভাষা অসমীয়াৰে উপভাষা বুলি আলোচনা আৰু দাবী কৰাও হৈছিল।

এইবোৰ চোঁ মাৰ গ'ল, যেতিয়া কালিৰাম মেধিয়ে উজনি-নাগনিৰ ভাষা সাধৰি তেওঁৰ ব্যাকৰণখনেৰে প্ৰাকবৈষ্ণৱ যুগৰপৰা চলি অহা অসমীয়া ভাষা যে এটাই ভাষা—সেই কথা বিবৃত কৰিলে আৰু বাণীকান্ত কাকতিয়ে তুলনামূলক ভাষাতলৈকে সেই কথা কৈছিল। যথেষ্টে শব্দ-মাধৱৰ ভাষা বৰ্তমানৰ উজনিৰ উপভাষাতকৈ কামৰূপৰ উপভাষাসমূহৰে ওচৰ যেন লাগে। 'গৃহক লক্ষ্য আলে সজ্ঞিত।' আনহাতে অসমীয়াত লেখা বুৰঞ্জীসমূহৰ বাক্য গাঁথনি উজনিয়া গঢ়ৰ। কথা-শব্দচৰিতবিলাকৰ ভাষা যেন দোমোজাৰ। অকণোদৈৰ পাতিত পুথি অসম বুৰঞ্জীৰ অংশ প্ৰকাশ হোৱাটো চকালৰ পৰা সহজ আছিল : (১) বুৰঞ্জী সাহিত্য ধৰ্মনিৰপেক্ষ, চেকুমাৰ। (২) তাৰ ভাষা মিহনাৰীসকলে ব্যৱহাৰ কৰা ভাষাৰ কাষ চপা। ...

.সি যি কি মহৎক, আধুনিক অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ সমন্বয় প্ৰাপ্তিক বহুতীতিৰপৰা অসমীয়া মাতৃহৰ মন মুক্ত হ'ব নোৱৰিবলৈ। 'বি. এ. অসম' আৰু 'বিপ্লৱ অসমীয়া' এই মনোভাৱে আজিকোপতি কাম কৰি আছে আৰু ই তা'। সাহিত্যৰপৰা জীৱনৰ বিভিন্ন দিশলৈ, বাইটক বাজনাতিলৈ গতি ক'বছে। আৰু মাজলৈৰ দৰে অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতি যেন বঙলাৰ স্পৰ্শত জঁয় পৰি যাব—এনে এটা প্ৰবণতা। কিন্তু অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী লেখকসকলে উনবিংশ, আৰুবিংশ শতকত বঙলাৰ আৱৰ্ণতে অসমীয়া গঢ়পঢ় শৈলীয়ে নতুন ৰূপ পোৱা বুলিয়েই কয়। আনকি তেওঁলোকৰ মতে ইউৰোপীয় প্ৰভাৱে বঙলাৰ চাৰুনিৰে লবকহে আহিছিল। জৈববস্তু, বহিৰবস্তু, বৰীজনাথৰ সংযোগৰ ফল যে নঞাত্মক আছিল, সেইটো পাহৰি যোৱাৰো এটা প্ৰবণতা মন কৰিব পাৰি। আশুতেই উজনিয়াইহো, শক্তিৰ অৱস্থানৰপৰা মাত্ৰহে চুখীয়াৰ সম্পদ সহজেই সন্ধান কৰিব পাৰে, কিন্তু স্বৰ্ভাৱতাকৈ নহ'লে সেই প্ৰশ্ন সহজ হৈ নাথাকে, বহু বৈষ্ণৱ প্ৰশ্নোত্তৰ আও জোৰা হয়, নহ'লেবা নিজৰ বস্তুকো আনৰ বুলি ভ্ৰম হয়।

ভাৰতীয় মানুহৰ পৰম্পৰা চেতনা থাকিলেও ইতিহাস চেতনা বৰ এৰাবল নহয়। ভাৰতীয় ভাষাত বুৰঞ্জী বচনাৰ প্ৰচলন নাই বুজিলেই হয়। এটা কথা ভাবি আচৰিত লাগে—অসমত বুৰঞ্জী বচনাৰ এটা মহোদ্য ধাৰা জীৱন্ত হৈ থকা সত্ত্বেও, বুৰঞ্জীবোধৰ একান্ত অভাৱ। একমাত্ৰ গোবৰ্দ্ধ কবিতাৰ বাবেই বেন আমাক ইতিহাস লাগে। ইতিহাস বচনা আৰু ইতিহাসবোধ নিৰপেক্ষ সাধনা। এই নিৰপেক্ষ, নৈৰ্ব্যক্তিক দৃষ্টিভঙ্গীৰ অভাৱ হ’লে ইতিহাসে কেৱল পুনৰুত্থানবাদী ধাৰণাৰ জন্ম দিয়ে। পুনৰুত্থানবাদ তৱিষ্ণুদুষ্টী সমাজ ভাৰা সাহিত্যৰ গতিবোধক। অসমীয়া মানুহ সমূহ ভাৰতীয় মানুহৰ লগত এই বিষয়ত একে ভাৱেই আঁঠুৱাৰ।

আমি এতিয়া এই কথা উপলব্ধি কৰা উচিত, আমাৰ জাতীয়তাবাদী পৰম্পৰা, লোক জীৱন আৰু বাহ্যিক বিশ্বৰ সম্পৰ্ক—এইবিলাকৰ সমন্বয়তে আমাৰ বৰ্তমানৰ সাহিত্য-সংস্কৃতি বৰ্তি থাকিব পাৰে। জাতি (যি অৰ্থতে মূলওক লাগে) আৰু ভাষা জড়িত হ’লেও অবিচ্ছেদ্য নহ’বও পাৰে। আমাৰ চুৰুৱীয়া খাৰিগা ভাষালৈ চাওক। জাতি হিচাপে তেওঁলোক হেনো মঙ্গোলীয়—ভাষাত অষ্ট্ৰিক। ভাষা ভিত্তিক জাতীয়তাবাদ আমি হয়তো বঙ্গদেশৰপৰাই আহৰণ কৰিছিলোঁ। ‘সোণাৰ বাংলা’ৰ অমূল্য সন্ধানৰ ‘সোণাৰ অসম’। অৰ্থ নৈতিক, সামাজিক শোধৰণ বলি হোৱা মানুহ সাধাৰণতেই সংস্কৃতিপৰায়ণ হৈ পৰে, ভাষাপ্ৰৱণ হৈ পৰে। বঙ্গদেশৰো সেই অৱস্থা, বাংলাদেশৰো সেই অৱস্থা, অসমীয়াৰো সেই অৱস্থা। বাংলাদেশৰ ইতিহাস সম্বন্ধত: মধ্যযুগীৰ প্ৰৱণতা কিছুমানৰ পৰাওঁঠা। মুছলমান হিচাপে তেওঁলোক পূৰ্ব পাকিস্তানী হ’ল। আকৌ, ভাষাৰ সম্বন্ধতে তেওঁলোক বাংলাদেশী হ’ল। তাৰ পিছত তেতিয়া ভাষাই তেওঁলোকৰ সমস্ত সাধাৰণ কবিতা নোৱাৰিলে, তেতিয়া আকৌ মুছলমান ধৰ্মবাহ্য্য পাতিলে। ইতিহাসৰ এই বিন্দুৰপৰা ধৰ্ম বা ভাষাৰ ভিত্তিত বাট্টা বা বাজা বা জিলা পঠন হোৱাটোৱেই ইতিহাস বিবোধী কথা।

বৰ্তমানৰ অসমীয়া মানুহৰ আৰু এটা মানসিকতা হ’ল এখন অসমীয়াতাবাদী বা অনৈতিক অসমৰ সন্ধান। বঙ্গভাষাৰ লগত এই প্ৰৱণতা ইংৰাজ শাসনৰ আকৰ্ষণিকৰপৰাই সাঙোৰ খাই থকাৰ কথা আগতে উল্লেখ কৰিছোঁ। ১৯০৪-৬ ৰ বঙ্গভাষা আন্দোলনৰ বিবোধিতা কৰিছিল বঙালীসকলে, বঙ্গভাষা বঙালী মধ্যস্থিত স্থাপন। অসমত বঙ্গভাষাৰ বিৰুদ্ধে যাত্ৰা আৰম্ভ হয়। কিন্তু সম্পূৰ্ণ কেমেৰা কাকৰত। বঙ্গদেশত বঙ্গ ভৈছিল এইকথন বঙ্গক চকম কৰাৰ বাবে, আৰু অসমীয়া মানুহে আশা কৰিছিল বঙ্গদেশৰ অৰ্থাৎ বঙালী-ভাষী অসম এটা অসমৰ লগত

যুটি দিয়াৰ কাৰণে। কাৰ্জনৰ বন্ধভঙ্গ আইন বহু হ'ল। অসমীয়া আৰু বঙালীয়ে স্বত্বৰ নিখাস পেলালে। তথাপি কাছাৰ আৰু শ্ৰীহট্ট জিলা বঙালীভাষী হোৱাৰ কাৰণে বন্ধভাঙি কৰা নাছিল। জাতীয় কংগ্ৰেছৰ ভাবানীতিয়ে অসমীয়ক কিছু আকৃষ্ট কৰিছিল, কাৰণ কংগ্ৰেছৰ 'প্ৰদেশ'বিলাক আছিল ভাষাভিত্তিক। সেই ক্ষত্ৰযন্তে গোটেই সুৰমা-বৰাক উপত্যকা B.P.C.C, বেঙ্গল প্ৰদেশ কংগ্ৰেছ কমিটিৰে অন্তৰ্ভুক্ত আছিল, A.P.C.C.ৰ অসম প্ৰদেশ কংগ্ৰেছ কমিটিৰ ভিত্তকৰা নাছিল। গতিকে অসমীয়া মানুহে ভাবিছিল—স্বাধীন ভাৰতত তেওঁলোকে সম্পূৰ্ণ অসমীয়া অসম এখন পাব। ৰাজনৈতিক মানচিত্ৰৰ সেই বস্তুতা সকলোৰে গ্ৰহণযোগ্যও আছিল। কিন্তু বি বক্তৃতাৰ মাজেদি ভাৰতলৈ স্বাধীনতা আহিল তাত সেই সম্ভাৱনাও নোহোৱা হৈ গ'ল। বেডক্লিক এৱাৰ্ডৰ পিছত শৈল শৃংগৰ ওপৰৰ অসমৰ ৰাজধানীৰূপৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু বৰাক উপত্যকাৰ দুটা ভাষাৰ দাবীৰ ওপৰত শাসকসকলে সমান দৃষ্টিৰে চাবলৈ চেষ্টা কৰি থাকিল। অসমীয়া আৰু অসন্তুষ্ট হ'ল।...

অসমীয়াসকলৰ বাবে নিজৰ ভাষাৰ সাৰ্বভৌমত্বৰ ধাৰণাত দ্বিতীয় আঘাত পৰিল ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত। অসমৰ ৰাজনৈতিক মানচিত্ৰত থকা কাৰণে আৰু অসমীয়া ভাষাটো সংযোগক ভাষা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা কাৰণে মিসকলক আদি বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি বুলি এটা ব্যৱহাৰৰ ধাৰণাৰে নিজক আশ্বস্ত কৰি আহিলোঁ। সেই ধাৰণাটোও আহুত বা ব্যাহত হ'ল। অসমীয়া ভাষা ব্যৱহাৰ কৰা বহুতো মানুহে অসমীয়া আমাৰ 'মাতৃভাষা' বুলি ক'বলৈ ইচ্ছা নকৰা হ'ল। এই মানুহ-বিলাক আধুনিক ৰাজনৈতিক পৰিভাষাত বোলা হয় জনজাতি, স্তনীতি কুমাৰ চট্টোপাধ্যায়ে বুলিছে হিন্দ-মঙ্গোলীয় (Indo Mongoloid) আৰু ব্যৱহাৰ কৰিছে প্ৰাচীন কিবাত নকৰে। ইতিমধ্যে আহোম-কৌচ ৰাজত্বৰ সময়তে বহুতো কিবাত জনগোষ্ঠীয়ে নিজৰ ভাষা হেৰুৱাই পেলাইছিল ম'চা—কৌচ, ৰাজবংশী, ঠেঙাল, সোনোৱাল আদিয়ে। দাঁতিকাষৰীয়া মিহিং, আৰী আৰু নগা গুণৰ লোকসকলে দ্বিতীয় ভাষা, সংযোগী ভাষা আদিৰ ৰূপত সাধাৰণভাৱে অসমীয়া ব্যৱহাৰ কৰি থাকিল। পশ্চিম অসমত কছাৰীসকলে (মিসকলক এতিয়া বৈজ্ঞানিকভাৱে ব'ড' (Bodo) বোলা হয়।) অসমীয়া ভাষা ব্যৱহাৰ কৰিলেও তেওঁলোকৰ বহুভেই দ্বিভাষী আছিল। ব'ড', বাঙা আদি ভাষা তেওঁলোকৰ নিজা ভাষা আৰু অসমীয়া আছিল আকৃত ভাষা। এই জনগোষ্ঠীসকলৰ বহুভেই অসমীয়া ভাষাত দেবাপড়া আৰু সাহিত্য ৰচনা কৰাৰ কাৰণেই তেওঁলোকে অসমীয়াৰ সঙ্গত জীপ

গ'ল বুলি ভাবি লোৱা হ'ল...ধৰি লোৱা হ'ল এই নকলো লোকৰে 'মাতৃভাষা' অসমীয়া। বৃহত্তৰ বঙ্গৰ আদৰ্শত গঢ় লোৱা 'বৰ অসম'ৰ ধাৰণাই আনাক ইমানেই বোহাগছন্ন কৰি পেলাইছিল। অতি বহুস্তম্ভৰ আঘাৰ আধুনিক অসমৰ সাংস্কৃতিক প্ৰদায় পূৰ্বক বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা। অসমৰ অন্ততঃ দুটা থলুৱা ভাষা তেওঁৰ আৱৃত্ত-তিতবত আছিল—অসমীয়া আৰু বড়ো। কোনটো তেওঁৰ আহুত (acquired) ভাষা আছিল, কোনটোৱেইবা 'মাতৃভাষা' আছিল? তাৰতৰ লোকপিতৃলক, সূত্ৰমতে জানিবলগীয়া হয়, কোনটো ভাষাত বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ মাতৃয়ে ভাষাৰ শিশুকালত তেওঁৰ সৈতে কথা পাতিছিল! আকৌ ৰাভা উপাধিৰে কোনো বড়ো মানুহৰ পৰিচয় হোৱাটো ৰাভাসকলে ভাল নাপাৰেও পাৰে "কাক ৰাভাসকলে নিজক হয়তো ব'ড'সকলতকৈ পৃথক বুলিয়েই ভাবে! এনেবোৰ কথা ভাবি নিজকে পজনৰ বোকাত সোমাই পৰা যেন লাগে। পজনত পৰা মানুহ বগুৱা বাইহে আহিব পাৰে! কিন্তু বাণীকান্ত কাকতিৰ সহায়-হাত যেন বোৰ কালে আগবাঢ়ি আহে :

“অসমত অসংখ্য ভাষাভাষী মানুহৰ সমাবেশ। চাৰিওফালে খেতি থকা পৰ্বতীয়া ভাষাবোৰৰ তিতবত অসমীয়া ভাষা এটা লক বীপৰ দৰে। ইমানবোৰ ভাষাভাষীৰ ঠেজা-হেচাত হয় অসমীয়া ভাষা বুধ গ'লহেঁতেন, নহয় ই বিকৃতাকাৰ হ'লহেঁতেন। বৈষ্ণৱ কবিসকলে অসমীয়া ভাষাক আশ্ৰয় কৰি সাৰ্বজনীন শিকা বিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰাত অসমীয়া ভাষা জাতীয় ভাষা ৰূপে পৰিস্ফুট হ'ল; আৰু পৰ্বতীয়া ভাষাৰ লক্ষ চোৰাংকৈ ইয়াত সোমালেও কোনো আঘাত ভাষাই ইয়াৰ মৌলিক ৰূপৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব পৰা নাই।” (কাকতি : পুৰণি অসমীয়া সাহিত্য)

এইখিনি কথা হয়তো বাণীকান্ত কাকতিয়ে বৈষ্ণৱ যুগৰ ভাষাৰ প্ৰসঙ্গতে কৈছিল। পিছৰ বুৰঞ্জীৰ যুগত অসমীয়া ভাষাত বহুতো থলুৱা আৰু বাহিৰৰ লক্ষ সোমাইছে। কিন্তু আধুনিক যুগতো আমি একে প্ৰেক্ষাপটত পুনৰাবৃত্তি দেখিছোঁ এটা বেলেগ স্তৰত। অসমৰ অনজাতীয় ভাষা-ভাষীসকলৰ নিজা ভাষা থকা সত্ত্বেও আধুনিক শিকা-বীক্ষাৰ স্তৰিৰ বাবে তেওঁলোকে চুৰীয়া অসমীয়া ভাষা আৱৃত্ত আৰু চৰ্চা কৰিছিল বা কৰে আৰু সাংস্কৃতিক প্ৰয়োজনতো তাক ব্যৱহাৰ নকৰাকৈ নাথাকে। কিন্তু সেইবাবেই তেওঁলোকৰ নকলোৰে নিজভাষাক অস্তিত্ব বিস্মৃত হৈ যোৱা নাছিল। এটা কথা আমি লভতে পাহৰি থাকোঁ—অসমীয়া উপভাষাবিজ্ঞানৰ দৰে বড়ো, মিহি, ৰাভা আদি ভাষা অসমীয়াৰ উপভাষা নহয়।

এইবিলাক সম্পূর্ণ বেলেগ গোষ্ঠীৰ ভাষা। পণ্ডিতীয়া মতে ক'বলৈ হ'লে সেইবোৰ ডিব্ৰুগড়বৰ্ণী ভাষা। সিবিলাকৰ তুলনাত বঙলা ভাষা বা তাৰে উত্তৰ বঙ্গৰ উপ-ভাষাৰ লগত অসমীয়া ভাষাৰ সঘন প্ৰচাৰ। সেইবোৰ অসমীয়াৰ ধৰেই আৰ্যগোষ্ঠীসমূহ। একালবপৰা ইংৰাজ যুগৰ ভৌগোলিক মানচিত্ৰৰপৰা জাতি-জনজাতিৰ নামবোৰ কৈ সেইবোৰক উপনৈৰ লগত তুলনা কৰি অসমীয়া ভাষাৰ 'বহুলুইত্ত'খনৰ ধাৰণাত কবিতা বিমান, বাস্তৱতা তাতকৈ কম। লিখিত সাহিত্যৰ কেটেবাৰ বছৰীয়া বৰ্ণাঢ়া ইতিহাসেৰে সন্মুখ অসমীয়া ভাষা এতিয়া আৰু বিপন্ন বুলি অস্বস্তি: মোৰ মনে নধৰে। ব্ৰনচন চাহাবে যিটো অসমীয়া ভাষা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ সোঁতৰ ধৰে বৈ থাকিব বুলি আমাক আশ্বাস দিছিল (তাত তেওঁ কামৰূপী ভাষাৰ উচ্চাৰণৰ পাৰ্থক্যৰ কথাত যত্নপ সন্নিবিষ্ট আছিল) তাতকৈ প্ৰবলতৰ আৰু ব্যাপক ৰূপত অসমীয়া ভাষা বৈ থাকিব, যদিহে আমি ভাষাক ধৰ্মৰ বা জাতিৰ ৰাজ-নৈতিক আত্ম হিচাপে ব্যৱহাৰ নকৰি সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ উৎকৰ্ষ সাধনত ত'ৰ প্ৰয়োগ কৰোঁ। সাহিত্য বুলিলে যিটো ভাববুদ্ধি মোৰ মনলৈ আহে, তাত কথা, স্মৃতি, কবিতা, নাট লকলো একো হৈ থাকে। দৰাচলতে নাট আৰু স্মৃতিৰ ধৰে সৰ্বজনপ্ৰাপ্ত মাধ্যম আৰু একো নাই। পাৰ্বোভেনো শব্দবহেৰে নাটৰ আশ্ৰয় লয়নে? প্ৰায় আবেগময়ী ভাষাৰে মোৰ ক'বৰ মন গৈছে—অতীতৰ মানচিত্ৰৰ বিভিন্ন ৰাজ্যত কেনেকৈ অসমীয়া ভাষা চলি আছিল অসমীয়া ভাষাই ৰাজনৈতিক ৰাধা অভিভৱ কৰিও আপোনা সাংস্কৃতিক ঐশ্বৰ্য্যৰে ৰতি থাকিব। মোৰ স্বপ্নৰ পৃথিৱীখন ৰাণিলৰ আগৰ যুগলৈ ঘূৰি যাব নোৱাৰে সঁচা, কিন্তু তাৰাই তাৰাই বিবাদৰ ভাঙ খল নাই। তাত বহুভাৱে বিভিন্ন ভাষা ওচৰা-ওচৰিকৈ থাকিব। পাৰিলে এটা ভাষা কোৱা লোকে আন ভাষা শিকিব বা প্ৰয়োজন হ'লে অনুবাদ কৰি ল'ব। স্বাৰ্থই বোবা নকৰিলে পৃথিৱীত বিভাবী লোকৰ কোনো কালেই অঁচাৰ নহয়।

কেইটামান অভাৱতীৰ (বাইটক ইউৰোপীয়) ধাৰণাই আমাৰ চিন্তাক সততে যিক্ৰত কৰি আহিছে: Religion অৰ্থত ধৰ্ম, Nation অৰ্থত জাতি, আৰু এটা শব্দ Mother tongue, বাক আদি মাতৃভাষা বুলি অনুবাদ কৰি গৈছে। Nation, Sub-nation আদি ধাৰণাবোৰো আজিৰ বিশ্বনি সমাজত ক্ৰমে-ক্ৰমে বাৰুতৈ ধৰিছে। এতিয়াৰ নৃতাত্ত্বিকৈ race শব্দটো কেৱল শাৰীৰিকত্বৰ কেন্দ্ৰতহে প্ৰয়োগ কৰে। Tribe শব্দটোৰ নৃতাত্ত্বিক বৰ্ণনা হ'ল—বিবিধাক অনপ্ৰভুত-আৰ চৰকাৰে সেই বুলি পৱীৰণ কৰিছে, সেইবিলাক। সংজ্ঞাৰ যুগ উৰিছিলে,

বর্ণনায় দুই চলিছে এতিয়া। আধুনিক নৃত্যভূমি সেই নব্বটোব কোনো নব-
জনপ্রিয় নথ্য নাই। আতি বহু প্রজাতি হিচাপে এটাই—মাতৃভাষা আতি—
Home sapiens sapiens! আক আবার বৈজ্ঞানিক পৰিভাষাত সেই নব্বটো
হ'ল মাতৃভাষা।

আতি এটা ধারণা মাথোঁস, কিন্তু ভাষা এটা শাস্ত্র নহয়। বেশ নব্বটোকে
প্রাকৃতিক ভূগোলবর্ণনা গৈ বাজনৈতিক ভূগোলত থিতাপি নৈয়েগৈ।

মাতৃভাষা বোলা ধারণাটোও ভাবভীম ভাষাচিন্তার প্রয়োগ নহয়। সংস্কৃত
ভাষার প্রাচ্য অভিধানসমূহত মাতৃশব্দৰ লগত যুক্ত হোৱা বহুতো যুক্ত শব্দ
আছে, মাতৃভাষা শব্দটো নাই। আনন্দবাহ বকরা বা হামন নাথায় আশ্বে
ইংৰাজী-সংস্কৃত অভিধানত Mother tongueৰ অর্থ হিচাপে 'মাতৃভাষা' বুলি
শব্দ এটা দিয়া হৈছে সঁচা, কিন্তু সংস্কৃত সাহিত্যবর্ণনা তার কোনো নিবর্ণন
দাঙি থকা নাই। আশ্বে বা মণির উইলিয়ামচৰ সংস্কৃত-ইংৰাজী অভিধানত
শব্দটো নাই। প্রসঙ্গক্রমে ক'ব পাৰি, butterfly শব্দটোৰ কোনো সংস্কৃত
প্রতিশব্দ সংস্কৃত সাহিত্যত নাই। আনন্দবাহ বকরাই প্রবোধক চিনেৰে
তিতিলি আক পিঙ্গলি বুলি হটা আধুনিক শব্দ বিচে আক আশ্বেই 'চি-
পতঙ্গ' বুলি এটা নতুন শব্দৰে সেই অর্থ ব্যক্ত কৰিছে। তেওঁৰ সংস্কৃত
অভিধানত সেই শব্দ নাই।

সেইধৰেই ইংৰাজী Mother tongue শব্দটোৰ অর্থবাহ হিচাপেই মাতৃভাষা
শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে, সাহিত্য বা পৰম্পৰাত ব্যৱহৃত শব্দ সি নহয়।
অতি সবীকৃত ৰূপত ক'বলৈ হ'লে ভাৰতীয় ভাষা চিন্তাত তিনিটা শব্দ পোৱা
যায় : ছান্দস অৰ্থাৎ বেদৰ ভাষা, প্রাকৃত অৰ্থাৎ সাধাৰণ মাতৃভাষা (কথ্য) ভাষা
আক সংস্কৃত। সংস্কৃত আছিল শিষ্টজনৰ ভাষা, পবিত্ৰীকৃত ভাষা আক সেই
হিচাপে মাতৃ বা শিষ্ট ভাষা। ভাৰতীয় ভাষাচিন্তাৰ এই বৃহৎবিধাৰ (macro-
cosmic) বাৰণাৰ ক্ষুদ্রবিধাৰ (microcosmic) প্রয়োগ বেৰোঁ মধ্যযুগত কৰা জাত
কৰা ভাৰতীয় ভাষাসমূহ—সংস্কৃত ৰূপ জন, ভাষা বহুতী নীৰ! ভাষা আক
সংস্কৃত। লাক্ষণিক অৰ্থত কথ্য ভাষা আক মাজিত (নিষিত) ভাষা। এই দুই
প্রয়োগ কৰিলে আমি অল্পতৰ কবিতা পাৰি অসমীয়াৰ বিভিন্ন কথ্য কবিতাক
'ভাষা' আক নকথোৰে গৃহীত ভাষাটো হ'ল সংস্কৃত। আমি বৰ্তমানৰ ব্যৱহাৰ
কৰা অসমীয়া ভাষাটো এটা কথ্য ভাষাৰ ভিত্তিত গঢ় লৈ উঠা সংস্কৃত অৰ্থাৎ
পবিত্ৰীকৃত ভাষা। পবিত্ৰীকৃত বোলেই ভাষাই একোটা নব্বজনপ্রিয় ভাষা—

মই এতিয়া ভাষাত কথা ক'বলৈ চেষ্টা কৰিছোঁ, সেইটো তেনে কপৰে আদৰ্শ।

আমি এতিয়া বি ভাষাটোক অসমীয়া ভাষা বুলি কওঁ, সেইটো আপোনলোকে জানে—উজনি অসমৰ প্ৰায় ডেৰশ বছৰৰ আগৰ কথিত ৰূপ এটাৰ ভিত্তিত গঢ় লৈ উঠিছে। দেখাত এই ডেৰশ বছৰত ইয়াৰ গাঁথনিত বিশেষ পৰিবৰ্তন ঘটা নাই। এই ভাষাটো বৰ্তমানৰ অসমৰ বাসিন্দাসকলৰ কাৰো মাতৃভাষা নহয়, বা হৈ থকা নাই। দৰং, কামৰূপ, গোৱালপাৰাতো নহয়েই—আনকি উজনিৰ কথাভাষাও নহয়। এতিয়ালৈকে বিভিন্ন ভৌগোলিক মানচিত্ৰত দেখা অসমৰ নানান মানুহৰ প্ৰথম অথবা দ্বিতীয় ভাষা হৈ এতিয়া এই ভাষাটো ভিত্তি আছে। মাতৃভাষাৰ আবেগময় ধাৰণাৰে ইয়াৰ এই স্থিতি লবচৰ কৰিলে কাৰ বিপদ কোনে জানে?

জনজাতীয় ভাষাবিলাকৰ লগত অসমীয়া ভাষাৰ সৰুৰ বিষয়েও মই বালীকান্ত কাকতিপন্থী। আমাৰ বছৰত মুখত শুনো, অসমীয়া অভিধানত জনজাতীয় শব্দ পোৱা নাযায়। আমি বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰপৰা শব্দ আনি আমাৰ অভিধানত অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে! যদি কোৱা হয়, ভাষাৰ ব্যৱহাৰ হ'লেহে অভিধানৰ অন্তৰ্ভুক্ত হয়, তেতিয়া তেওঁলোকে বপৰাই কয়, তেনেহ'লে ভাষাতে ব্যৱহাৰ কৰক! এনে এটা পৰীক্ষা অসমৰ শিক্ষাবিতাগৰ এটা শাখাই এসময়ত কৰিছিল। অসমীয়া আখৰ চিনাকিৰ কিতাপ এখনত মিছিং, কাৰবি, বড়ো আদি ভাষাৰ গীত সুমুৱাই দিছিল। স্বাভাৱিকতেই অসমীয়া পঢ়া ছাত্ৰ-শিক্ষক কোনেও তাত দস্তখুট কৰিব নোৱাৰিলে। ভাষা এনে কৃত্ৰিম ব্যৱহাৰে চহকী নহয়, এনে কৃত্ৰিম ব্যৱহাৰে কোনো প্ৰকাৰৰ সংহতিও সম্ভৱ নহয়। শতকৰা হিচাপত জনসংখ্যাৰ অনুপাত অনুসৰি বিভিন্ন ভাষাৰ লক্ষ হুটলি আনি এটা অসমীয়া এচপাৰাণ্টো, এটা কৃত্ৰিম ভাষা সৃষ্টি কৰাটো সম্ভৱপৰ নহয় আৰু তাৰ প্ৰয়োজনো নাই। ভাষাৰ কেন্দ্ৰত সকলো মানুহক একত্ৰ অৱস্থত কৰাৰ বাবে এটা প্ৰচেষ্টা হৈছিল—এটা বিশ্বভাষাৰ সৃষ্টি কৰি। যোৱা শতকত ইউৰোপত এই আন্দোলনে ইউৰোপৰ মুখ্য ভাষাবিলাকৰ সাধাৰণ শব্দ আৰু বাক্য গাঁথনিৰ যোগেৰে 'এচপাৰাণ্টো' Esperanto নামেৰে এটা কৃত্ৰিম ভাষা সৃষ্টি কৰিছিল সন্তোষা বিশ্বভাষা ৰূপে।

একন কচ ভাষাতত্ত্ববিধে উদ্ভাৱন কৰা এই ভাষাক টকটকেও আদৰণি জনাইছিল। এতিয়াও এচপাৰাণ্টো একপ্ৰকাৰে চলি আছে। বিজ্ঞানত হাইড্ৰজেন বোমা বহুতাত্ত্বিক আলোচনীখনৰ এচপাৰাণ্টো সংস্কৰণ একোটাও

শ্ৰেণীক কৰা হয়। এচুপাৰাণ্টো শব্দটো 'আশা' বুজোৱা কিন্তু অপ্ৰচলিত 'এচুপাৰাণ' শব্দটোৰপৰা লোৱা। কিন্তু তাৰে বিতৰ্ক এক কবিতো 'দুৰাশা' হৈয়েই থাকিল। তাৰ কাৰণ হ'ল—ভাষাৰ এটা তৈয়িক চৰিত্ৰ আছে, ভাষাৰ আঁৰত সুখ-দুখেৰে ভৰা এখন হাতুৰীৰ সাধাৰণ সমাজ থাকে। তাত বস্তু আৰু ভাষাৰ বিনিময় চলে। কৃত্ৰিমভাৱে কৰা ভাষাত তাৰ অভাৱ হয়। অভিযাত্ৰা নিয়মৰ শিকলিৰে বন্ধা আতি পৰিলীক্ষিত সাহাজিক ভাষা কেতিয়াবা জীৱনীশক্তিবিহিত কৃত্ৰিম ভাষা, বৰবৈ ভাষা যেন হৈ পৰে। 'হাতুৰীভাষা'ৰ সন্ধানত, বহল ভিত্তিক ভাষাৰ সন্ধানত, কেতিয়াবা ইতিহাসনন্দ ভাষাৰো ভেদে দুৰ্দ্ধা হয়। এতিয়াৰ সাংবাদিকতাৰ ভাষাত, গণমাধ্যমৰ ভাষাত এই নিৰীক্ষতা সততে পৰিলক্ষিত হয়। কালিহালৰ পিতৃৰ আৰু জয়দেৱৰ আগত সংস্কৃত কাব্যৰো একেই অৱস্থা হৈছিল। প্ৰাকৃত অভ্যাগ্ৰপ্ৰাণেৰে জয়দেৱে দৰাচলতে সংস্কৃত কাব্যক নৱজন্ম আৰু মৃত্যু—দুয়োটা দিলে। সংস্কৃতৰ পচন সাৰৰ ওপৰত গাঁজ উঠিল ভাৰতীয় ভাষাৰ শত্ৰু। আৰু শত্ৰুই আনো ভাষা? ভাষাৰ প্ৰকৃত চৰিত্ৰ থাকে তাৰ বাক্য গাঁথনিত। হাতুৰীৰ সংযোগ বঢ়ালে শব্দ বাঢ়িব; কিন্তু ভাষাৰ গাঁথনি সহজে লৰচৰ নহয়। বাগীকান্ত কাকতিৰ সঁকীৰ্ত্তনি আমি যেন পাহৰি নাযাওঁ। আৰু এটা কথা মনত ৰাখিব লাগিব—অভিধান বৰ্তমান আৰু অতীতৰ ভিত্তিত ৰচিত হয়, ভৱিষ্যতে ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা হ'ব বুলি শব্দ সংগ্ৰহ কৰা কোনো অভিধানৰ সংবাৰ হই অন্ততঃ নাপাওঁ।

এইখিনিতে এটা কথা উল্লিখিয়াই থুজিছোঁ। ভাৰতীয় জাতীয় মহানভাষ (কংগ্ৰেছৰ) 'ভাষিক ৰাজ্য' বোলা এটা ধাৰণাই পৰিস্থিতিৰ পাকচক্ৰত ভাষিক ৰাজ্য গঠনৰ প্ৰক্ৰিয়াটো আৰম্ভ কৰি দিলে। সি আগৰ সমস্তাৰোৰৰ সমাধান কৰিলে নে নাই ক'ব নোৱাৰি, কিন্তু বহুতো নতুন সমস্তাৰ জন্ম দিলে। যোৰ চৰ্বল কণ্ঠস্বৰে ঢুকি পায় নে নাপায় ক'ব নোৱাৰোঁ, কিন্তু হই এই কথা ক'ব খোজোঁ—ধৰ্মক যিহেৰে আমি শাসনব্যৱস্থা বাহিৰৰ বস্তু বুলি গণ্য কৰোঁ, সেইদৰেই ভাষাকো ৰাজনীতিৰ কেন্দ্ৰবপৰা, শাসনব্যৱস্থাৰপৰা আঁতৰত ৰাখিবলগীয়া হ'বই; কাৰণ, পৃথিবীত বৰ্তমানৰে এনে বহু বৰ্গীকোষাটোৰ ঠাই নাই ব'লৈ তেৱল এটা মাথোন ভাষা ব্যৱহাৰ হয় বা এটা মাথোন জনগোষ্ঠী বাস কৰে। জাতিভিত্তিক ৰাজ্য বা ৰাষ্ট্ৰ বা শাসনব্যৱস্থাৰ থাকোঁটোৱেই ইতিহাসৰ আকৰ্ষণ হৈ পৰাৰ সম্ভাৱনা। বিনকমে ভাৰতত এই ধাৰণাৰ পাতনি খোৱাছিল, ভেটজোৱাক সং লোক আছিল সঁচা কিন্তু ভাৰতৰ ভাষাবহুত্বৰ হাতুৰীক

তেওঁলোকৰ মনত অস্পষ্ট আছিল। উত্তৰ ভাৰতৰ আৰ্গগোষ্ঠীসমূহ ভাষাকেইটা আৰু দক্ষিণৰ ড্ৰাভিডমূলীয়া ভাষাকেইটাৰ লগতেই তেওঁলোক পৰিচিত আছিল। অনাধৰী নিৰাধৰ কিতাপ গোষ্ঠীয়া ভাষাসমূহ তেওঁলোকৰ দৃষ্টিৰ বাহিৰত আছিল; সেই সকলোবোৰ জাতি গঠন প্ৰক্ৰিয়াত লুপ্ত হৈ যোৱা বুলি ভাবিছিল। কিন্তু ভাষাভিত্তিক ৰাজ্যৰ ধৰ্ম্মনে এই ভাষাবোৰৰো যে সন্মানী ৰূপে কাম কৰিব সেই কথা তেওঁলোকে কল্পনা কৰিব পৰা নাছিল। তেওঁলোকৰ চিন্তা আৰু অভিজ্ঞতা তৎকালীন আছিল, তেওঁলোকৰ দৃষ্টি ভবিষ্যতমুখী নাছিল। সীমাবদ্ধ দৃষ্টিৰে প্ৰস্তুত আঁচনিয়োও যে দেশৰ ভবিষ্যত বিপন্ন কৰিব পাৰে, সেই কথা আমি পৰমৰূপে হ'লেও ভাবিব পাৰোঁ। Sankritisation বা আৰ্য্যকৰণ বোলা প্ৰক্ৰিয়াটো, অথবা তথাপতি জাতিগঠনৰ প্ৰক্ৰিয়াটো এতিয়া প্ৰায় শুদ্ধ। এতিয়া retribalisation ৰ প্ৰক্ৰিয়াহে যেন পৰিলক্ষিত হৈছে। সেইটোও বন্ধ হ'বলৈ বাধ্য হ'ব, কাৰণ শিপাৰ সন্ধানত জীৱনবলে শিপা অভিমুখে যাত্ৰা নকৰে। আধুনিক বৈজ্ঞানিক সংস্কৃতিৰ বাই সৃষ্টিৰ লগত যুক্ত নহ'লে কোনো জাতি-জনজাতিৰ মৃত্যু আৰু মানবীয় ভবিষ্যত নাই।

এই প্ৰায় এশটা সময় কেৱল ভাবৰ অল্পবলকে ভিত্তি কৰি, হয়তো অপ্ৰাসংগিক এই কথাবোৰকে কৈ আহোঁ। এইবোৰ মোৰ সাহিত্য আৰু জীৱনৰ বাটত বা সোঁতত গোট খোৱা জঁজৰি মাথোন। চিন্তাৰ পৰিপক্কতা বা বিশেষ জীৱন দৰ্শনৰ ভিত্তিত কথাবোৰ শুল্কল। লগাই কোৱাৰ বাবে চিন্তাৰ গভীৰতা মোৰ নাই। মই জনা মাহুহ নহয়, তথা মাহুহ মাথোন! এইবোৰ কথাৰ জন্ম মোৰ বেদমাজল আতঙ্কতা আৰু বেদনাৰ্ত্ত অহুভূতিত। মই জানে— 'মাতৃভাষা' শব্দটো আধুনিক আভিধানৰপৰা লুপ্ত হৈ নাযায়। মই কেৱল এই কথাটোৱেই দোহাৰিব খোজোঁ—ভাষা জৈৱিক পৰম্পৰাৰে মাহুহৰ মাজেদি বৈ নাথাকে, ই মাহুহৰ এটা আহৃত সম্পদ। এনেদৰে আবেগমুক্ত চিন্তাবেহে অসমীয়া ভাষাবো চৰিত্ৰ বুলিব পাৰি।

আপোনাসকলৰ বহুতেই হয়তো ভাবিছে, সাহিত্য মতাৰ মতাপত্তিকনে ভাষা সাহিত্যৰ বিভিন্ন দিশৰ আন্বেষণ কৰিব আৰু বিভিন্ন কৰ্ম আঁচনিৰে সাহিত্য মতাৰ ভবিষ্যত বচনা কৰাত কিবা দিহা-পৰামৰ্শ দিব। কিন্তু নিজৰ সীমাবদ্ধতাৰ কথা জানিয়েই মই ভেনে কামৰপৰা দিবত থাকিম। যোৱা ৭২ বছৰে অসম সাহিত্য মতাৰ মতাপত্তিকনে বিভিন্ন আঁচনি লৈছে আৰু ভৱিষ্যতৰ বিকল্পৰ কল্পনাকৈ চেষ্টা কৰিছে। কোনো কোনো আঁচনি কমৰতী হৈছে, কোনো

কোনোবোৰ হোৱা নাই, কোনোবোৰ এতিয়াও চলি আছে। যোৰ ভেমে কোনো বিশেষ আঁচনি নাই কাৰণে নই কিছু বিব্রতও হৈছোঁ এতিয়া। জিপি, আখৰ জেঁটনি আদিৰ বিষয়ে কিছু কথা হয়তো তাৰি চাব পাৰি, সংস্কাৰ বা সংশোধন নহয়, মূল্যায়ন হিচাপে।

আধুনিক প্ৰযুক্তিবিজ্ঞানৰ প্ৰয়োগত জিপি আৰু প্ৰকৃতাভ্যন্তৰীণ জিপি হৈ থকা নাই, টাইপটৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে। মূল্যায়নৰ আগতে আমাৰ জিপি পদ্ধতি অৰ্থাৎ আখৰৰ গঢ় বৰ নিৰ্ধাৰিত নাছিল। ‘অব ৰূপা কক’ ‘অবহ পাকক’ হোৱাৰ কাৰণ হ’ল—পুৰণি অসমীয়া ‘ক’ আখৰটো বেখাত আধুনিক হ আখৰৰ বৰে হোৱাটো। জিগ্যন্তবৰ জেঁটাই বুৰঞ্জী পুথিতো মিক্ৰগৰ (Mac Gregor) নামটো ‘মিক্ৰগড’ ৰূপে ছপাইছিল। এইবোৰ বাক ভ্ৰান্তিবিজ্ঞান! কিন্তু আৰু বাহা কৰা বহুতো সবজীকৰণ মন্ত্ৰণয়ই আঁতি সহজেই সম্পন্ন কৰিতে। ৰূপ পৰিবৰ্তন হোৱা বুদ্ধাক্ষৰৰ সংখ্যা কমি আহিছে। ক্ৰম হৈছে, ক ছ ব্ ব্ ব্ হৈছে, আৰু হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে। পণ্ডিতৰ প্ৰস্তাবে কৰিব নোৱৰা কাৰ প্ৰযুক্তিবিজ্ঞাই সহজে কৰে।

তাৰ পিছত আখৰ জেঁটনি, আখৰৰ সংখ্যা ইত্যাদি।^{১৪} ব্ৰহ্মচৰ্যৰ সবজীকৰণ হেমচন্দ্ৰই পূৰ্ণ হ’বলৈ নিদিলে। কেৱল উচ্চাৰিত শব্দটোতে হেমচন্দ্ৰ কাজ নাথাকিল, তেওঁ শব্দৰ লিপি থাকিলে আখৰ জেঁটনি থিব কৰাত লাগিল। তেওঁৰ থকা পদ্ধতি বা আহিলা আধুনিক যতে বৰ বৈজ্ঞানিক হয়তো নাছিল, কিন্তু সংস্কৃত ছাত্ৰ শব্দৰপৰা হোৱা ছাত্ৰৰ শব্দটোত দ্বিতীয় হ আৰু দ্বত ত-ৰ বাহিৰে আন ধৰণে লেখাটো নিষিদ্ধাৱলি। তেওঁৰ বানান-পদ্ধতি ধ্বনিস্থিতিক নাছিল, আছিল লিপিস্থিতিক। ছপা হেমকোষৰ বয়স এতিয়া এশ বছৰৰ ওচৰা-উচৰি। নতুন বানান আৰম্ভ কৰা অকনোহই অৱশেষত তেওঁৰ কাৰণেই ‘অকণোদয় হ’ল। এতিয়া হেমকোষৰ বানান-পদ্ধতি অলপ বৰ-বদল কৰিলেও হয়তো সম্পূৰ্ণ উৎপাটিত বা স্থানচ্যুত কৰাটো সম্ভৱ নহ’ব। বোৱা এশ বছৰে সেইখনৰ আৰু সেইখনৰ ঠাঁত পৰা চন্দ্ৰকান্ত আদি অভিধানবিজ্ঞানে বিহবলীকৃত লৈছে, তাৰ ঠাইত এটা ত, এটা স হয়তো নচলিব। অসৰ সাত্ৰিত সত্যৰ সাক্ষিৰ অব্যাহত কম্পিউটাৰ চৰ্চিত প্ৰচেষ্টাইও হয়তো বাহুবান ব্ৰহ্মচৰ্য পুনঃসংস্থাপিত কৰিব নোৱাৰিব।...

আৰু কথাত পৃথিৱীৰ কোনো লিপিযুক্ত ঐতিহাসিক ভাষাতে এতিয়া আৰু সম্পূৰ্ণ বৈজ্ঞানিক আৰু উচ্চাৰণৰ দৰত সম্পূৰ্ণ থাপ বোৱা জিপি পদ্ধতি নাই,

কবজা লিপিতকৈ ভাবা গতিশীল। বাৰ্ণাৰ্ড হৈ বৰ্তমানৰ ইংৰাজী বানান পদ্ধতিক ইতিফি কৰি কৈছিল—ইংৰাজীত fish শব্দটো ghoti বুলিও লেখিব পাৰি, যদি ghoti-টোৰ উচ্চাৰণ enough-ৰপৰা হোৱা হয়, women-ৰ o টোতে পোৱা বাৰ ই (i) আৰু nation-ৰ ti-তে পোৱা sh. . গতিকৈ ghoti হ'ব fish, কিন্তু বাৰ্ণাৰ্ড খবৰ হ'ব বুদ্ধিমান আৰু জাননী লেখকৰ তীব্ৰ ব্যঙ্গইও women শব্দটো wiman কৰিব পৰা নাই। আবেহিকাত হোৱা বানান সংস্কাৰে labourক labor কৰিছে, কিন্তু women women হৈয়েই আছে।

আচমতে ঐতিহ্য বা পৰম্পৰামণ্ডিত ভাবা এটাৰ ক্ষেত্ৰত লাক্ষবতী বা লিপিজ্ঞান এটা পৰিষ্কাৰ সাংস্কৃতিক বোজা। এই বোজাৰ উদ্ভাৱনিকাব বহন কৰিব নোখোজা লোকসকল বুধা বিপ্লৱী। পুৰণি লিপি থকা কোনো এটা ভাষাৰ লেখন পদ্ধতি সম্পূৰ্ণৰূপে ধ্বনি-ভিত্তিক হৈ থকা নাই। ভাৰলিপি বা চিত্ৰলিপিৰ কথা একেধাৰে থ'কেই। (IPA Symbols) প্ৰয়োগ তেনে বৈজ্ঞানিক ক্ষেত্ৰতেই হয়। কোনো ভাষাই IPA প্ৰতীকবোৰ নিজৰ লিপি হিচাপে গ্ৰহণ কৰা নাই। ভাষিগ ভাষাৰ প্ৰখ্যাত কবি সূত্ৰজ্ঞা ভাৰতী নামটো তামিল বৰ্ণমালাৰ সাধাৰণ উচ্চাৰণৰতে পঢ়িলে হয় চুপাম্-ৰ্ম-ৰ পাৰতী, কাৰণ তামিল বৰ্ণমালাত বৰ্ণৰ অঘোষ বৰ্ণৰ পিছতেই আনুনাসিক বৰ্ণ, ঘোষ আৰু উদ্বৰ্ণ নাই। অৰ্থাৎ 'ক'ৰ পিছতেই 'ঙ', 'প'ৰ পিছত 'ৰ'। ক ব ভ হুজোৱা আখৰ নাই। অঘোষ বৰ্ণৰ পিছতেই আনুনাসিক বৰ্ণ! অথচ তাৰেই তেওঁলোকে অসম্ভৱতঃ শব্দও উচ্চাৰণ কৰে; 'পাৰতী' লেখে...কিন্তু উচ্চাৰণ 'ভাৰতী'হয়েই কৰে। বানান এটা গৃহীত এথা মাথোন। এই বোজা তেওঁলোকে আপোন ভাষাৰ মৰ্যাদাৰ বাবে আনন্দৰেই বহন কৰে। সেইবাবেই আধুনিক অভিধানকাৰে নানান সংকেতেৰে শব্দৰ উচ্চাৰণৰ কথা বুজায়।

লাক্ষবতীৰ এই বোজা ব'ব নোখোজাসকলৰ বাবে সাহিত্যৰ মাজেৰে পোৱা আনন্দৰ কোনো বুজা নাই। ভাষাক তেওঁলোকে আ হয় বুজিলে পঠিয়াই দিব খোজে—তেওঁলোক আধুনিক 'অভিহা' ভিক্টুৱেল' পদ্ধতিতেই হুৰী আৰু জাননী হৈ থাকক আৰু এক নবান্বিতকৰতাত অবিৰণা বোগাওক। আখৰৰ ঋচ ভাষাৰ বীচুৰোৰে ব'বই লাগিব!

আগতে এগৰা উল্লেখ কৰিছিলোঁ। ভাষাৰ পৰম্পৰা কেৱল স্থানগত মহন, কালগতও। ভাষাৰ প্ৰাক-সংস্কৰী বুজৰপৰা এতিয়ালৈকে, চোকাৰ সময়ৰ আগৰ-পৰা এতিয়ালৈকে—ভাষা অৰমীয়া আৰু ইংৰাজী। একে মাথোৰেই নিহিঁত

পৰিচয়। আনকি আশাৰ বিনত এংলো-চেক্সন (Anglo-Saxon) বোজা ভাষাটোকো এতিয়াৰ পৰিভাষিত প্ৰাচীন ইংৰাজী বুলিহে কয়! অকস্মাতে ব্যৱহাৰ কৰা ভাষা বা আনন্দৰাম চেক্সপীয়া কুকৰে ‘অচহিয়া বাস্তৱতা’ বোজা ভাষা বা সৌৰভ কুমাৰ চলিহাই পল্ল লেখা ভাষা একেটাই—এই কথা আৰি বসন্ত ৰাখিব লাগিব। অথচ, এতিয়া অকস্মতেকৰ ভাষা ব্যাখ্যা বা আধুনিক অন্ধ-বাহেবেহে বুজিব-বুজাব লাগে। হেমচন্দ্ৰ-গুপ্তাভিষায়ৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰায় একে পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰিবলগীয়া হৈছে। কিন্তু আৰি আনো—আটাইবোৰ একেটা ভাষাৰে ক্ৰমবিকাশ। এতিয়া আৰি হাল্ধ ভাষাৰ দৰে ব্যৱহাৰ কৰা ভাষাটো উজনি অঞ্চলৰ কথা ভাষাৰ ভিত্তিত ৰচিত। তাৰ কাৰণ হ’ল—শিৱনাগৰ আছিল এই নৱকণৰ জন্মভূমি কেন্দ্ৰীৰ ঠাই। বুদ্ধপন্থ বহি শিৱনাগৰত প্ৰতিষ্ঠিত নহৈ বৰপেটাত প্ৰতিষ্ঠিত হ’লহেঁতেন হয়তো আধুনিক অসমীয়া ভাষাৰ গঢ়ো বেলেগ হ’লহেঁতেন—হেঁতেনৰ বৈশিষ্ট্য সকলো সত্তৰ, কিন্তু বাস্তৱ নহয়!

এতিয়া বুদ্ধাশয় বা শিকা-দীক্ষাৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰৰূপে গুৱাহাটী নগৰখন উঠি আহিছে। গুৱাহাটীৰ মানৱীয় ভূগোল মিশ্ৰ প্ৰকৃতিৰ। ইয়াকে কেন্দ্ৰ কৰি বি ভাষা সাহিত্যৰ প্ৰসাৰ আৰম্ভ হৈছে তাত হয়তো আগৰ ‘উজনিয়া গুৰুপ’টো নাথাকিবগৈ। তথাপি সেই ভাষা অসমীয়া মেৰেলতে চলি থাকিব। বৰ্তমানৰ অসমীয়া সাহিত্যত সেই পৰিবৰ্তনৰ উমান আপোনাৰলোকে পোৱা নাইনে বাক?

কথাৰ আজ সামৰা বৰ টান। অল্পবয়সৰ অল্পবয়সী বহুজাই লৈ যাব ধোকে। এই মাথোন অসম সাহিত্য সভাৰ বিষয়ে দুখাবাৰমান কথা কৈ উঠি কৰিব। আজিৰপৰা ৭২ বছৰ আগতে তৰুণকলৰ ছত্ৰছাৱাতেই ‘আসাম সাহিত্য সভা’ৰ জন্ম হৈছিল বুলি ক’ব পাৰি। শিৱনাগৰত হোৱা অসম এছোচিয়েচনৰ আধিবেশনৰ বক্তৃতাজিতেই বৰুৱীয়া সাহিত্যিকসকলক সাহিত্যৰ বেজ পাতিবলৈ তৰুণসকলে অকণমান ঠাই কৰি দিছিল। এতিয়াও সেই তৰুণ-সকলৰ হাততেই ইয়াৰ ভৱিষ্যত। তৰুণসকলে প্ৰকৃত সাহিত্যৰ দৰ্শ বুলি ইয়াৰ সাহিত্যিক মৰ্যাদা বাতৈ নষ্ট নহয় ভাবাবো চিন্তা কৰিব লাগে। সাহিত্যৰ দৰে বৃদ্ধাৱস্থা মানৱীয় প্ৰতিকৰ কুছ বিস্তৰ বা আধিপত্যবাহক আছিল হ’লেই বিব নালাগে। সাহিত্য আবেগৰ বক্তা নহয়, ই ভীৰ-প্ৰতীতি। সাহিত্যৰ কেন্দ্ৰ সাহিত্য বহিৰ্ভূত কোনো কিয় নাই। সাহিত্য বহিৰ্ভূত কোনো পাঠ্যক্ৰম বা কেবিকুলান নাই। ভীৰুৰ সৰুৰো লিখকে ই লিখিব বুলি ভাবে। সৰুৰ কালবীতিবো উৰ্দ্ধ নহয়, কিন্তু বাজনী-ভব পাশাবেলত সাহিত্যই বোৰ লিখিয়ে।

জোনাকী যুগৰ ৰাজনীতি প্ৰজাৰীতিৰ পাৰ্থক্যও এতিয়া আক নাই। তাল ধোৱা, সৎ-অসৎ এইদোৰ নৈতিকতাৰ দোণনা পাৰ হৈ সমগ্ৰ জীৱনেই কলা আৰু সাহিত্যৰ উপাদান। কিন্তু কলা বা সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰকৃত আত্মগত্য হ’ল নান্দনিক। নান্দনিক ৰূপত প্ৰতিভাত হ’লেহে জীৱনৰ সমস্তাৰোৰে শিল্পৰূপত দেখা দিয়ে। সাহিত্যিকৰ সেই আত্মগত্য নহ’লে, কবিতা আৰু প্ৰস্তাৱৰ পাৰ্থক্য স্বীকাৰ নকৰিলে—সাহিত্য সত্যৰ কথা মই তাহানিৰ আলংকাৰিক এজনে কোৱাৱিয়েই ক’ম, তেওঁলোক সাধু, কিন্তু অল্পবুদ্ধি। বিগত বছৰৰ সত্যৰ সত্য-পতি শ্ৰীমহিম বৰাই লেখা ‘এখন নদীৰ মৃত্যু’ উপজ্ঞাস্থনে কলংপৰীয়া মাছমৰীয়া মাছহৰ সমস্তাটো বিদৰে আমাৰ চকুৰ আগত স্পষ্ট কৰি তুলিছে—সেইটো সমাজ-তাত্ত্বিকৰ আলোচনা বা অৰ্থনীতিকৰ প্ৰস্তাৱে কৰিব নোৱাৰে!

ইমান পৰে ভাষাৰ কথাকে কৈ থাকিলোঁ হ’ল্লা! তাকো ঘোৰ জীৱনৰ লগত নিবিড়ভাৱে জড়িত অসমীয়া ৰোলা ভাষাটোৰ কথা, আৰু এই ভাষা ব্যৱহাৰ কৰা মাছহৰিলাকৰ বিপন্ন মনোভাবৰ কথা। ঘোৰ এই ক্ষুদ্ৰ কৰ্ত্তব্যবেবে অসমীয়া ভাষী মাছহৰিলাক ‘মাইতঃ’ বুলি ক’বলৈকেহে ইমান কথাৰ অৱতাৰণা। অসমীয়া ভাষাটোৱে কেইবা লা বছৰ ধৰি সজলিৰ সৈতে সৰল সন্ধি কৰি নিজক সাহিত্যিক মৰ্যাদা অৰ্জন কৰিছে। কাৰো স্পৰ্শই ইয়াক মজিন কৰিব নোৱাৰে, কাৰো অনীহাই ইয়াক পথভ্ৰষ্ট কৰিব নোৱাৰে; কাৰণ ইয়াৰ আছে সাহিত্যিক পৰম্পৰা। সাহিত্যৰ কথা তাৰিয়েই ঘোৰ মনলৈ মাথোন এটা কথাই আহে, যি ভাষাতেই ৰচিত নহওক লাগে সাহিত্যৰ একেটাটো ৰূপ—সি হ’ল কমল্যাণ-শুন্দৰ ৰূপ। মাছহৰ কলাক্ৰান্তি আৰু বিজ্ঞান দুয়োটাৰে একেটা মানৱীয় পৰম্পৰা-পৰা জন্ম। কেইটামান বিশেষ উপাদানেৰে মাছহে এই চুটা সত্যৰ সৃষ্টি কৰিছে—সজ্ঞানে, নিজৰানে। সেইকেইটা হ’ল : মাছহৰ চিত্তৰ জীৱাৰ্জনাৰ বাৰ ক্ৰীড়াপ্ৰবৃত্তি ৰূপত অজ্ঞাত জীৱ-জন্তুৰ ক্ষেত্ৰতো ভ্ৰণাৱস্থাত দেখা পাওঁ; আৰু হ’ল মাছহৰ কোতুলক—‘কিয়?’ এই প্ৰশ্নটো; তাৰে খেও ধৰি জনাব দিপাবে থকা নজনাৰ বাবে মাছহৰ আগ্ৰহ আৰু মাছহৰ আচৰিত হ’বৰ কমতা। এইকেইটাৰ সমন্বয়তে সৃষ্ট মাছহৰ বিজ্ঞান আৰু কলা। ঢাকনি শুচালে সত্যক পাম—সেই সত্যৰ বিধানৰে এইবিলাক কৰা। উপনিষদক কবিয়েতো নুৰাই লোণাৰী পোহৰেৰে ঢাকি থোৱা হিবল্লৰ পান্ধটো অমানুষ কৰিবলৈ যত্ন ৰচিছিল। সত্য হয়তো পোহৰবো আনটো পাবলৈ আছে। বিজ্ঞানে বিকেইটা পদ্ধতিৰে সত্যত উপনীত হ’ব খোজে, আৰু

একেকেইটা পদ্ধতিকেই ব্যৱহাৰ কৰে কলাকৃতিয়ে। নিৰীক্ষণ, অনুমান, সাধাবশী-
কৰণ আৰু সূত্ৰ—বিজ্ঞানৰ এয়েই নিকপিত পদ্ধতি। নিৰীক্ষণেই কলাকৃতিবো
প্ৰথম ধাপ, অনুমান আৰু কল্পনা সমাৰ্থক নহ'লেও সমানধৰ্মী, আৰু সাধাবশীকৰণৰ
ভিত্তিতেইতো কলাকৃতিৰ সাৰ্বজনীনতা। কলাকৃতি ৰূপে সাহিত্যতো নেই
সাবজনীনতা আছে—বি ভাৰ্যতেই সি ৰচিত নহওক লাগে। যি উদ্ভক্ত বা
সাহিত্যৰ ইতিহাসকাৰ নহওঁ, হোৱা হ'লে যি এইবোৰ কথা হয়তো অল্প বিশিষ্ট
ক'ত অসমীয়া সাহিত্যক ভিত্তি কৰিয়েই ক'ব পাৰিলোঁহেঁতেন। কিন্তু নিজৰ
যোগ্যতা আৰু আপোনালাোকৰ সময়ৰ সীমাবদ্ধতাৰ বাবে এই কথা যি যথোপ-
যোৰ বিশ্বাস ৰূপেই দাঙি ধৰিছোঁ, তৰ বা তথ্য হিচাপে নহয়। সাহিত্যটো বিভিন্ন
সময়ত বিভিন্নভাৱে কাম কৰিছে—কেতিয়াবা ধৰ্মৰ হাতধৰি জিগীষী হিচাপে কাম
কৰিছে, কেতিয়াবা সমাজ পৰিৱৰ্তনৰ 'চুৰ্ণধ্বনি' ৰূপে ধ্বনিত হৈছে, কেতিয়াবা
ভোগৱতী মাতৃকাৰ দৰে গোপীক শাসন কৰিছে; কিন্তু বি দুহুৰ্ততে সাহিত্য মিলিব
কল্যাণ-সুখৰ নান্দনিক কণবৰণ' বিচ্যাত হৈছে তেতিয়াই সি মাতৃহৰ চিৰায়ত
প্ৰমুখ্যাবোধৰ সমাধি ৰচিছে। মানৱীয় প্ৰমুখ্যৰ অবিহনে কলা, বিজ্ঞান সকলো
নিৰ্বৰ্থক।

ৰূপ, বৰ্ণ, শব্দ 'শিল্পীৰ ভাষা', শিল্পীৰ মাধ্যম। ব্যাকৰণৰ তৰু নিগীত হোৱাৰ
আগতেই তাৰ জন্ম। তাৰাৰ দৰেই শিল্পৰ প্ৰধানতম কৰ্ম হ'ল যোগাযোগ
স্থাপন। যাক প্ৰকাশ বুলি কোৱা হয়, সিও যোগাযোগৰ বাবে কৰা আশ্ব-বোকা।
শিল্পৰ কাকলিও দৰাচলতে যোগাযোগৰ অন্তৰ্ভূত প্ৰচেষ্টা। যোগাযোগ হ'ব কাৰ
সৈতে? সজদয় হৃদয় স'ৰাটী পাঠকৰ কথা কোৱা হৈছে, কোৱা হৈছে সমানধৰ্মীৰ
কথা। আপাতদৃষ্টিত এই সজদয়তা, সমানধৰ্মিতা নিৰ্ণয় কৰিব সমাজ ব্যৱস্থা। কিন্তু
শিল্পীয়ে নিজকৰ্মেৰে সমাজৰ ৰূপান্তৰো ঘটাব পাৰে। ইন্দ্ৰিয়ৰ যোগেৰে মাতৃহৰ
মনলৈ কৰা শিল্পৰ যাত্ৰাত শিল্পীয়ে নিজেই হাৰি কাটি বাট উলিয়াই ল'ব পাৰে।
ভাতেই শিল্পীৰ অভিনৱত্ব। কিন্তু অভিনৱত্বৰ বাবেই শিল্পকলা সঠিক হ'ব
নোৱাৰে। মাতৃহে হাৰি কাটি বাট উলিয়ায় যোগাযোগ স্থাপনৰ বাবে—কেৱল
বাট কটাব আনকতে বাট নাকাটে। সন্ত্ৰাৰৰ অৰণ্য কাটি নতুন কেন্দ্ৰত, নতুন
স্তম্ভত, শিল্পীয়ে ঐতিহ্যৰ লগত নতুনৰ সংযোগ ঘটায়। নতুন কেন্দ্ৰৰ পৰিচয়
প্ৰদানেই সামাজিক ৰূপান্তৰৰ প্ৰথম পৰ্য্যক। চোলা সজোৱাৰ দৰে সমাজ
সজাব নোৱাৰি।

এনকয়ত কোৱা হৈছিল সমানধৰ্মী পাঠকৰ কথা। এতিয়া হয়তো আৰি

আশা কৰিম সন্মৰ্থী শ্ৰোতা-দৰ্শকৰ-পাঠকৰ,—এট বৃগব, অস্ত বৃগব। কাবণ, আৰি আনো কলাকৃতি এটা অকলৰ হৈও বিশ্বৰ। বৃগব হৈও যুগোত্তীৰ্ণ।

আকৌ স্তনিহেঁ সাহিত্য আৰি কলাকৃতি সমাজ-সচেতন হ'ব লাগে। এখন সমাজৰ সভা হিচাপে শিল্পীয়ে সমাজৰ এটা বিশেষ চাহিদা পূৰাব—উৎপাদন বিস্তৰণৰ এই সূত্ৰটো কলাকৃতিৰ কেন্দ্ৰত প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি নে নোৱাৰি সন্দেহ। অস্ত পণ্য সামগ্ৰীৰ দৰে কলাকৃতিৰ কেন্দ্ৰত উৎপাদন-প্ৰয়োজনৰ তাৰসাম্য নথকাটোৱেই স্বাভাৱিক; কাবণ, শিল্পীৰ ভেনেকেন্দ্ৰত ব্যক্তি স্বাধীনতাৰ অন্তৰ বটব আৰু বজাৰ নিয়ন্ত্ৰক গোষ্ঠীয়ে সৃষ্টি কৰিব কৃত্ৰিম বজাৰ আৰু তাৰবাবে 'শিল্পী-মন্ত্ৰ' এচাৰ কলাকাৰৰ। ভেনেকুৱা সময়তে শিল্পী-সাহিত্যিকক বতীণ চহুয়া পিন্ধোৱা হয়, তৎকালীন কোনো ক্ষুদ্ৰ সমাজকে চহুৰ নিচেই কাষত ৰাতি ধৰি দৃষ্টিক বাধা দি বৃহত্তৰ মানৱীয় পৰিপ্ৰেক্ষিতত নষ্ট কৰি পেলাবৰ চেষ্টা কৰা হয়। প্ৰোগানেই তেতিয়া গান হয়, পট্টাবেই হয় চিত্ৰকলা। বাৰণ উচাটন মন্ত্ৰৰ পৰ্যায়ত উপনীত হয় কবিতা। বাস্তৱ জীৱনৰ কথ্যতাখিনি সৰতনে বন্ধা কৰা হয় তাহানি ধৰ্মই দেখুৱা স্বৰ্গৰাজ্যৰ সপোনকে স্তম্ভৰ সাজত সজাই দেখুৱাবৰ বাবে—উপস্তাস্ত, মন্ত্ৰ, পৰ্যায়।

শিল্পীৰ এক প্ৰকাৰ যৌথ নাগৰিকত্ব আছে, এক যৌথ আত্মগত্যা আছে। সামাজিক প্ৰাণী হিচাপে শিল্পী সমাজৰ অন্তৰ্ভুক্ত, কিন্তু শিল্পৰ পৃথিবীখনৰ ভেৰ্তমোকেই নিৰ্বাভা। বই বিশ্বাস কৰোঁ সৃজনশীল কলাকাৰৰ হুঁচা যৌজিক স্বাধীনভাভ। কলাকৃতি ব্যক্তি মানসৰ সৃষ্ট মন্ত্ৰ। প্ৰতিভাৰ সংজ্ঞা নিকপিত হৈছে নে নাই নাজানো; কৈৱিক উত্তৰাধিকাৰ আৰু পৰিবেশৰ কাৰিয়াখনৰ কেতিয়াবা শেষ হ'ব নে নহয় তাৰো উত্তৰ দিব নোৱাৰোঁ; কিন্তু আনো, কোনো সমাজৰে সকলো ব্যক্তি শিল্পী নহয়। সদায় চহুৰ আগত দেখি আঁটিচোঁ, প্ৰতিভা ব্যক্তিগত। সেট প্ৰতিভাৰ হয়তো স্মৃণ বটায় সামাজিক পৰিবেশ—কেতিয়াবা সংঘাত আৰু বিৰোধে, কেতিয়াবা অহুৰুৰ স্বন্তিৰে। বাট আৰি প্ৰাৰ্থনকলাৰ দৰে যৌথ শিল্পৰ সাধনাতো ব্যক্তিগত প্ৰতিভাপুৰ্বে সমাহাৰ দেখা যায়। গতিকে শিল্পীৰ সেই একক স্বৰ্গাধা, একক অধিকাৰ প্ৰাপ্য—হওক বি পুৰস্কাৰ, হওক বি ভিৰস্কাৰ। কাককলাৰ কেন্দ্ৰত কৰাবেই নিয়ন্ত্ৰক; কাক-কবৰ মানসিক ব্যক্তিৰ ভাত জড়িত নহয়। কাককলা শিল্পীৰ ব্যক্তিত্বৰ প্ৰক্ষেপ—স্বৰ্গীয় বৃহত্তৰ শিল্পী আত্মচেতন, বজাৰ সচেতন নহয়।

বিতীৰ্ণতে, কবিয়ে বহন কৰে মানৱজাৰ পতাকা। সেই কাককই শিল্পী

বিচাৰে ব্যক্তিজন জনগণ নীতি পদ্ধতিৰ শৃংখলবগৰা মুক্ত। শিল্পীৰ পথ একক, অনন্ত। শিল্পীৰ সেইখিনি স্বাধীনতা। স্বীকাৰ কৰি নক'লে শিল্পীক গোট বা গোষ্ঠীৰ ভ্ৰতজিপি লেখকৰ পৰ্যায়লৈ লৈ অহা হ'ব। ডাঙকৈ আক শিল্পক অপমান একো হ'ব নোৱাৰে।

অৱশ্যে এই কথা ক'ব নোৱাৰি যে শৃংখল ছিটিলেও শিল্পীয়ে বন্ধন নাবাৰে। এটা বন্ধনতেই স্বাচলতে শিল্পৰ সূৰণ—নিজৰ সাধাৰণ স্বৰ্ঘৰ প্ৰতি আত্মক্ৰতা আৰু সাহসিক মানৱীয় প্ৰহুলাৰ প্ৰতি দাৱিহ। স্বৰ্ঘৰ প্ৰতি আত্মক্ৰতা বন্ধন-তাত্ত্বিক আৰু মানৱীয় প্ৰহুলাৰ প্ৰতি দাৱিহ ঐতিহাসিক মূল্যবোধৰ গুণকত প্ৰতিষ্ঠিত।

এই ঐতিহাসিক পৰিপ্ৰেক্ষিততেই আমি আধাৰ সমসাময়িক অীতম চান্দকৈ লিখিব লাগিব।

সংহতি আৰু ঐক্য—এই দুই বহু ভ্ৰত আৰু বহু ব্যৱহৃত শব্দ ভ্ৰতভ্ৰতৰে নিৰণক চৈ যোৱা যেন লাগিছে, কাৰণ, জনে জনে, গোষ্ঠীয়ে গোষ্ঠীয়ে অসংখ্য ধাৰণাৰ খেজিয়েলি। কিহৰ ভিত্তিত স্বাচলতে সংহতি আহিব, ঐক্য প্ৰতিষ্ঠিত হ'ব? ছলে-বলে-কোশলে সম্পূৰ্ণ একীকৰণেই ঐক্যৰ জন্ম নেকি? পাৰ্থক্য স্বীকাৰ কৰাৰ কাৰণেই জনে। সংহতিৰ প্ৰয়োজন নহয়?

আবেগিক সংহতিৰ ধাৰণা স্বতঃবিবোধী। আবেগৰ স্বতাৱেই অসংহত, চঞ্চল। এটা ভ্ৰতকৰ অবিহনে সংহতিৰ কথা ভবা অবাভব। জ্যামুখীৰ ভাবভাৱৰত হিন্দু-মুছলমানৰ সংহতিৰ আশাবে 'ভাবতপহ'ৰ আৰ্ণৱ প্ৰচাৰ কৰা কবীৰৰ বাণীত তাৰ পবোক ইঙ্গিত আছে: ইটাই ইটাই জুই ওলায়, বোকাই বোকাই জগ লাগে। সাধাৰণ মানুহে মিলিযুনি থাকে, প্ৰতিষ্ঠাকাৰীয়ে সংঘাত নষ্ট কৰে। সাধাৰণ মানুহৰ সাধাৰণ ক'ত? অজ্ঞাত? নিশ্চয় নহয়! সেই সাধাৰণৰ থাকে অৰ্থ নৈতিক সমাবিতাভ। প্ৰতিষ্ঠাকাৰী শানক-শোকক ধৰ্ম, ভাৱা, জাতি-বৰ্ণৰ পৰমা লৈ বিভেদৰ নষ্ট কৰে, কাৰণ দাকিত্ৰা অীৱন-বিবোধ ব্যৱহা। সেই বাবেই 'ভাবতপহ' আৰ্ণৱ বৈৱেই ব'ল, বাতৰত স্পাৱিত নহ'ল। কব 'পণ্ডিত' আৰু 'কাৰী'ৰ দৰে বৰ্ণিতকৰী যুনি কবীৰকে দোবী কৰিলে। প্ৰতিষ্ঠাও প্ৰকৃত সমাবিতাৰীৰ সেই ভ্ৰশা হ'ব লগিহে।

আবেগে খেতেকীয়া উল্লাসনাৰ কৰেবে বহুতক ধূপ পুৰাণ পাৰে, কিন্তু অৱশ্যক বৰ্ণাৰ অৱগতি নি অণিকতে নিশ্চয় বা পৰিচিত হব আৰু বৰ্ণনাৰই ক অৱ

এটা উদ্ভাৱনাই হালুহৰ চিন্তা বিকল কৰে। গড্ডজিকা প্ৰবাহক জানো ঐক্য বা সংহতি বুজিব পাৰি? সেইদৰেই লৱাসৰ বিতৰ্ণিতাক্ত ব্যক্তিয়ে যুগ তুলি যমৰ কপ্পা ক'ব নোৱৰা সমাজ এখনেও সংঘৰ্ষত লৱাজ বুলি দাবী কৰিব নোৱাৰে। সামাজিক সকলো ব্যৱস্থাৰ ফ্ৰহক হ'ল তাৰ অৰ্থনীতি। অৰ্থ নৈতিক ভিত্তিৰ বাহিৰে আন একোৰেই স্থায়ী সংহতি স্থাপিত হ'ব নোৱাৰে। অৰ্থ নৈতিক ভাৱসাম্যৰ বোগেদ্বিহে সংহতি আহিব পাৰে। ভাষা, ধৰ্ম, সংস্কৃতি সকলোবোৰৰ পৃথকবাচক সত্তা অনস্বীকাৰ্য হ'লেও সকলো অৰ্থ নৈতিক ব্যৱস্থাৰ অন্তৰ্গত। কিন্তু অৰ্থনীতি সংস্কৃতিৰ ভেটিহে—সোধ নহয়।

১৯শে ভেটিৰ ওপৰত নান্দনিক কণ সৃষ্টি কৰে শিল্পীয়ে, যি প্ৰয়োজনীয় হৈও নৈমিত্তিক প্ৰয়োজনৰ উৰ্ধত।

সভাৰ বিষয়ে চুটামান কথা। এই বিষয়ে সভাৰ সভ্যসকলৰ লগত কিছু একান্তে আলোচনা কৰিবৰ ঘন। ৰাইজক কিছু আভাস দিয়াৰ প্ৰয়োজন বাবে চমুকৈ অলপ কওঁ :

কাৰ্যনিৰ্বাহক বা সভাপতিৰ কাৰ্যকাল বৃদ্ধিয়ে সভাৰ পাৰম্পৰিক ঐতিহ্য বা কাৰ্যক্ষমতা বৃদ্ধি কৰিব বুলি যোৰ মনে নধৰে। ৰাইজৰ প্ৰকৃত প্ৰয়োজন হ'ল সভাখনৰ মাজত প্ৰাতিষ্ঠানিক স্থায়িত্ব আৰু গতিশীলতাৰ সমন্বয় লাভন। হয়তো ইয়াৰ কেন্দ্ৰত এখন ন বা বাৰজনীয়া স্থায়ী পৰিষদ গঠন কৰিব পাৰি। স্থায়ী বানে স্থায় নহয়। সেইখনক নৱবস্ত্ৰৰ মেজ বা পৰিষদ বা জুজা নাম দি ল'ব পাৰি। তাৰ সভ্যসকল তৃতপূৰ সভাপতি, প্ৰধান সম্পাদক আৰু অস্তিত্ব সাহিত্যপ্ৰেমী আৰু কৰ্মী বা কৰ্মদক্ষ লোকৰ দ্বাৰা গঠিত হ'ব। প্ৰত্যেক চৰহৰে তাৰে এক-তৃতীয়াংশ সভাই অব্যাহতি ল'ব আৰু নতুন সভাই তাৰ ঠাই ল'ব। এইদৰে প্ৰাতিষ্ঠানিক স্থায়িত্ব আৰু গতিশীলতাৰ সমন্বয় কৰি সভ্যসকলৰ এই সভাখন কিছু শৃংখলালৈ আনিব পৰা হ'ব। এই নৱবস্ত্ৰ সভাখন হ'ব সাহিত্য সভালৈ অহা যুগ্মদ্বাৰাবোৰে গতিবোধক। এইদ্বাৰা হয়তো কৰিব কল্পনা। তথাপি ঘনলৈ অহা কথাখিনি নক'লে দোষে চুৰ ঘেৰ লাগিল।

আৰু এটা কথা।

বিলাং অধিবেশনৰ আগলৈকে অসম সাহিত্য সভাই চৰকাৰী অনুগ্ৰহৰ মুখ ভেনেটকৈ দেখা নাছিল। আৰু ভেটিয়া দান-বৰঙণিৰেই ইয়াৰ কাৰ্য সম্পন্ন হৈছিল। বাৰ্ষিক অধিবেশন পতাৰো লক্ষ্যত বহুত কেন্দ্ৰত নাছিল। শাসন বহুই সাহিত্য সভাৰ জনপ্ৰিয়তাৰে নিজৰ ভাবসুৰ্ভি উজ্জল কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে

আৰু চৰকাৰী সাহায্যৰ অক্ষুণ্ণত সাহিত্য সভাবো আক্ৰমণ বাঢ়িল। কিন্তু এনে পৰিস্থিতিয়ে যি কোনো প্ৰতিষ্ঠানৰে আত্মসম্বৰীণ সাৰ্বভৌমতা বন্ধ কৰাত সম্ভাৱ সৃষ্টি কৰে। তাৰ উদাহৰণ আমি পাইছোৱেই। কিছু আৰ্থিক স্বাধীনতা হ'লে ব্যক্তি বা প্ৰতিষ্ঠানৰ স্বাভাৱ্য বন্ধা নপৰে। বান্ধিয়া যিহেৰে জগোবানি দাখী সেইহেৰেও অত্যধিক সাময়িক প্ৰাচুৰ্যও চম্ভৱনাশক। টলটলৰ সাধু মনস্ত পেলাওক। 'ভূত পোৱালি আৰু খেতিয়কৰ কটি' সেইবাবে পূৰ্বসূচী এখন সভাপতিয়ে সভাৰ অৰ্থ নৈতিক স্বাধীনতা বিচাৰি এটা ভ্ৰাস পুঁজিৰ কথা কৈছিল শালমগ্নৰ এবাৰৰ অনীহাৰ বাবে। কিন্তু যি দেখা গৈছে, সেই আঘাত শিমান গভীৰ নাছিল, বছৰেকীয়া সভাবোৰত ধন বাহি হোৱা দেখা গৈছে, কিন্তু ভ্ৰাস-পুঁজিৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ লক্ষণ দেখা যোৱা নাই। সাহিত্য সভাৰ অৱস্থা এটা এক্সিলিয়েটং ইউনিভাৰ্চিটিৰ দৰে হ'বলৈ দিয়াটো দৰীচীন হ'ব আনো ?

আকৌ বছৰেকীয়া অধিবেশনৰ বাবে ধন ভুলি সেই ধন বাহি কৰি আন কামত ব্যৱহাৰ কৰাটোও শুভ আৰ্থিক নীতিৰ পৰিপন্থী যেন লাগে দেখোন। বাহি ধনৰ কি ব্যৱহাৰ হ'ব সেটো নিয়মাবলীয়ে স্থিৰ কৰিব লাগে। এইবোৰ কথা মই সাহিত্য সভাৰ নিয়নীয়া সভ্যসকলৰ আগত বেকত কৰিম বুলি তাৰিছোঁ।

কিন্তু বাটজোঁ নৈজৰ বুলি লোৱা, জাতীয় প্ৰতিষ্ঠান হাল লোৱা এই সভাখনক প্ৰকৃতপক্ষে স্ৰাৱলম্বী বা আৰ্থিকভাৱে স্বচ্ছল কৰিবৰ বাবে ইয়াৰ ভ্ৰাস পুঁজিটো যেন বাটজোঁই টনাকমাল কৰে কেৱল অনুদানত বৰ্তি থকা প্ৰতিষ্ঠান আৰু পৰামৰ্শী ব্যক্তিৰ চাৰিওফালে খলন ঘটে। তাৰপৰা সাহিত্য সভাক বন্ধ কৰক।

আৰু বাইজ, আপোনালোকৰ সকলো সম্ভাৱ কাৰ্য্যকৰী সমাধানৰ দায়িত্বৰে সাহিত্য সভাখনক অথবা ভাৰাক্ৰান্ত নকৰিবলৈকো মই অসুৰোধ জনাব খোঁজোঁ। সাহিত্যৰ কৰ্মপণ পৃথক, সি সমাজসেৱকৰ প্ৰত্যেক কৰ্মপন্থা নহয়। প্ৰভাৱ সাহিত্য নহয়, সৃষ্টিশীল বা মননশীল কৰ্মহে সাহিত্য। সাহিত্যই জীৱনক নান্দনিক ৰূপতহে দেখে, চায় আৰু দেখুৱায় !

এই প্ৰকাশৰ দায়িত্ব সভাই নিজ সাৰ্থ্য আৰু নিষ্ঠাৰে কৰি আহিছে বুলি মই অন্ততঃ বিশ্বাস কৰোঁ। 'কিন্তু যথুৰে স্তম্ভহিলে কিসৰ বাজতী ?' নপতিয়ে কিহৰ কিতাপ ? কিতাপ এতিয়া পথাৰ সামগ্ৰীও। পৃথিকে পাঠক সৃষ্টি কৰি অনশীয়া কিতাপৰ প্ৰচলন আৰু প্ৰয়োজন বঢ়োৱাটো সভাবো দায়িত্ব—আৰু আশোনাৰ্হোৱা দায়িত্ব।

সাহিত্য সভাৰ লিখনসমূহ ৰূপটোৰ বিকৰে আগতে উদ্ধৃতিয়াইহেঁ। সাহিত্য

শব্দটোৰ প্ৰয়োগ বৰ্ধেই ব্যাপক। ইংৰাজী মিটাৰেচাৰ শব্দটোৰ মন্ত্ৰাতি-কাজত অৱমূল্যায়ণ কৈছে, দৰবৰ প্ৰয়োগ বিদ্ধি, যন্ত্ৰপাতি ব্যৱহাৰৰ কাৰণ এইবোৰকো মিটাৰেচাৰ বোজা হয়। তাৰতীয়া ভাষাত সাহিত্য শব্দৰ অৰ্থ এনে নিম্নগামী হোৱা নাই। তথাপি, গল্প-কবিতাই অকল সাহিত্য নহয়। অসম সাহিত্য সভাই আগতে বিজ্ঞান শাখা, বুৰঞ্জী শাখা আদিৰে অসমীয়া সাহিত্যৰ শিক্ষণদী কণ্টোৰ, বিকাশৰো অবিহণা বোকাইছিল। এনে চৰ্চাই ভাষাৰো প্ৰকাশিকা শক্তি ৰচায়। যিহেতু বিজ্ঞান আৰু কলাৰ একেটা উৎস আৰু প্ৰায় একেৰেইটা উপাদানেৰেই গ্ৰন্থো নিৰ্মিত, সাহিত্য সভাই বিজ্ঞান আৰু বুৰঞ্জী শাখাকতো উজ্জীৱিত কৰিব লাগেই, দৰ্শন শাখাটোও সন্নিবিষ্ট কৰিব পাৰি। এনেবোৰ পদ্ধতিৰেই ভাষাৰ শক্তি বাঢ়ে। কোনো ভাষাই কোনো বিষয়ৰ বাবে অযোগ্য নহয়, সেই কথা অসমীয়া ভাষাৰো প্ৰমাণ আৰু প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰে। তাতেইহে নিৰ্ভৰ কৰিব আমাৰ ভাষাৰ তত্ত্বিকৃত আৰু প্ৰেৰণযোগ্যতা। বুৰঞ্জী, বিজ্ঞান, দৰ্শন শাখাই কেৱল যে অসম বুৰঞ্জী, অসমত প্ৰায়োগিক বিজ্ঞান বা প্ৰযুক্তিবিজ্ঞা, শব্দৰী বা শাস্ত্ৰ দৰ্শনতে আবদ্ধ থাকিব ভেনে নহয়, আধুনিক ইতিহাসতত্ত্ব, বৈজ্ঞানিক মনোৱিজ্ঞান সৃষ্টি আৰু পূৰ্ব-পশ্চিমৰ আধুনিক দৰ্শনৰ জগতো সংযোগ ঘটাব পাৰিব লাগিব। এই এটাইবোৰ শাখাৰ বহুবেকীয়া অধিবেশন পৃথকেও হ'ব পাৰে, যদি প্ৰয়োজন হয়।

বহুত কথাই ক'লোঁ। কথাৰ এই তুঁহ-পতানৰ মাজত 'মজখু' কিবা আহেগৈ নে বাক ? মই নিজে আছে বুলি বিশ্বাস নকৰোঁ। তথাপি কৈছোঁ। বোৰ কথাৰ অসঙ্গতিবোৰ আৰু অসঙ্গত কথাবোৰৰ মাজতেই মই আছোঁ, দোষ-জপে লাৰাত্ত বনিচু।

এজন সন্মোচকে বোৰ কবিতাৰ বিষয়ে বক্তব্য কৰিছিল, বহুকাল আলি-বোমোজাব কৰি। মই সদায় আজিৰোবোজাতে, বাটকৈকুৰিতে থাকিলোঁ। সঁচায়ে। বহুদূৰ বাটেৰে বাৰলৈ ল'ৰা, খোজত বাট গঢ়ি বোৱাবো শক্তি নাট। বিজ্ঞান চাৰিআলিত আৰু মই সাহিত্য সভাৰ বেজত। আকৌ চাৰি আলি, আকৌ বোমোজা, আকৌ বাটকৈকুৰি ! কিন্তু মই আছোঁ, এটাই বাখোন জীৱন, এটাই বাখোন বাট। বি বাটেৰে আইতা এদিন আহিছিল, বি বাটৰ ঠাডিক গছৰ চাঁত ককায়েউতা জিৰাইছিল, বি বাটেৰে বেউতা-আই আহি ভটি ধৰ... আৰু বাম মই আৰু দোৰ তৰিত্ত...দোৰ সন্তান...আৰাৰ উত্তৰ পূৰ্ব ! মই-

মাথোনি এটাই আশা কৰিম : মোৰ তৰুণ কবি-বন্ধুৰ ভাষাৰে...সেই বাটৰ দাঁতিত
 যেন সুন্দৰ শিহিব পতা নহয়...আতি, ভাৰা, ধৰ্মৰ বিবাক্ত কাঁইটেৰে কোনেও যেন
 সেই পথ বন্ধ নকৰে।

‘খেজক শিশুৰ ফুলে বাহুবৰ চোতালে চোতালে
 সমাজৰ কৰণি ভৰক নিদুখী স্থায়ী ফুলে ফুলে !’

সম্ভবতঃ ।

সভাপতিৰ ভাষণ (বিশেষ বিষয় বাছনি সভা)

মহাকাব্য বৰুৱা

প্ৰতিনিধি বন্ধুসকল,

আপোনাসকলে অসম সাহিত্য সভাৰ বিভিন্ন শাখা সভাবিলাকৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে, যেই শাখা সভাবিলাকৰ মতামতৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিয়েই যি অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি নিৰ্বাচিত হৈছে। খ্ৰীষ্টীয় ১৯৯০ চনৰ বাবে। অসমৰ বাইজে এইটো জাতীয় সন্মান বুলি ভাবে। কিন্তু কোনো গণভোটৰে নিৰ্বাচন নহয়। আপোনালোকৰ মীমাংসাকেই তেওঁলোকে গ্ৰহণ কৰে। সেই কথাই আপোনালোকৰ দায়িত্বকেই সূচায়। এটেন আশাৰ গোপন সভা নহয়, এইখন মাথোন একান্ত সভা। মূল সভাত ভাষা সাহিত্যৰ বিষয়ে যোৰ ধ্যান-খাৰণাৰ কথা বক্তৃতা কৰিছোঁ, সেইবোৰ সকলো ৰাইজৰ বাবে। সাহিত্য সভাৰ নিয়মাবলী মতে এই সাহিত্য সভা আপোনালোকৰেই সভা, সভ্যসকলেই ইয়াৰ কেন্দ্ৰস্থ শক্তি, অসমৰ বাইজে নিজৰ জাতীয় ঐক্যটান বুলি ইয়াক বিশেষ মৰ্যাদা দি আহিছে। কিন্তু ইয়াৰ আতান্ত্ৰবীণ সকলো দায়িত্ব আপোনালোকৰেই। নিয়মাবলী মতে সাহিত্য সভাৰ কৰ্মপালিকা অতি শক্তিশালী, কিন্তু সেই শক্তিৰ উৎস আপোনালোকেই। বাইজে সাহিত্য সভাক যি প্ৰশংসা বা সমালোচনা কৰে তাৰ কাৰণ আৰু উত্তৰদায়ী দ্বাৰাচলতে আপোনালোকেই। সেইবাবে যি সাংগঠনিক বিষয়কে ধৰি কেইটামান কথা আপোনালোকৰ আগত ক'ব খুজিছোঁ চিন্তা কৰি চাবৰ বাবে। যোৱা ৭২ বছৰে ৫৫ খন অধিবেশনত অসমৰ গুণী-মানী ব্যক্তিসকলে সভাপতিৰ আসনৰূপৰা বহুতো আঁচনি দাঙি ধৰিছে, তাৰে কিছু কাৰ্যকৰীও হৈছে, কিছু ঠিকমতে হোৱা নাই। যি কিবা নতুন আঁচনি যি আপোনালোকক আৰু সভাক অথবা ভাষাকৃত্ত কৰিব খোজা নাই, যি কেৱল অসমীয়া গণসভাৰ সাম্প্ৰতিক ভাষাবাৰ লগত সংগতি থকাকৈ কিছু বুকুনি খুজিছোঁ।

১। গ্ৰন্থ প্ৰণয়ন আৰু গ্ৰন্থ প্ৰকাশৰ আঁচনি অসম সাহিত্য সভাই যথেষ্ট দায়িত্বৰে পালন কৰি আহিছে বুলি স্বীকাৰ কৰিবই লাগিব। সৃষ্টিশীল সাহিত্যিকৰ বুল্মা থাকিলেও, সৃষ্টিমূলক বচনাৰ প্ৰকাশক হোৱাটো সাহিত্য সভাৰ বাবে বৰ প্ৰয়োজনীয় নহয়। বিশেষ আঁচনিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিহেই সাহিত্য সভাই আয়োজনাত্মক গ্ৰন্থ, শিশুৰ উপযোগী কিতাপ বা অন্যান্য প্ৰয়োজনীয় পুথি-পত্ৰ প্ৰকাশ কৰে। অসমৰ জিপি, অসমৰ জনজাতি আদিৰ বিধেও সভাই পুথি-পাঁজি লেখাইছে, প্ৰকাশ কৰিছে। কিন্তু আঁচনিমূহ প্ৰস্তুত কৰোঁতে এটা কথা মন কৰিব লাগিব যাতে কোনো আবেগিক বা দাৰ্শনিক বা কণহাৰী প্ৰয়োজনত সভাৰ কৰ্মশক্তি কৰ্ম কৰা নহয়। কিন্তু সম্প্ৰতি সবুজ হৈছে কিতাপ বিতৰণৰ, অৰ্থাৎ পাঠক সৃষ্টি কৰাৰ। উজনি অসমত অসমীয়া কিতাপৰ পাঠক কিছু আছে, কিন্তু দাৰ্শনিক অসমত কম বুলি চুই-এজন প্ৰকাশকে কোৱা তনিছো। সাহিত্য সভাৰ শাখামূহ এই ক্ষেত্ৰত তৎপৰ হ'ব পাৰে। শাখাই শাখাই একোটা পাঠাগাৰ বনো অসমত হ'ব নেকি বাক ? শাখামূহ সাহিত্য সভাৰ গ্ৰন্থ বিতৰণৰ (অৰ্থাৎ বিক্ৰীৰ) কেন্দ্ৰবিন্দুৰূপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি নেকি, সেইটোও পৰীক্ষা কৰি চাব পাৰি। পাঠকৰ অবিহনে গ্ৰন্থ প্ৰকাশনৰ দাবীৰ কোনো সাৰ্থকতা নাই, এই কথা আমি সমাজক বুজাব লাগিব। গ্ৰন্থ বিতৰণৰ অন্তৰ্গত উপায়ে কাৰ্যনিবাহক সভাই স্থিৰ কৰিব পাৰে। আপোনা-জোকৰ সক্ৰিয় সহযোগ নহ'লে কোনো উপায় কাৰ্যকৰী নহ'ব।

২। সাহিত্য সভাৰ বেজামুখিতাৰ যে শুভ দিশ আছে সেইটো বহুতে এতিয়া উপলব্ধি কৰিছে। সাহিত্য সভাৰ লগত অসৃষ্টিত গ্ৰন্থবেলাত আগ্ৰহী পাঠকে বিভিন্ন প্ৰকাশকৰ কিতাপ পায়। গ্ৰন্থবেলা বুলি এটা অস্থান অসম প্ৰকাশন পৰিষদ আৰু অসম প্ৰকাশক সংঘই হাজে হাজে কৰে। অসম সাহিত্য সভাই অসমৰ বিভিন্ন চহৰ বা আঞ্চলিক প্ৰধান ঠাইত অস্থায়ীভাৱে হ'লেও একোখন গ্ৰন্থবেলাৰ আয়োজন কৰিব পাৰে। আপোনালোকে সাহিত্য সভাৰ কৰ্ম আঁচনিত এই কাৰ্যটোও অন্তৰ্ভুক্ত কৰিবৰ বাবে অলপ হেঁচা দিব নেকি ? ইয়াত মোৰো এটা ব্যক্তিগত নিছা আছে। বই উৎসৱ বৰ ভাল পাওঁ। আন জীৱজন্তুৰে উৎসৱ কৰিব নাথানে, মানুহেহে পাৰে। মানুহক জন্তুভাৱে জনত উৎসৱ নহায় বক্তিত ! বেজামুখিতা উৎসৱ হ'লেও ভাল হাজে-বিহেই বেজা-বেণাৰ আদিও আনন্দৰ হাজেবে দিহে।

৩। জনজাতীয় লোকৰ বা ভাষাৰ জনত সহযোগ গভীৰ কৰাৰ কথাও বহুতকে

সুখত ভুৱা যায়। সেইটো অতি প্ৰয়োজনীয় কাৰ। কিন্তু ভাবিক পোন্ধৰ-বা অহৰিকাবে ভেমে সংযোগ নহয়। এই বিষয়ে মই মোৰ মূল ভাববস্তু কিছু কথা কৈছোঁ। সেইখিনি অল্প চাজিআৰি চাব। ভাবা এটা বাস্তৱ সত্য, আতি এটা অসম্ভৱ বা ধাৰণা। আতিৰ সংজ্ঞাৰ তলিখন ফুটা আৰু আতিৰ সংজ্ঞাও বাস্তৱে দি ওৰ পেলাব নোৱৰা হৈছেগৈ। গতিকে সকলো অস্তিত্বৰ ওপৰত মানৱীয় অস্তিত্বৰ গুৰুত্ব দিয়ক। পাৰ্থক্য বিচাৰি গ'লে দেখিব তাৰো সীমা নাই। প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়েই পৃথক! এই ক্ষেত্ৰত অল্প নতুনকৈ ভাবিলে আমাৰ সকলোৰে সুভ হ'ব।

৪। ৰাজ্যভাষা, শিক্ষাৰ মাধ্যম আদি বহুতো সমস্যাৰ লগত সাহিত্য লভা জড়িত হৈ পৰাটো হয়তো স্বাভাৱিক। কিন্তু ভাষাৰ মূল বস্তু হ'ল ভাৰ প্ৰয়োগগত। কোনো প্ৰস্তাৱ চুক্তি ইস্তাহাৰেৰে তেনে প্ৰয়োগগত। সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰি, পাৰি বিকাশেৰে; আৰু মাধ্যমৰ বাবেই মাধ্যম নাজাগে, শিক্ষাৰ বাবেহে জাগে। অসমীয়া ভাষাক জ্ঞানৰ ভাষা, চিন্তাৰ ভাষা, মননৰ ভাষা কৰি তুলিলেই হয়তো সেই কাৰ্য সিদ্ধিৰ। 'প্ৰাণৰ ভাষা' বোলা আবেগটোৱে যে বৃহত্তৰ সমাজত অনুবিধা সৃষ্টি কৰে সেইটোতো দেখিছেই। ইংৰাজী মাধ্যমৰ বিজ্ঞানবিজ্ঞানক 'কাঠফুলা'ৰ লগত বিজাই ইতিহাস বা ক্ষোভ প্ৰকাশ কৰি লাভ নাই। কাঠফুলা জীয়া গছত নগজে, পচা কাঠতহে গজে। ভাষা শিক্ষাৰ পদ্ধতিৰ উন্নতি কৰিবলৈ, বিজ্ঞানসন্মত বস্তু কৰাওক, শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানবিজ্ঞানক সেইমুখী কৰাওক—তেতিয়াহে হয়তো অসমীয়া ভাষা মাধ্যম ৰূপে কুড়কাৰ্ধ হ'ব পাৰিব।

৫। অসমৰ অৰ্থ নৈতিক আৰু সাৰ্বজনিক সমস্যাৰ লগত প্ৰত্যেক সংযোগ থকাটো স্বভাৱে ইচ্ছা। এইটো হৈছে 'সৰ্বজনিক বিপ্লৱ'ৰ ধাৰণাৰ এটা অপপ্ৰয়োগ। কিছু বাতাই ষ্টেনগানেৰে গান গাব মোহাৰে, তাৰ ছন্দও মৃত্যুৰাহী। কিন্তু চিকুঙেৰেহে ডেঙু সূৰ তুলিব পাৰে। সাহিত্যৰ কৰ্ম সেই সূৰৰ কঁপনি তোলা। বাহ বিশেষেৰে বাঁহী সাজে, বাঁহ বিশেষেৰে লাঠি তৈয়াৰ কৰে। সাহিত্য বিকুলী বাঁহহে! জীৱনৰ কোনো বিশেষ সাহিত্যৰ বহিৰ্ভূত নহয়, কিন্তু সাহিত্যৰ মাজত প্ৰতিকল্পিত কৰাটো লেখকৰ কাৰ্য, লেখকক সেই সাহিত্যক কৰিলে উদ্ধৃত কৰা। বিৱান বুদীয়া ভাষাৰে লেখা নহওক জাগে প্ৰস্তাৱ কবিতা হয় যে নহয় অল্প ভাষি চাব লাগে, আৰু সোণান গাঁৱ হয় নে নহয় সেইটোৰ বিষয়ে মনত অল্প লন্দেৰ ৰাখিব লাগে সাহিত্যকৰ্মৰ বোগেদিয়ে সাহিত্য লভাই নিজৰ প্ৰকৃত কৰ্ম সম্পাদন কৰিব পাৰে।

৬। বহুতো সাহিত্যিক সাহিত্য সত্যৰূপৰা আঁতৰি থাকে অথবা বহুতো সাহিত্য সত্যই গ্ৰহণ কৰিব নোখোজে বুলিও অনুবোধ কৰা যায়। প্ৰথম অনুবোধটো সত্য হ'লেও কোনো কথা নাই। অষ্টান-প্ৰতিষ্ঠানৰ জনত অতিষ্ঠ হোৱা-নোহোৱাটো কোনো ব্যক্তিৰ বা সাহিত্যিকৰ ব্যক্তি-স্বাধীনতা। যোৰ কথাই বৰক-মই সাহিত্য সত্যৰ জনত ইমান দিনে প্ৰত্যেকভাবে যুক্ত নাছিলোঁ। কিন্তু সাহিত্য সত্যৰ প্ৰতি মোৰ কোনো কাৰণ অনীহা নাছিল। সাহিত্য সত্যই সেউয়াই যেন কিবা প্ৰয়োজন বোধ কৰিছে গৈছে। পাৰিলে কাম কৰিছোঁ। সাহিত্য কৰ্ম সমাজৰ কৰ্ম হ'লেও সাহিত্যিকৰ কৰ্ম ব্যক্তিগত। সাহিত্যকে অকমেই দেখে। সেইবুলি ভেঙলোকে বগতোক্তিও নকৰে, সমাজৰ জনতেই অনুবোধ স্থাপন কৰে— এই কথা মানিলে সাহিত্যিকসকল সত্যলৈ অহা-নহাটো অগ্ৰাসংগিক কথা। কিন্তু যদি সাহিত্য সত্যৰ সত্যসকলে কোনো বোগ্য ব্যক্তিক প্ৰবেশৰ অধিকাৰ দিব নোখোজে—সেইটো অতি ভয়ংকৰ গোটৰ। সাহিত্যিক মূলবোধৰ ধাৰণা মজকা আবেগ পৰায়ণ সত্যৰদ্বাৰা সাহিত্য সত্য অধিকৃত হ'লেহে তেনে অৱস্থা হয়। তেনে অৱস্থা হোৱাটো অসম্ভৱ নহয়। সেইবাবে আমি সাহিত্যিক মূল্যমানক কি অধিকাৰ দিও সেইটোৰ বিবৰে অলপ আত্মমুগ্ধান কৰিবলগীয়া হ'ব। এই বিবৰে আন এটা দৃষ্টান্ত মই আক কিছু কথা ক'ব।

৭। গোটেই বছৰ নিজিৰ হৈ থাকি মূল সত্যৰ সম্বন্ধে প্ৰতিনিধি নিৰ্বাচনৰ কেন্দ্ৰভেদে শাখা সত্যবিজ্ঞান তৎপৰ হয় বুলিও এটা অভিবোধ কৰা যায়। এইটো সঁচা হ'লে কথাটো বৰ আদৰ্শনীয় নহয়। কিন্তু সাহিত্য সত্যটি দিব পৰা বৰ্ণনাবোধৰ আশাৰূপবাই হয়তো এই কথাটো প্ৰবল হৈছে। শাখাবিজ্ঞান নাকত শাখা হ'লেও প্ৰকৃততে এইবিজ্ঞান সাহিত্য সত্যৰ লিপাহে। লিপাই প্ৰত্যক্ষপাক জীৱনীশক্তি দিয়াৰ লগে লগে গিৰকৈও বাখে। মই আগতে কোৱা কথাখিনিৰ বাহিৰেও আন কি ধৰণে আপোনাৰাজকৰ সাহিত্য অনুবোধ প্ৰকাশ কৰিব পাৰে ডাক চিন্তা কৰক। সাহিত্যৰ পাঠক হোৱাটোও সাহিত্য কৰ্ম, সেইটো মনত ৰাখক।

৮। (ক) অৰ্থনৈতিক অৱস্থিতি ব্যক্তি বা প্ৰতিষ্ঠানৰ কেন্দ্ৰত আৱিষ্কাৰীয়া বিধৰ। সাধাৰণভাৱে অৰ্থনৈতিক আত্মনিৰ্ভৰতা সাধাকিলে ব্যক্তি বা প্ৰতিষ্ঠানৰ বিকাশ আৰু বৈশিষ্ট্য বৰা নপৰে। ব্যক্তিবোধৰ জনবান্ধনী বুলি কোৱা হয় আৰু প্ৰয়োজনৰ অতিৰিক্ত সম্পাদকো চৰিত্ৰশাস্ত্ৰী বুলি ক'ব পাৰি। সাহিত্য সত্যৰ সৌকৰ্য্যপূৰ্ণ এটা সমস্যা ই আধিক্যভাৱে টকিয়াল নাছিল। নিৰ্বাচিত

উদ্দেশ্যেৰে লাভ কৰা ধন নিৰ্ধাৰিত কাৰণেই ব্যয়িত হৈছিল। যেনে—চন্দ্ৰকান্ত অভিধান, চন্দ্ৰকান্ত হল, ভগৱতীপসাদ বকৰা তৰন ইত্যাদি। খিলং অধিবেশনৰ পৰা শাসনবস্ত্ৰ ইয়াৰ প্ৰত্যেক পৃষ্ঠপোষকৰ দৰে হয়। জনপ্ৰিয় চৰকাৰে লোকচিত্ৰকৰ সংস্থাৰ লগত যোগ দিব, ই স্বাভাৱিকেই। কিন্তু তেতিয়াৰেপৰা ই একপ্ৰকাৰে পৰাশ্ৰয়ী যেনেই হৈ পৰিল নেকি?

এবাৰ নে দুবাৰ শাসকগোষ্ঠীৰ অপ্ৰিয়ভাজন হ'বলগীয়া হৈ আকৌ বাইজৰ অধিহণাৰ ওপৰত সভাই গুৰুত্ব দিবলগীয়া হ'ল। বৰ শুভ কাম আছিল সেইটো। বাইজৰ অকুণ্ঠ সঁহাৰিত (লগতে শাসনবস্ত্ৰৰ যোগাযোগত) সাহিত্য সভাৰ বছৰেকীয়া সভাখন হয়। দেখা গ'ল কোনো কোনো ক্ষেত্ৰত ধন বাহিও হ'বলৈ ধৰিলে। বাহি ধনখিনি য'ত বাৰ্ষিক অধিবেশন অনুষ্ঠিত হয়, সেই শাখা বা জিলাৰ সম্পত্তিস্বৰূপেই গৃহীত হোৱা যেন হ'ল। তেওঁলোকে গ্ৰাম স্তম্ভবীয়া-ভাৱেই সেই ধনেৰে গৃহ নিৰ্মাণ আদিত সেই ধন ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ ধৰিলে। কিন্তু সাধাৰণ আৰ্থিক ব্যৱহাৰবিধি অনুযায়ী যি কামৰ কাৰণে ধন পোৱা হয় তাৰ সন্নি আৰু কাৰ্যত ব্যয় কৰাটো সূহ ব্যৱস্থা নহয়। টলটলৰ 'ভূত পোৱালি আৰু খেতিয়কৰ কটি' সাধুটো মনত পৰি গ'ল। বাহি হোৱা ধনৰ ব্যৱহাৰ নতনাৰ বাবেই খেতিয়কৰ কি দল হৈছিল জানেই।

(খ) সাহিত্য সভাৰ আৰ্থিক চৰ্যোগৰ সম্বন্ধত এজন ভৱিষ্যদ্বাণী সভাপতিৰ প্ৰবক্তা 'জাতীয় জ্ঞান পুঁজিৰ প্ৰবৰ্তন কৰা হয়। সেই পুঁজিৰ স্তম্ভৰূপেই ভৱিষ্যতে সভাৰ বছৰেকীয়া অধিবেশন আদি চলোৱাৰ কথাও চিন্তা কৰা হৈছিল বুলি জনিছে। কিন্তু সেই পুঁজি গঠনৰ কাম অতি যত্ন বা প্ৰথ টেছে বুলিয়েই আমাৰ ধাৰণা। সেই পুঁজিটো উপযুক্ত হ'লে এতিয়া বাৰ্ষিক অধিবেশনৰ বাবে গোটেই অসমজুৰি কৰা পুঁজি সংগ্ৰহ অভিযানৰ প্ৰয়োজন নহ'লহেঁতেন। গতিকে যাৱতীয় খৰচ বাবে সংগৃহীত সকলো ধন জ্ঞান পুঁজিলৈ যোৱাটোহে সৰীতীন। এতিয়াৰ বিটো এড্‌ হক ব্যৱস্থা এটা প্ৰস্তাৱৰূপে লোৱা হৈছে নেইটো বৰ উপযুক্ত হোৱা নাই। গোটেই অসমত ধন সংগ্ৰহ কৰা হ'লে সেইটো গোটেই সাহিত্য সভাৰ হৈ কৰা উচিত। তেতিয়াহে সাহিত্য সভাখন অস্তৰ মুখাপেকী নোহোৱাকৈ চলিব পাৰিব। বাজে বাজে মনত খু-হৰনি আগে সভাৰ স্থান নিৰ্বাচন লৈ ইমান আগ্ৰহ কিয় দেখুওৱা হয়—নেই কথা ভাবি। এইদোষ যোৰ হুকুৰি চিন্তাহে, আশাকৰো কোনো ব্যক্তি বা শাখাই তেওঁলোকৰ প্ৰতি ইংগিত কৰা বুলি দ্বাৰ্জাবিধ।

বাহি ধনৰ বিষয়ে যোৰ নতৰাও একেদৰে নৈতিক দৃষ্টিকোণৰ পৰাহে কৰা।
ধন বাহি হোৱাটো ভাল কথা বুলিয়েই নাধাৰণতে ভবা হয়; কিন্তু তাৰ দ্বাৰাহাৰ
ক্ষেত্ৰত নৈতিক মূল্যবোধৰ প্ৰয়োজন নথকা নহয়।

২। সভাপতি বা কাৰ্যনিৰ্বাহক সভাৰ কাৰ্যকালৰ কথাটো বহু-বিভক্ত।
সাহিত্য সভাৰ বৰ্তমান নিয়মাবলী অনুসৰি সভাপতিসহেও কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ
একজনীয়া কাৰ্যকাল বিভিন্ন কাৰ্যসূচীৰ বাবে যথোপযুক্ত নহয় বুলি সেই কাৰ্যকাল
অন্ততঃ দুবছৰীয়া কৰাব পকে বহুতে বক্তব্য পোষণ কৰে। কিন্তু সেই কাৰ্যকাল
বৃদ্ধিত বিশেষ কোনো গুণগত ভাবভাৱ হোৱাৰ সম্ভাৱনা দেখা নাযায়। তদুপৰি,
পঞ্জীয়নৰ আইন অনুসৰিও বছৰেকীয়া অধিবেশন পাতিব লাগে। তাকে নকৰিলে
কৃত্ত স্বার্থই ধোপনি পুতি নোৱাৰা সম্ভাৱনাও হুই কবিব নোৱাৰিব। সম্ভৱতঃ
সেই কাৰণেই সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান সম্পাদকজন তিনিবাৰতকৈ অধিকবাৰ
নিৰ্বাচিত হ'ব নোৱাৰিব বুলি সভাৰ নিয়মাবলী এবাৰ সম্পাদন কৰা হৈছে।
আনহাতে আকৌ প্ৰতি বছৰে সভাৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতি সম্পূৰ্ণৰূপে পৰিৱৰ্তিত
হোৱাৰ বাবে সাহিত্য সভাৰ চৰিত্ৰই পৰিৱৰ্তিত হৈ যায়। সাহিত্য সভাৰ
বৌদ্ধিক পৰম্পৰাও আড়ষ্ট হোৱাৰ আশংকাও তেনে ক্ষেত্ৰত নোহোৱা নহয়।
তদুপৰি বিশেষ দীৰ্ঘম্যাদী আঁচনিসমূহো ব্যাহত হয়—যুগতে সাহিত্য সভাৰ
পৰম্পৰাৰ ধাৰাবাহিকতা বন্ধা নপৰাৰ সন্দেহো বেন অনুভৱ নহয়, তেনে লাগে।
গতিকে এই ক্ষেত্ৰত মৌলিক প্ৰয়োজনটো হ'ল সভাৰ কাৰ্যকাল আৰু
বিকালিত পৰম্পৰা আৰু পতিশীলতাৰ সমন্বয় সাধন। সভাপতিৰ
কাৰ্যকাল বঢ়াই দিয়াটোৱে তাত একো অধিহণা নোবোলাও পাৰে। স্থায়ী
সচিবালয় স্থাপনৰ (Permanent Secretariat) কথা ভাবিব পাৰি, কিন্তু সি
ব্যৱসাপেক্ষে, তাৰ বাবে সাহিত্য সভাৰ পুঁজি বাই আৰু হোৱাটো সম্ভৱো নহয়।
ভাৰতটোক ডাঙৰ কথা হ'ব, তেনে কৰিলে সভাৰ বাজেটত এটা অস্বাভাৱিক
ব্যৱস্থাৰ আৱশ্যক কৰাহে হ'ব। কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ কাৰ্যকাল বৃদ্ধি কৰিলে বৰ্তমানৰ
প্ৰয়োজনীয় পতিশীলতা ব্যাহত হ'ব; হয়তো তত বাৰ্ষিক পুঁজি হোৱাটোও
অসম্ভৱীয় নহয়। সেই কাৰণেই নিয়মাবলীত প্ৰধান সম্পাদকৰ কাৰ্যকাল সীমিত
কৰা হৈছে। আন সাহিত্য সভাৰ সভাপতিৰ আদৰ্শখন দৰাচৰতে সম্ভৱ
আপোষণ নোৱাৰাৰ বাবে, সভাপতিসকলৰ পৰা সভাই বৈমনিৰ কাৰ্যকালসমূহ
সীমিত-প্ৰাৰণ কৰাহে বেছি আশা কৰে। একোজন দুজনকৈহে সভাপতি
কৰিছিলোঁ সাহিত্য-কৰ্ম আৰু সাহিত্য-চিন্তাৰ ভিত্তিতই সভাপতিৰ পদাধি

অস্বীকৃত হয়। তৎকালীন আবেগিক মনোভাবৰ ফলত সভাপতি হোৱাখনে, যোগ্যতাৰে সভাৰ কাম কৰিলেও জনমানসত সাহিত্য স্বীকৃতি নাপাও পাৰে। বাইজেও সম্ভৱতঃ ভাষা-সাহিত্যৰ বিষয়ে চিন্তা কৰা মানুহ এজনৰপৰা 'এখন ভাল ভাষণ' পোৱাটোকে আশা কৰে, আৰু আশা কৰে কিবা নতুন সম্বোধনযোগী বাস্তৱ আঁচনি। বহুতে বহুবেকীয়া অধিবেশনখনে অগ্ৰয়োজনীয় বুলি যত প্ৰকাশ কৰে। তাৰ ব্যৱহাৰজাত্যৰ কথা কয়। কিন্তু উৎসৱ (ritual) প্ৰয়োজনীয়তা হুই কৰাটোও সম্ভৱ নহয়। সাহিত্য সভাৰ বাৰ্ষিক অধিবেশনত সাহিত্যৰ যোজনাৰ সাৰ্থকতাৰ কথাও হয়তো আছে। গতিকে সভাপতি বা কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ কাৰ্যকাল বৃদ্ধিৰ কথা স্থগিত কৰি সমস্যাটো আন ধৰণে চাবলৈ চেষ্টা কৰিহেঁ।

বিশ্লেষণ কৰিলে দেখা যায়, বাইজে সাহিত্য সভাৰ এটা স্থায়ী অথচ শক্তিশালী চৰিত্ৰ হোৱাটো বাঞ্ছা কৰে। এই উদ্দেশ্যৰে কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ লগত কোনো সংঘাত নোহোৱাকৈ এখন পৰিষদ গঠন কৰিব পাৰি—হ'ত গতিশীলতা আৰু স্থায়িত্বৰ সমন্বয় ঘটিল। ৯ জন বা ১২ জন পাৰ্শ্ব বা পাৰিষদেৰে এই পৰিষদ গঠন হ'ব। তাৰে এক-তৃতীয়াংশ পাৰ্শ্ব প্ৰাক্তন সভাপতি আৰু সাধাৰণ সম্পাদকৰ পৰা লোৱা হ'ব। সাহিত্য সভাৰ 'সংস্কৃতি'ৰ লগত থকা পূৰ্ব পৰিচয়ৰ হেতুকে সেই পৰিষদসকল সাহিত্য সভাৰ পৰম্পৰা বন্ধাত সহায়ক হ'ব। বাকী দুই-তৃতীয়াংশ সাহিত্য সভাৰ লগত বা সাহিত্য কৰ্মৰ লগত বৃহৎ কৰ্মাঙ্কুৰাঙ্গী, সাংগঠনিক গুণ সম্পন্ন লোক থাকিব। প্ৰতি দুই বা তিনি বছৰে এই পৰিষদৰ এক-তৃতীয়াংশ পাৰিষদে অৱসৰ ল'ব আৰু ডেউলোকৰ ঠাই নতুন পাৰিষদে পূৰাব। পাৰিষদসকল নিৰ্বাচিত নে মনোনীত হ'ব সেইটো সভাই স্থিৰ কৰিব। দীৰ্ঘম্যাদী আঁচনিৰ বাৰাণসিকতা বন্ধা, সাহিত্য সভাৰ পৰম্পৰিক স্বাধা বন্ধা আৰু গতিশীল চিন্তাধাৰাৰ এইদৰে এটা সমন্বয় লামন হ'ব পাৰে। এইদৰে সাহিত্য সভাৰ গঠনত এটা স্থায়ী অথচ গতিশীল ভাব থাকিব।

এইদৰে নিয়মাবলী সংশোধনৰ প্ৰয়োজন হ'ব নিশ্চয়। ১৯৯০ চনত হ'বলগীয়া নিয়মাবলী সংশোধনক কেন্দ্ৰত এই ব্যৱস্থাবো অস্বত্ব হ'ব পাৰে, আপোনালোকে ইচ্ছা কৰিলে। অথবা এটা কাৰ্যকৰী প্ৰস্তাৱেৰেও পৰীক্ষামূলক-ভাবে ব্যৱস্থা কৰি চাব পাৰি হয়তো। প্ৰথমে আঁচহুা যেন জগিলেও এই ব্যৱস্থাবে সমানে বিচৰা এটা চৰিত্ৰ আৰু কাৰ্যকৰী শক্তি সাহিত্য সভাই পাব পাৰে।

১০। নিয়ন্ত্ৰণী অল্পসংখ্যক সাহিত্য নভা বাইকৈ শুভীয়া আৰু অনবীয়া সাহিত্যৰ সকলো বিশ নামৰি লোৱা প্ৰতিষ্ঠান। থলুৱা অস্তিত্ব ভাষা-সাহিত্যৰ কাৰ হাতত লোৱাটোও নিয়ন্ত্ৰণীৰ অন্তৰ্ভুক্ত। কিন্তু অনবীয়া-ভাষীৰ চিন্তা আৰু সিদ্ধান্ত কোনো কোনো থলুৱা ভাষা গোষ্ঠীৰ আত্মচিন্তাৰ পৰিপন্থীও হৈ পৰিব পাৰে। সেইবাবে অসমৰ থলুৱা অস্তিত্বী জনগোষ্ঠীৰ ভাষাসভা বা সাহিত্য সভাৰ লগত যৌথভাৱে সাহিত্য কৰ্মত ব্ৰতী হ'ব পৰাৰ বাবেও সভাৰ দ্বাৰাখন সুকলি কৰি ৰাখিব লাগে। কেৱল এটা কথা মনত ৰাখিব লাগিব, একমাত্ৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ বাহিৰে যেন তাক আন কেন্দ্ৰলৈ লৈ যোৱাৰ কথা ভবা নহয়।

বক্তৃতাৰ,

এইবোৰ কোনো প্ৰস্তাৱ নহয়, কেৱল সুকলি চিন্তাহে। এইবোৰ মানি লোৱা বা নোলোৱা আপোনালোকৰ ইচ্ছাৰীয়া। ইতিমধ্যে সভাত গৃহীত আপোনালোকৰ প্ৰস্তাৱসমূহ কাৰ্যকৰী কৰাত মই বিখিনি পাবোঁ চেষ্টা কৰিম। মই বাদ কেইটিমান দিহা-ভাবনাৰ কথাহে আপোনালোকৰ আগত ব্যক্ত কৰিছোঁ। ভৱিষ্যতৰ কাৰ্যপন্থাত আপোনালোকে এইবোৰৰ সম্ভৱতা-অসম্ভৱতা, প্ৰয়োজনীয়তা-প্ৰয়োজনহীনতা—এইবোৰ কথা বিচাৰ কৰিব। মই পোনপটীয়াভাৱে বিখিনি কথা মনলৈ আঁহিছে তাকেই অকপটে কৈছোঁ। কাৰো মনত হুখ দিয়া যোৱা উদ্দেশ্য বা ইচ্ছা নহয়। অন্ততঃ অহা এটা বছৰ আপোনালোকৰ লগত মই সক্ৰিয়ভাৱে থাকিব লাগিব। মই আপোনালোকলৈ যোৱা বন্ধুত্বৰ হাত আগবঢ়াই দিছোঁ, আপোনালোকে সেই হাত হাতত লৈ বোক আৰম্ভ কৰক! সাহিত্য সভাৰ কল্যাণৰ যোগেৰে সাহিত্যৰ কল্যাণ হওক, সাহিত্যৰ কল্যাণৰ বাবেৰে মানুহৰ কল্যাণ হওক। সকলো সভা শুভ হওক।

পতাকা উত্তোলনৰ ভাষণ

—মহিম বৰা

সমবেত সুবীৰুদ, আইনকৰ, মাননীয় প্ৰতিনিধিগণ, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বন্ধনকৰ, কণ কণ ঘাইনাইত, আদৰ্শী সমিতিৰ সভাপতি ডাঙৰীয়া, সম্পাদক প্ৰমুখ্যে কৰ্মকৰ্তা-সকল আৰু লক্ষ-লক্ষসংখ্যক।

অন-অনন্তে এই পতাকাৰ তলত সমবেত বাইজলৈ প্ৰব্ৰু অভিবাধন জনাওঁ।

অসম সাহিত্য সভাৰ এই মহান পতাকাৰ তলত অসমৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ দেশপ্ৰেমী সাহিত্যপ্ৰেমী বাইজ, ভাষাৰ নামত, সাহিত্যৰ নামত, একত্ৰিত হৈছোঁহি আমাৰ এই পতাকাক অভিবাধন জনাবলৈ। আজি অসম সাহিত্য সভাই, সভাৰ ৫৬তম অধিবেশন বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ কমলাকান্ত কেন্দ্ৰত অনুষ্ঠিত কৰিছে। মহৰি কমলাকান্ত অগ্নিকবি নাথৰে সুবিখ্যাত যদিও তেখেতৰ নিজা দাৰ্শনিক চিন্তাধাৰাৰেও আমাৰ সাহিত্যৰ চিন্তামূলক দিশটোক চহকী কৰি গৈছে। এই মহান দেশপ্ৰেমিক কবিজনাই দেশৰ বাইজক জগাবলৈ অনলবৰী ভাৰাৰে কবিতা ৰচনা কৰি-গ'ল—মিক্কাৰ বি গ'ল আমাক :

‘ঠিক অনবীয়া মাল্লহ মহৰ

অসম অশান বোহে কোনে কৰ’ বুলি।

সেই সময়ৰ দেশপ্ৰেমিক কবিসকলৰ কবিতাই আহে আহে হ’লেও আমাৰ মাজত আগবণৰ সৃষ্টি কৰিলে, মহাবুঝা ভাষা-সাহিত্য আৰু দেশবাসীক আগবাঢ়ি বোহাত প্ৰেৰণা দিলে। সেই বৰেণ্য কবিজনাক বিশেষভাৱে সোঁৱৰণ কৰাৰ স্তবোগ বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ বাইজে অসমক বিয়াৰ বাবে তেখেতসকল বাইজৰ পদাঙ্গব পাত্ৰ।

বৰ্তমান ৭৩ বছৰত ভবি দিয়া অসম সাহিত্য সভাৰ বোহা বহুকেটাৰ সভাপতিৰ শুকভাৰধৰ এই অত্যাশ্ৰয় কাঙ্ক্ষিত ফুলি বিয়াৰ লগে লগে নিজৰ আত্মপ্ৰতিভাৰ কাৰণে বোহ বাতিৰ টোপনি আৰু পেটৰ ভোকো আইকিয়া হ’ল। দাৱিহাৰ বোহা কটিয়াই দৈ কুৰা কিমান কৰাণাৰ কথা তাক অসম সাহিত্য সভাৰ

কেৱল এতি বছৰে অকল সভাপতি আৰু এখান সম্পাদকসকলৰ বাহিৰে আনো
সম্পূৰ্ণ উপস্থিতি কৰিব নোৱাৰে। অলপ সাহিত্য সভা কেইবছৰমান সাহিত্যিক
মাত্ৰ অহুঠান নহয়, ই অলপৰ অগণন জনগণৰ অহুঠান। এই সভা কেৱল সাহিত্য
বিষয়ক অহুঠানেই মাত্ৰ হৈ থকা নাই, ই এতিয়া ভাষাবো অহুঠান হৈ পৰিছে।
মুঠতে, এই সভা আমাৰ সবলো ভাষাগোষ্ঠীৰে উন্নয়নতীয়া বক হৈ পৰিছে।

অলপ সাহিত্য সভা এক মহান জাতীয় অহুঠান যুঁজি ক'মেও ইমান বহু
বা বিশালস্বৰ প্ৰকাশ নহ'ব, ই এক 'মহাজাতীয় অহুঠান' হৈ পৰিব। সভাপতি-
জন ব্যক্তিবিশেষে যোব যবে একে এলাইবাহ হ'লেও সভাপতি হিচাপে বাইক
অতি আদৰৰ, অতি আপোন অভৰুগ মানুহ হৈ পৰে। ব্যক্তিগত, পাবিত্যিক
জীৱনৰ হৃৎ-বেদনা-মন্ত্ৰণৰ কাহিনীও সভাপতিজনক জনাই অকলি শান্তি লাভ
কৰাৰ দৃষ্টান্ত যোব হাতত আছে। মাকুলীৰ একে ডেকা—বিহনে হোৱা
হুহুৱীয়া আন্দোলনত বহু কষ্ট নিৰ্বাণত ভোগ কৰিলে, চৰকাৰ পঠিত হোৱাৰ
পিছত তেওঁৰ সহকৰ্মীসকলে তেওঁক সম্পূৰ্ণ পাহৰি পেলালে—এনে বেদনাত
চিঠিও সভাপতি হিচাপে মই পাইছোঁ। "আমাক বলা কক আপোনাদোকো
এখাৰ আমাৰ অকল ভ্ৰমণ কক"—এনে আকুলভাবে এখান সম্পাদকক
আকোৱালি থকা বিভিন্ন জনগোষ্ঠীয় নেতৃহীনীয় লোকৰ আহ্বানত সঁহাৰি দিব
লগা হৈছে এই সাহিত্য সভাৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীয় ভাষাৰ উন্নয়নতীয়া বকখনে।
বানপানীত জুকলি হোৱা অকলটোৰ হৃৎ-বাতবিল কণা বৰ্ণনা কৰি হাইকুলীয়া
হাল একনে লিখা চিঠিও সভাপতিজনে আৰিছে। বকাকুলিৰ ২৮টা (হুহুৱ
একেজগে) কথবত গৈ যোন নকবেদনা জনাই সেই কথবত কথব হোৱা গুহুৰ
পোহনীয়া, জনাহাৰে তিনি-চাৰিদিন কথবলৈ চাই পৰি থকা কুলুৰটোকো
নকবেদনা জনাবলগীয়া হোৱা পৰিস্থিতিও সাহিত্য সভাৰ সভাপতি-সম্পাদকসকলৰ
হৈছে। বকবাৰী নিশ্চিহ্ন হৈ, খোৱাপানীও বিৰাক কৰা পৰিয়ালক আৰি
শিৰিব, গাঁৱত, গৃহত পাইছোঁ—ব'ত জিবোভাসকল একমতা, ব'ব-হোৱাৰী
অৰুণ আৰু অৰ্জুণ, হোপলতা, একমতা পুহুহাবা, পিহু-বাহু-জীয়াবা,
পুহুহাবা সেই চকুৰ পানীৰ লগত আৰাবো চকুৰ পানী বোপ বিহিলোঁ—কাক,
কাৰো চকুৰ পানী নচি বিয়াৰ কসভা আমাৰ নাই, আৰি অতি কসভা—
উভবেইয়ে এই চকুপানী বচিব পাৰিব। মুঠত জীৱনৰ চোপকা কলীসকল
আন্তৰিক্যিকতাপৰা এটা বছৰ দুকলি আকাশৰ তলত কলীসকল কলীসকলী কল,
কলীসকলকলি বিভিন্ন জীৱন-প্ৰাণৰ লগত কলীসকল পৰিল ব'ব'ৰ হোৱাত এই

অকিকনৰ জীৱন ধন হ'ল। বহুপুৰুষপৰা একেবাহে বাছত নগাপাহাৰ-
বগিপুৰুষকৈ এই চাৰি বাজ্যক স্পৰ্শ কৰাকৈ ব্ৰহ্মণ কৰি বিচিত্ৰ জনগোষ্ঠীৰ
বিচিত্ৰ সাজ-পাৰ, বৈশিষ্ট্য চাই, অকৃত্ৰিম মেহ-প্ৰীতি ভাত কৰিবলৈ পাই যোষ
নিজৰ জীৱনৰ ওপৰত থকা বহুখিনি অভিযোগ আঁতৰ হ'ল।

আমাৰ কাৰ্যকালত এনে একোটা সময় গৈছে—য'ত প্ৰধান সম্পাদকসহ
আমি একে জেঠাখিৰে চলাই তাত বা চাহ একাপো খাবলৈ সময়-সুবিধা
পোৱা নাছিলোঁ—সময় বন্ধা কৰিবলৈ গৈ বানপানীৰ কাৰণে মাটি কঢ়িওৱা
ট্ৰাকত উঠি সতাহানত উপস্থিত হ'ব লগা হৈছিল। অসম-অৰুণাচলৰ সীমা
কোঁকিল। মিজম বজাৰলৈ অসমৰ ভাৰা-সাহিত্যৰ অলুঠানৰ সতাপতি সাধাৰণ
সম্পাদক প্ৰমুখ্যে প্ৰতিনিধিবৰ্গৰ লগত আমি ২২ কিঃ'মিটাৰ দুপৰৰ প্ৰথৰ
ব'ৰত অৰোদ্গ-ভোকে খোজ কাঢ়ি অহা-যোৱা কৰিব লগা হৈছিল গোহাঁই কমল
আজিৰ ওপৰেদি—য'ত গহপুৰৰ ভগনীয়া বড়ো বাইজৰ জন-সমাবেশত বক্তৃতা
দিব লগা হৈছিল। তেখেতসকলৰ মেহুহানীয়া লোকসকলে আমি যোৱাৰ থৰৰ
বাটকৰা লোকৰ মুখেদি শুনি আমাৰ দলটোক প্ৰায় দুই কিঃ'মিটাৰ দুৰৰ
পৰা আঁতৰি মিছিল—য'ত আনকি চৰকাৰী বাহুহো সাহায্য দিবলৈ সোমাব
পৰা নাছিল। আনহাতে, অসম সাহিত্য সভাৰ আৰ্থিক লামাত্ত বানো
তেখেতসকলে আনন্দেৰে গ্ৰহণ কৰিছিল—লগতে বড়ো সাহিত্য সভাৰো। আমাৰ
দলত যোৱা সভাৰ কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ একমাত্ৰ মহিলা সদস্য এগৰাকীয়ে ভবিষ
বিষত খোজ কাঢ়িব নোৱৰা অৱস্থাত বড়ো ছাটকৰা এজনে চাইকেলৰ
কেবিনাৰত বহুৱাই মিছিল। সাহিত্য সভাৰ এই বন্ধৰ প্ৰতি বাইজৰ আগ্ৰহ
কেনে প্ৰৱেশ প্ৰোভামণ্ডলীয়ে নিশ্চয় উপলব্ধি কৰিব পাৰিছে।

আমাৰ বিপদসংকুল আৰু শাৰীৰিক যন্ত্ৰণাপূৰ্ণ যাত্ৰাৰ আন এটা উদাহৰণ
হ'ল—ঈশ্বৰ লক্ষীপুৰৰ খেমাঙ্গী পাব হৈ আন এটা সীমান্ত চিমন-চাপৰি ব্ৰহ্মণ।
মিছিল ভাৰত চিমন বানো পহ। সময়ৰ বন্ধৰ এই দলৰ একমাত্ৰ মহিলা
সদস্য শ্ৰীমতী সুপ্ৰভা ৰেখিৰে বৈৰ্য আৰু সাহেলৰে অকমেই গাঁৱৰ ভিতৰলৈ
লোৱাই গৈ গাঁৱৰ সিটো মুকলি গোট খাই থকা বড়ো মহিলাসকলক অসম সাহিত্য
সভা আৰু বাকী সাহিত্য সভাসমূহৰ হৈ অৱধানি দিয়াই সভাৰ হানলৈ আনি
আমাৰ চলি থকা বিৰাট অৱলম্বাধনলৈ হঠাৎ আমি পৰা এক হৃদয় দুৰ্ভাগ
ভংগালেই স্বাভাৱিক আৰু সহজ কৰি পেন্সোৱাত বি বৰঙণি আগবঢ়ালে গৌ
বটীয়া যোষ কাকণে চিবৰবগীৰ হৈ ব'ব। মাত্ৰ এগৰাকী হৈছিল মানৱ আশ্ৰত

পুৰিচৰ লগত হোৱা সংঘৰ্ষত নিহত-আহত হোৱা সেই অকলটোৰ পৰিস্থিতি গোৰা আৰু ভিতৰি উত্তপ্ত হৈ থকা অৱস্থাত যি কোনো বৃহত্তৰত বড়ো আৰু বিহিঙৰ কিছু সংখ্যকৰ মাজত সংঘৰ্ষ অৱশ্যতাবী হৈ পৰা অৱস্থাত আমাৰ উপস্থিতিয়ে সেই আলয় সংকটৰ বৃহত্তৰটো নিষ্ক্ৰিয় কৰিব পাৰিবলৈ যুঁজি আহি নিশ্চয় গোৱৰ কৰিব পাৰে। আমাৰ প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীমতীশ চন্দ্ৰ চৌধুৰীয়ে আন ঠাইত ক'ব দৰেই আমাৰ লগত বোৱা প্ৰত্যেক ভাবাগোষ্ঠীৰ সভাপতি-সম্পাদকসকলৰ লগত বাইজক আত্মটানিকভাৱে পৰিচয় কৰি দিয়াৰ বৃহত্তৰ এজন বড়ো ডেকা শিককে আবেগ-বিহ্বল হৈ কৈ উঠিছিল: "গোটেই অসমখনেই আমাৰ মাজলৈ উঠি আহিছে।" ঘোৰ ভাব হৈছিল যেন অসমবাসী সমূহ বাইজে তেওঁৰ কৰ্ত্তাই যি চিঞৰি উঠিছে, যেন এই ইংগিতেই বিহে, আহি তাই-তাইৰ মাজত কল্ল কৰিছে। কিয়, আহি কিয় এই সমস্যাৰ বাট এৰি অবাটে যাব খুজিছে!।

যন কবিতালগীয়া এয়ে যে আহি এই অকল আৰু কোকিল। অকললৈ লগত পুৰিচ এছক'ৰ্ট নিয়া নাছিলোঁ।

পশ্চিমে কোক্‌বাম্বাৰ, চিদ্দি, গোৰ্গাইগাঁও, চাক'ঙৰিৰ পৰা বৰপেটা জিলাৰ জালাহৰ ভিতৰত অকল, নলবাৰী জিলাৰ মহলপুৰ, বাঙা প্ৰমুখ্যে বিভিন্ন সংঘৰ্ষ পীড়িত অকল, মংগলদৈ, ওদালগুৰি, ডেবগাঁও, বোতা, কুৰুভুকা, গেকৰা আদি ঠাই, পানেৰি আদিৰ বৰিশালী হৈ পৰা গাঁও-ভূঁই, শহীদ শবৎ বাতাৰ গাঁও, বোৱামাৰি, বাতাগাঁও, গহপুৰ, বিহঙৰি অকলৰ বিভিন্ন আশ্ৰয় নিৱিৰসমূহ আমাৰ বজাটোৰে প্ৰকৃত অৰ্থত মুক্ত। গছকি কুৰি বাইজক সাহন আৰু লাফনাৰ বাগী ভনাই কুৰিছিল, চৰ্গন্তসকলৰ চকুৰ পানীৰ লগত 'এটুপি চকুৰ পানী এধাবি সাদৰী মাত' যি কুৰিছিল। আমাৰ বজাটোৰ লগত বড়ো সাহিত্য সভাৰ সভাপতি প্ৰফেচৰ শ্ৰীযুত যোগেন্দ্ৰ কুমাৰ বসুমতাৰী, সাধাৰণ সম্পাদক শ্ৰীযুত বিহুৰাম বড়ো, পত্ৰিকা সম্পাদক শ্ৰীযুত ধৰ্মপীঠৰ ওহাৰী, কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ সদস্তা শ্ৰীমতী চম্পাৱতী খেৰকাটাৰী, নিখিল বাতা সাহিত্য সভাৰ সভাপতি প্ৰফেচৰ শ্ৰীযুত হৰিহোহন লৰকাৰ, সাধাৰণ সম্পাদক শ্ৰীযুত সত্যনাচী বাতা আৰু সদস্ত শ্ৰীযুত বাবুল বাতা; বিহিং সাহিত্য সভাৰ সভাপতি (পিছত প্ৰাক্তন) প্ৰফেচৰ শ্ৰীযুত লক্ষীনাথ পাংগিং (আমাৰ বজাৰ নেতা), কাৰ্য সাহিত্য সভা, "কাৰ্য জায়েইত জায়েই"ৰ সভাপতি প্ৰফেচৰ শ্ৰীযুত পাবি বগী, প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীযুত বিহুৰাম বগী; পূৰ্বাঞ্চল জাই সাহিত্য সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদক শ্ৰীযুত পুল্ল গুপ্ত

ডাঙৰীয়া, লগতে বেউৰী, ডিৱা, মণিপুৰী প্ৰমুখ্যে অসমৰ ভাষা-সাহিত্য অৰ্হুঠানৰ বিষয়বসীয়া আৰু প্ৰতিনিধিলকল বিভিন্ন মাত্ৰাত আধাৰ লগী হৈছিল। সেইদৰে চৰ অকল ভ্ৰমণ কৰোঁতেও আধাৰ লগত কবি প্ৰদেৱ ত্ৰীভূত নবীৰ হুচেইন (যাৰ খবত আমি আতিথ্য লৈছিলোঁ এৰাতিৰ কাৰণে), অথাক আহমেদ হুচেইন খান, ইমিদ্দিন দেৱান আদি আৰু কেইবাগৰাকী চৰ অকলৰ সমাজসেৱী তথা শিক্ষকে আধাৰ লগত নাৱেদি আৰু পদত্ৰয়ে বিভিন্ন চৰ-চাপৰিত (আলোপতি, ম'হচৰা, চেনিমাৰি, লাভশিৱা, মন্দিয়া, পছমবা, খোলাবন্ধা, দোণতলী, পদ্মপাৰা আদি) আধাৰ বজাটো পুঠ কৰিছিল। সেই সৌৱৰণী যুগ হৈ থাকিব।

সেইদৰে, সভাপতিৰ দায়িত্ব লোৱাৰ পিছতেই বাক উপত্যকা ভ্ৰমণৰ (লগী ত্ৰীভূত নবনাবাৰণ দেৱ শৰ্মা, শ্ৰীমান প্ৰবোধ শৰ্মা) স্মৃতিও সমানে যুগ। শিলচৰ সাহিত্যশাস্তাৰ ত্ৰীভূত ৰোপেন শৰ্মা, ত্ৰীভূত নিয়ন্ত্ৰণ চক্ৰ মহন্ত আদি সভাসকলৰ লগত, চৰকাৰী আৰু অনাচৰকাৰী বাইজৰ লগত দেৱান, লাৰাক পাৰ, গড়েবন্দ, জেবুকবন্দ, ছালগংগা আশ্ৰম, কৰিমগঞ্জ, দুৰ্গভচড়া, কুৰুনগৰ আদি বিভিন্ন স্থানৰ বাইজৰ হিৱা-ভবা মৰম-চেনেহ, আহব-সাহবৰ স্মৃতি বোজাৰ পৰি নাযাব। সেইদৰে, শিলচৰৰ দৈনিক বাংলা সংবাদ-পত্ৰ 'প্ৰান্তজ্যোতি'ৰ সম্পাদক ত্ৰীভূত জ্যোতিবিন্দ্ৰ দত্তদেৱৰ খবত তথা অফিছত পতা চাহ-যেন, আৰাক জনোৱা অভিনন্দনৰ লগতে শিলচৰৰ উপায়ুক্ত প্ৰদেৱ ত্ৰীভূত জীভেক্স নাথ শৰ্মা ডাঙৰীয়াৰ সভাপতিত্বত পতা কবিতা পাঠৰ বিশেষ অৰ্হুঠানৰ সৌৱৰণীয়ে যোক জীৱনৰ পিছৰ দিনকেইটাত অহুপ্ৰাপিত কৰি থাকিব। তাকানিৰ মান-ভগনৰ দিনৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ বাইজ আৰু চিলাৰাৰ দেৱানৰ লগত যোৱা সৈন্তবলৰ লোকলকলে মিজ নিজ বৈশিষ্ট্য বক্ষা কৰি লাজ-পাৰ, মাত-কথা, জীৱন-ধাৰা বক্ষা কৰি অহা বাইজৰ অন্তৰৰ আকুলতাই সকলো সময়তে যোৰ অন্তৰতৈ কিবা এক বিহ্বলতা আনি দি গ'ল। তেনে এক গাঁও-গড়েৰ তিতবৰ আইসকল, সবিতাভূঞা, উমিলা বৰা আদি ছোৱালীহঁতৰ বৰ্ণিত, তাল-খোলৰ লয়লয়ত, গাঠৈ ফুল ছটিয়াই যোক আশ্বৰ্য্যাই নিৰ্ভতে 'কীৰ্ত্তন' পুথিৰ পৰ দি গোৱা সেই 'ঘোৰা'কাকিয়ে—'গোসাঁই অহাৰ বতৰা পাই, ফুলনি ফুলিছে অকেনকাৰ'—অজিও যোৰ কাণত বোঁ বৰৰি আছে, মন-ফুলনিত হাআব-বিআব ফুল অকেনকাই জিকাৰি জিকাৰি ফুলাব আগিহে, আৰু প্ৰাণতৈ কণে কণে আনি দিছে ভাৰাৰে ফুলাব বোৱৰা এক দেৱতা-বিহ্বল উদ্ভাবনৰ শিল্পণ।

জাঙকাক, বৈজাৰাকি বোৱোৱাৰ আৰি কৰি কেইবাখনো চাহ বাগিছা ফুল

আৰু সাহিত্য সভা গঠন, চাহ হাজিৰ-গহাৰ সভাত যোগদান আদি চাহ বাগান অঞ্চলৰ ভ্ৰমণ সন্মতৰ আঁতৰত ব্যাপক মহ'ল যদিও খেজাৰাৰি চাহ বাগিছাৰ মাজিক পক্ষৰ যোগেদি ঘোৰহাটৰ চম্ৰকান্ত নন্দিকৈ ভৱনৰ কাষতে প্ৰায় দুই সাত টকীয়া পাঠাগাৰ ভৱন 'স্বৰ্বেশ্ব কুমাৰ ভৱন'ৰ আধাৰশিলা স্থাপন আৰু এটি অতি উল্লেখনীয় গুৰুত্ব। সাহিত্য সভাৰ অস্তিত্ব আইন উপবেষ্টা শ্ৰীযুত ভৱ যোগেশ্বৰী-দেৱৰ যোগাযোগৰ ফলত এই মহৎ কাৰ্য সম্ভৱ হ'ল। চাহ বাগানৰ মাজিক পক্ষৰ শ্ৰীযুত অল্প কুমাৰৰ পৰিয়ালৰ এই আদৰ্শ আৱলম্বনেও প্ৰৱণ কবিত্ব মূৰ্ত্তি আশী।

এই বছৰ মাজুলী ভ্ৰমণতো বাইজৰ অতীতপূৰ্ব সঁহাৰি সাহিত্য সভাই লাভ কৰিলে। ই এক অবিস্মৰণীয় অভিজ্ঞতা। সাহিত্য সভাৰ সভাপতিয়ে প্ৰথম বাৰৰ কাৰণে মাজুলীত বিদ্যুত ভ্ৰমণ কৰাৰ উপৰিও কেংবাৰীদুখ অঞ্চলত পাখা সাহিত্য সভা ভৱনৰ আধাৰ শিলা স্থাপন কৰে বাতি ২ বছৰত। ইয়াৰ আগতে মাননীয় সভাপতি শ্ৰীযুত অতুল চন্দ্ৰ বৰুৱাদেৱে মাজুলীৰ মাজ এখন সভাত যোগদান কৰিছিল।

যোৱা কেইবা বছৰ ধৰি পানীৰ সংযোগ ব্যাহত হৈ থকা চম্ৰকান্ত নন্দিকৈ ভৱন আৰু ভগৱতী প্ৰসাদ বৰুৱা ভৱনত পানীৰ সংযোগ এই বছৰ স্থাপন কৰা হ'ল। যোৱা ৮।১০ বছৰ ধৰি আধৰুৱা হৈ থকা 'বাগাকান্ত নন্দিকৈ ভৱন'ৰ তিনিটা কোঠাৰি সম্পূৰ্ণ কৰি ব্যৱহাৰৰ উপযোগী কৰাৰ ব্যৱস্থাও এই বছৰ কৰা হৈছে। চম্ৰকান্ত নন্দিকৈ ভৱন আৰু 'ভগৱতী প্ৰসাদ বৰুৱা ভৱন'ৰ সংস্থাৰ কাৰ্যও লগতে সম্পন্ন কৰা হ'ল। নন্দিকৈ ভৱনৰ চৌপাশৰ ভাৰি যোৱা যোৱা পুনঃ নিৰ্মাণৰ ব্যৱস্থাও এই বছৰতে হাতত যোৱা গৈছে। ভগৱতী প্ৰসাদ বৰুৱা ভৱনৰ কাষত থকা চৰকাৰী নক পঁজাটি বহু বছৰ চোঁটা কৰিও আধাৰ হাততলৈ আনিব পৰা নাছিলোঁ। এইবাৰ আধাৰ প্ৰধান সম্পাদকে বিশেষ যত্ন কৰি শিকা বিভাগৰ আৱৃক্ত মহোদয়ৰ পৰা বান হিচাপে এই পঁজাটি সম্পূৰ্ণ আধাৰ কৰিব পাৰিলে। চৰকাৰী শিকা বিভাগ বিশেষকৈ শিকা বিভাগৰ আৱৃক্ত সচিবৰ লগতে পুথি ভঁৰাল সঞ্চালকালয়ৰ সঞ্চালিকা সঞ্চালকীয়েকো আধাৰ প্ৰদান জনালোঁ।

অলম সাহিত্য সভাৰ 'প্ৰাক্তন সভাপতিসকলৰ ডিঙিবত বাৰবীৰ শ্ৰীযুত কতীয়াৰাধ গোহাৰী, শ্ৰীযুত বীৰেন বৰকটকী, শ্ৰীযুত কীৰ্ত্তিমাৰ হাকৰিলা প্ৰমুখ্যে স্মৰিকৰ্মীৰ সহায়-সহযোগ, উপদেশ আদিৰ পৰা আৰু কেতিয়াও বঞ্চিত হোৱা নাই। ভেবেভসকললৈ প্ৰদান জনালোঁ।

একেবাৰে হৃদিনৰ ওপৰ দৰত থাকিবলৈ নোপোৱাকৈ ধূম্ভাৰ দৰে বুৰি ফুৰিব পৰা শক্তি আৰু স্নান্য বাইজৰ শুভেচ্ছাৰ দ্বাৰাই সম্ভৱ হৈছে। ঈশ্বৰৰ কৃপা বাইজৰ আত্মনিৰ্ভৰতাইহে আহে বুলি মোৰ বিশ্বাস। আমাৰ স্নান্য প্ৰধান সম্পাদকজনে মোক পুৱা ৫ বজাৰ পৰা বাতি বহু বজালৈকে কামত থুটুৱালে। কেতিয়াবা একেদিনাই তেওঁ আঠখন সভাত মোৰ হতুৱাই বক্তৃতা দিয়ালে।

মই বিশেষভাৱে গুণগ্ৰস্ত এইবাবৰ কাৰ্যনিৰ্বাহকখনৰ ওচৰত। তেখেতসকলৰ মহান-মহেৰোগিতাই আমাক প্ৰেৰণা আৰু উৎসাহ দি আহিছে।

বহু কল্পনা আৰু পৰিকল্পনা থাকি গ'ল। প্ৰধান সভাৰ সময়ৰ, ধনৰ, কৰ্মাৰ। এবছৰীয়া কাৰ্যকালত সভাপতি এজনে কৰোঁ বুলিও বহুত কাম কৰিব নোৱাৰে। সকলো ঠাইতে বাইজে সভাপতিজনকহে বিচাৰে, সভাপতি ব্যক্তি-জনক নহয়; অন্ততঃ মোৰ ক্ষেত্ৰত।

অসমৰ হেৰাই বাৰ খোজা থলুৱা গীত-মাতবোৰ থলতে বানীৰুদ্ধ কবি সাহিত্য সভাৰ যোগেদি তেনে কেছেট বিক্ৰী কৰাৰ ইচ্ছাও অপূৰ্ণ ব'ল। আমাৰ ন-পুৰণি কবিসকলৰ কৰ্তব্য আৱৃতিও সেইদৰে বানীৰুদ্ধ কবি কেছেট বিক্ৰী কৰাৰ ইচ্ছাও পূৰণ নহ'ল। ভৱিষ্যতে নতুন সভাপতিৰ দিনত এই কাম সম্পূৰ্ণ হ'ব বুলি সান্ধনা লৈছোঁ।

আমাৰ দোষ-ক্ৰটি, ভুল-ভ্ৰান্তি অসংখ্য। সগান্ধৱী বাইজৰ ওচৰত আঁঠু লৈ জাত-মজাত সকলো দোষৰ কমা বিচাৰিলোঁ। সভাই যিখিনি ভাগ কাম কৰিব পাৰিলে তাৰ গুণৰ ভাগ সকলোৰে; যিখিনি দোষ-ক্ৰটি ব'ল সেইখিনি মই অকণ্ঠে বুজ পাতি লৈছোঁ। মোৰ নিজা বহুখিনি সীমাবদ্ধতা আৰু অজানতাই দোষ-ক্ৰটিৰ কাৰণে দায়ী। এনে এটা মহান অহুষ্ঠানৰ মেৰক হ'বলৈ আমি মনবোৰো মহান কৰি ল'ব লাগিব,—এই কথা মোৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা জনালোঁ।

ধৰ্মগত, গোষ্ঠীগত, বৰ্ণগত—বি কোনো ধৰণৰ সংকীৰ্ণতা থকা লোক বাতে সাহিত্য সভাৰ লেখীয়া মহান অহুষ্ঠানৰ কৰ্মকৰ্তা হ'বলৈ নাহে তাৰ বাবে বাইজেও সজাগ দৃষ্টি ৰাখিব লাগিব; নহ'লে আমাৰ সভাৰ এই ভাবমূৰ্তি যোৱান পৰিব। শুশীলকন্যা গুণৰ স্বীকৃতি, মেৰকৰ স্বীকৃতি সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান কৰ্তব্যৰ ভিত্তকৰ। হ'খ লাগিব—তেহে সকলোৰে কাম কৰিবলৈ প্ৰেৰণা পাব।

শেষত, জ্ঞাতে বা অজ্ঞাতে কবা নকলোবিজ্ঞাক ত্রুটি-বিচ্যুতির কাৰণে কবা
বিচাৰি যোব ভাষণব সাধৰণি মাৰিলে।

“অলম আকৌ উন্নতি পথত অন্ন আই অলম যোজ।”

“অন্ন আই অলম।”

“চিব চেনেহী যোব ভাষা অননী।”

যুকলি অধিবেশনৰ ভাষণ

“বাওঁ বোজা বিদ্যায়ৰ বাগী”

—মহিন বৰা

মাননীয় অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি শ্ৰীযুত বৰুৱা ডাঙৰীয়া, বিশিষ্ট নিমন্ত্ৰিত অতিথি আৰু সভাৰ উদ্বোধক শ্ৰীযুত হৰভদ্ৰ সিং ডাঙৰীয়া, মাননীয় প্ৰাক্তন সভাপতিদ্বয়, অসমৰ ভাষা-সাহিত্যৰ অমূল্যমূল্য মাননীয় সভাপতি আৰু সাধাৰণ সম্পাদকসকল, অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰেছৰ প্ৰাক্তন প্ৰধান সম্পাদকসকল, নিমন্ত্ৰিত বিশিষ্ট অতিথিসকল, অসম আৰু অসমৰ বাহিৰৰ বিভিন্ন শাখা সভাবপৰা অহা মাননীয় প্ৰতিনিধিবৰ্গ, আদৰ্শগী সন্মানিত সভাপতি, সাধাৰণ সম্পাদক প্ৰমুখ্যে বিভিন্ন বিভাগীয় কৰ্মকৰ্ত্তাসকল, লক্ষ্য-সদস্যসকল আৰু আমাৰ দেৱাৰ্থালি নবনাবাগৰুপী আৰু-বুদ্ধ-বনিতাসকল।

জয়জয়তে সমবেদ বাইজলৈ তত্ত্বিভবা দেৱা জনালোঁ। পাৰ হৈ বোৱা বহুটোত ডুমডুম অধিবেশনত সভাপতিৰ শুকতাৰ কাৰুণ্য মোৱাৰ লগে লগে অসমৰ বহু অঞ্চলত জুই জলি উঠিল। বোমা-বাকবৰ বিস্ফোৰণ, হত্যাশীলা, অগ্নিকাণ্ড, গুলীচাজনা আদি নিষ্ঠুৰ-নিষ্ঠুৰ ঘটনাবলীয়ে অসমৰ আকাশ ভনোজাই পেজালে। নতুনকৈ বিয়ৰবাৰ লৈয়ে আমি চাৰিওফালে অন্ধকাৰ দেখিলোঁ। সেই লংকট মুহূৰ্তত ২০ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে ডুমডুমাত বহা কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ প্ৰাৰম্ভিক বৈঠকতে নব্য-নিৰ্বাচিত উপ-সভাপতি শ্ৰীযুত ৰাম গগৈদেৱে লক্ষ্যৰ বা-মতাৰ গঢ়ি ভোজাব বাবে এক প্ৰস্তাৱ উত্থাপন কৰে। সভাই উক্ত প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰি কাৰ্যায়ক পৰামৰ্শ আগবঢ়ায়। ১৯৮২-৮৩ চনত প্ৰথম কৰা প্ৰস্তাৱৰ আঁত ধৰি প্ৰধান সম্পাদকে ক্ৰিষ্টাব্দে সেই প্ৰস্তাৱ স্বাক্ষৰিত কৰাৰ চেষ্টাত তৎপৰ হ’ল। তাৰেই পৰিণতি স্বৰূপে “ভাষা-সমস্যা সমিতি” গঠন কৰা নতুন হ’ল। অসমৰ ভাষা-সাহিত্যৰ লংগঠনমূল্য এই সমিতিৰ অসীমাব হৈ এখন উৰেহীয়া বোকা-পত্ৰত থাকিব কৰিলে। লগে লগে এই নকত একসোটি হৈ আত্মপ্ৰতি, আত্মপ্ৰতি

কমলাকান্ত বৰিশালী যেন হৈ পৰা অসমৰ বিস্তীৰ্ণ অকলত ভ্ৰমণ আৰম্ভ কৰিলে। ক'লমে গ'লে এই বজাটোৱে মুখ্য গছকি সুবিধা দিয়া হৈছিল। এই কেন্দ্ৰত বিজা, নাখা লতাৰ লগতে জনসাধাৰণে অকুৰ্ত্ত মহাবোগ লাভ কৰে, চৰকাৰৰ কামৰপৰা বৰুৱাৰেও পৰা ব্যৱস্থাও কৰে। এই উদৈক্যীয়া বজাটো যি ঠাইটোকে গৈছিল, যি বিধৰত অকল আৰু আশ্ৰয় দিবিব পৰিৱৰ্ত্তন কৰি হাইজক লাভনা আৰু আশাৰ বাগী শুনাইছিল, সেই সকলো ঠাইতে দুৰ্ভাগ্যকমে অৰ্ধভুক্ত, অৰ্ধবৰ অৱস্থাবে আৰাক বেটি ধৰি আমাৰ কথা দীঘল-বিস্তৰ হৈ গুনিছিল। সকলো ঠাইতে কেঁচা তেজ, উন্নীভূত বৰ-বাৰী-ভঁড়াজ, একবজা ভিৰোতাদকল প্ৰায় নঙঠা, বোগপ্ৰস্ত ল'ৰা-ছোৱালী, বৰিশালীৰ ভেটিবোৰ আৰু তপত চকুৰ পানী দেখি আমাৰ আঁহৰব প্ৰতি গভীৰ বৈৰাগ্য আৰু হতাশাও মহাকৈ থকা মাহিল। সেই কথা এতিয়া স্বীকাৰ কৰিব পাৰি। এই হতাশাৰ ভাৱৰ ফালি আমাৰ বেঙণি ভেটিয়াই আহিছিল যেতিয়া আমি সকলোটি এটি পৰিৱালৰ হৈ একেখন বজাটীয়া ধৰণৰ বাহৰ ভিতৰত সোমাই একেলগে খাই-বৈ বাতি কটাইছিলোঁ। প্ৰকৃত অৰ্থত আমি সকলোখিনি একেটা পৰিৱাল; আৰু প্ৰতি বছৰে সাহিত্য লভাই এনে ভ্ৰমণৰ ব্যৱস্থা কৰিলে বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মাজত আভবিকতা, প্ৰাকৃতিক ভাৱ বুদ্ধি পাব। শিক্ষা বিভাগৰ পৰাও স্কুল-কলেজৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ মাজতো এনে ভ্ৰমণৰ ব্যৱস্থা কৰা উচিত। মহিলাসকলৰ বিভিন্ন অহুঁমোও এনেকেন্দ্ৰত আগভাগ ল'ব লাগিব।

চৰ-চাপৰি অকল, পৰ্বতীয়া অকল, চাহ বাগান, বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ বন বসতি অকল আদিৰ লগত এনেধৰণৰ আদান-প্ৰদানৰ লগতে সাংস্কৃতিক আদান-প্ৰদান বিমানে বাঢ়ে সিবানে আমাৰ মাজত থকা ভুল বুজাবুজি আঁতৰি ঐক্য-মন্ত্ৰীতি বাঢ়িব।

বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ হস্তশিল্প বিশেষকৈ তাঁতশিল্প আৰু লাজপাৰ আদিৰ বিশেষ বজাবৰ ব্যৱস্থা কৰিলে আৰ্থিক ভেটি উন্নীকৰা হ'ব, এই কেন্দ্ৰত চৰকাৰৰ বহাল হাৰিও আছে।

বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ ভাষা, পিতৃ-মুখ্য আদি কাৰকৰ ভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰে শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব আৰু সুবিধা কেন্দ্ৰত লাজপাৰৰ বিশেষ, উৎসৱ-পূৰ্ণ আদিত মহাবোগিৰা কৰাৰ লাগিব। এই কেন্দ্ৰত বিজা আৰু নাখা বজাটীয়াৰ লগত পৰিৱৰ্ত্তন কৰিব লাগিব।

সকলোৰে মাজত প্ৰতিটো বজাটীয়াৰ লগত পৰিৱৰ্ত্তন কৰিব লাগিব।

ভেদে শাখাবোৰৰ বীজতি উঠাই লোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব আগে আৰু ভেদে সত্ৰৰ কামকাজৰ ওপৰত চকু বৰাৰ ব্যৱস্থা জিলা সত্ৰক দিব আগে। এনে ব্যৱস্থাবেহে আমাৰ সাহিত্য সত্তা গতিশীল হৈ থাকিব। শাখা সাহিত্য সত্ৰৰ দৰ আদিৰ দুই-এঠাইত অপব্যৱহাৰ হোৱাও চকুত পৰিছে। এই ক্ষেত্ৰতো কঠোৰ ব্যৱস্থা লোৱাৰ ক্ষমতা প্ৰধান সম্পাদকৰ থাকিব লাগিব।

আমি য'লৈকে গৈছোঁ সত্তা-সম্বন্ধিত বাইজক সাহিত্য সত্তালৈ বখাশাখা দান আগবঢ়াবলৈ কোৱাৰ লগে লগে দহ পইচাবপৰা সবহীয়া সংখ্যাটোকে স্থান বিশেষে দান-বৰঙণি পাইছোঁ। দুই-এঠাইত আমাক দিয়া শৰাই আদি নীলাম কৰিও ধন পাইছোঁ আৰু সেই ধন সত্ৰৰ পুঁজিত জমা দিছোঁ। চৰ অঞ্চলৰ জ'ৰা-ছোৱালীয়ে লুজেন কিনিবলৈ অনা দহটা পইচাও আমাক দিছে। বৰমা ছোৱালী স্কুলৰ ছাত্ৰীহঁতে একোপ চাহ নাখাই তাৰ দামটো মুঠ কৰি আমালৈ দান আগবঢ়াইছে। সময়-স্থিতি থাকিলে এনেকৈ শিক্ষাপ্ৰচাৰণ পৰা দান-বৰঙণি বহুত তুলিব পাৰি, লগতে বিঘাট সংখ্যক লোকক সাহিত্য সত্ৰৰ লগত আঁড়িত কৰিব পাৰি।

মুঠতে সাহিত্য সত্ৰৰ পুঁজিৰ ধন বাইজৰ দৰ কঠৰ ধন। ইয়াৰ যদি এটা পইচাৰো অপব্যৱহাৰ হয়, ভেঙে সি হ'ব আতিৰ প্ৰতি কৰা ভুগলীয়া অপৰাধ।

বিভিন্ন অঞ্চল ভ্ৰমণৰ লগে লগে জনসাধাৰণৰ উপযোগী ভাষাত সত্তাতে বা কেউিয়াবা বিনামূলীয়াকৈ নক নক কিতাপ বিক্ৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে সত্ৰৰ এনে ক্ৰমণ অধিক কলপ্ৰসূ হ'ব বুলি বিশ্বাস।

আমাৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মাজত বাঢ়ি অহা অশান্তিৰ মূল কাৰণ বিচাৰব দাৱিত চৰকাৰৰ হ'লেও সামাজিক কেন্দ্ৰত বহল অসহীয়া সমাজখনৰ বিশেষকৈ শিক্ষা-নীতিক আগবাঢ়ি থকাসকলৰ দায়িত্বও বৰেই। এনে দায়িত্ব ল'বলৈ সাহিত্য সত্ৰৰ দৰে অহুঠানসমূহ আগবাঢ়ি আহিব লাগিব আৰু সেই প্ৰচেষ্টাত দেশবাসী মাজেই হাত উত্থান দিব লাগিব। আমাৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মাজত ঐক্য-সন্তোষিত বান্ধ বিমানে দৃঢ় হ'ব আতীৰ ঐক্য আৰু প্ৰগতিও নিবানে সম্ভৱ হ'ব। আমাৰ মাজত যদি সামান্য স্কন্ধা এটাও থাকে, ভেঙে সেই স্কন্ধাইবিহিৰে আতীৰ দেব-বৰত বিতৰ্কৰ কাজলাস প্ৰৱেশ কৰিব। আমাৰ গৈছেহাৰীয়া লোকসকলৰ হুবহুতা, উদাৰতা, আতীৰ সাহিত্য, আতীৰ সুখলীয়া অৱস্থা প্ৰাৰম্ভিক জাৱাৰি থাকিব লাগিব। সেইবিহিৰে তৰ সাধাৰণকৈ কেইবা হ'বলৈ

অহা অহুচিত আৰু বাইবেও বি ক্ষেত্ৰতে নহওক, তেনে লোকক আঁতৰাই ৰাখিব লাগিব।

মণিপুৰ ভ্ৰমণতো অসমৰ মণিপুৰী সাহিত্য পৰিষদৰ বোগেশ্বৰ অসম চৰকাৰ আৰু বিশেষকৈ সাংস্কৃতিক সঞ্চালকালয়ৰ সক্ৰিয় সহযোগত মণিপুৰত লক্ষ্যমিত্ত বন্ধাই গৈ বি সভা-সমিতি পাতি জনসংযোগৰ কাৰ্য কৰি আহিল তাৰ দ্বাৰা আমাৰ পুৰণি সম্পৰ্ক আকৌ সজীৱিত কৰাত আৰি কৃতকাৰ্য হ'ব পাৰিহেঁতেন। বুলি ধাৰণা কৰোঁ। অৱশ্যে এই প্ৰচেষ্টা অব্যাহত ৰাখিব লাগিব। মণিপুৰত অসম সাংস্কৃতিক সঞ্চালকালয়ৰ তৰফৰ পৰা পঠোৱা শিল্পীমূল্যৰ বোগেশ্বৰি বৈষ্ণুভাৱী শ্ৰীৰাম বিজয় অংকীয়া ভাওনা আমাৰ সাংস্কৃতিক আদান-প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত আন এটি গুৰু নুহেন। ভৱিষ্যতে এনেদৰে সাংস্কৃতিক সঞ্চালকালয়ৰ সহযোগত পূৰ্ণাংগ ভাওনা প্ৰদৰ্শনৰ ব্যৱস্থা আৰু থলুৱা নৃত্য-গীত প্ৰচাৰৰ ব্যৱস্থা ব্যাপক কৰি তোলাৰ পণ হ'ব। মুকলি হ'ল। মণিপুৰৰ ইক্ষলত পতা বিভিন্ন ভাষা-গোষ্ঠীৰ 'কবি-লক্ষ্মীজন'খন আন এটা স্মৰণীয় কাৰ্য। ইক্ষল অনাৰ্ঠৰ কেন্দ্ৰৰ বোগেশ্বৰি প্ৰচাৰিত এই কবি লক্ষ্মীজনখন গুৱাহাটী, ডিব্ৰুগড়, অনাৰ্ঠৰ কেন্দ্ৰৰো প্ৰচাৰ কৰিব পাৰিলে ভাল। অসমৰ মণিপুৰী সাহিত্য পৰিষদৰ সম্পাদক আৰু, বিনোদ সিংহ, গুৱাহাটী সাংবাদিক সভাপতি ইউ. দুৰ্গাবাহাৰী সিংহ, ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ সম্পাদক ইন্দ্ৰজিৎ সিংহ আদি আমাৰ সহযাত্ৰী আছিল।

অসমত বিভিন্ন ভাষা-গোষ্ঠীৰ শৰাৱজী, উজনি-নাথনিৰ ব্যৱহৃত শকাৱলী একত্ৰিত কৰি "বহল অসমীয়া অভিধান" নামকৰণেৰে বিখন অভিধান বচাব কাৰ্য অসম সাহিত্য সভাই হাতত লৈছে, সেই কাৰ্য সম্পূৰ্ণ হ'লে আমাৰ জাতীয় সংহতি সুদৃঢ় হ'ব আৰু এটা বুজনৰী কাৰ্য সাধিত হ'ব। আমাৰ এই আঁচনি অসম চৰকাৰে প্ৰদৰ্শন কৰি অসম-চুক্তিৰ তিতকৰা কৰি আধিক সাহায্যৰ কাৰণে (১ কোটি ১৭ লাখ টকা) তাৰত চৰকাৰৰ সাংস্কৃতিক বিভাগটো অহুৰোধনৰ কাৰণে পঠাইছে।

বিহিং লোকগীতৰ সুবহুৎ সংগ্ৰহ এটি সুযোগ্য লোকৰ দ্বাৰা সংকলিত আৰু সম্পাদিত কৰাই ছপাশালত দিয়া হৈছে। একেদৰে অসমৰ লোক উৎসৱ-পাৰ্বণ সভা-সমাবেশ" নামৰ বহুৎ আঁচনি গৃহীত হৈছে আৰু সম্পাদকৰ বাৰ্জিত ৩' বীৰেন্দ্ৰ নাম বহুৎদেৱত দিয়া হৈছে। ইয়াৰে পুৰি একাধৰ বাবে এক স্মৰ টকাৰ বিৱৰণ বহুতী সাংস্কৃতিক সঞ্চালকালয়ৰ দিছে। এনে বহুত সঞ্চালকালয় আৰু বহুতৰ কাৰণে আৰি সাংস্কৃতিক সঞ্চালকালয়ৰ কাৰ্য কৰিবলৈ হৈছে।

বড়ো চুটি গল্পৰ অসমীয়া ভাঙনি, মণিপুৰী চুটি গল্পৰ অসমীয়া ভাঙনিৰে তখন কিতাপ প্ৰকাশৰ কাম হাতত লোৱা হৈছে আৰু প্ৰথমখন অঙ্গপতে প্ৰকাশ পাব।

চাহ-বাগিচাৰ জীৱন আৰু সংস্কৃতি আৰু চৰ-চাপৰিৰ জীৱন আৰু সংস্কৃতি নামৰ দুবুহু কিতাপ তখন সম্পাদনাৰ দায়িত্বও হুজুৰ উপযুক্ত লোকক দিয়া হৈছে। আশা কৰোঁ, অহা বছৰত আমি এই কিতাপকেইখন হাতত ল'বলৈ পাম।

মুদুপুৰত প্ৰথমবাৰৰ কাৰণে মাধৱদেৱৰ পঞ্চশততম জন্ম শতবাৰ্ষিকী উপলক্ষে আলোচনা চক্ৰ পতাৰ উপৰিও এই উপলক্ষে মাধৱদেৱৰ সাহিত্য কৰ্মৰ ওপৰত এখন আলোচনা গ্ৰন্থ “মাধৱদেৱৰ ব্যক্তিত্ব আৰু প্ৰতিভা” এই সপ্তাহতে চপা হৈ ওলোৱাৰ বাটত। সম্পাদক ড° ৰামচৰণ ঠাকুৰীয়াদেৱে এই গ্ৰন্থ সম্পাদনাৰ ক্ষেত্ৰত অশ্লেষ কষ্ট স্বীকাৰ কৰি আমাৰ শলাগৰ পাত্ৰ হৈছে।

আমাৰ এটা লক্ষণীয় কথা হ'ল যে যেতিয়া তখন বিক্ৰিয় জনগোষ্ঠী, বিভিন্ন বৰ্ণ বা ভাষা-ভাষীৰ মাজত বন্ধুত্ব থাকে তেতিয়ালৈকে তেনে বন্ধুত্বক উত্তম পক্ষৰ লোকে ব্যক্তিগত পৰ্যায়তে আবদ্ধ ৰাখে। কিন্তু যেতিয়াই বন্ধু তখনৰ মাজত মনোমালিন্দ্ৰ হয়, তেতিয়াই চুৰোপক্ষই তাক গোষ্ঠীগত কৰি তুলিবলৈ চেষ্টা কৰে। আমাৰ গোষ্ঠীগত বৰ্ণ-ধৰ্ম-গত বহুতো অসন্তোষ বা কন্দলৰ মূলত হয়তো এনে ব্যক্তিগত স্বার্থ জড়িত।

শিক্ষিত সমাজ এই ক্ষেত্ৰত সতৰ্ক হ'ব লাগিব। অসম সাহিত্য সভাৰ ভাষা-সৃষ্টি উজ্জ্বল কৰি ৰাখিবৰ কাৰণে আমি চিৰকাল এই অহুষ্ঠানটোক সকলো মূৰ্জি-মজিনতাৰ উৰ্দ্ধত ৰাখিব লাগিব। বহুতো তথাকথিত শিক্ষিত লোক, সাহিত্যিক, সভাৰ ক্ষেত্ৰত অবাঞ্ছিত লোক হ'ব পাৰে বি নিজেৰ লামান্ত স্বার্থৰ কাৰণে সভাৰ বহু ক্ষতি সাধন কৰিব পাৰে। আমাৰ উঠি অহা দলে এনে ক্ষেত্ৰতো সদা সতৰ্ক দৃষ্টি ৰাখিব লাগিব।

মোৰ এবছৰীয়া অভিজ্ঞতাৰ পৰা দেখিলোঁ বহুত উদাৰ হৃদয়ৰ লোকে সাহিত্য সভাৰ হৈ কাম কৰিব খোজে; কিন্তু আমি তেনে লোকক সভাৰ মাজলৈ আনিব পৰা নাই। বিভিন্নজনে বিভিন্ন প্ৰকাৰে এই সভালৈ গৈৱা আগবঢ়াব পাৰে। তেওঁলোকক তেনে সন্মান দিব লাগিব আৰু তেনে ক্ষেত্ৰত লক-বব সকলো কাৰণে বখাবোণ্য স্বীকৃতি নজাই ৰাজহুৱাভাৱে দিব লাগিব।

আমাৰ সময়বিহিঙে বিভিন্ন মাথা খতাই মাথা প্ৰকাৰে আমাক বহুৱা কৰাব উপৰিও ব্যক্তিগতভাৱেও মাথাকৰে মাথাকৰে বহুৱা-বহুৱোণ কৰিব লাগিব। কিয়নো, সত্য হ'ল আমাৰ মানত তেনে কেইবাখনো বোকাৰ লক্ষ্যমণি-বীৰ দিৱাৰ নাইকৈ

এইধৰণৰ কাৰ্য্য জিৰাহকে লিখাত যোৱা কাৰ্য্য বিশেষ আকৰ্ষণীয়। সেইবাবেই ২
বোম্বাইটক শ্ৰীমন্ত তৰ গোহাৰী (বি চাহ বাপানৰ জন্মবৰোৰ কাৰ্য্য জন্ম তৰিহে)
চাহ-বাপানত লিখিত্য নতাব দাখা গঠন কৰিছে আৰু "জন্ম" "জন্ম" "জন্ম"
কাম দাব একক প্ৰেচটোৰ দাখা নতাব হৈছে), গোহাৰীৰ গোহাৰী "লিখিত্য"
নতাব নতাপতি, লম্পাৰক প্ৰমুখ্যে বিলকলে গাভৰু আৰি কেইবাখনো লিখিত্য
জন্মবৰোৰ বাহৰা কৰিছিল আৰু গাভৰুৰ লিখিত্য পৰিচালকৰপৰা প্ৰত
প্ৰকাশৰ কাৰণে আৰ্থিক অহুহান এটা অৱাৰ কাৰণে বন্ধ কৰি আছে।

বোম্বাইটক শ্ৰীমন্ত প্ৰেচটোৰ মেৰি (বি চাহকান্ত লিখিত্য তৰিহে উৱৰণ আৰি
নামত নিৰ্বাৰ্ণভাৱে বিশেষ সেৱা আগবঢ়াইছে, আৰু আৰাৰ "জন্ম" বিভিন্ন
অকল ভ্ৰমণত লহবোৰী হৈছে), গুৱাহাটীৰ পুৰণবীয়াৰ শ্ৰীমন্ত জন্মবৰ দবা
গাভৰীয়া (বি নিতৰ বহুগীয়া লম্বৰ থচ কৰি টেকনিকেল বিলকলে বহুতো
মুদাৰান কাম কৰি দিয়াৰ উপৰিও গুৱাহাটী প্ৰেচটোৰ দকাৰ জন্ম লম্পাৰীৰ গাভৰু
বিলেৰ অৰিহণা বোগাই আহিছে; জন্ম পুৰিৰ কামত আৰু আৰাৰ দকাৰ
গাভৰু কেবল বিশেষভাৱে আৰাৰ লহাৰ কৰিছে), জন্ম লিখিত্য নতাব "লিখিত্য"
পলিকা লম্পাৰক কৰি শ্ৰীমন্ত জন্মহিং হাকে "গাভৰীয়া" (দাব বৈগৰি বাহ্য
সেৱা বিভাগৰপৰা গুৱাহাটীৰ গুৱাহাটী প্ৰেচটোৰ সেৱা জন্মৰ কাৰণে দাব বিভাগে
এটা বেক্সিআবেটৰ পাইছে); গুৱাহাটীৰ জন্ম "বীৰা কুমাৰী বাৰবেদি
(আৰাৰ এটা টু ইন দাব টে'প বেকৰ্ভাৰ দাব কৰিছে), জন্মলুৰ শ্ৰীমন্ত
গণেশ চন্দ্ৰ জন্ম (বি আৰাৰ অহুহানবতে আৰাৰ এটা কেমেৰা দাব কৰিছে),
কৰি লিখিত্য কুমাৰ দীপক দাব, আৰাৰ প্ৰোডাৰ প্ৰাৰ লম্পাৰক শ্ৰীমন্ত
অবল ৰাজখোৱা, শ্ৰীমন্ত প্ৰফুল্ল গাভৰু, ড° ৰামচৰণ গাভৰীয়া প্ৰমুখ্যে বিলকলে
অহুহ অহুহাবেও কেতিয়াবা আৰাৰ দকাৰে আহি লহবোৰিতা আগবঢ়াইছে,
লম্বতে বিভিন্ন ভ্ৰমণত বিলু কৰ্ম-ব্যস্ততাৰ দকাৰে নতাব প্ৰোডাৰ প্ৰাৰ
লম্পাৰক ড° ৰগেন শইকীয়া, ড° জীৱা গগৈ, ড° হেৰল কুমাৰ দবা প্ৰমুখ্যে
বিভিন্নকলে নতাব বিভিন্ন কাৰ-কাকত লহবোৰিতা আগবঢ়াইছে। বিভিন্ন ভ্ৰমণত
আৰাৰ জন্মীয়া হোৱাৰ উপৰিও বিলকলে বিশেষতঃ দাব জন্ম-বাহৰাৰ কাৰণে
বিলে-বাহৰে চহু বাৰিছিল সেইবাবেই জন্মত লহু হকেন দাব। আৰাৰ অকল
আৰি উপবেটী, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা,
জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা,
জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা,
জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা, জন্মলুৰ দবা,

কাৰ্জনবিবাহকৰ প্ৰকল্প অসম-মহাত্মাকলে যোৰ ওপৰত বি মেহ আৰু আত্মা দেখুৱাই সকলো কেন্দ্ৰতে অক্লান্ত মহাবোগিতা আগবঢ়ালে তাৰ বাবেও ভেবেভলকলম ওচৰত চিৰঞ্জী। কণ-বীকাৰ কৰাৰ বাহিৰে গভ্যন্তৰ নাই, কৰণ এইসকলক—‘চিৰকাল জ্ঞান নবায় থাক’।

আমাৰ ব্ৰহ্মজ্ঞ জগ পোৱা অসমৰ বিভিন্ন বিচিত্ৰ জনগোষ্ঠীৰ আৰাজ-বৃদ্ধ-বনিতাকল যাব আশীৰ্বাদে যোক উদ্বেগিত আগবাঢ়িবলৈ প্ৰেৰণা দি থাকিল নেইসকললৈ লেৱা অনালোঁ।

অসম সাহিত্য সভাৰ কাৰ সূচাকল্পে চলাবলৈ হ’লে তদ্বিহনে আমি এনে ধৰণে চিন্তা কৰিব লাগিব :

(১) একম পূৰ্ণপৰ্যায়ৰ সাংগঠনিক সম্পাদক তথা সম্পৰ্কবকী বিষয়াৰ নিয়োগ—যি অসমৰ সাহিত্য-সংস্কৃতি জগতৰ পৰিচিত লোক হোৱাৰ উপৰিও সাংগঠনিক বক্তব্যযুক্ত হ’ব লাগিব, বিয়ে অধ্যাপকৰ নিৰ্বাচিত বেঙন পাব।

(২) প্ৰতিবছৰে প্ৰধান সম্পাদকজনক সম্পূৰ্ণ সময়ৰ কাৰণে কাম কৰাৰ সুবিধা দিবলৈ তেওঁৰ নিজা কৰ্মক্ষেত্ৰবগৰা ছুটী হোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।

(৩) প্ৰকাশন কেন্দ্ৰ পত্ৰিকাৰী কবি একম প্ৰকাশন বিষয়াৰ অধীনলৈ অনাৰ ব্যৱস্থা।

বিদায় লভায়ে বিবাহৰ। সৰু-সুৰা কন্তেকীয়া বিদায়বপন, চিৰবিদায়লৈ আমাৰ জীৱনটো কিছুমান বিদায়ৰে বোগকল হাত। তথাপি ‘হাওঁ’ বোলা বিদায়ৰ বাণী উজাৰণ কৰিবলৈ হাওঁতে ওঁঠ কঁপিবলৈ তথাপি যে বাবই লাগিব :

‘তবু যেতে দিতে হয়

তবু চলে যায়।’

বোৱাটো লগাবৰ নিয়ম : ‘চিৰকাল প্ৰাণী একত্ৰে নাথাকে কিম্ব দৈৱৰ গতি’।

অৱশ্যে চিৰবিদায়ৰ কণটো মহালৈকে বই লভাৰ লগতে থাকিব।

বাইজলৈ আঁঠু লৈ ‘কাৰ্জন’ অনালোঁ।

‘বাক্যক দৰা বাক্যক লংখ বাক্যক বৃদ্ধ খেঁজ

অসম আকোঁ উন্নতি পৰত, জয় আই অসম বোল।’

জয় আই অসম—চিৰ চেলেৰী মোৰ জ্ঞান অসমী

দ্বিতীয় যুগলি অধিকেশনৰ মুখ্য অতিথিৰ ভাষণ

संस्कृत-सूत्र-संग्रह

मुख्याध्यायी, अथवा

অন্য সাহিত্য সত্তাৰ বটুকোনতৰ অধিবেশন উপলক্ষে বিখ্যাত চাৰিআঠিখ
পঢ়িত কবজাকান্ত ক্ষেত্ৰত সমবেত হোৱা। গুণী-জাৰী সাহিত্য সেৱীসকল,
বিদ্যামণ্ডলী আৰু ভাষা-সাহিত্যপ্ৰেমী চিৰ-জ্ঞাতাত্মক বাইৰঙৈ মন্ত্ৰত অভিযান
জাপন কৰিছে। আজি এই অধিবেশনত উপস্থিত হৈ আপোনালোকৰ আগত
হু-আধাৰ কোৱাৰ সুযোগ পাই নিজকে ধন মানিছে। এনেহেৰে গুণী-জাৰী
পণ্ডিতসকলৰ সত্তাত পাণ্ডিত্যপূৰ্ণ ভাষণ দিয়াৰ বোগ্যতা আমাৰ মাই আজি ভেনে
বুঠিতাও আমি নকৰোঁ। মই হ'লোঁ জনসাধাৰণৰ একম নিঃকিন্দ দেৱক।
আৱহাতে, সাহিত্য সেৱাগুৰো জন সেৱাই; সাহিত্য সেৱাও বেশ সেৱাৰে আম
এটা প্ৰকাৰ। এইখিনিতে আমাৰ উত্তৰৰে উদ্ভেদ এক হৈ পৰে আৰু এই
ভাষেৰেই আপোনালোকৰ আগত হু-আধাৰ ক'বলৈ আসনাছিলোঁ।

[illegible]

স্বাভাৱিকভাৱে কবি ভোজ্যৰ দায়িত্ব বহন কৰি আহিছে। এনে সামাজিক দায়িত্ববোধ আৰু অক্লান্ত কৰ্মপ্ৰচেষ্টাৰে নতাই যি ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে, তাৰ আমি শ্ৰদ্ধাৰ্হণ কৰিছোঁ।

বৰ্তমান, সমসাময়িক অৱস্থাত এই সৰ্বস্বত্ব জাতীয় অৱস্থানটোৰ বিভিন্ন কাৰ্যৰ পৰিসৰ আগভঙৈ বেছি ব্যাপক হৈ উঠিছে। অসম তথা পূৰ্বাঞ্চলৰ বিভিন্ন সমসাময়িক পৰিৱেশিকৃত কাৰ্যৰ পৰিসৰৰ ব্যাপকতা বঢ়াই তুলি নতাই জীৱন্ত, প্ৰগতিশীল অৱস্থান হিচাপে নিজৰ সামাজিক দায়বদ্ধতাৰ পৰিচয়কে দাঙি ধৰিছে। নতাই হাতত লোৱা কাৰ্যসূচীবোৰৰ ভিতৰত বৰ্তমানে যি ভাষা সমসাময়িক সমিতি গঠন কৰি বাধ্যতাবদ্ধ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ ভাষা-সাহিত্যৰ মাজত সমসাময়িক সঁজুলি গঢ়িবলৈ লোৱা হৈছে সেইটো এক অক্লান্ত সজ প্ৰচেষ্টা। অসমৰ প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীৰ জৰিয়তে হানীতৰতাৰে বাঞ্ছিত বিকাশ লাভ কৰা আৰু আটাইবোৰ জনগোষ্ঠীৰ ভাষা-ভাৱীকে ধৰি অসমৰ সকলো লোকৰ উন্নয়নৰ বাবে হিচাপে লোৱা ভাষাৰ গুৰুত্বৰ প্ৰতি জনসাধাৰণক সচেতন কৰি ৰখাৰ লগতে পাবল্যপৰিকৰ সহযোগিতাৰে সকলো ভাষা-সাহিত্যৰ সমৃদ্ধি ঘটাবৰ বাবে যি প্ৰচেষ্টা হৈছে, তাৰ প্ৰতি আমি আদৰণি কৰাছোঁ। জনগোষ্ঠীৰ ভাষাসমূহৰ লক্ষ্য-মন্তব্যৰ লগত আৰু প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা, বিভিন্ন দিশৰ পৰে পৰা, তেওঁবিলাকৰ মাজত প্ৰচলিত লোক-কথা, লোক-গীত আদিৰ লগত আৰু প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা, অসমজাতীয় লোকৰ বাবে জনজাতীয় ভাষা শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা, সাংস্কৃতিক শিবিৰ আদি পতা আদি ব্যৱস্থা সূচকৰূপে কৰিব পাৰিলে অসমৰ ভাষা-সাহিত্যৰ সমসাময়িক ইতিহাসত এক নতুন অধ্যায়ৰ সূচনা কৰিব পৰা হ'ব বুলি আমি বিশ্বাস। আমি সূৰী হৈছোঁ যে একাংশ জনজাতীয় লোকৰ পৃথক বাধ্যতাবদ্ধতাৰ পৰিৱেশিকৃত বাধ্যতাবদ্ধতাৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত আৰু স্পৰ্শকাতৰ অৱস্থাসমূহৰ বাইৰে মাজত শান্তি-সম্প্ৰীতি বুঝাই অনাৰ বাবে জনগোষ্ঠীৰ ভাষা-সাহিত্যৰ অৱস্থানসমূহৰ সহযোগিতাত নতাই বিশেষ প্ৰচেষ্টা হাতত লৈ বহুতো অকলৰ বাইৰক বিভাজিত আৰু সংঘৰ্ষৰ কবলত পৰা বুদ্ধ কৰিবলৈ লক্ষ্য হৈছিল। এনেদৰে অসমবাসী বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ লোকৰ মাজত পাবল্যপৰিকৰ দিহাৰ, শান্তি-সম্প্ৰীতি, ঐক্য-বহুত্বৰ ভাৱ প্ৰগাঢ় কৰি এক সৌহার্দ্যপূৰ্ণ, সহযোগিতাবাদ আধাৰত প্ৰগতিশীল জ্ঞানৰ পৰিবেশ অধ্যাহৃত ৰখাৰ বাবে নতাই চেষ্টা, অক্লান্ত কৰিব পাৰিব বুলি আমি আশা কৰাছোঁ।

১. ইতিহাসিক অসমৰ বিভিন্ন কৰ্মক্ষেত্ৰৰ অৱস্থাত অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ, জনসাধাৰণৰ,

শাৰীৰিক, সাংস্কৃতিক নিৰ্মাণ সংৰক্ষণ আৰু বিকাশৰ আৰ্হে ৰাজ্য চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰিছে। এই বৰ্কাৰ ৰূপায়ণৰ অন্তৰ্গত পৰ্যবেক্ষণ হিচাপে অধ্যয়ন কৰা-সাংস্কৃতিক সংৰক্ষণ আৰু বিকাশৰ বাবে শুদ্ধাৰ্হাটীত শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ ৰূপায়ণৰ কাম চাৰিত্ৰ মৌৰ্য হৈছে আৰু ভাৰা-সাহিত্যৰ প্ৰৱৰ্ত্তন আৰু উন্নতিকল্পে উন্নত শুদ্ধাৰ্হাটীত আৱশ্যকীয় বৰ্কাৰ প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন কৰিবলৈ আগবঢ়াই হৈছে। অধ্যয়ন বিভিন্ন অঞ্চলৰ ভিত্তি ভিত্তি জনগোষ্ঠীৰসমূহৰ সাংস্কৃতিক বিকাশৰ কাৰণে বৰ্দ্ধমানৰ ৰাজ্য চৰকাৰে যোৱা চাৰিটা বছৰত দুবিটা সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰিছে। টাই-আইহোম জনগোষ্ঠীৰ ঐতিহাসিক, সাংস্কৃতিক সম্পদসমূহৰ সংৰক্ষণৰ কাৰণে নিৰ্মাণগৰত টাই নংগ্ৰহাজন এটা স্থাপন কৰাৰ কাৰণে হাঙৰ মৌৰ্য হৈছে।

চৰকাৰৰ লগতে সহযোগিতা' কৰি অলম সাহিত্য সভাই 'বহু অসমীয়া
অভিধান' নামেৰে পাঁচটা খণ্ডৰ বিধন পূৰ্ণাংগ অভিধান প্ৰকাশ কৰিবলৈ কামত
আগবাঢ়িছে আৰি তাৰ শলাগ লৈছে। ভৱশৰি কেন্দ্ৰীয় ভাষা গৱেষণা
প্ৰতিষ্ঠান হাণ্ডলৰ যি আঁচনিখন সভাই ৰাজ্য চৰকাৰলৈ প্ৰেৰণ কৰিছে, অলম
কৃত্তিৰ বৰ্ত্ত দৰ্কা অৱলম্বি তাৰ ৰূপায়ণৰ বাবে অৱলম্বন বিচাৰি ৰাজ্য চৰকাৰে
সেই আঁচনিখন কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ ওচৰত ইতিমধ্যে দাখিল কৰিছে। অলম
চৰকাৰৰ তৰফৰপৰাও অসমীয়া ভাষাৰ চলন্ত অভিধান এখনৰ সম্পাদনাৰ কাম
চলাই থকা হৈছে। এই কামবোৰ হৈ উঠিলে অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত
থকা বহুদিনীয়া অভাৱ কেইটামান পূৰণ হ'ব আৰু ভাষা-সাহিত্যৰ উন্নয়নত
বিশেষ সহায় পোৱা যাব।

অসমৰ সাহিত্য অসমৰ জননাথকৰ নিজৰ বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ সাহিত্য হিচাপে
 বিকশিত হৈ উঠিব লাগিব; থলুৱা ৰাইজৰ হৃৎ-হৃৎ, আশা-আকাংক্ষা, হৰ্ষ-
 বিবাহক প্ৰতিকল্পিত কৰি প্ৰকৃতভাৱত 'অসমৰ সাহিত্য' হৈ উঠিব লাগিব।
 ভাৰতৰ বিষয়ে পুথি জিখিলেই ভাৰতীয় সাহিত্য বেমেৰৈ হ'ব নোৱাৰে, বিকল
 বিভিন্ন লেখকৰ কেইখনমান কিতাপ পঢ়ি গ্ৰহ জিখিলেই বিকলবীৰ সাহিত্য হ'ব
 নোৱাৰে। আমি প্ৰাৰম্ভেই চাব লাগিব যে আমি অসমীয়া। অসমীয়া সাহিত্যৰ
 উন্নতি বৰ্তাই অসমৰ জনবীৰসময় ওপকত, অসমীয়া বীৰসমৰাৰা, বীৰস-বৰ্ণন
 ওপকত কাকবীৰী, বনোত্তীৰ্ণ সাহিত্যৰ পুৰী কবিন পাখিৰে দেখি সাহিত্যই ধৰ-
 ভাৰতীয় বীৰত্ব জাত কবিন পাখি আৰু তাৰ গিহত বিকলবীৰ সাহিত্যৰ পো
 পবিনশিত হ'ব পাৰে। অসমৰ ৰাইজৰ আন্তৰ্গতন্তৰ কবিন সাহিত্যই বীৰবিত
 কবিন পাখি লাগিব। আন্তৰ্গতন্তৰ উন্নত হ'বলৈ বীৰবিত

আহিব পাৰে। বিশ্বত নিজকে এটা জাতি বুলি পৰিচয় দিবলৈ হ'লে আত্মবৰ্ণনা সম্পৰ্কে আমি গভীৰ হ'ব লাগিব আৰু তাৰ আধাৰত আমি নংগত, স্নংগত, সংস্কৃতিসম্পন্ন এক অসৰীয়া জাতি হিচাপে মহৎ সাহিত্যকৰ্মৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ জগতত নিজৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিবলৈ বন্ধপৰ হোৱা উচিত। সাহিত্যৰ কাৰণে আংগিক, বিয়ৰবন্ধ আৰু ধ্যান-ধাৰণাৰ কাৰণে আমি নিজৰ বিশেষত্ব ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা ভাল, আনৰ দুখাপেকী হোৱা উচিত নহয়।

এই প্ৰসংগতে আন এটা কথা উল্লেখ কৰাটো প্ৰয়োজনীয় বুলি আমি ভাবোঁ। সাহিত্য দৰাচলতে সমাজৰ উদ্দেশ্যেই সৃষ্টি কৰা হয়। সমাজৰ মংগল সাধনলৈ সাহিত্যৰ মহত্ত্ব উদ্বেগ। কিন্তু আমাৰ দেশৰ বা আমাৰ ৰাজ্যখনৰেই জনসাধাৰণৰ এটি বৃদ্ধ অংশ এতিয়াও নিষক্ষৰ। সাহিত্যৰ জগতখন তেওঁলোকে তিনি নাপায়। কিন্তু আমাৰ জনজীৱনৰ প্ৰতীক এওঁবিলাকেই। আমাক কৃষিভিত্তিক অৰ্থনীতিৰো ঠাৱি ধৰিছে এওঁবিলাকেই। এইসকল লোকক বাদ দি সাহিত্য হ'ব নোৱাৰে। আনহাতে এইসকল লোকৰ মংগলৰ দায়িত্বটোকো সাহিত্যকে বাদ দিলে নচলিব। বৰ্তমানে আমাৰ প্ৰশাসনীয় বা উন্নয়নমূলক যিকোনো ব্যৱস্থাকে প্ৰকৃততে জনমুখী কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে। এই পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমাৰ সাহিত্যকো জনমুখী কৰাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব বুলি সাহিত্যিক বহুসকলেই আমি আহ্বান জনাওঁ।

বৰ্তমানে ৰাজনীতি আৰু সমাজ সেৱাৰ কাষত আমাৰ ডেকা-গাভৰুসকল জড়িত হৈ পৰাটো আশা প্ৰম লক্ষণ। তেওঁলোকে গৰু সাহাজিক দাঁতিত গৈছে আৰু জ'ৰৰ কাৰণে প্ৰস্তুত হৈছে। শিক্ষিতৰ সংখ্যা বাঢ়িছে, অজ্ঞতাৰ বৈচিত্ৰ্য বাঢ়িছে, দেশ-বিদেশৰ সাহিত্যৰ জগত পৰিচয় হোৱাৰ সুবিধা বাঢ়িছে, সাহিত্য-চৰ্চাৰ পৰিবেশো আগতকৈ উন্নত হৈছে। প্ৰতিভা, শিক্ষা আৰু প্ৰতিপত্তিৰ অভাৱ নাই। তথাপি আমাৰ বুৰক-বুৰতীসকলে আশাহুক্ষণ দৃঢ়তাৰে আশাসুখীয়াকৈ সাহিত্য-চৰ্চাত বহিছে বুলি আমি নহি ক'ব নোৱাৰোঁ। সাহিত্যলৈ নতুন ডাবখাবা, নতুন আংগিক, নতুন বিয়ৰবন্ধ ডেকাসকলেই আনিব লাগিব। সমাজৰ পূনৰ নিৰ্মাণত বুৰক-বুৰতীসকলে ৰাজনীতি বা সমাজ সেৱাৰ সৰুৰ আশ্ৰয় জোৱাৰ উপৰিও সাহিত্যৰ আশ্ৰয়ো জ'ব পাৰে। সৃষ্টি নকৰিবলৈ অসমৰ সাহিত্যিক জীৱন্ত, পতিশীল আৰু নতুন কবিতালৈ নতুন পুৰণ আশেবাচি আহক। পুৰণিকৰ সামিতিৰ পিছত সাহিত্যৰ যক্ষিমাখন কেওঁলোকেই বখল কৰিব লাগিব। সেয়েহে জ্ঞানি আৰু সাহিত্য অৰ্হাৰনমূলক সাক সাহিত্য সৰ্হাৰ নতুন

লেখক-লেখিকানকলক উৎসাহিত কৰাৰ কাৰণে বিশেষ যত্নপৰ হ'বলৈ অনুৰোধ
জনাওঁ। এই থিৰিতে আন এটা কথা বিশেষ প্ৰাধান্যবোধ্য যে তাকতৰ অত্যন্ত
বহুতো স্বাভাৱতকৈ অদমত দিক্ৰিতা মহিলাৰ লংঘ্য। বেছি। সেই অনুপাতে
সাহিত্য ক্ষেত্ৰত মহিলাৰ বৰঙণিও যথেষ্ট হোৱা উচিত; বিশেষকৈ মাতৃ আৰু
শিশুৰ মনৰ গভীৰৰ কথাবোৰ লেখিকানকলে মনোবশকৈ আৰু শিৰ্ষকবোৰোপকৈ
প্ৰকাশ কৰিব পাৰে।

আমাৰ নিজৰ ভাষা-সংস্কৃতিক আমি নিজে আঁৰ নকৰিমে, আন কোনে
কৰিব? নিজৰ সকলো থাকোঁতেও আঁৰ নুহুজি বহিৰাই পেলাই পৰবৰ্ত্তি
বিচাৰি ফুৰিবলৈ গ'লে নিজৰ পৰিচয়েই আমি হেৰুৱাই নেপেলাব আনো?
আমাৰ সমাজৰ লগত খাপ নোখোৱা অন্ধ অনুকৰণৰ দ্বাৰা বিলুপ্তবীৰ্য্য সংস্কৃতি
শূন্য হোৱাটো আমাৰ কাৰো কাৰ্য্য হ'ব নোৱাৰে। কিন্তু অতি-সাম্প্ৰতিক
কালত ভেনে এক প্ৰৱণতাই আমাৰ সমাজত গা কৰি উঠিব ধৰাটো পৰিলক্ষিত
হৈছে। সামাজিকভাৱে ইয়াক বোধ কৰাটো সম্ভৱপৰ। আমাৰ অনবীৰ্য্যক
নিজা বৈশিষ্ট্যখিনি বজাই ৰাখিলেহে আমি তাল অনবীৰ্য্য হ'ব পাৰিম, তাল
ভাৰতীয় হ'ব পাৰিম। তেতিয়াহে ভাষা-সাহিত্যৰ লগততো সূৰীয়া আসন
এখনৰ অধিকাৰী হৈ থাকিব পাৰিম। বৰ্ত্তমানে আমাৰ বিশেষকৈ চহৰ অঞ্চলৰ
মাক-দেউতাকসকলে ম'ৰা-ছোৱাজীক ইংৰাজী মাধ্যমৰ বিজ্ঞানমূলক পঢ়ুৱাবলৈ
বেছি আগ্ৰহী হৈ উঠা দেখা যায়। ইংৰাজী মাধ্যমত শিক্ষাৰ উপকাৰিতা যে
আছে তাক আমি মানি লওঁ। কিন্তু ইয়াক কৰিবলৈ বাৰ্ত্ততে আমাৰ তৰিফত
বংশধৰসকলে বাৰ্ত্তে নিজৰ ভাষা-সংস্কৃতিক পাহৰি নেপেলায়, তাৰ প্ৰতি চকু
বৰাটো প্ৰতিজন অভিভাৱকৰে অৱশ্য কৰ্ত্তব্য হোৱা উচিত। আমাৰ বহুতো
অনবীৰ্য্য মাক-দেউতাকে তেওঁলোকৰ ম'ৰা-ছোৱাজীয়ে অনবীৰ্য্য ভাষা বাজানে
হুজি আনৰ আগত কৈ গৌৰৱ কৰাও দেখা যায়। এইটো দুখৰ কথা। আজিক
কুমলীয়া ম'ৰা-ছোৱাজী কহিলে বেশৰ বাগবিক হ'ব। পুৰণিচাৰ সাহিত্যিকক
পিছত তেওঁলোকেইতো আমাৰ ভাষা-সাহিত্যক জীয়াই ৰাখিব লাগিব, নতুন
কৰিব লাগিব। এই কথা প্ৰতিজন অনবীৰ্য্য অভিভাৱকে চিন্তা কৰি লৈ
উচিত।

এই প্ৰবন্ধতে লেখক, প্ৰকাশক আৰু কিতাপ বেটোজানকলৰ দ্বাৰা এক
সুখবৰৰ স্বপ্নৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়েও আমি উল্লেখ কৰাওঁ। এইটো
ইচ্ছাৰে সন্দেহবিহীন প্ৰতি আৰু প্ৰকাশৰ বাট সন্মত হ'ব। তদুপৰি আমাৰ নবীনত

গ্ৰন্থ-সংক্ৰান্তিৰ সমাধৰ অটাই তুলিবলৈ অৰ্থাৎ গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ পূৰ্ণা বঢ়াই তুলিবলৈকো আটাইবোৰে সমৰ্থিত প্ৰচেষ্টাৰ প্ৰয়োজন । বিগত কেইটামান বছৰত অসমৰ প্ৰকাশন পৰিষদে প্ৰতি বছৰে গুৱাহাটীত গ্ৰন্থমেলাৰ আয়োজন কৰি বিশেষভাৱে পঢ়ুৱৈ বাইজক সহায় কৰি আহিছে । এনে ধৰণৰ গ্ৰন্থমেলা ৰাজ্যখনৰ জ্ঞান আৰু ঠাইতো অনুষ্ঠিত কৰিব পাৰিলে লেখক, প্ৰকাশক আৰু পঢ়ুৱৈ বাইজ—আটোৱে উপকৃত হ'ব বুলি আমি ভাবোঁ ।

আমাৰ কবি, সাহিত্যিক, শিল্পীসকলৰপৰা আমি সৎ, সুস্থ আৰু বসন্তীৰ্ণ সাহিত্য-সৃষ্টি কামনা কৰোঁ—বিগত আমাৰ সমাজক সুস্থভাৱে পৰিচালিত কৰিব পাৰে । অল্পীজ, সুকচিপূৰ্ণ, অপসাহিত্যৰ প্ৰসাৰ যাতে বাটৰ নোৱাৰে তাৰ বাবে সমাজৰ আটোৱে চকু বন্ধা উচিত । বৰ্তমান আমাৰ ৰাজ্যখনত বহুতো বাতৰি-কাকত প্ৰকাশ পাইছে । এইটো শুভ লক্ষণ । বাতৰি-কাকতেও সাহিত্য-সংক্ৰান্তিৰ বিকাশত সহায় কৰিব পাৰে । হৰাচমতে বাতৰি-কাকতক আমি দৈনিক সাহিত্য বুলি আখ্যা দিব পাৰোঁ । এই দৈনিক সাহিত্যও সুকচিপূৰ্ণ, সংক্ৰতিসম্পন্ন হোৱা উচিত ।

সৰ্বো শেষত আমি দোহাৰিখ খুজিছোঁ যে অসমখন হৈছে এক সমন্বয়ৰ তীৰ্থ । পাহাৰ আৰু ভৈৰাগত বাস কৰা বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ ভাষা-সংক্ৰান্তিৰ সমন্বয়ত অসমৰ সমাজ আৰু সংক্ৰান্তিয়ে গঢ় লৈ উঠিছে । সেই বিশেষপৰা অসমৰ সাহিত্যও হোৱা উচিত সমন্বয়ৰ সাহিত্য । আমি আশা কৰোঁ—এই ক্ষেত্ৰত গুৰি ধৰি অসম সাহিত্য সভাই অসমীয়া সাহিত্যক উপযুক্ত তৃষিকান্ত অৱতীৰ্ণ কৰাবলৈ সক্ষম হ'ব । অসমৰ সকলো জনগোষ্ঠীৰ ভাষা-সাহিত্য-সংক্ৰান্তিৰ সমন্বিত বিকাশ সাধন কৰাৰ লগতে আটাইবোৰে মাজত ঐক্য-সংহতি ৰক্ষা কৰা কবি শাস্তি আৰু প্ৰগতিৰ সূচক পৰিবেশ অধ্যাহৃত বথাত সভাই অক্লান্ত প্ৰচেষ্টা চলাই যাব বুলি আমাৰ পৰম বিশ্বাস । বিশ্বমাথ চাৰিআলি অধিবেশনখনৰ সৰ্বভোপ্ৰকাৰ সাক্ষ্য অন্তৰ্বেবে কামনা কৰি আৰু বিশ্বমাথ চাৰিআলিৰ দ্বাৰীৰ বাইজ, অভ্যর্থনা সমিতি, অসমৰ বিভিন্ন স্থানৰপৰা ইয়াত আহি সমবেদ হোৱা সাহিত্য-সংক্ৰান্তিৰ পূজাবীলকজ তথা সাহিত্য-সংক্ৰান্তিগ্ৰেহী সূহ বাইজলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু শুভেচ্ছা জনাই যোৱা ভাবপৰ সাক্ষৰণি দাৰিছোঁ ।

জন আই অসম

জৱাহৰ

বিশ্বনাথ চাকিআলি সাহিত্য সভাৰ বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণ

অতিথিৰ চক্ৰ বন্ধা

প্ৰাক্তন সভাপতি, অসম সাহিত্য সভা

প্ৰজ্ঞান্ধৰ সভাপতি ডাঙৰীয়া, অত্যৰ্থনা সমিতিৰ মাননীয় সভাপতি প্ৰমুখ্যে অতিথি পৰাম্ৰণ উত্তোগীসকল; সাহিত্যপ্ৰেমী সমবেত প্ৰতিনিধিবৰ্গ, অতিথি-সকল আৰু সেৱাৰ থলি বাইজ। আজি এই তীৰ্থক্ষেত্ৰত পবিত্ৰ হোৱা কমলাকান্ত কেন্দ্ৰৰ নবন্যায়ৰণৰ বিৰাট সমাবোহত আপোনাগৰৰ নিয়ন্ত্ৰণত উপস্থিত হ'বলৈ পাই আৰু আপোনালোকৰ বৰ্ণন লাভ কৰিবলৈ পাই মিক্ৰকৈ ভাগ্যবান হুজি ভাবিছোঁ। সেই কাৰণে আপোনালোকলৈ সন্তক সেৱাৰ দৰাই কৃতজ্ঞতাৰ চিহ্ন স্বৰূপে আগ বঢ়ালোঁ। আজি যন্ত পৰিছে, কলিকতা প্ৰবাদী পৰিচালনা সমিতিৰ পৰা ডাঙৰীয়াৰ প্ৰায় নৱাব জগ পাই দেশ, জাতি, সাহিত্য, সংস্কৃতি আদিৰ বিষয় আমাৰ আগত কোৱা সাধগৰ্ভ কাহিনীৰ কথা। অগ্নি কথিব স্নানত বাণী। তেখেতৰ বাণীয়েই যন্তস্বৰূপ হৈ যেন আমাক আজিৰ এই মহান পবিত্ৰ সমাবোহত মুখ দেখুৱাবলৈ সাহায্য দিছে। তেখেতৰ পক্ষিৰ বিদেহী আশ্বাস উদ্দেশ্যে প্ৰজ্ঞান্ধলি আগবঢ়াইছোঁ।

এতিয়াৰ পৰা তেওঁলোকৰ বছৰৰ আগতে স্নানত পঢ়ি থাকোঁতেই, অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰথম বাৰ্ষিক সভা তথা বাৰ্ষিক অনুষ্ঠান স্বৰূপে আবৃত হোৱা অসম সভাত বৰ্ষক হৈ উপস্থিত থকাৰ কথা মনত আছে। এই পুজিট কমে সাহিত্য কাঙাৰী ৮পদনাথ গোঁহাই বকুৱায়েৰে। তেখেতেই প্ৰথম সভাপতি। শিৱনাগৰীয়া বাইজৰ সৌজন্যত আৰু সেই সময়ৰ ডেকা সাহিত্যিকসকলৰ চেষ্টাত এই মহান অনুষ্ঠান আবৃত হয়। এতিয়াৰ লক্ষ্যবৰ্ণিত বাইজৰ উপস্থিতিৰ ফলস্বৰূপে ডেকিয়া ৫/৬৭ বাইজৰ উপস্থিতি আছিল বহিঃ অসমৰ ব্যাতিপন্ন ৩০/৩১ জন সাহিত্যিকক দেখিবলৈ পাইছিলোঁ। সেই বিমটো অতি আনন্দ, উৎসাহ আৰু সন্তোষৰ প্ৰতি ব্যক্ত থকাৰ অসমৰে এটা অকুৰমীয়া দিন আছিল। সেই দিনৰপৰাই অসম সাহিত্য সভা দিনে দিনে আগবাঢ়ি আহি এতিয়াৰ অৱস্থা পাইছে। সাহিত্য সভাৰ নিয়ন্ত্ৰণাধীনত যোৱা বছৰে দেশৰ পৰিচালিত বিভিন্ন বাবে বাবে বাৰ্ষিক অধিবেশন পালিৰ দোৱান হোৱাত, অসমৰ অধিবেশন ৭০তম সনৈ ৭০তম ৭০তম হৈছে। অসমৰ অধিবেশন

সম্ভাষণ বিষয়, এই ৫৬ খন বার্ষিক অধিবেশনৰ ভিতৰত এতিয়ালৈকে তপস্কৰ কৃপাত আৰু বাইজৰ আলীবাৰত ৫০ খনতেই এই মহান পবিত্ৰ কাৰ্যৰ উদ্দেশ্যে সমবেত হোৱা বাইজৰ দৰ্শন লাভ কৰিবলৈ সৰ্ব্ব হৈছে। সাহিত্য সভাৰ বার্ষিক অধিবেশন আৰু অস্তান্ত অসংখ্য সভা-সমিতিত উপস্থিত হোৱাটো নৈতিক কৰ্তব্য বুলি ভাবিয়েই, বিশেষ একো কৰিব নাই পৰা যদিও সাহিত্য সভাত ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত হৈ পৰিলোঁ। অসমৰ এই সৰ্ববৃহৎ জাতীয় অস্থানটোৱে, আমাক আন বহুত বিষয়ৰপৰা আঁতৰাই আনি, সাহিত্য চৰ্চাত বেনেদৰেই হওক সম্মানিবেশ কৰিবলৈ উদগনি দিলে।

সাহিত্য সভাৰ দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্যৰ বিষয়ে বিশেষ ক'ব নাজাগে, সকলোৱেই জানে। সকলো অস্থান বিধানই নিৰ্ণয় বুলি ভাবক লাগে তাত দোষ-ত্রুটি থকাটোও স্বাভাৱিক। এই দোষ-ত্রুটিবিলাক গঠনমূলকভাৱে আঙুলিয়াই দিয়াটো সাহিত্যপ্ৰেমী-বেশপ্ৰেমী সকলোৰে কৰ্তব্য।

সাহিত্য সভাত স্বাভাবিক নিশ্চয় নোমাৰ নাজাগে, কিন্তু ভাষা-সাহিত্যৰ স্বাভাৱে কোনোবাই স্বাভাবিক সুবাই আনি সাহিত্য সভাৰ অপকাৰ কৰিব খুজিলে, সাহিত্য সভাৰ যোগেদি কোনোবাই স্বার্থসিদ্ধি কৰাৰ সুকণা উজিয়াব খুজিলে, সাহিত্য সভাৱো হাত সাৱটি বহি থকা উচিত বুলি নাতাবোঁ।

সাহিত্য সভাৰ পৰম্পৰা আৰু সমন্বয়ৰ যোগে সমসাময়িক দেশ-কাল-পাত্ৰ সকলোলৈকে চকু ৰাখি কামত আগবঢ়াটোৱে প্ৰশস্ত নীতি। এই বিষয়ে নবীন-প্ৰবীণ সকলোৰে পৰামৰ্শ নিতান্ত প্ৰয়োজন। সাহিত্য সভাৰ প্ৰতি নতুনকৈ অনেকৰেই আছে, সেই নতুনত্বৰ বাবে অতি নৱমত্বৰ কাৰণে সদায় চকু ৰাখিক লাগে।

বিশেষকৈ সাহিত্য সভাক আন্তৰিকভাৱে সমৰ্থন কৰে, সেইসকলে এই মহান অস্থানটো আত্মনিৰ্ভৰশীল হোৱাটো কামনা কৰে। এই উদ্দেশ্যে ভিন্ন অধিবেশনত এক কোটি টকাৰ জাতীয় পুঁজিৰ প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। তাক কাৰ্য্যকৰী কৰিবৰ কাৰণে বহুদূৰ সন্তৰ, খবতকীয়া ব্যৱস্থা কৰাটো বৰ আৱশ্যক হৈ পৰিছে। নিষ্ঠাবান কৰ্মীসকল এই বিষয়ত আগবাঢ়ি আহিলে, এই লক্ষ্যত উপনীত হ'বলৈ বেছি দিন নাজাগিব। এনে এটা সংস্থাপিত বিষয়ত বহুদূৰ সন্তৰ সহায় আগ বঢ়াবলৈ তাল পোৱা য়োক বহুত আছে। বৰ্তমান উপযুক্ত, অলপ ক্ষমতা বীৰ্য্য কৰিব পৰা কৰ্মীয়ে অত্যাৱহাৰ হোৱা বেনে দেখা খৰ। এই প্ৰত্যাহ্বান মোকাৰণৰা বিশেষকৈ সভাপতি আৰু সম্পাদকে সভাৰ কাৰ্য্য চলাই, আঁতৰ-

ভেদেভেদকল্পৰ প্ৰশংসনীয় চেষ্টাৰ কথা জনি আমি নম্ভোৰ পাইছোঁ। কিন্তু 'অকল' সভাপতি-সম্পাদকেই এই কাৰ কবিতা নোহাব, বিশেষকৈ জিজ্ঞাসাবাদে, মাথা-সভা স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত সভা সকলোৱে এই মহৎ কাৰ্য্যটোৰ কাৰণে হাত উত্থাৰ নিবিজে, এই কাৰ সোনকালে হোৱাৰ আশা নাই। সাহিত্য সঙ্ঘৰ ম-পুৰণি আন্তৰ্জ লোকসকলে যথেষ্ট সময় লৈ তাৰি-চিহ্নি কাৰ কবিলে তাল হ'ব বুজি-আমি ভাবোঁ।

পুঁজিৰ কাৰণে আনলৈ আশা কৰি থকাৰ কাৰণে বহুৰূপেৰে আগতে সভাই সমুদ্ৰিত হ'বলগীয়া পোচনীৰ অৱস্থাৰ কথা বহুতেই জানে। সেই সময়ৰ বিষয়-ববীৰাসকলে বিশেষ উপায় কৰি, আত্মসম্বন্ধীয় কাৰখিনি সমাধা নকৰা হ'লে, সাহিত্য-সন্মানিত বিশেষ আঘাত পৰিলহেঁতেন।

অসম সাহিত্য সভা অসমবাসীৰ গৌৰৱৰ সম্পদ। ই এটা আত্মৰক্ষা আত্মৰক্ষা পৰিণত হৈছে। আমাৰ দীৰ্ঘ দৃষ্টিসম্পন্ন পূৰ্বপুৰুষসকলে এই সৰ্ববৃহৎ জাতীয় আত্মৰক্ষা বি গৈছে, বৰ্তমানৰ পুৰুষে ইয়াক সমৰোচিতভাৱে মুকলি কৰিব চাৰি-আৰি হুগৰ উপযুক্ত কবিতাৰ কাৰণে যত্ন কৰি স্থায়ী সম্পদ পৰিণত কৰিবলৈ সকলো সমাজসচেতন অসমবাসী নাগৰিকে আগভাগ ধোৱা উচিত; এনে মহৎ আত্মৰক্ষা, সভা-সমিতি আদি সহায় সহায়পৰা সহায়বলৈ আগবঢ়াই নিয়াত সচেতন হ'লে দেশ আৰু জাতি পিছ পৰি নাথাকে।

বৰ্তমান এটা পৰিৱৰ্তনৰ হুগ আহিছে। সুবি শক্তিকাৰ সভ্যতা দীৰ্ঘদিন পাইছে যেন অৱস্থান হৈছে। এই সভ্যতাৰ সীমা পাৰ হোৱা সময়ৰ দোহোজাত বাহু-প্ৰকৃতি সকলোতে এটা বিশৃংখলাই দেখা দিয়াটো অস্বাভাৱিক নহয়। এই বতাহ ছাটিলে শান্তিগ্ৰন্থ অসমবাসীকো অপৰাধটো নাথাকে। দোহোজাৰ বিশৃংখলা কোনেও মজনাটো জাহে জাহে পিছলি নাযায়। ইয়াৰ থকা এটা থাকিবই। বৰ্তমান পৃথিৱীত দেখা দেখকৈ বুদ্ধ-বিপ্লৱ বিশেষভাৱে বাৰাণসিক-ভালে ভালে শীতল বুদ্ধৰ প্ৰভাৱে বাহুৰ বাজত অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰিছে। এনে অৱস্থাত স্মৰণত সাহিত্যৰ বিভাৰ প্ৰয়োজন। অসম সাহিত্য সভাই এনে সাহিত্যৰ পোষকতা কৰা বিভাৰ প্ৰয়োজন। সাহিত্যই শান্তিৰ পথ নেৰেখুৱাক আন উপায় নাই। সাহিত্যই জাতিক শক্তিশালী কৰাটোক বি অধিকাৰ বোগাৰ তাৰ তুলনা নাই।

আগত সাহিত্য পথত শক্তি
বুদ্ধীৰ মহা বাণী,
অসম সাহিত্য সভা অৱ হ'ক,
অৱ আৰি অৱক।

বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণ

চাও হেম বুঢ়াগোহাঞি
সভাপতি, পূৰ্বাঞ্চল তাই সাহিত্য সভা

অসম সাহিত্য সভাৰ ৫৬তম বিখ্যাত অধিবেশনৰ মাননীয় সভাপতি শ্ৰেষ্ঠো মাননীয় প্ৰতিনিধি, সতীৰ্থসকল, অন্তৰ্ভুক্তা সমিতিৰ মাননীয় সভাপতি শ্ৰেষ্ঠো সন্মানীয় সাহিত্যপ্ৰেমী সতীৰ্থ কৰ্মীসকল, অতিথিসকল, সেৱাৰ ধনি ৰাইজ।

বান অক পাণ মিক হুং তাইব (পূৰ্বাঞ্চল তাই সাহিত্য সভা) সভাপতি স্বৰূপে মোক ৫৬তম অধিবেশনত বক্তব্য দাঙি ধৰিবলৈ সুযোগ দি আপোনালোকে পাণমিক হুং তাইকে সন্মানিত কৰিছে। আৰাৰ সভাৰ হৈ আপোনালোক লগোঁলৈকে আন্তৰিক ওলগ যাচিছে।

তাই সাহিত্য সভাৰ উদ্দেশ্য, লক্ষ্য আৰু আঁচনিৰ বিষয়ে চমুকৈ আপোনা-লোকক অৱগত কৰিবলৈ বিচাৰিছোঁ, লগতে ৮ম বাৰ্ষিক তাই সভাৰ অধিবেশনলৈ আপোনালোকক নিয়ন্ত্ৰণ জনাইছোঁ। অধিবেশন শুৱাহাটীৰ দক্ষিণ গাঁও চুকাফা নগৰত অৱা ১৬, ১৭, ১৮ বে' তাৰিখে অনুষ্ঠিত হ'ব। বান অক পাণ মিক হুং তাই ভাৰতৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ তাইসকলৰ (আহোম, খাষতি, কাকে, আইতম, থাময়াং, ডুকং, নবা, হোৱনীয়া আৰু মান) এটি অৰাজনৈতিক বৃহৎ অনুষ্ঠান। প্ৰকৃতপক্ষে পাণ মিক হুং তাই অসম সাহিত্য সভাৰ এটি পৰিশ্ৰবক অংগ। অসম সাহিত্য সভাই তাই ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ বি বি বিশদ সন্ধানিবেশ কৰিব পৰা নাই নেই বিশ্লেষণত আয়োজন কৰি অসমীয়া জাতি-ভাষা-সংস্কৃতিক লবল কৰি লবলৰ বোণে বৃহৎ অসমীয়া জাতি গঠন কৰাই তাই সাহিত্য সভাৰ মুখ্য উদ্দেশ্য। এই উদ্দেশ্য আগত থাকি তাই সাহিত্য সভাই জাতন্ত মোৱা আঁচনিলম্ব চমুকৈ প্ৰকাশ কৰিব।

(১) অসমীয়া ভাষাৰ শিষ্টকৰণ, তাই ভাষাৰ বৃদ্ধি, অতিৰিক্ত, ব্যৱহাৰ,

বৰ্ণপুথি প্ৰণয়ন কৰি প্ৰকৃতপক্ষে অনবীয়া ভাষা-পাণ্ডিত্যৰ অমিত শক্তিশালী কৰা।

(২) বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিভাগ, অসম সংগ্ৰহালয় আৰু তাই পণ্ডিত-সকলৰ দ্বাৰা সংৰক্ষিত পুথি-পাঁজিসমূহ উপযুক্তভাৱে সংৰক্ষণ কৰা।

(৩) হুশ বহুবীয়া আহোম ৰাজত্বৰ “ৰাজ্য ভাষা” তাই আহোমক অক্ষত, কাৰ্চী আদি ভাষাৰ নিচিনাকৈ বিভাজনসমূহত প্ৰচলন কৰা।

(৪) তাই ভাষাৰ বুৰঞ্জীসমূহৰ ওপৰত ভেটি কবি জ্যোত্স্নৰ অসমৰ কালৰ এখন বুহৎ বুৰঞ্জী প্ৰণয়ন কৰা আৰু আহোম ৰাজত্ব তথা চাওঁৰা আৰু তা-ডাঙৰীয়াসকলৰ চৰিত্ৰ হননৰ উদ্দেশ্যে ৰচনা কৰা জিৰনিসমূহৰ যোগ্য প্ৰভাৱত-বিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা।

(৫) অসমৰ প্ৰাচীন কীৰ্তিচিহ্নসমূহৰ বখাযোগ্য সংৰক্ষণৰ লগতে কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্য চৰকাৰক লগত কবিতালৈ অনন্ত গঠন কৰা।

(৬) পাটসাঁকোত অৱস্থিত কেন্দ্ৰীয় তাই বিভাগৰ চৰকাৰীকৰণ আৰু অক্সিড নীচৰতি হৈ থকা তাই বিভাগসমূহক স্বীকৃতি প্ৰদানৰ বাবে চৰকাৰৰ ওচৰত দাবী জনোৱা।

(৭) অসমৰ সকলো জনজাতিৰ সমন্বয় সাধন কৰি ঐক্যৰ ভেৰেৰে ৰাজ্য বুহৎ অনবীয়া জাতি গঠনৰ হকে কাম কৰা।

তাইসকলে বুহৎ হুশ ছুশ খামত অনবীয়া জাতি গঢ়াৰ প্ৰক্ৰিয়াত নিজ ভাষা তাই থলুৱা লোকৰ ৰাজত্ব কেতিয়াও জাপি বিয়া নাছিল, বৰক এই ভাষা নিজৰ ৰাজত্ব আৰম্ভ ৰাখি ৰাজত্বা হিচাপে চলাইছিল। প্ৰজাসাধাৰণৰ লগত ভাষাৰ আধান-প্ৰধানৰ বেজিকা তাই ঠাচেৰে থলুৱা কথা-বতৰাক অগ্ৰাধিকাৰ দিছিল। এনেকৈ অনবীয়া জাতিৰ পিতৃ চাওঁলুং ছা-কা-কাই বিজিত বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ জয়ৰ কোণত ভাষাৰ ভ্ৰম ছটিয়াই দিয়াত সময়ত অনবীয়া ভাষাৰ জন্ম হ’লগৈ। এইজনা চাওঁলাই পঢ়ি বোৱা সৰ্বশিৰৰ ভেটি ক্ৰমে ক্ৰমে পিছৰ চাওঁলা-সকলৰ দিনত ক্ৰমে ক্ৰমে আগবাঢ়ি গ’ল। চাওঁলাসকলৰ প্ৰাৰম্ভিক অৱস্থা ৰাজ্যৰ পঢ়াশালী গঢ়াওঁ লগতে চাওঁলা চুহুংলুংৰ দিনতে দেশৰ উন্নতিৰ দোখালী সময় আগবাঢ়ি গ’ল। এই সময়তে দেশৰ শাসন ব্যৱস্থাই চমৰ লীলা গালেগৈ। ভাষা, পাণ্ডিত্য, সংস্কৃতি, বুৰঞ্জী, আচাৰ-নীতি, জীৱন বীৰ্য্যৰ পৰম্পৰা পদ্ধতিৰ প্ৰবৰ্ত্তন বৃদ্ধি হ’ল। হুশপুথি ৰাখা বহুভাষীৰ দেশৰ কথা-কৰা সকলোৰে মাজত ঐক্য-কৰোঁতি সাধন কৰা সৰ্বজনীনতাৰ সন্ধানত প্ৰজাসাধাৰী হুশ কৰাৰ নিমিত্তে সকলো

হ'লেন। পৰম্পৰা তাই ভাৰ্য্য নবান্ধবাল ৰূপত অনবীয়া ভাৰ্য্য বৃষ্টি হৈ গড়গঞা লিপিবো উত্তৰ হ'ল। কম কথাবে সবহ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰা আৰ্হি প্ৰকট হ'ল। অনবীয়া ভাৰ্য্য মিটোল ৰূপত তাই ঠাটত নবনী হ'ল।

গড়গাঁৱৰ আশেপাশে বংপুৰ, লখিমপুৰ, মংগোলীৰ লোকৰ বসতি হয়। মংগোলীৰ লোকৰ ধ্যান-ধাৰণা অনবীয়া ভাৰ্য্য উৎপত্তি মংগোলীৰ মন। বেউবা, চুটীয়া, খেচো, কছাৰী, বৰাহী, মৰাণ, মটক, মিহিৰ আদি জনগোষ্ঠীয়ে বিধাৰীনভাৱে চাওদাসকলৰ সৰ্বমিশ্ৰ উদাৰ আদৰ্শক মানি ল'লে। উল্লিখিত প্ৰতি জনগোষ্ঠীৰ নিজৰ মাত-কথা অনবীয়াৰ মাজত নহুৱীয়া অনবীয়া ভাৰ্য্য দাপোণত আপোন ৰূপ পাই সম্বন্ধৰ সাকো গঢ়িলে। আধুনিক কালত হুই-এজন ভাৰ্য্যবিদ্ পণ্ডিতে অনবীয়া ভাৰ্য্য উৎপত্তি কুলিহুজ উজনিৰ মংগোলীৰ জনগোষ্ঠী বুলি স্বীকাৰ কৰিছে যদিও সূত্ৰ, সমাক, নিৰূপকভাৱে লক্ষ্য কৰিলে আহোমসকল হ'ল অনবীয়া ভাৰ্য্য পিতৃ আৰু বৰাহী, মৰাণসকল হ'ল মাতৃ, অস্তান্ত মংগোলীৰ জনগোষ্ঠী হ'ল প্ৰসৰ বেধনাৰ লগত জড়িত কঁকাল ধৰি বাঁ হাত ধৰি মাতৃ। আচলতে অনবীয়া জনগোষ্ঠীসকলৰ লক্ষণভাৱে পৰিপূৰ্ণ হৈ অনবীয়া ভাৰ্য্য-নাহিত্য চহকী হৈছে। কিন্তু বজাঘৰীয়া প্ৰভাৱ অধিক পৰি লোকক ডাইনকলৰ মেটমৰা লক্ষণভাৱে অনবীয়া ভাৰ্য্য বৰ ভঁৰাল উপচি পৰিছে।

সময় গতিশীল। গতিশীলতাৰ মেৰপাকত পৰি চাওদাসকলে সময়ত হিন্দুধৰ্ম প্ৰৱণ কৰি পশ্চিমীয়া সংস্কৃত ভাৰ্য্য প্ৰতি অস্বীকাৰী হৈ ব্ৰাহ্মণ, গোঁসাঁই, মহন্তলকলক আদৰি ধৰ্ম কাৰ্য্য আৰু শেখত ভাৰ্য্য লিকাৰ পোষকতা কৰিলে। পাৰ্চী, আৰবী আদি ভাৰ্য্যকো কম-বেছি পৰিমাণে প্ৰচলন হৈ বৈকল্প নুসৰ ভোজপুৰী-ব্ৰাহ্মণী ভাৰ্য্যকো আদান-প্ৰদান হয়। পাৰ্চী-আৰবী মূলৰ লগত মিহলি হৈ অনবীয়া ভাৰ্য্যত মুছলমান শীত আদান কৰীয়ে গড়গাঁৱৰ মংগোলীৰ ডাইনকলৰ মাজত থাকি জিকিৰ আৰু জাৰি শীত বচনা কৰিলে। শংকৰ-মাথৰে ভোজপুৰী-ব্ৰাহ্মণীত পুথি বচনা কৰি বৈকল্প ধৰ্ম প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰত লাগিল। এই দুগত প্ৰচলিত ভোজপুৰী-ব্ৰাহ্মণী, আচলতে অনবীয়া ঠাচৰ নহয়। এই ভাৰ্য্য অনবীয়া ভাৰ্য্য ভঁৰালতৈ অহা বাহিৰৰ পথাৰৰ ম-লখিমী। ডেবেটৈ শংকৰ-মাথৰ বিবচিত শীত-পদনুহ ডাইনুৱীয়া। বৰদিত আৰু নাগদোৰাৰ লুৰ উজনিৰ ডাই লাংগীতিক মহন, মুছলমাণ। অসমৰ উজনি আৰু নাগনিৰ লাংগীতিক লয় অস্বীকাৰ কৰি শংকৰ-মাথৰৰ প্ৰেত শীত-পদ-পৰিবেশনৰ বিশদনুহ হুৱো ঠাইত জড়িত হৈ প্ৰেত বৈদ্যনুত মৰা পৰে।

ঐষ্টান বিহনেবীনকমে অনবীয়া ভাষাৰ হুজীয়া গঢ় হি প'ল। এই ঠাঁত ঐবাজীৰ। বিহনেবীনকমেৰ সনয়নপৰা বৰ্তমান সনয়নৈকে কহেতা নেবকে অনবীয়া ভাষাক সংস্কৃতীয়া ঠাঁতত গঢ় হি প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰত পক্ষপাতিতা কৰিলে। ক্ৰমে সাৰপ্ৰিক অনবীয়া ভাষায়ে প্ৰচুৰ সংস্কৃত নথ আদি ভাষাৰ নুত্ৰ অবয়ব বিনাশ হোৱাৰ উপক্ৰম হ'ল। কলকাত্ত জনগোষ্ঠীগৃহৰ ভাষা-চেতনা, ভাষা নষ্টাৰৰ অন্তিম প্ৰায় নাইকিয়া হ'লগৈ। অনবীয়া পুৰণি নথবোৰ আধুনিক আৰ্য্যকৰণস্থী মেথকলকমে অচল কৰি পেজালে। অচলৰ অনবীয়া আভিধানত বিবোৰ নথ আছে 'হেৰকোৰ' বা 'চক্ৰকাত্ত'ত নাইকিয়া কৰিলে। অনবীয়া ভাষা আৰ্য্যকৃত ৰূপত নজাখলৈ বাৰ্ত্ততে যংগোষ্ঠীৰ জনগোষ্ঠীগৃহক পাকেপ্ৰকাৰে হেয় প্ৰতিপন্ন কৰাৰ স্যাহা হ'ল। অনেক নথৰ এটি নাজ উদাহৰণ দিওঁ। 'হেৰকোৰ' পৃঃ ৫৩২ত থকা 'তিজনি' নথটোৰ অৰ্থ বেনিজনেই আভি জনগোষ্ঠীক পণ্ড তুল্য জ্ঞান কৰা ৰূপ বিকশি উঠে। (তিজনি : ইভন জাতিৰ সাক্ষৰে মৰাৰ তিনি দিনৰ দিনা স্ততকথ উল্লেখে তিজ-কল আদি বিয়া কাম। A ceremony performed by the low caste Hindus on the third day after death.)।

শংকৰ-মাথৰে গীত-নাথলসূহ বিবচনাৰ পৰত বৈষম্যৰে তুলিকা লোৱা নিৰ্ণয়ো গ্ৰহণসূহত পোৱা যায়। জনজাতীয় লোক আৰু যংগোষ্ঠীগৃহকলক উচ্চ বৰ্ণৰ অন্তৰ্ভুক্ত অনবীয়াতকৈ নীচ আৰু পণ্ডতুল্য জ্ঞান কৰা তাৰ গ্ৰহণসূহত অংকুৰিত হৈ আছে। 'নাথবোৰা'ত মাথৰেৰে কৈছে (নাচিপতীয়া পুৰি) "হৰিৰাম নিয়ম / নাহি অধিকাৰী / বাৰ হুজি তৰে / গ্ৰেহ অহম কহাৰী।" (৫০১) আৰু শংকৰেৰে ত্ৰিভঙ্গাপৰতৰ দ্বিতীয় স্ততত কৈছে, "কিৰাত কহাৰী/বাচি গাৰো বিবি/ যৱন কংক গোৱাল / অহম মলুক / বোবা যে তুক্ক / কুপাচ গ্ৰেহ চাঙাল।" (৫০) বৈকৰ সূত্ৰৰ এই ত্ৰয়োজন মেথকৰ মেথনিত এটা আভি গঢ়াৰ প্ৰক্ৰিয়া আচলতে গঠনমূলক যে সংহতি নষ্টীতি সনয়ন দিনটৈ কৰাৰ চক্ৰাত ?

সুত্ৰ-কমেৰ-বিবৰিভাৰততো অনবীয়া ভাষাৰ প্ৰতি কৰা অৱহেলা বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ প্ৰতি থকা অস্বীয়া, দেইনকমেৰ ভাষা-সাৰ্ভত্যৰ প্ৰতি বাহীয়াইব চাহনি দিয়া পৰিৱৰ্ত্তিত হয়। হুজীয়া প্ৰতি অৱহেলাৰ তাৰ কনাই তুলি নতুন ভাষক দেশৰ অতীত জাতিবৈৰে অসনয়ৰ দাঁট বন্ধ কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া কেতন ? অকল আৰু ইভনগৰ সূত্ৰী দামনি কিছু বহনৰ আৰক হুজীয়া বিবৰটোত

শিক্ষাভিযানসমূহত প্রবর্তন করা হৈছিল। আজিকালি আকৌ বুঝী বিষয়-
টোকে জিগিষী বিষয় হিচাপে শিক্ষাভিযানত দিয়া হৈছে।

কলেজ-বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অসমীয়া পাঠ্যপুথিত বৈষ্ণবী সাহিত্যৰে সিংহ অংশ
পূৰণ কৰা হৈছে। বৈষ্ণবী সাহিত্য আৰু সত্ৰীয়া সাংস্কৃতিক প্ৰাধান্য দি দ্বাদ্ৰ-
ছাত্ৰীক অসমীয়া ভাষা-সাংস্কৃতিৰ জ্ঞান দিবলৈ বন্ধন আঁচনি যুগত কৰা হৈছে।
আধুনিক কালত বচিত ব্যাকৰণত নামনিৰ ভাষা প্ৰয়োগ কৰি অসমীয়া ভাষাৰ
প্ৰশুতি গৃহ চুৰা কৰা দেখা গৈছে। তুলনামূলক বিজ্ঞানসন্মত চিন্তাৰ অভাৱৰ
বাবেই ভাষা-সাহিত্যৰ এনে বিকৃত ৰূপ প্ৰকট হৈছে। সেইবুলি আধুনিক কালত
কেন্দ্ৰক পুৰণি অসমীয়া কথা-বতৰাখিনিকে কৈ উজনি-নাথনিৰ ভাষাৰ চুৰাক
আহ-বাহ কৰাত বন্ধ কৰাৰ কথা ক'বলৈ বিচৰা নাই। ভাষাৰ জাত নাই।
ভাষাৰ জাত নহ'লেও ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত মূল ৰূপ বিনাশ নোহোৱাটোহে
সকলোৰে কাৰ্য।

অসমীয়া লেখক-সাহিত্যিকে আইয়ে জন্ম দিয়া ভাষা সন্তানৰ জন্ম ঠাইক পাহৰি-
পেলাইছে। ভাষা বোৱঁতী স্থ'তি হ'লেও কিছুমান এনে ল'ক অসমীয়া ভাষাত
আছে যিবোৰ অসমীয়া জাতি থাকে মানে কোনোকালে বোৱঁতী স্থ'তিত উঠি
নাথায়। অনেক ল'কৰ ভিতৰত ধৰি লওঁ "আই" ল'কটো। প্ৰাত্যহিক জীৱনত-
নিজৰ আইক 'আই' ল'কোৰি কিমানকমে অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ সেৱা কৰিছোঁ ?
গাঁৱে-নগৰে সকলোতে 'আই' ল'ক উঠি গ'ল, নতুন নোঁতত 'মা' আহিল।
'আই'ৰ মিচিনা 'মা'ক আদৰা আমি অসমৰ অতিথি বন্ধা কৰা জাতি। আজি-
বাটত টে'টুকালি "জন্ম আই অসম" বুলি সময়সূত্ৰ উঠি বোৱা আমি আধুনিক
অসম গঢ়া 'এটি কবি' বোঁ মাথি। আচল অসমীয়া ল'কসভাৰ প্ৰয়োগ ভ্যাগ
কৰা, অসমীয়া বৌদ্ধিক সাংস্কৃতিৰ প্ৰতি আঙুলীয়া হোৱা আমি ভাষা-সাংস্কৃতিৰ
জৰা বাহক উচিত সূৰ্য সূৰ্য জাতিৰ অগ্ৰদূত। অসমীয়া নিৰ্ভাল বৌদ্ধিক ল'ক-
সভাবেৰে বচনা কৰা খাচ লোক-সাংস্কৃতিৰ দাপোণ সময়ৰ বুকুত লকাই তুলি
ফটকটীয়াটক ল'কাৰ দাজত ল'কা কৰা প্ৰহসনুহ আমি বুজিছোঁ বৌ লেখক-
সাহিত্যিকে পঢ়ি চাওঁনে ? ভেদেটক আচল অসমীয়া ল'কাৰ জীৱনক কেন্দ্ৰ
কৰি জিখা বিনাশ ল'ক-ভাষা-সাংস্কৃতিৰ প্ৰতিকল্প হোৱা ? সীমা পৰিগৰ "বৈ বৈ
বায়" উপভাষণৰ আমি বুজিছোঁ কেইকমে পঢ়ি বুজা কৰিছোঁ ? ভাষা-
সাহিত্যৰ অজীত নাই কেইক ? সাংস্কৃতিৰ প্ৰতিহিংসা ?

অজীতৰ সুবি চোৱা মানে অজীতৰে উত্তৰি বোৱা ; সুখায় ।

চাওবানকজব দিন গ'ল। চাওবাব বাজা বা অতীতৰ বিষয়বাবৰ কথা প্ৰেৰণাৰ্থক
 নাই, এতিয়া গণজন্মৰ যুগ। গণজন্মত সকলোৰে সমঅধিকাৰ। ভাষা-সাহিত্যক
 বিকাশৰ বাবী সংবিধান প্ৰস্তুত। কেইকুৰি অসমীয়া কবিৰে জনো
 হ'ব? অনিচ্ছা সুলভ ভাষা-সংস্কৃতিৰ অল্পম কৰণ হ'ব বৰ্তমানৰ দুৰূষেদি
 ভবিষ্যৎ গঢ়াৰ আঁচনি আৰাৰ অতীত প্ৰয়োজনৰ কথাৰে দোহাৰিহে। আধুনিক
 প্ৰক্ৰিয়া হ'ব সৈ অসমীয়া জাতি আৰু ভাষা গঢ়া জনগোষ্ঠীসমূহৰ অতিৰিক্ত বিনাম
 অসমীয়া ভাষা সাহিত্যত নাইকিয়া হোৱা বেধ নেইনকমে নতুন উপজাতিকে
 বৃহৎ অসমীয়া সমাজত পূৰ্বৰ নিজৰ অতিৰিক্ত বচাবলৈ প্ৰেৰণা ক'ব 'অঙ্গ' হৈছে।
 অজ্ঞাত জনগোষ্ঠীসকলৰ দৰেই তাইনকমেও অতীতকল্যাণ থকা 'মিথিল' দৰ্শন
 বিচনা তাই ভাষাৰ পুথি-পাঁজি, বুজী, সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ চাৰিওফালে হ'ব বিৰুদ্ধাই
 ভোজ্যত পাপ জিৎ হ'ব তাইৰ যোগেদি বৃহৎ অসমীয়া সমাজৰে উপকাৰ সাধন
 কৰিবলৈ প্ৰেৰণা চলাবাত সজী হৈছে। এই কথাও বসন্ত বাণিৰ 'জানি'ৰ বে
 তাই ভাষা পুথিভঁৰালৰ "Library language" ভাষা নহ'ব, বৰক এই ভাষাৰ
 জীৱন্ত ৰূপ আছে। তাই ভাষা অক্সফোৰ্ডকমে ভাষা শিকি এই ভাষাত পুথি-
 সমূহ পোহকলৈ আনিবৈ অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰে আটল ৰূপ আৰি প্ৰকট
 হ'ব। ভেমেটিক মিছিং, বড়ো, দেউৰী, কাৰ্বি আৰি জনগোষ্ঠীসমূহে একে উদ্দেশ্য
 বাস্তৱতৈ কাম কৰিলে খুঁজি দাখল। অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ বোম্বেদি জনগোষ্ঠী-
 সমূহৰ ভাষা-সাহিত্যলৈ আওকাণ কৰি ভোজপুৰী-প্ৰজাপুৰী বা 'অজীয়া' সংস্কৃতিৰ
 ৰূপকল্পৰ দিবাৰে অসমীয়া সমাজত আৰি নিখটৈ চোঁটা কথা হ'ব নিমানেই
 বৃহৎ অসম সাহিত্য সভাৰ দেৱীয়া জাতীয় অৰ্হতাৰূপণৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ
 নিজৰ ভাষা-সাহিত্য চৰ্চাৰ ক্ষিভাৰূপত উদ্ভৱ আৰি উঠিব। বৰ্তমানৰ দৰে
 অসম সাহিত্য সভাই গভীৰগতিকভাবে কাম কৰিলে জনগোষ্ঠীসমূহৰ ভাষা-
 সাহিত্যৰ প্ৰতি আওকাণ কৰিলে সমগ্ৰ সাহিত্য সভাৰ অৱকাৰ বাট হুহুৰি
 হুহুৰি প্ৰকৃতি হোৱাৰ দৰে প্ৰতি জনগোষ্ঠীয়ে কাম কৰিব। পৰো অসমীয়া
 ভাষা-সাহিত্যৰ বাবেবে এটা সাহায্য জাতি গঠনৰ প্ৰেক্ষা বিৰক।

তিব ভেমেটী বোব ভাষা জননী।

বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণ

—কাৰ্য্যম ইংকুৱাৰ

সম্পাদক, মণিপুৰী সাহিত্য পৰিষদ, অসম

পৰম শ্ৰদ্ধাভাজন সত্যপতিদেৱ, সুখ্য অতিথি, বিশিষ্ট অতিথিবৃন্দ, মাননীয়
প্ৰজিছিবিবৰ্গ আৰু শ্ৰীযুত,

চেনেহৰ আই অসমীয়া বন্ধন বুকুৰ মাজৰপৰা মোক-মিচিমা একমুখি নিঃসৃত
হাজাৰ হাজাৰ সাহিত্যপ্ৰেমী মণিপুৰীয়াৰ নিজস্বত্ব এই কমলাকান্ত ফেশ্বৰ
মিলনভূমিৰ সত্য এই শুভকণ্ঠ বিশিষ্ট অতিথি হিচাপে গাই পোহাত
যি অতিথি আনন্দিত হৈছে। পোহতে যি অসম সাহিত্য সভাৰ ধন্যবাদ
অনোৱাৰ ভগতে অগ্নিকবি কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্য্যদেৱ, কলমৰ পুজাৰী ও নংকুতিৰ
সেনাৰীৰ সেনাধ্যক্ষ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা ও কলাগুৰু কিছু বাতাব্যেহ,
স্বাধীনতা আন্দোলনৰপৰা আজিলৈকে অসমী আইন বাবে কেঁচা ভেজ বজিৰাম
দিৱা অসমী আইন সুযোগ্য সভাপনৰদেৱে হুৱা হুৱা ইংকুৱাৰপৰা সোণালতা
মিঃশ্ৰী শিৱানন্দা শ্ৰদ্ধাভাজি অৰ্পণ কৰিছে।

সহিত + বস্তু ভিত্তিত প্ৰয়োগত সাহিত্য নক কিছু হৈছে, বাব অৰ্থই হ'ল
বৈচিত্ৰ্যৰ মাজেৰে একে স্থাপন কৰা। বৈচিত্ৰ্যৰ মাজৰ একে প্ৰভাৱ এই
অসম বহু জাতি-উপজাতি বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ বাবেবৰীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ
সম্বন্ধৰ নিজস্বত্ব। এই বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ ভাষা, ধৰ্ম আৰু সংস্কৃতিৰ সম্বন্ধত
গঢ় লৈ উঠিছে এই বৃহত্তম অসম তথা অসমীয়া জাতি। আনহাতে অসমীয়া
সংস্কৃতি হৈছে সম্বন্ধৰ সংস্কৃতি, ই কোনো নিৰ্দিষ্ট জনগোষ্ঠীৰ সংস্কৃতি নহয়।
আৰ, বিবাহ, বিবাহ, অগ্নিক, বংগোলভ্ৰাণ্ডিত আৰি জাতিসমূহৰ সংস্কৃতিৰ
উপাধানেৰে সংমিশ্ৰিত হৈ বহু বৃহত্তম ক্ৰমবিকাশৰ ফলস্বৰূপে অসমীয়া সংস্কৃতি
গঢ় লৈ উঠিছে।

এই বিশাল ভূমিখণ্ড 'অসম'ৰ মাজেৰে বৈ গৈছে কুঁড়ত, কৰাক, ধনপিতী
আৰু এই ভূমিখণ্ড বিভিন্ন জনগোষ্ঠী, বিভিন্ন ধৰ্মাৱলম্বী মোকে ইতিহাসে চুকি
নোচোৱা দিবৰপৰাই এই অসমৰ একে অৱস্থা আৰু ব্ৰাহ্মণ এৰাওঁতী একেটা

জোহৰে বান্ধি পৰম্পৰা দ্বাৰা আচাৰ-প্ৰচাৰ কৰি আহিছে। এটা অসমত পাহাৰ-জৈলাৰ একাকক কৰি আহোম বৰপেটলকজে এটা কুংৰ অসমীয়া বান্ধি গঢ়ি তুলিছিল।

আজিবপৰা ৫৫৮ বছৰ ধৰি অসমৰ বান্ধে 'মঙ্গু' আৰু 'ভেৰাও'ৰ দ্বাৰা অসমত মঙ্গু মঙ্গুৰ কথা আহোম বুৰঞ্জী, ভেৰাওৰ বুৰঞ্জী, চুংবুৰীয়া বুৰঞ্জী আদিত উল্লেখ কৰা পোৱা যায়।

ইয়াৰ উপৰিও এই মঙ্গু মঙ্গুৰ কথা ১৫ন শতিকাৰ ইতিহাসৰ পাত কুটিয়ালে পোৱা যায়। অসমীয়াসকলে মণিপুৰীসকলক 'মৈথলী', 'মগৰৌ' বা মঙ্গু বুলিছিল আৰু মণিপুৰীসকলে অসমীয়াসকলক ভেৰাও বুলি জনা যায়। বিৰোধ-পৰা 'ভেৰাও' নামৰ উৎপত্তি হোৱা বুলি উল্লেখ কৰা পোৱা যায়। মণিপুৰী-সকলে নিজৰ দেশক 'বীঠৈ জৈপাক' 'ক'জৈপাক' আৰু অসম বাহ্যিক 'ভেৰাও জৈপাক' বুলি জনা যায়।

'অসম ভেৰাওজৈপাক' নামৰ বীঠৈ পুৰা (মণিপুৰী পুৰাণ) (অসমীয়া প্ৰত্নতত্ত্ব বিদ্যৰ পুৰাণ)ত উল্লেখ কৰে যে আজিবপৰা প্ৰায় ৫৫৮ বছৰ আগত খ্ৰিঃ ১৪৩২ত মণিপুৰৰ বৰা বিৰোধোৰাৰ শাসনকালত অসমৰপৰা হুৱা পৰিয়ালৰ সৈতে গোবিন্দমাণিকে পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে বীঠৈ জৈপাক প্ৰবেশ কৰে। খ্ৰিঃ (১৪৬৭-১৫০৮) 'কাছা' বৰাৰ শাসন কালত ভেৰাও জৈপাকৰপৰা ব্ৰাহ্মণ (অসমীয়া) এটা বৰ পুৰ প্ৰবেশ কৰে। এইবাবে হুৱা বাহ্যৰ দ্বাৰা অসম-বোৰাৰ মঙ্গুৰ আৰম্ভ কৰে।

হুৱা বাহ্যৰ দ্বাৰা মঙ্গুৰ বিষয়ে Francis Hamilton-এ An Account of Assam, পৃঃ ৮৩ত উল্লেখ কৰে যে—“There were matrimonial alliances between the royal families of Assam and Manipur. The Swargadeva, or kings of Assam, have had many alliances with the Rajas of Manipur and frequent intermarriage with that family.”

১৬ন শতিকাৰ বিহিৰীয়া বৰা নামে পৰিচিত অসমৰ আচাৰ-প্ৰচাৰক চাওৱা চুংবুৰীয়া সৈতে মণিপুৰৰ বৰা কৰোঁতা (খ্ৰিঃ ১৪৩৭-১৫০০)এ বহুতমুখৰ মঙ্গু কৰি মণিপুৰী বীঠৈ জৈপাকৰপৰা একে পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰে। বীঠৈ জৈপাকৰ বৰাই ব্ৰাহ্মণৰ বৰাৰ অসমৰপৰা বৰা পাহাৰৰপৰা এটা উপায়ৰ আশ্ৰয় লৈছিল। ব্ৰাহ্মণৰ বৰাৰ অসমৰপৰা

আনন্দন বাজ্যৰ নৈতে বহুতৰ্থ স্বত্বান, এটিটক আনন্দৰ বাবে এক পৰম্পৰা
অনুযায়ী আনন্দৰ স্বৰ্গদেউ চুৰুচুৰে এগৰাকী মণিপুৰী বাজুমাৰীৰ বাবে একো
আগুতাৰ। মণিপুৰৰ বজাৰো এতিয়াটো এতিয়া নহাৰি জনাই বিভিন্ন উপহাসক
নৈতে বীটত বাজুমাৰী তেথাওঁলৈ থোৱাৰী। পৃঃ ১৫৩৬ত চুৰুচুৰে বিয়া
দিয়ে। (ইতিবাচন কুমাৰ পৃঃ ২৪ত উল্লেখ আছে।) বহুতৰ্থৰ চিন্তাৰূপে
স্বৰ্গদেৱৰ পুৰুষাং নামৰ জানমুখক পৰিচালন এগৰাকী আহোম বহনী মণিপুৰী
কৰা কবিত্বটো বিয়া দিয়ে লগতে “শাহু তেথাওঁলৈ” (অসম বিজয়ী হাতী)
নামৰ হাতীও উপহাস স্বৰূপে দিয়ে। এনেদৰেই পাতনি মেজিছিল বীট-মগলু-
মাজত নোহাৰ্জীপূৰ্ণ লক্ষ্যক।

১৫৩৬ পৃঃত মণিপুৰবণৰা অসমৰ পোন প্ৰথম বাজ্যৰ বাবে পথ হুকমি
হয়। পৃঃ ১৫৪৪-৬১ত মণিপুৰৰ কৰা চাৰাৰা আৰু যোৰাৰাই কামৰূপৰ বাজ্য
জীয়েক বিয়া কৰায়। মণিপুৰৰ কৰা চিংখথোৰা (জয়সিংহ নামেৰে পৰিচিত)
পৃঃ ১৭৫২ত আৰু আহোম স্বৰ্গদেউ বাজ্যৰ সিংহৰ দ্বিতীয় হুই বাজ্যৰ মাজত
ভাল লক্ষ্যক গঢ়ি উঠে। মহাবজা চিংখথোৰাই মানব হাতবণৰা নিজ বাজ্য
উদ্ধাৰ কৰিবলৈ কছাৰী কৰাৰ যোগেদি আহোম কৰাৰ সাহায্য বিচাৰে। মানব
আক্ৰমণ ব্যৰ্থ কৰিবলৈ পৃঃ ১৭৬৮ত স্বৰ্গদেউ বাজ্যৰ সিংহই আহোম সেনা-
বাহিনী এটা বক্ৰীখাল দৰবকৰাৰ পুত্ৰ খঙীয়া কুৰ্মৰ নেতৃত্বত প্ৰেৰণ কৰি
বজা চিংখথোৰাক মণিপুৰৰ সিংহাদনত বহুৱায়। আহোম স্বৰ্গদেউ বাজ্যৰ
সিংহলৈ মহাবজা চিংখথোৰাৰ ককায়েকৰ জীয়েক বাজুমাৰী কজাৰৈমাক
(কুৰ্মনয়নী) বিয়া দি বৈবাহিক লক্ষ্যক দাবা মিত্ৰতাৰ ভাৱেৰে বান্ধিছিল।
কেন্দ্ৰৰ এয়ে মহৰ, পাছলৈ সেই লক্ষ্যক আঁত ধৰি বজা চিংখথোৰাই পুনৰ
তেওঁৰ মাতিবীয়েকক স্বৰ্গদেউ কছাৰী সিংহলৈ বিয়া দিয়ে।

কুৰ্মনয়নীক অসমীয়াসকলে মগলুৰীয়া আৰু মণিপুৰীসকলে তেথাওঁলৈ
বা ‘অসম-কুৰ্মী’ বুলি কয়। এই তেথাওঁলৈ কুৰ্মনয়নীৰ পুত্ৰ মগলুৰীয়া
নৈতে অসমৰ চিবকজীয়া মিত্ৰ লব্ধ স্থাপিত হ’ল, আৰু আৰ্জিগৈকে বীট-
লক্ষ্যক অসমৰ স্বৰ্গদেউলৈ বিয়া বৈছিল যুগ্ম সন্দীপনবিলাকক দেহ আৰু
মিত্ৰতাৰ চকুৰে চায়। বীটৰ মণীৰ কণৰ মক্ৰটোই স্থাপিত বহিৰাংশি গাঁৱত
কুৰ্মনয়নীৰ লগত অহা খোঁচীয়া মগলুৰীয়াৰ বান্ধিত কৰা হ’ল, সেই ঠাইক
আৰ্জিগৈক মগলুৰীয়াৰ পোনে। তাতে কুৰ্মীয়ে এটা ভাৱৰ পুখুৰী ‘কজাৰৈ,
বি. মগলু. জীয়েকৰ পুখুৰী’ বুলি আৰ্জিগৈক আনিব। কজাৰী কুৰ্মী আৰু

ভেটৰ বেনকাণী বুঢ়ীয়া। বগলু বাহুবোৰক অলমৰ বৰ্গবোৰ আৰু পাত্ৰ-হৰী-
সকলে বিধৰে দেহ-সজ্জাৰ কবিত্ব, ভেটৰোকেও আগলৈ এই অলম বোৰক
আপোনাৰ বেন বেন ভাৰি নিজৰ প্ৰাণ উহৰী। কবি অলমৰ বৰ্ণনাতৰ্থ বুঢ়ত
জিঙ হৈছিল। (স্বৰ্ণাভুৰাৰ কৃষ্ণা—বৰ্গবোৰ কাঁচকৰ নিংহ পৃঃ ৫৩-৫৪।) এই
সুৰজনয়নী অলম-মণিৰূপ হুই বাজ্যৰ বৰ্গবৰ লেহু। এই বগলুখাট অলমৰ
প্ৰথম বগলুৰ গাঁও। মহাৰাণীক গড়গাঁৱৰ কাৰেংবৰলৈ আনাৰ নিহঙ এই
বগলু জোকসকলৰ কিছুমানে সিংহহুৰাৰ আৰু কিছুমানে গড়গাঁৱৰ ওচৰত
থাকিবলৈ লয়। সুৰজনয়নীয়ে অলমৰ স্বাধীনতা বুঢ়ত অঞ্জপাখিনী হৈ বৰ্গবোৰ,
পাত্ৰ-হৰী, বৰবকৰা আৰু বাইজৰপৰা পোহা দেহ-সজ্জাৰপৰা প্ৰতিভাৰ বিয়ে।
ভেটৰ জগত অহা বগলুবোৰেও বৰ্গবোৰৰ কৰীয়া হৈ কেইবাবাৰো মোৰাকৰীয়া
বিদ্রোহিত হুহু কৰে। এই বগলুসকলৰ নভিলসভতিৰ গাঁও বককজাংসৰ, হাঁহচৰা,
সিংহহুৰাৰ, গড়গাঁৱত ১৫০টা বগলু পৰিয়াল বৰ্তমান আছে।

[illegible]

জাৰ্মানীয়াসকলে হুজুৰাৰাজপুত্ৰা বৰী খেঁটা সি পদাই বান বোৰাৰি কান্ধু তৈল
সাক বাঠতে অলৰী আইল বাবে প্ৰাণ আহুতি দিবলীয়া হ'ব।

W. Robinson এ ভেঁৰ 'Descriptive Account of Assam' ক
পৃ: ৭১ত উল্লেখ কৰে যে "The Manipurís were however repulsed
with loss of 1,500 men". এই বগলু নৈতথ্যিকক কেন্দ্ৰকৰে হত্যা কৰিছিল
ভেঁৰ Foot noteত বৰ্ণনা কৰিছে—It is said they were entrap-
ped amongst concealed pitfalls, their horses fell and the
riders were cut up"

উল্লেখযোগ্য যে শিৱসাগৰ সাহিত্য সভাই ডিচেম্বৰ মাহত (১৯৮২ চন) বহা
সভাত এই দাবীখন মৰীষ পাবত ঐতিহাসিক সমস্যাৰ পৰা খেদি এটি কীৰ্তিত
নিৰ্ণাণ কৰিব বি প্ৰত্যাহ প্ৰহণ কৰা হৈছে, ই অতি আশংকীয়। এই কাৰ্য
মিশ্ৰত দুই ৰাজ্যৰ মাজত সমস্যা তথা সংহতিৰ প্ৰতীক হিচাপে চিৰসুৰীয়া
হৈ ব'ব।

মণিপুৰৰ বৰা চিংখংখোয়াই (জয়পুৰ) অলমবপৰা উভতি নিজ ৰাজ্যত
হুজিৰতাৰে নিজ ৰাজ্য চলাবলৈ অৱ। অলমবপৰা উভতি গৈ বুঢ়া বৰা
চিংখংখোয়াই নিজৰ ৰাজ্যৰ ৰাজসভাত পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে 'ৰাজখোৱা' উপাধি
প্ৰদান কৰে বুলি 'চিংখংখোয়া খৌমলজোব' নামৰ বীটত পুথিত উল্লেখ কৰা
পোৱা যায়।

সংস্কৃতি :

অলম আৰু মণিপুৰৰ মাজত ঐতিহাসিক সন্ধীৰ সম্পৰ্ক হোৱাৰ পাহৰণবাই
বগলু আৰু তেখাওৰ মাজত বিভিন্ন কৰ্ম-সংস্কৃতিৰ প্ৰত্যাহ পৰা পৰিচালিত হয়।
বুঢ়াবৰা চিংখংখোয়াৰ ৰাজসভাৰ বিষয়ে (অলমবপৰা জগত মৈ অৰা
ঐকিত্ত্যৰ সন্ধী, ৩২ বছৰ, মায়ৰ ধৰ্মপুৰি পুঠি কৰা তথ্য) পৃ: ১৭৭ত প্ৰথম-
বাৰ 'ধৰ্মপুৰি পাঠ' (ৱাৰী খীয়া) প্ৰতি প্ৰবৰ্ত্তন কৰে। ঐকিত্ত্য 'Story teller'
'বাকী খীয়া' বুলি আখিও জনা যায়। মণিপুৰৰ ঐকিত্ত্যৰ নামৰ ঠাইত স্থাপিত
কৰাৰ বাবে ঐক ঠাইত আখিৰে তেখাওৰাজ প্ৰদান কৰাভাত। তেখেতক
কামৰবককক ৱাৰীখীয়া বুলি উপাধি দি আখি মণিপুৰী সাহিত্য পৰিচালিত হয়।
(*Mythological and cultural relation between Manipur, Assam
and Bengal*—প্ৰকাশক মণিপুৰী-বাংলা পৰিচাল, ইডম, ১৯৯৫)।

অপরীয়া জাতির উৎসর বিহীন ধৰ্মে বসিন্দুবীৰকৰ্মে “শক্তি ত্ৰৈবাতবা” বাক্য
 ব্যাক্ত ৫ বিধীয়াটিক পাজন কৰে। বিহ উৎসর খেতিয় জনত পবিত্ৰ বাক্য ধৰ্মে
 বসিন্দুবীৰকৰ্ম পবম্ভবা উৎসর ‘জাই হাবাতবা’ খেতিয় জনত তত্ত্বজ্ঞেয়ত পবিত্ৰ।
 জাই হাবাতবা উৎসরয জাইবা-জাইবীৰ জনত বেজা-বেজবীৰ জনত বাহুত
 বৰকা দহয়। অৰন্তে এই জাইবা-জাইবী বসমগত দহয়। অপরীয়াব ‘বৰজাম’
 বীঠেব ‘দাংক’ আৰু বীঠেব ‘পুং’ অপরীয়াব ‘বোকাব’ বাহুত বাহুত থকা দেখা
 যায়। অৰন্তে বসিন্দুব পুং ২ শক্তিৰ বকা বৈদিক পুৰোহি বোকাপোকাব
 লবয়ত পুঃ ১৫৪ত প্রচলন হয় (চৈঃকুৰাণা পৃঃ ১)। বীঠেব জাইব বাহ্যত
 “পেজাব” জনত অলম্ব গোহাজপাবাত ব্যৱহাৰ কৰা “বেজাব” জনত অম্পূৰ্ণ বিজ
 হোৰা দেখা যায়।

বণিপুত্রব গোবীর ধর্ম অনন্যব বৈকুণ্ঠ ধর্মবব বাজন্ত কথেন্ট বিজ গোবী হার ।
 এই লংকুতি লম্বনববগাও বণিপুত্রলককব বাজন্ত ব্যবহাব কবা কীহী-বাটি,
 যেমে—ভেখাও ভেংগোং (বাটি), ভেখাও চাইনেল (পাহী গোবী পাত্র), ভেংগোং
 নারেংগী অনন্যত ভৈরাব কবা কীহ-পিডল ব্যবহাব কবা হয় । খৃঃ ১৫৩৭ত
 ভেখাওক (অনন্যী চেল) বণিপুত্রত প্রথম প্রচলন হয় । (চৈখাখোজ কথাবা)

‘বাগলীজা’ চিংখংখোদাৰ পৰৱৰ্ত্তন বৰ্ণনাকৃত প্ৰচলন হয়। চিংখংখোদাই
অগলীয়া গাৱন-বাগল আৰু বটুৱাৰ বাৰা বাগলীজা আৰু কৰে বুলি কয়।
বৰ্ণনুৰী বাগলুতাৰ গোণিনীৰ নাম-জজা আৰু অগলীয়া বটুৱাৰ উন্নত ধৰণৰ
অৱলম্বন বুলি কিছুপ্ৰকাৰ বাতাবেবে উল্লেখ কৰা পাওঁ। অৱশ্যে বীৰে
পতিভৰণকৰ হাতে—জাই হাৰাওবা নৃত্যকৰণা উৎপত্তি হোৱা বুলি বত বিয়ে।
অগলীয়া তাৰাৰ বৰেই অগলীয়া ত্ৰিপিণ্ড অগলীয়া জাতিৰ পৰৱৰ্ত্তন প্ৰতীক।
বিভিন্ন জাতি-উপজাতি আৰু বৰ্ণাৱলম্বীৰ মাজত সাংস্কৃতিক মিলনৰ ই এও পাক্য
অৱস্থা।

যশিনু বসন্ত ১৮ বক্তিতকাত মহাবাক পৰীক্ষাৱাহাৰৰ সময়ত যশিনুৰীয়ে ব্যাহৰাক
 কৰা বাক্যক জিহিত অৰণীয়া '৫' বৰ ব্যাহৰাক কৰা আৰি সেই সময়ত প্ৰত্যক্ষ কৰা
 দোষৰ ইংৰাজীয়া আৰি পাই।

ইদারগণবাই দেখা যায় যে দুইজনের মতকা দিনগণবাই খীতে থাক অবসীদার
দাক্ত নদীতিব আবাদ-প্রদার চন্নি আহিহে ।

पनिपती जंवा याक नरपति जायव अन्नपानी वाक्य हाव ह'मोउ' हवीस हवे
पनिपती जंवा याक नरपति जंवा यायविक नरपति हवीस हवे

পৰলগণে পৰলগণৰ বাজত সৰ্বস্বৰ পঠি ভোজ্যত নহায়ক হ'ব। আজি এই দোকৰ
অন্যৰ সৰ্বস্বৰ, সংহতি বাজতৈড়িক চক্ৰত পৰি টুকুৰা-টুকুৰ হৈ ধানবাৰ
হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। আই অসমীয়া বৰ্তমানৰ সংকটপূৰ্ণ অৱস্থা দেখিলে বিশিষ্ট
সাহিত্যিক অধ্যাপক নাটকৰ পাণ্ডিত্যবান কবি হৰদত্ত গুপ্ত—বি বুজিয়েই
বন্ধুওক জাগু, অসমৰ, অসমীয়া সমাজৰ, বুকুৰ কুটুমৰ অভাবিতোহ আকত হৈছে।
'মোৱাৰবীয়া বিজোহৰ অসমি' অৰি উঠাৰ আগতেই এই অৰি ত্ৰিবাণিক
কৰিবলৈ, এই উত্তাপ উপশৰ কৰিবলৈ, সাহিত্য নভা বন্ধুপৰ হ'ব জাগিব।
প্ৰয়োজনবোধে নিয়মাবলী সংশোধন কৰি হজেও অনভ্যন্তৰীণ বাইজক আঁকোৱাজি
মোৱাৰ পথ সূচয় কৰিব জাগিব। অহ'লে অসম 'অসম' হৈ নাথাকে, ভেটিয়া—
অসমীয়া ভাষাও নাথাকে, অসমীয়া ভাষাক লৈ গৌৰৱ কৰা অসম সাহিত্য নভাও
নাথাকে, অসমীয়া ভাষাক লৈ গৌৰৱ কৰা অসম সাহিত্য নভাও নাথাকিব।"

যর্তমান অসমত বিভিন্ন সমস্যাই বুৰ বাণ্ডি উঠিছে। এইবিলাক সমস্যা উত্তৰ
হোৱাৰ আগতেই সংশোধন কৰি এটা মজুত প্ৰস্তুত পথৰ সজ্জাৰ বাবে পাৰ
পাৰে। কিন্তু চোৰ গ'লে বুদ্ধি, কবচুপ গ'লে জাপি। এইবোৰ কাৰণেই অসমত
বিভিন্ন সমস্যাই বিকৃত ৰূপ লৈ অটুটজাৰ সৃষ্টি কৰে, বাদ কলত বহু সমস্যা
অসমৰ বোগবুজ ও ফেকৰাৰ স্তৰোপ পায়।

সময় পাৰ হৈ যোৱা নাই, সময় থাকোঁতে সমাধান কৰিব লাগিব। এই উক্ত
১৯১৭ চনত প্ৰতিষ্ঠা কৰা 'অনল সাহিত্য সভা'ই এই কেইবছৰৰ ভিতৰত
অনুসৰ বিভিন্ন অসমীয়া ভাষা সংগঠনবিজ্ঞানৰ নতুন সময়ৰ বুকুত অৱতীৰ্ণ পঢ়ি
ভুলিছে—“ভাষা সময়ৰ সন্নিবিষ্ট অংশ।” ইয়াৰ বাধ্যমেৰে টুকুৰা-টুকুৰ হোৱা এই
“বৰ অনল” হোৱা লগাৰলৈ বিভিন্ন ঠাইত সভা-সমিতি পাতি ততঃস্বাত্বক দ্ৰৱণ
আহিব আভিধান কৰি বৃহত্তৰ অনাৱীয়া সমাজৰ, সমাজবোৰ অৱ্যয়ন কৰিবলৈ
প্ৰচেষ্টা চলাইছে।

উল্লেখ নকৰিলে যমৰ খাৰ্জত অনুবৰীৰ হৈ ব'ব যে এইবাব জনৰ নাহিঁতা
বতাব এটি উভেজানুৰূপ ব্ৰহ্মৰ 'কাৰ্য্যটীত' জনৰ নাহিঁতা নতাব বতাপতি ঈশুত
যদিহি বতাপকৰ, ব্ৰাহ্মণক ঈশুত নতাব উল্লেখ চৌদ্বীৰেহে বৈকল্যত এতিমিহি বৈক
বুৰুযৰ বাক্য মিচায়ে যণিহুৰ ব্ৰহ্ম কৰি হুৱো। জাতিৰ বাক্যত নকৰায়ে, কহিহুই
জবা কাৰ্য্যই যণিপূৰী ইতিহানত আনবৰীৰ হৈ ব'ব।

আশা করি এই উক্তকণন এই পত্রিক উন্নত গাঢ়তা বন্ধিত করিয়া কখন
 উন্নত কণন পরিভাষা নতাই কোট করণের দিগেণে জ্ঞানিত পুস্তিকাগুলক
 পুস্তিকাগুলকই উক্তকণন প্রদেয় উক্ত কণন প্রদেয় প্রদেয় প্রদেয় । এই
 উক্তকণন কণন প্রদেয় কণন প্রদেয় কণন প্রদেয়

বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণ

শ্রীপাৰি বংশি

বিদ্যায়ী সভাপতি, কাৰণি সাহিত্য সভা

পৰম শ্ৰদ্ধাভাজন সভাপতিদেৱ, নৱনিৰ্বাচিত শ্ৰদ্ধেয় সভাপতিদেৱ, মিস্ত্ৰিত
বিশিষ্ট অতিথিসকল, পূজনীয় মুখ্য অতিথি, বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা অহা সভা সন্মেলন
সাধক কবিশ্ৰীসাহিত্যিকসকল, সম্মানিত প্ৰতিনিধিসকল, অসম সাহিত্য সভাৰ
কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ জগতে সাধা সাহিত্য সভাৰ বিৱৰণীৱাদকল, অধ্যক্ষ
সমিতিৰ সভাপতি প্ৰমুখ্যে সৰ্বস্বত্ব, যত্নত বহা সাহিত্যসন্মেলনী তাৰকাপকল,
সমবেত সাহিত্যপ্ৰেমী বাইল, বৃদ্ধ-বৃদ্ধী তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকল। অৱলম্বিত
আপোনালোকলৈ যোৱা হিৰাতৰা ওভেজা আৰু শ্ৰীতি কাৰণৰ আগবঢ়াইছোঁ।

সঁচাকৈয়ে দেশৰ এটি সৰ্ববৃহৎ অসম সাহিত্য সভাৰ এই ৫০তম
অধিবেশনৰ মুকলি সভাত সন্মেলনীৰ ভাষণ দান দিবলৈ আমন্ত্ৰিত হোৱাটো যোৱা
পকে এটা বৃত্তি হৈ ব'ব। ইয়াৰ উপৰিও এই সভাজনক প্ৰেমকুৱা এটা মহান
অসম সাহিত্য সভাৰ পৰিচালনা যত্নত থিয় হ'বলৈ সন্মেলনীৰ দ্বাৰা এটা যোৱা
আৰু কাৰণি জাহ্নবেত আবেদন প্ৰতি প্ৰদৰ্শন কৰা বিশেষ সন্মান বুজিহে যই
বিবেচনা কৰিছোঁ। বাহুত, স্বীকাৰ কৰাটো উচিত হ'ব যে, কেঁচুৱা এটাই
জীৱনৰ প্ৰথম থিয় দিওঁতে বিবেচনা যত্নত থিয় হৈছে, তেনেদৰেই আজি যোৱা
আপোনালোকৰ আগত থিয় হওঁতে তন্ত্ৰত থিয় হৈছে, তৰি-পা কঁপিহে
জাহ্নবেত যত্নত থিয় হৈছে। কথাকে কৈ পোৱাওঁ বা ক'বলীয়া কথাবোৰ-চুকিহে পোৱাওঁ।
ইতিহাসে কহে যে, ৩০শ বছৰি কবি, সাহিত্যিকসকলে আপোনালোকক লক্ষ্য
কৰি বহুদূৰ আকৰ্ষণ কৰিলে। যই যোৱা চুইকেই ক'বলৈ কহাইছোঁ। কুৰ-
কুৰিটোৰো বৰ্ণনা কৰে বেন।

অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য উন্নতি সাধিবলৈ যত্ন কৰা অসম সাহিত্য সভাই যত্ন
কৰাৰ পৰাই অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ যত্নত মিলিত অসম সাহিত্য সভাই যত্ন
সাধক মুখ্য উদ্দেশ্য হিচাপে লৈ অসম সাহিত্য আৰু অসম সাহিত্য সভাই

[illegible]

ସମ୍ଭବତଃ ଏହି ଦେବତା ତିନି ଡେମେରୀ ଡାବା ବ୍ୟବସାୟ ହୁଏ ବା ତିନି ଦାବ ବାସିନ୍ଦା
 ଗଜାହି ଆଦି ଏହାଙ୍କ ଅଗ୍ନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟହି କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବ ଆଦେଶିକ ଦେବତା ବିଦେବ
 ବଜ୍ରନାମ ହାମ୍ବର କବି ଏକ ଅବିଷ୍ଟା ଗୋମୁହି ଆଦିତ୍ତ । ବିଜୟକଟ ଗୋମା ୧୬
 ଗଜାହିବ ମଧ୍ୟ ୧୭ ଗୋମାଧୀ ଗଜାହିପଥେ ଗଜାହିବୁଦ୍ଧ ଗଜାହି ବାସିନ୍ଦା
 ଗଜାହିବୁଦ୍ଧ ଗଜାହିବୁଦ୍ଧ କବି ଗୋମାଧୀ । ଏହି ଗୋମାଧୀବୁଦ୍ଧ ଏହି ଗଜାହିବୁଦ୍ଧ

সত্যৰ বিচাৰী নতাপত্তি আৰু সাময়িক প্ৰযুক্ত্যে অকৃত্ৰিমৰ বিকল্পবীৰ্য্যাক্ষৰক
 বোৰৰ আভ্যন্তৰীণ ধৰ্ম্মৰ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞানৰ কবিতো। যোৰ বিবেচনাত ই
 এটা সময়স্বৰ প্ৰত্যক্ষ আৰু ঐক্য সংহতিৰ নতুন পৰ্যবেক্ষণ। বক্তৃতা-বিচাৰে
 ক'বলৈ হ'লে, এই সময়স্বৰ আৰু ভাষাই নৃত্যবীৰ্য্য। সেইবাবেই বেতিয়াই থবৰ
 পাইছে। বেতিয়াই নিবন্ধী নকৰা কবিতালৈ চোঁটা কবি আহিছে। যোৰ উপহাসিত
 যোৰ বিশেষ এটা দুৰ্ভাগ্য বিব পাবিব এই কথা কই নেভাবো। কিন্তু দেখা-
 সাক্ষাতেই পুঠি কৰে ইচ্ছাৰ নিজনৰ প্ৰাণৰ বিমিশৰ। তাৰ পৰাই পুঠি হয়
 শ্ৰীতি-সত্যোক্তি আৰু ঐক্য সংহতি। অসম সাহিত্য সভাই বিভিন্ন জিলাত
 বিভিন্ন ঠাইত আঞ্চলিক সাধাবোৰৰ সহযোগত কবি সন্মিলন আদি পাতি
 বহুতো শ্ৰেণী-শ্ৰেণীক, কবি-সাহিত্যিক জন দ্বিগত ইচ্ছাৰ বোগালে। অসম
 সাহিত্য সভাৰ এই প্ৰচেষ্টা অধ্যাহত থাকিলে অধুৰ ভবিষ্যতে অধিক প্ৰতিষ্ঠানী
 বে হ'ব, ই প্ৰকৃপ। লক লক জ্ঞান-জুৰি, নদ-নদীৰ পানীৰে আজি বিশাল
 ব্ৰহ্মপুত্ৰ পাৰী ভৰপূৰ। এই ক্ষেত্ৰত ওলাই পৰিছে জ্ঞান জুৰি আৰু লক
 লক নদ-নদীৰোৰৰ অবিহণা কিমান! উজ্জ্বল নানা আভি-উপাভিৰ ভাষা-
 সাহিত্য, কলা-সংস্কৃতিৰে আজি জুৰিব অসম আৰু পৌৰস্বৰ হৈ উঠিছে। বহিও
 এই সাক্ষ্যবিত্ত বহুত উপাভিৰ ভাষা-সাহিত্য তথা কলা-সংস্কৃতিবিদ্যাক আজিও
 পিছ পৰি আছে, এইবোৰৰ উন্নতি লাভন কবিতালৈ হ'লে ঐক্য সংহতি আৰু
 সময়ৰ পৰ্যবেক্ষণ পৰ্যবেক্ষণৰ মাজত পঢ়ি উঠিব লাগিব। অৱশ্যে, অসম সাহিত্য
 সভাই তাৰ পৰা বিতৰ্ক হৈ থকা নাই। এই প্ৰবন্ধত, আজিও অৱশ্যে পৰে
 কৃতজ্ঞতাৰূপক বনিপূৰ ভ্ৰমণৰ কথা, বনত পুৰ-কৰ্ত্তব্যৰ সাংস্কৃতিক প্ৰতিষ্ঠাৰ
 কথা, ব'ত আশাৰ পৰম প্ৰকাশৰ অসম সাহিত্য সভাৰ উপ-সভাপতি শ্ৰীমত
 নান পঠিবৰে বহু বক্তৃতা দান কৰি জাউবিলে জাউবিলে আইনৰ হাত চাপৰি
 জাৰায় কবিতালৈ সমৰ্থন হৈছিল। ঠিক তেনেদৰে ইচ্ছাকৃত অৱশ্যে হোৱা
 কবি সন্মিলন অসমীয়াৰ পৰা বনিপূৰীলৈ অৱস্থা হোৱা কবিতাৰ সন্মিলিত-
 বোৰৰ স্মৃতিৰেই আজিও আনন্দৰ বোৱাৰ ভোমে। বনিপূৰী সাহিত্য পৰিষদে
 যি আনন্দ লাভন সন্মিলন কৰায়ে, সন্মিলনৰে আজি ভিৰ কৰি হৈ থাকিব।

ভিক্টৰিয়ান কবিতাৰ সন্মিলনৰ সন্মিলন। অসম সাহিত্য সভাৰ এটা অৱস্থা। কিন্তু
 বহুতো অৱস্থাত থব বেছি। অৱশ্যে 'সত্য' কবিতা পৰা নাই। কিন্তু ইক
 সন্মিলনৰ অৱস্থা। সন্মিলনৰ সন্মিলন। সন্মিলনৰ সন্মিলন। সন্মিলনৰ সন্মিলন।
 সন্মিলনৰ সন্মিলন। সন্মিলনৰ সন্মিলন। সন্মিলনৰ সন্মিলন। সন্মিলনৰ সন্মিলন।

হেঁজিল। কিন্তু, ইয়াৰ সঁহাৰি এতিয়াটোমতে গোৱা হোৱা নাই। অৱশ্যে, ডিম্বে নাহিত্য নভাই কাবৰি বাৰাণ, কাবৰি প্ৰসন্ন আৰু দুই-এখন আনোচনী আদিৰ অধিন্তে কাবৰি আঁতৰ ভাৱ-নাহিত্য-সংকল্পিতৈ এক আশুভীয়া বৰঙনি আগবঢ়াইছে। যুগ্মত : *প্ৰতিভা* কবিতাৰ অশুভীয়া নাহিত্য-সংকল্পিতৈ এক বৃহৎ অৱতাৰ পুৰুষ কবিতাৰ অশুভ নাহিত্য নভাই শুকক বিব বৃজি আৰি অৱবোধ কৰালোঁ।

কোৱা বাহিয়া বে, কাবৰি আশুভত অৱশি কক্স টেবাং, পৱতী কক্স টেবাং, জংকাম টেবাং, ছাবছিং হাৰে, ডা অৱত কপি, বিববছিং ক, হাৰে কাবাং, হোজাং টেতি, ছাবএং হাৰে, অক্স টেবাং, কক্স ছাব, বজোবাং পট্ট, অক্স কৰা, মৌজি কুবাং, অৱক্স জি, পৱতী পট্ট, পট্টেবাং ছাব, মেবক্স পট্ট, কিন্তু গোবাৰী, কুৰুং ডেকা আৰি মেবক্স-মেবিকানকক্স 'দাৰেই' পট্টেবাং উল্লেখনীয়। এখেতসকলৰ অৱতানেই কাবৰি ভাৱ-নাহিত্যক অশুভ ভৱিত্তে আৰু চক্ৰী কবিতা বৃজি আশু হাৰিহেঁ।

অশুভ নাহিত্য নভাই কাবৰি আশুভত আয়েইক কক্স বিবিত্ত অশুভ কাবৰি কাবৰি আঁতৰ সীত-মাত, পুৰণি শিজাৰিপি, 'ভাৰ্ভ' আদিত্তৰ কপি বিজ্ঞান জিত্তিক নাহিত্য-সংকল্পিতৈ সৰ্ব কবিত্তৈ উল্লেখি মাশক, এৱে আবাং কাৰমা। ইয়াৰ উপৰিত কাবৰি আঁতৰ অশুভ ব্যক্তিসকলৰ অশুভ-বৃহা বিববোধ উল্লেখন কৰাৰ অশুভে চক্ৰাৰী কক্স আৰি বোৰণ। কবিত্তৈ চক্ৰাৰী কক্স অশুভ নাহিত্য নভাক টাৰি অৱবোধ কৰিলোঁ।

বৰ্ণে শেবত, অশুভ নাহিত্য নভাব মহবোধত কাবৰি আশুভত আয়েই-অৱবোধ উল্লেখিত হওক, বীৰ্য্য হওক, তাকে কাৰমা কপি বোৰ চু ভাবন দাবিলোঁ।

কাবৰ

অৱবোধ

সংস্কৃতিক সন্নিবেশ উদ্বোধনী ভাষণ

(প্ৰথম)

—উন্নত ভাষণৰতী

অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰজন্ম সভাপতি ডাঙৰীয়া, অজ্ঞানতা নশিতিৰ দাননীল
সভাপতি মহোদয়, এই মহান সভাৰ সমবেত শ্ৰদ্ধীক্ষক, কবি বুকুৰ আপোন সেৱাৰ
বলী কৰ্মী আৰু লগতে ভীৰৱী-বোৱাবী, আইনকৰ সমন্বিতে বোৰ মহান কণ
কৰ কৰ্মীসকল !

এই পুণ্যভূমিত থিয় হৈ 'ভগৱান নটৰাজ, পৰমপিতা' পৰমেশ্বৰক প্ৰতিপাত
জমাই জেন-ভক্তিভাৱা অৰ্চনা কৰিছোঁ। আশাৰ দেই পৰম ভক্তজনক আৰু
লগতে বোৰ বৰে অৰ্চনাকৰ আপোনাৰে মতি আমি এই বৰ বুকুৰ কবিতাই
বি বি কবিতাৰে দেখুৱালে তাক কি মুখি বক্তব্য বিব ভাব তাক মই বিচাৰি পোৱা
নাই। প্ৰত্যন্ত ধ্যান-অধ্যাত শিল্পীসকলক সেৱা জমাই দাট্যকলা কলক্ৰিয়া পৰম
ভক্ত মুনি ভক্তৰ ভাৱে মই ক'ব খুজিছোঁ। ...

ধৰ্মোৎসৰ্গ প্ৰকৃতাৰ্থ কাৰ্য্য কাৰ্য্যপালকসকল ।

নিগ্ৰহো হৰ্ষিতাৰ্থ বিত্তীতাৰ্থ কলক্ৰিয়া ॥

ক্লীবাৰ্থ ধাৰ্ট্যকলপনুংলাহঃ নৃকলক্ৰিয়া ॥

অনুভাৱ্য বিবোধন বৈষ্ণৱ্য বিষ্ণৱ্যপি ॥

হে পৰম শ্ৰদ্ধীক্ষক ! সংস্কৃতি শব্দৰ তাৎপৰ্য্য মই এই সময়ত কব
বিচৰা নাই। আইন সেৱা বিচাৰৰ সময়, পৰিবেশে এয়া মহান। তথাপি মই
ক'ব, মানৱৰ আত্মিক উপজন্ম আৰু লক্ষ্যমণ্ডল চিত্ৰ চেতনাৰ বিভিন্ন অভিযান্ত্ৰিক
প্ৰকাশৰ বাধ্যতাই হ'ল সংস্কৃতি। সংস্কৃতিৰ বিকাশ আৰু প্ৰসাৰে হ'ল বৈচিত্ৰ্য-
বৰ্ণী। ই বেমেৰেবে আমাৰ কামনা-বাঞ্ছা তথা ভাবকল্যাণৰ মাজত অন্তৰ্ভুক্ত,
ভেদেৰে লক্ষ্যবৰ্ণী কোনো প্ৰয়াণ কিবা আনন্দকৰক শিল্পকৰ্মৰ মাজত। তাৰ
বিশিষ্ট কণ প্ৰত্যক্ষ কৰা বাৰ আৰু বেট কমেই সংস্কৃতিৰ মাজেৰে অনুভৱ
ক্ৰিয়াশীল অভিযান্ত্ৰিক তথা দৃষ্টান্ত বৈচিত্ৰ্যৰ মানা প্ৰশংসা কৰা বাৰ। জাতি

আৰু সংস্কৃতিৰ বাস্তবশীলতা আৰু ব্যৱহাৰিক ক্ষেত্ৰৰ দাৰ্শনিক নিষ্কলনত পোৱাৰ
আটাই, সংশ্লিষ্টকৰণৰ এক বিশিষ্ট ভূমিকা আছে। যি জাতিৰ সংস্কৃতি নাই, সেই
জাতিৰ জাতি হিচাপে কোনো অস্তিত্বই নাই। বিশ্ব জাতিৰ সংস্কৃতিক ঠেকাৰেই
‘জাতিও হাজাৰ হাজাৰ বছৰ পিছতো বিশ্বৰ মুক্ত হুৰ পোহ কৰি বিশ্ব হৈ আছে
শ্ৰীক আৰু বোম্বাইনকৰ। সেট শ্ৰীক, বোম্বাইন নাইবা আইন কিবা পৰিকল্পনা
সভাভা-সংস্কৃতিৰে আৰাৰ্ণ কৰিছে নে নাই বই জানা নো। কিন্তু এইটো
ঠিক যে বৈদিক যুগত গৰু লৈ উঠা আৰাৰ্ণ ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ ভুজাৰ বিশ্বত পাৰ্থক্য
নাই। তাৰ বহল ব্যাখ্যা আজি আৰু বিশ্ববাসীৰ। কিন্তু সময়ৰ সৌভাগ্য
ভাৰতবৰ্ষৰ সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ আত্ম পৰিষ্কাৰ হ’ল। আৰা, হিন্দু, বৌদ্ধ, পাঠান-
সকলক লৈ গৰু হি উঠা ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ বস্তু পৰিল। জনে জনে পৰিষ্কাৰ
হ’ল আৰাৰ। বৰাচলতে অসমৰ স্বকীয় কৃষ্টিসমূহৰ উদ্ধাৰ হ’বৰেই বেছি মিল
হোৱা নাই। মহাপুৰুষ শব্দবোধেৰে প্ৰতিষ্ঠা কৰা আৰাৰ সংস্কৃতিৰ ভেটিটো গৰু
লৈ উঠাৰ পিছতে অসমত বাস্তবিক উদ্ধাৰ-পদ্ধতিটো। বোম্বাইনৰ
বিশ্ৰোভৰ বৰে শৰীৰভাৰী ধৰ্মৰ বিশ্ৰোভে অসমত ঠৈ ধৰি উঠা কৰ্ম-সংস্কৃতিৰ
নাই স্ত’তিটোকেই সজনি কৰি দিছে। তাৰ পিছত আহিল ইংৰাজসকল।
চতুৰ ইংৰাজসকলে সম্পূৰ্ণৰূপে গ্ৰাস কৰি পেলালে আৰাৰ সভ্যতা-সংস্কৃতিক।
আহোম স্বৰ্গৰোঁটসকলে প্ৰতিষ্ঠা কৰা শক্তিৰ বেহাৰী বেঙথনী আৰু মানান
নৃত্যসমূহৰ মূৰৰ ধনি শুক হৈ গ’ল। আৰাৰ ককিৰ অস্তিত্ব নোহোৱা হ’ল।
শব্দ-বোধৰে প্ৰচলন কৰা অসমসমূহৰ অস্তিত্ব নাই সম্পূৰ্ণৰূপে ধুপ ধৰিলে।

হে স্থবীৰণ, কুশাব দেবেজা আৰু চোজ-পৈপাকে অমৰীয়া সংস্কৃতিৰ একমাত্র বাহক বুলি চিত্ৰকাৰ দিম আৰু আৰ্জি নাই। সেই ঠেক পতীৰ মনোভাবৰ বাবেই আৰ্জি গোটেই অসমতে দেখা বিহে এক সাংস্কৃতিক অৰংগ। চোজ-পৈপাৰ-জগত আৰি আৰি বজাৰ জাগিব কোনোবা পাহাৰী জাইৰ চিহ্ন বাঁহীৰ ব্ৰহ্মট। চোজ-পৈপাৰ জগতে আৰি বাসি আৰি পাব জাগিব এলাক ডেকা-পাতকৰ জগত বাস-কৃষ্ণা নৃত্যটি। চোজ, পৈপাৰ জগতে জ'ৰ জাগিব কোনোবা ডেকাই গুৰুজি গৰু চলাওঁতে গোৱা সেই গৰুীয়া গীতটি। আৰি জিকিব পাৰ, বিহু মাটিয়, ঐ ঐ নিতম্ পাক, কুশাব পামৰ বীণা জৈ-পীয়ে-কুৰু-কীত গাই বাব। দেৱেই আকাশ সংস্কৃতি, মহাম অমৰীয়াৰ কুৰি। শব্দৰ পৰা হুৰীয়ে বৈ জোতা বহুতীতৰ পাৰে পাৰে সেই সংস্কৃতি সুখিত হওক। ভেজিৰাৰে আৰি জিঅৰে কুঁতৰাৰীয়া-বুজি পোহৰ কৰিব পাৰিবহঁক।

হে সংস্কৃতিপ্রেমী বাইক, ইচ্ছা করিতে হই আশার আন এটা আপুকেইরা
 লক্ষ্যবস্তু বিষয়ে ছায়া হ'লেও ক'ব খোজাইক ! বাজা বাসবোহন রঙ্গ, বসানক
 লবণতী প্রভৃতি শ্রীমদভীষত আশাভীষা চেষ্টার কলমেই ভাবতবর্ষত এতিন
 ইংরাজী শিক্ষার প্রচলন হৈছিল । ১৭৭৫ চনর আগষ্টে অসমৰ কথা বাহেই স্মিক,
 বহুদেবতেই বঙালী ভাষাৰ নাট্য-কলাৰ ক্ষতি হোৱা নাছিল । কিন্তু বাহিৰলৈ
 বংশোদ্ভূত গেবৰ্হিম্ মেবেদেকৰ গুচোঁতা অভিনীত হৈছিল প্রথম, প্রচেনিয়াম
 নকৰ নাট । সেই মেবেদেকৰ আধিতে এটা সময়ত সঙ্গদেহত বঙালী নাটক
 হুম চহিল । অৱশ্যে আজি মই সেই বঙালী নাটকৰ হুমৰ কথা ক'ব খোজা নাই ।
 মই ক'ব খুজিছোঁ, সেই বঙালী নাটকৰ আধিতে ব্রজনাথ শৰ্মা, কলী শৰ্মা,
 বিষ্ণুশৰ্মাৰ সাত্ৰা, লক্ষ্মণৰ চৌধুৰী, ভূগন বারন প্রমুখো শ্রীমদভীষত চেষ্টা
 লক্ষ্যত অল্প হৈছিল এক নতুন নাট্য আন্দোলনৰ । শিশাৰ পিছত শিশা, গধূলি
 ছয় বছাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি পিছদিনা সূৰ্য উদয়লৈ নাট্যাভিনয় কৰি, মুক্ত আকাশ
 তলত পুৰুষীয়া সীতাকুণ্ডে নেওচি পৰিষদৰ হেৰাৰটা বিপদ-বিধিনি অতিক্রম
 কৰিও শ শ বৰ্ষকৰ বিনোদনৰ অল্হাচান হিচাপে এই নাট্যদলবোৰে গোটেই
 অসমতে এক আন্দোলনৰ সৃষ্টি কৰাই নহয়, সাংস্কৃতিক অগতত এটা নতুন
 আৱাৰো আনিছিল । সমাজৰ তথাকথিত কিছুমান হুঁজুৰীয়ে আজিও ক'ব
 খোজো, বা কোৱাও গুনিছোঁ, আমি কেৱলকৈ নাটক অনুষ্ঠিত কৰি অসমৰ কলা-
 সংস্কৃতিৰ একো উপকাৰ দাখল কৰা নাই । কিন্তু সেইটো এক উপকৰা তল
 দুক্তিৰে । কিয়নো আজিৰেই দেখোন কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্য্যবোৰৰ 'মগ্নাকৌৰব'
 নাটক কৰিছিলোঁ, শ্রীমদভীষত চৌধুৰীবোৰৰ 'শ্রীমদভীষত' নাটক কৰিছিলোঁ, আৰু
 কৰিছিলোঁ, 'মহাৰাণী'ৰ বৰে মৌলিক অসমীয়া নাট । তেনেহ'লে..... ?
 ভাষাৰি দেখোন অসমৰ সাহিত্যৰ সুবীৰ্য্য আশাৰ ছান হাই । আজি-ৰি বক্ত
 সেই মেবেদেকৰ লৈ গোবৰ কবিত পাৰে, স্নেহৰ বেকলৈ, কাঁকৈৰ অসুহনক
 লৈ, অসমৰ কাব্যতীৰ্থক লৈ গোবৰ কবিত পাৰে, তেনেহ'লে আশাৰ সেই
 দায়কদকৰ বহি বাৰ অঙ্গা হ'ল কিয় ?

হে কমলাকান্ত বাইক, আজিও এই ভক্তকণ্ঠ হই আশা কবিত পাৰোঁ, নে,
 আমি যেন নিজকে কিকিৎসায় হ'লেও হুঁজুৰলৈ চোঁৱা কৰোঁক । বিপদ পতিত
 বক্তো, যোব-জটীৰ 'পুত্ৰীভূত' কোন আৱেগনিবিধ হ'ব উদীয়-হোৱাৰ
 হই কিন্তু আজি বেছিহোঁ ; আজি অসমীকৰ অসমত কি-কিছোঁ—ব্যক্তিগত, ঠকা-
 গভীৰ জ্বাৰেণ । কোনো অসমীকৰ মোহোৱাটক, কোনো দাখা মোহোৱাটক

হুই-এটা গীতৰ অ, আ, ক, খ -খিনি শিকিয়েই আমি ঘোঁৰি বাওঁ মিটিঙলৈ, বঙ্গ-
বন্ধলৈ—গায়ক, শিল্পী হিচাপে স্বীকৃতি পাবলৈ। হাতত অলপ টকা-পইচা থাকিলেই
ঘোঁৰি বাওঁ কলিকতা, বোম্বে লৈ—গীতৰ কেছেট বনাবলৈ, চিনেমা কৰিবলৈ। কিন্তু
মই কওঁ—তেনেদৰে অসমৰ সংস্কৃতিৰ উৎকৰ্ষ সাধন হ'ব নোৱাৰে। আজি অসমৰ
সংস্কৃতি অগতৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ অভাৱ হ'ল প্ৰকৃত সাধনা। মহাপুৰুষ
শঙ্কৰদেৱে একেদিনাই নাট লিখা নাছিল। সুদীৰ্ঘ বাৰ বছৰ গোটেই ভাবত
ভ্ৰমি বিভিন্ন ঠাইৰ, বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ বাবে বহুগীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ অভিজ্ঞতা লৈহে
লিখিছিল “চিহ্নাত্মক”। এজন মহন্তই সজ্ঞত সজ্ঞাধিকাৰ ৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাৰ
লগে লগে একোখন নাট লিখি অভিনয় কৰাৰ ভেঁও একপ্ৰকাৰ নিয়মেই
কৰিছিল। কিন্তু আজি কেইখন সজ্ঞত ভেনেকুৱা কেইখন অংকীয়া নাটৰ সৃষ্টি
হৈছে, সেয়া বিচাৰ্য বিষয়। শংকৰদেৱৰ ‘নাগাবা’ আৰু ‘তাল’ৰ শব্দতো মই
আজি শুনিবলৈ পাইছে বাঙালীতৰ টনা-আজোৰা। হৰিব টনবীৰৰ দৰে স্নান-
ধন্ত নাট্যকাৰৰ নাটক দেখুৱা হ'ল। কিন্তু তাৰ দ্বাৰা কাৰ উপকাৰ হ'ল? অকল
গুৱাহাটীখনেই অসম নহয়। তেনেধৰণৰ গুণী-জ্ঞানী ব্যক্তিক মাতি আনি গাঁৱে-
ভূঞা নৃত্য গীত-নাটকৰ প্ৰাণকণ দিয়ক, তেতিয়াহে আমাৰ উদ্দেশ্য অধিক ফলপ্ৰসূ
হ'ব।

কিন্তু অতি সুখৰ বিষয় যে বহুত পলমকৈ হ'লেও আমাৰ নৱাগত চাৰে
অসমৰ লোককৃষ্টিসমূহক নতুন ৰূপত চাবলৈ ধৰিছে। পুতলা নাচ বুলি ক'লে,
ভাবীগান বুলি ক'লে, চমাংকান বুলি ক'লে, বুয়ুৰ বুলি ক'লে আজি কিছুদিন
আগতে বি দৃষ্টিত চোৱা হৈছিল, আজি যেন সেই দৃষ্টি-ভঙ্গীৰ বথেই সজনি হ'ল।
আজি বন্ধত ওজাপালিৰ প্ৰচলন হ'ল। গাঁৱে-ভূঞা অকল এখন সমাজৰ মাজত
আবদ্ধ থকা এই লোক-কৃষ্টিসমূহক চহৰৰ বঙ্গবন্ধালৈ অনাৰ চেষ্টা চলিছে নতুন
ৰূপত উপস্থাপনা কৰি। ঢুলীয়া-ভাওনাক বাইতৰ অকল হাঁহৰ খোৰাক বুলি
প্ৰত্যয় নিনিয়াই তাৰ ভিতৰত অন্তৰ্নিহিত কলাশূলভাণিনিক আজি পোহৰলৈ
অনা হ'ল। ঠিক তেনেদৰে আমাৰ জনজাতি ভাইবোৰ লোক-কৃষ্টিসমূহক নতুন
ৰূপত মূল্যাংকন কৰাৰ সময় হ'ল। সকলোৰে উমৈহতীয়া প্ৰচেষ্টাত অসমৰ
সংস্কৃতিয়ে এদিন পুনৰ সুৰ লাভি ঘূৰিব তাৰ মানে নাই। যে অসমীয়া সাংস্কৃতিক
অগতৰ ভাবীকালৰ সৈনিকসকল, মই আজিৰ সভাত আপোনালোকক আহ্বান
কৰাইছোঁ—ঠেং ভেং এৰি সকলোৱে একগোট হৈ ওলাই আহক, সাংস্কৃতিক
অগতৰ “মই” বা “মোৰ” স্থান কেতিয়াও গ্ৰহণযোগ্য হ'ব নোৱাৰে।

অৱতু নটবান্ । ইতি—

সাংস্কৃতিক সন্মিলনৰ উদ্বোধনী ভাষণ (বিভাগ)

শ্ৰীগোপাল দাস

পৰম শ্ৰদ্ধাভাজন বাইজ,

অসম সাহিত্য সভাৰ ষটপঞ্চাশ ৩য় অধিবেশনৰ সাংস্কৃতিক সন্মিলন উদ্বোধন কৰিবলৈ মৈত্ৰিক আৰম্ভণ জনোৱাৰ বাবে অসম সাহিত্য সভালৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আগবঢ়ালোঁ। বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ অভ্যর্থনা সমিতিৰ সকলো সদস্যলৈ—বিসকলৰ আপ্ৰাণ পৰিশ্ৰমৰ ফলতে অসমৰ ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ প্ৰধান প্ৰতিষ্ঠান অসম সাহিত্য সভাৰ অধিবেশন সাফল্যমণ্ডিত কৰি তুলিলে—সকলোকে মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জনালোঁ।

অসমৰ ইতিহাস-প্ৰসিদ্ধ শোণিতপুৰ জিলাৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলি অসম সাহিত্য সভাৰ কৰ্মলাকান্ত কেন্দ্ৰত অগ্নিকবি কৰ্মলাকান্তৰ পীঠস্থানত অগ্নিসুৰৰ অভয়বাণী লৈ সমগ্ৰ অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা অহা প্ৰতিনিধি, বৰ্ণক, মাননীয় অভিযন্তা, বিভিন্ন স্থানৰ পৰা অহা শিল্পী-সাহিত্যিক-সাংবাদিকসকলৰ আগমনেৰে বিশ্বনাথ চাৰিআলি অ'জি আনন্দমুখৰ, উৎসৱমুখৰ হৈ পৰিছে। সভাস্থলীৰ উত্তৰে থকা হিমালয় পৰ্বতমালাৰ মুঢ় বতাহ আকাশে-বতাহে বৈ বহুদূৰে থকা বিশাল মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰ বিলীন হৈছে। পূব প্ৰান্তৰ লক্ষীমপুৰ জিলাত শ্ৰীশ্ৰীমাদেৱদেৱৰ জন্মস্থান। সেই জিলাৰে গহপুৰৰ জীৱনী ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ অন্ততম খহীৰ বীৰাংগনা কনকজতাৰ স্মৃতি প্ৰকাৰে সৌৱৰণ কৰোঁ। পশ্চিম দৰং জিলাত বৃটিছ সাম্ৰাজ্যবাদৰ কুণাসনৰ বিৰুদ্ধে হোৱা পাথৰিঘাটৰ 'ক্লক বিদ্ৰোহ'ত হোৱা শত শত খহীদলৈ শ্ৰদ্ধা যোগিলোঁ। লগতে ১৯৪৮-৪৯ চনত মজলদেৱ গুৰুৰ ভক্তপাৰা গাঁৱত হোৱা 'ক্লক বিদ্ৰোহ'ত স্বাধীন ভাৰতৰ প্ৰথম খহীৰ ক্লক নেতা কতিবাস কছাৰীক শ্ৰদ্ধাৰে সৌৱৰণ কৰোঁ।

অসমৰ জাতীয় জীৱন কুঠি সভ্যতা পুনৰ উদ্ধাৰ কৰাৰ কাৰণে নিজৰ গোটেই জীৱন নিৰ্বোজিত কৰা বৰেন্দ্ৰ শিল্পী জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা, বিজুপ্ৰসাদ ৰাভা,

পার্বতী প্ৰসাধ বকৰা, ব্ৰহ্মনাথ বৰ্মা, বৰাই ওজা, কণী বৰ্মা, কমল চৌধুৰী, বয়াল সূত্ৰধাৰ, হোমাজ বিশ্বাস, গজেন বকৰা, বিক্ৰমসিং ইয়েন, হুগল দাস, কমল বৰ্মা, শিৱ ভট্টাচাৰ্য্য, জয়ন্ত হাজৰিকা, ইত্য আচাও আদিলৈ আজিব সাংস্কৃতিক সন্মিলনত আঁহাৰ সত্ৰক প্ৰণাম যাচিহে।

আজিবপৰা ৫৫০ বছৰৰ আগতে পোন্ধৰ শতিকাতে মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে অসমীয়া জাতি গঠন সমাজ গঠনৰ ভেটি স্থাপন কৰি অসমীয়াৰ গীত, বাস্তৱ, নৃত্য, সুৰ, বাগ, সাহিত্য, ভাওনা, নাম-কীৰ্ত্তন-ঘোষা, বৰগীত, অৰীয়া নাট, নামঘৰ, খোলমুগ্ধ, ধৰ্ম, বিচাৰ, নীতি, আইন, নৈতিক আন্দোলন আদি সকলো দি গৈছিল। আজিও আমি সেইবোৰ ভাৱকৈ আৱন্ত কৰি ল'ব পৰা নাই।

সোতৰ শতিকাৰ পৰা কুৰি শতিকালৈ মানৱ নিৰ্মম অস্বাভাৱিক অভ্যাসৰ পৰা, যোগলৰ অসম আক্ৰমণ, বিশ্ববুদ্ধ, ব্ৰুটিছ সাম্ৰাজ্যবাদৰ কুশানন-শোষণৰ কবলত পৰি অসমীয়া কুটি প্ৰায় হুণ বছৰ মৃত্যুৰ গৰাহত পৰিছিল। ব্ৰুটিছ সাম্ৰাজ্যবাদৰ শাসন ওকৰাই পেলাবলৈ অসমৰ জাতীয় বীৰ-বীৰাঙ্গনাসকলে জীৱন আহুতি দি সংগ্ৰামত জঁপিয়াই পৰাৰ দৰে অসমৰ সঙ্গীতজ্ঞ কবি সাহিত্যিক-সকলেও অসমত চলা বঙালী ভাষাৰ ঠাইত নিজৰ মাতৃভাষা প্ৰয়োগৰ কাৰণে আন্দোলন কৰি অসমীয়া প্ৰয়োগ কৰিলে যদিও ভাষা অসমীয়া, আখৰ অসমীয়া কিন্তু বেছিভাগেই বচনভঙ্গী বিজভবীয়া, সুৰ বঙালী বা হিন্দুস্থানী, নাটক ইংৰাজী নাটকৰ ঠাঁচত।

এনে এটা সঙ্কটপূৰ্ণ বৰসুইতৰ পাৰত ইতিহাস-প্ৰসিদ্ধ উৰা-চিত্ৰলেখাৰ দেশ শোণিতপুৰত বৰসুইতৰ হাজন বৰ কুঠী সন্তানৰ আবিৰ্ভাৱ হ'ল, হাজনৰেই মহামিলন হ'ল তেজপুৰৰ ডালিমী পাহাৰত—বিপ্লৱী মনীষা বিহু বাতা আৰু জ্যোতিপ্ৰসাদ আগবঢ়াল।

তেজপুৰত থকা কেইদিন নিতৌ পুৱাতে জ্যোতিপ্ৰসাধে বিহুপ্ৰসাধৰ ঘৰলৈ গৈ বাতাক ডালিমী পাহাৰলৈ লৈ যায়। তাতে ডালিম গছজোপাৰ তলত অৰ্পন লৈ হুধো বহে, গীত গায়—সুৰৰ চানেকি বচে। বাতাই তাতেই বৰগীত আৰু জ্যোতিপ্ৰসাধৰ গানৰ স্বৰলিপিও কৰিছিল। ভাৰতীয় সঙ্গীতৰ পদ্ধতিৰ বিষয়ে গভীৰ আলোচনা কৰি নানান গৱেষণাৰে ভাৰতীয় সঙ্গীত পদ্ধতিত কামৰূপী সঙ্গীত পদ্ধতিৰ আৱিষ্কাৰ কৰি অসমীয়া সঙ্গীত জগতত এক হুগাতৰ আনিিলে।

১৯৩৫ চনত তেজপুৰত অসম সাহিত্য সভাৰ জগতে বহা সঙ্গীত সন্মিলনত জ্যোতিপ্ৰসাধ আৰু বিহুপ্ৰসাধ যুটীয়া সম্পাদক আছিল। জ্যোতিয়ে অসমৰ

কাৰণে বিশেষ সহযোগিতা কৰিব নোৱাৰিলে যদিও সকলো বিষ্ণু বাতাব ওপৰতে দায়িত্ব অৰ্পণ কৰে। তাতেই পোন প্ৰথমতে মহিলা দলৰ অৰ্কেষ্ট্ৰা (সুৰ সমলয় ৪০ গৰাকী মহিলাক লৈ) প্ৰদৰ্শিত হয়।

তেজপুৰৰ বাণমঞ্চত 'কাৰেঙৰ লিগিৰী' নাটকত বিষ্ণু বাতাক ভাও দিয়া হয় সুদৰ্শনৰ আৰু লগতে সজীত পৰিচালকৰ। সুদৰ্শনৰ ভেশৰ ওপৰেদি চান্দৰ মেৰিয়াই ঢাকি বং সনা মুখেৰে বাহিৰেদি অৰ্কেষ্ট্ৰাৰ খোলাটল আহি অৰ্গেনৰ সন্মুখত বহি অৰ্কেষ্ট্ৰা পৰিচালনা কৰি বিষ্ণু বাতাই নিজে গীত গায়—নাটকৰ গানবোৰ। সেই অৰ্কেষ্ট্ৰা অসমীয়া ঠাঁচত। অৰ্কেষ্ট্ৰাত অসমীয়া বাঁহী, টকা, পেঁপা, খোজ, তাল, খুটিতাল, ভোৰতাল, দোতৰা, নাগৰা, ডবা, চেৰেণ্ডা, কৰতাল লগতে বেহেলা, পিকলো, ক্লাৰিওনেট, অৰ্গেন আদি বাস্তবস্বৰৰ সুৰ সমলয় এক অভিনৱ সৃষ্টি। [খোলা বঙ্গমঞ্চৰ সন্মুখৰ গাঁতত প্ৰেক্ষাগৃহত সকলো দৰ্শক মণ্ডলীৰ আগভাগত।] সুৰ সমলয় যে নিৰ্ভাল অসমীয়া সুৰত বাজি উঠিব পাৰে মাহুহে তাক কল্পনা কৰিব পৰা নাছিল। অজুতপূৰ্ব কৰি তুলিলে, জ্যোতি-প্ৰসাদ আৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদৰ নৱ প্ৰতিভাৰে অসমীয়া সজীতত সুৰৰ অমৃত ধাৰা বোৱালে।

১৯৩৫ চনত কলিকতাৰ চেনোলা বেকৰ্ড কোম্পানীৰ কাৰ্ত্তিক চক্ৰবৰ্তী বাতাব তেজপুৰৰ ঘৰলৈ আহে শোণিত কুঁৱৰী আৰু জয়মতী দুখন নাটক বেকৰ্ড কৰাব উদ্দেশ্যে। নাট দুখন লিখি উলিয়ায়; ফণী শৰ্মা, ভূপেন হাজৰিকা আদি শিল্পীক লৈ কলিকতালৈ সজলবলৈ যাত্ৰা কৰে বেকৰ্ড কৰাব উদ্দেশ্যে। কলিকতা পোৱাৰ লগে লগে জ্যোতি ককাইদেউ অসুখত পৰে, তথাপি নবীয়া গাৰেই সকলো দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়ায়। বেকৰ্ড ওলোৱাৰ লগে লগে বাইজে আদৰি ল'লে।

ইয়াৰ আগতেই ১৯৩২ চনৰ পৰাই বিষ্ণু বাতাই একক প্ৰচেষ্টাৰে তেওঁৰ স্ব-বচিত গীত আৰু নাটক চেনোলা আৰু এইচ. এম. শ্ৰি.ব যোগেদি বহুতো বেকৰ্ড উলিয়াই অসমীয়া সজীত জগতত এক যুগান্তৰ আনিলে। প্ৰথম মহিলা শিল্পীৰ গীতৰ বেকৰ্ড বিষ্ণু বাতাব পৰিচালনাত প্ৰিয় জতা। পক্ষুৰ বাল' বকৰা, সাখনা বকৰাৰ কণ্ঠত ওলায়। গীতৰ বেকৰ্ড প্ৰকাশত জ্যোতি-বিষ্ণুৰ অৱদান চিৰকাল চিৰস্মরণীয় হৈ থাকিব।

ক'কৌৱৰ : জ্যোতিপ্ৰসাদ আগবঢ়ালাই তেখেতৰ 'বৰ্তমান অসমীয়া সজীত' নামৰ প্ৰবন্ধত লিখিছে—অসমীয়া সজীতৰ ভালৰ দিগন্ত বই বিষ্ণুপ্ৰসাদ বাতাব।

জগত সংগ্ৰহ কৰি এইবোৰৰ অঙ্কসঙ্কান কৰাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰোঁ। বৰ্তমান বিষ্ণু বাভাই এই বিষয়ে অঙ্কসঙ্কান আৰু গবেষণা কৰিব লাগিছে। সম্ভৱত তেখেতৰ পৰা সকলো অসমীয়া তালৰ বিষয়ে বিশদৰূপে বাইজে জানিব বুলি আশা কৰিলোঁ।

১৯৪১ চনত কনিহাত অস্থিৰিত প্ৰাদেশিক ছাত্ৰ সন্মিলনীৰ অধিবেশনত বিষ্ণু বাভাই সভাপতিৰ ভাষণত স্তূত কৰ্ত্তে ঘোষণা কৰে—ভাৰতীয় সঙ্গীতৰ পাণ্ডিত্য-সকলে ভাৰতীয় সঙ্গীতৰ বাই পদ্ধতি চুটী বুলি (হিন্দুস্থানী আৰু বৰ্ণাটকী) যি মত পেৰণ কৰিছে সেইটো শুদ্ধ নহয়। মোৰ মতে ভাৰতত তিনিটা বাই সঙ্গীত পদ্ধতি আছে—হিন্দুস্থানী সঙ্গীত পদ্ধতি, বৰ্ণাটকী সঙ্গীত পদ্ধতি আৰু কামৰূপী সঙ্গীত। কামৰূপী সঙ্গীত পদ্ধতিৰ নিজস্ব তাল আছে, বাগ আছে আৰু নৃত্য আছে। তালৰ মাত্ৰা বিচিত্ৰা বিজ্ঞান সম্ভৱ। তাল বহু আছে, যেনে—কণক, এক্তালী, পৰিতাল, যতি, ধৰমান ইত্যাদি। বাগো তেনে, যেনে—বেলোৱাৰ, আশাবৰী, কানাড়া, পূবৰী, কল্যাণ ইত্যাদি। এই বাগবিলাকৰ বৰ্ণনা মালিতাও আছে। নৃত্যৰ কথা নকৰোঁই। এই কামৰূপীয়া নৃত্য ভাৰতৰ ভিতৰতে শ্ৰেষ্ঠ। তদুপৰি পৃথিৱীত নোহোৱা ভাৰতীয় নৃত্য শাস্ত্ৰৰূপ অসমীয়াৰ “ত্ৰিহস্ত স্তূতাবলী” আছে। গতকে সঙ্গীতত অসমীয়াৰ এনে বহুসূত্ৰীয়া সম্পদ থাকিও আজি জগতৰ আগত অসমীয়াৰ নৃত্য-কলা দেখুৱাবলৈ অসমীয়া অপাৰগ। তাৰ বাবে লাগে পুঞ্জি, চৰ্চা, সাধনা আৰু সাধনা আশ্ৰম, তাৰ বাবে লাগে বাট দেখুৱাওঁতা অসমীয়া বিষ্ণু ভাটগাওঁ।

মণিপুৰী নৃত্য কামৰূপী সঙ্গীত পদ্ধতিৰ এটা শাখাহে। অসমীয়া গায়ন বায়ন-নটুৱাই মণিপুৰলৈ গৈ মণিপুৰত নৃত্য-বাণ্ট-গীতৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰিছিল। তাৰ ফলতেই আজি মণিপুৰী নৃত্য বিশ্ববিখ্যাত আৰু সেই মণিপুৰী নৃত্যত আজিও অসমীয়া নৃত্যৰ হাঁ দেখা যায়। প্ৰাচীন অসমৰ সকলো নৃত্য গীতবোৰ কামৰূপী সঙ্গীতৰ পদ্ধতিৰে সুব-তাল একেই।

১৯৪৮ চনত বিষ্ণু বাভাই কামৰূপী সঙ্গীত পদ্ধতিৰ ওপৰত ৮০০ পৃষ্ঠাৰ এড এখন (হাতে লিখা) লিখি জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ জগত একেলগে তিনি দিন তিনি নিশা নৃত্য-গীতৰ বাবেৰে ডিব্ৰুগড়ৰ তামোলবাৰী চাহ বাগিছাত আলোচনা কৰোঁতে চোৱাৰ সৌভাগ্য মোৰ হৈছিল। কিন্তু দুখৰ বিষয়—কামৰূপী সঙ্গীতৰ বিষয়ত লিখা তেখেতৰ মূল্যবান কিতাপখন ১৯৪৮-৪৯ চনৰ পুলিচ অপাৰেচনত চৰকাৰৰ হাতত জব্দ হৈছিল। পৃথিৱীৰ আন সত্য দেশত বিদ্বৎসকলৰ লিখা

কিতাপ-পত্ৰ বুঝাই দিয়া হয়, কিন্তু আমাৰ দেশৰ চৰকাৰে সেই সময়ৰ এনেকুৱা বহুতো মূল্যবান কিতাপ ধ্বংস কৰিলে। আনকি জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই আগ্ৰহেৰে মোক প্ৰথম ছপা হোৱা প্ৰকাশ কৰিবলৈ দিয়া গীতৰ কিতাপখনো, গুৱাহাটীত নীৰেন লাহিড়ীৰ প্ৰেছত চৰকাৰে অগ্ৰ কৰিছিল।

এশ পচিশ বছৰীয়া অসমৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ বুৰঞ্জীৰ চমু আভাস নৃত্য-গীত নাটকীয় উল্লীষাবে (নৃত্য-গীতি আলেখ্য) বিষ্ণু বাড়াই বচনা কৰা 'ন-পৃথিৱীৰ নতুন যুগ' নামৰ কিতাপখন অসমীয়া আৰু বড়ো ভাষাত যি প্ৰগতি প্ৰকাশ ভৱনৰ পৰা প্ৰকাশ কৰিছিলোঁ ১৯৪৯ চনত। সেই কিতাপৰ লগতে 'সমাজতত্ত্ব-বাদ কিয় লাগে' নামৰ কিতাপখনো সেই সময়ৰ স্বাধীন অসমৰ চৰকাৰে বে-আইনী ঘোষণা কৰিছিল। সংস্কৃতিমূলক কিতাপৰ ওপৰত এই ধৰণে বেচ্ছাচাৰভাৱে নিষিদ্ধ কৰা আদেশ হাইকোৰ্টে বে-আইনী বুলি বায় দিয়াতহে উক্ত আদেশ প্ৰত্যাহাৰ কৰিবলৈ চৰকাৰ বাধ্য হৈছিল।

বৰ পৰিতাপ আৰু লাজৰ কথা যে এতিয়াও অসমৰ সৰ্বাঙ্গ সুলভ (আদিৰ পৰা বৰ্তমানলৈ) বিজ্ঞানসন্মত বুৰঞ্জী নাই। প্ৰাচীন কালত এই অসমতে বহুজনে বহু কষ্ট কৰি জিখা বুৰঞ্জীসমূহ আগৰ দিনৰ বজা-মহাবজাৰকলে নষ্ট কৰি জলাই দি বহুতৰ চকু কাঢ়ি কত্যা কৰিছিল, বহুতে ব্ৰহ্মদেশ বা আন ঠাইলৈ পলাই যাবলৈ বাধ্য হৈছিল।

অসমীয়া সংস্কৃতিৰ ঐতিহাসিক বিজ্ঞানসন্মত বুৰঞ্জী এখনৰো নিতান্ত প্ৰয়োজন। তেতিয়াহে আমি আমাৰ কৃষ্টি-সম্পদ নৃত্য বিশ্বত প্ৰদৰ্শন আৰু প্ৰচাৰ কৰিব পাৰিম।

বিষ্ণু বাড়াই কামৰূপ সঙ্গীত পদ্ধতিৰ লগতে প্ৰাচীন অসমৰ সঙ্গীতৰ ইতিহাস এখনো অসমৰ পৰ্বত-ভৈয়ামত পৰিত্ৰাজকৰ ঘৰে ভ্ৰমণ কৰি নানান গৱেষণাবে ৬০০ পৃষ্ঠাৰ লিখিছিল। সেই অমূল্য গ্ৰন্থখনো সাময়িক অভিযানত হেৰাল। ভাস্কৰ বৰ্মাৰ ৰাজত্ব কালত চীনা পৰিত্ৰাজক হিউৱেনচাং অসমলৈ আহোঁতে তেওঁক কি কি নৃত্যগীতেৰে সঞ্চৰ্চনা জনাইছিল সেইবোৰ সুলভকৈ গ্ৰন্থত আলোচনা কৰিছিল। সেই কিতাপ পঢ়ি জ্যোতি ককাইদেৱে আনন্দত মত্তজীৱি হৈ কৈছিল—এই ছখন অসমৰ সঙ্গীত জগতৰ মূল্যবান সম্পদ। সোনকালে প্ৰকাশ কৰিব লাগে। আনকি ইংৰাজী আৰু হিন্দী ভাষাতো ই নিশ্চয় ভাবত তথা দিব্য সঙ্গীত জগতৰ ভঁৰাল চহকী কৰিব। এতিয়াহে আমি ভাবত তথা বিশ্ব পণ্ডিত-গল্পক প্ৰমাণ কৰি দেখুৱাব পাৰিম কামৰূপী সঙ্গীতৰ শ্ৰেষ্ঠতা।

জীৱিত কালত বিষ্ণু বাড়া, জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই চৰকাৰৰ অথবা

ধনবান ব্যক্তিসকলৰ পৰা নৃত্য-গীত পৰিবেশন কৰাৰ হকে অসমীয়া সংস্কৃতি বিকাশৰ হকে সাহায্য নেপালে, সাধনাশ্রমতো দুবৰ কথা। কামৰূপ অজস্ফলান গহিতিৰ পৰা দক্ষিণ ভাৰতত অসমৰ নৃত্য প্ৰদৰ্শন কৰাৰ হকে ভ্ৰমণ কৰোঁতে সেই সময়ৰ অসমৰ প্ৰধান মন্ত্ৰী চাৰ চাহুলা চাহাবে গোটেই বজাটোক পৰিভ্ৰমণৰ বাবে মাত্ৰ পচিশ টকা দান দিছিল। পিছৰ চৰকাৰে দান দিয়া দুবৰ কথা, নানান নিৰ্ধাৰনহে কৰিছিল।

বঠনি সাধন', চৰ্চাস্ত পৰিশ্ৰম, ভয়ঙ্কৰ বিপদ স্বেচ্ছাই গ্ৰহণ কৰি বহু কাল ধৰি সংগ্ৰাম চলাই এই পুণ্য অসম ভূমিত শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ, বিষ্ণু বাতা, জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই জনগণৰ মাজত পতিষ্ঠা কৰিব লগা হৈছিল। আন কোনো নেতা বা অৱতাবে তাৰ আঁধাও কৰিব লগা হোৱা নাই। কোনো বাণী নিদিৱাকৈ একেবাৰে কোনো কথা নোকোৱাকৈ এক ভাৰতত আগৰ দিনৰ মূনি-বাণাসকলে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিব পাৰিছিল। কিন্তু আজিকালি সাধুসকলে বনলৈ গ'লেও কোনো পতিষ্ঠা কৰিব নোৱাৰে। আজিও অৱশ্যে আশ্চৰ্যজনকভাৱে কোনো কোনো বাণাৰ আবিৰ্ভাৱ হৈছে যিসকলে অলৌকিকতাৰে ভক্তৰ হাতত হীৰাৰ আঙঠি পিন্ধাব পাৰে। বেডিঅ', বাতৰি কবত, বুদ্ধিমান বুদ্ধিৱীৰী তেওঁলোকৰ লৰণাপন্ন হৈছে।

অকল বিষ্ণু বাতাই কিমান বাতি গ'ন গাই বাতিপুৱাইছে সেই স্মৃতিৰ বৰ্ত্তৰ গৰাকী স্মৰকাৰ বিষ্ণু বাতাৰ হেজাৰ বিজাৰ গুণযুক্ত শ্ৰোতাই চিৰকাল শ্ৰবণ কৰিব। অপ্ৰিয় হ'লেও এটো সত্য কথা—১৯৪৮ চনত স্থাপিত হোৱা জৱাহৰী অনাৰ্ঠাৰ কেন্দ্ৰই নৃত্যৰ আগমুহূৰ্ত্তৰ ১৯৬২ চনলৈ বিষ্ণু বাতাৰ বচিত গীত-মাত প্ৰচাৰ কৰা নাছিল।

মামুহ হৈছে সপোনক দিঠকত পৰিণত কৰা শিল্পী। সেটোহে মই ম'কুহ, মই শিল্পী। পূৰ্ণাৱলীখন শিল্পীৰ ঘৰ, শিল্পীৰ কাৰখানা আৰু শিল্পীৰ সাংস্কৃতিক সম্পদৰ প্ৰদৰ্শনী—জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ এই বাণী উচ্চাৰণ কৰি আজিৰ সাহিত্য সভাৰ এই সাংস্কৃতিক সন্মিলনত সকলোৰে ওচৰত এই আবেদন জনাওঁ যেন অসমৰ কলা-সংস্কৃতিৰ পৰ্বত ভৈৰৱৰ প্ৰত্যেক সৰু-বৰ জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাসমূহ কেৱল নিজৰ ভিতৰতে আবদ্ধ নেবাধি সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাক বিনিময় পদ্ধতিৰে সাহুৰিক জনগণৰ কুটী-সত্যতা ওঠুট বখাৰ হকে কামৰূপ অজীত পদ্ধতিৰ পৰেণণা চৰ্চা বাগবহা নৃত্যৰ (কড়া) পৰা খোঁৱনী-খেঙাই নৃত্যলৈ, খোঁৱা-খোঁৱীৰী নৃত্যৰ পৰা চাণি নৃত্যলৈ, চিহ্নতৰ পৰা বিহু

নৃত্যলৈ, হুমদাম ডগবলৈ, (মিচিঙৰ) থামৰ পৰা খোল-মৃৎগলৈ, বাজুং হুপ্লাব (বাভাব) পৰা গংগেং পেঁপালৈ, খুটি তালৰ পৰা লুপি তাললৈ সকলো জন-গোষ্ঠীৰ নৃত্য বাস্তবত্বৰ গীত-মাত-নাটক-ভাঙনাৰ প্ৰদৰ্শনী ব্যৱস্থাবে কলা বিশ্ববিজ্ঞানৰ এখন স্থাপন কৰাৰ আঁচনি লৈ স্থাপন কৰা হ'ওক।

চিংসাত উন্নত পৃথিৱী তিসিবাচ্ছন্ন কৰিছে। চাৰি ফালে মুক্তি পথত আনিছে বাধা, মহামানৱৰ প্ৰেম আৰু মৈত্ৰীৰ বাণীক বাবে বাবে কৰিছে ব্যৰ্থ, তথাপি চিৰপ্ৰবাহৰ মুক্তিপ্ৰস্নাত কদ্ধ হোৱা নাই। আজি আকৌ বদ্ধ বাতায়ণ খুলি গৈছে, আলোকিত কৰিছে পথৰ আঁকাৰ।

শাস্তিপ্ৰিয় অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মিলনভূমি অসম আজি বিচুমান স্বাৰ্থপৰে কুচক্ৰান্ত কৰি চক্ৰৰ বশীভূত অসমক খণ্ডিত কৰাৰ প্লোগান দি ভ্ৰাতৃঘাটী সংঘৰ্ষৰ দ্বাৰা নিজৰ আৰু দেশৰ অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰিছে; তাক শিল্পী সৈনিক-সকলে এক সাংস্কৃতিক বিপ্লৱৰ দ্বাৰা নিৰ্মূল কৰিব লাগিব। সকলো ধৰণৰ অপসংস্কৃতিৰ বিৰুদ্ধে সুসংঘবদ্ধ সাংস্কৃতিক বাহিনীৰ একান্ত প্ৰয়োজন হৈছে। অসমৰ সাংস্কৃতিক পথাৰত আজিও বহু সাংস্কৃতিক সত্তা গঠন হৈছে। বাইজ্জৈই আমাৰ নাট্যৰ, বাইজ্জৈই ভাৰবীয়া—এই মূলমন্ত্ৰলৈ গণনাট্য আন্দোলনৰ প্ৰয়োজন শেষ হোৱা নাই! ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ সভাপতিত্বত জন-সাংস্কৃতিক পৰিবহৰ কমীসকলৰ দ্বাৰা সাংস্কৃতিক অভিযান লেখত ল'বলগীয়া।

:২৮০ চনত সন্ত-সংস্কৃতিৰ পবিত্ৰভূমি মাজুলীত ডাঃ নকুল হাজৰিকাৰ নেতৃত্বত গঠিত হোৱা সন্নিহিত সাংস্কৃতিক সঁচাৰ সমগ্ৰ অসমত ঔপনিবেশিক শোষণৰ ফলত বিপৰ্যন্ত অসমৰ আৰ্থ সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক বুকু বিকাশৰ ঐতিহাসিক দায়িত্বত বিজ্ঞতাবীয়া আৰু অপসংস্কৃতিৰ চক্ৰান্তকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে সাংস্কৃতিক আন্দোলন গঢ়ি তুলিবলৈ আহ্বান জনায়। ইতিমধ্যে বিভিন্ন জন-গোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক বিনিময় একা সংহতিৰ হকে সঁচাৰ নেতৃবৃন্দ ধৰ্মকান্ত দেউৰী, ত্ৰৈলোক্য বৰকাকতি, শৰৎ দেউৰী, বাজীৰ শৰ্মা, নীলকান্ত ভূঞা, মুনীন চৌধুৰী, উপেন বৈশাৰী, দেব গগৈ, ভবেন গোস্বামী, বজ্জু বৰুৱা, চেলিম আহমেদ, বিজয় বাতা, মহেন্দ্ৰ খনিৰ, বজ্জিৎ বৰঠাকুৰ প্ৰভৃতিয়ে সাংস্কৃতিক অভিযান আৰম্ভ কৰি জোক-সংস্কৃতিৰ বিকাশৰ আঁচনি লৈছে। সেয়েহে অসমৰ শিল্পী-সাহিত্যিকসকলে ভাগ্যৰ আদৰ্শ সন্মুখত বাধি সকলো ধৰণৰ অন্ত্য-অত্যাচাৰ-অপসংস্কৃতিক বিনাশি অসমৰ সাংস্কৃতিক একা অটুট ৰাখি ঐক্যবদ্ধ অসম গঢ়াৰ পথত আগবাঢ়িব বুলি ঘোৰ দৃঢ় বিশ্বাস।

অৱশেষত অসম সাহিত্য সভাৰ সাংস্কৃতিক সন্নিৱনত অসম সাহিত্য সভাৰ পতাকাৰ ভলত সমবেত হোৱা সকলো শিল্পী-সাহিত্যিক স্তম্ভৰ পূজাৰী প্ৰজ্ঞা-ভাজন ৰাইজক সেৱা জনালোঁ।

সাংস্কৃতিক সন্মিলনৰ উদ্বোধনী ভাষণ (ভূমী)

—গোকুল পাঠক

প্ৰজাতাজন সভাপতি মহোদয়, সম্পাদক ডাঃবীৰ', সভ্যবৃন্দ, প্ৰতিনিধিবৰ্গ ;
শে'ণিতপুৰ জিলাৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলিত অৱস্থিত অসম সাহিত্য সভাৰ ষট-
পঞ্চাশতম অধিবেশনৰ অভ্যর্থনা সমিতিৰ প্ৰেছৰ সভাপতি প্ৰমুখো সদস্যবৃন্দ,
অসমীয়া সাহিত্যপ্ৰেমী আৰু সাহিত্য-সেৱক সেৱিকাবৃন্দ ।

জয়জয়তে আপোনাৰ সকলোটিকে শত শতবাৰ প্ৰশংসাত জনাইছোঁ ।
সাহিত্য সভাৰ দৰে মহান জাতীয় অনুষ্ঠানৰ সাংস্কৃতিক সন্মিলনৰ শুভ-উদ্বোধনৰ
বাবে আমাক ভাৱ দিয়াত আমি অশেষ চিন্তাশীল হৈ পৰিছোঁ, কাৰণ এই
কাৰণ বাবে আমাৰ যোগাতা নিচেই নাই । আমি বৰ নিঃকিন । তথাপি
সাহিত্য সভাৰ পৰম পবিত্ৰ আদেশ শিৰোধাৰ্য কৰি কাৰ্য সম্পাদন কৰাৰ পথত
আগবাঢ়িলোঁ । আমাৰ বিনম্ৰ অনুৰোধ—ভুল-ত্রুটি মাৰ্জনা কৰিব ।

স্বন্দৰৰ পূজাৰীসকল ! জীৱন মিছা নহয়, জীৱন এটা সপোন নহয় ।
পৃথিৱী কেৱল তথ্য নহয় ! অগত সঁচা, জীৱন সঁচা, আৰু ই সচ্চিদানন্দৰ প্ৰকাশ ।
সচ্চিদানন্দৰ সৎ স্বৰূপৰ সত্যই আমাৰ সত্ত্ব । সেউ জ্ঞান স্বৰূপৰ জ্ঞানেই আমাৰ
জ্ঞান । কৰ্ম প্ৰবৃত্তি, জ্ঞান, বুদ্ধি, স্নেহ, প্ৰীতি বসানুভূতি—এইবোৰেহে ব্যক্তিগত
আৰু সমষ্টিগত জীৱন স্থলৰ কৰি তোলে । তেতিয়াহে গণদেৱতাৰ মাজত প্ৰাণ
প্ৰতিষ্ঠা হয় । গণদেৱতা তথা সাহুহিক জীৱনধাৰাত প্ৰাণৰ সজাৰ কৰিব পৰাৰ
মূলতে হৈছে বিশ্বাত্মাৰ উপাসনা । সৰ্বভূততে বিশ্বাত্মাৰ তাননা, সৰ্বজীৱৰ প্ৰতি
প্ৰীতি আৰু সকলোৰে হিত সাধনত বত পকাই বিশ্বাত্মা উপাসনাৰ মূল উপাধান ।
তাত নাই তেজাতেন, নাই মনৰ মলিনতা অহংকাৰ, থাকিব নোৱাৰে—পাহাৰ-
ভৈয়াম, পৰ্বত-কন্দৰ, জাতি-উপজাতিৰ বিচ্ছিন্ন মনোভাৱ । স্বপতীৰ্থৰ একে
বাটৰ বাজী এই মানৱ সমাজত চৰ একাকাৰ ।

ইতিহাসৰ পাত লুটিয়াই চালে যেনা বাক্য যি যি হাতৰে বেতিয়া বিতীৰ্ণকাৰ্য

প্ৰকৃতিৰ মাজত ঘিচৰণ কৰি ফুৰিছিল তেতিয়া মানুহৰ বৰ-দুৱাৰ একোৱেই নাছিল। জীৱন যাত্ৰাৰ সম্বল শিলৰ অজ্ঞান কেইপাটমান লগত লৈ উলংগ অৱস্থাত ঘূৰি ফুৰিছিল, বনে-জংগলে চিকাৰৰ আশাত। চিকাৰ পালে ক্ষুধাৰ তীব্ৰ আঁজা নিৰাৰণ কৰিছিল কেইটুকুৰামান কেঁচা মাংসেৰে, নাপালেও আছিল সুদাপেটে। প্ৰাকৃতিক চৰ্যোগৰপৰা বন্ধা পোৱাৰ একমাত্ৰ আশ্ৰয় স্থল আছিল পৰ্বতৰ গুহা, ডাঙৰ গছৰ তল, নদীৰ পাৰ; নাওঁঠ দেহটো গৰম কৰি বথাৰ উপায় আছিল শিলৰ বঁহনিৰপৰা উঠা জুইকুৰা। সেই দূৰ অতীতৰ মানুহ আছিল সম্পূৰ্ণ অসহায়। সেই যুগত মানুহেই আছিল বনবীয়া জন্তুৰ চিকাৰ। ষাত-প্ৰতিঘাত চৰ্ব্বহ জীৱন যাত্ৰাৰ পিছত মৰণৰ বেঁজৰ পুত্ৰ-পৰিণামৰ হকে এৰি থৈ গৈছিল গিৰিগুহাৰ এটি আশ্ৰয়, লগতে শিল বা কাঠৰ কেইপাটমান অস্ত্ৰ, ধনুৰী ইত্যাদি।

যুগৰ পাছত যুগ অতিবাহিত হ'ল। জীৱনক বচাই বথাৰ ভাগিদাত মানুহৰ বীতি-নীতিৰো পৰিবৰ্তন ঘটিল। প্ৰকৃতিক মানুহে জয় কৰিলে। কপাস্তৰৰ একাৰ্বেক সোঁতত পৰি অদল-বদল হৈ গ'ল সকলো বস্তুৰে; প্ৰকৃতিৰ চৰ্গম বন-জংগল ছাৰথাৰ কৰি প্ৰকাশ হৈ পৰিল মানৱ সভ্যতাৰ নিদৰ্শন। সৃষ্টি হ'ল ভৱাবহ পৃথিৱীৰ বুকুত সেউজ জীৱন। পুৰণিৰ মাজত নতুনৰ বিকাশৰ লগে লগে কৃষ্টিয়ে সংস্কৃতি নাম পালে।

কত হাজাৰ বছৰ পাৰ হ'ল। মানৱ সমাজ পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দিশত বিভিন্ন প্ৰান্তত সিঁচৰতি হৈ পৰিল। যুগ যুগান্তৰ ধৰি চলি অহা পৰিবৰ্তনৰ সোঁতত মানুহে ইমূৰপৰা সিমূৰলৈ চতুৰ্দ্দিশ পৰিভ্ৰমণ কৰি অৱশেষত জীৱনক বচাই বথাৰ ভাঙনাত নিৰ্দিষ্ট বিন্দুত উপনীত হ'ল। এই বিন্দুসমূহ মহাসমুদ্ৰৰ বিন্দু সন্ধান মানৱ সমুদ্ৰৰ একোটা অংশ।

অসমৰ আদিম জনগোষ্ঠীৰ উপৰিও বিভিন্ন দিশৰপৰা ইয়ালৈ আহি থিতাপি লোৱা কিৰাট, অট্টিক, ডাৰিড, আৰ্য, মংগোলীয় আদি জাতি-উপজাতি জনগোষ্ঠীৰ মিলনৰ এই অংশটোও কিৰাট মানৱগোষ্ঠীৰ এটি বিন্দু বিশেষ। বিভিন্ন উপাদানেৰে একত্ৰিত এই বিন্দুটোৰ পৰিধিত বিশ্বৰ সমাজ সেইখনেই যোৰ দেশ—আমাৰ দেশ—কামৰূপ বৰ অসম। এইখন যোৰ অতিকৈ আপোন দেশ। ইয়াতে সৃষ্টি হৈছিল জ্যোতি—কামৰূপক বুজিছিল প্ৰাগজ্যোতিষপুৰ। এই প্ৰাগজ্যোতিষপুৰতে ব্ৰহ্মাই বিশ্ব-ব্ৰহ্মাণ্ড সৃষ্টি কৰি বোৱাই দিয়ালে মানস পুত্ৰ মহাব'হ ব্ৰহ্মপুত্ৰক। কামৰূপৰ পুণ্য পৰ্বত নিজৰ মানস ব্ৰহ্মা সজ্জাৰ ৰূপত ভোল গৈ কাম উল্লভ

কম্বাই বেতিয়া আৰম্ভলৈ ধৰিলে তেতিয়া অন্য হ'ল চৌবৰ্গী কলাৰ। পতিকে এইখনেই চৌবৰ্গী কলাৰ উৎপত্তি স্থান—যোৰ দেশ কাৰকণ অসম। শ্ৰীকৃষ্ণই নবকাম্ৰৰক বথ কৰি কাৰকণৰপৰা নিয়া বোল হাজাৰ গোপিনীৰপৰাই ভাৰতীয় সঙ্গীতৰ বোল হাজাৰ বাগিনীৰ জন্ম। বাণ, নবকাম্ৰ, ভগদত্ত, ভীষ্মক, বজ্জ্বাহন, হেৰৰ, ভাস্কৰ বৰ্মাৰ এইখন দেশৰ আইদেউসকল লক্ষ্মীৰ দৰে শুচিত্ৰতা, নবনতীৰ দৰে পিতৃভাৰিণী, সীতাৰ দৰে পতিপৰায়ণা আৰু চৰ্গাৰ দৰে মহিমামণি। কৃষ্ণ, সভ্যতা, ঐতিহ্যৰ গৌৰৱবাহী যোৰ দেশৰ আইদেউ ভীষ্মক জীয়াৰী কল্পিণী দ্বাৰকাৰ শ্ৰীকৃষ্ণৰ প্ৰধান মহিৰী, ভগদত্তৰ জীয়াৰী ভাস্কৰমতী ইন্দ্ৰপ্ৰস্থৰ মহাৰাজ চৰ্ণোধনৰ পাটবাণী, বাণ-জীয়াৰী উৰা আইৰ পাণি গ্ৰহণ কৰিবলৈ আহোঁতে এইখন দেশৰ মাটিত শোণিতপুৰত শ্ৰীকৃষ্ণৰ নাতি অনিৰুদ্ধই বন্দীৰ বীকাৰ কৰিব লগাত পৰিছিল, চিত্ৰলেখা আইদেউৰ বঙৰ তুলিকাত ফুটি উঠিছিল—বক্ষ, বক্ষ, গন্ধৰ্ব, দেৱতাৰ অপকণ কণ। হেৰৰ জীয়াৰী হিড়িম্বা আইদেউ আছিল মহাবীৰ ভীষ্মৰ ভাৰ্যা, পাণ্ডৱৰ প্ৰথম বোৱাৰী, দ্বাৰ গৰ্ভত জন্মিছিল কাৰকণী মহাবীৰ ঘটোৎকচ, যিয়ে স্ত্ৰায় আৰু সত্যৰ কাৰণে কুকৰ্ণে বণ প্ৰাংগণত কৰ্ণৰ একাশ্বি অস্ত্ৰত প্ৰাণ বিসৰ্জন দিছিল। মহাবীৰ অৰ্জুনেও এইখন দেশৰে বণিপুৰৰ চিত্ৰাংগদ্বাৰপৰা নৃত্য-ভংগিমা আহৰণ কৰি দিবাট বজাৰ জীয়াৰী উত্তৰাক নৃত্য শিক্ষা দিয়াৰ কথাই প্ৰমাণ কৰে যে উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ এইখন দেশতে প্ৰথম ভাৰতীয় আৰ্য সভ্যতা ঠন ধৰি উঠে। মৌ সিহিলা পতিৰ কাৰণে জীৱন আহুতি দিব পৰা সতী সাধৱী জয়মতীৰ কথা আমাৰ দেশে পাহৰিব পাৰেনে? বীৰাংগনা মূলা-গাভৰুৰ কাৰ্যই আমাৰ দেশৰ আইদেউ-সকলক অহুপ্ৰাণিত নকৰেনে? আধ্যাত্মিক বলেৰে সত্যক আঁকোৱালি লৈ পলৰ চাকত পানী আনি অগতক শুদ্ধ কৰিব পৰা 'বাধিকা শাস্তি' এইখন অসম দেশৰে বোৱাৰী নহয় মূলি কোনে ক'ব পাৰে? ইয়াতে আদি কৰি 'ডাক পুৰুষ' জম্মস্থান লেহিডঙৰ, ব'ত—'লেহিৰ তিৰী পঞ্চবাগ বুজ তইবাৰ দামবাই দিনা শিঙে হুঁজ।' ছকুৰি হাত বীৰল তিনিকুৰি হাত বহল 'বৃন্দাবনীয়া কাশোৰ' বয়ল শিল্প চানেকিৰ অপূৰ্ব নিদৰ্শন এইখন দেশৰে। অতীতৰপৰাই আমাৰ দেশত বৈজ্ঞানিক প্ৰধানতে তৈয়াৰী তাঁত, জো, শোণকপৰ আ-অলংকাৰ, কাঁহৰ বাচন-বৰ্ত্তন, মুক্তি, তাল, তোৰতাল, শবাই আহিয়ে চিনাকি দিৱে উন্নত সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ। অসমৰ চিত্ৰকলা, চিত্ৰাৰ্ছ, আলংকাৰ নিদৰ্শনে অতীতৰ পৌৰণপূৰ্ব ইতিহাসক সোঁৱৰাই নিদিয়েনে? বাথৰ-কন্দলীৰ বাথান, শুটুদেৱৰ কথাপীতা,

কথা-ভাগৱত ভাৰতীয় সাহিত্যৰ পণ্ড আৰু গম্ভীৰ জগতে আহোম যুগৰ অসম বুৰঞ্জীৰ অবিদ্যৰগীৰ উজ্জ্বল চানেকি। এই কামৰূপৰে কুমাৰ ভাস্কৰ বৰাই ভাৰত-সত্ৰাট শিগাহিত্য হৰ্ষবৰ্দ্ধনলৈ প্ৰেৰণ কৰা অতুলনীয় অলংকাৰ-কাণোৰ, বাচন-বৰ্তন, সাঁচিপাতৰ পুথি, স্নগ্ধীয়া কল্পবী, চৌৰৰ আদি অমূল্য সন্মানে চিনাকি দিয়ে এইখন দেশ সুসভ্য দেশ। সমাজ স্থিতিশীল নহয়, গতিশীল। গতিশীল জন-সংস্কৃতিৰ লগে লগে ইছলামীয়, টাই, মংগোলীয়া, শিখ, খ্ৰীষ্টান আদিৰ প্ৰভাৱ আৰু প্ৰভাৱনৰ মাজেৰে সমন্বয়ৰ বাটত ক্ৰমে অসমীয়া নব্য সংস্কৃতিয়ে ৰূপ ল'লে।

হে সুধীৱন্দ! অসমৰ কৃষ্টি, সভ্যতা, ঐতিহ্যৰ বিষয়টো ইমান বহল আৰু সমন্বয়ৰ জৰীবে বান্ধেৰা যি সেই আটাইবোৰ সামৰি হাতী মাৰি ভুককাত সুমাই থ'বলৈ আমাৰ দৰে অভাজনৰ সম্পূৰ্ণ ক্ষমতাৰ বাহিৰত। সেই ক্ষমতা আছিল পুথিৱীত একমাত্ৰ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰহে। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱেহে মহাবাজ নবনাৰায়ণৰ অমুৰোধক্ৰমে এবাতিৰ ভিতৰতে সমগ্ৰ ভাগৱত শাস্ত্ৰৰ সাৰ উদ্ধাৰ কৰি কৃষ্ণৰ গুণ-বশ বিস্তাৰ কৰিলে, 'গুণমালা' শাস্ত্ৰ ৰচনা কৰি, পিছদিনা হাতীৰ মূৰ্তিত লেখা ভুককা এটিত ভবাই বজাৰ আগত থ'ব পাৰিছিল। এনেহেন যি শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ, তেবাই অসমীয়াক সকলো দি থৈ গৈছে। গীত, বাঙ, স্তব, সঙ্কায়, নাম-কীৰ্তন, বৰগীত, ভাওনা, বোধা, সাহিত্য, ধৰ্ম, সমাজ, হাটী, ধন-পুজি, নৈতিক আন্দোলন, আহুংসা, ত্যাগ, ভোগ, বৈবাগ্য, সমাধি—আটাইখিনি শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱেহে অসমীয়াক দি গৈছে। তেৰাৰ কৃষ্টিৰ মূল কেন্দ্ৰবিন্দু শ্ৰীকৃষ্ণ। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ কৃষ্টি মানে শ্ৰীকৃষ্ণ-সংস্কৃতি তথা মানৱ সংস্কৃতি। গতিকে তেৰাৰ প্ৰচাৰিত কৃষ্টি মানৱ সংস্কৃতিৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত। কৃষ্টিৰ আঁকৰ, পৰাক্ৰম, পাণ্ডিত্য, বীৰ্য, শিক্ষা, জ্ঞান, ধৰ্ম, ভক্তি, নীতি, দয়া, কৰ্মাত জগতত সকলোতকৈ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ শ্ৰীকৃষ্ণ 'সং' (The principle of creative life) অৰ্থাৎ জগৎ সৃষ্টি, জীৱ জগতৰ কৰ্ম-প্ৰবাহ এই সকলোবোৰৰ মূলতে যি শক্তিয়ে ক্ৰিয়া কৰে। এই শক্তিৰ প্ৰকাশ কৰ্ত, যাৰ ফল প্ৰতাপ (power) তেওঁ জ্ঞান শক্তি। যিয়ে জীৱ জগতক সচেতন কৰি জ্ঞান-বুদ্ধিৰ প্ৰেৰণা দিয়ে (The principle of knowledge), জ্ঞান-বীপৰ দ্বাৰাই তেওঁ জীৱৰ অন্তৰত অৱস্থিত হৈ অজ্ঞান-অন্ধকাৰ বিদূৰিত কৰে। আনহাতে জীৱ-জগতক আনন্দভাৱে যি শক্তিয়ে ক্ৰিয়া কৰে সেয়া আনন্দৰ উৎস (The principle of delight) এই শক্তিও তেওঁ নিজে আনন্দময়, নিজৰ স্বকপানন্দ নিজে উপভোগ কৰে,—জীৱজগতক আনন্দিত কৰে। জীৱজগত আনন্দ

স্বৰূপৰ পৰাই আহিছে, আনন্দৰ দ্বাৰাই বাচি আছে, আনন্দ অতিমুখেই ধাৰিত হৈছে আৰু সেই আনন্দ ৰূপতে আকৌ প্ৰবেশ কৰিছে। সেই কাৰণে সংসাৰ জীৱা আনন্দ স্বৰূপৰ অংগ জীৱা। ইয়াকে বোলা হয় আনন্দ জীৱা। তেওঁৰেই সত্যস্বৰূপ, জ্ঞানস্বৰূপ, আনন্দ স্বৰূপ ('বিজ্ঞানমানন্দং ব্ৰহ্ম') সত্যং, শিৱং, স্তনৱং। তেওঁ জ্ঞান, কৰ্ম আৰু প্ৰেমৰ অকুৰন্ত উৎস।

শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে মাধুৰ্য্যৰ মাজত সং চিং আনন্দ সচ্চিদানন্দ শ্ৰীকৃষ্ণক কেন্দ্ৰ কৰি যি সংস্কৃতিৰ বীজ বোপণ কৰিলে সেয়েই মূলতঃ শংকৰী কলা-কৃষ্টি, শ্ৰীকৃষ্ণ সংস্কৃতি,—মানৱ সংস্কৃতি। অসমীয়াই এই সংস্কৃতিৰ মাজত দৰ্শন কৰিলে জগত আৰু জীৱন প্ৰক্ৰিয়াত থকা শুদ্ধ সমগ্ৰতাৰ ৰূপ, সচ্চিদানন্দ, সত্য। গভীৰ অন্তৰ্দৃষ্টিৰে আত্মত্যাগ আৰু মানৱ সেৱাৰ তাৎপৰ্য উপলব্ধি কৰিলে। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ কীৰ্তনত ভক্ত উদ্ধৱক শ্ৰীকৃষ্ণকই দিয়া উপদেশত বিচাৰি পালে—সমগ্ৰতা, মানৱতা, সমতা আৰু ত্যাগৰ আদৰ্শ—

সমস্ত ভূততে ব্যাপি আছে। মই হৰি।

সবাকো মানিবা তুমি বিষ্ণুবুদ্ধি কৰি ॥

ব্ৰাহ্মণৰ চণ্ডালৰ নিবিচাৰি কুল।

দাতাত চোবত যাৰ দৃষ্টি একতুল ॥

নীচত সাধুত যাৰ ভৈল একজ্ঞান।

ভাহাকেসে পণ্ডিত বুলিয় সৰ্বজন ॥

অসমৰ সামূহিক জীৱনে ইয়াৰ মাজতে বিচাৰি পালে জীৱনৰ পূৰ্ণতা, অনাবিল আনন্দৰ পথ। সমাজত প্ৰাণ প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ,—অসুন্দৰবৰণা স্তম্ভৰ বাটলৈ আগবাঢ়ি আহিবলৈ, চেতনা প্ৰেৰণাৰে সমষ্টিগত জীৱনক পূৰ্ণতাত অধিষ্ঠিত কৰিবলৈ শংকৰী কলা-কৃষ্টিৰ মাজত বিচাৰি পালে প্ৰকৃত মানৱ সংস্কৃতি—বৃত্ত নাই উচ্চ, নীচ, সাধু, অসাধু, স্পৃহ, অস্পৃহ; কেৱল আছে মাধুৰ্য—মাধুৰ্য্যৰ কাৰণে।

আমাৰ এই শংকৰী সংস্কৃতিত, দেশাত্মবোধত অহং সৰ্বস্ব স্বজাত্যবোধৰ প্ৰভাৱ নাই। পাশ্চাত্যৰ অহংসৰ্বস্ব দেশাত্মবোধৰ প্ৰভাৱত কিমান আদিম জাতি ৰাসত্মৰ শিকলিত বান্ধা পালে তাৰ সীমা-সংখ্যা নাই। তাৰতৰ্ফৰেই এদিন দ্বিগুণ কৰিবলৈ ব্যাচৰ চৌচল সৈন্ত সামন্ত লৈ নহয়, প্ৰেচৰক পৰিত্ৰাজক হৈছে। সেইবাবে অসমৰ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে ৫ এঘন নিঃশব্দ কৰিবলৈ প্ৰথমে সমস্ত ভাবভঙ্গিৰ বাৰ বছৰ ধৰি পৰ্যটন কৰিছিল কাকো পৰৱৰ্তনত কৰিবলৈ নহয়—জগতত সাদা, মৈত্ৰী, প্ৰগতিৰ বাণী, স্তম্ভৰ বাণী ওখা শ্ৰীকৃষ্ণ-সংস্কৃতি প্ৰচাৰ কৰিবলৈহে। এয়েই

শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ অসমীয়া কৃষ্টি তথা ভাষাতীৰ সংস্কৃতিৰ বিশিষ্ট লক্ষণ। তাত নাই দ্বিজ, নিপীড়িত, নিষ্পেৰিত জনগণক হেঁচি-ঠেলি বখাব বড়বড়; নাই কপটতা, ছল-চাতুৰি, হিংসা, বক্তাবক্তি। মহাপুৰুষৰ এই সংস্কৃতিৰে গাৰো, ভোট, নগা, কছাৰী, কেঁচ, কৈৱৰ্ত, কাৰ্ব্বি, মিচিং, আবৰ, অকা, বফলা, ববন, মুছলমান, ব্ৰাহ্মণ, খ্ৰীষ্টৰ মাজত সমন্বয়ৰ ভেটি গঢ়ি উঠিল। অসমৰ এই পবিত্ৰ ভূমিত আটায়ে খোজ ল'লে সুন্দৰৰ আলিয়েদি। আজান ফকীৰ, জম্মীনাথ বেজবৰুৱা, অম্বিকাগিৰী বায় চৌধুৰী, পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱা, বাণীকান্ত কাকতি, ডিম্বেশ্বৰ নেওগ, কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্য, বঙ্গনীকান্ত বৰদলৈ, মফিজউদ্দিন হাজৰিকা আদি কৰি অসমী আইৰ বহুতো সুসন্তানে অঞ্জলি অঞ্জলি ভৰি বং চটিয়ালে, ফুল চটিয়ালে। আজি এই বিশ্বনাথ চাৰিআলি—কমলাকান্ত ক্ষেত্ৰত সেইবিলাক অদেহী আত্মালৈ শত শত প্ৰণাম জনাইছে। কণকৌৰৱ জ্যোতিপ্ৰসাদেও আই অসমীৰ বুকুত চিৰ সুন্দৰক মাটিৰ জীৱনলৈ নমাই অনাৰ আদৰ্শ শংকৰী কলা-কৃষ্টিৰ মাজতে বিচাৰি পালে। তেওঁ ইয়াৰ মাজতে সোণৰ অসমৰ ছবি স্পষ্টভাৱে দৰ্শন কৰিলে—

“সোণৰ দেশৰ

মহাপুৰুষৰ

শংকৰ মাধৱৰ

সোণমূলীয়া সংস্কৃতিয়ে

পোহৰ দিয়ে

এই পৃথিৱীত

সোণৰ জীৱনৰ

মহা মনোৰাৰ

মহা প্ৰতিভাৰ

জন জীৱনৰ

সোণৰ সপোনৰ।”

বৰ অসমৰ মহান মিলনক্ষেত্ৰৰ সুন্দৰৰ পূজাৰী বিষ্ণু ৰাভায়ে গালে—

কীৰ্তন দলৰ, নাৰায়ণৰ

হওক আশাৰ শোঁথ

নাট, পীত, নাম, বৰপীত

হওক বণৰ ভূৰ্য

আহি তেওঁৰ এই অসম
হওক অসীম বীৰ্য
অসমীয়া সমনীয়া
আগবাচি বাঙ ব'ল এ
আগবাচি বাঙ ব'ল ।

লংকৰী কলা-কুটিৰ নিষ্ঠাৱান একনিষ্ঠ সেৱক ড° মহেশ্বৰ নেওগদেৱে বৰ্তমান
এই কেন্দ্ৰত আঘাৰ নমুণা। আন্তৰ্জাতিক স্তৰ্য্যাত শিল্পী ড° তৃপ্তেন হাজৰিকা-
বেৰেও ক'লে—বিশ্বৰ ভাৰতক ভাল পায়ো নিজৰ জন্মস্থানক, “নিজৰ জীৱন
ধাৰাক সন্মান কৰিয়েই, জিখি বাৰ, গাই বাৰ—

লংকৰ মাধৱ

মহা মহা সৃষ্টিৰে

উজ্জ্বল লুইতৰে পাব।”

সোণমুজীয়া কলা-কুটিৰে ভৱপুৰ এটখন আঘাৰ বেশ—ব'ঙ আঁহে বহুতো।
মিলি এক হ'ব পৰাৰ মহান আদৰ্শ। কিন্তু হায়! তথাপি আজি যেন আমি
নিজকে পাহৰি যাবলৈ উপক্ৰম কৰিছোঁ। কিয়? কাৰ ইচ্ছিত্ত, কিহৰ বাবে,
আমি আজি ভাৱে ভাইক, পুত্ৰই পিতাক, বন্ধুৰে বন্ধু চিনিব নোৱাৰাত
পৰিছোঁ? টৱাৰ উৎস ক'ত?

১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্টত ভাৰত স্বাধীন হ'ল। মহান ভাৰতবৰ্ষ খণ্ড-বিখণ্ড
হ'ল। এই কেন্দ্ৰত অসম সমষ্টিৰ (grouping) পৰা বন্ধা পৰিল যদিও ভাগ কৰা
আক শাসন কৰা (Divide and rule) চক্ৰান্তৰে অনৈক্যৰ মাজত ঐক্যৰ
স্বৰ দ্বাৰা থকা এইখন পবিত্ৰ স্বাধীন বৰ অসমলৈ অন্ধকাৰ বমাই আনিছে।
কুট-কৌশলত পৰি আহি অসমীৰ অংগচ্ছেদ হ'ল। সাঙোটি তেজৰ ধাৰ বৈ
গ'ল। মিঠা ওঠ আৰু জিতা বাঙলী হ'ল। ব্যক্তিক সমষ্টিগত জীৱনৰপৰা
জীভবাই আনি সামূহিক সংস্কৃতি আৰু চিন্তাধাৰাত বন্ধ কঠোৰ আঘাত
হানিলে। যুগ যুগ ধৰি চলি অহা মহা জীৱনৰ মিলনভূমিলৈ সাংস্কৃতিক,
ৰাজনৈতিক, সামাজিক, অৰ্থনৈতিক বিপৰ্যয় কঢ়িয়াই আনিছে। বৰ অসমৰ
বৰ বৰত আউল লাগিল। শ্ৰীতিৰ এনাৰ্জীৰ কটকটীয়া বাক্কোন মোজোক-
চে'লোক হৈ পৰিল। আপুৰুৱা লোণ-পৰশা বাটিব দুকৃত গঢ়ি উঠা মানৱ
সংস্কৃতি, সভ্যতা, ঐতিহ্যত বৰকুঠাবৰ বা' পৰিবলৈ ধৰিলে। বড়বড় চলিল বাস্তৱ
লাচিত, চিলাবায়, পিয়লি ফুল, বণিৰাৰ বেৱান, তৰুণ-স্বাধীন দেশত কেতুৰ
ঐতিবোগিতাবে—বদেশৰ উত্তৰাৰ্থৰ প্ৰতিকূলে খেলিযোৱা নষ্ট কৰিব পাৰে।

গতিকে আমি আমাৰ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে গোটেই বিষয়টো সামূহিক-ভাৱে চিন্তা কৰাৰ। এই ক্ষেত্ৰত, আমি প্ৰথমে ক'বলৈ বিচাৰিছোঁ—শংকৰ, মাধৱ, হৰিদেৱ, দাৰ্শন্যদেৱৰ গুৰুসকলে পাতি থৈ যোৱা সত্ৰ, নামঘৰ, কীৰ্ত্তনঘৰ-সমূহত কলা চৰ্চাৰ কেন্দ্ৰ স্থাপিত হওক। নাট, গীত, বৰগীত, নৃত্য, বাজনা আৰু লোকগীতৰ চৰ্চাৰ মাৰ্জ্জবেৰে মাতে বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মাজত মানৱ সংস্কৃতি পুনৰ ঠন ধৰি উঠে তাৰে ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। তেতিয়া হ'লে অসম নমৰে। মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ধৰে আমাৰ আপুৰুগীয়া সংস্কৃতিৰ ধাৰ চিৰদিন প্ৰবাহিত হৈ থাকিব। এইখিনিতে আমি ক'বলৈ বিচাৰিছোঁ—অসমৰ সোণমুজীয়া সংস্কৃতিক বজাই ৰাখিছে হোজা, খেতিয়ক-বহুৱাসকলেহে। তেওঁলোকৰ চিন্তা-চৰ্চাৰ বাবে যদি পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰিব পৰা নহয় তেনেহ'লে বাবে বাবে আমাৰ ভাৱ, সাহিত্য, সংস্কৃতিলৈ প্ৰতিবন্ধকতা আহি থাকিবই। অসমৰ বৰবৰৰ সংস্কৃতি আমি যেন বিপদাপন্ন, ৰাজনৈতিক পাকচক্ৰত পৰি বৰ্ত্তমান অসমীয়া সংস্কৃতিৰ যি ভাঙোনমুখী অৱস্থা পৰিলক্ষিত হৈছে, সেই ক্ষেত্ৰত সকলো ব্যৰ্থতা, বড়ুৱা মৰিমূৰ কৰিবলৈ আমি পৰস্পৰে পৰস্পৰ জনগোষ্ঠীৰ সংমিশ্ৰিত বহুজন সাংস্কৃতিক সন্ধান কৰিব লাগিব। আৰু তেতিয়াহ'লেহে মিলনৰ এলাজবোডাল কটকটীয়া হ'ব। এইখিনিতে আমাৰ প্ৰথম পদক্ষেপ হওক—নামঘৰ, কীৰ্ত্তনঘৰ, মঠ-মন্দিৰসমূহ পুনৰ সজীৱিত কৰি মহান সামূহিক সংস্কৃতিলৈ—ৰূপ ৰত্নৰ মেলালৈ সকলোকে আহ্বান কৰাৰ প্ৰচেষ্টা।

ইয়াৰ উপৰিও সোঁ সিদিনা চৰকাৰ আৰু ৰাইজৰ উমৈহতীয়া প্ৰচেষ্টাত অসম সংগীত-নাটক একাডেমীৰ ব্যৱস্থাপনাত বৰগীত আৰু ভাল সম্পৰ্কে গৱেষণাৰ প্ৰথম আৱলম্বিতে বন্ধ কৰি দিয়া হুৱাবখন আকৌ খুলি দিয়া হওক। অসম সংগীত সন্নিধানখনো বহুদূৰ কৰি ভোলাৰ ব্যৱস্থা হাতত ল'ব লাগে। আমাক লাগে কেন্দ্ৰীয় সাংস্কৃতিক কলাকেন্দ্ৰ। বিজ্ঞান ভিত্তিত প্ৰশিক্ষণ পোৱাৰ কাৰণে ইয়েই হ'ব আমাৰ শিল্পীসকলৰ প্ৰধান সহায়। লগতে হ'ব সাংস্কৃতিক দিশৰ বিষয়বস্তুৰ অধ্যয়ন, গৱেষণা। আমি আশা কৰিব নোৱাৰোঁনে—সাংস্কৃতিক সন্নিৱৰ্ত্তনৰ ক্ষেত্ৰত কেন্দ্ৰীয় সাংস্কৃতিক কলাকেন্দ্ৰ হৈ উঠাটো? জনগণৰ সহযোগ আৰু সক্ৰিয় পৃষ্ঠপোষকতা আমি কামনা কৰোঁ।

প্ৰাসংগিক স্বৰূপে কিছু বাতাব এবাৰ কথা ক'বলগীয়া : "ৰাজনৈতিক বজাবোৰে মানৱ সমাজৰ ৰূপান্তৰ ৰূপায়ণ কৰিব পাৰে, কিন্তু শিল্পীয়ে তাত প্ৰাণ-প্ৰতিষ্ঠা কৰি জ্বলিব কৰি তোলে।" গতিকে ইতিপূৰ্বে দেশৰ ৰাজনীতিয়ে ক'ব। বক্ত-বিধৱ বীজ

আমি যব অসম্বদ সংস্কৃতিদান সমাজ গঠন আচনি জোড়া অভিকৈ প্রয়োজন ।
এই ক্ষেত্রে আগবাঢ়ি আহিব লাগিব দেশব নবীন ডেকাচাৰ । ক'বীৰেবে
কোৱাব যবে—

“যি কি নহওক ধৰ্ম তোৰ
বাহুণ পৃথিব বিয়েই নহব
হিন্দু বা মুছলমান
বৌদ্ধ হ'ব খৃষ্টান হ'ব
মাণো মনত বাখিৰি
তই অসম্বদ ন-জোৱান ।”

এইখিনিতে আক এখাৰ ক'বলৈ বিচৰা হৈছে—যব অসম্বদ লোকপ্ৰিয় জন-
সংস্কৃতিৰ মূল উৎস । নাট, ভাণ্ডনা আহিব যবে লোকপ্ৰিয়ৰ প্ৰকৃত নিয়ন্ত্ৰণ, সংগ্ৰহ
আৰু প্ৰশিক্ষণৰ অতি প্ৰয়োজন । ইয়াৰ উপৰি আভিকাৰি বিহু অনুষ্ঠানৰ
বিসংগতিৰোৰ আঁতৰোৱাৰ কাৰণে গুণী-জানী ব্যক্তিৰ পৰামৰ্শ জোৱা বৰ্কাৰ ।
চাহ প্ৰমিতকৰ বিষয়বস্তু জনজাতীয় কৃষ্টিৰ বৰ্ণনাবোধ, নিয়ন্ত্ৰণ আৰু প্ৰণাৰ
ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয় ব্যৱস্থা ল'ব লাগে । সংস্কৃতি জগতৰ কোনো সীমা নাই—
মনৰ লাগবৰ কোনো পাৰ নাই—অপাৰ । অসম্বদ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ সাহিত্যিক,
সাংস্কৃতিক বিকাশ আমি উৰেহতীয়াভাৱে কৰিব লাগিব । একেৰে অসম্বদ
মুগ্ধ মুগ্ধ ধৰি মনৰাল কৰি অহা বড়ো, কাৰ্বি, মিচিং, বাতা, টাই, খেউৰী, ডিমাছা
আদি জনগোষ্ঠীৰ বিকাশৰ লগে লগে অসমীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতিৰো বিকাশৰ পথ
জুচল কৰিব লাগিব । বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ শিল্পী-সাহিত্যিকসকল মুক্ত মনেৰে
আগবাঢ়ি আহিব লাগিব । এই ক্ষেত্ৰত আমি উত্তম চক্ৰ খেবকটাৰী, বাজেন পাম,
শোভা ব্ৰহ্ম, বংগলচণ্ডী ব্ৰহ্ম, নিকপমা হাগজেন, বংগ তেবাং, নাহেল পাতন,
বাজেন বাতা আদি শিল্পী-সাহিত্যিকসকলৰ প্ৰচেষ্টাক নশলাগি থাকিব নোৱাৰোঁ ।

ইতিমধ্যে সাংস্কৃতিক নকালকালৰ তদাৰধানত জিলা আৰু বহুখা ভিত্তিত
বিবোৰ সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰ স্থাপিত হৈছে সেইবিলাকৰ কাৰ হোৱা উচিত বাস্তৱ
অকল্যেটোৰ শিল্প, সাহিত্য, সংস্কৃতি, তাত্ত্বিক, পদ, নাটক আদি নকলো
সাংস্কৃতিক বিশ লাঘব জনসাধাৰণক আগবঢ়াই নিয়াৰ প্ৰচেষ্টা তথা নিজৰ দেশৰ
অনুজ্ঞা সংস্কৃতি বাহিৰত প্ৰচাৰ আৰু প্ৰকাশ কৰাৰ সুবিধা কৰে । তেতিয়াহঁদে
চৰকাৰৰ সাংস্কৃতিক নকালকালৰ বাহা স্থাপিত এই কেন্দ্ৰসমূহে লোক-সংস্কৃতি
প্ৰসাৰত অবিচনা নোৱাৰ পাকি মূল আলাৰ বাধ্য ।

অসমীয়া কথাছবিৰ জগতখন কিছু আগবাঢ়ি গৈছে যদিও বৰ্ষেই মন্থৰ।
 ৰূপকৌমৰী জ্যোতিপ্ৰসাদৰ জন্মভূমি ১৯৩৫ চনতে যি সন্মান কঢ়িয়াই আনিছিল
 তাৰ পিছত নৌ সিদিনাহে ১৯৮৮ চনত আৰু বৰ্ষাৰ 'হাজীৰা চমানে বাও থান
 থান' এ 'বৰ্ষ কৰম' বাটপতিৰ সন্মান কঢ়িয়াই আনিবলৈ সক্ষম হ'ল। অভিনয়
 ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ বনিয়াৰ 'লিওপাৰ্ড পুৰস্কাৰ' (Leopard award) প্ৰাপ্তিয়ে অসমৰ
 অভিনয় জগতলৈ সন্মান কঢ়িয়াই আনিব পৰাটো সঁচাকৈ গৌৰৱৰ বিষয়।
 আনহাতে এই কথাছবিৰ কাহিনী গুৰুপ্ৰান্তভাৱে জড়িত থাকি যিসকলে চেষ্টা
 কৰিছিল আৰু কৰি আছে—সেইসকলৰ ভিতৰত নটহৰ্ষ কণী শৰ্মা, ড° ভূপেন
 হাজৰিকা, অতুল বৰদলৈ, শিৱ ঠাকুৰ, চন্দ্ৰনাৰায়ণ বৰুৱা, অমৰ পাঠক, পূজক
 গগৈ, ব্ৰজেন বৰুৱা, নিপ বৰুৱা, আনোৱাৰ হুচেইন এইসকল দেৱী-বিদেহীক
 আমি শ্ৰদ্ধাৰে স্মৰিছোঁ। তথ্যচিত্ৰৰ ক্ষেত্ৰখন আৰি বিশ্ব'ন আশা কৰিব পাৰে।
 নিৰ্মাণ হোৱা নাই। অৱশ্যে নৌ সিদিনা সাংস্কৃতিক সঞ্চালকৰ প্ৰযোজনাত
 "Where the wind blows free" তথ্যচিত্ৰখনে বাইজৰ মনৰ খোঁক কিছু
 পৰিমাণে বোগান ধৰিব পৰাটো সুখৰ বিষয়।

অসমৰ সাংস্কৃতিক উত্তৰণত অবৈতনিক আৰু ব্যৱসায়িক নাট্য দলসমূহৰ
 কৃষিকা প্ৰযোজনাযোগ্য। সেয়ে আজিৰ এই গুৰু হুহুৰ্তত অসমীয়া নাটকৰ
 অভিনয়েৰে ভ্ৰাম্যমান নাট্য দলৰ সংগঠক আৰু পৰিচালক অসম দেশৰী
 অধিকাসিৰী বাৰ চৌধুৰী, অসমৰ নাট্য আয়োজনত বৈপ্লৱিক পৰিৱৰ্তনৰ
 সূচনাকাৰী নাট্যাচাৰ্য ৰত্নজনাথ শৰ্মা আৰু তেওঁৰেই অনুগামী নটহৰ্ষ কণী
 শৰ্মালৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি দাচিহোঁ। এই ক্ষেত্ৰত ভ্ৰাম্যমান থিয়েটাৰৰ জনক শ্ৰীঅচ্যুত
 শৰ্মাকৰ আঁহৰ সকলোৰে শ্ৰদ্ধাঙ্গ পাৱ। অসমৰ ভ্ৰাম্যমান থিয়েটাৰ দলসমূহে
 বৰ্ষৰ কৰি অহা সকলোবোৰ নাটক সৰ্বাংগসুন্দৰ হোৱা হুজি ক'ব নোৱাৰিলেও
 তাৰ বাজতে হুই-চাৰিখন ভাল নাটক, আৰু হুই-চাৰিখনকী ভাল অভিনেতা,
 অভিনেত্ৰী, পৰিচালকৰ সৃষ্টি নোহোৱাকৈ থকা নাই। এয়া অসমৰ নাট্যমোদী
 বাইজ আৰু ভ্ৰাম্যমান থিয়েটাৰ সোজাৰ কাৰণে গৌৰৱৰ বিষয়।

সুন্দৰৰ পূজাৰীসকল!

আপোনাৰাজ্যক সঁচা। আপোনাৰাজ্যক সঁচা। আপোনাৰাজ্যকৰ ধৰ্ম বিব
 ভাৱৰ ধৰ্ম, কিয়নো দাঙৰেই বিব সঁচাৰ সঁচাৰ সঁচা। জন্ম, কৰ্ম, বৰ্ণ,
 জাতীয় আৰু জাতিৰ অভিব্যক্তি আপোনাৰাজ্যকৰ সঁচাৰ সঁচাৰ সঁচাৰ সঁচাৰ সঁচাৰ
 আপোনাৰাজ্যক দাবৰ প্ৰেৰী; বক্তৃতাৰদৰ্শন জিৱি বহাৰ দিৱী। সুন্দৰৰ

আবধিলাবে আপোনালোককেই অনুকম্বক খেদিব জাগিব। অসমব জাতীয় জীৱনৰ সংস্কৃতিৰ পথাৰত স্কৃতিৰ দি প্ৰবেশ দাটহে, তাক আপোনালোককেই বিনাশ কৰিব জাগিব। সংগীত, সাহিত্য, নাট্য, হাস্য, ভাৰ্য্য নকহো বিদগ্ধতে আপোনালোকৰ দায়িত্ব আছে। দেশৰ জনসাধাৰণক সাংস্কৃতিক আকৰ্ষিত দিকটক বধাব কাৰণে আপোনালোক কবি, শিল্পী, সাহিত্যিকসকলৰ অতিব কোনোবে অস্বীকাৰ কৰাব কনতা নাই। আৰ্য্যৰ জন-জীৱনৰ সাংস্কৃতিক দিবৰ বংবাৰতৈ আগুৱাই দিয়াত আপোনালোকৰ দায়িত্ব অসীম। বৰ্তমান এইটো পৰিলক্ষিত তৈছে যে আজি দেশৰ বৃহ-ছাত্ৰ শক্তিৰ দি আগবণ নেই আগবণে সাংস্কৃতিক চেতনা আৰু প্ৰেৰণাৰ ইচ্ছা বোগাইছে। এই চেতনা-প্ৰেৰণাৰে তুলন শক্তিয়ে শান্তি প্ৰগতিৰ বাটত আগুৱাই যাব পাবিব হুজি আৰ্য্যৰ বিধান হৈছে। পূৰ্ব ভাৰতীয় দ্বাৰীন অসমৰ সোণমুজীয়া সংস্কৃতি—যত্ৰা পিৰাম্ কন্ববৰ সাংস্কৃতি। নেই সোণমুজীয়া সংস্কৃতিৰ জয় হওক। আৰ্য্যৰ চিৰ নবন্ত দেৱাৰ ধজি বাইজ। আজি নবাৰে যন-প্ৰাণ হুহুৱ হওক। শেবক, আৰ্য্যৰ আইক-বক্তব্য কষ্ট-বিচ্যুতিৰ কাৰে আঁচল পাতি কৰা বিচাৰিতোঁ। লগতে আজিৰ সাংস্কৃতিক বদ্যাবোহৰ শুভ-ভেদাধন। (ব-বণা কাকটোঁ।) আৰু আজি স্কলৰ স্কলিৱেদি খোজত খোজ মিলাই গাই বাওঁ—

ব'জ ঐ স্কলবৰ
আজি আজি ব'জ।
অশান্ত পৃথিৱীৰ
খেদি মিলাচৰ
পোহৰৰ পতি খেদি ব'জ।
অজান আঁজাৰ
কালি আনিবাৰ
কচিৰ নবতাবে টোজ।
দুৰ্গিৰ পৰিহিত
পতিশীল নবাজত
নকুলৰ উঠে নহাবোজ
নত্যা স্কলবৰ
আমি নববজ
স্কলবৰ আজি আজি ব'জ।

কবি সন্মিলনীৰ উদ্বোধনী ভাষণ

—অজিত বৰুৱা

বন্ধুসকল,

অসল সাহিত্য সভাৰ এই কবি-সন্মিলন উদ্বোধন কৰিবলৈ আমন্ত্ৰণ পোৱাত মই কৃতজ্ঞতাৰ্হ অশ্রুতৰ কৰিছিলোঁ। তথাপি সভাৰ কৰ্মকৰ্তাসকলক মই সনিৰ্বন্ধ অনুৰোধ জনাইছিলোঁ। যোক যাতে এই কৰ্মৰ পৰা অব্যাহতি দিয়া হয়, কাৰণ কিছুমান শ্ৰান্তিগত কাৰণত এই কৰ্ম সম্পাদন কৰা যোৰ পক্ষে সম্ভৱ নহয়। কিন্তু যোৰ প্ৰতি স্নেহবশতঃ তেওঁলোকে যোক একোপধ্যেই নেৰিলে। এই স্নেহাভিপ্ৰায়ৰ কাৰণেহে মই তেওঁলোকক ধন্যবাদ জনাইছোঁ—নিৰ্বাচনৰ কাৰণে নহয়। কাৰণ মই এক অখ্যাত সাহিত্যকৰ্মী। যোৰ কাব্যকৰ্মৰ পৰিমাণ আৰু ওজন—এই দুয়োৱেই সামান্য। বক্তৃতাভাৱে মই এজন চৰকাৰী চাকৰিয়াল আছিলোঁ—সেই বহুনিশ্চিত আয়োজাগোষ্ঠীৰ এজন। অধ্যাপক বা সাংবাদিক আনকি খ্যাতিকাম বাজনাৰীতকীৰ্তী পৰ্যন্ত নহয়। গতিকে এই মহৎ সামাজিক সন্মান যোৰ কাব্য নাছিল আৰু প্ৰাপ্যও নহয়। অসল সাহিত্য সভাই যোক দুৰ্বৰ কৃতজ্ঞতা ভাৱত অবনত কৰিলে।

আপোনাসকলক উপদেশ দিয়াৰ খুটতা মই নকৰোঁ। তত্পৰি, উপদেশ দিয়া যোগ প্ৰভাৱ-বিকল্প। প্ৰত্যেকৰ নিজৰ বিধান নিজৰ থাকক—কোনো সঙ্কলনক যোৰ নিজৰ মতলৈ আনিবৰ যোৰ কোনো স্পৃহা নাই। কিন্তু মত প্ৰচাৰ বা মত প্ৰসাৰৰ আকাংক্ষাৰ জগত যোৰ কোনো বিৰোধ নাই। মত প্ৰচাৰৰ স্বাধীনতা, মত পোষণৰ স্বাধীনতাৰ সমানেই স্বীকাৰ্য।

নিজৰ উপলক্ষৰ পৰা আপোনাসকলৰ আগত যাত্ৰ কেইটামান কথা নিবেদন কৰাৰ অনুমতি প্ৰাৰ্থনা কৰোঁ। সেই কথাকেইটা অতি সংক্ষিপ্ত আৰু কেৱল যাত্ৰ কাব্যকৰ্ম সম্পৰ্কে। এইবিলাক সম্পূৰ্ণতাৰে যোৰ অতিক্ৰান্ত আধাৰত বৰ্চিত।

প্ৰথম, যোৰ মতে কাব্যকৰ্ম এটা ব্যক্তিগত ঐকান্তিকী লক্ষ্যৰ অৰ্হীট।

এই সাধনা হুত্ব, অথচ ইয়াৰ সিদ্ধিৰ পৰা এটা অবিচ্ছেদ্যৰ শ্ৰীতি বা আনন্দৰ উদ্ভৱ হয়। প্ৰাথমিকভাৱে এই আনন্দ লেখকৰ। ইয়াক পাঠকৰ মনত সঞ্চার কৰি পাঠককো আনন্দ দিবৰ চেষ্টা লেখকে কৰিব পাৰে, কিন্তু অতিম বিচাৰত পাঠকৰ মনৰ আনন্দ আৰু লেখকৰ মনৰ আনন্দ ঠিক একে বস্তু নহয়। সংস্কৃত সাহিত্যতাত্ত্বিক অভিনৱগুপ্তই দিয়া টোকাৰ ভিত্তিত আৰু এখন সাহিত্য-তাত্ত্বিক হেমচন্দ্ৰই কৈছে :

কবোতি কীৰ্ত্তিঃ শ্ৰীঃ৫৫ সাধু-কাব্য-নিবেষণম্

তথাপি শ্ৰীতিৰেব প্ৰধানম্।

শ্ৰীতিয়েই প্ৰধান। এই শ্ৰীতি লেখকৰ, কেতিয়াবা এই শ্ৰীতি পাঠকৰ, এক বিৰল স্থিতিত হয়তো হুয়োবো। কিন্তু এই শ্ৰীতি সাধাবণতে অল্পতৰ কৰা শ্ৰীতি নহয়। এই শ্ৰীতি এক অৰ্থত নৈৰ্ব্যক্তিক বসান্বাদ। এই বস হৈছে বিশেষাৰ্থক সাহিত্যবস বা সাহিত্যপ্ৰবৃত্ত অল্পতৰ অৰ্থাৎ ইংৰাজীত ক'বলৈ হ'লে 'এম্বেটিক ইমোছন।'

পুণ্যলোক অভিনৱগুপ্তই আৰু কৈছে যে কাব্যৰ দ্বাৰাই বসৰ উৎপত্তিও নহয়, অভিব্যক্তিও নহয়। অৰ্থাৎ অল্প ধৰণে বিশ্লেষণ কৰিলে ইয়েই প্ৰতীয়মান হয় যে কাব্যৰ বস নৈৰ্ব্যক্তিক। বাস্তৱ ঘটনাক প্ৰত্যক্ষ কৰিলে যি অল্পতৰ হয়, কাব্য পাঠ বা প্ৰৱণ কৰিলে হোৱা অল্পতৰ তাতকৈ বেলেগ। প্ৰমাণ এই যে স্টাৰ্চাৰ্টকৈ হোৱা ককণ ঘটনা বাবে বাবে চাবৰ ইচ্ছা নহয়, কিন্তু কাব্য বা নাটকত ঘটনা ককণ ঘটনা, যেনে—সীতা হৰণ, বাবে বাবে চাবৰ মন যায়। গতিকে কাব্য পাঠৰ অল্পতৰ ব্যক্তি-নিৰপেক্ষ। ই হৈছে সাহিত্য-মূল ভাবাবেগ, বাস্তৱ-মূল ভাবাবেগ নহয়।

একে বসত বিংশ শতাব্দীৰ প্ৰথম ভাগৰ কবীটো নৱজোচক বেৰি হু'ভাৰ্মোৰ :
এ'ণ্ড বো ভেথ পাথ্ৰু আভেক লুই চমেবোক্তিও প্ৰপ্ কি এ মেবোক্তিও
এম্বেটিক্—সুকাব্যই তাৰ মিকল বিশিষ্ট ভাবাবেগ বহন কৰে। এই ভাবাবেগ সাহিত্য-মূল ভাবাবেগ।

দ্বিতীয়তে, এই কট্টিন আৰু সুখীৰ্ণ সাধনাৰ বাৰ্ণ হ'ল যিবিৰ সুখজাৰ জায়েদি। দ্বিতীয় দশম-একাংশ শতিকাৰ সংস্কৃত সাহিত্যতাত্ত্বিক কল্পটই কোৱাৰি এই সুখজাৰ হ'ল—প্ৰথমতঃ সুংপতি অৰ্থাৎ চৰ্চ, আৰু দ্বিতীয়তে অভ্যাস—
বাৰে বাৰে নিৰবিচ্ছিন্নভাৱে লেখি থকাৰ অভ্যাস।

কিন্তু কাব্যকৰ্ম-অভিভাৱীৰ কাৰ্য্যে ইয়েই যথেষ্ট বৰং। ইয়াৰ উপৰিও

ভেঙেই থাকিব জাগিব প্রতিভা—যাক আঁক এজন সংস্কৃত সাহিত্যভাষিক বাঙ্গালক
কুন্তকে কৈছে ‘কবিতা-গোপাল’ বুলি। কুন্তকৰ মতে এই কবিতা-গোপাল অসম্ভবতঃ
অৰ্থাৎ সহজাত। যদি এই মন্তব্য প্রকৃতভাবে বিশ্বাস কৰোঁ—কেনহে চৰ্চা বা অধ্যয়ন
যাবাই এজন সাহসী নারীক কবি হ’ব মোহাবে। কিন্তু অল্প বয়সে অতীত
নাই। কোনো কোনো বীজানব মতে প্রতিভা উৎপাদ্য। প্রতিভা, কৰ্ম বা
ইংৰাজীত ‘কাজচাব’ৰ দ্বাৰা উৎপাদিত কৰিব পাৰি।

মি বি কি মহাশয়, চৰ্চা বৰ্তমানৰ কাব্যকৰ্ম-অভিযাচীন কাৰণে অপরিহার্য আঁক
চৰ্চাৰ সৰ্বপ্রধান অংগ হ’ল যোৰ মতে অধ্যয়ন। যদি বক্তব্য-কবিৰ বা লোক
কবিৰ অস্তিত্ব অস্বীকাৰ কৰিব খোজা নাই। কিন্তু ভেঙেজোঁক বিবজ, অলাভাত,
ব্যক্তিবকী। যদি সত্যাত্মকভাবে প্রবোধ্য সূত্রবিজ্ঞানকে উল্লেখ কৰিহেঁ।

পৃথিবীৰ পৰিসৰ সৰু হৈ অহাৰ লগে লগে, নানা জাতিৰ ভাবব
আধান-প্রধানৰ লগে লগে, পৃথিবীৰ আঁক নিজৰ বৈশিষ্ট্য বহুতো ভাষা
শিকার ভ্রমোগ ঘটাব লগে লগে, বিচিত্র আঁক বিভিন্ন অধ্যয়নৰ সূত্রোগ-
সূত্রিগ দাঙিছে। কাব্যকৰ্মীসকলে এই সূত্রিগ সূত্রোগ ল’লে ভেঙেজোঁকৰ
সাহিত্যকৰ্মৰ উৎকৰ্ষ দাঙিব বুলি যোৰ ধাৰণা। ক’ব পাৰোঁ যে অল্পতঃ যোৰ
সাহিত্যকৰ্মৰ কিছু উন্নতি অধ্যয়নৰ পৰা হৈছে আঁক কিছু নতুন প্রয়োগ কোণতো
যদি আৱত কৰিব পাৰিহেঁ। আশাৰ নিজৰ ভাষাৰ জননী! সংস্কৃতৰ লগত
আপেক্ষিকভাবে গভীৰ পৰিচয়ও যোঁক উপকৃত কৰিছে। আপোনাৰলগৰ
আগত এইখিনি কথাও উল্লেখ কৰাৰ প্রয়োজন যোঁব কৰোঁ।

ভূগৰ কথা যে এই বিশ্বজনীন ভাষা সৰুৰ আঁক ভাষাৰ সূত্রিগ কল্পত
অসমৰ কাব্যকৰ্মীসকলৰ মানসিক বিপ্লবৰ বিস্তীৰ্ণ হৈছে। ইয়াৰ লগতে যদি
অসমৰ প্রাচীন জীৱনৰ আঁক অসমৰ গাঁৱৰ মৈলগীক বৈশিষ্ট্যৰ প্রতি গভীৰ
নিৰীক্ষা নিক্ষেপ কৰা হয়, অসমীয়া কাব্য অনন্তসাধারণ হৈ উঠিব বুলি যোৰ
বিশ্বাস। অসম বৈয়াকৰণিকগণী হ’লেও উল্লেখ কৰিব খোৱেঁ। যে অসমীয়া
ভাষাৰ সাদৰাচক বিশেষতাই অসমীয়া কাব্যক এক বিশিষ্ট ধৰণে অসংকৃত কবিৰ
বিষয়ে অসমীয়া ভাষাক অল্প ভাষাৰ লগত অসমীয়াৰ সাদৰতাৰ পৰা পৰিত্ৰাণ কৰিব।
যেন-কিষেণৰ অংকন শিল্পৰ চৰ্চাই যেনেই আঁক কাব্যৰ বিবৰণত হিচাপে
যোঁবাব ব্যৱহাৰ লিখাইছে, অসমৰ প্রাচীন জীৱনৰ নিৰীক্ষাই যোঁক লিখাইছে
আশাৰ কাৰণী গাইজনীৰ লগত আশাৰ সাহু-জীৱীৰ সাদৰতাৰ কথা, আশাৰ
জীৱন সাদৰিৰ বিবৰণনিৰ সূত্রিগৰ লগত আশাৰ সাদৰীৰ ভেঙেৰ সাদৰী।

পৃথিৱীৰ শ্ৰেষ্ঠতম সাহিত্যকৰ্মৰ জগত আৰম্ভ পৰিচয় এতিয়া নহয়। আৰম্ভ
নিজৰ সাহিত্যকৰ্মৰ তাৰ জগত তুমি কৰি চাব লাগে।

অধ্যয়ন আৰু নিৰীক্ষা, জগতে স্বাভাৱ্যভাৱে, স্বাভাৱ্যভাৱে, স্বাভাৱ্য
ভাৱ্যভাৱে। তাৰ কথা হ'ল আগুৱাই যিখিছে—আকৌ বোকাৰো। আৰু বই
বোৰ মজ্জাত অৱতৰ কৰে। সেয়েহে উজ্জ্বল বোৰ অৱশ্যে পতন পৰিছে।

হ'ল অৱশ্যে তাৰ পাছো পৌৰাণৰ দৰে

বিষ ব্ৰহ্ম'ণ্ডৰ বোৰ মনোহাৰ।

কাব্য প্ৰয়াসৰ এই কঠি। সাধনাত সিদ্ধি লাভ হ'ব কেতিয়া? সিদ্ধি হ'ব
তেতিয়াই, যেতিয়া সাধকে নিজে আৰু পাঠকেও স্পষ্ট দেখিবলৈ পাব যে সেইজন
কাব্যসাধকৰ দৰে আৰু কোনোৱেই জেখিব নোৱাৰে—ভেঙে এটা স্বকীয় বচন-
ভঙ্গী, নিজৰ বচনাধীৰ বিচাৰি পাইছে বাক অৱ কোনোৱে আৰু অৱতৰ
কৰিব নোৱাৰে। অৱশ্যে জগত নিকট সাদৃশ্যৰ পৰাও ভেঙে উজ্জ্বল পাইছে।
ভেঙে গৈ উঠিছে একক, অনন্ত, অনন্তকৰণীয়—ঐক্য নিজৰ দৰে।

আৰু এটা কথা বই দৃঢ় প্ৰত্যয়েৰে বিচাৰি কৰোঁ। সি হৈছে আৰু একম
মুঠা সাহিত্যভাৱে ৰাখিব উক্তি:

পতন কৰীনাং নিকৰং হৱতি।

পতনকৰীনাং হৈছে কবিসকলৰ উৎকৰ্ষৰ কথাটো মিল। বিকলে সাৰ্থক বুদ্ধি-
সুখল সম্পন্ন আৰু জগে জগে স্নেহমাৰ সাংগীতিক স্নেহমাৰ ধ্বনি-সময়সূক্ত পতন
জেখিব নোৱাৰে ভেঙে সাৰ্থক কাব্য বচন কাব্য পৰাটো কঠিন। বই নিজে
পতন জেখাৰ এই প্ৰয়াসত বহুদিন ধৰি নিজক নিযুক্ত কৰিছে। তাৰ পৰা বোৰ
কাব্য কৰ্মই এটা নতুন যাত্ৰা পোৱা বুলি বোৰ নিজৰ ধাৰণা।

ইয়াতে ইজ-বাকিন বৃন্দৰ কবি টি. এছ. এজিষ্টৰ এবাৰ কথা কয়
প্ৰতিধাৰণাৰ্থে:

"হোৱাট ক্যান বি এজিষ্ট বিট্‌ন ইন এ'জ ইজ বোটাৰ বিট্‌ন ইন এ'জ।"
বি কথা পতনো জেখিব পাৰি তাক পতন জেখাই তাল।

এইবিধভেদে প্ৰায়পৰ্যপতন হ'ল—কাব্যত, সাহিত্যত, আধুনিকতাকৰ্মৰ কথা।
সাধাৰণিক বাক্যে নিশ্চয় স্নেহমাৰ বা স্নেহ-সাহিত্য হ'ব পাৰে। কিন্তু প্ৰাথমিকভাৱে
কাব্য এটা শিল্প-কলা। তাৰ নিজৰ বচন আৰু প্ৰয়াস কোনৰ আৰ্হে উৎকৰ্ষ-
স্বাভাৱ্যৰ পৰি আছে। এই বিধিৰ পৰীক্ষাৰ সাধনাই শিল্প-কলা হিচাপে কাব্য

সৃষ্টি সাৰ্থক। ভাৱপূৰ্ণ আংশিক আপোনাৰকল্পৰ উপলব্ধ হওক—এই তত্বেই থাকিব। সংগীত যেনেকৈ তাল, মান, জয়যুক্ত, কাব্যও সমানভাৱেই তাল, মান, জয়যুক্ত। যুক্ত হুন্দই যথেষ্ট স্বাধীনতা আনা নাই। যুক্ত হুন্দৰ বাস্তৱ তাল, মান, জয় সৃষ্টি কৰা যাত্ৰাবৃত্ত হুন্দত কৰাতকৈ বহুত বেছি দুঃসাধ্য।

শিল্প-কলাৰ উদ্দেশ্য সম্পৰ্কে বিংশ শতাব্দীৰ পৰ্য্যায় পূৰ্ব, দৃষ্টা আৰু বৈজ্ঞানিক বন্য জীবনব্যৱস্থাৰ কথা যোৱা সত্য যেন লাগে। সকলো কথাতেই খুঁত থাকিব পাৰে। তথাপি আপোনাৰকল্পৰ বিচাৰৰ বাবে থ'লোঁ। তেওঁ কৈছে, “শিল্প-কলাই এনেধৰণৰ জাতীয়তা-অতিক্ৰান্ত, বাজনীতি-অতিক্ৰান্ত প্ৰযুক্ত্যৰ সৃষ্টি কৰিব লাগে যাক কোনো সংকীৰ্ণ জাতীয় বা বাজনৈতিক গোষ্ঠীয়ে স্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰে। শিল্প-কলা নিজৰ লক্ষ্যৰ প্ৰতি বিশ্বাস-হস্তা হ'ব যদিহে সি কোনো বাজনৈতিক উদ্দেশ্যত ব্যৱহৃত হ'বলৈ সক্ষম হয়। শিল্প-কলা, কাব্য আৰু চিত্ৰ-কলাত প্ৰচাৰধৰ্মিতা হৈছে অস্বাভাৱিক বিচাৰত নিবন্ধিত পৰিৱৰ্তন। সংগীত, যদিও সি সংঘৰ্ষী উৎসাহ জগাই তুলিবলৈ সক্ষম, সৌভাগ্য-বশতঃ সংগীতে কি বিষয়ত স্তন্যোত্তৰ উৎসাহ হ'বলৈ উৎসাহিত হৈ স্তন্যোত্তৰ সৃষ্টিক-তাৰে নিৰ্দিষ্ট কৰিব নোৱাৰে। সেই কাৰণে গোড়া সামন্ততান্ত্ৰিক ভাষাপন্ন বুদ্ধিও বাৰ্চাইয়েক গীতৰ সংগীতৰ উদ্দীপক সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰিব পাৰে—যদিও সেই সংগীতৰ কথাভাগৰ ভিতৰত আছে যে সামন্ততান্ত্ৰিকৰ অপৰিৱৰ্তিত ভাষাৰ মাটিৰ সাৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা উচিত “দী ট এ'প্ল'ৰ অক্ৰেভে নো চিষ্ট।” কথৰ বিষয়, সাহিত্যত এই বিবৃতিৰ সম্ভৱ নহয়।

সৰ্বশেষত বাজানক কল্পনাব্যবহাৰৰ সংজ্ঞাৰ্থক প্ৰশ্নটো উচ্চাৰণ কৰি যাই এই কবি-সম্মিলনৰ উদ্বোধন কৰিলোঁ :

শব্দাৰ্থে সহিতো বক্তৱ্য কৰিব্যাপাৰশালিনি।

বক্তৱ্য সহিতো কাব্যত তদ্ব্যবহাৰকাৰিণি ॥

আপোনাৰকল্পৰ কাব্য-কৰ্ম উদ্ভিদ অৰ্থাৎ বসন্তকালৰ আশীৰ্বাদকাৰী হওক।

কবি সন্মিলনৰ সভাপতিৰ ভাষণ

— চুৰাউলীৰ আহবন্দ

— অসম সাহিত্য সভাৰ বটপঞ্চাশতৰ অধিবেশনৰ মূল সভাৰ প্ৰকটাত্মক সভাপতিদেৱ, বিশিষ্ট অতিথিবৃন্দ, অত্যাৰ্থনা সমিতিৰ মাননীয় সভাপতি মহোদয় প্ৰমুখঃ শ্ৰদ্ধেয় সম্ভবৃন্দ, নিমন্ত্ৰিত কবিসকল আৰু সমবেত ৰাইজ,—

শীতৰ্ত্ত প্ৰকৃতিৰ বুকু ভেদি বাগৰি অহা বা ছাটিৰ হিম চেঁচা পৰশত বেহু-মন জুৰ পেলাবৰ মানসত আজি আপোনালোক আহি ইয়াত সমবেত হৈছেহি। কবি-সন্মিলনৰ নিচিনা এটি পৱিত্ৰ অমূল্যমানত সন্মিলিত হোৱা আপোনালোক সকলোলৈকে হিয়া-ভৰা ওজগ জনাইছে। আজিৰ এই পৱিত্ৰ অমূল্যমান পৰিচালনা কৰিবৰ কাৰণে পোৱা অপ্ৰত্যাশিত আমন্ত্ৰণৰ বাবে অসম সাহিত্য সভাৰ কৰ্মকৰ্ত্তা তথা অত্যাৰ্থনা সমিতিৰ উত্তোক্তাসকলেই হ'ব তৰা কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

মূল সভাৰ সভাপতিদেৱ তথা সন্মাননীয় কবি শ্ৰদ্ধেয় মহাকাব্য বৰুৱাদেৱ, প্ৰথিতযশা কবি স্বৰ্গীয় কহলেশ্বৰ চলিহাদেৱ, কবিতা কৌৱৰ অৰেশ্বৰ চেতিয়া কুকনদেৱ, লক্ষপ্ৰতিষ্ঠ কবি ড° বৰেন্দ্ৰ বৰাদেৱ, দৰবা কবি ভবানন্দ বাৰুখোৱাদেৱ, সন্মাননীয় কবি-শ্ৰীতিকাৰ "ভোম্বাৰ ভেজ"ৰ কবি কেশৱ মহন্ত, "অৱগাহনৰ মুহূৰ্ত্ত"ৰ কবি-শ্ৰীতিকাৰ ড° লক্ষ্যহীৰা দাস, "বঙা জিয়া"ৰ কবি অসম সাহিত্য সভাৰ বিদ্যায়ী সভাপতি মহিষ বৰা, "সুখীৰ্ষ দিন আৰু ধূত"ৰ বশন্তী কবি নিৰ্জল প্ৰভা, বৰদলৈ, লক্ষ-সচেতন কবি মলিনীধৰ তট্টাচাৰ্য, "মন কাগজৰ দাঁও"ৰ বাৰ্ণনিক কবি হৰি বৰকাকতি, "ছাটিৰ স্বপ্ন"ৰেখা জনতাৰ কবি বাৰ পট্টে, "সুগন্ধি পখিলা"ৰ প্ৰেমিক কবি হীৰেন তট্টাচাৰ্য, নিৰ্জনতাৰ কবি প্ৰবুল জুঞা, "আলোড়িত অন্ধকাৰ"ৰ কবি বিনেশ গোস্বামী, "সোমৰিবিৰ সোমৰণী"ৰ কবি হীৰেন বৰ্ত্ত—আৰু সন্মাননীয় লক্ষপ্ৰতিষ্ঠ কবিসকলে অলঙ্কৃত কবি বোৱা এই পৱিত্ৰ আসন্ন বহাৰ ফুটো আৰাৰ নাই। তথাপি অপ্ৰত্যাশিতভাৱে পোৱা নাহব নিমন্ত্ৰণ উপেক্ষা কৰিব মোৱাৰিয়েই আপোনালোকৰ নিৰ্বেশ মানি ইয়াত উপস্থিত হৈছোঁহি—কচা-টুটা বোৰ কাৰ্জনা কৰাব আশাৰে।

শ্রুষ্টিৰ পাণ্ডৱিতে কবিতাৰ জন্ম। বিশ্ব স্রষ্টাই এই মহান বিশ্ব শ্রুষ্টিৰ সময়তেই যেন সমগ্ৰ মানৱ জাতিৰ এটি শৃঙ্খলিত মহা জাগতিক ব্যৱহাৰে পৰ খেদি সমগ্ৰ বিশ্বৰ যুগ্মৰেখি যেন অৱবহ প্ৰতিধ্বনিত হৈ উঠিছে এটি কাকণ্যৰ জ্বৰ। কাকণ্যৰ পৰাই যেন জন্ম কবিতাৰ। মহাকবি এৰি বাস্তৱিক—

“হা নিবাহ প্ৰতিষ্ঠাং অৱগমঃ শাস্ত্ৰী সযাঃ

যং ক্ৰৌঞ্চমিধূনাদেকমবধি কাৰমোহিতম্”

এই মহান শ্লোকৰ পৰাই শ্রুষ্টি হৈছিল ভাৰতীয় কাব্য-জগত। মহাকবি মিল্টনৰ ‘Paradise Lost’ মহাকাব্যও শ্রুষ্টিৰ আদিম ককণ জ্বৰৰ এক যুগ্ম প্ৰতিধ্বনি। বহু যুগৰ পিতৃত আধুনিক যুগৰ বিশ্বকবি বৰীজনাথোও যেন বিশ্ব স্রষ্টাৰ অঘোৰ নিৰ্বেশৰ যুগ্মত লুকাই থকা অন্তৰ্নিহিত ককণতাৰ কথাকেই কবিতাৰ ভাৱে কৈ গৈছে—

“এ অনন্ত চৰাচৰে বৰ্গ-বৰ্ত্য ছেয়ে

লবচয়ে পুৰাতন কথা

লবচয়ে গভীৰ ক্ৰন্দন ‘যেতে নাহি বিশ্ব’

তবু হায়—যেতে দিতে হয়

তবু চলে বান”.....

শ্রুষ্টিৰ পাণ্ডৱিৰে পৰা আজিলৈকে সমগ্ৰ বিশ্বকবি মানৱ জাতিয়ে আত্ম-প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে অৱবহ সংগ্ৰাম কৰি আহিছে—এই মহান, জুজুৰ, লম্বলম্বৰ জগত প্ৰতিষ্ঠাৰ নপোষত। কাকণ্যৰ মাজেৰি জন্ম লাভ কৰা মানৱৰ আদিম আত্মাই যেন কাব্য শ্রুষ্টিৰ প্ৰেৰণাত্তেই অগ্ৰসৰ হৈছে মহা-বিশ্বৰ মহা-মানৱৰ অবিবাদ প্ৰাণ চকল তৰঙ্গ প্ৰবাহত। এই বাজা চিৰন্তন,—অবিবাহ এই বাজাপথ। মানৱ প্ৰাণৰ লুকোৱাৰ ভাৰবাৰি যেন প্ৰকাশ বিচাৰি চকল হৈ উঠিছে আত্ম-প্ৰতিষ্ঠাৰ বিবাদ-বিহীন সংগ্ৰামত। বিশ্বৰ কাব্য জগতৰ জুৰতে জ্বৰ বিনাই ভাৰতীয় কাব্য জগতত। ধাৰমান হৈছে এক মন-শ্রুষ্টিৰ উজ্জ্বলমাত মনজাগৰণৰ অবিবাদ তৰঙ্গ-প্ৰবাহত। ভাৰতীয় কাব্য-সাহিত্যৰ ভিতৰত বহুৰ কাব্য-সাহিত্যই সমগ্ৰ বিশ্বতে আত্ম প্ৰতিষ্ঠাৰ পথ ভৈয়াৰ কৰি এক সজ্জানিত আশনত নিজকে প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ লক্ষ্য হৈছে। বিশ্বকবি বৰীজনাথৰ পিতৃতেই কিত্ৰোহী কবি কালী মজল ইছলামৰ অৱিবৰী কবিতাই সমগ্ৰ ভাৰতত তথা বিশ্বৰ কাব্য-সাহিত্যত এক সজ্জানিত আশন লাভ কৰিবলৈ লক্ষ্য হৈছিল।

কবিতাৰ জন্মৰ বিষয়ে লিখাৰলৈ লিখাৰলৈ লক্ষ্য কৰি প্ৰতিষ্ঠা ইয়াৰী

কবি প্ৰকৃতিপ্ৰেমিক হওঁহেৰে কৈছিল—“Poetry is the spontaneous overflow of powerful feelings.”—কবিতা শক্তিমাণী চিন্তাৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত প্ৰকাশ।
 যেতিয়া আৰ্গন্ধে কৈছিল—“Poetry is the criticism of life.”—
 কবিতা জীৱনৰ সমালোচনা।
 হৰণী কবি জন্ম কীট-হে কৈছিল—“Poetry of birth is never dead.”—বিনশীয়া বিশ্বৰ অন্তৰ-কবিতাৰ যুগ্ম আই।
 সাহিত্যবধী বেজবৰুৱাৰে কৈছিল—

“শোকৰ সজীৱিত সিটি বিবাহৰ হুৱ
 আতুৰৰ হুনিয়া মোতক চকুৰ
 বেজাবৰ ক’লাবেধ কুলা তুৰিত
 বিশ্বৰাৰ বুকুৰটা বাতনা কাতৰ।

.....

প্ৰকৃতিৰ কামনাৰ সৌন্দৰ্য বহুত
 কবিতা কল্পনাৰ কবিৰ সাহিত্য।”

সাহিত্য পত্ৰটি পঢ়োঁতে গোহাঁঞি বৰুৱাৰেৰে ভাষাত—

“নিৰাতী বিশ্বৰ ভাষা এক অসমত
 অসমত ভাষা হেতু মাননী হুৱাব
 নতীৰ কবিতা পঢ়ি এই মনত
 নিৰাতীৰ কল্পনা কবি অজব অজব।”

‘অঞ্জলি’ আৰু ‘নিবেদন’ৰ কবি ফুৰ্ণেৰৰ শৰ্মাৰেৰে ভাষাত—

“মাহুৰ চিত্ত আৰু কল্পনা গছত
 ফুলা তুমি এগাহি গোলাপ
 বঙা আহে গোছো আহে তিতা নিয়বত
 গৰা গুৰি বহি পোৱা ভাপ।”

অনি কবি বিনয় চন্দ্ৰ বৰুৱাৰেৰে কবিতাৰ সংজ্ঞা—

“অতি আনন্দৰ দোষে কবিতা
 মিষ্ট ভাৱেৰে মেচাৰা বৈ
 গুৰি বেপাৰীয়া গুণ মনোৰা
 কৰুণা মাতেৰে কথাটি কৈ।

মান্না বহি ডাব তেদিব নোৱাৰা
 আঁতৰতে থকা নেচাপি কাৰ
 লুহুজি লুহুৰা চুই নকৰিবা
 কবিতা-ফুলৰ বিকৃতি নাশ ।
 অতিকে কোমল জানিবা কবিতা
 কোমল সাজেবে কঠিনো চাকে
 চুলে জঁয় পৰে ফহিয়াই চালে
 সত্য বিকাশে প্ৰতিটি পাকে ।

‘আকাশৰ চিঠি’ৰ কবি মাণিক গগৈৰ কল্পনাত—

“কবিতাৰ কোনো সংজ্ঞা নাই
 প্ৰতিটো মানুহেই একোটি কবিতা
 কবিতাৰ সংজ্ঞা নাই
 কবিতা—প্ৰাণোচ্ছল মানুহৰ
 অবিৰাম তবঙ্গ প্ৰবাহ”

এই সংজ্ঞাহীন কবিতাৰ বাৰ্তাবাহী মানুহৰ বুকুৰ ভিতৰতে লুকাই আছে শক্তিশালী চিন্তাধাৰাৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত প্ৰকাশৰ মহা-বাণী। সমাজ ব্যৱস্থাৰ পৰিবৰ্তনৰ লগে লগে মানুহৰ মনৰ স্বাভাৱিক চিন্তাবাদিৰো পৰিবৰ্তন হ’বজৈ বাধ্য। বোমাষ্টিক যুগৰ কবিতাৰ প্ৰাণ-চকল তবজুই এসময়ত অসম্ভব-ভাবতৰ-বিপৰ কাব্য-শ্ৰেণীসমলক বোমাষ্টিক কবি ফুলিছিল। ভেঁতগাঁৱৰ সমাজ ব্যৱস্থা আছিল স্বচ্ছল—অভাৱ-অনাটনে মানুহৰ দৈনন্দিন জীৱন বাত্ৰাত কোনো বাধাৰ সৃষ্টি কৰা নাছিল। জীৱনত আছিল অকুৰন্ত সময়। গতিকেই প্ৰাণৰ তবজান্নিত ভাবধাৰাক সৃষ্টিমান কবি তোলা কাৰ্য্য কটনাধ্য নাছিল। কবি প্ৰাণ উৰেজিত হৈ উঠিছিল প্ৰকৃতিৰ অপকণ কণবাণি চাই—প্ৰেমৰ অমিয়া ধাৰা প্ৰাণৰ মাজেদি স্বতঃস্ফূৰ্ত-ভাৱে বৈ গৈছিল। আধিক অনাটনে মানুহক জুকলা কৰা নাছিল। প্ৰাণৰ অৱহা কামনা-বাগনাক কণ দিবৰ অৰ্থে কবি-প্ৰাণ ব্যাকুল হৈ উঠিছিল। তাৰেই কলহৰূপে সৃষ্টি হৈছিল বং-বিবস্তৰ বোমাষ্টিক কবিতাৰ। বহুভাষ্যৰ ব’ব কাঁচলিত আভ্ৰন জৈ বহুতো কবিৰ প্ৰাণ মজীৱিত হৈ উঠিছিল। জোন আৰু জোনাৰীৰ অল্পমৰ জ্যোতিৰাবাত বোমাষ্টিক কবি-প্ৰাণ উৰাউন হৈ পৰিছিল। মৈ, পৰ্বত-পাহাৰ, গছ-প্ৰহ্মি, চৰাই-চিৰিকতি, ফুল, পৰিমা আৰু ভবা—আধিক লৈয়ে সৃষ্টি হৈছিল অল্প কবিতাৰ। তাৰ মাজে মাজে বিব-জটীৰ বিবন্ধ-বিমান

সৃষ্টিৰ অপকল্প কল্পনানিব বৰ্ণনাত কবিসকল ব্যস্ত আছিল। বিতুষ বহিৰা কীৰ্ত্তনো
নাহে লবয়ে শুনা গৈছিল এইসকল কবিৰ মূৰত। মানৱ-প্ৰাণ চিন্তন আকৃতিৰ
মূৰো শুনা গৈছিল বসন্তাসৰ মূৰ কবিসকলৰ মূৰত। সাহিত্যিক মূৰৰ মাহুৰ্য্যই
সেই মূৰ কবিসকলৰ কবিতাক শ্ৰুতিমধুৰ কৰি তুলিছিল। বনশ্ৰীত স্তবীয়া
চহা-কবিতা, ফুলৰ সৌন্দৰ্য্য বৰ্ণনাৰ কবিতা, তৰাব জিলমিলনি আৰু পৰ্বীৰ
কাকলি শুনা গৈছিল কবিসকলৰ কবিতাত। ঈশ-ভক্তি, প্ৰেম-বিবাহ, জীৱন-
মৰণ অন্তৰীণ প্ৰশ্ন—আটাইবোৰেই ভূমুকি মাৰিছিল এনে কবিতাত। বেজবকৱাৰ
'ধনবৰ বতনী', চন্দ্ৰকুমাৰ আগৱালাৰ 'মাহুৰী', হেমচন্দ্ৰ গোস্বামীৰ 'পুত্ৰ',
হিৰেণ্দ্ৰ বৰবকৱাৰ 'আমাৰ পৃথিৱী', দুৰ্গেশ্বৰ শৰ্মাৰ 'ভৰা', বনুনাথ চৌধাৰীৰ
'বহাগীৰ বিয়া', ডিম্বেশ্বৰ নেওগৰ 'শাপমুক্তা', নীলমণি ফুকনৰ 'জ্যোতিৰ্গণা'ৰ
কবিতা-মাল্য, বকুল বনৰ কবি আনন্দ বকৱাৰ 'মুগ্ধভক্তি', গণেশ গগৈৰ 'পাতনি',
ধ্বনি কবি বিনয় বকৱাৰ 'বংগুৰ', 'গড়গাঁও' আদি কবিতাত প্ৰকৃতিৰ ৰূপ
বৰ্ণনা, ইতিহাস বিচাৰ, প্ৰেমৰ মূৰ, দেশপ্ৰেম আদিৰ স্পষ্ট ছবি ফুটি উঠা
দেখা গৈছিল। মানৱতাবাদে ভূমুকি মাৰিলে কবি চন্দ্ৰকুমাৰৰ "মানৱ-বন্দনা"
কবিতাৰ যোগেদি। ছন্দ, ভাষা, শব্দৰ প্ৰয়োগ—আটাইবোৰ আছিল সুকীয়া।

ভাব পাছত আছিল পৃথিৱীৰ বুকু বাঙালী কবি বিত্তীয় মহাসমৰ। বিশ্বব্যাপি
হত্যাৰাত্তৰ বৈজ্ঞানিক মহোৎসৱ। বক্তৃতা সন্ধ্যাৰ নাহেদিয়ে বক্তৱাত্ত বিখ্যই
নতুন শিঙৰ জন্ম ঘোষণা কৰিলে। বিংশ শতাব্দীৰ প্ৰায় আৰ্হেক ভাগ পাব
হ'ল প্ৰেম-প্ৰীতি প্ৰসঙ্গ বৰ্ণনা, অতীত-মাহুৰ্য্য আদিৰ ৰূপ-চিত্ৰণত। ভাব
পাছত আৰম্ভ হ'ল নতুন শিঙৰ—কৈশোৰ, বৌৱন আদিৰ পয়োভব। সজনি
হ'ল—শক্তিকাৰ ৰূপ। বিত্তীয় মহাসমৰৰ তলতবী পৰিহিতি আৰু ক্ষয়তবী সৰাজ
ব্যৱস্থাত আন আন বাজাৰ কবিতাৰ দৰেই অনবীয়া কবিতাবোৰ সৃষ্টি পৰিৱৰ্ত্তনৰ
মূচনা কৰিলে। সজনি হ'ল কবিতাৰ আভিৰূপ, ভাষাৰ, শব্দ প্ৰয়োগৰ, ভাব-
প্ৰকাশৰ, চক-জগতৰ, উপমাৰ, প্ৰতীকৰ, চিত্ৰকলাৰ। সমগ্ৰ সমাজ গাঁৱনিত
এক প্ৰজন্মতবী ভোক'ব'গৰ সৃষ্টি হ'ল। বসন্তাসৰ মূৰ চিন্তাৰাৰা অন্তৰ্নিহিত
হ'ল মূহোত্তৰ মূগৰ কবিসকলৰ মানস-পটৰ পৰা। বঙ্গৰ আধুনিক কবি সূকান্ত
ভট্টাচাৰ্য্য, জীৱনানন্দ দাস, বিতুষ দে, অমিয় চক্ৰৱৰ্তী, সূতাৰ মূৰাৰ্য্য,
নীৰেন্দ্ৰ নাথ চক্ৰৱৰ্তী প্ৰথমেই মিত্ৰ, গোবিন্দ চক্ৰৱৰ্তী, শক্তি চট্টোপাধ্যায়—
উহঁ কবি কাইকি আচৰী, কয়েক আহৰণ কয়েক, চাৰ্জাৰ আদিৰ, বকৱাৰ
বহীউদ্দিন,—কিছী কবি ন'জবানন্দ বাৎসায়ন, বৰবীৰ ভাৰতী, বৈদ্যেশ্বৰ

কুমাৰ—ভাবিন কবি কলা, পুত্ৰাশনিয়ম—পুত্ৰাশনি কবি অশুভা—প্ৰীতিম—
উদীয়া কবি অশুভ মহাপাত্ৰ—মণিপুৰী কবি নীলকান্ত নিংহ—ইংগ-ভাবতীয় কবি
প্ৰীতিশ নন্দী, কমলা দাস ইত্যাদি সব লব ববেই যুদ্ধোত্তৰ যুগৰ আধুনিক অলবীয়া
কবিসকলৰ ভিতৰত পথিকৃৎ হেৰ বকরা, দেৱকান্ত বকরা, নৱকান্ত বকৰাকে আৰম্ভ
কবি অমূল্য বকরা, বীবেককুমাৰ ভট্টাচাৰ্য, নজিনীধৰ ভট্টাচাৰ্য, মহেন্দ্ৰ বৰা,
বীৰেন বৰকটকী, দেৱ মন্ত্ৰ, হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য, বাম গগৈ, মাণিক গগৈ, বীবেক
বকরা, নিৰ্জলপ্ৰভা খৰদলৈ, লক্ষ্যহীৰা দাস, হৰেকৃষ্ণ ডেকা, নীলমণি ফুকন, যিনেশ
গোবায়ী, হীৰেণ দত্ত, ববীন্দ্ৰ বৰা, অৱনী চক্ৰৱৰ্তী, ববীন্দ্ৰ সবাব, বাজেন্দ্ৰ নাথ
বৰদলৈ—এই সকলোৰে পৰৱৰ্তীসকলৰ ভিতৰত সনন্ত তাঁতী, সন্নীৰ তাঁতী,
জ্ঞান পূজাৰী, আনিচুজ্ঞান, বৰিকুল হুছেইন, অৰ্চনা পূজাৰী, মেঘালী ফুকন,
বালু বৰদলৈ বোহিণী পাঠক, দিলীপ তালুকদাৰ, কমল কছাৰী, যিকুণিং বাৰপুত্ৰ,
বীলিম কুমাৰ আদিসকলৰ আধুনিক কাব্য-সাহিত্যলৈ অৱদান উল্লেখযোগ্য।

পাশ্চাত্য বিশেষকৈ ইংৰাজী আধুনিক কবি টমাছ ইলিট, ৰেটাৰ্ণ হিউ
অডেন, ডাইজী টমাছ, টিকেন স্পেণ্ডাৰ ক্ৰলিউ পথেদি অগ্ৰসৰ হৈ আধুনিক
অলবীয়া কবিসকলৰ ০ অলবীয়া কবিসকলৰ পৰিচয় দাখৰ বানি পৈছে।
যুদ্ধোত্তৰ যুগত অৰ্থাৎ ১৯৪৬ চনৰে পৰা আধুনিক অৰ্থাৎ সাম্প্ৰতিক কবিতাৰ
অৱস্থা আৰম্ভ হয়। দ্বিতীয় মহাসমৰত ধ্বংস-জীয়াই অলবীয়া কবিসকলৰ
‘বনোৱাঅতো মতুন ধাবাৰ হেনোমনি তুমিলে আৰু তাৰ পৰিণাম বৰূপে সৃষ্টি
হৈ’ল আধুনিক অলবীয়া কবিতাৰ। ‘আৱাহন’ৰ পাছত আবিৰ্ভাৱ হ’ল হেন
বকৰাৰ ন-আগিকৰ প্ৰথম কবিতা ‘বন্দব’, ‘নাগৰ বেথিহা’ৰ কবি দেৱকান্ত বকৰাৰ
‘আমি হৰাৰ ফুলি কৰোঁ’, ‘অৱতী’ৰ যুদ্ধত ওজৰি হেন বকৰাই ‘পূনা’, ভৱাহাতি
১৯৪৪ অমূল্য বকৰাৰ ‘বেঙা’, ‘কুহু’, ‘কমলা’, ‘দিল্লী’, ‘আজাব হাহাকাৰ’,
ভৱানন্দ বৰুৱা ‘বাজপথ’, বীৰকান্ত ফুকনৰ ‘ঈশব-জোন’, ব্ৰজেন্দ্ৰ ফুকনৰ ‘জীৱকায়’,
টোয়েণ আৰু মাজিকৰ ‘অনাগত দিনৰ ইতিহাস’ ইত্যাদি। এইবোৰেই ‘অৱতী’
আৰু ‘পহোৱা’ৰ বোগেদি সৃষ্টি হ’ল আধুনিক কবিতাৰ প্ৰবাহ। তাৰ পাছত
১৯৪৬ চনত প্ৰকাশৰে প্ৰকাশিত হ’ল বৰ্ত্তমানৰ পৰ্য্যন্ত দাবা সংকলিত আৰু
সম্পাদিত প্ৰথম আধুনিক কবিতাৰ সংকলন “আধুনিক অলবীয়া কবিতা”। এই
সংকলনৰ বোগেদিহেই আধুনিক অলবীয়া কবিতাৰ পৌৰণী সৃষ্টি আৰম্ভ হৈছিল
প্ৰথম কেমেৰে। তাৰ পাছত আহিল ‘বাকবন্ধ দুৰ’। বীবেককুমাৰ ভট্টাচাৰ্য
বৰা সম্পাদিত ‘বাকবন্ধ’ৰে অৱশেষত অলবীয়া কবি। “কৃষ্ণ বন্ধ”

আৰু “হে পুণিৱী অন্তৰতমা”ৰ কবি বাৰ গগৈ আৰু ‘আকাশৰ চিঠি’ৰ কবি যাদিক গগৈ বাৰকেই বৃগবে সৃষ্টি। বাৰ গগৈৰ ‘পথাৰ’, ‘এটম বোমা’, হেৰ বকৰাৰ ‘জাবৰ দিনৰ নপোন’, ‘বাজিচন্দ্ৰা’, ‘মহতাৰ চিঠি’, বীৰেন বৰুৱাৰ ‘সাধাৰণ মানুহৰ কবিতা’, নৱকান্ত বৰুৱাৰ ‘ক্লমণঃ’, ‘সন্তান’, বীৰেন ভট্টাচাৰ্যৰ ‘বিকু বাতা এতিয়া কিমান বাতি,’ মহেন্দ্ৰ বৰাৰ ‘অশ্বত্থ’, বীৰেন বৰুৱাৰ ‘গাৰোপাৰাৰ’, চৈৱ্য আৰু জ যাদিকৰ ‘জাবজ’, ‘ক্লমণৰ বাতি’ আদি কবিতা অসমীয়া আধুনিক কবিতাৰ অনুপম সৃষ্টি। সুঠোত ক’বলৈ গ’লে—‘বাৰকেই’ৰেই সৃষ্টি কৰিলে আধুনিক কবিতাৰ সৃষ্টিভূমি। ১৯৫৬ চনত পূৰ্ব আধুনিক কবিতাৰ দ্বিতীয় সংকলন মহেন্দ্ৰ বৰাৰ দ্বাৰা সংকলিত আৰু সম্পাদিত ‘মকুল কবিতা’ৰ প্ৰকাশে আধুনিক অসমীয়া কবিতাক ক-প্ৰতিষ্ঠিত কৰিলে। মহেন্দ্ৰ বৰাৰ দ্বাৰা সম্পাদিত ‘মণিৱীপ’ আৰু বীৰেন ভট্টাচাৰ্যৰ দ্বাৰা সম্পাদিত ‘মহাৰূপ’ আলোচনীয়েও অসমীয়া কবিতাৰ আধুনিক দ্বাৰাটোক আগবঢ়াই বোহাত যথেষ্ট বৰঙনি যোগালে। সমস্তা-জড়বিত, নিপীড়িত, মিথ্যাকৃত, নৰ্বাহাৰা মানুহৰ মনোবেদনা প্ৰকাশ আৰু তাৰ প্ৰতিকাৰৰ সন্ধানত উপায় উদ্ভাৱন—এই চিন্তাদ্বাৰাটো বহুজনা কবিক ন-কবিতাৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ প্ৰেৰণা যোগালে আৰু তাৰেই কলমৰূপে আধুনিক অসমীয়া কাব্য অগতঃ সৃষ্টি হ’ল কিছুমান সুশাস্তকাৰী কবিতা। কৃষক, বহুহা, নিম্ন মধ্যবিত্ত আৰু পাৰ্টি খোৱা মানুহৰ অন্তৰীৰ হাহাকাৰৰ কৰণ বৰ্ণনা আৰু তাৰ পৰা উদ্ধাৰৰ বাবে উপায় কামতাই ‘অন্তৰ্গাণিত কবি তুলিলে বহুতো কবিক।

বুদ্ধোত্তৰ বৃগব কবিতা সংকলনৰ তিতবত প্ৰথমতেই বনমৈ আহে কবি অমিক্ৰিয়ন আহৰণৰ “পতাৰীৰ পৰিহাণ” কাব্য পুথিৰ কথা। নৱনামদ্বিক নৰাজ বাৰুৱাৰ প্ৰতি কমাৰীৰ প্ৰতিবাদৰ সুৰ একত্ৰিত হৈ উঠিছিল এই পুথিৰ কবিতাবিলাকত। বৰগোত্ৰবতাবে প্ৰকাশিত বিপ্লৱী কবি অম্বা বৰুৱাৰ ‘অচিনা’, ‘কাঠবিহুৰ বৰ’ কবিতা, প্ৰগতিবাদী কবি বীৰেন হত্যৰ ‘কবিতা’, ‘চৈৱ্য আৰু জ যাদিকৰ ‘বেহুইন’, নৱকান্ত বৰুৱাৰ ‘হে অম্বা হে মহানগৰ’ ‘এটো বুলি এৰাবলি তৰা’, ‘বতি আৰু কেইটামান ডেহ’, ‘স্মাৰ্ট’, ‘বাহু’, ‘লোৰ আৰু পুখিৰী’, ‘বহুতক’, হেৰ বৰুৱাৰ ‘বাজিচন্দ্ৰা’, ‘মহাকুৰী’, ‘হেৰ বৰুৱাৰ কবিতা’, মহেন্দ্ৰ বৰাৰ ‘জাতিবৰ’, ‘এই জীয়েক’, ‘কণা টিঙিয়াৰ বাত’, ‘জাতি বোবোকাৰ ক্লমণ পৰা’, বীৰেন বৰুৱাৰ ‘নিৰ্জন আশিক’, ‘জাতি’, ‘চমাই, শাদুক আৰু নকৰ’, বাৰ গগৈৰ ‘জাতি বৰ’, ‘হে পুখিৰী

‘অন্তবায়,’ ষাণিক গগৈ আৰু হীৰেণ বৰগোহাঁঞিৰ বৃত্তীয়াভাৱে প্ৰকাশিত কাব্যপুথি ‘আকাশৰ চিঠি’, নিত্য দন্তৰ ‘পাহুশালা’, ‘এঘুঠি পুৰাণ নিয়ৰ’, হীৰেণ তট্টাচাৰ্যৰ ‘যোৰ বেণ, যোৰ প্ৰেৰণ কবিতা’, ‘বিভিন্ন বিনৰ কবিতা’, সুগন্ধি পাখিলা’, ‘কবিতাৰ ব’ব’, নীলমণি ফুকনৰ ‘স্বৰ্ঘ্য হেনো নামি আহে এই নদীয়েদি’, ‘নিৰ্জনতাৰ নক’, ‘আৰু কি নৈশক’, ‘নৃত্যবতা পৃথিৱী’, দিনেশ গোস্বামীৰ ‘আলোড়িত অন্ধকাৰ’, অৱনী চক্ৰৱৰ্তীৰ ‘কণ্ঠস্বৰ’, ৰাজেন্দ্ৰ নাথ বৰদলৈৰ ‘উৰ্বৰ ভূমিত’, ববীন্দ্ৰ বৰাৰ ‘দীৰ্ঘদিনৰ প্ৰস্তুতিৰে’, ‘নিৰ্বাপিত সময়’, পৰেশমল বৰুৱাৰ ‘কাল-চৈতন্ত-মানস’, নিৰ্দলপ্ৰভা বৰদলৈৰ ‘অন্তবঙ্গ’, ‘স্বৰ্ঘ্যৰ দিন আৰু ৰাত্’, লক্ষ্যহীৰা দাসৰ ‘অবগাহনৰ মুহূৰ্ত’, নীলিমা দত্তৰ ‘অন্ধকূপ’, ‘শেষ নাই’, ‘স্বৰৰ ছবি আৰু প্ৰাণৰ স্তব’, ভবেন বৰুৱাৰ ‘সোণালী জাহাজ’, হৰি বৰকাকতিৰ ‘মন কাগজৰ নাঙ’, হুবহুক ডেকাৰ ‘স্বৰবোৰ’, ‘ৰাতিৰ শোভাযাত্ৰা’, ‘আন এজন’, বীৰেন বৰকটকীৰ ‘মহন্তৰ’, ‘চিৰন্তন’, ‘চিনাকি পৃথিৱী’, মহেশ্বৰ নেওগৰ ‘মুছাকিৰ-খানা’, কেশৱ মহন্তৰ ‘আমাৰ পৃথিৱী’, ‘আগন্তুক’, ‘তোমাৰ ভেজ’, নলিনী তট্টাচাৰ্যৰ ‘এই ফুৰলীতে’, হেমাজ দিখাসৰ ‘কুল খুৰাৰ চোতাল’, হীৰেণ দত্তৰ ‘সোৰধিবিৰ সোঁৱৰণী’, সনজু তাঁতীৰ ‘উজ্জল নক্ষত্ৰৰ সজ্জামন্ত’, ‘মই মাহুৰৰ অমল উৎসৱ’, সমীৰ তাঁতীৰ ‘বুঢ় ভূমিৰ কবিতা’, ববীন্দ্ৰ লবকাবৰ ‘কালান্তৰ কবিতা’, ‘সন্তৰৰ পৰাতিক’, হোমেন বৰগোহাঁঞিৰ ‘হেমন্তী’, দিলীপ ভালুকদাৰৰ ‘ৰাতিৰ পৰা পুৱালৈ’, কোমন্তমণি শইকীয়াৰ ‘অন্তবঙ্গ স্তৱক’, বোহিণী পাঠকৰ ‘জটাহুৰ পাণ্ডুলিপি’, মেঘালী ফুকন আৰু ৰাজু বৰুৱাৰ বৃত্তীয়া প্ৰচেষ্টাত ‘স্বৰ্ঘ্য সুহুৰ আৰু উদিত স্বৰ্ঘ্য’, ভোৰপ্ৰভা কলিতাৰ ‘অভিজ্ঞানলিপি’ আদি কাব্য সাহিত্যলৈ অধিস্বৰ্ণীৰ অৱদান।

আধুনিক অসমীয়া কাব্যালোচনীৰ ভিতৰত ‘পাহুশাৰণে’ই প্ৰেৰণাত্মক দাবী কৰিব পাৰে। তাৰ বাহিৰেও নানা চৰ-নগৰৰ পৰা প্ৰকাশিত কেইবাখনিও কবিতা আলোচনীয়ে অসমীয়া কবিতাৰ বোৱতী স্ত’তিটিক খবৰোতা কৰি তুলিবলৈ সক্ষম হৈছে। এইবিলাকৰ ভিতৰত শুৱাহাটীৰ পৰা প্ৰকাশিত ‘চিৰন্তন’, ‘বিচুতিয়াচ’, ‘বাহেকীয়া কবিতা’, ‘কল্পকল্প’, ‘সাম্প্ৰতিক কবিতা’, তিনিচুকীয়াৰ পৰা প্ৰকাশিত ‘আধুনিক কবিতা’, ‘আজিৰ কবিতা’, নামকণৰ পৰা প্ৰকাশিত ‘মহন্ত’, অৰ্ঘ্য অসম কবি সন্মিলনৰ পৰা ‘স্বপ্নপত্ৰ’, ‘নতুন কবিতা’ আদিৰ নাম উল্লেখযোগ্য।

অসম সাহিত্য সভাৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু সংকলিত ‘আধুনিক অসমীয়া

কবিতা', বীজবলি কুকনৰ দ্বাৰা সংকলিত আৰু সম্পাদিত 'কুৰি শতিকাৰ অসমীয়া কবিতা'. বঙালী ভাষালৈ সনৎ বন্ধোপাধ্যায়ৰ দ্বাৰা অনূদিত অসমীয়া কবিতাৰ সংকলন 'প্ৰতিবেশী সত্যবৎ'ৰ নাম এই প্ৰসংগতে উল্লেখ কৰিলোঁ। ইংৰাজী ভাষাত প্ৰকাশিত অসমীয়া কবিতাৰ সংকলন যথেষ্ট বেগমৰ 'Under One Sky', পৰেশমল বৰুৱাৰ 'Pain Within Heart', বিভূষা বৰুৱাৰ 'Rhythm of Broker Dream,' প্ৰদীপ আচাৰ্য্যৰ দ্বাৰা হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ কবিতাৰ অৰূপ 'Ancient Songs', হেম বৰুৱাৰ 'Modern Assamese Poetry' আদি কাব্য গ্ৰন্থই অসমীয়া কাব্যিক ধৰ্মৰ পৰিচয় অসমৰ বাহিৰত প্ৰেচান কৰাত সহায় কৰিছে। দেশ-বিদেশৰ কবিতাৰ অসমীয়ালৈ অৰূপ কৰা কবিতা পৃথিবীৰ ভিতৰত যেনো পাঠ—বীজবলি কুকনৰ 'আপানী কবিতা', দিবেন গোস্বামীৰ 'চীনা কবিতা', পৰেশমল বৰুৱাৰ 'ছোভিয়েট কবিতা', অৱনী চক্ৰৱৰ্তীৰ দ্বাৰা সংকলিত 'কুকাৰ কবিতা', 'মুছা আলিমৰ কবিতা', বীজবলি কুকনৰ 'গচিয়া লবকাৰ কবিতা' (স্পেইন), নৱকান্ত বৰুৱাৰ 'পুস্তকৰ কবিতা' (বাছিয়া), বৰীজ সৰকাৰৰ 'হো চি মিনৰ কবিতা' (ভিয়েটনাম), 'নিকোলাচ গিয়েনৰ কবিতা' (কিউবা), 'ছইটমেনৰ কবিতা' (আমেৰিকা), অৱনী চক্ৰৱৰ্তীৰ 'মাও চে টুঙৰ কবিতা' (চীন), দিলীপ ভালুকদাৰৰ 'নাতিম হিকমতৰ কবিতা' (তুৰস্ক), অৱনী চক্ৰৱৰ্তী আৰু বৰীজ সৰকাৰৰ 'কয়েজ আহমেদ কয়েজৰ কবিতা' (পাকিস্তান), দিলীপ ভালুকদাৰ আৰু বিহাৰ বিকাশ কুমাৰ 'পেনেটাইনৰ কবিতা', নৱীৰ গুপ্তীৰ 'কাল্প কবিতা' আদি কাব্য গ্ৰন্থ।

কাব্য সমালোচনামূলক প্ৰবন্ধৰ ভিতৰত যথেষ্ট থকাৰ 'অ-কবিতাৰ তুল্যচৰী', 'আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ বিৱৰণ', হোমেন বৰগোহাঁঞিৰ 'অন্যদিকৰ আধুনিক অসমীয়া কবি', দিলীপ বৰুৱাৰ 'কবিতাৰ ভৱিষ্যত', 'নতুন কবিতা হুজুৎ কিয়?', জ্ঞানানন্দ শৰ্মা পাঠকৰ 'নতুন কবিতাই হুকমি চিঠি' আদি প্ৰবন্ধই আধুনিক কবিতাৰ বিষয়ে পাঠকক যথেষ্ট বক্তব্য দিয়ে। কবিতা সমালোচনামূলক গ্ৰন্থৰ ভিতৰত ভৱানন্দ বৰুৱাৰ 'অসমীয়া কবিতাৰ কাচিলী', লক্ষ্যহীৰা দাসৰ 'কবিতাৰ কপথো', নিৰঞ্জনৰা বৰুৱাৰ 'কবিতাৰ কথা', যথেষ্ট থকাৰ 'কল তথা পান', ইবদাৰ উল্লাহৰ 'কল আৰু কলম', 'কবিতাৰ শব্দপেৰ', চন্দ্ৰ কটকীৰ 'আধুনিক অসমীয়া কবিতা', নবদীপ বৰুৱা পাটগিৰিৰ 'অসমীয়া কবিতাৰ প্ৰবাহ', হীৰেণ গোস্বামীৰ 'কবিতাৰ বিচাৰ আৰু নতুন সমালোচনা', অমলী ভট্টাচাৰ্য্যৰ দ্বাৰা সম্পাদিত 'হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য আৰু কবিতা', নৱকান্ত বৰুৱাৰ 'কবিতাৰ বেহু

বিচার', শেহতীয়াটক প্রকাশিত শেহতীয়া দেশৰ কবি বাৰ গোঁৱাৰীৰ 'অসমক
সাম্প্রতিক কবিতাত প্ৰতিপত্তিৰ বহাগ' আধিৰে সাম্প্রতিক যুগৰ কবিতাক
অসম-সাধাৰণৰ বোধগম্য কবি ভোলাত থখেটু অবিহণা যোগাইছে।

আধাৰ সূত্ৰ জ্ঞানৰ শীৰ্ষ অঙ্গসি ১৯৪৬ চনৰে পৰা বৰ্তমানলৈকে প্ৰকাশিত
আঞ্চলিক তথা সাম্প্রতিক অসমীয়া কাব্য গ্ৰন্থৰ সংখ্যা হ'ল—৬৮৪ খন। যুক্তোত্তৰ
যুগটোৰ ভিতৰত আকিলৈকে প্ৰকাশিত কবিতা আন্দোলনৰ সংখ্যা ১১১ খন।
কাব্য সমালোচনাত্মক গ্ৰন্থৰ সংখ্যা ২৭ খন। বৰ্তমানলৈকে বতৰা পোষা
পৰিসংখ্যাব ওপৰত ভিত্তি কৰিহে এইখিনি কোৱা হ'ল। আধাৰ অজ্ঞাতে
হয়তো আৰু কাব্য গ্ৰন্থ নানা ঠাইৰ পৰা প্ৰকাশিত হৈছে। আজিলৈকে
প্ৰকাশিত প্ৰাপ্ত কাব্যালোচনা আৰু কবিতা সংকলনৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি
আধুনিক তথা সাম্প্রতিক অসমীয়া কবিতাৰ এখন পূৰ্ণাঙ্গ ইতিহাস বচনা কৰাৰ
থখেটু থল আছে।

সাম্প্রতিক অসমীয়া কবিতাৰ ধাৰা, স্বৰূপ, বিজ্ঞান সম্মত ক্ৰমবিকাশ, প্ৰতীকবাদ,
উপমা, চিত্ৰকল্প আদিৰ আধাৰ আলোচনা স্থায়ী সমালোচক আৰু যোগ্যতাৰ
গবেষকসকলেই এৰি সাম্প্রতিক কবিতাৰ বৰ্ত্তীণ ভৱিষ্যতৰ কল্পনা কৰি বৰ্ত্তমানৰ
কবিতাৰ বিবেচনা কৰি কিছু কথা কোৱা হ'ল। সকলো কবিৰ নাম অথবা
প্ৰকাশিত কাব্য গ্ৰন্থৰ উল্লেখ কৰাটো এই সূত্ৰ পৰিসৰত সম্ভৱপৰ নহয়। সাম্প্রতিক
কবিতাই অতীতৰে পৰা এতিয়ালৈকে অধিবাস গতিত আগুৱাই আহি নানা
পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ মাজেদি নিজক প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। সমালোচনাৰ
পাণিত চাবুকৰ কোব খাৱে সাম্প্রতিক যুগৰ কবিতাই উত্তৰাচলৰ মতুন আলোকত
আলোকিত হৈ উঠিছে আৰু ইয়াৰ জয়যাত্রা অব্যাহত ৰাখিছে।

আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ এই স্থবীৰ পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত আধাৰ সাধাৰণ
বিধান অঙ্গসি অবিদ্যৰ কবিতাৰ শাৰী কেইটিমান বনলৈ অহাত উল্লেখ
কৰিলোঁ :

নৱকান্ত বৰুৱা—

“বাৰিবাৰ ৰাতি ভোৰাৰ কাক

ঘৰত পঢ়েয়ে অকল্মতা

নেমেৰা পোহৰে মৌৰুৱাই বিজা

ভোৰাৰ খোপাৰ আবেগি আবেগি গোট

ঘৰত পঢ়েয়ে অকল্মতা ?.....

হেতু বকবাব—

“শীতল অস্তিত্ব আহিব আঁকো
 বিভাষী কাণ্ড
 কুজি কেউকোই গানব পবাই
 বহাগী বিহ—বাঙালী বিন—কপোঁ কুজ
 আঁকো আহিব দিবোত্ত বাব
 কববব, পড়া কিহব ?
 লোপপাহী হেবা, আঁকাব 'বগ্ন
 আহিয়ে বচিব
 বোকা আঁক বাঁটি—ধাননি পথাব
 আঁকাব বাঁটি—আঁকাব ধান
 গর্ত-খলিত নতুন দিনব জন্ম-ক্লেদ।”

বীবেণ তট্টাচার্য—

“তুমি ব'ল আঁকা মক কাঁকাপাব
 কিম্ব একেবারে ইটায় বোকা
 আহি ব'ল আঁকা বব পোতালাজ
 পত নাসপাশে বড়া
 ভোমাবে-আমাবে বহ সন্নিবন
 ব'বলৈ বেজি বাই
 হিরা-হাজখিবে বেহ-জন্ম দুই
 আহি গোট ধাম মর জীৱনব পুরা
 বিহু বাতা : মোরা দুইদীয়া বেজি
 বড়া দুখ ফুটে সঁজা আবেগত
 হুজিব কঁপনি—
 শেষ বিনা-মোরা অধ্যাত্ত কবব
 সমবল অধ্যাত্ত
 সমবল ফুটে 'পোহব' 'পোহব'
 শীতলব জন্ম-ক্লেদ !!”

বেহকান্ত বকবাব—

“কব বেহো, সমবল জন্মব

হুয়াব হুকলি জাখো এখনি ছবিব
বেজব হুকুব নউ কিতাপ ব'বত থকা
মিকোলাছ ব'বিকব অচল ছবিব ।"

হীবেণ ভট্টাচার্য—

"হৃত্যুওটো এটা শিল্প
জীৱনৰ কঠিন শিল্পত কটা
নিৰ্মোক্ত ভাস্কৰ্য ।"

অনুল্য বকহাব—

"যে বাস্তবিক বৃগব বহুপ্ৰায় বিশ্বপ্ৰিয়
কোনে কয় তুমি বাবাজনা
তুমি যে ধনীক সম্প্ৰদায়ৰ শিকড়ে
বহুহাব শ্ৰেণী-সংগ্ৰামৰ এটা
সংকটপূৰ্ণ ষ্টেটেজিক পইন্ট—
তুমি কুৰি শতিকাৰ নয় সভ্যতাৰ
নিৰ্ভীক বীৰাঙ্গনা ।"

বহেজ ববাব—

"ভোদাবো চকুত নামে আকাশ-ভাবৰ বহু
মোণালী ভবাব
নহুৱেৰ অৰণ্যৰ ধূলৰ কলোজ আক
বীজ অকীকাৰ
হুলা নাই হুলা বাব জীৱন-মালক বেবি
চিৰ-বাৰ্হতাৰ
ভাব পথ ওপচায় কুল আক হুই ভবি
বৃত্ত অঙ্কশাব ।"

কেশব বহুতব—

"কুঁৱলী মথকা হ'লে বেখিলোহেঁতেন বা
পতালোণ ববণীয়া ধানৰ আঁচল
বেখিলোহেঁতেন বা মিহিবি মিহিবি তেৰ

আঙুলিবে দুটি ধৰা
কেছ-কেছ চিক্‌চিক্‌ বৰ কাঁজিবোৰ
ঘেৰিলোঁহেঁতেন বা খোপা বন্ধা দুখদোখ
গুণবজ্জ' তুলিববে সময় হোপোৱা
ঘেৰিলোঁহেঁতেন বা গতালোণ পথাৰত
জবু পৰিহাসময়
হাঁহিবোৰ ভেজ-হাজৰীয়া ...

এইদৰে আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ প্ৰবাহিত প্ৰোডাৰাই নক-বৰ অজেন্থ
চাকনৈয়াৰ লুটি কবি কাব্য-অগত আন্দোলনৰ ভবজ তুলি বিশ্ব-মানৱতা আৰু
আন্তৰ্জাতিকতাবাদৰ ধ্বজা উকুৱাই বিশ্বৰ নৱ-মানৱিক কাব্যধাৰাৰ জগত খোজত
খোজ মিলাই আগবাঢ়ি আহি আছে। সেয়েহে আজিৰ কবি কোনো এখন
ৰাজ্যৰ নহয়, কোনো এখন বিশেষ দেশ বা মহাদেশৰ নহয়—বায় গটগব
ধৰেই আজিৰ কবিয়ে সমন্বৰে গাই উঠিব—

“মই পৃথিৱীৰ কবি,
যোৰ প্ৰসাৰিত হুহাতত ধৰা দিয়া,
যোৰ কৰ্ণত ভোৰাবেই গান।
আলোকৰ গান।
মই বাহুবৰ কবি,
মই পৃথিৱীৰ অৱৰ সন্তান।”

ৰাণিক গটগব ধৰেই চিক্‌চিক্‌ উঠক—

“কবিতা প্ৰাপোচ্ছন বাহুবৰ
অবিৰাম ভবজ প্ৰবাহ।”

কুৰি শতিকাৰ শেষ দশকৰ প্ৰান্ত সীমাত থিয় হৈ উঠি অহা তৰুণ কবি-
সকলক আহ্বান কৰাইছে—উৰাব কবিয়ে নকলোঁ বাহুবৰ চমুপানী বচি
দিয়াৰ অৱশ্য আকাঙ্ক্ষা। সেই নতুন দৃষ্টিভঙ্গীৰে মহাঅব অৱহেলিত, “সৰ্বহাৰা-
সকলক আঁকোৱাজি ধৰি অজ্ঞান, অসত্যক পৰদৰ্শিত কবি হুহুধব নক-বৰ
আজিয়েবি আগবাঢ়ি মৈ এখন নতুন প্ৰগতিশীল যবাজ প্ৰথমত আত্মনিয়োগ
কৰাৰ মানৱত নতুন কবিতাৰ অৱ-বাহাত অগ্ৰবৰ হওক। দেব বাবৰ এই

বাহেস্ত্ৰ অণ্ড—এই পৰিত্ৰ মিলন-তীৰ্থত, আমাৰ মাথোন জন্ম হওক—প্ৰীতি
আৰু মেহৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত, লাম্বাৰ দ্ৰাক্ষৰ ডোমেৰে বন্ধা এখন নতুন
পৃথিৱী সৃষ্টি কৰাৰ—কলুষ আৰু বীজভাৰ পত্ৰজন্মৰ আৱৰ্তৰ বহু ওপৰত বি পৃথিৱী
—বি পৃথিৱীৰ মাজহৰ মাজত মাই হিংসাৰ উন্নততা, দৈনন্দিন জীৱনৰ নিষ্ঠুৰ
কাজিয়াৰ ব'ত হয় অৱলাভ । বৰ্তমানৰ উন্নত জাতাত বি পৃথিৱী তকাই বৰণহীন
হৈ পৰিছে, সেই পৃথিৱীৰেই বুকুত গজি উঠক—নেউকীয়া ধাঁহনিডৰা । আমাক
দায়িত্ব মাথোন কৰ্ণণৰ ।

সকলোমৈকে অন্তৰতৰা কৃতজ্ঞতা আৰু নমস্কাৰ ॥

‘অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সমন্বয়স্বৰূপ ৰূপ’ বিষয়ক আলোচনা চক্ৰৰ সকালকৰ প্ৰাৰম্ভিক ভাষণ

ড° সুব্ৰত নাথৰ শৰ্মা

শ্ৰদ্ধেয় সুবীৰুদ আৰু শ্ৰদ্ধেয়া উষোধক মহোদয়ৰ আৰু শ্ৰদ্ধেয় বিশেষজ্ঞ আলোচকসকল। অসম সাহিত্য সভাৰ একো একোখন বাৰ্ষিক অধিবেশনেই সমগ্ৰ অসমীয়া জাতিটোৰ বাবে আটাইতকৈ আদৰ্শৰ বহুবেশীয়া প্ৰধান উৎসৱ। উৎসৱ বুলিলেই ইজনে নিজস্বক ওজন আৰু সজাবল অমোহাটো এটা দাবাতিক প্ৰথা। সেয়ে আজিৰ এই সাহিত্য সভা মহোৎসৱ উপলক্ষে যি আপোনা-জোকৰ সন্মোটিলৈকে যোৰ আন্তৰিক সন্তোষ সজাবল আৰু ওজন জনাইহে। আলোচনাত নিবন্ধ পাঠ কৰিবলৈ অহা বিশেষজ্ঞ পণ্ডিতসকলৰ প্ৰতিও বিশেষ-ভাৱে যোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জনাইহে। অসম সাহিত্য সভাই এই আলোচনা চক্ৰৰ সকলোৰূপে ভাবাজননীৰ বংকিকিৎ সেৱা কৰিবৰ বাবে যোৱা বি সন্মোগ আগবঢ়ালে তাৰ বাবে সাহিত্য সভাৰ প্ৰতি যোৰ কৃতজ্ঞতা জনাইহে। যোৰ ওপৰত বি গুৰুতাৰ অৰ্পিত হৈছে তাক পাজৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয় সকলো সহযোগিতা আগবঢ়াবৰ বাবে শ্ৰদ্ধেয় বিশেষজ্ঞসকল তথা আলোচনাত ভাগ ল’বলৈ অহা সুবীৰুদসকলৰ প্ৰতি যোৰ বিনম্ৰ অনুৰোধ জনাইহে।

বৰ্তমান আলোচনা চক্ৰৰ আলোচ্য বিষয়টো হ’ল—‘অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সমন্বয়স্বৰূপ ৰূপ’। সমন্বয়স্বৰূপ, হিংসাস্বৰূপ আদি নব আৰু প্ৰায়ে ব্যৱহাৰ কৰোঁ। বিটো হিংসাৰ ওপৰত বৰ্তি থাকে, দি হিংসাস্বৰূপ। তেনেদৰে বিটো সমন্বয়ৰ ওপৰত বৰ্তি থাকে, দি সমন্বয়স্বৰূপ। অসমীয়া সংস্কৃতি বিভিন্ন সংস্কৃতিৰ সমন্বয়ৰ ওপৰত বৰ্তি আছে। সমন্বয় বাবে বিভিন্ন উপাধাৰৰ পৰস্পৰে ভাবনৰে বিভিন্ন একত্ৰণে থকা অৱস্থা। সম্—সম্যক—ভালদৰে। সম্ভৱ—পৰস্পৰ সমন্বয়। অৱৰ সমন্বয় ব্যাকুল শাস্ত্ৰত প্ৰায়ে ব্যৱহৃত হয়। ব্যাকুল কৰ্তা, কৰ্তা, ক্ৰিয়াক, ক্ৰিয়াক আৰু ক্ৰিয়াক আদিৰ অৱৰ হৈ এটা একক বিন্দু অসমীয়া

অৰ্থ ফুটি ওলায়। বেনে, ‘দেৱবন্ত গাঁৱলৈ গৈছে’—এই বাক্যবপৰা পোৱা একক অৰ্থটো হ’ল “যি ক্ৰিয়াৰ কৰ্ম গাঁও, তেনে এটা গৈ থকা ক্ৰিয়াৰ, কৰ্তা দেৱবন্ত।” সেইবাবে সংস্কৃতিৰ সমন্বয় কথাটোৰ অৰ্থ হ’ল, ‘বহুতো সংস্কৃতিৰ ধাৰা গোট খাই এটা ধাৰা হোৱা অৱস্থা।’

সংস্কৃতিৰ অৰ্থ হ’ল—এখন নিৰ্দিষ্ট সমাজৰ জীৱন ধাৰণৰ পদ্ধতি; খাদ্য, বস্ত্ৰ, বাসস্থান আদিৰ ক্ষেত্ৰত ফুটি ওলোৱা কচি-অতিকচি আৰু বৈশিষ্ট্য, ভাষা, সাহিত্য, সংগীত আদি বিভিন্ন কলা, উৎসৱ, ধৰ্ম বিশ্বাস আৰু জীৱনৰ প্ৰয়োজন্য নানাটি আদিৰ সমূহীয়া ৰূপ। এখন ব্যক্তিৰ আচাৰ-ব্যৱহাৰতো এই সংস্কৃতিৰ প্ৰভাৱ পৰে। এখন ব্যক্তিও সংস্কৃতিস্থান হয় নে নহয়, সেই কথাও প্ৰায়ে বিচাৰ কৰি চোৱা হয়। কিন্তু তাকে নিৰ্ণয় কৰিবৰ বাবেও সমাজখনেহে এটা বিশেষ ‘মাৰ্গ’ স্থিৰ কৰি লয়। গতিকে মূলতঃ এখন সমাজক আশ্ৰয় কৰিহে এটা সংস্কৃতি গঢ় লৈ উঠে।

বিভিন্ন সমাজক আশ্ৰয় কৰি এটা সংস্কৃতি গঢ়ি উঠে সেই সমাজখনৰ নিজৰ পৰিসীমাটো কিন্তু আপেক্ষিক। বহুতো সৰু সৰু সমাজ গোট খাই এখন বৃহত্তম সমাজ হয় আৰু বহুতো বৃহত্তম সমাজ গোট খাই এখন বৃহত্তম সমাজ হ’ব পাৰে। সেইবাবেই সৰু সৰু পৰিসৰৰ সংস্কৃতি গোট খাই এটা বৃহত্তম পৰিসৰৰ সংস্কৃতি আৰু সেই অৱক্ৰমেই এটা বৃহত্তম পৰিসৰৰ সংস্কৃতি হয়। উদাহৰণ স্বৰূপে, মিচিং সংস্কৃতি, বাঙা সংস্কৃতি আদি গোট খাই বৃহত্তম অসমীয়া সংস্কৃতি গঢ় লৈ উঠিছে আৰু অসমীয়া সংস্কৃতি, ভাৰতীয় সংস্কৃতি আদিৰ সমন্বয়ত বৃহত্তম ভাৰতীয় সংস্কৃতি গঢ় লৈ উঠিছে হুঁি ক’ব পাৰি।

আনাব আলোচনাৰ যি শীৰ্ষক ভাবচাবা আৰি এই কথা প্ৰায় মানিয়েই লৈছে। যে অসমত বিভিন্ন সংস্কৃতি আছে আৰু সেইবিলাকৰ এটা মহাৱহান আছে। কিন্তু ডাঙোটক শুকত্বপূৰ্ণ কথা এই যে সেই বিভিন্ন সংস্কৃতিসমূহে এটা বৃহত্তম পৰিসৰৰ অসমীয়া সংস্কৃতি গঢ়ি তুলিছে। কি ভাবেবো। বিভিন্ন সংস্কৃতিয়ে অসমীয়া সংস্কৃতিটোক গঢ়ি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত অবিহণা বোগাইছে সেই কথাৰ বিষয়ে আজিৰ আলোচনাবপৰা আৰি হুঁজিব পাৰিব হুঁজি আশা ৰাখিছোঁ।

এইখিনিতে স্বাভাৱিকতে এটা প্ৰশ্ন উঠে যে প্ৰস্তাৱিত আলোচনাটোৰ উদ্দেশ্য কি? ইয়াৰ উত্তৰ দিবৰ বাবে এই কথা ক’ব লাগিব যে ১৯৮০ চনৰ মৰেচৰ বাহত উত্তৰ লক্ষীমপুৰৰ ধেমাজিত অসম সাহিত্য সভায়েই “অসমৰ বাহুৰ : নৃতাত্ত্বিক সাংস্কৃতিক বিশ্লেষণ”—শীৰ্ষক এখন আলোচনা চক্ৰ পাতিছিল।

নেই আলোচনা চক্ৰত পঠিত নিবন্ধসমূহ ১৯৬৬ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত সাহিত্য সভাই অসমৰ বান্ধুৰ নামৰ এখন কিতাপৰ আকাৰত প্ৰকাশ কৰিছে। সেই কিতাপখনৰ প্ৰথমতেই ‘অসমৰ বান্ধুৰ সম্পৰ্কে একাধাৰ’ শীৰ্ষক দেখা গৈছে। আলোচনাৰ উদ্দেশ্য ইতিহাস দিওঁ নগেন শইকীয়াই লিখিছে :

“বৈচিত্ৰ্যই হ’ল বিশাল অসমীয়া জাতি আৰু সংস্কৃতিৰ বাহিৰে বৈশিষ্ট্য। অসমৰ সচেতন লোকসকলে জানে যে অসমীয়া জাতি আৰু সংস্কৃতিক বুজিবলৈ হ’লে আধাৰ বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ৰ সাধাৰিক পোটনসমূহক বুজি পাব লাগিব। অসম সাহিত্য সভাই এই সভা অনুষ্ঠান কৰিয়েই অসমৰ বিভিন্ন ধৰুৱা সাধাৰিক জীৱন আৰু সাংস্কৃতিক জীৱনৰ অধ্যয়নত গুৰুত্ব দি আহিছে। এনে অধ্যয়নে সাংস্কৃতিক অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীকো বহল অসমীয়া জাতীয়তাৰ পটভূমিত নিজকে বিচাৰি পাবলৈ আৰু নিজকে অসমীয়া জাতীয়তাৰ অন্তৰ্ভুক্ত প্ৰধান অংশীদাৰ বুলি অনুভৱ কৰিবলৈ সুবিধা দিব বুলি আশা কৰিব পাৰি।”—এই কথাৰ ভাঁ লৈ ক’ব পাৰি যে প্ৰস্তাৱিত আলোচনাৰ উদ্দেশ্য হ’ল—(১) বাতৈ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ যি সংস্কৃতি তাকো বাহিৰে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ একো প্ৰকাৰ প্ৰধান অংশীদাৰ বুলি বুজিব পাৰে। আৰু তেনে নিৰ্দিষ্ট জনগোষ্ঠীৰ অন্তৰ্ভুক্ত নহৈও অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সংস্কৃতিবান হোৱাসকলেও বাতৈ বুজিব পাৰে যে জনগোষ্ঠীৰ সংস্কৃতিৰ ওচৰতো তেওঁলোক বৰ্ধে গৰী।

প্ৰসংগক্ৰমে ড° শইকীয়াই আকৌ কৈছে যে সাম্প্ৰতিক কালৰ ভাবতৰ্থৰ অণ-ৰাজনৈতিক শক্তিসমূহে স্বাৰ্থনিষ্ঠিৰ নিমিত্তে বান্ধুৰৰ তাৰিক আৰু নৃ-গোষ্ঠীসকল বিচিত্ৰতাৰ সুযোগ লৈ বিচ্ছিন্নতাৰ গঢ়ি তুলিছে। “অন্যতে এনে প্ৰেৰণা কৰা দেখা পোৱা হৈছে। আধাৰ ধৰুৱা পোটনসমূহৰ বাক্যৰ ব্যাখ্যিকতাৰে আৰু বাক্যিত ৰূপত গঢ় লৈ উঠা আত্মপ্ৰতিষ্ঠাৰ আৰু আত্মপ্ৰতিষ্ঠাৰ চেতনাৰ সুযোগ ল’বৰ বাবেও এনে শক্তিসমূহে বহুত কৰিছে। কৰাত কোনো ব্যক্তিৰ সমৰ বাক্য এক বিচ্ছিন্ন মানসিকতাৰ জন্ম হৈছে।” এইখিনি কথাৰ আৰ্হিত ক’ব পাৰি যে আধাৰ আলোচনাৰ দ্বিতীয় উদ্দেশ্য হ’ল এই যে (২) সাধাৰিক অসমীয়া সংস্কৃতিৰ অংশীদাৰ স্বৰূপে জনগোষ্ঠীৰ সংস্কৃতিৰে সংস্কৃতিবান-সকলেও বাতৈ বুজিব পাৰে যে একে সময়তে তেওঁলোক অসমীয়া সংস্কৃতিৰেও সংস্কৃতিবান। এনে কৰোতাৰ গঢ়ি উঠিলে বিচ্ছিন্নতাৰাণী শক্তিসমূহ স্বৰূপ হৈ পৰিব। এই প্ৰসংগত ড° শইকীয়াই এটা সূক্ষ্ম উপমাৰে কৈছে : “কৰ্ণাট : মাঝা এৰাখি প্ৰতিটো সূক্ষ্ম বিচ্ছিন্ন কৰিছে পাইতলীয়েক হুসপাখি আৰু

সমূহীয়াটক বাজাখাৰিৰ অস্তিত্ব বিপন্ন হ'ব।" এই উপৰাটো সম্বন্ধস্বৰূপ, অসংগঠিত আৰি সংস্কৃতিসমূহ আৰু অসমীয়া সংস্কৃতিৰ কেন্দ্ৰতো প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি। সম্বন্ধস্বৰূপ হিচিং সংস্কৃতি, যাত্ৰা সংস্কৃতি, বৈষ্ণৱ সংস্কৃতি, ইহজামিক সংস্কৃতি আৰি দুজনৰ দৰে আৰু অসমীয়া সংস্কৃতি বাজাখাৰিৰ দৰে।

এনে আভ্যন্তৰীণৰূপৰ আৰু এটা জাত হ'ব পাৰে। সেইটো হ'ল— আত্মকৃতিক সম্বন্ধ। উদাহৰণ স্বৰূপে, আবু হাভাবে সংশ্লিষ্টগত অসমীয়া সংস্কৃতি নামৰ গ্ৰন্থত অসমীয়া সংস্কৃতিত ইহজামিক অবিহণৰ বিষয়ে কোৱাৰ লগতে অসমৰ ইহজামিক ওপৰত কি দৰে পৰম্পৰাগত অসমীয়া বীতি-বীতি আৰু আত্মকিত হিন্দু পৰম্পৰাবো প্ৰভাৱ পৰিছে সেই কথাও দেখুৱাই দিছে। হাভাবে প্ৰসংগভাৱে কৈছে : "যথাৰ কাৰ-কাৰৰ বীতি-নিয়মতো এনে প্ৰভাৱ হিন্দু সমাজ-পৰাই মুছলমান সমাজত বৰ্তি আছে। সাংস্কৃতিক বিনিৰ্ভাৱ কাৰণে আজি মুছলমান সমাজে বংশ-পৰম্পৰা নহি তিনি-বিলীয়া, দহ-বিলীয়া পাতে। ই অসমীয়া সামাজিক বীতিত পৰিণত হৈছে, ধৰ্মীয় বীতি নহয়।" (পৃ: ২৮) এই 'হিন্দুসমাজৰ প্ৰভাৱ'ৰ দৃষ্টান্তটো পূৰ্বতে উল্লেখ কৰি অহা অসমৰ জাহাজ নামৰ গ্ৰন্থত সন্নিবিষ্ট 'অসমত ইহজাম ধৰ্মৰ বিস্তাৰ, অসমীয়া মুছলমান জনসংখ্যাৰ গঠন আৰু সংস্কৃতিৰ সংশ্লিষ্ট' নামৰ প্ৰবন্ধত (পৃ: ১০০) ত ইয়াৰ আভ্যন্তৰীণ দেখুৱাইছে। এনে-বিলাক কথা এনেদৰে বিস্তাৰণে আঙুলিয়াই দিলে সন্নিষ্ট সকলো মানুহৰ মনতে এটা আত্মকৃতিকৰ ভাব, এটা সন্তোষৰ ভাব গঢ়ি উঠিব পাৰে। হাভাবে প্ৰসংগ-ভাৱে কৈছে : "আজিও সেই অসমীয়া সামাজিক সংস্কৃতিৰ ধাৰা অসমীয়া মুছলমানৰ বিবাহ উৎসৱত বিস্তাৰণ। এনে মন্ত্ৰে সাংস্কৃতিক সন্তোষ সন্তৰ মন্ত্ৰ"—আত্মকিত এনে মন্তব্যবিলাকেও আত্মকৃতিক ঐক্য গঢ়ি তোলাৰ কেন্দ্ৰত বহু-বিধি সহায় কৰিব পাৰে।

দুখৰ কথা যে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সম্বন্ধস্বৰূপ সেই বিষয়ে ইতিমধ্যেই যথেষ্ট বিচাৰ-বিশ্লেষণ হৈছে। সেই বিষয়ে জিখা কিতাপ আৰু প্ৰবন্ধ-পাতিৰ এটা তথ্য-সম্বন্ধিত সম্পূৰ্ণ তালিকা দিয়াটো এইবাজৰ দৰে পকে সন্তৰ নহয়। তথাপি উদাহৰণ স্বৰূপে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে অসমৰ জাহাজ গ্ৰন্থত সন্নিবিষ্ট 'অসমৰ মানুহ : সাংস্কৃতিক সম্বন্ধ' শীৰ্ষক এটা সূচীৰ প্ৰবন্ধেৰে (পৃ: ৩১-৪৮) ত' আজি পৰ্যন্ত এই বিশত এটা সূচীৰ অবিহণা যোগাইছে। ত্ৰিনাৰে পাহৰৰ অসমীয়া সংস্কৃতিত অসমজাতীয় স্বৰূপ (১৯৮৮) ত একমুখী উপাধেৰ প্ৰাৰ। ইহজামৰ অসমৰ সম্বন্ধ হাভাব আৰু ত' ইয়াৰ আভ্যন্তৰীণ নাম কৈছেই।

ড° বোহিনী মুকৰ শইকীয়াইও ‘অনবদৈ ইহু জাব বৰী’ৰ আনকল আৰু পুৰিজন শিৰক এটা স্তম্ভৰ এনক জিবিহে। সেই এনকত জনকৰ জাহ্নু (পৃ: ৭০-৯০) গ্ৰহত সন্নিবিষ্ট হৈছে। এনে ধৰণৰ যথেষ্ট কাম হৈছে যদিও কিছুমান বিনত-এতিয়াও বিচাৰ-বিশ্লেষণ কৰিবলগীয়া আছে। যেনে—অনবীয়া পুৰিতি আৰু অনবীয়া জাতি বুলিলে বাক উপত্যকাৰ পুৰিতি আৰু অধিবাসীবিধিত দাবি-দ’ব পাবি যে নোহাবি সেই বিষয়ে এটা পঠনমূলক আলোচনা প্ৰয়োজন আছে। ‘অনবীয়া জাতি’ বুলিলে কাক বুলিব, এই বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ মৈ পূৰ্বোক্ত ‘অনবৰ মাহুৰ’ বিষয়ক আলোচনা চক্ৰৰ মফাৎক আৰু জনকৰ জাহ্নু গ্ৰন্থৰ মূল্যায়ক ড° ভুবনমোহন দাসে কৈছে :

“অনবীয়া ‘জাতি’ আৰু অনবীয়া ‘ভাষা-ভাৱী’ শব্দ দুটা একেধাৰে একে অৰ্থত ব্যৱহাৰ কৰাত কিছু অসুবিধা থকা যেন লাগে। মফলো অনবীয়া ভাষা-ভাৱী লোক অনবীয়া জাতিৰ অন্তৰ্গত। কিন্তু অনবীয়া জাতি একমাত্ৰ অনবীয়া ভাষা কোৱা লোকবৰাবাই গঠিত হোৱা নাই। ‘অনবৰ ভাষা’ কোৱা অস্ত লোকো এই অনবীয়া জাতিৰ এবাৰ নোৱৰা অংশ। একমাত্ৰ অনবীয়া কোৱা লোকসকলে অনবৰ এটা অনবীয়া জনগণটি গঠন কৰিছে। অন্তত ভাষা কোৱা অথবা মগতে অনবীয়া কোৱা লোক অস্ত অনবীয়া জনগণটিৰ লোক। অনবৰ এই মফলোবোৰ জনগণটিৰ মাজিয়েই অনবীয়া জাতি।” (অনবৰ জাহ্নু, পৃ: ১০)। ড° দাসৰ এই উক্তিৰ পিছতেই ড° বীৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ কলুৰায়ে ‘অনবৰ জনগোষ্ঠী’ শিৰক এনকত বাক উপত্যকাৰ বঙলা ভাৱী হিন্দু-মুছলমানসকলৰ মগতে বিকুপ্ৰিয়া আৰু মৈথেনী আৰু বিয়ান জনগোষ্ঠীৰ বিষয়েও আলোচনা কৰিছে (পৃ: ২৫-২৬)। এই কথা তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। অলপতে পদ্মী বংক চেৰাঙেও এটা বৰ তকবপূৰ্ণ উক্তি কৰি গৈছে যে “অনবত বেয়ে দাস কৰে সেয়ে অনবীয়া।” এনে ধৰণৰ এটা বহুল দৃষ্টি-ভঙ্গীয়ে গা কৰি উঠাটো চাই অনব নাহিত্য মতাবো দাবিৰ ব্ৰহ্মাণিৰি বাঢ়ি বোৱা বুলি আশাৰ ধাৰণা হয়। অনবীয়া পুৰিতি বিভিন্ন জনগোষ্ঠীক পুৰিতিৰ সমন্বয় বুলি স্বীকাৰ কৰিলে সেই সেই সমন্বয়টক পুৰিতিৰ স্বাৰ্থতো কাম কৰাৰ শুক দাবিৰ এটা নৈতিক দায়বদ্ধতাৰ আকাৰত নাহিত্য মতাব উপযুক্ত আৰি পৰাটোৱেই স্বাভাৱিক। অৱশ্যে নাহিত্য মতাই এই বিনত অৱৰ্ত কাম কৰিছেই। উদাহৰণ স্বৰূপে, নাহিত্য মতাই শুকল চক্ৰ পাত্ৰমোহনক বৰজাৱজী (গ্ৰন্থৰ খণ্ড, ১৯৮২) একাংশ কৰোঁতে পাত্ৰমোহন অনবীয়া আৰু বিজি—এই দুয়ো ভাষাতে ৰচিত লেখাখিনি পোহৰলৈ আনিছে। সেইদৰে

তাহাব চাহ বাগিছাব জাতি-জনজাতি, শীতা উপাখ্যানৰ ভাৰতবৰ্ষ বাসিন্দা, হামহিং হালেৰ ছাৰিন জাজুল, নাহেল পাহৰৰ মিচিং-অসমীয়া পাঠ আদি গ্ৰন্থ গ্ৰকাশ কৰিও সাহিত্য নভাই এই দিশত অবিহণা বোকাইছে। সাহিত্য নভাব গ্ৰন্থবিত্ত বহল অভিধান আৰু ইতিমধ্যে ব্যাপকভাৱে ছপাৰিত হোৱা জনসংযোগৰ আঁচনিও উল্লেখযোগ্য।

অসমীয়া সংস্কৃতিত ইছলামৰ অবিহণাব বিষয়ে যথেষ্ট আলোচনা হৈছে। কিন্তু যোৰ ধাৰণাৰে ষ্টুডেণ্ট আৰু বৌদ্ধধৰ্মৰ অবিহণাব বিষয়ে যথেষ্ট কবিত্ব-লগীয়া আছে। ড° লীলা গগৈয়ে পূৰ্বোক্ত নিবন্ধত (পৃঃ ৪৫) টাই বৌদ্ধ উপাখ্যানৰ কিছু আভাস দিছে। ষ্টুডেণ্টৰ অবিহণাব বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ লওঁতে ১৯ শতিকাবৰষাই যিচনাৰীসকলে যি গঠনমূলক ভূমিকা ল'লে তাৰ বিষয়ে ভাৰতবৰ্ষে আলচ কৰিব লাগিব। অসমীয়া ভাষা সাহিত্যলৈ যিচনাৰীসকলৰ অৱদান (১৯৮১) গ্ৰন্থৰ ৮৮ ড° বাগীকান্ত শৰ্মাই এই দিশত কিছু ভাল কাম কৰিছে আৰু ড° যিগীপ বৰুৱাই বহুখিনি সূচাবান তথ্য পোহৰলৈ আনিছে। অসমীয়া সাহিত্যৰ ওপৰত ইংৰাজী, বাংলা আদি সাহিত্যৰ প্ৰভাৱে সংস্কৃতিৰ এটা দিশত যে বিশেষ ভূমিকা লৈছে তাক অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি।

এইখিনিতে যোৰ মনৰ এটি ভাব স্মৰীসকলৰ বিবেচনাৰ অৰ্থে বিবীড়-ভাৱে জনাব খোজোঁ। বৰাক উপত্যকাৰ বিভিন্ন ভাষা-ভাৱী লোকসকলকো অসমীয়া সংস্কৃতিৰ ধৰ্ম্মেলত ঠাই দিবৰ বাবে বোধহয় এতিয়াও সময় উকলি যোৱা নাই। ভাৰতবৰ্ষে ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ বাসিন্দাসকলকো কিছু সহিষ্ণুতা আৰু সূচাপৰাব অনোভাবৰ প্ৰয়োজন হ'ব। আজি সমগ্ৰ পৃথিৱীতে এনে এটা পৰিস্থিতিৰ উদ্ভৱ হৈছে যে কোনেও কাৰো ওপৰতে কোনো সংস্কৃতি লোককৈ আপি দিব নোৱাৰে। এই দিশত সাহিত্য নভাব বৰাক-সুইত সময়ৰ উপ-সহিত্য ভূমিকা দৰ শুকত্বপূৰ্ণ হ'ব।

অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সমবায়ক ছপাটোৰ কথা স্বীকাৰ কৰাৰ লগতে আমি বোধহয় এই কথাও বিবেচনা কৰি চাব পাৰোঁ যে ঘটনাক্ৰমে লাক্ষ্য সমাজেই যিসকলৰ মাতৃভাষা অসমীয়া সেইসকলেও বড়ো, মিচিং, কাৰ্বি আদি ভাষাৰ অন্ততঃ নিচেই গাভে লাগি থকাটোৰ কিছু জ্ঞান আহৰণ কৰিবলৈ ল'লে এটা নব ভাৱ গঠনমূলক কাম হ'ব। অসমীয়া সংস্কৃতিত টাই আহোমৰ অৱদানৰ বিষয়ে ভাৰতবৰ্ষে আনিবৰ বাবে টাই ভাষাবো অধিক প্ৰশাসনিকভাৱে অব্যাহত

হোতাটো বাহাদুর। অকল টাই ভাবাই বহু, বকিন-পূব এচিহাৰ বেনপন্থক-
সংক্ৰান্তিৰ লগত অসমৰ সংক্ৰান্তিৰ ইমান ওচৰ নহ'ল আছে যে অসমৰ সংক্ৰান্তি-
সম্বন্ধ উপলব্ধিৰ বাবে বকিন-পূব এচিহাৰ বিভিন্ন ভাষা-সংক্ৰান্তিৰ অধ্যয়নৰ
বাবে অসমৰ ব্ৰহ্ম-চাৰিজনকে লোক আগবাঢ়ি অহাটো নিষাধ বাহাদুর।
মই নিজৰ অভিজ্ঞতাবশৰাই ক'ব খোজোঁ যে ইকোনেচিৰাত ব্ৰহ্ম-
খাকি তাৰ বাহাদুর 'বাহাচা ইকোনেচিৰা' শিকি মই বৰ উপকৃত হৈছোঁ।
এই বাহাচা ইকোনেচিৰাটোৱেই বৰাচলতে মজাৰ ভাষা। এই একেটা
ভাষাই মাজেচিৰা, চিংগাপুৰ আৰু ক্ৰেনেইবো বাহাদুর। ভাষাটো শিকিব
উপকাৰিতাৰ এটা মাধ্যম দৃষ্টান্ত দিওঁ। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ আন এটা নাম লুইত।
এই নামৰ বাখা দিবলৈ গৈ সংক্ৰান্ত সাহিত্যৰ 'লৌহিত্য' শব্দৰপৰা তাৰ
উৎপত্তি দেখুৱা হয়। কিন্তু মজাৰ ভাষাত সাপৰক বোলে 'জাউত'। লুইতকে
সাপৰ বোজাৰ বহুত দৃষ্টান্ত সংক্ৰান্ত সাহিত্যত পোৱা যায়। গতিকে ধাৰণা
হয়—খ্ৰীষ্ট জন্মৰ আগতেই হয়তো সাপৰ সৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰই জাউত নাম পাইছিল
আৰু তাৰ পিছতঃ ক্ৰমে লুইত আৰু লৌহিত্য নাম পাইছিল। খ্ৰীষ্ট জন্মৰ
আগতেই বুজি এই কাৰণেই ক'লোঁ যে লৌহিত্যিকানুপালি আৰু সৰু-
লিকানুপালি—এই দুই গ্ৰন্থতে লৌহিত্যক বুজোৱা লৌহিত্য শব্দটো আছে।
ইকোনেচিৰাৰ সংক্ৰান্তিতো শব্দইখনৰ যি প্ৰাধান্য দেখি আহিলোঁ তাবশৰাই এই
দৃঢ় ধাৰণা নহৈ বোৱাৰে যে অসমলৈ শব্দইখন সেই কালবশৰাই আহিছে।
অসমৰ সাধ বিহুত ডাঙাল, নাৰিকল, কঠাল আদি লগত গছত বহি এডালমে
বাঢ়ি থকা সকলোৰে দেখি আহিছিলোঁ। কিন্তু তাৰ অৰ্থ পোৱা নাছিলোঁ।
বালিত দেখিলোঁ যে বহুত এবাৰ গছ পূজা হয় আৰু তেতিয়া ডাঙাল, কঠাল,
নাৰিকল আদি বাহি গছবিলাকক বোড়শোপচাৰে পূজা কৰে আৰু গছ-
বিলাকক আহাৰ পানোচাখনৰ সন্মান নতুন কাপোৰ এখন পিন্ধাই দিয়ে।
যোৰ ধাৰণা হয় যে সেই কাপোৰখন অৰ্থাৎ বোড়শোপচাক ব্ৰহ্মপুত্ৰই লুই
হৈ আহি আহি (পূজাৰ আৰ্চনাত লুই হৈ আহি এক বৰ্ণ ইকিৰ হোৱাৰ
দৰেই) এডাল বহুত পৰিণত হ'ল।

আজিৰ দিনত পৃথিবীখন ক্ৰমাৎ লুই হৈ আহিছে। প্ৰথম গতিৰে সংক্ৰান্তিৰ
আধান-প্ৰধান বহি এওঁকোৰ হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে আৰু আন্তৰিকতে
লুই বান্ধাৰ জাতিৰ বাবেই—ভাষা হ'ল এটা মেইটো বহুত ভাষা। বৰ্ণও
এটা—মেইটো হ'ল মানৱতা। তথাপি আমি আহাৰ অসমীয়া সংক্ৰান্তিক

সুন্দরভাৱে জীয়াই ৰাখিব খোৱোঁ, চকী কৰি তুঙ্গিব খোৱোঁ। কাৰণ, বিব-
 কুম্ভিত কুম্ভৰ অগাৰ নৌকৰ্য আছে বুজিয়েই আমি আমাৰ কলমীয়া লুপ্তভিৰ
 যাজাধাৰ মট হৈ বাবটল বিব মোহাৰোঁ। কাৰণ, যাজাধাৰবো এটা স্বকীয়
 মৰ্যাদা আছে, স্বকীয় নৌকৰ্য আছে। যাজাধাৰবো এটা বৰ্ক অৱ আৰ্ট,
 এটা কলাত্মক দৃষ্টি।

অসমৰ সংস্কৃতিৰ সমসাময়িক ৰূপ

—অক্ষয় কান্ত গগৈ

মাহুৰৰ মনৰ মূৰুৱাৰ অসংস্কৃতিৰ মূৰুৱা কঠিনমন্ত প্ৰকাবেই সংস্কৃতি। মাহুৰৰ বৈমলিন জীৱন-পদ্ধতিও এই সংস্কৃতিৰেই অন্তৰ্গত। এখন নব্যজৰ জীৱন-পদ্ধতিতে আঁৰ হৈ থাকে সংস্কৃতিৰ অংকুৰ। কোনো সময়ত আকৌ জীৱন-পদ্ধতিয়েই প্ৰতীকী ৰূপ দৈ সাংস্কৃতিক উপাদানলৈ পৰিৱৰ্তিত হয়। আঁৰৰ বিহুমাচৰ তংগীনমূহ, আঁৰৰ শুকবাগ মাচৰ তংগীনমূহ আঁৰৰ জীৱন-পদ্ধতিৰেই প্ৰতীকী ৰূপ, প্ৰতীকী প্ৰকাশ। সকলো ঠাইৰে প্ৰতিটো গোষ্ঠী-উপগোষ্ঠীৰে নিজৰ এক জীৱন পদ্ধতি আছে, নিজৰ এক সাংস্কৃতিক পৰিৱৰ্তন আছে। গোষ্ঠীসমূহৰ জীৱন-পদ্ধতি বিধান উন্নত হয় তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক উপাদানসমূহো নিদান উন্নত হয়। অসমৰ আতি মজাৰ অন্তৰ্গত বিভিন্ন গোষ্ঠী-উপগোষ্ঠীৰ নিজৰ সাংস্কৃতিক বৈশিষ্ট্য আছে আৰু এইসমূহেই একেজগৎ অসমৰ সংস্কৃতি। অসমৰ সংস্কৃতি দিৱা-জোৱাৰ সংস্কৃতি, অসমৰ সংস্কৃতি অপূৰ্ণ সমন্বয়ৰ সংস্কৃতি। বহু হাজাৰ বছৰৰ আগতে হোৱাংহো আৰু ইয়াংচিকিয়াং নদীৰ পাৰৰ পৰা কিছু-দূৰৈ মাহুৰ পৰা আৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ উপত্যকালৈ আহিছিল। এওঁলোক আহিছিল কৃষিকীৰ্তী। এই কৃষিকীৰ্তী লোকসকলকে অষ্ট্ৰিক বুলি পৰিচয় কৰোৱা হৈছে। অসমৰ সংস্কৃতিৰ বৰতেটত প্ৰথম হুপৰা মাটি দিছিলহি এই অষ্ট্ৰিকসকলেই। পণ্ডিতসকলৰ মতে অষ্ট্ৰিকসকলৰ পিছত আৰিপাইনসকল ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকালৈ আহিছিল। এই আৰিপাইনসকলৰ নিজৰ সাংস্কৃতিক প্ৰভাৱে অষ্ট্ৰিক সংস্কৃতিক এটা নতুন ৰূপ দিছে। অসমৰ নব্য জীৱনত মাজলৈকে বেয়া-বন্ধন কৰা এৰা বোৰে আৰিপাইনসকলেই লৰা-পুত্ৰ প্ৰভৱ কৰে। আৰিপাইনসকলৰ পিছত এই কৃষকলৈ আহিব ভিনত-বৰ্ণাসকল। এইসকলকও অসমৰ সাংস্কৃতিক কিছু ৰূপ দিছেহি। একেদৰেই সৰোণ প্ৰতিমাৰে অসমৰ সংস্কৃতিৰ বৰতেটলৈ নিৰ্মাণ হ'বলৈ গ'ছে।

অসমৰ সংস্কৃতি এক বৈচিত্ৰপূৰ্ণ সংস্কৃতি। অসমৰ প্ৰতিটো অঞ্চলতেই

সাম্প্রতিকভাবে এটা বৃহৎ বৃত্তব অন্তর্গত। অসমব খিলজীয়া অসমোজিলবৃহৎ
 নাবী সমাজে একেখন মেখেলাকে পিকে,—মেখেলাধনব নাম বেলেগ হ'ব পাবে.
 কং বেলেগ হ'ব পাবে। জিকিব পাওঁতে বেকিমুদ্দিন আহমদে বিখন দোতীবা-
 কলার, কাষকলী লোক-গীত পাওঁতে বামেবন পাওঁতেও একেখন দোতীবাকে
 কলার, গোবালপবীয়া লোকগীতব সুবিখ্যাত গায়িকা প্রতিমা পাওঁতে মহোদয়াইও
 সেই একেখনি দোতীবাকে ব্যৱহাৰ কৰে; দোতীবাধনিব গঠন হয়তো সামান্ত
 বেলেগ—কোনোবাই বটীয়া ত্ৰগছ টানি নয়, কোনোবাই সামান্ত ঢিলা কবি নয়।
 কাঁকপণাৰব ঘৰাণব ডেকাই বিটি চোলেবে 'লগ-বিহ' বাবে, গোপাৰুথব মিছিং
 ডেকাইও সেই একেটি চোলেকে বজাই 'গুৱাগ' নাচ নাচে। জামুগুৱিয়া
 ডেকাইও সেই একেটি চোলেবেই 'মুকলি বিহ' বাবে। নেপালী সমাজে
 'ঘেউশিবি' পাওঁতে মাঘল বজায়, চাহ-জনপোতীৰ ডেকাই 'বুহু' নাচোঁতেও মাঘল
 বজায়; আকাৰবে বেলেগ, ধ্বনিবে বেলেগ, কিন্তু একেই মাঘল। এইখন
 অসমতে চোল বজাই 'চোলব মালিতা' গায়, মাঘল বজাই 'মাঘল গীত' গায়।
 "অসমীয়া নেপালীসকলব এই লোক-নৃত্যবোৰত অসমব প্রাকৃতিক সৌন্দৰ্যব
 বহিঃপ্রকাশ স্তম্ভবকৈ প্রতিকলিত হৈছে। বহুতো গীত অসমব নদ-নদী, জান-
 জুৰি, চৰাই-চিৰিকতিক লৈ ৰচিত হৈছে। উল্লেখযোগ্য যে আজিকালি নেপালী
 গাঁওবোৰত বিহনাচ লম্বন নৃত্য পৰিবেশন কৰা দেখা যায়।অসমত এনে
 অনেক গাঁও আছে বিবিলাকত নেপালী ডেকাই নেপালী গীত-নাচ অসমীয়া
 বিহব ঠাচত পৰিবেশন কৰে। নেপালী গীত গাই নাচে যদিও সেই গীতব ভাল
 আক ছেও বিহব সময়ৰী।" (মনমোহন ছেজী)। নেপালীসকলব তিহাৰ
 উৎসৱব কথা কোনে নাজানে? সেই উৎসৱত ডেউলোকে 'ঘেউশিবি' গায়—
 ঠিক বঙালী বিহত আৰি হ'চবি গোৱাব হবে। হ'চবিত গায়—কলনো খাওঁতে
 বুঢ়া কলুৰন্তে মতবি তকিলে ধন ও গোবিন্দাই বাব। 'ঘেউশিবি'তো সেই
 বালালপব কথাকে গায়—খেঁবে অৰি—ঘেউশিবে / দাগব বুসমা—ঘেউশিবে/
 ইক্কাবু কলমা—ঘেউশিবে / বালা ধিৰে—ঘেউশিবে ইত্যাদি। উল্লিখিত গীতক
 বজিলী আৰু পখিলীৰ লগত ভাটীৰ নেপালী ডেকাব সেই প্ৰেম কাহিনীটো—
 বিহবামত যে গায়—কোনেনো নাজানে? উল্লিখিত না আহিলে না জাটী
 বেশব নেপালী না ম'হনকৰ বুথতে না ব'ল। কলাই বাজী গাঁৱবে না বজিলী
 না পখিলী না নৈতে না গা বুথলৈ ন'ল। আশতে যাব বজিলী না পাহৰত
 যাব পখিলী না মাজতে 'ক' নেপালী না যায়। কবকব বুথতে না বজিলী না

ভাঁড়ৰ শাল বা মেণাজীৰ বা জিবোৱা বা ঠাই ॥ইত্যাদি। বকো-কছাৰীক চিকুণ্ডৰ জুৰ, চাহ-শ্ৰমিক ডেকাৰ বাৰীৰ জুৰ, বুঢ়াগোহাঁই ফুৰা গৰুৱীয়া জুৰাক বাৰীৰ জুৰ—একেই জুৰ, একেই জ্বনি। আমি কোনোবাই বইচাপ পাঠোঁ, কোনোবাই ব'হাগৰ বিহ পাঠোঁ, কোনোবাই আজি আই জিগাং পাঠোঁ; কিন্তু একেই কৃষি উৎসৱ। বাগৰুৱা নাটো, বিহ নাটো, জুৰবাগ নাটো, জুহুৰ নাটো—আটাইবোৰ অসমৰ নাচ বুলি কৈ বহাওঁ—বিশ্ব-বৰ্ণকক চৰক খুৱাওঁ। এই গোটেইবোৰ কথাই সমসাময়িক সংস্কৃতিৰ এটি নিটোল জ্বল। অসমৰ মাতৃহৰ জীৱন-পদ্ধতিয়েই এই সমসাময়িক সংস্কৃতি গঢ়ি তুলিছে। লুইতৰ পানীখিনিটো চাওকচোন—তাত অসমৰ সংস্কৃতিৰ এটা সমসাময়িক জ্বল বৰ ফটকটোৱাকৈ জিলিকি উঠিছে।

এঠাইত নাহেন্ত পাৱনে লিখিছে— “...ভাৰতীয় সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিত বিশ্বৰে অমৈকাৰ মাজত ঐক্য পৰিলক্ষিত হয়, অসমৰ অলমীয়াৰ সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰতো সেইদৰে অমৈকাৰ মাজতো ঐক্য দেখা যায়। প্ৰাচীন কালৰ পৰা এতিয়ালৈকে অসমলৈ আহি বসবাস কৰা মানান জাতি-উপজাতি, আৰ্য-অনাৰ্য সংস্কৃতিৰ সন্মিলনৰ ফল স্বৰূপে অলমীয়া সংস্কৃতি গঢ় লৈছে। অসম ভূমিৰ চৌকাষে থকা পাহাৰনজুৰৰ পৰা বিভিন্ন জাতি-জুৰি আহি ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ বিষৰে বিশাল আৰু শ্ৰোতবান কৰি তুলিছে, সেইদৰে প্ৰাচীন কালৰে পৰা এতিয়ালৈকে বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা মানান জাতি-উপজাতি আহি একত্ৰিত হৈ অলমীয়া সংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ আৰু জীৱন্ত কৰি তুলিছে। এই কেন্দ্ৰত অলমীয়া সংস্কৃতিক মৌলিক (original) নাইবা মিশ্ৰিত (mixture) বুলি কোৱাতকৈ মৌলিক compound) বুলি কোৱাটোহে বুদ্ধত হ'ব।” অসমক বাহিৰে ভাৰতৰ আন ঠাইত ভাৰতীয় (পুৰণ) ভাৰত বৰ, কিন্তু অসমৰ নকলো জনগোষ্ঠীৰে তিব্বোতাটোহে ভাৰত বৰ। এইবোৰ অমৈকাৰ মাজৰে ঐক্য কৰা, অসমৰ সংস্কৃতিৰ সমসাময়িক কৰণ। কোনোবা এবিধত জুহুৰ ছোটনাগপুৰৰ, পৰা আহি আজি ‘জাচাৰ বেচেৰ বৈশাখ বিহ কৰা পূজাৰ মহাম বে’ বুলি, চিকুৰি গোৱাৰ পিচত হুটা জ্বল এটা হৈ নাযাবই বা কিয়? ‘সময় আৰু, বকো সংস্কৃতি’ একত্ৰত ভাৰতীয়প্ৰণালী নোকাখবাই লিখিছে—“বকো জাতিৰ বাক্য কৰা পদ্ধতিয়েই অলমীয়া ভাষাকো বাক্য কৰা পদ্ধতি। ভাষাৰ বাহিৰে বকো সমাজৰ বহুতো বীতি-নীতি আৰু বকো অলমীয়া সমাজত এনেদৰে ভিত্তিপ্ৰোভভাৱে নোবাই পৰিল যে এতিয়া সমাজব্যৱস্থাৰ বিশেষ অঙ্গবৰ্গ

লোকেহে তাক বাহি উজিৱাৰ পাৰিব। আত্মিক আধাৰ সঙ্গনমূহত তামোজ-পাঁশ আশৰচোৱা নীতি-নিয়ম বড়ো সমাজৰ পৰাই অহা হ'লি ক'বলৈ বিচাৰে।... তেন্তেই বৰগীতৰ বাগতো বড়োসকলৰ গীতৰ ত্ৰিখণ্ডক পুৰণ প্ৰভাৱ পৰি-লক্ষিত হয়।"

দিন নলনি হৈছে। সাংস্কৃতিক সংকট আৰু বৌদ্ধিক সংকটে অসমৰ সমাজ-জীৱন আজি খুজি খুজি খাবলৈ লৈছে। সাংস্কৃতিক সংকট হ'লিলে কেৱল নটা-গোৱাৰ সংকট হ'লি হ'লিলে নহ'ব, ই আধাৰ জীৱন-পদ্ধতিৰে সংকট হ'লি হ'লিব লাগিব। অসমৰ হাড়হৰ জীৱন-পদ্ধতিৰ মূল ভেটিটো তৈয়াৰ হৈছে গাঁৱৰ মাটিৰে। গতিকে আধুনিক সংস্কৃতিবান মনে সাংস্কৃতিক সংকট দূৰ কৰিবলৈ হ'লে পোনেই চকু দিব লাগিব মূল ভেটিটোতলৈ। সাংস্কৃতিক আৰু বৌদ্ধিক সংকটৰ জগতে ৰাজনৈতিক ধাৰণাখীয়াই, অত্যধিক গোষ্ঠী চেতনাৰ সংকটে অসমৰ সমাজ জীৱন থকা-নথকা কৰিবলৈ লৈছে,—অসমৰ সাংস্কৃতিক সমস্যাটোক সলুকে চাকি পেলাবলৈ, ম্লান কৰি পেলাবলৈ লৈছে। এই বিপদ কালত সকলোৱেই এতিটো খোজ গঠিত ঠাইত দিবৰ হ'ল, অসমৰ সমস্যাটোক সাংস্কৃতিক মূল সলুটো গভীৰভাৱে চিনি পাবলৈ মেঘানেপেৰা গছ কৰিবৰ হ'ল। আমি ইজনে নিজৰ মূখৰ মাতৃ হ'লি পাবৰ, বুকুৰ কথা হ'লি পাবৰ বিহা কৰিবৰ হ'ল। বহু বক্তৃতা শুকুতা শুকুতা দিবলৈ উঠি ইংৰাজী, হিন্দী, বঙালী ভাষাত সলসলীয়াই কথা কৈ বাব পাৰিব; কিন্তু মিহি ভাষাত এটাও শব্দ ক'ব নোৱাৰিব, বড়ো ভাষাত এটাও শব্দ উজাবণ কৰিব নোৱাৰিব। এতিয়াই, আজিয়েই এই অৱস্থাটো আমি দূৰ কৰিবৰ হ'ল। অসমৰ শিল্পীয়ে হিন্দী গান গাব পাৰে, ইংৰাজী গান গাব পাৰে, ভোকপুৰী গান গাব পাৰে, পাঞ্জাবী গান গাব পাৰে—কিন্তু হাইবাং গীত এটা হ'লে কেতিয়াও গাব নোৱাৰে, ঐতিহ্য এটা কেতিয়াও গাব নোৱাৰে। অসমৰ অসাম্প্ৰদায়িক কেন্দ্ৰত তামিল-ভেনেঙ গীতৰ শিক্ষা দিয়া হয়—কিন্তু কাৰণি ভাষাৰ গীত এটাৰ শিক্ষা দিয়া নহয়। ভাষাৰ বাৰ্ণ সংগীতৰ বিষয়েও বক্তৃতা বহু কৰা কথা ক'ব পাৰিব—কিন্তু অসমৰ লোক-সংগীতৰ বিষয়ে হ'লে একোকে ক'ব নোৱাৰিব। বহু থকা বগবন্ধত আধাৰ অ'ৰা-হোজাখীয়াবক কথক, ভাষাত আটাবৰ শিক্ষা বৰ বহু লক্ষ্যৰে দিয়া হৈছে; কিন্তু খেৰাই মাচৰ শিক্ষা দিয়া কথা কোনোদিন ভাবাই হোৱা নাই। সেইমূখি অসমৰ মানুহ নিৰ্ভৃত 'বান-সৈ-চিখা' ৰাতি কেপুৰাকলৈ, 'ভৰবাস' মাচৰ মানুহ নকত থকাৰ দূৰ

কশিরাই, হুঁই কই দেখুৱাবলৈ উঠটনি নিব খোজা নাই। অবিচ্ছিন্নে শুধৰণি নাচ নাচিবলৈ হ'লে অভিন্ন কবিলৈ নগৈ, দেখাক দেখি নাচিবলৈ নগৈ নাচটোৰ জৰি কথা আনি লৈ, নাচ সম্পূৰ্ণ আৱৃত্ত কৰি নাচক-পোহাৰক সম্পূৰ্ণ মিহিং হৈহে নাচিব লাগে। বোম জ'বাটোৱে আৱিকল এটালৈ আঙুলিয়াই হোৱাট ইক দিচ হুনি জুখিলে বই কোৱেই কক'নাট হুনি ক'ব, কিছ 'নালাংখ' হুনি কেতিয়াও নকওঁ। আৰি ভাত খোৱা কাঁহীকলক আমাৰ ওচৰৰ ঘৰতে যে 'খাংলি' হুনি কৰ নেই কথাটোৰ এতিডো আৰি মন বিৱা নাই। পিছে এই গোটেই ব্যৱহাৰোৰেই পৰিৱৰ্ত্তন ঘটাব হ'ল। বাজনৈতিক চেতনা বুদ্ধিত সময় আৰু শক্তি খৰচ কৰাতকৈ আৰি সকলোৱেই সাংস্কৃতিক চেতনা বুদ্ধিত সময় আৰু শক্তি খৰচ কৰিব হ'ল। বাজনৈতিক চেতনা বুদ্ধিয়ে আমাৰ গোষ্ঠী চেতনা বুদ্ধি কৰিছে। অত্যধিক গোষ্ঠী চেতনাই যে আমাৰ সকলোৰে সৰ্বনাশ সাধিবলৈ লৈছে—নেই কথা আৰি সকলোৱেই পতীৰতাৰে উপজাৰি কৰিব হ'ল। অৱন্তে আধুনিক জগতত বাজনাট পোনাই জীৱাই থাকিবলৈ হ'লে আৰি বাজনৈতিকতাৰেও নচেতন হ'ব লাগিব, জগতে অসমৰ মানুহৰ জীৱন-পদ্ধতি যে দিৱা-মোৱাৰ মাজেদি সমগ্ৰৰ মাজেদি গঢ় জোৱা জীৱন-পদ্ধতি সেই কথাও আৰি বাবে বাবে কলৈ আনিব লাগিব।

পিছে মুখৰ কথাৰে, অধুকা কবিল লাগে অধুকা কবিল লাগে হুখিলে সময়ৰ সাধন কেতিয়াও নহয় বা অসমৰ সাংস্কৃতিৰ সমস্ৰাস্ত্ৰক অগটে কেতিয়াও স্তব্ধকিত নহয়। আৰি সকলোৱেই একজিহত হৈ নাতৰ ক্ষেত্ৰত কাৰ্য্যত অহাটক কিবা কৰিব লাগিব। এই 'কিবা'বিজ্ঞাপন ভিতৰত প্ৰথম হ'ল—এই তু-বক্তত জীৱাই থাকিব বাবে বিখিনি জুখিা লাগে তাৰ সমবিতৰণ হ'ব লাগিব। কোনোবাই বাজে-মঙহে খোৱা, কোনোবাই নিমখ-জলকীয়াই খোৱা আৰু কোনোবাই খাবলৈকে নোপোৱা অৰ্থনৈতিক বৈষম্য হু'ব হ'ব লাগিব। আৰি কলত বাৰিষ লাগিব—অৰ্থনৈতিক বৈষম্যই সামাজিক বৈষম্য আনে, সামাজিক বৈষম্যতে সাংস্কৃতিক বৈষম্যৰ সূচনা হয়। আধুনিক হুগৰ কোনোবা এটা কাৰ্য্যক্ৰমত আহোম-চুতীয়া-কৰাণ-মটক-বড়ো-কছাৰী-মাৰুং-নলে-মেলী-কামোৱাৰ-খামোৱাৰ সকলোৱেই জীৱিকাৰ কল্হান পাব লাগিব। ব্ৰহ্মবৈবাৰী-বহুভাৰীয়ে কোকৰাঝাৰলৈ যে জীৱিকাৰ কল্হান পাব লাগে, তিব্বত কিয় গাব লাগে ? তিব্বতলৈ, শিৱসাত, তগাৰুখক, গুৱাহাটীত সকলোৱে সকলোৱে কল্হান কল্হান পাব লাগিব। তিব্বতলৈ এই বিহা কৰিব গানে শেইলৈলৈ এই বিহা, এতিয়াই

আজিয়েই কবি দ্বিত্বক। অৰ্থনৈতিক বৈষম্য দূৰ কৰাৰ পিছতে আমি সামাজিক বৈষম্য দূৰ কৰাৰ হাত দিব লাগে। সামাজিক বৈষম্য দূৰ কৰাৰ অতি উত্তম উপায় হ'ল পৰম্পৰাৰ মাজত বৈবাহিক লক্ষ্য। অনা-জালুং গাঁও এখনলৈ তিনি-গৰাকী জালুং গাভৰু বিয়া কৰাই অনাৰ পিছত বিটো সোঁত আৰম্ভ হ'ব সেই সোঁতত বৈষম্যৰ ভাঁজী সহজেই উঠিব। এই আলোচনাৰ ভালে ঠাইত আমি অলমৰ জনপ্ৰিয় নাচকেইটিৰ কথা উল্লেখ কৰি আহিছোঁ। পুৰণিৰ মোহনীৰ কপটো নষ্ট নোহোৱাকৈ উপযুক্ত কবিগ্ৰাহীৰে সজাব পাৰিলে বিশ্ব বিকোনো ঠাইৰ দৰ্শকক সেই নাচকেইটিৰে মোহ নিয়াব পাৰি। তাৰ প্ৰমাণ ভাৰতৰ আন আন ঠাইত হোৱা লোক-নৃত্য সন্মিলনত আমি বাবে বাবে পাইছোঁ। আজি অলম সাহিত্য সভাৰ বৃহৎ সংগঠিত অলমৰ সংস্কৃতিৰ সমন্বয়ত কপটো সঠিকভাৱে প্ৰতিফলিত কৰিব পাৰিব লাগিব। 'ধুবাং' আৰু 'খাম' কবাই 'ছায়া' নাচ নাচিবলৈ কেইজনমান ভিৰা লোকক নিয়ন্ত্ৰণ কৰি অনাতে, 'জহং' নাচ নাচিবলৈ কেইজনমান কাৰবি ডেকা নিয়ন্ত্ৰণ কৰি অনাতে আমাৰ দায়িত্ব শেষ কৰিলে নহ'ব। "কাৰবিলকজৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ উচ্চৰ 'জহং' ভিৰাৰ ছায়া মিহাৰাৰ লগত থকা সাদৃশ্য বন কবিলগীয়া। কাৰবিলে জহং উচ্চৰ গাঁৱৰ মৰঠা বাথখৰ বৰত পালন কৰে, ব'ত কোটিকজীয়া ঢাল-বাক লৈ কাৰবি ডেকাসকলে নৃত্য কৰি পৰম্পৰা বৰ্দ্ধা কৰি আহিছে।...অথুনা ইয়াক বসন্ত উচ্চৰ হুজি ক'ব পাৰি, ব'ত বাথখৰ বৰত হুজি হুজি পূজা দি বৰে বৰে গৈ, অলমীয়াৰ হুচৰি ধৰাৰ মিচিনাকৈ নৃত্য-গীত কৰাৰ সামাজিক বীতিৰ প্ৰচলন আছে।" (লোকনাথ গগৈ) এইবোৰ কথা আমি সমবেত দৰ্শকসকলক জনাব লাগিব, এইবোৰ কথা আমি সাহিত্য সভাৰ মঞ্চৰ পৰা প্ৰচাৰ কৰিব লাগিব। তেহে বাক্তৰ কেন্দ্ৰত কাম কৰা হ'ব।

১. ধুবাং = বিজুলী ধাহৰ হুচা পাবোৰে সংযুক্ত কৰি সজা হুই বিজা যুক্ত ধীৰল ধীৰী।
২. খাম = ই প্ৰায় খোজটোৰ দৰে। খোজ আৰু খামৰ মাজত বন্ধকিত পাৰ্থক্য আছে। খোজৰ বৰঙি বন আৰু হুই জালি বন দিয়া। কিন্তু খামৰ বৰঙি পাতল আৰু হুই জালি যুগলীন আৰু দাঙটোও বিজা।

অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সমন্বয়াত্মক ৰূপ

অধ্যাপিকা শ্ৰীমতা উপাধ্যায়

অসমৰ বৈচিত্ৰ্যময় প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যবশতঃ অসমীয়া সংস্কৃতিও বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ। অনেক নক নক নৈ, জান, জুৰি শাখা-উপশাখা মিলি মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰ যিহেৰে সাগৰ সন্মুখ ৰূপ লৈ অসমৰ বুকুৱেদি বৈ গৈছে, অসমীয়া সংস্কৃতিও সেইদৰে নানা জাতি-উপজাতিৰ স্মৃতিয়া সংস্কৃতিৰ উপাদানক সামৰি সমন্বয়ৰ ভেটিত গঢ়ি উঠিছে। ইতিহাসৰ একো একোটা মুহূৰ্তত উত্তৰ-পূব, দক্ষিণ আৰু দক্ষিণ-পূবৰ পৰা নানা জাতি, গোষ্ঠীৰ মানুহ আহি অসমত বসবাস কৰিবলৈ লয়। নৃতত্ত্ববিদসকলে এই মানুহবোৰক আৰ্য-অনাৰ্য, অট্টিক, ড্ৰাবিড়, মঙ্গোলীয় আদি নানা শাখা-উপশাখাত ভাগ কৰিছে। এই সকলো জাতি-উপজাতিৰ বস্ত্ৰ, ভাষা, ধৰ্ম-বিশ্বাস, আচাৰ, ৰীতি-নীতি, সামাজিক, ৰাজনৈতিক ধ্যান-ধাৰণা আৰু জীৱন পদ্ধতিৰ সংমিশ্ৰণত এক বিশাল অসমীয়া সংস্কৃতি গঢ়ি উঠিছে। গতিকে এই সংস্কৃতিয়ে সমন্বয়ৰ অৰূপ প্ৰকাশ কৰে। সমন্বয়ৰ আদৰ্শত এই সংস্কৃতি জীয়াই আছে আৰু জীয়াই থাকিব লাগিব।

সমন্বয় শব্দই সংগতভাৱে মিলন বা একীভূতকৰণ বুজায়। মিলন আৰু সমন্বয়ৰ ভিত্তিত গঢ় লোৱা সংস্কৃতিৰ আয়োচনা কৰাৰ পূৰ্বে যিবোৰ জাতি-গোষ্ঠীৰ অৱদানেৰে সংস্কৃতি গঢ় লৈছে সেইসকলৰ জীৱনধাৰা বনিষ্ঠভাৱে জনাৰ প্ৰয়োজন; কাৰণ সংস্কৃতিয়ে এটা জাতিৰ চাৰিত্ৰিক অভিব্যক্তি প্ৰকাশ কৰে। সেয়েহে সমন্বয়াত্মক সংস্কৃতিৰ আয়োচনাত ভিন্ন ভিন্ন জাতি-গোষ্ঠীৰ অৱদানৰ যথার্থ আৰু নিৰপেক্ষ মূল্যায়ন অপৰিহাৰ্য। সংস্কৃতি চৰ্চাকালী-সকলৰ ইতিহাস অধ্যয়ন পদ্ধতি শুদ্ধ আৰু নিৰপেক্ষ হ'লেহে তেনে কাৰ্য সম্ভৱ। অসমৰ বহুতো পণ্ডিত ব্যক্তিয়ে এই দিশত অৱদানমূলক প্ৰচেষ্টা আয়োচনা কৰিছে। সেইসকল পণ্ডিতৰ আয়োচনাৰ মহাশয় অসমৰ সংস্কৃতিৰ সমন্বয়াত্মক ৰূপ সম্পৰ্কে সাধাৰণভাৱে ইয়াত আয়োচনা কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

সংস্কৃতিৰ বাবেহি এটা জাতিৰ জীৱন স্পন্দন অৱস্থাত হয়। কিন্তু সংস্কৃতিনো কি বুলি প্ৰশ্ন কৰিলে তাৰ উত্তৰ দিয়া টান। সংস্কৃতি এনে এটা বস্তু যাক জ্ঞানৰ দ্বাৰা বুজিব পাৰি, ব্যৱ বিমৰে ব্যাখ্যা কৰিবহে পাৰি। ই বুলি জেটিন শব্দ cultur-অৰ পৰা অহা। ইংৰাজী culture শব্দৰ সমার্থকৰূপে সংস্কৃতি শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। বুলি জেটিন শব্দৰ অৰ্থ হৈছে—কৰ্ণ কৰা, সংশোধন কৰা বা সংস্থাপন কৰা। ভাৰতীয় ভাষাত সংস্কৃতি শব্দৰ প্ৰয়োগ নতুন। সংস্কৃত বা পালি প্ৰাকৃত ভাষাত এই শব্দ নাই। শব্দটো নতুনকৈ গঢ়ি তোলা হৈছে। প্ৰথমে প্ৰাথমিক ভাষা মাৰাঠী সংস্কৃতি শব্দৰ ব্যৱহাৰ হয়। প্ৰসিদ্ধ ভাষাবিদ ড° জুবীন্দ্ৰ কুমাৰ চট্টোপাধ্যায়েও পূৰ্বৰ বচনাবোৰত culture বুজাবলৈ কৃতি শব্দৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। কবিশুদ্ধ ববীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰেও পূৰ্বৰ বচনাবোৰত কৃতি শব্দক ব্যৱহাৰ কৰিছিল। কিছুমানে কামচাৰ শব্দ বুজাবলৈ কৃতি শব্দৰ প্ৰয়োগ কৰিছিল, যেনে—ভাৰতীয় কৃতি। কিন্তু কৃতি শব্দই ইংৰাজী কামচাৰ শব্দৰ সম্পূৰ্ণ ভাষা প্ৰকাশ কৰাত সমৰ্থ নহ’ল যেন অৱস্থাত হোৱাত সংস্কৃতি শব্দই কপ ল’লে।

সংস্কৃতি আৰু সভ্যতা শব্দ দুটা প্ৰায় বুৰীয়াভাৱে ব্যৱহাৰ হোৱা দেখা যায়। সভ্যতাৰ পৰ্যায়চাৰক শব্দৰূপেও সংস্কৃতিৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। কিন্তু সভ্যতা আৰু সংস্কৃতি—এই দুটা শব্দৰ ব্যুৎপত্তি আৰু অৰ্থ, দুয়োটা বিশত পাৰ্থক্য আছে। অৱশ্যে এইটো ঠিক যে সংস্কৃতিৰ স্বৰূপ বুজিবলৈ হ’লে প্ৰথমে সভ্যতাৰ স্বৰূপ বুজা আবশ্যক, কিয়নো সভ্যতাৰ ভিতৰৰ পৰাই সংস্কৃতিৰ বিকাশ হয়। কিন্তু হেম শৰ্মাৰ মতে সভ্যতা আৰু সংস্কৃতি সমার্থক নহয়—সভ্যতাই বিশেষ এটা সামাজিক বা বাস্তৱিক অৱস্থা বুজায়। ই এটা সমাজ পদ্ধতি। এনেধৰণৰ জীৱন পদ্ধতিৰ অধিনতে সংস্কৃত জীৱন সম্ভৱপৰ হয়। সমাজ সভ্য অৰ্থাৎ সুশৃংখল নহ’লে কোনো ব্যক্তি বা অৱস্থানৰ পক্ষে সৃষ্টিবুলক কাৰ্য হাতত লোৱা সম্ভৱ নহয়। আনহাতে, সংস্কৃতি হৈছে কোনো এটা জাতিৰ বা সমাজ এখনৰ জীৱন প্ৰতিভা। এটা জাতি সমাজ হ’ক পাবে, কিন্তু তেনে কোনো এটা সাংস্কৃতিক ভাৱ নাথাকিব পাৰে। ভাষা, সাহিত্য, ধৰ্ম ইত্যাদি কেন্দ্ৰত প্ৰকাশ পোৱা প্ৰতিভাই হৈছে জাতি বিশেষৰ সাংস্কৃতিক স্বাক্ষৰ। সভ্যতাই সমাজ সুশৃংখল কৰি সংস্কৃতিৰ বহুত আৰু স্বৰূপ দিৱাত সহায়তা কৰে। কিন্তু এই কথাও ঠিক যে সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিৰ সম্পৰ্ক নিচেই ওচৰৰ। পৰস্পৰে পৰস্পৰৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে। সভ্যতাৰ

প্ৰকাশৰ লগে লগে সংস্কৃতিৰো বিকাশ হয়। তথাবানী মাজুৰে ঘৰ লাভিবলৈ শিকালো মানৱ সভ্যতাৰ প্ৰথম খোজ বুলি ক'লে এটা মিথিষ্ট কল্পত বন্ধ লগা কাৰ্যক সাংস্কৃতিক কচিব প্ৰকাশ বুলিব পাৰি।

কোনো সংস্কৃতিয়েই দহ-বিশ বছৰতে গঢ় লৈ উঠা নাই। একোটা জাতি বা গোষ্ঠীৰ ন ন বছৰ জুৰি চলা আচাৰ-ব্যৱহাৰ, বীতি-নীতি, বোহা-বোহা, প্ৰেৰ-প্ৰীতি, হাঁহি-কান্দোনৰ মাজেদি সংস্কৃতিয়ে গঢ় লৈছে। অসহীয়া সংস্কৃতি কেইবা ন বছৰ জুৰি হোৱা ডিন ডিন জাতি-গোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক মিশ্ৰণ, পৰিণাম আৰু পৰিৱৰ্তনৰ ফলশ্ৰুতি। সেই কাৰণে অসহীয়া সংস্কৃতি কাক বোলে বুলি প্ৰশ্ন কৰিলে কোনো এক বিশেষ সংস্কৃতিৰ স্বকীয় ধাৰাতৈ খাটকতে আঙুলিওৱা কঠিন। অসহীয়া জাতীয় জীৱন আৰু সামাজিক জীৱনত কেনে ধৰণৰ ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাই বিশেষভাৱে প্ৰভাৱ পেলাই আহিছে, সেই কথা স্মৃতিভাৱে বিচাৰ কৰাৰ পিছতহে ইয়াৰ স্বকণ সম্পৰ্কে নিৰ্ণয় কৰা সম্ভৱ। প্ৰাচীন কালৰ পৰা অসমলৈ আহি বসবাস কৰা খাচী, গাৰো, ম'ৰি, কছাৰী, বড়ো, আহোম, ডিমাছা আদি ভিন্ন ভিন্ন নাৰেবে পৰিচিত জাতি-গোষ্ঠীৰোৰৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰভাৱ অসহীয়া সংস্কৃতিত পৰিলক্ষিত হয়।

অগ্নিক আৰু ভিসমত-বৰী জনগোষ্ঠী অসমলৈ অহাৰ বছৰ পিছত আৰ্যগোষ্ঠীক মাজুৰ অসমলৈ আহে। আৰ্যসকল ভাষা আৰু ধৰ্মীয় বিশত পূৰ্বে অহা অগ্নিক আৰু মঙ্গোলীয় জনগোষ্ঠীতকৈ অধিক উন্নত হোৱাৰ বাবে অসমৰ অনেক আদিবাসীতে আৰ্য সংস্কৃতি প্ৰৱণ কৰে। বুটীয়া ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ আৰম্ভণিত মঙ্গোলগোষ্ঠীক আহোমসকল অসমলৈ আহে আৰু প্ৰায় চম্প বছৰ অসমত বাজৰ কৰে। মুছলমানসকল একাংশ-দ্বাংশ শতিকা মানব পৰা অসমলৈ আহিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল যদিও মঙ্গোল শতিকাৰ মাজভাগত মুছলমান আক্ৰমণকাৰীৰ লগত অহা এচাৰ মুছলমান মাজুৰ অসমত নিগাজীকৈ বসবাস কৰিবলৈ লয়। উন্নত শতিকাৰ আৰম্ভণিত অসমলৈ আহে কেইটাবাৰ জনগোষ্ঠীৰ মাজুৰ ভাৱিকাৰ প্ৰয়োজনত বা অন্তৰ্ভুক্তিৰ কাৰণত অসমলৈ আহে। সেইসকলৰে মেপাজী জনগোষ্ঠী, চাহ-প্ৰমিকসকল, মাবোৱাৰী, শিখ, পহুৱা মুছলমান, ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ বাবে অহা বুটীয়া মিচমেৰী আৰু ইংৰাজ আৰু বঙালী মহাজেও অসমৰ ভাষা-সংস্কৃতিত অধিকাৰ বোঁগাৰ। এই সকলো জনগোষ্ঠীৰ অৱদানৰ আভ্যন্তৰীণ বোৰেবিহে অসমৰ সংস্কৃতিৰ সমন্বয়ক বন্ধন বুলি উঠা সম্ভৱ।

ভাষা, সংস্কৃতিৰ বাহন আৰু উপাধানও। ভাষা বিকাশৰ ইতিহাসে সংস্কৃতিৰ

মিশ্রণ আৰু সমন্বয়ৰ স্বাক্ষৰ বহন কৰে। আৰ্য ভাষা মাগধী অপভ্ৰংশৰ পৰা প্ৰাচীন অসমীয়া ভাষাৰ জন্ম হৈছে। পণ্ডিতসকলৰ মতে পোন প্ৰথমে অসমলৈ অহা আৰ্যগোষ্ঠীৰ লোকে এই অপভ্ৰংশ ভাষা লৈ অসমলৈ আহিছিল। কাল-ক্ৰমত সেই ভাষাই কছাৰী, চুতীয়া, কোঁচ বাজংগী আৰু অৱশেষত আহোম বজাৰ পৃষ্ঠপোষকতাত স্থায়ী অসমীয়া ভাষাৰ ৰূপ লয়। কিন্তু আৰ্যসকল অসমলৈ অহাৰ বহু পূৰ্বে পৰা অগ্ৰিক, চীন-তিব্বত আৰু তিব্বত-বৰ্মীয়া গোষ্ঠীৰ বড়ো, কছাৰী, খাচী, ডিমাছা আদি গোষ্ঠীৰ জনজাতীয় লোকসকল বাস কৰিছিল আৰু তেওঁলোকৰ ভাষা প্ৰচলিত আছিল। পণ্ডিতসকলে উল্লেখ কৰিছে যে পূৰ্বে জাতি-বিলাকে এক বিজতৰীয়া ভাষা কৈছিল। সেই ভাষা-ভাষী লোকৰ “ব” উচ্চাৰণ ভালদৰে লুপ্ত। সপ্তম শতিকাত অসমলৈ অহা হিউৱেনচাঙে অসমত প্ৰচলিত ভাষা আৰ্যবৰ্ষত প্ৰচলিত ভাষাতকৈ পৃথক আছিল বুলি উল্লেখ কৰিছিল। যি কি নহওক, বৰ্তমান অসমীয়া ভাষাত অসমৰ এই প্ৰাচীন জনগোষ্ঠীৰ অনেক শব্দ সোমাই পৰিছে। সেই কাৰণে ৰূপগত, ধ্বনিগত আৰু শব্দভাণ্ডাৰ—এই তিনিওটা দিশত জনজাতীয় প্ৰভাৱ অসমীয়া ভাষাত সুস্পষ্ট। আৰ্যমূলৰ ভাষা হোৱা সত্ত্বেও অসমীয়া ভাষাত বুদ্ধি আৰু তালব্য ধ্বনি অল্পপ্ৰসিদ্ধ। এই দুয়োটা ধ্বনিৰ সলনি দন্তমূলীয় ধ্বনি উচ্চাৰিত হয়। এইটো তিব্বত-বৰ্মী ভাষাৰ প্ৰভাৱৰ ফল। ড° বাণীকান্ত কাকতিৰ মতে “অসমীয়া ভাষাটো বিভিন্ন অনা-আৰ্য ভাষাৰ মাজত এটা নক স্বৰূপ।”

ড° সুনীতি কুমাৰ চট্টোপাধ্যায়, ড° বাণীকান্ত কাকতি, বিষ্ণু বাতা আদিয়ে জনজাতীয় ভাষাৰ শব্দবোৰ কেনেদৰে আৰ্যকণ হৈ অসমীয়া ভাষাত সোমাই পৰিছে সেই বিষয়ে বিশ্লেষণ কৰি দেখুৱাইছে। ড° বাণীকান্ত কাকতিৰ মতে অসমীয়া ভাষাত পৰ্বত বৃজোৱা আৰু পৰ্বতৰ জগত নব্বন্ধ থকা বহুত শব্দ, যেনে—টীলা, টিং, টিপ, মৈদাম, অগ্ৰিক ভাষাৰ শব্দ। প্ৰাগজ্যোতিষপুৰ (পাহাৰী ঠাই), তেজপুৰ (সাপৰ ঠাই) অগ্ৰিক শব্দ। লুইত (পৰিকাৰ পানী) টি লাওৰ পৰা অহা বড়ো শব্দ।

গণ সংস্কৃতিৰ লোক বিষ্ণুপ্ৰসাদ বাতাই অসমৰ বহুতো নদ-নদী ঠাইৰ নাম কি ধৰণেৰে জনতাৰ মুখত ৰূপান্তৰিত হৈ আৰ্যকণ হ’ল সেই সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰিবলৈ প্ৰচেষ্টা চলাইছিল। তেওঁৰ মতে ডবলু নৈ জলি বুঢ়ীৰ পৰা আহিছে। বড়োনকলৰ মতে খামখাইখা (কাখাখা) বড়োনকলৰ কেচাইখাতী সোঁৱণীৰ ফাঁৰ ব’ত থাকিব, তাৰ কাৰেবি তেওঁৰ সন্তানী জলি বুঢ়ী বৈ বাবই। ‘বৰ্টেৰিচিয়া’

বড়ো শব্দ। বৰ মানে বড়াহ, দৈ মানে পানী আৰু চিল্লৰ মানে চিখ্ৰা। পান্ডক অৰ্থাৎ ধূমুহা বৰমুগৰ গোসাঁনী। বন্ধপুল্ল বড়ো শব্দ তুল্লৰ বৃথুৰ পৰা অহা।

‘দি’ উপসৰ্গ দি অহা নৈৰ নাম—দিখৌ, দিচাং, দিৎ, দিহিং আদি বড়ো ভাষাৰ শব্দ। খাচী ভাষাৰ পৰাও অসমীয়া ভাষালৈ অহা শব্দ বহুত আছে—কিংখাপ, খং, ডিঙা, জপা ইত্যাদি সেই ভাষাৰ শব্দ। কাৰেং, জেং, জেকা, পোখা আদি শব্দ আহোম ভাষাৰ পৰা আহিছে। কোল-মুণ্ডাৰী, মাজৰ, জাৰিড ভাষাৰ শব্দও অনেক সোমাই পৰিছে। ভাৰতৰ অন্যান্য ভাষাৰ শব্দৰ দৃষ্টতে ইংৰাজী, ফৰাচী আদি ভাষাৰ শব্দও আধুনিক অসমীয়া ভাষাত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। মুছলিমসকল অসমলৈ অহাৰ পিছত আৰবী, ফাৰ্চী, তুৰ্কী ভাষাৰ শব্দও অসমীয়া ভাষাত সোমাই পৰিছে। ৰাজবিলয়াৰ পৰবী বুজোৱা হেৰান, ভালুকদাৰ, হাকিম, চৰ্ঘাৰ, পেচকাৰ, দাবোৱান, উকীল আদি শব্দ ফাৰ্চী ভাষাৰ পৰা আহিছে। কাছাৰী, আহোমত আদিত ব্যৱহাৰ হোৱা শব্দবোৰ, যেনে—মহকুমা, জিলা, চৰকাৰ, আইন-কানুন, আহোমত, মিলন, মোকৰ্ছমা, নাজিচ, ৰাজেন্দ্ৰাশ্রু, বৰখাত, কৈফিয়ৎ, জৰিমনা, খাজানা, খাজাৰি, জৰীপ, বন্দোৱস্ত, জমাৰানি, মাদুল, খাজিৰ ফাৰ্চী শব্দ। ব্যৱসায়-বাণিজ্য সম্পৰ্কীয় কামত ব্যৱহাৰ হোৱা বোকান, বোকানদাৰ, খাৰদাৰ, মিলি, চিকাৰী, কাৰিগৰ, দৰ্জি আদি শব্দও ফাৰ্চী ভাষাৰ। শিকা-লংগুতি বিষয়ৰ শব্দবোৰ—কিতাপ, কলম, চিন্নাহী, বোৱাত, জেকাকা, থকৰ আদিও ফাৰ্চী ভাষাৰ। কানি-কাপোৰ লক্ষ্যীয় পৰ্ধা, লুটি, কুৰ্তা, কাৰিজ, পান্জামা, বোকা, গালিচা আৰু বিলাসৰ সামগ্ৰী বাচন-বৰ্তন বুজোৱা শব্দ—আইনা, আভৰ, দেজ, ডেক্‌চি, চামোচ, পিয়লা ফাৰ্চী ভাষাৰ শব্দ। এনে ধৰণৰ লগৰ ব্যৱহাৰ হোৱা আৰু বহুত ফাৰ্চী শব্দ সামৰি অসমীয়া ভাষাই বৰ্তমানৰ ৰূপ পাইছে।

অসমীয়া ভাষাত সোমাই পৰা ইউৰোপীয় ভাষাৰ ভিতৰত ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দ অধিক। চিনেমা, কেচন, চক-পেৰিক্স, ব্লেজ, চোৰেটাৰ, ৰাকদাৰ, গেঞ্জি, চেণ্ডেল, বুতাম, ব্ৰক, ব্লাউজ, চচপেন, কেটজি, গিজাচ আদি দৈনন্দিন ব্যৱহাৰ হোৱা শব্দবোৰ ইংৰাজী ভাষাৰ পৰা আহিছে। জুপকি, লুচিৰাৱা, কপক-ৰাৱা, হাইকা, মহকা, আপোচ আদি হিন্দী শব্দ। তেজাল, কেলেকাৰী আৰু বনগোৱা, মিহিৰানা আদি মিঠাই বুজোৱা বঙালী শব্দ আৰু টাপু, বেতি-খোৱা আদি বেপাৰী শব্দও সোমাই পৰিছে। এই শব্দৰ ৰূপ-বৈচিত্ৰ্যই অসমীয়া ভাষাক এক বিস্তৃত শব্দ-ভাণ্ডাৰ প্ৰদান কৰিছে।

ভাষাৰ গতি নৈৰ ধৰে প্ৰবাহমান। বহু নৈ, উপনৈ দূৰত দাৰি দাৰি

অতিমুখে বৈ যোৱা নৈৰ দৰেই ভাষাৰ বিকাশৰ স্বৰূপ সংগ্ৰাহক কিন্তু একোটা নৈ বা স্ৰ'তিয়ে দৰনৈৰ লগত সম্পূৰ্ণৰূপে মিলি নোযোৱাজৈকে স্তব্ধীয়া অতিদুৰ্ভাগিন বাখি যোৱাৰ দৰে সংমিশ্ৰণ আৰু সমন্বয়ৰ মাধ্যমেৰে গঢ় লোৱা ভাষা-সংস্কৃতিয়ে অল্প ভাষা-সংস্কৃতিৰ অতিদুৰ্ভাগিন কৰাব প্ৰয়োজন থাকে। বহু সময়ত একোটা ভাষা ভিত্তিক জাত্যাভিমানৰ তীব্ৰতাই ভাষাৰ পৰিসৰ সঙ্কুচিত কৰি বিলম্ব ক্ৰমত থকা জাতি-গোষ্ঠীক অধিক আত্মসচেতন কৰি ভোলাৰ লক্ষ্যৰা বুদ্ধি কৰে। গতিকে ভাষাৰ স্থিতিস্থাপকতা সম্পৰ্কে সংশ্লিষ্ট লক্ষ্যজোকে আশঙ্ক কৰাব দায়িত্ব গৰিষ্ঠ তাৰিক গোষ্ঠীটোৱে লোৱাটো কৰ্তব্য হৈ পৰে। বিগত দশকবোৰত জনজাতীয় তাই-ভনীলকনৰ মাজত গা কৰি উঠা তাৰিক সাংস্কৃতিক আত্মপ্ৰতিষ্ঠাৰ দাবীৰ অন্তৰ্ভুক্ত একধৰণৰ উগ্ৰ তাৰিক জাতীয়তাবাদৰ ধাৰণাই ক্ৰিয়া কৰি আছে বুলি কাকতে-পত্ৰই লম্বনে উত্থাপিত হোৱা অভিব্যাপনৰ এটো কেন্দ্ৰ মন কৰিবলগীয়া কথা।

ইতিহাসে জিপিবদ্ধ কৰিবলৈ আবদ্ধ কৰাৰ বহু পূৰ্বৰ পৰা অসমৰ অহঙ্ক-সবল জনজাতীয় সমবোধে সংস্কৃতিৰ উপাদানবোৰক স্বাভাৱিক ৰূপত বিনিময় ঘটাই সমন্বয়ৰ আধৰ্শেৰে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বৰ্ণাঢ্য ৰূপ গঢ়িবলৈ আবদ্ধ কৰিছিল। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰায় সৰ্বত্ৰ কৃষিজীৱী জনজাতীয়, বিশেষকৈ মজোৰীয়া গোষ্ঠীক লোকৰ প্ৰভাৱ স্পষ্ট। খাত্তকে আদি কৰি জীৱনৰ বিভিন্ন আহিলা সংগ্ৰহৰ পদ্ধতিয়ে একোফল মাত্ৰৰ সাংস্কৃতিক পৰিচয় বহন কৰে। বহুগতভাৱে মাহ মৰা, কাষ কৰা আদি অসমীয়া সমাজৰ বৈশিষ্ট্যও জনজাতীয় সমাজৰ অৱধান। কৃষি কাৰ্যত ব্যৱহাৰ হোৱা সা-লজুজি, যেনে—হাল, কোব, কাচি, বৈ আৰু কৃষি পদ্ধতিও মজোৰীয়া গোষ্ঠীৰ অৱধান বুলি কোৱা হয়। ধান খেতি, চাহ খোৱা অভ্যাস, বৰুৱা বয়স শিল্প আদি মজোৰীয়াসকলৰ অৱধান। এবি, পাট, মুগা আদি ক্ৰিমি বা পোকৰ পৰা হোৱা কাপোৰ শিল্প মজোৰীয়াসকলে চীন দেশৰ পৰা ভাৰতলৈ আনে। বাঁহক কেন্দ্ৰ কৰি গঢ়ি উঠা সংস্কৃতি, যেনে—বাঁহেৰে ঘৰ-দুৱাক সজা, খিৰিকী বিহীন থকা ঘৰ, চাং পাতি ভঁড়াল সজা, বেৰা-চকোৱা আদি ঘিৰা, লকাই-পাচি আদি বৈমলিক জীৱনত ব্যৱহৃত বস্তুবোৰ সজা পদ্ধতিও মজোৰীয়া সংস্কৃতিৰ অৱধান। বাঁহেৰে সজা ৰাজমা, বাঁহী, পল্লী, চৌকাৰীও জনজাতীয় অৱধান। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ অবিচ্ছেদ্য অঙ্গ আৰু সংস্কৃতিৰ প্ৰতীক ৰূপে ব্যৱহাৰ হোৱা গামোছাৰ কথাই ধৰা যাওক—এই গামোছাত বচা ফুল, কাপোৰত ডোকা ফুলৰ চাৰেকিৰোৰ, অসমীয়া নাৰীৰ সাজৰ অপৰিহাৰ্য অংগ বিহা-

কাপোৰবস্ত্ৰ বচা কুৰব কটা-হাজৰীয়া-ক'লা বং আৰু যদোজীৱনকমে' লৈ অহা-বস্ত্ৰ বুজি'কোৱা হয়।

ভাৰোজ-পাণক কেন্দ্ৰ কবি অনবীয়া লোক-সংস্কৃতিৰ ভালেখিনি গঢ়ি উঠিছে। বিয়াৰ সময়ত কইনাৰ ঘৰলৈ গৈক ভাৰোজ বিয়া, বখা-কইনাৰ দাঙত ভাৰোজ-কটাৰী সজোৱা, শুকৰ ঘৰলৈ শুৱা-পাণ আগবঢ়োৱা, ভাৰোজ-পাণ দিয়া, আঁঠু লৈ বটা-শৰাইৰে দান থকা ইত্যাদি জনজাতীয় লোকৰ পৰা অহা, কাকৰ আৰ্হি গোষ্ঠীৰ লোকসকলৰ এনে প্ৰথা নাছিল। ঘৰৰ ডিবাডাই আঁঠু লৈ অতিথিক খাবলৈ দিয়াৰ ৰীতিও যদোজীৱ ৰীতিৰ দ্ৰাৱক। আমাৰ নতাই-নমিতিয়ে 'লকা পেট-ভোৰণবোৰত শুৱনি কৰা অকলকীয়া কুমাৰ আপিটোও কুৰিআৰী যদোজীৱই ব'হে-শৰহুণে বুৰত লোৱা আপিটোৰে শিল্পী মন দিয়া দৈনন্দিক জপ।

বন্ধন-প্ৰেকৰণ আৰু খাত ভাজিকাত ব্যৱহাৰ হোৱা খাত নামজীৰোৰে একোটা নবান্বন' পৰিচয় বহন কৰে। অনন্যৰ খাত ভাজিকাত থকা বেঙলাজ, খৰিচা, লান্ধা শুভি, চুঙা পিঠা, চুঙা চাউল যদোজীৱ গোষ্ঠীৰ অৱদান।

অগ্নিক গোষ্ঠীৰ অনেক ল'ৰা আচাৰ-বীতি অনবীয়া নবাজত লীল গৈছে। কল, নাৰিকল, ভাৰোজ বুজোৱা ল'ৰা অগ্নিকৰ পৰা আহিছে। কল-ফুল আদি উপচাবেৰে পূজা কৰাৰ প্ৰচলন, বাদ্যনিক কাৰত লেজু-হাজৰি ব্যৱহাৰ কৰা প্ৰচলনো অগ্নিক ৰীতিৰ দ্ৰাৱক। খেজু-বাণ, বাটলুঙটি আদি চিকাৰৰ সজুনি, বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ দা এই গোষ্ঠীৰ দান। অনন্যৰ কুৰি সত্যতাৰ মূলভেদ অগ্নিক-সকলৰ অৱদান অধিক। নাঙল লকাটোও অগ্নিকৰ পৰা আহিছে। জনজাতীয়-সকলৰ দাঙত প্ৰচলিত বুৰ খেতিৰ প্ৰথা অগ্নিকসকলৰ দান। শিৱলুকাৰ প্ৰচলনো অগ্নিকসকলৰ পৰা আহিছে বুজি অনুমান কৰা হয়। ৬বেণুধৰ শৰ্মাক মতে—বিচাণাঘৰ বিচা বিহ, চিকৌৰ লীহ, ডাৰ, ৰূপ, গাৰোৰ দা-কটাৰী, বগাৰ জোপ, বগাবাঠী, ধাৰতিৰ দা, মিচিমিৰ মিচিমি ডিঙা, আবৰৰ জিৰ তাপোক ডেঙাবলৈ পৰতীয়া জাতিৰ দান। এইবোৰে দান। জাতি-উপজাতিৰ সংস্কৃতি আহিলাবোৰ অনবীয়া নবাজলৈ আহিছে। কবিতাক বৰীজনাৰ ঠাৰুৰৰ ভাৰোজ—“এক বেহে হ'লো লীল।”

অনবীয়া জাতি আঁক সংস্কৃতিক গঢ় বিয়াত' যদোজীৱ গোষ্ঠীৰ আঁলো-সকলৰ অৱদান আটাইতকৈ বেছি। আহোমসকলে এক ভাষা আঁক এক জাতিৰ ডিঙিত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ এই কুৰুঙৰ অনন্য দানৰ এক কুৰীয়া পৰিচয় প্ৰদান কৰে। আহোমসকলৰ পতি আৰু সাহসিকতাৰ দুখাবলৈ 'অঁহা-বা'

অসম শব্দৰ উৎপত্তি হুঁজি কোৱা হয়। তাৰ পূৰ্বে অসমক প্ৰাগজ্যোতিষপুৰ আৰু কামৰূপ নামেৰে জনা গৈছিল। আহোমসকলে অসমক শহিয়াৰ পৰা ধুবুৰীলৈকে এক শাসনভুক্তৰ তললৈ আনি এক অসমীয়া ভাষাৰ পৃষ্ঠপোষকতা কৰিলে। শ্বংখলাবদ্ধ শাসনভুক্ত, নিৰ্দিষ্ট উত্তৰাধিকাৰ নীতি, উদাৰনৈতিক দৃষ্টিভঙ্গী আৰু প্ৰজাৰ লগত থকা নিবিড় সম্পৰ্কই আহোমসকলক দীৰ্ঘজীৱী সময়লৈকে শাসন কৰাৰ সামৰ্থ্য প্ৰদান কৰিছিল। আহোম শাসন পদ্ধতিত কিছুমান যৌক্তিক শ্ৰেষ্ঠ থকাৰ কথা জৰ্ড উইলিয়াম বেণ্টিঙেও স্বীকাৰ কৰিছিল।

অসমীয়া মাহুৰৰ বৰাদামুচক পদবীৰে, যেনে—বৰগোহাঁই, বুঢ়াগোহাঁই, বৰুৱা, ফুকন, শইকীয়া, বৰা, হাজৰিকা, কাকতি, কটকী আদি আহোম বুৰঞ্জীত। অসমীয়া সংস্কৃতিলৈ আহোমসকলৰ অন্ততম শ্ৰেষ্ঠ অৱদান হ'ল বুৰঞ্জী লিখা প্ৰথা। গাঁও সংগঠনৰ ক্ষেত্ৰত আহোমসকলৰ সুকীয়া কচি আৰু পৰিকল্পনাৰ পৰিচয় পোৱা যায়। প্ৰাচীন কালৰ এক বৰ্ণ এক বৃত্তি ভিত্তিক গাঁও ব্যৱস্থাৰ লজনি বিভিন্ন জাতি আৰু বৃত্তিৰ মাহুৰক একে গাঁৱত বথাৰ বীতিৰে আহোম বজাই গাঁও স্থাপন কৰিছিল। এই বীতিৰ সূক্ষ্ম স্বৰূপে অসমত অস্পৃশ্যতা আৰু বৰ্ণ-বৈষম্যই শিপাবলৈ সুযোগ নাপালে। যেওনাই অসম বুৰঞ্জীত যোমাই ভামুজী বৰবৰুৱাই কেনেদৰে গাঁও সংগঠন কৰিছিল সেই বিষয়ে সন্মত বিৱৰণ পোৱা যায়। পৰ্বত-ভৈয়ামৰ মাজত সৰহ সূদূৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰতো আহোম বজাৰ অৱদান উল্লেখযোগ্য। ৮শে শতাব্দীৰ শৰাই লিখিছে, “আহোম বজা চুকাৰাৰ দিনত ভৈয়াম আৰু পৰ্বতীয়া লোকসকলৰ মাজত বনিষ্ঠতা আৰু বিশ্বাসপৰায়ণতা বৃদ্ধি পায়।”

অসমৰ স্থাপত্য শিল্প-ভাস্কৰ্য, নগৰ পৰিকল্পনা আদিতো আহোমৰ অৱদান অধিক। মছোজীৰ স্থাপত্যৰ লগত যোগল ধাৰাৰ সংমিশ্ৰণ বটাই আহোমৰ দিনত অনেক যৌক্তিক-হেৰাল্ডৰ আদি সাজি এক বিশিষ্ট স্থাপত্য শিল্পধাৰা সৃষ্টি কৰা হৈছিল।

অসমত নাৰীৰ স্থান ভাৰতবৰ্ষৰ অন্যান্য ঠাইৰ তুলনাত নাৰীৰ আত্ম-নিৰ্ভৰশীল। তাৰ প্ৰধান কাৰণ হৈছে—মছোজীৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰভাৱ। অসমত যৌতুক প্ৰথা নাই হুঁজি পাবি। নাৰীয়ে পুৰুষৰ সন্মানে পথাৰত কাম কৰা প্ৰথা কমজাতি সৰাজত পুৰণি কালৰ পৰাই প্ৰচলিত। কমজাতি সৰাজত কুৰি-কৰ্কক আত্ম্যাভিমান বা আত্মজাত্যৰ লগত সম্পৰ্কিত কৰা হোৱা নাছিল বাবেই

আহোম যুগত বজা-ববীয়া নাবীয়েও অস্তিত্ব তিব্বাতৰ দৰে খেতি-বাতি আৰু
বোৱা-কটাত অলপ গ্ৰহণ কৰিছিল বুলি উল্লেখ পোৱা যায়। এই কৰ্ম ব্যতীয়াই
নাবীক সামাজিক স্বত্বস্বত্বা বিহীন। আহোম যুগৰ নাবীয়ে বৃহৎ কেন্দ্ৰত
পুৰুষৰ সন্মানে ভাগ লোৱা আৰু বজা হৈ ৰাজপাটত উঠি শাসনৰ ব্যৱস্থা
হাতত লোৱা কাৰ্য্যবোৰে অসমীয়া নাবীৰ স্বাধীন চিন্তা-চেতনাৰ এক
গৌৰৱোজ্জ্বল পৰিচয় দাঙি ধৰে।

নৃত্য-গীত আৰু উৎসৱ-পাৰ্বণবোৰে সমন্বয়ৰ স্তোতি স্পষ্ট কৰে। গীতৰ স্বৰৰ
কোনো ভাৱা নাথাকে, আনন্দ প্ৰকাশ কৰা বেহ-ভল্লিৰাবোৰে সুকীয়া পৰিচয়
নাথাকে। কুৰিআৰী অসমীয়া জনগোষ্ঠীৰ উৎসৱ-পাৰ্বণবোৰ নৃত্যগীত প্ৰধান।
অসমৰ বিহ এনে এটা উৎসৱ ব'ত থলুৱা কুৰিআৰী জনগোষ্ঠীবোৰৰ নৃত্য-
ভাৱনা লক্ষ্য আৰু ভাবৰ বণিকাকৰ সন্ধান পৰিছে। বৃত্ততঃ কুৰিআৰী
জনগোষ্ঠীয়ে কুৰি উৎপাদন বৃদ্ধিৰ উদ্দেশ্যে পালন কৰা এই উৎসৱ এতিয়া
অসমৰ জাতীয় উৎসৱ—সৰুজো আতি-গোষ্ঠীৰ উমৈহতীয়া উৎসৱ। বিহ-
গীতৰ স্তব আৰু চোজ-পেপাৰ দাত শুনিম্ভে তাহানিতে পৌৰুষ পৰা অহা
কেবামত আজি, নেপালৰ পৰা অহা বীৰ বাহাদুৰ, বিহাবৰ হৰিবিজান, চাহ
জনজাতিৰ বুকুৰী গীতী, শিখ সাম্ৰাজ্যৰ হৰভজন সিং আদি সৰুজোৰে পা-
লন লাভি উঠে। অসমৰ ভিন ভিন জাতি-গোষ্ঠীৰ দাকত বিহক লৈ গীত-দাতও
বঢ়িছে হৈছে। চাহ জনজাতিৰ লোকে বুকুৰ উৎসৱত গোৱা জেনে এশাবী
গীতৰ নমুনা এই ধৰণৰ—

“আসায় দেশৰ বৈশাখ পৰৰ

জাগে দৰ তাল

চল বাজে পেপা বাজে

আব বাজে কৰ তাল।”

নেপালী উৎসৱ ‘তৈজী’তো দাৰ বিহত তোক-ভাত খোৱা আৰু ব’হাগ বিহত
বিহ নচাব কথা উল্লেখ কৰি নেপালী ডেকাই গায়—

“মাইকো বিহ বেউচিৰি বাৰ

তোক ভাতে খালে বেউচিৰি বাৰ

বৈশাখে বিহ বেউচিৰি বাৰ

মাচমৈ আনে বেউচিৰি বাৰ”

বিহৰ দৰে কাকুৰা, হৰ্ণাপুৰা, বেবালী, বৃহৎ পুৰিমা, কবিন, জৈব আদি

সৰ্বভাৰতীয় উৎসৱে অসমীয়া উৎসৱৰ ব্যাপকতা জ্ঞাত কৰিছে। বেঙাৰ যে কি, ককৰ পূজা, আলি আই লিগাং, গুৰু নামকৰ অক্ষয়িন, জাহ্নতন্ত্ৰ অক্ষয়িন, মহাবীৰ অম্বী আই অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীয়ে পাজন কৰা উৎসৱত অতি সন্তোষজনক যোগদান অধিক হৈছে।

শংকৰদেৱৰ মন্তব্যকৰ ধৰ্মই অসমীয়া সংস্কৃতিৰ আবেগিক, আত্মতুষ্টি আৰু আধ্যাত্মিক ঐক্য সাধনত বিপুল বৰঙণি আগবঢ়াইছে। অসমীয়া সংস্কৃতিয়ে শ্বতীয়া প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শতিকাৰ পৰা গঢ় ল'বলৈ আৰম্ভ কৰে যুঁজি অস্ত্ৰযান কৰা হয় যদিও ধৰ্ম বিশ্বাসৰ ভেটি বহু বিতৰ্ক আছিল। শাক্ত, শৈৱ আদি অনেক ধৰ্ম আৰু ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান প্ৰাচীন কামৰূপত প্ৰচলিত আছিল। আহোম বজানকল প্ৰশাসনিক ঐক্য সাধনত বহুদূৰ সফল হৈছিল যদিও জনমানসৰ আধ্যাত্মিক ঐক্য সাধন হোৱা নাছিল। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে পোনপ্ৰথমে অসমীয়া মাতৃহৰ ধৰ্মবিশ্বাসক স্তম্ভগত ৰূপ দিলে।

এই মহাপুৰুষজনাই অসমৰ জাতি-জনজাতিৰ সংস্কৃতিৰ নানা ধৰণৰ উপাহাৰ সংগ্ৰহ কৰি এটা মতুন অসমীয়া সংস্কৃতিৰ গঢ় দিলে। শংকৰদেৱে জনজাতীয় মৰ্য্যদাৰ আৰ্হিৰে নামঘৰৰ পৰিকল্পনা কৰিলে আৰু এই নামঘৰে অসমীয়া সাহিত্য কলা, নৃত্য-গীত চৰ্চাৰ কেন্দ্ৰবিন্দু হৈ পৰিল। গাওঁৰ পোন্ধল, মিৰিৰ জয়হৰি, ভোটৰ দামোদৰ, নগাৰ নৰোত্তম, কছাৰীৰ বহাই, কৈৱৰ্ত্তৰ পূৰ্ণানন্দ, বগিৱাৰ হৰিশাস, যৱনৰ চান্দ খাঁ, ব্ৰাহ্মণৰ বাঘ বাঘ গুৰু, মহেন্দ্ৰ কন্দলী আদিক একেখন আসনত বহুৱাই জাতি-বৰ্ণহীন সমাজৰ আত্মৰ্শ দাঙি ধৰিলে। শংকৰদেৱৰ উদাৰ দৃষ্টিভঙ্গীৰ বাবে সত্ৰীয়া সংগীত-নৃত্যৰ সাজ-পোছাকত যোগলৰ সাজ-পাৰৰ চাপ পৰিল। জনজাতীয় বাস্তৱ বৰগীত-ভাওনাৰ বাস্তৱ সমাদৰ লাভ কৰিলে। জনজাতিসকলৰ আহা আৰু বিশ্বাসৰ কাৰ চুপাৰ উদ্দেশ্যেৰে ভাগৱতৰ ভাষান্তৰ কৰোঁতেও অসমৰ জাতি-উপজাতিৰ নাম দি পদ বচনা কৰিলে। ভাগৱতৰ দ্বিতীয় স্কন্ধত এইদৰে লিখিছে—

“কিবাচ কছাৰী খালি গাৰো মিৰি

যৱন কংক পোৱাল।

অসম মল্লক বকক ঢুকক

কুৱাচ স্বেচ চণ্ডাল ॥”

মুছলমানসকল অসমৰ বেংগত জ'বজৰীয়া জনৱোজি। আক্ৰমণকাৰী হৈ অহা জাতি এটাৰ কামধ্বনকলৈ পাহৰিলে জনজাতিৰ আক্ৰমণ প্ৰতিৰুদ্ধ কৰিবলৈয়েই কবি

প্ৰাণ আহুতি দিয়াৰ উদাহৰণেৰে অসমত বুদ্ধজ্ঞানৰ আগমনৰ ইতিহাস স্মৃতিত
গৈছে। চাহাবুদ্দিন তামিচ নামৰ বুদ্ধপুৰুষৰ মতে ১৩৩১ চনত বিজয়নগৰৰ অসম
আক্ৰমণৰ সময়ত অসমলৈ আহি বুদ্ধবন্দীৰূপে বৈ যোৱা বুদ্ধজ্ঞানৰ স্মৃতি-
স্মৃতিৱেই হৈছে অসমৰ বুদ্ধজ্ঞানৰ সন্ধান। নক-ভাণ্ডাৰ, বাজকীৰ শাসন-সম্বন্ধিত,
খাঙ-ভাণ্ডিকা, অসমীয়া নাক-পোছাক, আহৰ-কাৰণা, শীত-হাত আদিত বুদ্ধজ্ঞান-
সকলৰ বহুত অৱদান সোমাই আছে। সেইবাবে বুদ্ধজ্ঞানৰ সন্ধান অসমীয়া
ভাষাক, সাংস্কৃতিক আপোন কৰি লৈ অসমীয়া সন্ধানৰ অবিচ্ছেদ্য অঙ্গ হৈ
পৰিছে। চাহাবুদ্দিন তামিচৰ বিবৰণ মতে “অসমৰ বুদ্ধজ্ঞান দাৰ্শনিকত্ব
বেলেগ হৈ থাকিল।” তেওঁ আকৌ লিখিছে—“দ্বিতীয় পোন্ধৰ নং বোধোদয়
অসমীয়াই বুদ্ধজ্ঞানৰ প্ৰভাৱত পোন্ধৰ-কোন্ধা-কাৰ্য্যৰ সোৱাদ ল’বলৈ আৰম্ভ
কৰিছে। বুদ্ধজ্ঞানৰ সন্ধানত পাবলি, খৰিচা, কোমল চাউল, গন্ধৰ্ব আৰু
নানা তৰল পিঠা-পনাৰ কৃতি পালে। বুদ্ধজ্ঞানৰ পৰা অসমীয়া বাহুৱে আঙুৰ,
চুৰ্খা, জোতা ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ শিকিলে। আঙুৰ দাৰী, নিমখদানা, পিকদানী
অসমীয়া সন্ধানলৈ আহিল। ডা-ডাঙৰীয়াৰ নাকৰ আৰু বুৰৰ পাখীৰ
লগত যোগল পোছাকৰ সাদৃশ্য আছিল। আনকি অসমৰ গুৰুৱা সাংস্কৃতিক
বিশ্বৰ সন্ধানত পোন্ধৰ-কোন্ধা-কাৰ্য্যত যোগল সাংস্কৃতিক বোজ লানিলে। বুদ্ধজ্ঞান
বৰ্জ্যে চিলোৱা কুৰ্ভা-পাৰজাৰ অসমীয়া নাকপাৰৰ শাৰীত কাৰ্য্যনিবাহী সোমাই
পৰিল। বজা গদাৰ নিংহৰ দ্বিতীয় যোগলসকলৰ মাটি-কৰীপ প্ৰথা অসমত
প্ৰচলিত হ’ল। অসমীয়া নক-ভাণ্ডাৰত আৰু, কাঠী, পত্ৰ ভাৰ্য্যৰ বহুত নক
সোমাই পৰিল। এই সন্ধানৰ পূৰ্বে উল্লেখ কৰা হৈছে।

অসমৰ হিন্দু-বুদ্ধজ্ঞানৰ সন্ধানত বাউতিবুদীয়া। বাহাৰৰ গাঁওবুঢ়াই বসিৰাম
দেৱানৰ লগত চিপাহী বিদ্ৰোহত আগভাগ লৈ কছিয়াপাহাৰত বিৰামলৈ জোগ
কাৰিছিল। বুদ্ধজ্ঞানৰ শীৰ্ষ কৰিবৰ বৰগাহ আৰ্য্যবত হিন্দুসকলেও পূণ-চাকি
জলায়। ডিব্ৰুগড়ৰ বগা বাৰ্য্যৰ মহাজিহ, পোন্ধাৰপাৰ্য্যৰ সত্যশীৰ, দিবোদুৰ্য্যৰ
আজান শীৰ্য্যৰ বৰগাহ হিন্দু বুদ্ধজ্ঞান উভয়ে কল্প-ভক্তিৰ দ্বাৰা। বোধশীৰ
দোৱা-পঢ়া পানী, ভাৰ্য্য, বাহাৰী আৰু ভূত-পিনাচ খেদোৱাত হিন্দুসকলে
ব্যৱহাৰ কৰে। সেইবাবে বুদ্ধজ্ঞানসকলেও হিন্দু পন্থাৰ, ভজা আৰ্য্যৰ কাৰ
লৈ।

আজান কৰিবে ইহলোকৰ একেধৰণৰ প্ৰচাৰৰ অৰ্থে অসমৰ বুদ্ধজ্ঞান
- বীৰত আৰ্য্য-ভক্তিৰ শীৰ্ষ বচনা কৰি অসমীয়া সাহিত্যৰ ভাৰ্য্যত কল্প দৰ

লক্ষ্য কৰিলে। মুছলমান দৰ্জী চাঁদৰীই লংকৰদেৱৰ বৈষ্ণৱ ধৰ্মত যোহ গৈ তৰুতীয়া গীত লিখি পাঁচল বছৰৰ পূৰ্বে সংহতি আৰু সম্প্ৰীতিৰ সোঁত বোৱাই দিলে। যক্ষ্মৰ বক্ষিকুদ্ৰিন আহমেদে জ্ঞান-মালিনী ৰচনা কৰি অসমীয়া কাব্য সাহিত্যত চুৰীবাৰৰ সোৱাদ বিলালে। আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যত আকুল মালিক সু-পৰিচিত নাম। বোৱা চাৰি দশকতকৈ অধিক কাল মালিকে অসমীয়া সাহিত্যৰ সেৱা কৰি আহিছে। য: পীয়াৰ, এম. ইব্রাহীম আলি, ইমৰান খান, আৰু ডেকা নাট্যকাৰ আলি হায়দৰ, উদীয়মান কবি আনিছ উচ জাহানৰ নাম উল্লেখযোগ্য। আকুল মজিদ, দাৰা আহমেদ, এলি আহমেদৰ দৰে চিত্ৰ পৰিচালক আৰু চিত্ৰ জগতৰ লগত জড়িত ব্যক্তিসকলে গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান বোগাই আহিছে। মুছলমান লেখিকাসকলো পিছ পৰি থকা নাই। ফাতেমা বেগম, লেখিকাকপে প্ৰথমে সাহিত্য জগতত প্ৰৱেশ কৰে। অনিমুৱিছা পীয়াৰ এগৰাকী সু-লেখিকা।

মুছলমানসকলে গুড়ি, মেখেলা-চাদৰ আদি গ্ৰহণ কৰিছে। সম্বোধন বাচক-শব্দবোৰো গ্ৰহণ কৰিছে আৰু তেওঁলোকৰ বিদ্ৰা-শ্ৰদ্ধ আদিত থলুৱা অসমীয়া ৰীতি-নীতিৰ প্ৰভাৱ পৰিছে। বিহু আৰু অষ্টাম্ব অসমৰ জাতীয়-জনজাতীয় উৎসৱত সন্মানে ভাগ লয়।

কুৰি শতিকাৰ আৰম্ভণিত অবিভক্ত বঙ্গদেশ, চিলেট, ব্ৰিহট্ট আদিৰ পৰা আৰু এঘল বঙালী ভাষী মুছলমান লোক অসমলৈ আহে। প্ৰধানতঃ কুৰিভীৰী এই লোকসকলে অসমৰ সুবিভীৰ্ণ চৰ অঞ্চলত প্ৰধানকৈ বসতি স্থাপন কৰে। অত্যন্ত কমী এই লোকসকলে অসমৰ কুৰি উৎপাদন বৃদ্ধি কৰি সেউজ বিপ্লৱ সাধনত এক সুখ্য কৃষিকা গ্ৰহণ কৰিছে। এইসকল লোকে অসমৰ ভাষা-সংস্কৃতি গ্ৰহণ কৰি থলুৱা লোকৰ লগত জীন দাবলৈ প্ৰেচেষ্টা কৰিছে। ১৯৭১ চনত এইসকল লোকে নিজৰ ভাষা অসমীয়া হুজি ঘোষণা কৰিছিল। চৰ অঞ্চলৰ কুলগোবৰ্ত অসমীয়া ভাষাৰ বাধ্যবত ছাড-ছাডীয়ে শিকা গ্ৰহণ কৰি আছে। অসমৰ আন্তঃপ্ৰজিষ্ঠাৰ সকলো আন্দোলনত অংশ গ্ৰহণ কৰি আহিছে।

সাহিত্য সাধনাৰ ক্ষেত্ৰতো এইসকল লোক আগবাঢ়ি অহা পৰিলক্ষিত হৈছে। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ ভেঁটি স্পষ্ট কৰাৰ প্ৰয়োজনত এই লোকসকলৰ দ্বাৰত অধিক ভাষা বিনিময়ৰ প্ৰয়োজন আছে।

ইংৰাজসকলৰ অসম আগমনৰ লগে লগে আৰেবিকান মিহনেৰী আৰু

বঙালীসকল অসমলৈ আহে। অসমত অসমীয়া ভাষাৰ আত্মপ্ৰতিষ্ঠাৰ সংগ্ৰামত মিছনেৰীসকলৰ অৱদান যথেষ্ট। বেপ্তিষ্ট মিছনেৰী মাইলচ্ ব্ৰজেন অসমীয়া ভাষাৰ পিতৃ স্বৰূপ আছিল বুলি ড° হেৰম্বফোৰ্ড বৰপূজাৰীয়ে উল্লেখ কৰিছে। মিছনেৰীয়ে শিৱসাগৰত অসমীয়া ছপাশাল স্থাপন কৰি ১৮৪৬ চনত ‘অকনোদই’ নামৰ আলোচনীৰ প্ৰকাশ আৰম্ভ কৰে। মিছনেৰীসকলে ইংৰাজী শব্দৰ আভ্যন্তৰীণ বহুতো অসমীয়া শব্দ বৰ্হি-মাজি স্তম্ভিত কৰিছিল আৰু থলুৱা শব্দ প্ৰয়োগ কৰি অসমীয়া ভাষাক চহকী কৰি এওঁলোকে বৰঙণি যোগায়। বুদ্ধিবাৰী কুসংস্কাৰমুক্ত চিন্তাধাৰাক গঢ় দিয়াতো এওঁলোকৰ অৱদান আছে।

বঙালীসকলৰ অৱদানো অসমীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতিত যথেষ্ট আছে। ভাষাৰ প্ৰবন্ধ কেন্দ্ৰ কৰি এই জনগোষ্ঠীৰ স্বাভাৱত মাজে মাজে বাঢ়-বিবাহ চলিছেও পাৰম্পৰিক আদান-প্ৰদানৰ প্ৰক্ৰিয়া কোনোদিন শুক হোৱা নাই। অসমত উদাৰ মানৱতাবাদী চিন্তাৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত বাৰা বাৰমোহন বায়, ষ্টুডেণ্টস্ বিজ্ঞানাগৰৰ দৰে সমাজ সংস্কাৰকৰ প্ৰভাৱ পৰিছিল। বজ্জেশণ্ড হোৱা নৱজাগৰণৰ চৌৱে অসমকো স্পৰ্শ কৰিছিল।

অসমত দুৰ্গা পূজা, কালী পূজা কৰাৰ প্ৰচলন বঙালীসকলৰ পৰা আহিছে। লুচি, পুৰি, চাটনী আদিৰ প্ৰচলনো তেওঁলোকৰ পৰাই আহিছে।

বন্ধপত্ৰ উপত্যাকাত বসবাস কৰা বহুতো বঙালী লোকে অসমীয়া সংস্কৃতি গ্ৰহণ কৰিছে। অসমীয়া সাহিত্যতো তেওঁলোকৰ অৱদান যথেষ্ট আছে। অমলেন্দ্ৰ গুহৰ দৰে লেখক, ববীন্দ্ৰ লবকাৰ আৰু সূতাৰ সাহাৰ দৰে কবি আৰু ৬হেৰাল্ড বিশ্বাসৰ দৰে গণশিল্পীয়ে অসমীয়া-বঙালী সম্প্ৰীতি বৃদ্ধি কৰাত অবিহণা যোগাইছে।

আহোম যুগৰ শেষৰ কালে মাবোৱাৰ, অন্নপূৰ, অন্নচান্দাৰ আদি ঠাইৰ পৰা বেপাৰ কৰিবলৈ মাবোৱাবী বা কেণ্ডাসকল অসমলৈ আহিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল বুলি অনুমান কৰা হয়। এই জনগোষ্ঠী মূলতঃ বেপাৰ-বাণিজ্যৰ উদ্দেশ্যে আহিছিল যদিও অসমৰ আৰ্থিক বিকাশত অবিহণা যোগাইছিল। এই সমাজৰে কেইটামান পৰিয়ালে অসমীয়া জীৱন আৰু সংস্কৃতিৰ জগত নিজকে মিলাই দিছিল আৰু অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ অংশ উন্নতি লাবলৈ কৰিছিল। এনে এটা পৰিয়ালৰ চতুৰ্থ পুৰুষৰ সন্তান আছিল কপকৌৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা। অসমীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ অৱদান এক বিস্তৃত আলোচনাৰ বিষয়বস্তু। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ পূৰ্বপুৰুষ স্থিতিবিজ্ঞান

আগবহালাই মিছনেবীসকলে প্ৰদৰ্শন কৰা পণেদি আগুৱাই শংকৰদেৱ-মাধৱদেৱৰ দৰে যচাপুৰুষে লিখা গ্ৰন্থ সংগ্ৰহ আৰু প্ৰকাশৰ কাম হাতত লৈছিল। কীৰ্তন ঘোষা, শ্ৰুণমাজা, জীতা সয়দ্বৰ নাট, দবঙ্গীত, মাধৱদেৱৰ বহাৱলী হৰিবিজ্ঞান আগবহালাই প্ৰকাশ কৰি অসমীয়াৰ হাতত তুলি দিয়ে।

হৰিবিজ্ঞান আগবহালাৰ সূযোগ্য সন্তান চন্দ্ৰকুমাৰ আগবহালাই ১৮৮৮ চনত “জোনাকী” আলোচনী প্ৰকাশ কৰে আৰু সম্পাদনাৰ দায়িত্ব লয়। এই “জোনাকী” আছিল অসমীয়া সাহিত্যত নৱজাগৰণৰ জন্ম দিয়া “অসমীয়া ভাষা উন্নতি মাথিনী সভাৰ” বুথপত্ৰ। চন্দ্ৰকুমাৰ আগবহালাই প্ৰথমে সাদিনীয়া আৰু পিছলৈ দৈনিক কাকত “অসমীয়া”ৰ সম্পাদক হৈ অসমীয়া বাইজৰ বাজনেতিক চেতনা জগাবলৈ বদ্ধ কৰিছিল। সেইদৰে এই পৰিষদৰ আনন্দচন্দ্ৰ আগবহালাই বুৰঞ্জী আৰু প্ৰত্নতত্ত্বৰ বিষয়ে চিন্তা-চৰ্চা কৰাৰ উপৰিও কবিতাৰ অনুবাদৰূপে সূচ্যাতি আৰ্জিছিল। এই পৰিষদৰ উপৰিও অগ্ৰাণ্ত মাবোৱাৰী পৰিষদে অসমৰ শিক্ষা-সংস্কৃতিৰ বিকাশৰ কাৰণে শকত অনুদান আৰু শিক্ষানুষ্ঠান, চিকিৎসালয় আৰু মন্দিৰ আদি নিৰ্মাণত অৰিহণা যোগাই আহিছে। মাবোৱাৰী মাহলায়ীগোষ্ঠীৰ বচতে অসমীয়া ভাষাত শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি শিক্ষানুষ্ঠান আদিত শিক্ষকতা কৰা, আইন মাহলায় নৰা আদি কামত মনোনিবেশ কৰিছে আৰু ভাষা-সংস্কৃতিৰ সূত্ৰিতলৈ বৰঙনি দিবলৈ সক্ষম হৈছে।

হিন্দী ভাষা-ভাষী অজ্ঞাত লোকৰ অৱস্থানো অসমীয়া সাহিত্যত নথকা নহয়, যেনে—জগন্নাথ জৈন, গোপাল মহেশ্বৰী, চিৰঞ্জীৱ জৈন, ধৰমচাঁদ জৈন, দামোদৰ জোধানী আদিয়ে অসমীয়া সাহিত্যলৈ ধৌলিক বচনা বা অনুবাদৰ যোগেদি অৰিহণা যোগাইছে।

অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিত জনজাতীয়সকলৰ অৱদান সম্পৰ্ক ইতিমধ্যে আলোচনা কৰা হৈছে। এইসকল অসমীয়া সমাজৰ এক বৃহৎ আদৰ্শ। বড়ো, কুকি, মিচিং, কাখি আদি গোষ্ঠীৰ স্কীয়া ভাষা চৰ্চাৰ পথাৰ বুদ্ধি পাইছে যদিও সংযোগী ভাষা অসমীয়া। উচ্চ শিক্ষাৰ মাধ্যম অসমীয়া। অসমীয়া সাহিত্যত এইসকলৰ বচনাই বিশিষ্ট স্থান অধিকাৰ কৰি আছে। এই জনগোষ্ঠীবিজ্ঞানৰ সূচ্যাত লেখকসকলৰ ভিতৰত বিষ্ণুপ্ৰসাদ শাৰ্ডা, জীতনাথ ব্ৰহ্মচৌধুৰী, যোগেশ দাস, চন্দ্ৰ পাৰ্থগোষ, মেধিনী চৌধুৰী, বং বং ভেৰাং, নাহেজ পাহন, লুইস ৱাই, ভৃগুমনি কাগজুং, কনক কপী, তৰুণ চন্দ্ৰ খাণ্ডাৰী, ভবেন মাজী আদিৰ নাম উল্লেখযোগ্য।

অসমত বুনন সংখ্যাৰ নেপালী লোকে বসবাস কৰে। এইসকলৰ বংশধৰ কেতিয়াৰ পৰা অসমলৈ আহিবলৈ আৰম্ভ কৰে সঠিককৈ কোৱা টান। প্ৰাচীন ঐতিহাসিক তথ্য-পাতি বিশ্লেষণৰ পৰা অনুমান হয় যে এটা সম্ভৱতঃ সমগ্ৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত একেই জাতিগোষ্ঠীৰ বাহুহে বাস কৰিছিল। ড° সুনীতি কুমাৰ চৌপাধ্যায়ৰ মতে নেপালী সমাজৰ বৃহৎ অংশ মজোজগোষ্ঠীৰ ৰাই, জিবু, মণ্ডৰ, শুকং আদি লোক অসমৰ আহোম, খামতি, অকা, ডক্কা, শিৰি, বড়ো আদিৰ সগোষ্ঠীয় অৰ্থাৎ ভিৰতো-বৰ্মী গোষ্ঠীৰ লোক। প্ৰাচীন নেপালী জনপ্ৰবাদ মতেওঁ যৌবাং ৰাইবং, আৰু যৌবাণ নামৰ তিনিজন ভাই-বকায়ে পুৰ নেপালৰ পৰা পূব ব্ৰহ্মদেশলৈ ৰাজত্ব কৰিছিল।

আধুনিক নেপালৰ নিৰ্মাতা পৃথ্বীনাৰায়ণ শ্বাহ চিত্তোৰৰ বজা ব্ৰহ্মাৰাহৰ বংশধৰ। এই ব্ৰহ্মাৰাহে নেপালৰ গোৰ্খা ৰাজ্য জয় কৰি হিমালয়ৰ কোন্ডাত ৰাজপুত বংশৰ শাসন প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। পৃথ্বীনাৰায়ণ শ্বাহে হিমালয়ৰ নামনিৰ সৰু সৰু ৰাজ্য জয় কৰি আধুনিক নেপাল ৰাজ্যৰ সীমা ৰাখে। তাৰ পিছৰ নেপালৰ ইতিহাসৰ লগত প্ৰায় দুশ বছৰ পূৰ্বৰ পৰা অসমলৈ নেপালী প্ৰব্ৰজনৰ ইতিহাসৰ সম্পৰ্ক আছে। তাৰপৰা ইংৰাজ শাসন কটকটীয়া হোৱাৰ পিছত ইংৰাজৰ লগত নেপালৰ সংঘৰ্ষ লাগে। অসম সাহসী নেপালী ৰোদ্ধা ইংৰাজৰ গুলী কামানৰ সন্মুখত পৰাজিত হ'বলগীয়া হয়। ১৮১৮ চনত চৌগলী সন্ধি সম্পাদিত হয়। ইয়াৰ ফলত পশ্চিমৰ গাড়োৱাল, কুমায়ুন, দেৱচন, ভাক্‌স্থ আৰু দক্ষিণৰ তৰাই অকল আৰু চিকিম-দাৰ্জিলিঙৰ বৃহৎ অংশ নেপালৰ বজাই বৃটিছক সমৰ্পণ কৰিবলগীয়া হ'ল। এই চৌগলী সন্ধিৰ পিছতেই ১৮২৪ চনৰ পৰা বৃটিছ সৈন্য বাহিনীত নেপালী যুদ্ধকক ভৰ্তি কৰাৰ ব্যৱস্থা আৰম্ভ হ'ল। মানৱ আক্ৰমণত অভিযন্তা অসমলৈ বৃটিছ বেতিয়া ভাণকৰ্ত্তাকপে দোৰাই আহে তেতিয়া লগত আছিল গোৰ্খা সৈন্য।

বৃটিছ সেনাবাহিনীৰ নেপালী সৈন্যৰ বহুতে অৱনতৰ পাছত অসমত থাকি গ'ল। চিপাহীৰ হুগত লত-প্ৰায়জা অসমী আইব বৰ্ণনা শুনি কিছুমান নেপালী লোক গৰু-ম'হৰ আৰু খেদি লৈ অসম পালেহি। কামাখ্যা, কামৰূপ, পৰ্বতৰামকুণ্ড দৰ্শন-দ্বান কৰিবলৈ বহু নেপালী লোক আহিছিল। সেইসকলৰে কিছু হয়তো থাকি গ'ল। এইবাবে এখন বহল নেপালী সমাজে অসমত গঢ় ল'লে। নেপালীসকল অসমীয়া সমাজৰ লগত অতি সহজে মিলি গ'ল, কাৰণ আৰ্যমূল আৰু মজোজগোষ্ঠীৰ গঠিত নেপালী জনগোষ্ঠীৰ বাবে অসমৰ

সামাজিক-সাংস্কৃতিক পৰিবেশ আচহুৱা নাছিল। আচাৰ, নীতি, ধৰ্ম, লোকগীত, নৃত্য, উৎসৱ-পাৰ্বণ সকলোতে অসমীয়া আৰু নেপালী জনগোষ্ঠীৰ মিল আছিল। পাৰ্থক্য থকা দিশবোৰত আদান-প্ৰদান আৰু সহঅৱস্থানৰ নীতিৰে নেপালী-সকলে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ মূল স্তম্ভিত লগত মিলি যাবলৈ বদ্ধ কৰিছে। তেতিয়াৰ পৰা অসমৰ নেপালী সমাজে অসমৰ সাংস্কৃতিক, সামাজিক, ৰাজনৈতিক, আৰ্থিক গতিবিধিৰ লগত নিজকে সাঙুৰি আহিছে।

সমগ্ৰ ভাৰতৰ সামৰিক শক্তিৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশৰূপে চিনাকি দিব পৰা নেপালী চিপাহীয়ে চীন-ভাৰত যুদ্ধ, ভাৰত-পাক যুদ্ধ আদিত দেশৰ সীমান্ত ৰক্ষাত প্ৰাণাহুতি দিছে। নাগালেণ্ড-অসম সীমান্ত, অসম-অৰুণাচল সীমান্ত আদি অসমৰ সীমানুবীয়া অঞ্চলবোৰত চৰকাৰে পাঁপি দিয়া অৱসৰ প্ৰাপ্ত নেপালী চিপাহীয়ে এতিয়াও গাওঁবাসী ৰাইজৰ শান্তি আৰু নিৰাপত্তা সুনিশ্চিত কৰাৰ আগভাগ ল'বলৈ পিছ হোঁহকা নাই। এইসকল নেপালী লোক অসমৰ ক্ষত্ৰিয় শক্তিৰ অংশ বিশেষ।

অসমৰ নেপালীয়ে মাতৃভূমিৰ সংকট কালত সদায় সাহসেৰে থিয় দিছে। ১৯৪৬ চনৰ কেবিনেট মিছন পৰিকল্পনা অনুসৰি হোৱা ব্ৰুপিং ব্যৱস্থাত অসমক পাকিস্থানৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা যুছলিম লীগৰ অভিসন্ধিৰ পৰা অসমক ৰক্ষা কৰাৰ উদ্দেশ্যে প্ৰয়োজন হ'লে ভাৰতৰ ত্ৰিশ লাখ নেপালীয়ে হাতত খুকুৰী লৈ যুঁজ দিব বুলি ভেজপুৰত অনুষ্ঠিত চতুৰ্থ বাৰ্ষিক গোৰ্ণা লীগৰ অধিবেশনত অসমৰ নেপালীসকলে প্ৰস্তাৱ লৈছিল। অসমত জাতীয় কংগ্ৰেছৰ জন্ম লগৰ পৰা নেপালীসকলে ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামত অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। ১৯২০ চনত বোৰহাটত বহা অসম এচোচিয়েচনৰ বিধন বিশেষ অধিবেশনত অসম প্ৰদেশ কংগ্ৰেছ কমিটিৰ জন্ম হয় সেইখন সভাৰ সভাপতিত্ব কৰিছিল প্ৰাণঃ-স্বৰ্ণীয় নেতা স্বৰ্গীয় হৰিলাল উপাধ্যায়ে। অসমৰ নেপালীসকলে সেই কাৰণে গোঁৱৰ বোধ কৰে। সেইজন নেতাৰ প্ৰেৰণাত হৰিপ্ৰসাদ উপাধ্যায়, তৰু বাহাদুৰ প্ৰধান, দলবীৰ নিং লোহাৰ, বিজুলাল উপাধ্যায়, কুৰু শৰ্মা আদি অনেক কাৰাবৰণ কৰি বৃটিছৰ হাতত অনেক বাতনা সহ কৰিছিল আৰু অন্তান্ত ন শ বেছাসেৱকে আন্দোলনত যোগ দিছিল। অসমৰ নেপালী জনগোষ্ঠীক ৰাজ-নৈতিক মূল স্তম্ভলৈ অনাত হৰিলালৰ বৰঙণি অনবীকাৰ্য। হৰিলাল উপাধ্যায় সম্বন্ধৰ আদৰ্শ ছাতি ধৰাৰ ক্ষেত্ৰতো অগ্ৰণী পুৰুষ। ভেখেন্ডৰ উত্তোগত বিহালীত নেপালী থিয়েটাৰ পাৰ্টিৰ সকলো সম্পত্তি, চকী, টেক্সবোৰ লৈ

১৯৪১ চনত অসমীয়া সাধাৰণ হাইস্কুল স্থাপন কৰা হৈছিল—যি সুলভ ছাত্র-ছাত্রীৰ শতকৰা ৮৫ ভাগ আছিল নেপালী ছাত্র-ছাত্রী।

নেপালী ছাত্র-ছাত্রীয়ে অসমীয়া ভাষাকে শিক্ষাৰ সাধ্যম হিচাপে গ্ৰহণ কৰিছে; ভাষা আন্দোলনৰ দৰে আন্দোলনবোৰ সমৰ্থন কৰিছে। ১৯৭১ চনৰ লোকপিয়লৰ নেপালী অনগোষ্ঠীয় লোকসকলে অসমীয়া ভাষাক যাকৃতাৰা বুলি ঘোষণা কৰি তাৰিক সংখ্যাগৰিষ্ঠতা বৃদ্ধি কৰিছিল। অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ ভঁৰালতো অসমীয়া নেপালী লেখকে যৌলিক বচনা আৰু অনুবাদৰ যোগেদি যথেষ্ট অবিহণা যোগাইছে। হৰিপ্ৰসাদ গোৰ্খা বাই, হৰিতক্ট কাটোৱাল, বিষ্ণুলাল উপাধ্যায়, টিকাবাম উপাধ্যায় নিভীক, অগ্নিবাৰাহুৰ ছেত্ৰী, দেবমান পাণা, গীতা উপাধ্যায়, অৰিনাশ শ্ৰেষ্ঠ আদিৰ নাম এইক্ষেত্ৰত উল্লেখযোগ্য। এইসকলৰ উপৰিও নতুন পুৰুষৰ অনেকে অসমীয়া বাতৰি কাকত, আলোচনী আদিত গল্প-কবিতা-প্ৰবন্ধ প্ৰকাশ কৰা দেখা যায়।

অসম সাহিত্য সভাই টিকাবাম শৰ্মাৰ নেপালী সাধুকথাৰ অনুবাদ পুথি “নৱবী”, গীতা উপাধ্যায়ৰ “ভাস্কৰৰ বামাৱলী”ৰ অসমীয়া অনুবাদ আৰু মন বাহাৰ ছেত্ৰীৰ যৌলিক বচনা “অসমৰ নেপালী সমাজ আৰু সংস্কৃতিৰ ৰূপৰেখা” নামৰ পুস্তক প্ৰকাশ কৰি নেপালী-অসমীয়া লেখকক উৎসাহ প্ৰদান কৰিছে।

অসমীয়া-নেপালী সাহিত্যিকে নেপালী ভাষাত সাহিত্য সৃষ্টি কৰি সব-ভাৰতীয় সন্মান লাভ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। ১৯৮৭ চনত অধ্যাপক জীল বাহাৰ ছেত্ৰীয়ে তেখেতৰ “ব্ৰহ্মপুত্ৰকো ছেউ ছাউ” নামৰ উপন্যাসখনৰ বাবে একাডেমী পুৰস্কাৰ লাভ কৰে আৰু ১৯৮৯ চনত স্বৰ্গীয় পুৰ্ণলাল উপাধ্যায়ে তেখেতৰ কবিতা পুথি “উবা বন্ধবী”ৰ বাবে একাডেমী পুৰস্কাৰ লাভ কৰে। ত্ৰিছেত্ৰীৰ উপন্যাসত বিশাল ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ মনোমুগ্ধকাৰী ৰূপ বৰ্ণনা আৰু ফুৰোকুল বানেৰে ওপচাই তাত্ত্বিক সৃষ্টি কৰা প্ৰলয়কৰী নৃত্যৰ বৰ্ণনাৰ লগতে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাবে পাবে জীৱন সংগ্ৰামত লিপ্ত এচাম নেপালী যাদুঘৰ জীৱন ছবি ফুটি উঠিছে। পুৰ্ণলাল উপাধ্যায়ৰ কবিতাত ভাৰতবৰ্ষৰ আধ্যাত্মিক ধাৰণাৰ সাক্ষাত স্নান-স্নান অসমী আইৰ উমাল কোলাৰ বন্ধনা পোৱা যায়। উপাধ্যায়ৰ কবিতা পুথি “উবা বন্ধবীত থকা” “আগাম” নামৰ সুদীৰ্ঘ কবিতাৰ প্ৰথম স্তবকৰ অনুবাদ ওলট উল্লেখ কৰা হ’ল —

বিস্তৃত উৰ্বৰা পথাৰেৰে ভৰা

সেউজ বনৌবৰি সৰু বনানী ॥

অসম ঐশ্বর্য্যময়ী মনস্বিনী

মনোযমা প্রাণবস সঙ্গাবিনী আই ॥

অসমীয়া নেপালীৰ সাহিত্য কৰ্মৰ বৈশিষ্ট্য হৈছে যে ভাষা নেপালীয়েই বা অসমীয়াই হওক অসমৰ প্ৰকৃতিৰ ৰূপ আৰু সংস্কৃতিৰ বং-বসৰ স্পন্দন অপৰিহাৰ্যভাৱে অঙ্গভূত হয়।

খোৱা-বোৱা, সাজ-পোছাক, থকা-থোলা, ঘৰ-দুৱাৰ সজা ইত্যাদি দৈনিক জীৱনৰ সকলো দিশতে অসমীয়া নেপালীসকলে থলুৱা ধৰণ-কৰণ গ্ৰহণ কৰিছে। মুগা-পাটৰ মেখেলা-চান্দৰে নেপালী জীৱনী-বোৱাৰীক গুৱনি কৰিছে। বৃত্তি-চোলা, কাকত গাখোচা বা এড়ি কাপোৰ হৈছেগৈ গাঁৱৰ বৃতা-মেথাৰ পোছাকী সাজ। নেপালী সাজৰ কিছু অসমীয়া যুৱকে গ্ৰহণ নকৰাও নহয়। ক'লী ৰঙৰ নেপালী ভক্তপুৰে টুপী তুপেন হাজৰিকা, থগেন মহন্তৰ দৰে জনপ্ৰিয় সঙ্গীত শিল্পীৰ যুৱত দেখি অত্যন্ত যুৱকেও পিন্ধিবলৈ লৈছে। খোৱা-বোৱাৰ ক্ষেত্ৰতো টেঙা আঞ্জা, খাৰ, খৰিচা বিবিধ শাকৰ আঞ্জা সমান জুতিয়ে নেপালীৰ ঘৰতো ভজা হয়। আকৌ নেপালীসকলে জাইশাক টেঙা কৰি তৈয়াৰ কৰা শুক্লকৈ অসমীয়া বান্ধনিশালৰ মাছৰ জোলত ঠাই পাই জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছে। বিহু উৎসৱ নেপালীসকলেও সমান উৎসাহ-উদ্বীপনাৰে পালন কৰে। মাঘ বিহুৰ উৰুকাৰ দিনা ডেকাসকলে ভোজাঘৰ সাজে, ভোজভাত খায়। নেপালী ডেকাই হুঁচৰি গায়। অসমীয়া ডেকাৰ হুঁচৰি দলে গাঁৱৰ জ্ঞান-বুদ্ধ বয়সবৃদ্ধ মাহুৰ থকা নেপালীৰ ঘৰত প্ৰথমে হুঁচৰি গাই আশীৰ্বাদ দিয়ে। নেপালীৰ উৎসৱ তৈলীত সেইদৰে অসমীয়া ল'ৰা-ছোৱালীয়েও ভাগ লয়। নেপালী গাতকৰে বিহু নাচি বিহুকুঁৱৰী হয়।

অসমীয়া গীত মাতৰ চৰ্চা আৰু সাধনাতে নেপালীসকল পিছপৰি থকা নাই। নিজৰ স্নংধুৰ কণ্ঠেৰে গীত গাই সমস্বয়ৰ ভেটি দঢ় কৰা কৰ্ণশিল্পীৰ ভিতৰত তেজপুৰৰ বিপুল বাহাদুৰ আৰু অজু দেৱীৰ নাম উল্লেখযোগ্য। নৱন কুমাৰী বাণা, প্ৰেম কুমাৰ, ভাবতী প্ৰধান, চন্দ্ৰকলা প্ৰধান, মায়। বৰুৱা, স্বৰ্ণবতী প্ৰধান, চি. কে. বসাইলীৰ নাম স্মৰণযোগ্য। নেপালী ঝাউৰে বা লোকগীত আৰু নৃত্যই অসমীয়া সমাজত জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছে। ঝাউৰে গীতৰ যুৱত অসমীয়া গীত ৰচনাও হৈছে। অসমীয়া বৰগীত, বনগীতৰ যুৱত নেপালী গীত গোৱা হয়। জুলাই মাহৰ মাজভাগত পালন কৰা নেপালী আদিকবি তালুভৰুৰ জন্মতিথিৰ উৎসৱ নেপালী-অসমীয়াৰ ভাষা আৰু গীত-মাত বিনিময়ৰ

উমৈহতীয়া বকলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে।

অসমৰ আৰ্থিক বিকাশত নেপালী জনগোষ্ঠীৰ অৱদান নিচেই ডাকৰ নহয়। অসমৰ শ্ৰম শক্তিত বিশেষকৈ পাৰাবীয়া চৰ্গম অঞ্চলত বাস্তা-পদূলি নিৰ্মাণত লগা শ্ৰমিকৰ বৃদ্ধিৰ অংশ নেপালী জনগোষ্ঠীৰ। কুৰি উৎপাদন বিশেষকৈ চুখ উৎপাদনত নেপালী লোকৰ অধিষ্ঠা প্ৰচুৰ। ঘৰে ঘৰে গৈ গাখীৰ যোগান ধৰি অক্লান্ত পুষ্টিৰ খাদ্য গাখীৰ খোৱাৰ অভাৱ গঢ়ি দি গাখীৰৰ চাহিদা বৃদ্ধি কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এওঁলোকৰ যথেষ্ট অধিষ্ঠা আছে। অসমত নতুন পুৰুষৰ গো-পালনৰ প্ৰতি আগি উঠা আশ্ৰয় এইসকলৰ অৱদান বুলি স্বীকাৰ কৰিব লাগিব। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ চৰ-চাপৰিবোৰত নেপালী গোষ্ঠী থকাৰ দ্বাৰক হিচাপে বহুতো চাপৰি নেপালী নামেৰে পৰিচিত। লালে টাপু, বুঢ়া চাপৰি, কনে টাপু আদি প্ৰচলিত নাম। টাপু নেপালী ভাষাত চাপৰিৰ সমাৰ্থক।

পূৰণা দৰং জিলাৰ নেপালীসকলে সমস্যাৰ সংস্কৃতি ৰচনাত পূৰ্বৰ পৰা অধিক বৰঙণি যোগাই আহিছে। ইয়াৰেই বিহাজী অঞ্চল এই দিশত আগবঢ়ায়। বিহাজীৰ গাং মৌগান নামৰে নেপালী-অসমীয়াৰ অসংক্ৰান্তিক সংহতিৰ বান্ধোনত আৰু এটা নতুন গাঁথি সংযোগ কৰিছে। নেপালী বৃহৎ-বৃহতী বুঢ়া-মেথা সকলোৱে নামঘৰবোৰত ধূপ-চাৰিক, প্ৰসাদৰ শৰাই আগবঢ়াই সেৱা এটাৰে নতুন কাষৰ আঁচনি হাতত লয়। স্কুল-কলেজীয়া ছাত্ৰ ছাত্ৰীয়ে পৰীক্ষাৰ আগত চাকি এগৰি দিবলৈ নাপাহৰে।

জনপ্ৰতিষেধক বস্তুৰ চিত্ৰী নামৰ এজন ম'হন্তৱালে প্ৰায় ৭০ বছৰৰ পূৰ্বে কালৰ গতিত জাহ বাবলৈ ধৰা এই নামঘৰৰ জীৰ্ণোদ্ধাৰ কৰি টিঙৰ চাৰিমে নতুন নামঘৰ লাভি দিছিল। সংস্কৃতিৰ নীৰৱ সাধক এইজন ব্যক্তিক স্মৃতিৰ কেইবছৰমান পূৰ্বৰ পৰা বিহাজী অঞ্চলৰ স্কুলসমূহত অধিক নম্বৰ পাই হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষা পাছ কৰা এজন ছাত্ৰক স্থানীয় বাহিৰে বস্তুৰ বঁটা প্ৰদান কৰিবলৈ লৈছে।

নেপালী নাৰী সমাজ অসমীয়া নাৰীৰ দৰে স্বাধীনচিত্তীয়া। নেপালী সমাজত দালা বিবাহৰ প্ৰচলন আছিল যদিও পৰ্বা প্ৰথা নাছিল। পুৰুষৰ সমানেই বহিৰায়ো খেতি পথাৰ, বজাৰ-সমূহৰ কাম কৰিবলৈ লক্ষ্যকোচবোধ নকৰে। বোতুক প্ৰথা নেপালী সমাজতো নাই। নেপালী বৃহত্তীসকলে অসমৰ ভিন্ন ভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ বৃহৎ লগত বৈবাহিক সম্পৰ্ক স্থাপন কৰি স্নেহে লগাৰ কৰি আহিছে। বৃহৎসকলো এই দিশত পিছ পৰি থকা নাই।

বিধান সভা, বিচাৰ বিভাগ, প্ৰশাসন সেৱা, বিশ্ববিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়, চিকিৎসা সেৱা, ইঞ্জিনিয়াৰিং আদি সকলো ক্ষেত্ৰতে কম সংখ্যক হ'লেও এই জনগোষ্ঠীৰ লোকে নিষ্ঠাৰে কৰ্তব্য পালন কৰি আহিছে। এনেদৰে অসমীয়া-নেপালী সমাজ ক্ৰমান্বয়ে বৃহৎ অসমীয়া সমাজত জীণ যোৱাৰ প্ৰক্ৰিয়াত সোমাই পৰিছে। সাম্প্ৰতিক অসমৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ আন্দোলন তথা বিদেশী বিতাড়ন আন্দোলনক নীতিগত-ভাৱে নেপালী জনগোষ্ঠীয়ে সমৰ্থন আগবঢ়াই আহিছে। এই ক্ষেত্ৰত সক্ৰিয় অংশ গ্ৰহণ কৰি নেপালী বুৰতী বৈজয়ন্তী উপাধ্যায় স্বীকৃতি হৈছে। কিন্তু এই আন্দোলনে অসমৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ প্ৰশ্ন আৰু নেপালী জনগোষ্ঠীৰ হিত্তিক পৃথক বুলি বিবেচনা কৰিবলৈ আবশ্য কৰিলে। নেপালী জনগোষ্ঠীৰ অহুভূতি আঘাতপ্ৰাপ্ত হয় আৰু স্বাভাৱিকতে তেওঁলোকে বিপন্ন বোধ কৰে, কাৰণ নেপালী জনগোষ্ঠী অসমৰ থলুৱা লোক। আজিৰ পৰা প্ৰায় ৭০ বছৰৰ পূৰ্বেই ১৯২১ চনত জাতীয় নেতা ৮৮বিলাজ উপাধ্যয়ে এই কথা সগৰ্বে ঘোষণা কৰিছিল। স্বাধীন দেশ নেপালৰ নাগৰিকত্ব জোৰেৰে আপি দি আধিক সা-সুবিধা দিয়াৰ প্ৰলোভনেৰে উপাধ্যায়ৰ মাতৃভূমিৰ প্ৰতি থকা নিষ্ঠাক ক্ৰয় কৰি জাতীয় আন্দোলনৰ পৰা বিৰত ৰখাৰ কুটিছ প্ৰচেষ্টাৰ উত্তৰত তেখেতে কৈছিল—

“মোৰ জন্ম অসমত, মৰিমো অসমত। নেপাল স্বাধীন ৰাজ্য হ'ব পাৰে, কিন্তু মই দেখা নাই। মই য'ত জন্ম লৈছোঁ সেয়াই মোৰ জন্মভূমি। মই মোৰ জন্মভূমিৰ কণাহে জানো। এই দেশৰ আন্দোলন মোৰো আন্দোলন।”

আজিৰ অসমৰ নেপালী সমাজ সেইগৰাকী দেশপ্ৰেমিক নেতাৰ ৰাজনৈতিক উত্তৰাধিকাৰী।

শৰীৰৰ তেজ-মঙহেৰে চাহ গছৰ গুৰি জীপাল কৰি ৰখা চাহ জনজাতি সম্প্ৰদায়ৰ লোকসকল অসমীয়া সমাজৰ এক উল্লেখযোগ্য অংশ। উন্নৈশ শতিকাৰ শেষৰ ফালে অসমত চাহ খেতি আৰম্ভ হোৱাৰ পাছত চাহ খেতিৰ বাবে আৱশ্যক হোৱা শ্ৰম শক্তি আৰু সংখ্যা হ্ৰয়োটা দিশৰ প্ৰয়োজনবোৰ থলুৱা কনুৱাই পূৰাব নোৱাৰা ক্ষেত্ৰত চাহাৰ চাহ খেতিয়কে ছোটমাগপুৰ, বাঁচী, উৰিষা, ডেমেছানা আদি ঠাইৰ পৰা হুঁহীয়া জনজাতীয় লোকসকলক অসমলৈ আনিছিল। সেই-সকলৰ বংশধৰ হৈছে বৰ্তমান চাহ জনজাতীয় জনগোষ্ঠীৰ লোক। অসমৰ অস্তিত্ব জনগোষ্ঠী নিজে অসমলৈ আহিছিল; কিন্তু এই জনগোষ্ঠীক ইংৰাজ চৰকাৰে উন্নত জীৱিকা আৰু জীৱনৰ আশা দি ফুচুলাইহে আনিছিল।

“হে নিঠুৰ চাম ।

ফাকি দিৱে কেন তুই আনজি আসাম”

এই লোকগীত ফাকিত সেই কথাই কুটি উঠিছে ।

অসমৰ আধিক, সামাজিক, ৰাজনৈতিক, সাংস্কৃতিক আদি সকলো দিশতে এই জনগোষ্ঠীৰ অৱদান উলাই কৰিব নোৱাৰি । অসমৰ মুঠ শ্ৰম শক্তিৰ বিয়াট অংশ এই জনগোষ্ঠীৰ মাহুহেৰে গঠিত । এওঁলোকে অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতি, সাজ-পোছাক আদি গ্ৰহণ কৰিছে । কৃষিকাৰ্য, গৃহনিৰ্মাণ আদি কাৰ্যত প্ৰয়োজন হোৱা ৮৫ শতাংশ শ্ৰম শক্তিৰ চাহিদা চাহ জনজাতি সম্প্ৰদায়ৰ লোকসকলে পূৰণ কৰিছে । অসমৰ চাহ বাগানৰ বহুৱাৰ স্থান এতিয়ালৈকে এইসকল লোকৰ বাহিৰে অন্য কোনেও ল'ব পৰা নাই ।

এই সম্প্ৰদায়ৰ নতুন পুৰুষ ৰাজনৈতিক অধিকাৰ আৰু দায়িত্বৰ প্ৰতিও সচেতন হৈছে । মন্ত্ৰী-বিধায়কৰ দায়িত্ববোৰো যোগ্যতা সহকাৰে পালন কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে । অত্যান্ত দায়িত্বপূৰ্ণ কামবোৰতো তেওঁলোক আগুৱাই আহিছে ।

বৃহৎ নৃত্য-গীত, চাহ জনজাতীয়সকলৰ অত্যান্ত লোক-গীত, নৃত্যই অসমীয়া সাহিত্যৰ ভঁৰাল সমৃদ্ধ কৰিছে । সনস্তু তাঁতী, সমীৰ তাঁতীৰ দৰে কণ্ঠৰ কবিতাই অসমীয়া সাহিত্যত শোৰিত, বক্তিত বহুৱাৰ জীৱন সংগ্ৰামৰ ধ্বনি তুলি এক সুকীয়া ৰসৰ সঞ্চাৰ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে । দেউৰাম ভাটা, নাৰায়ণ ঘাটোৱাৰ দৰে লেখকৰ চাহ শ্ৰমিকৰ অন্তৰঙ্গ জীৱনৰ প্ৰতিকলন কৰা লোকগীত আৰু সংস্কৃতিৰ আলোচনা সম্পৰ্কীয় পুথিবোৰে অসমীয়া সাহিত্য চককী কৰিছে ।

অসমত শ্ৰম শক্তি আৰু শ্ৰম সূচী বৃদ্ধি কৰাত এই জনগোষ্ঠীৰ অৱদান অসীম ।

অসমৰ সাক্ষৰা সমাজত ভূমি আৰু আকৰ্ষণীয় দৃশ্যৰাজিয়ে উৎসাহী কৰ্মঠ জাতি-উপজাতিৰ লোকসকলক যুগে যুগে আকৰ্ষণ কৰিছিল । অসমলৈ অহা তেনে এটা সাহসী জাতি হ'ল শিখসকল । ১৫০১ চনত বৰ্গদেউ চুহুংমুঙৰ ৰাণত কামত শুকনানকে নিজে অসমলৈ আহি মহাপুৰুষ সঙ্ঘবহেৰৰ লগত ধৰ্ম আলোচনা কৰিছিল বুলি উল্লেখ পোৱা যায় । ১৮২০ চনৰ হাৰিবাচকিৰ ৰণৰ পিছৰ পৰা শিখসকলে অসমত নিগাজীকৈ থাকিবলৈ লয় । নগাঁৱৰ বৰকলাত এওঁলোকৰ এক বৃহৎ সমাজ গঢ়ি উঠিছে । অতি কৰ্মঠ এই লোকসকলে কৃষিকাৰ্যৰ উপৰিও উদ্যোগ, বাৱন্দাৰ, বস্ত্ৰপাতি নিৰ্মাণ আৰু ঘেৰামতি আদি দিশত অবিহণা ৰোগাইছে । অসমত কাকিকী শিক্ষাৰ বিকাশ আৰু এই শিক্ষাৰ প্ৰতি পলুৱা লোকৰ আগ্ৰহ বঢ়োৱাৰ ক্ষেত্ৰত শিখসকলৰ অৱদান আছে । সাহিত্য চৰ্চা, সংগীত আদিতো

যথেষ্ট অৱদান যোগাইছে। কপসিং সান্থ, ভূপেন্দ্ৰ সিং, ঠকবাল কোঁৱ, মনজিত সিং আদিৰ অসমীয়া সাহিত্যলৈ উল্লেখনীয় অৱদান আছে। শুকুমাঈল সিং আৰু মনজিত সিঙৰ গল্প আৰু কবিতাৰ কিতাপ প্ৰকাশ পাইছে। মনজিত সিং আৰু নন্দ সিঙক অসম সাহিত্য সভাত কবিতা পাঠ কৰিবলৈ নিমন্ত্ৰণ কৰা হৈছিল। সংগীতৰ ক্ষেত্ৰতো উজ্জল সিঙৰ অৱদান আছে। এওঁ এগৰাকী অনাৰ্তাৰ কণ্ঠশিল্পী। সংখ্যাত তাকৰ হ'লেও এই জনগোষ্ঠীৰ অৱদান নিচেই কম নহয়। হিন্দুস্থানী, মাৰোৱাৰী, শিখ, নেপালী, দক্ষিণ ভাৰত আৰু মধ্য ভাৰতৰ অসংখ্য লোক আহি নিগাজীকৈ অসমত থিহেছেহি। তাৰ উপৰিও আমাৰ চাৰিওফালে আৰু আমাৰ মাজতো উপভাষা-ভাষী পৰ্বতীয়া অসমীয়া ভাষা-ভাষী-সকল নিজৰ নিজৰ বিচিত্ৰ সংস্কৃতিৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ আছে। আজি এই সকলোৱে নিজৰ মাতৃভাষা, দোৱান, সংস্কৃতি এৰি আমাৰ মহাপুৰুষীয়া সংস্কৃতি, যাক আমি অসমীয়াই কপাস্থৰিত কৰিব খুজিছোঁ সেই পুৰণি সংস্কৃতিলৈ। নিজৰবোৰ এৰি দিবলৈ কোৱাটো শব্দবহেৰৰ সময়ৰ নীতিৰ কালৰ পৰাও অসংগত। মহাপুৰুষে যদিও ভৈয়ামত থকা অসমীয়াৰ সৈতে এটা সাংস্কৃতিক সংগঠনলৈ মিৰি, মিকিৰ, গাৰোসকলক আনিছিল তথাপি তেওঁলোকৰ জাতীয় বীতি-নীতি, যি থাপৰ সংস্কৃতি তেওঁলোকৰ আছিল তাৰ বৈশিষ্ট্য নষ্ট হ'বলৈ নিদিয়াটো সেই সংগঠনত সুদূৰাইছিল। নিজৰ ভিতৰৰ সংস্কৃতিৰ যেনেকৈ কপাস্থৰ কৰিছিল, সেইদৰে যাৰ সৈতে সময়ৰ কৰিব তাকো নতুন সংস্কৃতিৰ পোহৰত সজাবলৈ যোগেণ বিচাৰিছিল। আজি আমি তাকেই কৰিব লাগিব। নতুনৰ পোহৰত আমাৰো পুৰণি ভাৰতৰ ইতিহাস পৰ্যালোচনা কৰি নালে যিদৰে বাহিৰৰ পৰা অহা সকলো জাতিৰ জনগোষ্ঠী ভাৰতৰ জনসংস্কৃতিৰ মাজত লীন গৈ ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ সৃষ্টি বঢ়োৱা দেখা যায় অসমৰ ক্ষেত্ৰতো সেই এক পৰিকল্পনা ক্ৰমাৱৰ্ত্তে সাধিত হোৱা দেখিবলৈ পোৱা গৈছে। অসমৰ সুজলা সুকলা মাটি-পানীৰ প্ৰভাৱত অসমৰ ভিতৰত আৰু বাহিৰৰ বিভিন্ন ৰাজ্যৰ পৰা অহা লোকসকলে অসমীয়া সংস্কৃতিক নিজৰ বুলি সাৱটি লৈ তেওঁলোকৰ নিজৰ সংস্কৃতিৰ অবিহণাবে অসম আৰু অসমীয়া সাংস্কৃতিক ঐশ্বৰ্য্য বৃদ্ধি কৰিছে।

অসমীয়া সংস্কৃতি প্ৰবাহৰ এই গতি অনিৱৰ্ত্ত ৰূপৰ প্ৰয়োজনত জ্যোতি-প্ৰসাদ আগৰৱালাৰ দৰে সময়ৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰভীক স্বৰূপ সংস্কৃতি সাধকৰ দৃষ্টিভঙ্গী অধিক গভীৰভাৱে বিশ্লেষণ কৰা প্ৰয়োজন। এইখিনিতে কপাকৌৱৰৰ এটা বীৰ্য বক্তব্য দি আলোচনাৰ সাধৰণি ৰাখিছোঁ।

“আজি অসমত যি যি শুল্কীয়া সংস্কৃতি আহি উপস্থিত হৈছেহি সেই সকলোৰে এটা সমন্বয় কৰি এটা নতুন পূৰ্ব ভাৰতীয় সংস্কৃতি গঢ়ি তুলিবলৈ আমাৰ নৱবৰ্ষৰ উৎসৱৰ যাজেদি চেষ্টা হ’ব লাগে। বঙ্গৰ নৱাগত, উত্তৰ ভাৰতৰ কিছু এবিধ জাগিব। সেইদৰে আনসকলেও এবিধ জাগিব তেওঁলোকৰ লগত লৈ অহা পুৰণি সংস্কৃতি। এই পূৰ্ব ভাৰতীয় সমন্বয়—আন কথাত অসমীয়া সংস্কৃতিৰ নৱপ্ৰকাশ—আমি বচন কৰিব লাগিব।”

(জ্যোতিপ্ৰসাদ বচনাৱলী, পৃষ্ঠা ৪৫১)

“ৰূপান্তৰৰ মাজেদি অসমৰ ভৌগোলিক আৰু ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জী” বিষয়ক আলোচনা চক্ৰৰ উদ্বোধনী ভাষণ

ড° স্বৰ্ণলতা বৰুৱা

মাননীয় সঞ্চালক মহোদয়, অসম সাহিত্য সভাৰ ষট্‌পঞ্চাশতম অধিবেশনৰ
প্ৰধানপদ সভাপতি মহোদয় আৰু এই অধিবেশনৰ আদৰ্শগিৰি সমিতিৰ মাননীয়
সভাপতি মহোদয় প্ৰমুখ্যে সাহিত্য সভাৰ কৰ্মকৰ্তাসকল, অসমৰ বিভিন্ন স্থানৰ
পৰা অহা মাননীয় প্ৰতিনিধিবৰ্গ আৰু ইয়াত সমবেত হোৱা সাহিত্য-
সংস্কৃতিপ্ৰেমী বাইল !

অসম সাহিত্য সভাৰ দৰে এটা মহৎ জাতীয় অনুষ্ঠানৰ ধাৰা আয়োজিত
“ৰূপান্তৰৰ মাজেদি অসমৰ ভৌগোলিক আৰু ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জী” শীৰ্ষক আজিৰ
এই আলোচনা চক্ৰ উদ্বোধন কৰিবলৈ সুযোগ দি আপোনালোকে যোৱা
এই সন্মান আৰু চেনেহ আগবঢ়াইছে, তাৰ বাবে মই আপোনালোক আটাইবোৰ
ওচৰত অশেষ কৃতজ্ঞ। কিন্তু সাহিত্য সভাৰ সন্মান ৰাখি এই দায়িত্ব বহন
কৰাৰ অৰ্হতা মোৰ নাই। আপোনালোকৰ জ্ঞাত যি অৰুণ সামান্য জ্ঞানকে
হয়তো সাধাৰণভাৱে ব্যক্ত কৰিব পাৰিলোহেঁতেন, অনিবাৰ্য কাৰণবশতঃ
সেইখিনি কৰাৰ সুবিধাও নেপালোঁ। অতি ততাতৈয়াকৈ কেইবাবাৰমান
কথা মাত্ৰ বুগুত কৰি আপোনালোকৰ আগত দাঙি ধৰিছোঁ, ইয়াৰ দোষ-
ক্ৰটি আপোনালোকে নিজ গুণেৰেই মৰ্জনা কৰিব।

অসমৰ ইতিহাস সংঘাত আৰু সমন্বয়ৰ ইতিহাস। বিভিন্ন জাতি-জনজাতিৰ
সংশ্লিষ্টগত গঢ়ি উঠিছে অসমীয়া জাতি আৰু তেওঁলোকৰ কৃষ্টিৰ সংঘাত আৰু
সমন্বয়ৰে সৃষ্টি হৈছে বাবেবৰগীয়া অসমীয়া সংস্কৃতি। সূত্ৰাংশ ভাৱত বুলি আখ্যা
দিব পৰা এই অসম ভূমিৰ ঐক্যৰ এনাজবীয়ে বৈচিত্ৰ্যক বান্ধি ৰাখিছে আৰু ইয়াৰ
সংস্কৃতিত এটা সুকীয়া স্থানীয় ৰূপ দিছে। অসমৰ অগ্ৰগতিৰ লগে লগে এই
সংস্কৃতিৰ ৰূপান্তৰ ঘটিছে, কাৰণ সংস্কৃতিৰ বাহন সমাজৰ আৰ্থ-সামাজিক
কাঠামো স্থিতিশীল হৈ থাকিব নোৱাৰে।

ভৌগোলিক বিবৰ্তনে যি কোনো দেশৰ আৰ্হ-সামাজিক তথা ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জীৰ বিবৰ্তনত অবিহণা বোঁগায়। কৃষি শক্তিকাত বিজ্ঞানৰ জগতত হোৱা অভূতপূৰ্ব প্ৰগতিৰ আগলৈকে মানুহৰ জীৱন নিৰ্বাহত ভূগোল বা প্ৰাকৃতিক পৰিবেশৰ এই প্ৰভাৱ আছিল অপৰিসীম। কৰাচী ঐতিহাসিক মিছেলেই (Michelet) ১৮৩৩ খ্ৰীঃত প্ৰকাশিত তেওঁৰ বুৰঞ্জী ৰচনা কৰিবলৈ লোৱাৰ আগতে কেইবাবছৰো ধৰি দেশখনৰ ভৌগোলিক পৰিবেশ অধ্যয়ন কৰিছিল। ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জীৰ বিবৰ্তনত ভূগোলৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কত তেওঁ এইবুলি কৈছিল : “ভৌগোলিক ভিত্তি নেথাকিলে ইতিহাস গঢ়াত জনগণক শূন্যত খোজকাচি বুঝা যেন লাগে, তেওঁলোক যেন মাটিৰ জগত সম্পৰ্ক নথকা চৈনিক চিত্ৰৰ একো একোখন চৰিছে। অৱশ্যে মাটিকে জনগণৰ একমাত্ৰ কৰ্মভূমি হিচাপে চোৱাটো ‘ভুল হ’ব, কাৰণ ভূগোলে আহাৰ, জলবায়ু আদি অনেক ৰূপত বুৰঞ্জীৰ বিবৰ্তন প্ৰভাৱান্বিত কৰে।” ইতিহাসৰ ঘটনা পৰাহত ভূগোলৰ এই প্ৰভাৱ পৰবৰ্তী কালত লুচিয়েন ফেভাৰ (Lucien Favre), মাৰ্চ ব্লচ (March Bloch), মাইটলেণ্ড (Maitland), গ্ৰীন (Green) আদি অগ্ৰগণ্য ইউৰোপীয় ঐতিহাসিকসকলে গভীৰভাৱে উপলব্ধি কৰিছিল। মাৰ্চ ব্লচৰ মতে চৰ্ব্বোচ্চ নৰ-পত্ৰবোৰৰ ব্যাখ্যা দিবলৈ অথবা ইতিহাসৰ সত্য উদ্ঘাটন কৰিবলৈ হ’লে আমাৰ চৌদিশৰ প্ৰাকৃতিক পৰিবেশ নিৰীক্ষণ আৰু বিশ্লেষণ কৰাটো নিতান্ত প্ৰয়োজন, কাৰণ ইতিহাস অধ্যয়নৰ এইটোৱেই হ’ল প্ৰথম সোপান।

ভাৰত বুৰঞ্জীৰ ক্ষেত্ৰতো কিছুমান ভৌগোলিক পৰিবেশ বিশেষকৈ গিৰিৰাজ হিমালয়ৰ প্ৰভাৱ মন কৰিবলগীয়া। হিমালয়ে ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জীকে নহয়, ভাৰতবাসীৰ ধৰ্মবিশ্বাস, দৰ্শন, জীৱন যাত্ৰাৰ প্ৰণালী—আটাইকে প্ৰভাৱান্বিত কৰিছিল। আৰ্যসকলে হিমালয়ৰ মানস সৰোবৰকে সৃষ্টিৰ আধাৰ জ্ঞান কৰিছিল আৰু দৰ্শনৰ জগত ভৌগোলিক পৰিবেশৰ অপূৰ্ব সংমিশ্ৰণ বটাইছিল। অসমবাসীৰ লোকায়ত দৰ্শনতো লুইত বা ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু সুবহা বা বৰাককে ধৰি বিভিন্ন নদ-নদী, পৰ্বত-পাহাৰ আৰু জীৱ-জন্তুৰ প্ৰভাৱ অধ্যয়ন কৰিব-লগীয়া। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দুই পাৰৰ সমতল ভূমি, ইয়াৰ উৰ্বৰতা আৰু সুলভতাৰ বাবেই অসমৰ প্ৰাচীন সভ্যতা ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই গঢ়ি উঠিছিল। আনহাতে পাহাৰীয়া অঞ্চলৰ অসুৰ্বৰতাই বহুদিনলৈ তাৰ বাসিন্দাসকলক জনজাতীয় স্তৰত থাকিবলৈ বাধ্য কৰিছিল।

ভৌগোলিক সন্নিৱাসৰ ভোগ কৰিবলৈ মানুহ যেনেকৈ আগ্ৰহী, ইয়াৰ

প্ৰতিবন্ধকবোধো অতিক্ৰম কৰি প্ৰগতিৰ সোপান গঢ়িবলৈ যাহুহে তেনেকৈয়ে সৃষ্টিৰপৰাই সংগ্ৰাম কৰি আহিছে। নিজৰ বুদ্ধি আৰু শ্ৰম গটুৱাই যাহুহে শিল্পায় পাহাৰত গ্ৰবণ। নগৰ পাতিছে, নদীত বান্ধ দি শুকান পথাৰ শস্ত্ৰ ক্ৰামজা কৰিছে, অটব্য অৰণ্য ভাঙি খেতিৰ পথাৰ মুকলি কৰিছে আৰু বৰ্তমানৰ বৈজ্ঞানিক যুগত প্ৰযুক্তি বিজ্ঞাবে কৃষি, শিল্প আটাইতে বৈপ্লৱিক পৰিবৰ্তন আনি সৌৰজগতৰ অন্তৰ্গত গ্ৰহ-উপগ্ৰহক বসবাসৰ উপযোগী কৰাৰ প্ৰচেষ্টা চলাইছে। পৰিবেশৰ লগত যাহুহৰ এই সংগ্ৰামেই ইতিহাসৰ গতি নিৰ্ণয় কৰে। অনাদি কালৰেপৰা অসমৰ বাসিন্দাসকলেও একে সংগ্ৰামকে কৰি আহিছে আৰু ইয়াৰ যাজেদিয়েই তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক-বাস্তৱনৈতিক বুজী বচনা কৰিছে। নদ-নদীৰ প্ৰাচুৰ্যৰ বাবে অসমত নাৱেৰে বাতায়াত আৰু বেহা-বেপাৰ কৰাৰ আৰু এটা শক্তিশালী নৌ-শক্তি গঠন হোৱাত স্তুবিধা হৈছিল আৰু এই নৌ-শক্তিৰ বলতেই আহোম সেনাই শবাইঘাটৰ বৃদ্ধত মোগলক চড়াস্তভাৱে ঘটুৱাব পাৰিছিল। আনহাতে হাৰি-জংঘল আৰু পাহাৰৰ অৱস্থিতিৰ কাৰণে গৰিলা বৃদ্ধত অসমৰ সেনাৰ পাৰ্গভালি আছিল।

ভাৰতবৰ্ষৰ পূৰ্ব সীমান্তত অৱস্থিত মানৱ প্ৰজন্মৰ অন্ততম বৃহৎ দ্বাৰ হিচাপে অসমে ইতিহাসে ঢুকি নোপোৱা কালৰে পৰা নেগ্ৰিটো, অট্ৰেলয়ড, মঙ্গোলীয় আদি বিভিন্ন মানৱ প্ৰজন্ম গ্ৰহণ কৰি আহিছে। অসমৰ বুকুৱেদিয়েই ভাৰতলৈ মঙ্গোলীয় প্ৰজন্মৰ সোঁত বৈছিল, এইসকল অনাৰ্য লোকেই অসমত আদিম সভ্যতাৰ গুটি সঁচি ধনুৰা সংস্কৃতি গঢ়ি তুলিছিল। তেওঁলোকেই বেশখনক আৰু ইয়াৰ বিভিন্ন ঠাই আৰু নদ-নদীৰ নামকৰণ কৰিছিল। অসমৰ পুৰণি নাম 'প্ৰাগজ্যোতিষ' আৰু 'কামৰূপ' আৰু পৰৱৰ্তী মধ্যযুগৰপৰা প্ৰসিদ্ধি লাভ কৰা নাম 'অসম', অট্ৰিক, বড়ো, টাই আদি অনাৰ্য ভাষাৰ শব্দ 'পাগাৰ-জুটিক' (ইয়াৰ অৰ্থ বহল পাহাৰীয়া অকল), 'কামৰূ বা কামৰূং' (প্ৰেতান্দ্ৰা বা প্ৰেতান্দ্ৰা আহ্বান কৰা বিজ্ঞা) আৰু 'আচাম' (উত্তম বা অতুলনীয়) বা 'হাচোমৰ' (৭ বাটি) সংস্কৃত-কৰণে। বিকু বাতাই বৰ্ণোৱাৰ দৰে বড়ো ভাষাৰ শব্দ 'ভুমুং বুখু'ৰ (কল কল শব্দ কৰা নদী) পৰা 'ব্ৰহ্মপুত্ৰ' নামৰ উৎপত্তি আৰু কাৰাখ্যা দেৱীক বড়ো গোষ্ঠীৰ লোকসকলৰ আৰাধ্যা গোসাঁনী 'কাৰলক্ষী' বা 'কাৰদীপ' আৰ্যীকৃত ৰূপ হুজি ভাষিষ্য যথেষ্ট থল আছে। অসমত প্ৰতিটো মানৱ গোষ্ঠীৰে লোক থাকিলেও ইয়াৰ অধিবাসীসকলৰ মাজত মঙ্গোলীয় জনগোষ্ঠীৰ লোকেই সৰ্বাধিক। সেইকাৰণেই অসমৰ ধনুৰা সংস্কৃতিত তুঙ্গমাহুজকভাৱে মঙ্গোলীয়সকলৰ অৱদান

আছে আৰু ইয়াৰ ৰাজনৈতিক ক্ষমতাও যুগে যুগে তেওঁলোকৰ হাততে ন্যস্ত থকা বুলিব পাৰি।

সীমাস্থবৰ্তী ৰাজ্য হোৱা হেতুকে ভাৰতীয় ৰাজনীতিৰ মূল সূঁতিৰ পৰা অসম সচৰাচৰ বিচ্ছিন্ন হৈ আছিল। প্ৰাচীন ভাৰতৰ সম্ৰাটসকলৰ ৰাজনৈতিক আধিপত্য সাধাৰণতে গংগা উপত্যকাতে সীমিত আছিল। যি চুই-এজনে ব্ৰহ্মপুত্ৰ বা জৌহিত্যৰ পাৰলৈ ৰাজনৈতিক প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব পাৰিছিল, তেওঁলোকৰ খ্যাতিও পশ্চিমে বা নাহনি ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাতে সীমিত আছিল বুলিব পাৰি। উন্নৈশ শতিকাৰ আগভাগতে অসম বৃটিছ শাসিত ভাৰতৰ অংগ হৈ পৰিছিল যদিও প্ৰকৃতপক্ষে গান্ধীজীৰ নেতৃত্বত কংগ্ৰেছে চলোৱা বৃটিছ বিৰোধী অসহযোগ আন্দোলনৰ পৰাহে সৰ্বভাৰতীয় ৰাজনীতিৰ লগত অসম ওতপ্ৰোতভাৱে জড়িত হৈ পৰে। গতিকে প্ৰাচীন আৰু মধ্যযুগত অসমৰ ৰাজনৈতিক বিষৰ্তম সৰ্ব-ভাৰতীয় ৰাজনীতিৰ পৰা মোটামুটি স্বাধীনভাৱে গঢ় লৈ উঠিছিল। প্ৰাচীন কালত কেৱল মাত্ৰ ভাস্কৰবৰ্মানেহে (আনুমানিক ৫৯৪-৬৫০ খৃঃ) সৰ্বভাৰতীয় ৰাজনীতিৰ এটা উল্লেখনীয়ভাৱে গভীৰ ভূমিকা ল'ব পাৰিছিল। মধ্যযুগত স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহই কৰতোৱা গংগাত গাঙা পগলাৰ মানাসৰ যোগল শাসিত বঙ্গদেশ অধিকাৰ কৰিবলৈ উত্তৰ ভাৰতৰ ৰজা-মহাবাজসকলৰ লগত কূটনৈতিক বোগাযোগ কৰি যি প্ৰস্তুতি চলাইছিল, তেওঁৰ আকস্মিক মৃত্যুৰ বাবে সেই বৃহৎ পৰিকল্পনা বাস্তৱত ৰূপান্তৰিত নহ'ল। গতিকে সৰ্বভাৰতীয় ৰাজনীতিত তেওঁৰ বঙ্গ আক্ৰমণৰ আয়োজনৰ কোনো প্ৰভাৱ নপৰিল।

কিন্তু সৰ্বভাৰতীয় সংস্কৃতিত এনাজৰীৰ লগত অসম পুৰণি কালৰ পৰাই সান্ধাৰ গাঁই পৰিছিল। পৰবৰ্তী বৈদিক যুগত ইয়াত আৰ্য সংস্কৃতিৰ দ্বিতাব আৰম্ভ হৈছিল আৰু সমগ্ৰ আৰ্য-অনাৰ্য সংস্কৃতিৰ সংঘাত আৰু সংমিশ্ৰণে ইয়াৰ সংস্কৃতিক নতুন ৰূপ দিছিল।

প্ৰাগজ্যোতিষ বা কামৰূপ ৰাজ্যৰ ভৌগোলিক চাৰিসীমা স্পষ্টভাৱে জনা নগ'লেও এই ৰূপা ক'ব পাৰি যে ইয়াৰ ভৌগোলিক বিস্তৃতি আছিল বগেট বিলাজ। মহাত্মাতত্ত উল্লেখ আছে যে প্ৰাগজ্যোতিষৰ ৰজা ভগবন্তই তেওঁৰ চীনা আৰু কিম্বাত সেনাবাহিনী লৈ কৌশলৰ সপক্ষে কুৰুক্ষেত্ৰৰ যুদ্ধত নাৰিছিল। ইয়াৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে মহাত্মাতত্ত যুগত প্ৰাগজ্যোতিষৰ উত্তৰ সীমাই বৰ্তমান অসমৰ উত্তৰ সীমাৰ পাহাৰীয়া অঞ্চল বুলিব। সীমাৰ ভংকাজীৰ লগতৰ ভাৰতীয় ঠাই চিলেট, ত্ৰিপুৰা, বৈয়ননিং আদি অঞ্চললৈকে বিস্তৃত আছিল।

ৰামায়ণৰ কিক্কিয়া কাণ্ডত প্ৰাগজ্যোতিষৰ ৰাজ্য সাগৰৰ তীবৰতী বৰাহ পৰ্বতৰ ওপৰত অৱস্থিত বুলি কোৱা হৈছে। ৰামায়ণৰ এই বৰাহ পৰ্বতেই অসমৰ পাৰ্বত্য অঞ্চল আৰু সাগৰখন হ'ল গংগা আৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ সংগমত সৃষ্টি হোৱা জ্যোতিষ সাগৰ, যাৰ গৰ্ভত তেতিয়া আজিৰ বাংলাদেশ আৰু পশ্চিমবংগৰ বহুতো ঠাই লুকাই আছিল।

খ্ৰীষ্টীয় প্ৰথম কি দ্বিতীয় শতিকাৰ পিছৰে পৰা প্ৰাগজ্যোতিষ বা কামৰূপ ৰাজ্যৰ পশ্চিম সীমা কৰতোৱা নদীতে আৱদ্ধ হৈ পৰে। এই নদীৰ পুন্মবৰ্দ্ধনৰ (উন্মব বংগ) পূব সীমাত অৱস্থিত আছিল। কিন্তু পূবৰ ফালে প্ৰাগজ্যোতিষ কামৰূপ ৰাজ্যৰ প্ৰাধান্য বেছি দূৰলৈ বিস্তাৰিত হোৱা নাছিল। মহাত্মবত্তৰ যুগত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰে বৰ্তমানৰ দৰং আৰু শোণিতপুৰ জিলা সামৰি বাণাসুৰৰ ৰাজ্য আৰু একেবাৰে পূবত ভীষ্মকৰ কুণ্ডিল ৰাজ্য অৱস্থিত আছিল। খ্ৰীষ্টীয় চতুৰ্থ শতিকাৰ মাজভাগত বৰ্তমানৰ নগাঁও অঞ্চলত অৱস্থিত যি ডবকা ৰাজ্যৰ উল্লেখ পোৱা যায়, সেই ৰাজ্য নিশ্চয় ইয়াৰ বহুকাল আগৰে পৰাই আছিল। খ্ৰীষ্টীয় দশম শতিকামানত ৰচিত কালিকা পুৰাণৰ মতে ত্ৰিভুজাকৃতিৰ এইখন ৰাজ্যৰ পশ্চিম সীমা আছিল দিক্‌বাসিনী (দিক্‌বাই নদী)। খ্ৰীষ্টীয় ষোল্ল শতিকামানত ৰচিত 'যোগিনীতন্ত্ৰ' আৰু 'হৰ-গৌৰী সন্ধাৰ্ণে' ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দক্ষিণ পাৰে কপিলী নদীলৈকে ৰাজ্যৰ বিস্তৃতিৰ আভাস দিয়ে। এইবোৰ বৰ্ণনাৰ পৰা ঠাৱৰ কৰিব পাৰি যে কালিকা পুৰাণৰ যুগৰ বহু আগৰে পৰাই কামৰূপ ৰাজ্যৰ বাহিৰত থকা ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ পূৰ্বাঞ্চলত বড়ো গোষ্ঠীৰ চুতীয়া, কড়াবী, মৰাপ, মৰাহী আদি বিভিন্ন জনজাতিয়ে স্বাধীনভাৱে ৰাজত্ব কৰিছিল।

খ্ৰীষ্টীয় চতুৰ্থ শতিকাৰ মাজভাগত বৰ্মন বংশী ৰজাসকলৰ ৰাজত্বৰ আৰম্ভণিৰ পৰাহে অসমৰ ঐতিহাসিক যুগ আৰম্ভ হয় বুলি ক'ব পাৰি। ইতিমধ্যে ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত নাঙলেৰে খেতি কৰাৰ পদ্ধতি আৰম্ভ হৈছিল। অৱশ্যে এই প্ৰণালীয়ে কৃষিৰ পৰিসৰ আছিল সীমিত।

সৰহ সংখ্যক জনজাতীয় লোকে বুৰ খেতিহে কৰিছিল। এই প্ৰণালী বিশেষকৈ পাহাৰীয়া জনজাতিসকলৰ মাজত এতিয়াও চলি আছে। ঐতিহাসিক যুগৰ বৰ্মন, শালস্তম্ভী আৰু পালবংশী ৰজাসকলক কোনো কোনো পণ্ডিতে আৰ্য-বংশ সজুত বুলি ব্যাখ্যা কৰিব খোজে যদিও তেওঁলোকক আৰ্যীকৃত বড়ো গোষ্ঠীৰ লোক বুলি ঠাৱৰ কৰাটোহে বেছি বুদ্ধিসন্মত হ'ব বেন বোধ হয়।

ডেৰ শতিকাৰ তৃতীয় দশকত ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত আহোমসকলৰ আগমনৰ

লগে লগে অসমৰ ৰাজনৈতিক ভৌগোলিক স্বৰ্ণীৰ সূচক প্ৰসাৰী পৰিৱৰ্ত্তনৰ প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ হয়। ইতিমধ্যে পশ্চিমত কামৰূপ ৰাজ্য ভাঙি-ছিঙি নতুনকৈ কমতা ৰাজ্য গঠিত হ'ল। বোল শক্তিকাৰ আৰম্ভণিত এই কমতা ৰাজ্যৰ ধ্বংস-কুপতে মংগোলীয় গোষ্ঠীৰ কোচ জনজাতিসকলে কোচ ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰি পশ্চিমে উত্তৰ বংগৰ বৰ্ত্তমানৰ কোচবিহাৰ আৰু উত্তৰত নেপাল ভূটানৰ সীমা পৰ্যন্ত ইয়াৰ ৰাজনৈতিক আধিপত্য বিস্তাৰ কৰে। মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ দিনত (১৫৪০-১৫৮৭) তেওঁৰ সূৰ্য্যোগ্য ভ্ৰাতৃ তথা সেনাপতি বীৰ চিআৰায়ৰ নেতৃত্বত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ অধিকাংশ অঞ্চলতে কোচৰ ৰাজনৈতিক প্ৰাধান্য বিস্তাৰ হৈছিল যদিও তেওঁলোকৰ এই আধিপত্য স্থায়ী নহ'ল।

আহোমসকল আহিবৰ সময়ত ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ পূবভাগত চুতীয়া, বৰাণ, বৰাহী, কছাৰী আদি জনজাতিসকলেই ৰাজ্য কৰিছিল। চুতীয়াৰ দিনতে (১২২৮-১২৬৮) বৰাণ, বৰাহীৰ ৰাজ্যৰ অৱলুপ্তি ঘটিছিল। চুতীয়াসকলৰ লতাতা-লংকুতি যথেষ্ট উন্নত আছিল যদিও তেওঁলোকেও অৱশেষত আহোমৰ হাতত পৰাজয় স্বীকাৰ কৰি ৰাজ্য হেৰুৱাইছিল। কছাৰীসকলেও আহোমৰ পৰাক্ৰমত ভিত্তিৰ নোৱাৰি লাহে লাহে হ'হকি আহি অৱশেষত মাইথল ৰাজধানী পাতি ৰাজ্য কৰি আছিল। কমতা-চুতীয়া আৰু কছাৰী ৰাজ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত নোহোৱা বা স্বাভাৱ্য বজাই ৰাখি নিজ নিজ এলেকা শাসন কৰি থকা ভূঞাসকলকো সোমতৰ শক্তিকাৰ আগভাগত আহোমসকলে সম্পূৰ্ণ বশীভূত কৰিছিল। এনেকৈয়ে টাই-শান গোষ্ঠীৰ আহোমসকলে সাতৰাজ্য ৰাখি একেৰাজ্য কৰি অনন্ত ৰাজনৈতিক ঐক্য আৰু সংহতিৰ প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰিছিল।

ইতিমধ্যে স্তেৰ শক্তিকাৰ আৰম্ভণিৰ পৰাই ব্ৰহ্মবানসকলে কামৰূপ ৰাজ্য আক্ৰমণ কৰিছিল। পূব সীমান্তৰ এইখন ৰাজ্যৰ বাবেহে অভিযান চলাই তেওঁলোকে তিব্বত, চীন, ব্ৰহ্মদেশ আদি ৰাজ্য জয় কৰিবলৈ অভিযান কৰিছিল। দক্ষিণ-পূব এচিয়াৰ বেশদহুৰ জগত ব্ৰহ্মল বাণিজ্যিক পথ এটাব লক্ষ্যে তেওঁ-লোকৰ দাবৰিক অভিযানবিজাকত ইন্ধন বোগাইছিল। অসমৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদেও তেওঁলোকক আকৰ্ষিত কৰিছিল। দুৰ্গ-আকপানসকল আৰু বোগল-সকলৰ দাবৰাৰ আক্ৰমণ কামৰূপৰ বজা আৰু আহোম বৰ্গবেটসকলে প্ৰতিৰূপ কৰিছিল। সোমতৰ শক্তিকাৰ আগভাগত কোচ ৰাজ্য বিভাজনৰ পিছত কামৰূপত প্ৰতিষ্ঠা হোৱা বোগল শাসন ওকৰাই পেলাবলৈ নেই অকলম জনজাতীয় লোক-সকল একেঠাই হৈছিল। বোগল আক্ৰমণৰ আকাঙ্ক্ষাই অসমৰ বাসিন্দাসকলৰ

ৰাজত ধীবে ধীবে গঢ়ি উঠা আঞ্চলিক ৰাজনৈতিক চেতনাপথত অবিহণা যোগাইছিল। জনজাতীয় সুববীসকলে স্তন্যবকৈ উপলব্ধি কৰিছিল যে আহোম স্বৰ্গদেৱৰ নেতৃত্ব অবিহনে যোগল বিৰোধী সংগ্ৰাম সম্ভৱ নহয়। গতিকে তেওঁলোকে বহুছাই স্বৰ্গদেউ প্ৰতাপসিংহক তেওঁলোকৰ নেতা বুলি গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু সংঘৰ্ষৰ কালছোৱাত আহোম স্বৰ্গদেউক সগোৰে 'আমাৰ অসমৰ ৰজা' বুলি কৈ তেওঁৰ ওচৰত নতশিৰ হ'বলৈ পৰাজিত যোগল বাহিনীক আহ্বান জনাইছিল। এই পটভূমিতে গঢ়ি উঠিছিল জনজাতীয় অ-জনজাতীয় বাসিন্দাৰ জন্মভূমি অসম নামৰ ৰাজ্যখনৰ এখন ৰাজনৈতিক ছবি—এটা চেতনাবোধ। অসমৰ বিভিন্ন জাতি-জনজাতি আৰু পাহাৰ-ভৈয়ামৰ সম্পৰ্কৰ বুৰঞ্জীত এই ঘটনা বিশেষভাৱে প্ৰাধান্যপোহা। জনজাতীয় লোকসকলৰ জগত উমৈহটীয়া স্বাৰ্থৰ এনেকুৱা বুজাপৰা আৰু পাৰস্পৰিক সম্প্ৰীতি স্থায়ীভাৱে বজাই ৰাখিব পৰা হ'লে পৰৱৰ্তী আৰু সাম্প্ৰতিক কালৰ বহুতো অসুস্থ ঘটনা সম্ভৱতঃ সংঘটিত নহ'লহেঁতেন।

ইতিমধ্যে শংকৰ-মাধৱৰ নৱ-বৈষ্ণৱ আন্দোলনে অসমৰ সাংস্কৃতিক সমন্বয়ৰ নতুন দ্ৰৱ্যৰ মুকলি কৰিছিল আৰু ধৰ্মৰ ভেটিত সকলো জনগোষ্ঠীৰ লোকক লৈ এখন সাৰ্বজনীন সমাজ গঠন কৰি এটা নতুন সংস্কৃতি গঢ়ি তুলিছিল। কালক্ৰমত আহোম স্বৰ্গদেউসকলে খেল বা গাইক প্ৰথাৰ জৰিয়তে ৰাজনৈতিক পটভূমিত গঢ়ি তোলা সংস্কৃতি আৰু বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰচাৰকসকলে ধৰ্মৰ ভিত্তিত গঢ়ি তোলা সংস্কৃতিৰ সমন্বয় ৰাখি বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ অসমীয়া সংস্কৃতি গঢ়ি উঠিছিল। ইয়াৰ মাধ্যমিক জনজাতীয় জীৱনধাৰাৰ মূল চৰিত্ৰটোৰ সাৰভৌম ৰূপটো উদ্ভাৱন ৰাখিছিল। আহোম স্বৰ্গদেউসকলে হিন্দু ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰি এই প্ৰক্ৰিয়াত বিশেষ ইন্ধন যোগাইছিল, বাইটক স্বৰ্গদেউ কজ্জলিংহৰ পৃষ্ঠপোষকতাত অসমৰ সংস্কৃতিৰ উল্লেখনীয় বিকাশ সাধন হৈছিল।

এইবিধিতে এইটোও মন কৰিবলগীয়া যে ৰাজনৈতিক কাৰণত যেতিয়া শাসক গোষ্ঠীয়ে এটা নিৰ্দিষ্ট অঞ্চলৰ ভিতৰতে নিজৰ কক্ষতা আৰম্ভ ৰাখিছিল, শংকৰ, মাধৱ আৰু আনকি বান্ধাৱক সৰু প্ৰতিষ্ঠাতা অনিচ্ছাৰেও তাৰতৰ্কৰ আগত ৰাখিহে নিজৰ কাৰ্য্যৱসী আগবঢ়াই নিছিল। মাধৱদেৱে স্পষ্টভাৱেই 'ভাৰতে বেহাৰো হাট' বুলি ভক্তসকলক আহ্বান জনাইছিল। আন কথাও, আহোম-যোগলৰ সংঘৰ্ষৰ কালছোৱাতো অসমৰ বুদ্ধিজীৱীয়ে ভাৰতীয় মূল সাংস্কৃতিক ধাৰাৰ জগত সংযোগ দিচাৰিছিল। যোগল আক্ৰমণৰ শংকা দূৰীভূত

হোৱাৰ পিছত স্বৰ্গদেউ কত্ৰসিংহৰো ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ জগত অসমৰ সংস্কৃতিৰ সমন্বয় বিচাৰিছিল।

আহোম-মোগলৰ সংঘৰ্ষৰ পিছত মানাহ নদীয়েই অসমৰ পশ্চিম সীমা নিৰ্দ্ধাৰিত হৈছিল আৰু আহোম ৰাজত্বৰ শেষ পৰ্য্যন্ত এই সীমা অব্যাহত আছিল। কত্ৰসিংহ স্বৰ্গদেৱৰ দিনতে আহোম ৰাজত্বক গোবৰুৱা উচ্চ শিখৰত উঠিছিল আৰু তাৰ পিছৰ পৰাই ধীৰে ধীৰে ই পতনশূন্য হৈছিল। ইতিমধ্যে ৰজাঘৰ আৰু প্ৰজাঘৰৰ মাজত ফাট মেজিছিল। সিহানেই শাসক গোষ্ঠীয়ে শাসনৰ জৰী টানি ধৰি প্ৰজাক শোষণ কৰিছিল, সিহানেই প্ৰজালক ৰজাঘৰৰ পৰা আঁতৰি গৈছিল, প্ৰজা বিদ্ৰোহৰ প্ৰথম নিচান ভৰিছিল মায়ামৰীয়াসকলে। কালক্ৰমত জৰোঁৰোৱা সকলো প্ৰজাই বিদ্ৰোহী মায়ামৰীয়াসকলৰ জগত যোগ দি ৰজাঘৰক চৰম বিপদত পেলাইছিল। অৱশেষত উপায় নেপাই শাসক গোষ্ঠীয়ে কোম্পানী চৰকাৰৰ সহায় বিচাৰিছিল। ইংৰাজ আহিছিল, দেশখনৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদ আৰু বাণিজ্যিক সম্ভাৱনাৰ তুঁজিছিল আৰু কিছুদিন পিছত অসমৰ পৰা মানক খেদোৱাৰ ছেলেৰে দেশখনৰ গৰাকী হৈ বহিছিল।

মায়ামৰীয়া বিদ্ৰোহ আৰু মানৰ আক্ৰমণত দীৰ্ঘকাল ধৰি কুৰুজা হৈ পৰা অসমবাসীয়ে পোনতে ইংৰাজক তেওঁলোকৰ ত্ৰাণকৰ্তা বুলিয়ে আহ্বান জনিছিল, কিন্তু কিছুদিনৰ পিছতে 'বগা বঙাল'ৰ সাম্ৰাজ্যবাদী ক'লা কনি বুলিব পাৰি এচাম আভিজাত্যই অসমৰ পৰা বৃটিছক খেদিবলৈ আৱোজন কৰি ব্যৰ্থ হৈছিল। লাহে লাহে সমগ্ৰ পূৰ্বাঞ্চল বৃটিছৰ ঔপনিবেশিক শাসন-শোষণৰ বলি হৈছিল। বিভিন্ন নতুন নতুন প্ৰক্ৰিয়াৰে বৃটিছৰ শোষণ কাৰ্য্য চলিছিল। ১৮৫৭ ইং বিদ্ৰোহৰ সময়ত বৃটিছক খেদিবলৈ চেষ্টা কৰি মণিৰাম দেৱান আৰু তেওঁৰ ঘাই সহযোগী পিয়লি বৰুৱাই কাঁচী কাঠত মৃত্যু বৰণ কৰিছিল। কৰৰ বোজাত অতিষ্ঠ হৈ উন্নৈশ শক্তিকাব দ্বিতীয়াৰ্দ্ধত ফুলগুৰি, পাধক ঘাট, বজিয়া, লাচিৰা আদি ঠাইৰ কৃষক প্ৰজাই বিদ্ৰোহ তুলি চৰকাৰক হাবু হুবু পুৱাইছিল, কিন্তু তাৰপৰা অস্তিত্ব ঠাইৰ দৰে অসমৰ কৃষক বিদ্ৰোহীবোৰো বিচ্ছিন্ন আছিল। সমগ্ৰ অসমৰ কৃষক সংগঠিত হৈ এটা ঐক্যবদ্ধ সংগ্ৰাম চলোৱাৰ প্ৰচেষ্টা তেতিয়া চলা নাছিল। গতিকে চৰকাৰে অচিৰেই বৰ্ষৰ হাতেৰে এই বিদ্ৰোহবোৰ দমন কৰিছিল।

ইতিমধ্যে পৰ্বত আৰু ভৈয়ামৰ সম্প্ৰীতিৰ মাজত দাবাৰ প্ৰাচীৰ গঢ়িবলৈ চৰকাৰে ১৮৭০ ব্ৰহ্মত 'ইনাৰ আইন বেঞ্চবেচন' বা ভিত্তকৰা সীমা আইন কলং

কৰিছিল। ইয়াৰ পিছৰ বছৰতে বঙ্গদেশৰ পৰা জনবহুল চিজেট জিলাক কালি আনি অসমৰ লগত লগ লগাই এজন মুখ্য আয়ুক্তৰ অধীনত অসমক মুকীয়া প্ৰশাসনীয় গোট কৰা হয়। এই নতুন প্ৰবেশধনৰ বাজধানী আছিল বিজপুত। এই ভৌগোলিক বিবৰ্তনৰ ফলশ্ৰুতিয়ে পৰৱৰ্তী কালত অসমৰ বিস্তৰ ক্ষতি সাধন কৰিছিল। ১৯০৫ খ্ৰিঃত হোৱা বঙ্গ বিভাজনত পূৰ্ববংগ অসমক লগ লগাই এজন এজন জেকটোনাৰ্ট গৱৰ্ণৰৰ তলত মুকীয়া পূৰ্ববংগ আৰু অসম প্ৰদেশ গঠন কৰা হৈছিল। বঙ্গ ভংগৰ ফল স্বৰূপে সমগ্ৰ ভাৰত জুৰি সংঘটিত হোৱা স্বদেশী আন্দোলনৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ১৯১১ খ্ৰিঃত এই ব্যৱস্থা বাতিল কৰা হয়। ১৯২১ খ্ৰিঃত অসমক গৱৰ্ণৰৰ শাসিত প্ৰদেশ কৰা হয়। তেতিয়াৰে পৰা দেশ স্বাধীন হোৱালৈকে অসম এজন গৱৰ্ণৰৰ অধীনত আছিল।

ঐতিহাসিক অসমৰ প্ৰথম ৰাজনৈতিক অস্থিষ্ঠান আছিল ‘আসাম এচ’চিয়েশ্বন’। কিন্তু এই সন্থা শিকাত মধ্যবিস্তৰহে আছিল। পিছলৈ আসাম এচ’চিয়েশ্বনে ৰায়তৰ কিছুমান সমস্যা হাতত লৈছিল যদিও ইয়াৰ গণভিত্তি নাছিল আৰু স্থানীয় সমস্যাৰ উৰ্দ্ধলৈও ই উঠিব পৰা নাছিল। গতিকে অসমত কংগ্ৰেছ গঠন হোৱাৰ পিছতহে অসমৰ ৰাজনৈতিক বিবৰ্তনৰ ধাৰা ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক বিবৰ্তনৰ মূল সূঁতিৰ লগত প্ৰকৃতভাৱত সংযোগ হয়।

অসমত জাতীয়তাবাদৰ জন্ম আৰু বিকাশ আৰু স্বাধীনতা আন্দোলনত অসমৰ গৌৰৱময় ভূমিকাৰ কথা এই চমু ভাষণত কোৱাটো সম্ভৱ নহয়। বৃত্তিৰ দ্বাৰা অসমৰ বিভিন্ন প্ৰাকৃতিক সম্পদ শোষণ, অসমত চাহ-খেতিৰ প্ৰচলন আৰু অসমৰ অৰ্থনীতি আৰু সমাজত তাৰ ফলশ্ৰুতি, চৰকাৰৰ পৃষ্ঠপোষকতাত পূৰ্ববংগৰ (বৰ্তমানৰ বাংলাদেশ) পৰা অসমলৈ অবিবাহ জনপ্ৰবাহ আৰু স্থানীনোত্তৰ কালতো আজি পৰ্যন্ত তাৰ পুনৰাবৃত্তি, বি ঘটনাই অৱশেষত হুহুৰ হোৱা বিদেশী বিভাডন আন্দোলনৰ জন্ম হি অসমৰ ৰাজনৈতিক পটৰ পৰিবৰ্তন ঘটালে স্থানীনোত্তৰ কালত বৃহত্তৰ অসমৰ ভাঙোন আৰু কোনো লোকৰ মাজত গঢ়ি উঠা বিচ্ছিন্নতাবাদী মনোভাৱ—ইত্যাদি ঘটনাৰ ঐতিহাসিক গুৰুত্ব আজিৰ আন্দোলন চক্ৰৰ সন্ধানিত সৰালোচকদকলে তেখেতলোকৰ ভাষণত আন্দোলন কৰিব বুলি আশা ৰাখিছে।

ভৌগোলিক ৰাজনৈতিক পটত বিয়েই বিবৰ্তন নহওক জাৰ্মিয়ে আমি নহুহ অসমবাসীৰ মাজত ঐক্য আৰু সংহতি, শান্তি আৰু নিৰাপত্তা বিচাৰোঁ।

আমি অসমবাসীয়ে চুক্তিতক বিনাশী সংস্কৃতিক স্থাপন কৰিব লাগিব আৰু লক্ষ্যমত
সেন্দূৰী পথেদি প্ৰগতিৰ পথত আগবাঢ়িব লাগিব।

এইখিনিকৈ কৈ যোৱা ভাষণৰ বঢ়া-টুটা, ভুল-ভ্ৰষ্টাৰ বাবে মই পুনৰ আপোনা-
লোকৰ মাজত বিচাৰিছোঁ আৰু আপোনালোক আটাইজৈকে পুনৰবাৰ সজাগৰ
নবাই আগবঢ়াই আনিব আগোচন। চক্ৰ উদ্বোধন কৰিছোঁ।

কম আই অসম।

“ৰূপান্তৰৰ মাজেদি অসমৰ ভৌগোলিক আৰু ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জী”

আলোচনা চক্ৰৰ সঞ্চালকৰ ভাষণ

ড° যোগেন্দ্ৰনাথ ফুকন

সমবেত শ্ৰীযুত,

অসম সাহিত্য সভাৰদ্বাৰা আয়োজিত আজিৰ এই আলোচনা চক্ৰৰ সঞ্চালকৰ দায়িত্ব সুকলমে পালন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আপোনাসকলৰ পূৰ্ণ সহযোগিতা আন্তৰিকতাৰে কামনা কৰিছোঁ। সঞ্চালকৰ উচিত কৰ্তব্য হ’ল আলোচনা চক্ৰখন নিয়াৰিকৈ পৰিচালনা কৰা আৰু শেষত সামৰণি মন্তব্য দিয়া। আলোচকসকলৰ আলোচনাৰ পূৰ্বে সঞ্চালকৰ নিজৰ চিন্তাধাৰা আৰু দৃষ্টিভঙ্গীৰে ভাষাক্ৰান্ত ভাষণ এখন পাঠ কৰাটো বৰ্তমানে পৰম্পৰাগত পৰিণত হৈছে। প্ৰধান সম্পাদকৰ অভ্যুদোধৰ প্ৰতি সন্মান জনাই সঞ্চালকৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিলেও মাত্ৰ দিনচেৰেকৰ ভিতৰতে “ৰূপান্তৰৰ মাজেদি অসমৰ ভৌগোলিক আৰু ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জী” শীৰ্ষক আলোচনা চক্ৰৰ সঞ্চালকৰ অভিভাষণ প্ৰস্তুত কৰাটো সম্ভৱ হ’ব নোৱাৰে। তথাপি গ্ৰন্থপঞ্জী আৰু পাদটীকাৰে যেটমৰা বোজা সত্ত্বে পৰিহাৰ কৰি আলোচনাৰ পাতনি হিচাপেহে আমাৰ বক্তব্য চমুকৈ দাঙি ধৰাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জী ইতিহাসৰ পাঠ্যক্ৰমৰ এক প্ৰধান অংগ বাৰ সৈতে ভৌগোলিক বুৰঞ্জী (Geographical history) অংগাংগীভাৱে জড়িত। সেয়ে ৰাজনৈতিক ঘটনাক্ৰমৰ চৰ্চা আৰু গৱেষণাৰ সময়ত ইতিহাসিক মানচিত্ৰখনো স্পষ্ট হ’ব লাগিব। পণ্ডিতসকলৰমতে ভূগোল হ’ল ইতিহাসৰ চৰ্চা চকু। আধুনিক কালত অৱশ্যে ইতিহাসৰ আৰু গৱেষণাৰ পৰিসৰ আৰু দৃষ্টিভঙ্গীৰ ইয়ান আহুল পৰিবৰ্তন ঘটিছে যে ইতিহাসৰ প্ৰকৃত স্বৰূপ জানিবলৈ হ’লে ভূগোলৰ বাহিৰেও অস্ত্ৰান্ত্ৰ ওচৰ সম্পৰ্কীয় বিষয়, যেনে—নৃত্য, সমাজবিজ্ঞান, অৰ্থনীতি, ধৰ্ম, ভাষাবিজ্ঞান আদিৰ লৈকে পৰিচয় থকাটো একান্ত বাঞ্ছনীয়,

আনকি প্ৰাণীবিজ্ঞান, উদ্ভিদবিজ্ঞান আৰু ভূতত্ত্ব আদি বিষয়ৰ সৈতেও সম্বন্ধৰ আৱণ্টক। নহ'লে একোখন দেশৰ একোখন মহাজন একোটা মূৰৰ প্ৰকৃত পৰিচয় উদ্ঘাটন কৰিব পৰা নোহায়।

অসমৰ ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জীৰ আদি কাজলৈ যুঁজি চালে আমি বিভিন্ন জেথমালা আৰু গ্ৰন্থত উক্ত-পূৰ্ব ভাৰতৰ দুটি প্ৰাচীন ৰাজ্যৰ নাম পাওঁ, দেৱা হ'ল— প্ৰাগজ্যোতিষ আৰু কামৰূপ। মহাভাৰত আৰু ৰামায়ণত প্ৰাগজ্যোতিষপুৰ নামটো একাধিক বাৰ পোৱা যায়, কিন্তু কামৰূপ নামটো পোৱা নাযায়। কামৰূপ নামটোৰ প্ৰথম উল্লেখ পোৱা হয় খ্ৰীষ্টীয় চতুৰ্থ শতিকাৰ শেষছোৱাত গুপ্তসম্ৰাট সমুদ্ৰগুপ্তৰ প্ৰয়াগ প্ৰশস্তিত—য'ত সমতট-ডবাক-কামৰূপ-নেপাল-কৰ্ণপুৰ এই পাঁচখনক গুপ্তসম্ৰাজ্যৰ প্ৰত্যন্ত দেশ (Frontier States) বুলি কোৱা হৈছে। উক্ত জেথমতে এই ৰাজ্য পাঁচখনৰ বজাই স্বায়ত্ত শাসন ভোগ কৰিছিল যদিও সময়ে সময়ে গুপ্ত সম্ৰাটৰ ৰাজ দৰবাৰত ব্ৰহ্ম উপস্থিত থকাৰ উপৰিও কৰ দিখ লগা হৈছিল আৰু গুপ্তসম্ৰাটৰ “গকড়” ছাপ মোহৰ নিজ ৰাজ্যত প্ৰচলন কৰিব লগা হৈছিল। প্ৰাচীন ডবাক এতিয়াৰ কপিলী-বহুনা উপত্যকাৰ ডবকা অঞ্চলত আছিল বুলি থিৰাং কৰা হৈছে। গতিকে কামৰূপ ৰাজ্যৰ সীমা কিমানখিনি আছিল? চন্দ্ৰগুপ্ত বিক্ৰমাদিত্য—কুমাৰ গুপ্তৰ সময়ত কাজিলাসে বচনা কৰা “ববুৰংশ” কাব্যখনত সূৰ্যবংশীয় ববুৰ ৰাজ্য জয় সম্পৰ্কত প্ৰাগজ্যোতিষ আৰু কামৰূপৰ উল্লেখ থকাৰ পৰা অনুমান হয় যেন এই দুখন পৃথক পৃথক ৰাজ্য আছিল আৰু প্ৰাগজ্যোতিষৰ পূৰ্বদিশত আছিল কামৰূপ ৰাজ্য। গুৱাহাটীৰ গাঁতে লাগি থকা নীলাচল পাহাৰৰ উত্তৰ-পূবত পোৱা শিলালিপি এখনত মহাৰাজাধিৰাজ স্তবেশ্বৰ বৰ্মা নামটো পোৱা যায়। নিঃসন্দেহে ব্ৰহ্ম আকাৰৰ শিলাভোখৰ বৰ্তমানতে আছে। নাৰ্ভডোমৰ সূচক “মহাৰাজাধিৰাজ” উপাধিৰ পৰা অনুমান হয় গুৱাহাটী অঞ্চলত চতুৰ্থ-পঞ্চম শতিকাত মহাৰাজাধিৰাজ স্তবেশ্বৰ বৰ্মাই ৰাজত্ব কৰিছিল। এই ৰাজ্যখনেই কামৰূপ ৰাজ্য আছিল বুলি কৰা অনুমান যুক্তি সম্বলত। এইটোও অসম্ভৱ নহয় যে স্তবেশ্বৰ বৰ্মাৰ সময়ত ৰাজ্য হিচাপে প্ৰাগজ্যোতিষৰ স্বতন্ত্ৰ অস্তিত্ব কামৰূপৰ ভিতৰত দোমাই পৰিছিল।

খ্ৰীষ্টীয় সপ্তম শতিকাৰ পৰা দশম শতিকাৰ ভিতৰত বচিত কাজিকাপুৰাণত পোৱা যায় যে কৰা নকৰে কিৰাতৰাজ বটক আৰু তেওঁৰ কিৰাত সৈন্তবাহিনীক পৰাস্ত কৰি প্ৰাগজ্যোতিষ ৰাজ্য অধিকাৰ কৰে আৰু পিছত বাহিবৰ পৰা ব্ৰাহ্মণ, মুনি, ঋষি আনি বহুৱায়; কলত দেশখনে কামৰূপ ৰাজ্য নাম পায়। একেখন

প্ৰাণতে কোৱামতে পশ্চিমত কবভোৱা নদীৰ পৰা পূবে দিক্‌কৰ বাগিনীলৈকে বিস্তৃত ভূমিখণ্ডত নবকৰ আধিপত্য প্ৰতিষ্ঠিত হয় যদিও জমিত কান্ধাৰ পৰা দিক্‌কৰ বাগিনী পীঠ পৰ্যন্ত শৰণাৰ্ণী কিবাত মানুহক নবকে ঠাই দিছিল। দিক্‌কৰ বাগিনী পীঠৰ অৱস্থান লৈ এতিয়া আক সন্দেহ নাই। শদিয়াৰ অদূৰৱৰ্তী পাৱাৰ ওচৰত পোৱা দ্বাদশ-ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ লিপি এখনত দিক্‌কৰ বাগিনী দেৱীৰ মন্দিৰ সংস্থাৰ সম্পৰ্কত উল্লেখ কৰা প্ৰখ্যাত বুৰঞ্জীবিদ, লিপিবৈজ্ঞানিক দীনেশচন্দ্ৰ নবকাৰদেৱে শদিয়াৰ অঞ্চলক পুৰাণোক্ত দিক্‌কৰ বাগিনী পীঠ বুলি সাব্যস্ত কৰিছে।

আনহাতে ডবকা ৰাজ্যৰ উল্লেখ প্ৰাগ প্ৰশস্তিৰ বাহিৰে অন্তৰ্ভুক্ত নোপোৱাৰ কাৰণে আৰু সপ্তম শতিকাৰ কামৰূপৰ সাৰ্বভৌম সম্ৰাট ভাস্কৰ বৰ্মাৰ উপৰি পূৰ্বৰ মহাভূতি বৰ্মাৰ বড়গজা লিপিয়ে প্ৰমাণ কৰে যে ডবকা অঞ্চলত মহাভূতি বৰ্মাৰ অধিকাৰ আছিল। অনুমান হয় ডবকাৰ স্বতন্ত্ৰ অস্তিত্ব কামৰূপ ৰাজ্যৰ ভিতৰত লুপ্ত হৈছিল। নিধানপুৰ তাম্ৰলিপিয়ে প্ৰমাণ কৰে যে খ্ৰীষ্ট জিলাৰ পঞ্চাশত অঞ্চলত ভূতিবৰ্মাৰ অধিকাৰ সুপ্ৰতিষ্ঠিত আছিল আৰু ভাস্কৰ বৰ্মাই পশ্চিমবঙ্গৰ মুৰ্শিদাবাদ জিলাৰ কৰ্ণসুৰ্য পৰ্যন্ত ভূমিখণ্ড নিজৰ অধীনলৈ আনিবলৈ সক্ষম হৈছিল। চৈনিক পৰিব্ৰাজক হিউৱেন চাঙৰ বৰ্ণনাত পোৱা মতে ভাস্কৰবৰ্মাই ৩০ হেজাৰ হাতী আৰু ২০ হেজাৰ নাও লৈ হৰ্ষবৰ্দ্ধনক লগ ধৰিবলৈ গৈছিল। এই বিলাস বাহিনীৰ গমনপথ চিন্তা কৰিলে অনুমান হয় গোৱালপাৰাৰ পৰা কৰ্ণসুৰ্যলৈকে বিস্তৃত সমগ্ৰ দক্ষিণ আৰু মধ্যবঙ্গ ভাস্কৰৰ অধীনত আছিল। গৌড়ৰাজ শশাংকৰ মৃত্যু আৰু তাৰ পিছৰ কালছোৱাত পূববঙ্গত শক্তিশালী ৰজাৰ অনুপস্থিতিয়ে ভাস্কৰৰ বিজয় যাত্ৰাক সুগম কৰি তুলিছিল বুলি অনুমান হয়।

ভাস্কৰ বৰ্মাৰ বংশৰ পাছত শালব্ৰহ্ম বংশই অষ্টম-নৱম-দশম শতিকাৰ কামৰূপত ৰাজত্ব কৰে। ইয়াৰ পাছত আহে ব্ৰহ্মপাল প্ৰতিষ্ঠিত পালবংশ। পালৰজা ইন্দ্ৰপাল আৰু বৰপালে পূববঙ্গৰ চন্দ্ৰবংশীয় ৰজাসকলৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰিবলগীয়া হৈছিল। বিভিন্ন উপাদানৰ পৰা জনা যায় যে অষ্টম-নৱম-দশম শতিকাত পূববঙ্গত একাধিক স্বাধীন ৰাজবংশৰ উত্থান-পতন ঘটিছিল যদিও সেইখণ্ড কামৰূপ ৰাজ্যৰ ভিতৰত নাছিল। চন্দ্ৰবংশীয় ৰজাসকলৰ পিছত গৌড়ৰ পাল আৰু দেন বংশই পূববঙ্গত ৰাজত্ব কৰে। এইদৰে চালে দেখা যায় যে ভাস্কৰবৰ্মাৰ সময়তেই কামৰূপ ৰাজ্যৰ জীৱা সৰ্বাধিক বিস্তৃত আছিল বুলি ক’ব পাৰি। বৰ্ষৰ চন্দ্ৰপাল

সেন খংশীৰ জিপিনাৰা আৰু প্ৰাচীন পুথিত কামৰূপ নামৰ সৰ্বাধিক উল্লেখ আছে।

যশোবৰ্মা শতিকাৰ বোগিনীউদ্ভৱ বচনাকাৰে কামৰূপৰ বিস্তৃতি বৰ্ণনা কৰোঁতে প্ৰাচীন যত অহুসৰি বেঙিয়া দিক্‌কৰ বাসিনী, পশ্চিমে কৰতোৱা, উত্তৰে কাঞ্চনজংঘা আৰু দক্ষিণত জাফা-ব্ৰহ্মপুত্ৰ সংগমৰ উল্লেখ কৰে, অহুসান হয় বেন ভেঙে অষ্টম-নৱম শতিকাৰ কামৰূপ ৰাজ্যৰ সীমাহে বৰ্ণনা কৰিছে। একাদশ শতিকাৰ গোড়ৰাজ ৰামপালৰ কামৰূপ আক্ৰমণৰ ফলত এই ৰাজ্য পালসাম্ৰাজ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত হৈছিল বুলি অহুসান হয়। এইদৰে কামৰূপৰ স্বাধীনতাৰ পতন ঘটিছিল। অৱশ্যে ৰামপালৰ প্ৰতিভা বৈদ্যদেৱ কামৰূপৰ শাসনকৰ্তা হৈ প্ৰায় স্বাধীন নৱপতি হিচাপে শাসনকাৰ্য পৰিচালনা কৰিছিল। সেনৰাজ লক্ষণসেনে কামৰূপ জয় কৰিছিল বুলি দাবী কৰিছে। অৱশ্যে উত্তৰবংগৰ পৰা গোৱালপাৰা অঞ্চল পৰ্যন্ত ভূখণ্ডৰ বোম নামৰ এখন বজাই নিজকে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল বুলি ৰামগঞ্জ তাম্ৰলিপিব পৰা জনা যায়। উত্তৰবংগৰ যি অঞ্চল বহু শতাব্দী ধৰি কামৰূপ ৰাজ্যৰ অবিচ্ছেদ্য অংশ ৰূপে পৰিগণিত আছিল তেতিয়াৰ পৰাই কামৰূপৰ বাহিৰলৈ যায়।

ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ চতুৰ্থ দশকত ছা-কা-কাৰ নেতৃত্বত চীনৰ যুয়ান প্ৰদেশৰ দক্ষিণ-পশ্চিমৰ পৰা টাই জনগোষ্ঠীৰ আহোম নাম পোৱা লোকসকল আহি ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ দক্ষিণ-পূব খণ্ডত ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কাৰ্য্যই পৰবৰ্তী কালত ইয়াৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাসত এক আনুগ্ৰহ পৰিবৰ্তনৰ সূচনা কৰে। দক্ষিণ-চীন আৰু উত্তৰ ম্যানমা (বৰ্মা) দেশৰ প্ৰায় সকলোবোৰ জনজাতীয় লোকেই টাইলকলক “চাম্” বা “আচাম” বুলি কয়। এই “চাম্” বা “আচাম” নামৰ পৰাই “আচাম”, “আনাম”, “অনাম” বা আহোম হ’লগৈ। এই কথা আৰি অন্তৰ্জাত আশ্ৰয়িতা কৰিছে। নি যি হওক, আহোমসকলৰ জিপিনত বিৱৰণৰ পৰা অসমৰ ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জীৰ ছবি এখন আৰম্ভ চকুত লাহে লাহে স্পষ্টত্ব হৈ ধৰা দিয়ে।

আহোমসকলৰ আগমনৰ সময়ত শদিয়াক কেন্দ্ৰ কৰি ডিঙ-ৰা (চুতীয়া) নকলৰ ৰাজ্য আছিল। খুব সম্ভৱ এই ৰাজ্যৰ পূব আৰু উত্তৰ সীমা মিচিং পৰ্বত আৰু পশ্চিম সীমা সোৱণশিৰি নদী আছিল আৰু দক্ষিণ সীমা আছিল বিহিং নদী। নকলাপুৰী তাম্ৰলিপিত উল্লিখিত সত্যদাবাৱণ, প্ৰত্যক্ষদাবাৱণ আৰু লক্ষ্মীদাবাৱণ নামৰ বজাকেইজনে চুতীয়া বজা বুলি অহুসান কৰা হয়; অৱশ্যে চুতীয়া বজাৰ কণাৰাজীত পোৱা কলাসকলৰ নামৰ তালিকাৰ লৈতে এওঁলোকৰ নামৰ অধিক

ঘটিছে। বুঢ়ী দিহিং আৰু দিখৌ নদীৰ মাজখণ্ডত বাং-জাও (ববাহী) আৰু ম্যোন (মৰাণ) নামৰ দুটা সৰু জনগোষ্ঠীয়ে আধিপত্য বিস্তাৰ কৰি আছিল। সমসাময়িক মৰাণ বজাজনৰ নাম আছিল খাদৌ চা বা খা-দোৱা-চা আৰু ববাহী বজাৰ নাম আছিল থাও-কুন-থা বা থা-কুম-থা। এওঁলোকৰ ৰাজ্যখণ্ডেই আহোমৰাজ চুকাফাই প্ৰথম ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰে। এওঁলোকৰ দক্ষিণ-পশ্চিমে ধনশিৰি উপত্যকা সামৰি লৈ ভি-মা-ছা (কছাৰী) সকলৰ ৰাজ্য আছিল। কছাৰীসকলৰ ৰাজ্যৰ সীমাৰ বিৱৰণ পাবলৈ নাই যদিও অনুমান কৰা হয় যে সেই ৰাজ্যৰ পশ্চিম সীমাই কপিলী নৈ চুইছিলগৈ। মধ্য অসমৰ একখণ্ড জুৰি ভূঞাসকলে আধিপত্য বিস্তাৰ কৰি আছিল।

প্ৰায় ২৫০ বছৰ জুৰি দিহিং আৰু দিখৌ নৈৰ মাজৰ অঞ্চলত সীমাবদ্ধ থাকি বোড়শ শতিকাৰ আৰম্ভণিতে এক দিগ্বিজয়ৰ পাতনি মেলি আহোমসকলে চুখুৱীয়া চুতীয়া আৰু কছাৰীসকলৰ ৰাজ্য জয় কৰে। ফলত কছাৰীসকল দক্ষিণলৈ গতি কৰি পাহাৰীয়া মাইবং অঞ্চলত ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰে। অষ্টাদশ শতিকাত তেওঁলোক আৰু দক্ষিণলৈ গৈ খাচপুৰত খোপনি পোতেগৈ। এইখন কছাৰী ৰাজ্য ইংৰাজৰ ৰাজত্ব কালতহে লোপ পায়। চুতীয়া ৰাজ্য অধিকাৰৰ ফলত আহোম ৰাজ্যৰ উত্তৰ সীমা মিচিমি পৰ্বতৰ নামনি অঞ্চল পায়গৈ। শদিয়াৰ অনতিদূৰত প্ৰাপ্ত বৰ্তমান অসম ৰাজ্যিক সংগ্ৰহালয়ত সংৰক্ষিত শিলৰ খুটাৰ আহোম লিপিয়ে এই কথাৰ প্ৰমাণ দাঙি ধৰে। সাতসৰী অসম বুৰঞ্জীত উল্লেখ আছে যে আহোম ৰাজ চু-হুম-মুঙৰ দিনতেই আহোমসকলৰ এক শক্তিশালী পশ্চিমমুখী অভিযান সূচু কৰতোৱা নদী পাইছিলগৈ আৰু সেই সফল অভিযানৰ অন্তত কৰতোৱাৰ পানীত খাণ্ডা পথালি, তাৰ পাৰত পুখুৰী খান্দি, ধোজ বান্দি এক শিলালিপিত এই বিজয় বাৰ্তা খোদিত কৰি ৰাখে। সেয়ে হ’লে, চু-হুম-মুঙৰ দিনতেই আহোম ৰাজ্যৰ সীমাই পুৰণি কামৰূপ ৰাজ্যৰ পশ্চিম সীমা চুইছিলগৈ বুলি ক’ব পাৰি।

ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ আৰম্ভণিতে পুৰণি কামৰূপ ৰাজ্যই পশ্চিম কালে অস্ত এটা বিদেশী শক্তিৰ আক্ৰমণৰ লক্ষ্য বৈছিল বুলি বৰ্তমানৰ উত্তৰ গুৱাহাটীৰ কানাই বৰগী বোৱা শিলালিপিৰ পৰা জনা যায়। লিপিতে “তুৰগ-মুগ্ধেশে” (১১২৭) শব্দত কামৰূপ আক্ৰমণকাৰী তুৰ্কীসকল ৰাজনৈতিক প্ৰতিষ্ঠা লাভত সম্পূৰ্ণৰূপে ব্যৰ্থ হয়। বীনহাজ্-উচ্-চিৰাজবদাৰা প্ৰণীত ভবকং-নাচিৰী নামৰ গ্ৰন্থত বৰ্ণিত পুখু বা বড়ুৱেই আছিল সেই সময়ৰ কামৰূপৰ ৰজা। অৱশ্যে তেওঁৰ ৰাজ্যৰ

পৰিধি কিমানখিনিদৈকে বিস্তৃত আছিল তাৰ কোনো তথ্য পোৱা নাযায়। সমসাময়িক কায়কপৰ পূব অঞ্চলৰ দৰেই পশ্চিম অঞ্চলতো কেইবাটাও ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ গোষ্ঠীয়ে ৰাজনৈতিক প্ৰতিষ্ঠা লাভৰ বৃত্তত ব্যস্ত হৈ পৰিছিল। তাৰে অন্যতম হ'ল খেন ৰাজবংশ। এই বংশৰ ৰাজ্যক্ষেত্ৰ উত্তৰে ভূটান পাহাৰ আৰু দক্ষিণে গাৰো পাহাৰ বুলি অনুমান কৰা হ'লেও ইয়াৰ পূব আৰু পশ্চিম সীমা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা সহজ নহয়।

ষোড়শ শতিকাত বিশ্বসিংহৰ নেতৃত্বত জন্ম লাভ কৰা আৰু তেওঁৰ উত্তৰাধিকাৰী ৰজা মল্লদেৱ নবনাৰায়ণ আৰু তেওঁৰ ভায়েক গুৰুধ্বজ চিলাৰায়ে প্ৰতিষ্ঠা কৰা কোচ ৰাজ্যই পশ্চিম অঞ্চলৰ ৰাজনৈতিক অস্থিৰতাৰ অৱসান ঘটায়। পৰাক্ৰমী কোচসকলৰ সাৰ্বভৌমত্ব আনকি আহোম, কছাৰী, জয়ন্তীয়া, মণিপুৰ, ত্ৰিপুৰা আৰু পূব বংগৰ খ্ৰীষ্টৰ ৰজাসকলেও স্বীকাৰ কৰিবলগীয়া হৈছিল। অৱশ্যে অচিৰেই কোচ ৰাজশক্তিৰ পতন ঘটিল যদিও বিখণ্ডিত কোচ ৰাজ্য ইংৰাজ ৰাজত্ব পৰ্যন্ত বৰ্তি থাকিল।

পৰাক্ৰমী মোগল ৰাজশক্তিয়ে সাম্ৰাজ্যদ্বাৰী আৰু আগ্ৰাসী মনোভাৱেৰে পূৰ্বসুৱা অভিযান আৰম্ভ কৰাত ইতিমধ্যে প্ৰতিষ্ঠিত আহোম ৰাজশক্তিৰ সৈতে প্ৰায় চাৰিফুৰি বছৰ জুৰি মধ্য অঞ্চলত সৰু-বৰ ভালেমান সংঘৰ্ষৰ সৃষ্টি হয়। এনে এক সংঘৰ্ষৰ পৰিপ্ৰতি স্বৰূপেই জয়ধ্বজ সিংহৰ ৰাজত্ব কালত মোগল সেনাই কিছুদিনৰ বাবে আহোম ৰাজ্য অধিকাৰ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

অৱশেষত গদাধৰসিংহৰ দিনত হোৱা ইটাখুী বণৰ অন্তত আহোম ৰাজ্যৰ পশ্চিম সীমা উত্তৰে মানাহ নদী আৰু দক্ষিণে নগৰবেৰা পাহাৰ হিচ হ'ল। তেতিয়াৰ পৰা ইংৰাজ আগমনৰ সময়লৈকে অসমৰ সীমা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ চুকোপাৰ জুৰি পাহাৰৰ পাৰ্শ্বদেশ পৰ্যন্ত, পূব সীমা পাটকাই পৰ্বত আৰু পশ্চিম সীমা মানাহ আৰু নগৰবেৰা হৈ ব'ল। এয়া হ'ল স্বাধীন অসমৰ শেষ সীমা।

অত্যাচাৰী মানক অসমৰ পৰা বিতাৰিত কৰাৰ অনুভূতত ১৮২৪ চনত ইংৰাজসকলে অসমত প্ৰবেশ কৰি ইংৰাজ ৰাজত্বৰ পাতনি মেলে। ইংগ-বৰ্মা যুদ্ধৰ অন্তত হোৱা ১৮২৬ চনৰ শান্তিৰ সন্ধিৰ চৰ্তমতে মান দেশৰ বজাই অসমৰ ওপৰত কৰা সকলো দাবী পৰিত্যাগ কৰিলেও আৰু সেই সন্ধিয়ে এখন সুকীয়া “আসাম ৰাজ্য” (Principality of Assam)ৰ স্বীকৃতি দিলেও ইংৰাজসকলে অসমৰ অধিকাৰ ত্যাগ নকৰিলে। এইদৰেই স্বাধীন অসমৰ পতন ঘটিল আৰু অসমৰ স্বাধীন ৰাজনৈতিক ইতিহাসৰ অন্ত পৰিল। ইয়াৰ পিছত ইংৰাজসকলে এখন

এখনকৈ লক্ষ-বৰ লক্ষো বাজ্য লুপ্ত কৰি লগতে পাহাৰীয়া জনজাতিসমূহৰ বসতি অঞ্চলো এটা কেন্দ্ৰীয় প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থাৰ অধীনলৈ অনাৰ কলত তথাকথিত বৰ অসমৰ জন্ম হ'ল। তাৰ লগতে পূৰ্বে বঙ্গদেশৰ অন্তৰ্ভুক্ত গোৱালপাৰা জিলাকো লগ লগোৱাত অসমৰ অবয়ব আৰু ডাঙৰ হ'ল আৰু ই ইংৰাজ-ভাৰতৰ অংগ হৈ পৰিল। আপাত দৃষ্টিত ইংৰাজসকলৰ প্ৰশাসনীয় পুনৰ গঠনৰ কলত এক বৃহত্তৰ অসমৰ জন্ম হ'ল বুলি ধাৰণা হ'লেও প্ৰকৃতপক্ষে অসমৰ সূকীয়া ৰাজনৈতিক অস্তিত্ব বুলিবলৈ একো নাছিল।

দীৰ্ঘজীয়া সংগ্ৰামৰ অন্তত বৃটিছ ভাৰতৰ অংগ হিচাপে অসমে স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ কিছু বছৰৰ ভিতৰতেই এই বৰ অসমৰ পৰাই কেইবাখনো ৰাজ্যৰ জন্ম হ'ল। কলত ইয়াৰ আয়তন সংকুচিত হৈ বৰ্তমানৰ অৱস্থাত বৈছেহি। এই কথা আপোনালোকলৈ অবিহিত মহন আৰু ইয়াক বাহুল্য কৰাৰো বৰ্তমান নিশ্চয়োজন। উপবোক্ত আলোচনাৰ পৰা দেখা যায় যে উত্থান-পতনৰ যাজেদি অসমৰ ৰাজনৈতিক বুজীয়ে তিনিটা প্ৰধান স্তৰ পাব হৈ বৰ্তমানৰ অৱস্থা পাইছেহি। প্ৰথম অৱস্থাত প্ৰাগজ্যোতিষ, দ্বিতীয় স্তৰত কামৰূপ আৰু আহোম-সকলৰ দিনৰে পৰা অসম। প্ৰাচীন প্ৰাগজ্যোতিষ ৰাজ্যৰ সীমা কম-বেছি পৰিমাণে কামৰূপ ৰাজ্যই বন্ধা কৰিছিল আৰু এক সংকুচিত ৰূপত অসম নামৰ ৰাজনৈতিক ভূখণ্ডই ক'বলৈ গ'লে আজিৰ অসমৰ ভৌগোলিক প্ৰকাশ।

আমাৰ আলোচনাৰ পৰা এইটোও স্পষ্ট হয় যে উত্থান-পতন ৰাজনৈতিক বুজীৰ এক স্বাভাৱিক নীতি। আৰু দেখা যায় যে ৰাজশক্তিৰ পৰিবৰ্তনৰ লগে লগে ৰাজনৈতিক মানচিত্ৰখনৰ ৰূপটোও সলনি হয়। সেয়ে হ'লেও, অভীভবপৰা বৰ্তমানলৈকে ইতিহাসৰ এক অন্তৰ্নিহিত স্বকীয় ধাৰা যি নপৰাকৈ নিবৰচ্ছিন্ন-ভাৱে বৈ থকা দেখা যায়।

স্মৃতিগ্ৰহ উন্মোচনী ভাষণ

—শ্রীজিমা দত্ত

অসম সাহিত্য সভাৰ মাননীয় সভাপতি মহোদয়, সভাৰ ৫৬তম অধিবেশনৰ আদৰ্শী সমিতিৰ শ্ৰদ্ধেয় সভাপতি ডাঙৰীয়া, শ্ৰদ্ধাম্পদ মুখ্য অতিথি আৰু বিশিষ্ট অতিথিবৃন্দ, মাননীয় প্ৰতিনিধিবৰ্গ আৰু পৰম শ্ৰদ্ধাতা জন বাইজ !

জয়জয়ন্তে, সশ্ৰদ্ধ প্ৰণামেৰে মূৰ দৌৱাই আপোনালবলৈ আমাৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতাৰ শব্দই আগবঢ়াইছে। অসমীয়া বাইজৰ এই মহামিলন-অশত, বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ পবিত্ৰ ধামত অসম সাহিত্য সভাৰ ৫৬তম অধিবেশনৰ স্মৃতিগ্ৰহ উন্মোচন কৰিবলৈ নিমন্ত্ৰণ পাই নিজকে ধন্ত মানিছোঁ। কবিশ্ৰদ্ধক ববীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ গীতৰ কলিৰে ক'বৰ বন গৈছে,

“অগতে আনন্দযন্ত্ৰে আমাৰ নিমন্ত্ৰণ

ধন্ত হলো ধন্ত হলো মানব জীৱন।”

অসম সাহিত্য সভাৰ কাৰ্যকৰী সমিতিৰ মাননীয় সদস্যবৰ্গলৈ এনে মহানু-
ভূতিপূৰ্ণ বিবেচনাৰ বাবে এইখিনিতে আমি মুকলি বনেৰে আন্তৰিক ধন্তবাদ
যাচিছোঁ।

অসমীয়াৰ বৃহত্তৰ জাতীয় অনুষ্ঠান অসম সাহিত্য সভা জন্মৰেপৰা আৰম্ভলৈকে
অসমীয়া ভাষা, সাহিত্য, সংস্কৃতিৰ নবীংগীণ উন্নতিৰ হকে উৎসৰ্গিত হৈ আহিছে।
সেই বহু উদ্বেগ-সাধনত লমৱে লমৱে সভাই বহু সমস্যাবো পদুৱীন হৈছে।
ভেদে শুকতৰ সমস্যাৰ আশু সমাধানৰ কাৰণে অসম সাহিত্য সভাই সকলো
শক্তি প্ৰয়োগ কৰাৰ লক্ষ্যৰ দৃষ্টান্ত ইতিহাসৰ পাতত জিলিকি আছে। অসমৰ
জাতীয় জীৱনৰ এক নতুনকণত ১৯১৭ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ জন্ম হয়।
সেই জন্ম-জন্মৰে পৰা সভাই বহু বিপদ-বিঘিনি পাব হৈ বৰ্তমান অৱস্থা পাউছেহি।
কিন্তু এতিয়াও আকাশ কবকাল হোৱা নাই। অসমৰ জাতীয় সভাৰ নিৰাপত্তাৰ
কাৰণে অসম সাহিত্য সভা নিৰ্ভীক গ্ৰহণীৰ দৰে সকলো পৰাশতে সন্মান আৰু
নতৰ্ক হৈ থাকিব লগাত পৰিছে। এনে উৎকৰ্ষাৰ কলত অসমীয়াৰ জাতীয়

মানস ক'ব নোৱৰাকৈ ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈছে যে সেই কথাটো। আজি গভীৰ চিন্তাৰ বিষয় হৈ পৰিছেহি। ছুধোগ আৰু বিপৰ্যয়ে মানুহৰ মানসিকতা বলিষ্ঠ নকৰা নহয়, কিন্তু দীৰ্ঘজীয়া সময়ৰ অস্থিৰতা আৰু অশান্তিয়ে প্ৰগতিৰ পথত নতুন নতুন সৃষ্টিৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় ধাউতি লোপ কৰি একোটা জাতিক জুকুলা কৰাৰ নিদৰ্শন আছে। সৰ্বাংগীণ জাতীয় উন্নতিৰ কাৰণে একালত হোৱাৰ দৰে বৰ্তমানতো অসমীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ সমস্তা শীঘ্ৰে সমাধান হোৱাৰ প্ৰয়োজন। তাৰ বাবে অলম সাহিত্য সভাই কঠোৰ নীতি গ্ৰহণ কৰিব লগাও হ'ব পাৰে। সভাৰ এই নীতিত নিশ্চয় নিহিত হৈ থাকিব জাতিৰ সৰ্বোদয়ৰ দ্বন্দ্বটো আৰু অকুৰন্ত কৰ্মপ্ৰেৰণা। লগতে থাকিব লাগিব অসমৰ জনগণক সাহিবি মোৱা ফলপ্ৰসূ ব্যাপক আঁচনি আৰু সুনিয়ন্ত্ৰিত কৰ্মপদ্ধতি যাতে পৰিকল্পনামুখী একোখন আয়োচনা সভাতে 'গালোঁ বালোঁ' খোজাটোৰ ভাল'ত পৰিণত নহয়।

এনেক্ষেত্ৰত কেতিয়াবা অলপ অসুবিধাতে ক্ষয়ভাৱন্তসকলৰ ওচৰ চাপিলে অৰ্থ আৰু আন আন অসুধানৰ বিনিময়ত বজৰস্তসকলৰ লগত সহজে আপোচ কৰিলে অসমৰ ভাষা, সাহিত্য, সংস্কৃতিৰ সৃষ্টিমূলক পৰিস্থিতি সুবিধাজনক নহৈ আৰু বেছি অসুবিধাজনক হৈ পৰিব। দেশৰ ৰাজনৈতিক দলীয় স্বাৰ্থত জড়িত হৈ থকা বৰসুৰীয়াসকলৰ লগত অসমীয়া সৃজনী প্ৰতিভাক সাঙোৰ খুৱাব লগা হ'লে জাতিৰ ভৱিষ্যৎ অন্ধকাৰ হোৱাৰ আশংকা আছে। কোনো কালতে মানৱ-সমাজত যহৎ সাহিত্য-সংস্কৃতি ৰাজনীতিৰ কুটিজ কোশলৰ ওপৰত গঢ় লোৱা নাই। সৃজনী প্ৰতিভা এডাল জতাৰ দৰে মানৱতাৰ পোহৰত বগাই যায়।

অসমীয়া এটা চহকী ভাষা। এই ভাষাত ৰচিত সাহিত্য বৰ্তমান কালজয়ী নহ'লেও দেশ-বিদেশে সুবিখ্যাত হৈ উঠিছে। প্ৰাচীন কালতে অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যই মানৱীয় মূল্যবোধৰ ওপৰতে ঠন ধৰি উঠিছিল। আজিও আমাৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ লক্ষ্য হ'ব লাগিব—সমাজৰ শান্তি আৰু প্ৰগতি। এই আৰম্ভক বাস্তৱত পৰিণত কৰিবলৈ সাহিত্যিকসকলৰ হৃদয়ৰ কোশলতকৈ হৃদয়ানুভূতিৰ প্ৰয়োজন বেছি। কাৰণ, সৰ্বসাধাৰণক সাহিত্যৰ সোৱাহৰ পৰা বঞ্চিত কৰি সাহিত্যিকসকলে সৃজনীমূলক সাৰ্থকতা লাভ কৰিব নোৱাৰিব। সাৰ্থক সাহিত্যকে পাঠকক সামাজিক চেতনা লাভ কৰাত সহায় কৰে। শুদ্ধ সাহিত্যৰ বোগেদি এটা উৰ্ব্বৰ মনৈ সমাজৰ উদ্ভৱণ ঘটে।

বৰ্তমান অসমৰ দলগত আৰু গোষ্ঠীয় ৰাজনীতিৰ লগতে ভাষা-সাহিত্যৰ তীব্ৰ বৈষম্যই নুব দাঙি উঠিছে। ফলত, অসমীয়া ৰাইজৰ ৰাজত সন্মান আৰু

নৃশংসতাই কবাজ হুঁতি ধারণ কৰা দেখা গৈছে। ইতিহাসৰ দ্বাৰীত উপজাতি, জনজাতি, জনগোষ্ঠীসমূহে নিজৰ নিজৰ সামাজিক বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত বিবিধ পৰিকল্পনা গ্ৰহণ কৰা আৰু প্ৰচেষ্টা চলোৱাৰ ওপৰত পৃথিৱীৰ কোনো জাতি আৰু মহাজাতিয়ে বাধ্যবাধকতাৰ দমন নীতি আজি প্ৰয়োগ কৰিব নোৱাৰে। একোখন সমাজত বিকাশৰ বিশেষ বিশেষ ধাৰা বিনষ্ট নকৰাকৈও বৈবৰ্য্যৰ দ্বাৰাত ঐক্য সাধন কৰিব পৰা যায়। আনহাতে, বিভিন্ন ধাৰাৰ দ্বাৰাত পাবল্যপিক প্ৰদ্বা আৰু সংঘৰ্ষবিহীন মিলন ভাব থাকিলেহে বৃহত্তৰ উদ্ভবৰ ক্ষেত্ৰত সাৰ্থকতা লাভ কৰাৰ সম্ভাৱনা থাকে। অসমৰ বাবেবৰগীয়া সংস্কৃতিৰ ঐক্য সাধনৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ অসম সাহিত্য সভাই অসমৰ দহোটা ভাষা সাহিত্যৰ অঙ্গুষ্ঠানৰ সহযোগত একে লেখাৰিয়ে সম্প্ৰীতিৰ বিবিধ আঁচনি লৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছে। এইটো এটা শুভ আৰম্ভণি। আন আন প্ৰতিষ্ঠানেও এই আদৰ্শ গ্ৰহণ কৰিব লাগে। আজি কুৰি শতিকাৰ শেষভাগৰ সম্প্ৰীতিৰ ধাৰা সামাজিক চেতনাৰ অভাৱেই ইতিহাসে সজনি কৰি পেলাইছে। দৈনন্দিন চৰণ-কুৰণ, কথোপকথন আৰু গ্ৰন্থ প্ৰণয়নত ব্যৱহৃত হোৱা সাধাৰণ ভাষা, বিশেষ শব্দ, বাক্য, শিক্ষাপদ্ধতি, আইন প্ৰয়োগ, সামাজিক ৰীতি-নীতি, পূজা-পাৰ্বণ, উৎসৱ পালন, বিবাহাদিত সমৰোপযোগী পৰিবৰ্তন সাধন কৰাৰ প্ৰয়োজন হৈছে। এনে পৰিবৰ্তনৰ বাবে মানসিক প্ৰস্তুতিয়ে সম্প্ৰীতিৰ ভেটি টনকিয়াল কৰিব বুলি ভাবিব পাৰি।

অসম সাহিত্য সভাৰ এখন সংবিধান আছে। সংবিধানৰ ধাৰা মতেই অসম সাহিত্য সভাৰ যোগেদি কোনো সভা বা ব্যক্তিৰ বাহ্যনৈতিক বেহৰ দ্বাৰাত সোমাই যোৱাৰ আচৰতে এক্তিয়াৰ নাই। বাহ্যনৈতিক কমতাই বাবে সাহিত্যিকৰ স্বাধীনতাৰ অধিকাৰ খৰ্ব নকৰে, সেই ক্ষেত্ৰত অসম সাহিত্য সভাই সতৰ্কতা অৱলম্বন কৰি আহিছে বুলি ভাবি থকা হয়। এইখিনিতে আৰু এটা কথা মনত পৰিছে—নিয়ম বনাৰ জগতে নিয়ম তন্ত্ৰৰ প্ৰৱণ উঠিছে। অসমৰ সাহিত্যপ্ৰেমীসকলৰ বৃহত্তৰ স্বাৰ্থত অসম সাহিত্য সভাই কিছুমান গোপনীয় নিয়ম সজনি কৰাৰ প্ৰয়োজন হৈছে। এটা সময়ত বাহুহে কৰা নিয়ম সময়ৰ দ্বাৰীত বাহুহেই ভাঙিব পাৰিব লাগিব। সাধাৰণ নিয়মৰ কিছুমান বিশেষকৈ সভাৰ পুথি-প্ৰকাশন, ষ্টা-কিতবণ, সভাৰ বিভিন্ন পদৰ নিৰ্বাচন, নিৰ্বাচনৰ কলাকল প্ৰকাশৰ গোপনীয় নীতি পৰিবৰ্তন কৰাৰ সময় হৈছে। এনে ক্ষেত্ৰত গোপনীয়তাৰ দোহাই দি নাইবা বহুসময়ত লেহুকা নিয়মৰ নৈতিকতাৰ কথা কৈ

সাহিত্যিকসকলক আঁতুৱা তাঁবিলে অসম সাহিত্য সভাই বাইজৰ আঁহা সময়ত গৈ হেঁকৰাৰ জগা হ'ব পাৰে।

অকল ব্যৱসায় নহৈ গ্ৰন্থ-ৰচনা লেখক-লেখিকাৰ অতুপ্ৰেৰণা হোৱাত অসম সাহিত্য সভাই উৎসাহ দিলে আতিৰ যংগল। সভাৰ স্মৃতিগ্ৰন্থখনে বছৰেকীয়া অধিবেশনত সমবেত হোৱা অসংখ্য বাইজক অতুপ্ৰেৰণা বোগাই আহিছে। এই বছৰৰ স্মৃতিগ্ৰন্থখনতো প্ৰকাশিত হোৱা ভাষা-সাহিত্যৰ মনত বাধিবজগীয়া বাৰ্তালমূহ বাইজে নিশ্চয় লাগবেৰে কঢ়িয়াই নিব। অধিবেশনৰ কেইদিনত বিশ্বনাথস্থী বাইজৰ মহামিজন সাধক হোৱাৰ কামনাৰে আজিৰ এই পৱিত্ৰ স্মৃতিগ্ৰন্থখনি উন্মোচন কৰিলোঁ।

জয় আই অসম

গ্ৰন্থ উন্মোচনো ভাষণ

শ্ৰীহিতেশ ডেকা

সন্মানিত বিখিষ্ট অতিথিবৃন্দ সম্মুখিত্তে প্ৰতিনিধিবৰ্গ, শ্ৰদ্ধেয় সাহিত্যিকবৃন্দ
সম্বন্ধে সাহিত্যপ্ৰেমী বন্ধু-বান্ধৱীসকল আৰু যোৰ চিবনমন্ত ৰাইজ । জনসমুহতে
আপোনালবলৈ যোৰ আন্তৰিক প্ৰজ্ঞা আৰু সন্তোষ জ্ঞাপন কৰিছোঁ ।

আজি এই পৱিত্ৰক্ষেত্ৰত অসম সাহিত্য সভাৰ যটপক্ষাশক্তৰ অধিবেশনৰ
অগতে গ্ৰন্থ উন্মোচন অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰি উন্মোচকৰ ভাৱ এই
অভাজনৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰাত আমি আনন্দিত আৰু সজ্জিত হৈ পৰিছোঁ ।
ঐতিহ্যবশিষ্ট শোণিতপুৰ জিলাৰ বুৰঞ্জীপ্ৰসিদ্ধ বিশ্বনাথ চাৰি-আজিঙ
আজি আনন্দ-উজাহৰ হেমোদ্যোপ লাগি পৰিছে । নবদ্বীপী নাৰায়ণৰ
পৰমুজিৰে এই স্থান আজি পৰম পৱিত্ৰ হৈ পৰিছে । এনেধৰণ লোকাবলম্বী অসম
সাহিত্য সভাৰ নিচিনা অসমীয়া জাতিৰ ভাষা-সাহিত্যৰ জাতীয় অনুষ্ঠানৰ গ্ৰন্থ
উন্মোচনী সভাত আমাৰ হৰে সাধাৰণ সাহিত্যসেৱক এজনক উন্মোচক হিচাপে
নিয়োগ কৰি সাহিত্য সভাৰ কৰ্মকৰ্তাসকলে বি উদাৰতা আৰু মহাহুতবৰ্তাৰ
পৰিচয় দিছে সিয়ে কিন্তু আমাৰ লেখীয়া সামান্য লেখকৰ ভৱ আৰু কিংকৰ্তব্য-
বিশুদ্ধতাৰে উল্লেখ কৰিছে । এই মহান সাহিত্যক্ষেত্ৰত শুণী-জানী বিবাদমণ্ডলীৰ
ওচৰত আমাৰ ক'বলগীয়াই বা কি আছে, কবিলগীয়াই বা কি আছে তাকে ভাবি
আমি বিপাক্ত পৰিছোঁ । ধোৰতে এই কথাৰ কৈ থওঁ যে আমাৰ হৰে সাধাৰণ
বাহুহৰ পৰা বিদ্যানমণ্ডলীয়ে কিবা সাৰগৰ্ভপূৰ্ণ বক্তৃতা বিচাৰিলে নিশ্চয় হতাশ হ'ব
জাগিব; টিপটীৰ পৰা গৰুড়ৰ পাখাৰ বল বিচৰাতো নিবানজনক কথা । তথাপি
দায়িত্ব এটা হি আমাক নিকপাৰত পেলাইছে বেতিয়া আমি তাক ইন্দ্ৰৰ নজন্ত
কেচাৰ কুকলিৰ নিচিনা হুজাৰাবমান সাধুৰূপে কথা ক'বলৈ আগবাঢ়িলোঁ;
দায়বোৰ প্ৰকটনকলৈ বাৰ্তনা কৰে যেন ।

পোনপ্ৰথমেই আমাৰ মনত এটি প্ৰশ্ন উৰি হৈছে—কি কাৰণেবা গ্ৰন্থ
উন্মোচন কৰিব লাগে? গ্ৰন্থ এখন জিহি তাক প্ৰকাশ কৰি উলিওৱাব পিছত

আকৌ উন্মোচন কিহৰ? গ্ৰন্থ প্ৰকাশ পালে যেতিয়া আপোনা-আপুনি নি জনসমাজত প্ৰচাৰিত হ'ব; তাত আকৌ উন্মোচনী অহুঠান পাতি বিৰাট জন-সভাৰ আয়োজন কৰাৰ প্ৰয়োজন কি? এই প্ৰশ্নৰ সঁচাকৈ সঠিক উত্তৰ কিবা আছে নে? আমাৰ বোধেৰে উন্মোচন নিশ্চয়োজন। তথাপি এই আড়ম্বৰপূৰ্ণ অহুঠানৰ কিয় মাহুহে আয়োজন কৰে? ইয়াৰ উত্তৰ হয়তো আগপকীয়াভাৱে দিব পাৰি। ডেকা-গাভৰুৰ মিলন হ'লেইতো বিবাহ কাৰ্য্যৰ প্ৰয়োজনীয়তা নাইকিয়া হয়, তথাপি মাহুহে আড়ম্বৰপূৰ্ণভাৱে বিবাহকাৰ্য্যৰ পাতনি মেলে কিয়? আত্মীয়-স্বজনক নিমন্ত্ৰণ কৰি ডেকা-গাভৰুক অৰ্থাৎ দৰা-কইনাক আত্মীয় দিবৰ বাবে বৈবাহিক অহুঠান পাতে। বিপুল ধন ধৰচ কৰি বিবাহোৎসৱ নাপাতি চৰকাৰী ঘৰত (আদালতত) গৈ “বেজেন্টি” কৰিলেও বিবাহকাৰ্য্য সম্পন্ন হয়; তথাপি লোকে সমাজ মাতি বিবাহ পাতে—দৰা-কন্তাক সজাই হোম-যজ্ঞ কৰি নাইবা নিকাৰ কৰি এই মিলন অহুঠান পাতে—এক অনাবিল আনন্দ উপভোগ কৰিবৰ বাবে। ঠিক তেনেদৰে গ্ৰন্থ উন্মোচনৰ দৰে এক আড়ম্বৰপূৰ্ণ অহুঠানৰ আয়োজন কৰে বাজহুৱা আনন্দ আৰু স্বীকৃতিৰ কাৰণে। আড়ম্বৰপূৰ্ণ বৈবাহিক প্ৰেক্ষিয়াই বাজহুৱা জাননীৰ কাম কৰে আৰু মিলনক সামাজিকভাৱে বৈধতাৰ স্বীকৃতি দি জনসমাজত সামাজিক মৰ্যাদা দান কৰে। তাৰ অন্তৰ্গত কৰিলে সামাজিক অপৰাধ বুলি ধৰা হয়। গ্ৰন্থৰ ক্ষেত্ৰতো একেই কথা। প্ৰকাশিত গ্ৰন্থখনিৰ প্ৰকাশৰ সামাজিক জাননী জাৰি কৰি জনসমাজৰ পৰা অনুকম্পা বিচৰা হয় জগতে জনগণৰ আত্মীয়তা বিচৰা হয়। সেয়ে বোধহয় ইয়াৰ উদ্দেশ্য আৰু এই অহুঠানৰো আকাংক্ষা বুলি আমাৰ ধাৰণা হয়। এই উদ্দেশ্য আগত ৰাখি কৰ্মকৰ্ত্তাসকলে এই অহুঠানৰ আয়োজন কৰিছে। ইয়াত গ্ৰন্থ উন্মোচন দূখ আৰু আমাৰ দেৱীয়া লোকৰ উপস্থিতি গৌণ।

এটা জাতিৰ প্ৰাণৰত্ন কৰি ৰাখিবলৈ সেই জাতিৰ ভাষা-সাহিত্য সংৰক্ষণ গ্ৰন্থৰাজিয়ে অগ্ৰণী ভূমিকা লয়। জাতি এটাৰ জাতীয় জীৱনৰ নিপিন্ধক হলিলে ৰূপে পৰিগণিত হয় তাৰ প্ৰকাশিত গ্ৰন্থৰাজি। গ্ৰন্থ জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ ভঁৰাল আৰু এই ভঁৰাললৈ জ্ঞানৰ সুকুতা কঢ়িয়াই আনে প্ৰজাবান জিৱক-জিৱিকাসকলে। আজিৰ এই কৰণ্য সভাত উপস্থিত থকা সাহিত্যিক সকলেই জ্ঞান ভাণ্ডাৰৰ কাণ্ডাৰী। এই কাণ্ডাৰীসকলেই মানৱ জাতিৰ ভেঁৰালোকৰ অহুৱা গ্ৰন্থৰ অবিয়তে জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ লক্ষ্য দি যুগে যুগে প্ৰগতিৰ পথত আগবঢ়াই দৈ গৈ আছে। গ্ৰন্থকাৰ কৰে কিন্তু গ্ৰন্থ ল'বৰে কৰা অধিক বিদূষক হয়। সেই অৰ্থৰ

গ্ৰন্থত লিপিবদ্ধ জ্ঞানে ভাবীকালৰ অনাগত দিনৰ উত্তৰ পুৰুষক যোগায় থাকে প্ৰেৰণা আৰু বিশ্বজনন্তৰ প্ৰকৃতিৰ বুকুত থকা অদ্ভুত বহুস্তৰ সন্ধান দি থাকে যুগে যুগে। গ্ৰন্থ এবিধ অড়পদাৰ্থ সঁচা, কিন্তু মানৱ মনে এই অড় পদাৰ্থৰ পৰাই প্ৰেৰণ, জাত কৰে আৰু তাৰে আলমত আত্মচৈতন্ত জাত কৰিবলৈ সক্ষম হয়। গ্ৰন্থই আমাক নিশিকায়, আমিহে গ্ৰন্থৰ পৰা শিকোঁ।

১৯১৭ চনত এমল উদাৰ বৰেণ্য অসমপ্ৰেমী লোকৰ আশ্ৰয় প্ৰচেষ্টাত অসম সাহিত্য সভাৰ জন্ম হয়। তেৰাসৰে অসমীয়া সাহিত্য সভা নাম লাৰাখি এই সাহিত্য সন্মিলনীখনৰ নাম বাখিলে অসম সাহিত্য সভা। ইয়াৰ এটা নিগূঢ় অৰ্থ আছে বুজি ধাৰণা হয়। তেৰাসৰে হয়তো ভাবিছিল যে অসম ৰাজ্যত জনজাতি আৰু অজনজাতি একেলগে বাগ কৰে আৰু জনজাতিৰ আৰ্থামূলীয় পূৰ্বমাগধী ঠালৰ পৰা কাৰকপী ভাষাৰ জন্ম। ইয়াৰ লগত মছোলীয়া গোষ্ঠীৰ জনজাতীয় ভিন ভিন উপজাতিৰ ভিন ভিন ভাষা আছে। তদ্বিহীন জনজাতিৰ একাধিক ভাষাই উন্নত সাহিত্যৰ সৃষ্টি কৰি সম্ভৱত এই ভাষা-সাহিত্যৰ লগতে একে শাৰীতে ৰহি অসমৰ ভাষা-সাহিত্যৰ সম্বৰ্দ্ধনত সহায় কৰিব। ভেটিয়া যাতে নামৰ কোনো আহকাল নহয় তেনে আশা মনত পুহিয়ে উদ্ভোক্তাসকলে অসম সাহিত্য সভা নাম দিছিল। বৈশ্বখনৰ নামেৰে সাহিত্য সভাৰ নাম নহয় বৰং ভাষাৰ নামেৰেহে সাহিত্য সভাৰ নাম হয়। অসম এখন প্ৰদেশৰহে (বৰ্তমান ৰাজ্য) নাম—ভাষাৰ নাম নহয়; ভাষাৰ নাম অসমীয়াহে। এই ক্ষেত্ৰত জনজাতীয় বিভিন্ন ভাষাই বিকাশ জাত কৰি সাহিত্য সৃষ্টি কৰি একত্ৰিত কৰিলে অসম সাহিত্য সভাই বা অসমৰ সাহিত্য সভাই হ'ব। আজি জনজাতি ভাই-সকলৰ নিজ নিজ ভাষাসমূহে সাহিত্য সৃষ্টি কৰিব ধৰিছে। সাপৰ শক-বৰ নাই; শুকৰ শক-বৰ নাই আৰু আৰি কণ্ড ভাষাবো কোনো শক-বৰ নাই। ভাষা বাহুহৰ মনৰ ভাব প্ৰকাশৰ মাধ্যমহে। কোনো ভাষা-ভাষী লোকৰ সংখ্যা কম হ'ব পাৰে নাইবা ভাব প্ৰকাশৰ বাবে শক সন্তাৰ কম থাকিব পাৰে, কিন্তু নিজে কোনো ভাষাৰ হীনত্ব প্ৰকাশ নকৰে। শকৰ্ত্তাৰ চহকী কৰিব পাৰি আন ভাষাৰ শক ধাৰা কৰি আৰু ভাষা কোৱা বাহুহৰ সংখ্যা বঢ়াব পাৰি ক্ষুৰ সাহিত্য ৰচনা কৰি। সেইবাবে এই আটাইবোৰ জনজাতীয় ভাষাৰ সাহিত্য সভাক একত্ৰিত কৰি উন্নতীয়া পতাকাৰ ওপৰত থিয় কৰাই বহুৰ মাজত এক সাধনা কৰাৰ সুযোগ কৰি দিব পাৰি আৰু ভেটিয়া আজিৰ অসম সাহিত্য সভাই অসমৰ সকলো ভাষা-সাহিত্যৰ উন্নতীয়া অন্নতানুপে পৰিগণিত হ'ব। ই হ'ব

বাহ্যনৈতিক ভাষাত এক “কেডাবেচন”। অৱশ্যে সেই সময়ত কেডাবেচন”ৰ অস্বীকাৰ দল হিচাপে “অস্বীয়া সাহিত্য সভা” মাৰেৰে এটা স্কীয়া গোটে সাহিত্য সভাৰ জন্ম হ’ব পাৰে। তেতিয়া আজিৰ অসম সাহিত্য সভা হৈ পৰি সময়স্বৰূপী সাহিত্য সভাৰ নিচিনা। অজনজাতিৰ ভাষাৰ সাহিত্য সভা আৰু জনজাতিৰ ভাষাৰ সাহিত্য সভা দুটা খলপ থাকিব। অজনজাতি খলপত অস্বীয়া সাহিত্য সভা আৰু জনজাতিৰ ভাষাৰ সাহিত্য সভাত—বড়ো সাহিত্য সভা, তিৱা সাহিত্য সভা, ৰাভা সাহিত্য সভা, মিছিং সাহিত্য সভা, ডিমাচা সাহিত্য সভা, কাৰ্বি সাহিত্য সভা আদি সকলো জনজাতীয় সাহিত্য সভাই একত্ৰিত হৈ অসম সাহিত্য সভাৰ কলমৰ বুদ্ধি কৰিব পাৰিব। তেতিয়াহে বৃহত্তৰ অস্বীয়া জাতিৰ সাহিত্য সভাৰ সৃষ্টি হৈ বিভিন্নতাৰ ৰাজত এক স্থাপন হ’ব আৰু আমি অসমবাসী আটায়ে একজাতি হিচাপে মিলি থাকিব পাৰিম। তেতিয়া অসম সাহিত্য সভাৰ মন্ত আজিৰ দৰে কেৱল অস্বীয়া ভাষাৰ সাহিত্যকেহে উদ্বোধন কৰা নহ’ব বৰং জনজাতিৰ ভিন ভিন ভাষাৰ ভিন ভিন প্ৰহুকে একেজগে উদ্বোধন কৰি একত্ৰে মিলন হ’ব পাৰিম অসম সাহিত্য সভাৰ পতাকাৰ তলত। সেই দিন ক্ৰমাগতভাৱে আগবাঢ়ি আহি আছে। অজনজাতি, জন-জাতিৰ প্ৰতিজনে এই অসম ৰাজ্যখনক আপোন জ্ঞান কৰিবলৈ বিশেষ ধৰণৰ প্ৰেৰণা পাব আৰু ভাৰতৰ পূব-প্ৰান্তত এটা শক্তিশালী জাতি সৃষ্টি কৰিব পাৰিব। সেই সময় লগাগত প্ৰায়। ৰাইজ অজপ লজাগ হ’লেই হ’ল। দুখেৰে সময়ৰ সংহতিৰ গান গাই লগাগ আওৰালে সংহতি নহয়। আহক ৰাইজ! আমি এই মহান ভাষাবাৰা মহান অস্বীয়া জাতিৰ একতাৰ দাব উদ্বোধন কৰোঁ; আমাৰ জাতীয় চেতনাৰ উদ্বোধন কৰোঁ। আমাৰ ভিতৰৰ তেৰাতেৰ ভাব পৰিহাৰ কৰি অসম সাহিত্য সভাৰ পৱিত্ৰ পতাকাৰ তলত সময়ত হৈ নগোবৰে বোৰণা কৰোঁ আহক—

আমাৰ অসমৰ এক ঘাট

আমি অসমবাসী এক জাতি

আমাৰ অসম সাহিত্য সভা

অস্বীয়া জাতিৰ ৰাঢ়ক শোভা

জনজাতি আৰু অজনজাতি লগ হৈ সৃষ্টি হৈছে অস্বীয়া জাতি। এই জাতি বিভিন্ন জাতিৰ মিলনৰ ফল। অস্বীয়া এটা সন্মিশ্ৰিত জাতি। জনজাতিৰ দীৰ আৰু অজনজাতিৰ বান্ধিৰে নিৰ্মিত হৈছে “অস্বীয়া” বোলা কাপোৰখন।

তাতে আকৌ ভাবভৰি বিভিন্ন বাজ্যৰ পৰা অহা ফুলাম জাতি সূতাৰোৰে আহি বিভিন্ন বস্ত্ৰৰ সূতাৰে বিচিত্ৰ পাৰি হৈ ধনীয়া ‘অসমীয়া জাতি কাপোৰখন’ জিজিকাৰ ধৰিছে। সংহতিৰ সোঁতত আমি যিহি বাম লাহে লাহে এক মহামিলনত। শ্ৰোতস্থিনী ডাটনীৰ বিশাল বুকুত বিভিন্ন মংগুৰাজি একত্ৰে বাস কৰাৰ ঘৰে তেজস্থিনী অসমী আইৰ উদাৰ কোলাত যিহি ব’ম আমি সমস্ত অসমবাসী। গণদেহতাৰ পদপ্ৰান্তত শিৰ নত কৰি প্ৰত্যেকে সংকীৰ্ণ জাত্যা-ভিমান জলাঞ্জলি দি জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণৰ অহংকাৰ চূৰ্ণ কৰি সকলোৰে একতাই হৈ দেশস্বাত্বৰ কোলাত স্বেচ্ছাৰে বাস কৰি আগুৱাই যাওঁ আহক অনাগত দিনৰ এক মহামিলনৰ জ্যোতি পথলৈ। হীনতা, নীচতা, দুৰ্বলতা ত্যাগ কৰি এই আলোক পথত আমি বচনা কৰিম মঙ্গলময় সাহিত্য ক্ষেত্ৰ—ব’ত বৈচিত্ৰ্যময় সাহিত্যৰ ঐক্যত্ব ৰূপত উদ্ভাৱিত হৈ উঠিব অসমীয়া জাতিৰ জাতীয় চেতনাত্ব স্বৰূপ। আলোড়িত হৈ উঠিব ৰূপে, বসে, গানে, গন্ধে অসমীয়াৰ প্ৰাণ; আমাৰ মহামিলনৰ মধু-মুছলীমাত বাজি উঠিব ভাবভৰাতাৰ চৰণ দুপূৰ। আমি অসমীয়া—আমি ভাৰতীয়—আমি হ’ম বিশ্বমানৱৰ হৃদয় স্পন্দন। আজি এই অসম সাহিত্য সভাৰ মিলন ক্ষেত্ৰত সমবেত সাহিত্য সাধকসকলৰ পদস্পৰ্শত এই ভূমি পৱিত্ৰ হৈছে—বিশ্বনাথ চাৰি আজিৰ ধূলি-বালি, মাটি, পানী, বায়ু সকলো যেন আনন্দ পথৰ নন্দন তৰুৰ প্ৰয়াগী হৈ উঠিছে।

গ্ৰন্থ উন্মোচনৰ শুভ মুহূৰ্তত আমি এটি কথাৰে মাথো উল্লিকিয়াই ধওঁ—জাতীয় চেতনাৰে উদ্ভুদ্ধ হৈ সাহিত্য সৃষ্টি কৰি আমাৰ উত্তৰ পুৰুষক জাতীয় ভাৰত অৰুপ্ৰাণিত কৰিব পৰা গ্ৰন্থইহে দেশ আৰু জাতি তথা ব্যক্তিৰ মঙ্গল সাধন কৰিব পাৰিব আৰু তাৰে বচনাত প্ৰবৃত্ত হ’বলৈ নতুন পুৰুষক আমি আহ্বান জনালোঁ। দেশৰ হিত সাধনতহে জাতিৰ হিত, জাতিৰ হিত সাধনতহে ব্যক্তিৰ হিত সাধিত হয়। ব্যক্তিৰ হিত সাধনাৰ্থেই প্ৰেৰণ মাৰ্গেৰে প্ৰেৰণ সন্ধান বিয়াই সাহিত্যৰ উদ্দেশ্য। ভাবীকালৰ উত্তৰ পুৰুষক নৈতিক প্ৰবৃত্ত্যাবোধৰ গ্ৰন্থইহে প্ৰেৰণ সন্ধান দি উত্তৰ সংস্কৃতিৰান লোক কৰি গঢ়ি তুলিব পাৰিব।

গ্ৰন্থ বুলিলে কেৱল সৃষ্টিবৰী সাহিত্যৰ পদ্য, উপন্যাস, নাটক, কবিতাকে বুজায়; ইয়াৰ বাহিৰেও অৰ্থাৎ বঙ্গসাহিত্যৰ বাহিৰেও বিবিধ কিতাপ গ্ৰন্থ আছে; বিশেষকৈ ধৰ্ম-গ্ৰন্থ, দৰ্শন, বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তিবিজ্ঞা, স্থাপত্য, শিল্প ভাৱৰ্থ্য কিতাপ গ্ৰন্থ, চিকিৎসা শাস্ত্ৰ, গণিত, জ্যোতিষ, ব্যাকৰণ, অভিধান, বিশ্বকোষ, শব্দকোষ, ভাষাস্থায় পুথি, ককৰা-বোজলা, গীত, ভূগোল, যুগলী, প্ৰবাসত্ব, বাজনীতি,

সমাজনীতি, অৰ্থনীতি, শিক্ষা, নৃত্য আদি বিভিন্ন বিষয়ৰ গ্ৰন্থকে বুজায়; আনকি ঔষধৰ বিজ্ঞাপন আৰু কৃপণজ্ঞাৰ পুথিও ইয়াৰ অন্তৰ্গত। এই আটাইবোৰ গ্ৰন্থৰে মানুহৰ প্ৰয়োজন আছে। মানুহৰ প্ৰয়োজনীয় বিষয়ৰ ওপৰত লিখা সকলোবিধ গ্ৰন্থই আমাৰ অপৰিহাৰ্য্য।

গভীৰ জ্ঞানৰ গ্ৰন্থই আমাৰ নিচেই মনক লচেই কৰি হৃদয়ত ভাবৰ হেলোজনি তুলি অশান্ত অস্থিৰ মনক শান্ত সমাহিত কৰি উপলব্ধিত সহায় কৰে। একোখন আদৰ্শবৃত্ত মৌলিক গ্ৰন্থই মানুহৰ হৃদয়ত এনেকুৱা আদৰ্শৰ চাপ বহুদূৰ পাবে— যাৰ আদৰ্শই ব্যক্তিৰ জীৱনৰ গতিধাৰাকে সলনি কৰি দিব পাৰে।

গ্ৰন্থ চৰ্চা—সং আৰু অসং। সং গ্ৰন্থ পাঠে মানুহক মহত্বৰ ফালে লৈ যায় আৰু স্নানং গ্ৰন্থপাঠে মানুহক নীচত্বৰ পিনে গতি কৰায়। গ্ৰন্থ ৰচনা কৰাৰ আচল উদ্দেশ্যই হৈছে মানুহক সংপথৰ নিৰ্দেশ দি মহত্বৰ ফালে আগবঢ়াই নিয়া। অসং আৰু ইন্দ্ৰিয় তৃপ্তিৰ বাবে মন ধাৱিত কৰা গ্ৰন্থই মানৱ মম কলুষিত কৰে। এনে গ্ৰন্থৰ ৰচনাৰ পৰা লিখকসকল বিৰত থকাই মানৱ জাতিৰ কাৰণে কল্যাণকৰ। এখন মৌলিক হ'লেও অসং গ্ৰন্থ প্ৰকাশ কৰাতকৈ এখন বিদেশী সং গ্ৰন্থৰ অপবাদ প্ৰকাশ কৰাও জাতিৰ বাবে মঙ্গলজনক। বুদ্ধিৱীণ সমালোচনাৰে নিৰপেক্ষ সমালোচক সকলে ভেনে অনুদিত গ্ৰন্থৰ প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰত সহায় কৰা উচিত। তাকে নকৰি পক্ষপাত দোষদুষ্ট সমালোচকে আদৰ্শহীন গ্ৰন্থ প্ৰকাশকৰ অৰ্থলাভৰ আশাত উৎসাহ বোগাই নিৰুদ্ভট গ্ৰন্থকো উৎকৃষ্ট বুলি বৃত্তিৰ জালেৰে প্ৰতীয়ায়ন কৰি জনগণৰ মাজত প্ৰচাৰৰ যি চাতুৰি খেলে সেই চাতুৰি অতি গৰ্হিত আৰু সেই স্বাৰ্থাঘেৰী সমালোচক সৰ্বদায় জনগণৰ গৰিহণাৰ পাত্ৰ হোৱা উচিত। জনগণৰ মননিক চৰ্বলতাৰ হুণোগ লৈ ইন্দ্ৰিয়শক্তিৰ উত্তেজনা উৎপাদক গ্ৰন্থ ৰচনা কৰি চৰ্বল পাঠকক মনোৰঞ্জনৰ সহজ মাধ্যমেৰে সন্তুষ্ট কৰি অৰ্থ উপাৰ্জনৰ পথ লোৱা দৃষ্টিগোচৰ হৈছে। অপবাদমূলক ঘটনাক আলম কৰি নগৰচিত্ৰ সন্নিবিষ্ট কৰি বিবিলাক গ্ৰন্থ নাইবা আলোচনী সৃষ্টি কৰা হৈছে সেইবোৰে আমাৰ চেমনীয়া চামক বিপথে পৰিচালিত কৰিছে। কল্পবৃত্তে অপবাদমূলক ঘটনাবোৰ সমাজত ঘটিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। চুৰি-ডকাইতিৰ অপবাদক উদ্দেশ্যপ্ৰণোদিত-ভাৱে সমৰ্থন কৰি লিখা বহু কিতাপে চুৰি-ডকাইতিক যেন সাৰাজিক অপবাদৰ উৰ্দ্ধত নি সাৰাজিক ভাৱৰ স্বীকৃতি প্ৰদান কৰিছে। এইবোৰ গ্ৰন্থ সমাজে বৰ্জন কৰিব লাগে আৰু চৰকাৰেও তাৰ প্ৰকাশত বাধা আৰোপ কৰিব লাগে।

গ্ৰন্থ প্ৰকাশৰ স্বাধীনতাৰ নামত বণেচ্ছাচাৰ হ'ব নোৱাৰে।

গভীৰ জীৱনবোধৰ পৰা নিগৰি ওলোৱা সাহিত্যই এটা জাতিৰ জাতীয় সাহিত্যত চিৰশাশ্বত হৈ বয়। এই সাহিত্যই বৈছে ক্ৰপণী সাহিত্য। ই কাৰাজয়ী গ্ৰন্থ। জনকল্যাণমুখী গ্ৰন্থইহে জাতিক শক্তিশালী কৰিবলৈ সক্ষম হয়। অসমৰ গাঁৱে-ভূঞা শি'চৰতি হৈ থকা জনজাতি অজনজাতিৰ সংস্কৃতিৰ উপাদান-সমূহৰ সমন্বয় সাধন কৰি ৰৌলিক গ্ৰন্থ ৰচনা কৰিব পাৰিলে আমাৰ জাতীয় একতাৰ ভেটি সুদৃঢ় হ'ব। নতুন চাম জিথকে এনে কাষত প্ৰবৃত্ত হ'লে আমাৰ জাতীয় জীৱনৰ গভীৰ স্মৃতি ধৰপ্ৰোতী হ'ব আৰু বিশাল অসমীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰাৱনৰ সৃষ্টি হ'ব। এইবোৰ সমন্বয় সাধন কৰি নীৰৱ সাধনাৰে একনিষ্ঠ হৈ উঠি অহা চামে আগবাঢ়িলে আমাৰ জাতীয় সাহিত্যৰ আয়তন বৃদ্ধি হ'ব আৰু নতুন প্ৰতিভাৰ আলোকত আলোকিত হৈ জাতীয় সাহিত্য আলোকময় হ'ব। আশা কৰোঁ নবীন জিথক-জিথিকাসকলে এইফালে দৃষ্টি দিব। প্ৰতিভাবান জিথকৰ সংবেদনশীল হৃদয়ৰ জিথনীয়ে পাঠকক হৃদয়-সংগৰী কৰি তুলিব পাৰে। প্ৰেৰণাই প্ৰতিভাৰ উন্মেষ কৰে আৰু প্ৰতিভাই স্বৰ্ণকাষৰ দৰে বিকিষ্ট সংস্কৃতিৰ উপাদানবোৰ আহৰণ কৰি হৃদয় আবেগৰ অৱিত্ত জ্বলাই গলিত স্তব্ধসদৃশ সংস্কৃতিৰ পৰা মহৎ গ্ৰন্থৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে; লাগে বাবো চেষ্টা, ঐকান্তিকতা কঠোৰ অধ্যৱসায়।

আমাৰ ভাষাত বস সাহিত্যৰ চাৰিটা ভাগৰ বাহিৰে অল্প বিশত কোনো গ্ৰন্থ নাই বুলিলেই হয়। সমালোচনা আৰু জীৱনী সাহিত্যও আঙুলিৰ মূৰত লেখিব পৰা বিষয়। শিশুসাহিত্য আৰু বিশ্বকোষৰ ক্ষেত্ৰতো অতি হৃথ লগা অৱস্থা। পাঠ্যপুথি কেইখনৰ বাহিৰে বিজ্ঞান, দৰ্শন, কলাবিষয়ৰ কিতাপ, চিকিৎসা বিষয়ক আৰু প্ৰযুক্তিবিজ্ঞানৰ পুথি আমাৰ ভাষাত আজিও নাই। জন-সাধাৰণৰ পাঠ্যৰূপে জ্ঞান আহৰণৰ গ্ৰন্থ নাথাকিলে দৰ্শনসাধনলোকে তৎসমূহ গ্ৰন্থ অধ্যয়ন কৰিবলৈ সময় আৰু সুবিধা নাপায়। নতুনচাম জিথকে এইবোৰ গ্ৰন্থৰ সহায় সংগ্ৰহ উজিয়াবৰ যত্ন কৰা উচিত। অসম ভাষা বিজ্ঞান সমিতি, অসম বিজ্ঞান সমিতি আদি মহৎ অহুঠানে নিজৰ নিজৰ বিয়ত একাপতীয়া দৃষ্টি দিলে তৰিঘণ্টে নিশ্চয় এনেবোৰ অত্যাৱ পুৰণৰ গ্ৰন্থৰ সৃষ্টি হ'ব আৰু অসমীয়া গ্ৰন্থৰ লীলিত পৰিণত বৃদ্ধি হৈ অগৰিণীৰ গতিত গতি কৰিব। আমি ওপৰোক্ত মহান অহুঠান স্ফটিক অৱবোধ কৰিলোঁ বাবে আমাৰ জাতীয় উত্তৰণত অসম সাহিত্য সভাৰ দৰে এই স্ফটিক সূকীয়া অহুঠানেও প্ৰবৃত্ত গ্ৰন্থ প্ৰণয়ন কৰি জাতিৰ অংগ

সবল কবি বিশ্ব দৰবাৰত গ্ৰন্থকৃষ্টি প্ৰদৰ্শনত বিশিষ্ট স্থান গ্ৰহণ কৰে, তেতিয়াহে আমাৰ শক্তিশীল জাতি শক্তিমন্ত হ'ব।

অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত আদি বৰ অৰনোবগী। আমাৰ ছপোৱা গ্ৰন্থবোৰৰ গ্ৰন্থপঞ্জীয়ে এতিয়ালৈ সঠিক নহয়। কলিকতাত অৱস্থিত জাতীয় গ্ৰন্থাগাৰত ভাৰতৰ প্ৰাদেশিক ভাষাৰ প্ৰত্যেক বছৰে প্ৰকাশ হোৱা গ্ৰন্থবোৰৰ তালিকা বৃণ্ডত কৰা আছে। এই তালিকা জাতীয় গ্ৰন্থপঞ্জীৰ অন্তৰ্ভুক্ত। কিন্তু অসমীয়া কিতাপৰ গ্ৰন্থপঞ্জী আজিলৈ নাই আৰু ইয়াৰ বহুবি হিচাপো সঠিক নহয় কাৰণ আমাৰ লিখক আৰু প্ৰকাশকে তালৈ কিতাপ নপঠায়। এই বিষয়ত চৰকাৰো সচেত হোৱা উচিত। আন আন প্ৰাদেশিক ভাষাত প্ৰকাশিত গ্ৰন্থৰাজিৰ সংখ্যাগত আৰু গুণগত তুলনামূলক আলোচনাত আমাৰ অসমৰ পৰিচয় অতি দুখ লগা। অসমৰ লিখক-প্ৰকাশকসকলে তেওঁলোকৰ কিতাপৰ হুই কপিকৈ জাতীয় গ্ৰন্থাগাৰলৈ পঠাবৰ বাবে অন্ববোধ জনালে।

আজিকালি গ্ৰন্থ প্ৰকাশন এটা উদ্যোগ হৈ পৰিছে। কি দুখৰ বিষয়, এই বিষয়ৰ প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত লোক নাই। ছপা, বন্ধা, অলংকৰণ, মুদ্ৰণ আদিত প্ৰযুক্তি-বিজ্ঞান আধুনিক যন্ত্ৰপাতিৰ প্ৰয়োগ, কৌশলত আজি বহু অগ্ৰগতি লাভ কৰিছে। ইয়াৰ উপৰি গ্ৰন্থৰ বজাৰখন সংগঠন কৰিবলৈ আৰু বিতৰণ ব্যৱস্থা ব্যাপক কৰিবলৈ লগতে পৰিচালনা কৰিবলৈ অভিজ্ঞলোকৰ প্ৰয়োজন হৈছে। এই বিষয়ত প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত শিক্ষিত ডেকা লোকৰ অৰ্হতাৰ ওপৰত এই উদ্যোগ বহু পৰিমাণে নিৰ্ভৰ কৰে। গ্ৰন্থ উদ্যোগ গঢ়ি তুলিবলৈ চৰকাৰেও যন বিয়া দৰ্কাৰ হৈ পৰিছে আৰু প্ৰশিক্ষণ দি নতুন এচাম লোক উলিয়াই আনিব লগা হৈছে। এটা প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ গঢ়ি তুলিব লাগিব আৰু গ্ৰন্থাগাৰৰ আৱতন বঢ়াব লাগিব। বিক্ৰিয় কেন্দ্ৰত গ্ৰন্থমেলাৰ জেৰীয়া যেনা প্ৰত্যেক জিলাই জিলাই পাতিব লাগে। বৰ্তমান চৰকাৰে প্ৰকাশন পৰিষদৰ জৰিয়তে গ্ৰন্থমেলা প্ৰতিবছৰে অহুঠিত কৰিবলৈ আগবঢ়াতো বৰ আনন্দৰ বিষয়। দুবছৰি সম্পন্ন ব্যক্তিক চৰকাৰে প্ৰকাশন পৰিষদত নিয়োগ কৰি ইয়াৰ কৰ্মক্ষেত্ৰ আৰু ব্যাপক আৰু কাৰ্য্যক্ষম কৰাৰ দৃষ্টান্ত দিয়া আছে। গ্ৰন্থ উদ্যোগ এটা আন্দোলনত পৰিণত কৰি জন-সাধাৰণৰ মাজত তাক সৰবৰষী কৰি তুলিব লাগিব। এটা কথা বাইলে আৰু চৰকাৰে যতন্ত বণা উচিত যে পৃথিৱীৰ ডাঙৰ ব্যৱসায় ছটা—অৰু ব্যৱসায় আৰু গ্ৰন্থ ব্যৱসায়। কোটি কোটি টকাৰ লেনদেন এই গ্ৰন্থ ব্যৱসায়ত। এই উদ্যোগত হাজাৰ হাজাৰ শিক্ষিত-অশিক্ষিত নিবহুৱাৰ সংস্থান হ'ব আৰু জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ

নতুন দিশ উন্মোচন হ'ব। অল্প ব্যৱসায় চৰকাৰী উদ্যোগ আৰু গ্ৰেছ ব্যৱসায় প্ৰধানকৈ বেচৰকাৰী উদ্যোগ।

যেতিয়া নতুন মানসিক বাতাবৰণ সৃষ্টি কৰিবলৈ চাকৰী আৰু কাকৰীয়া বিষয়ৰ গ্ৰেছ প্ৰকাশ কৰি আমাৰ অন্তৰত "স্বন্দৰৰ খেজ" প্ৰবাহিত কৰিবলৈ আমাৰ গ্ৰেছকাৰসকল আগবাঢ়ি আহক, প্ৰকাশকসকলে সেইবোৰ গ্ৰেছ প্ৰকাশ কৰি পাঠকসকলৰ অন্তৰত কৃষ্টিৰ চৈতন্ত জাগ্ৰত কৰিবলৈ প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হওক আৰু অসম সাহিত্য সভাই এওঁলোকৰ প্ৰেৰণাদায়ক অনুষ্ঠান হিচাপে প্ৰেৰণা বোগাওক এয়ে আমাৰ কামনা। আমাৰ, জাতীয় মিলনৰ চৈতন্ত উদয় হওক, জাতিৰ নৱজাগৰণ হওক সৃষ্টিৰ নতুন পৰ্য্যক্ৰমে।

গ্ৰেছ বেতিয়া বচনা কৰা হয় তেতিয়া গ্ৰেছাকাৰে বান্ধহৰ সমাগমৰ পৰা আঁতৰত থাকি নিৰ্জনত বাস কৰে আৰু গ্ৰেছ প্ৰেগমন কৰি উন্মোচনৰ সময়ত সেই গ্ৰেছকাৰে বান্ধহৰ সমাগম বাহা কৰে। জিখোঁতে নিৰ্জন-মানৱ বৰ্জন; উন্মোচনত কোলাহল আৰু মানৱ আহ্বান। সেইবাবে আহক বাইজ, আমি সমবেত হৈ গ্ৰেছকাৰৰ মনৰ অভিজ্ঞাৰ পূৰণ কৰোঁ। বাইজক আহ্বান কৰি সমবেত সুধীসুলভে সভক্তিবোৰ নমস্কাৰ জনাই আমি ঘোষণা কৰিলোঁ—এই গ্ৰেছসমূহ উন্মোচিত হ'ল।

জয়তু অসম সাহিত্য সভা! জয়তু বিশ্বনাথ চাৰিআলি। জয় আই অসম। জয় আই ভাৰত।

প্ৰতিনিধি শিৱিবৰ চুৱাৰ মুকলি ভাষণ

শ্ৰীকৃষ্ণ হাজৰিকা

অসম সাহিত্য সভাৰ বটপঞ্চাশত্তম্ বিখনাথ চাৰিআলি অধিবেশনৰ সাহিত্য অনুৰাগী শ্ৰেয়েঃ প্ৰতিনিধিবৰ্গ—জয় জয়তে আপোনাৰসকললৈ বিখনাথ চাৰিআলি তথা শোণিতপুৰ জিলাৰ ৰাইজৰ হৈ স্বাগতম জনাইছোঁ। ঐতিহাসিক হৰি-হৰৰ বৃক্ষক্ষেত্ৰ, ২৭ খন দেৱালয়ৰে পৰিপূৰ্ণ মূগুকাশী বা গুপ্তকাশী বিখনাথ মহাপ্ৰভুৰ এই পবিত্ৰ ভূমিত অসম সাহিত্য সভাৰ অধিবেশন পাতিবলৈ পাই আমি গৌৰৱান্বিত।

অতীতত এই সাহিত্য সভাৰ শুবি ধৰোঁতা অগ্নি কৰি কমলাকান্ত তট্টাচাৰ্য্য, দেশপ্ৰাণ লক্ষীধৰ শৰ্মা, সমাজসেৱী আৰু যুক্তি সংগ্ৰামৰপূৰ্ণাৰী হেমচন্দ্ৰ হাজৰিকা, সাহিত্যিক দীননাথ শৰ্মাৰ জন্মস্থান বিখনাথ চাৰিআলিৰ কাৰণে আজিৰ এই শুভ দিনটো চিৰস্মৰণীয় হৈ থাকিব। এই শুভ দিনত অতিতত অসম সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ শুবি ধৰোঁতা নিধিৰাম কেৰ্ত্তট ওবন্ধে নিধিলেভি কাৰওৱেল, সাহিত্যৰথী জম্মীনাথ বেজবৰুৱা, বাগীকান্ত কাকতী, পদ্মধৰ চলিহা, জ্ঞাননাথ বৰা, পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱা, দণ্ডীনাথ কলিতা, ৰঘুনাথ চৌধাৰী, জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা, বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা, জম্বোদৰ বৰা, চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা, অতুল হাজৰিকা, অম্বিকাগিৰি ৰায়চৌধুৰী, নিলমণি ফুকন, আনন্দৰাম ঢেকীয়াল ফুকন, হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা আদি মহান ব্যক্তিসকলক স্মৰণ কৰিছোঁ।

৫৪১ বছৰৰ কথা—মহাপুৰুষ শ্ৰীশ্ৰীশঙ্কৰদেৱে এই পুণ্যভূমি অসমত জন্ম গ্ৰহণ কৰি অসমৰ ভাষা, ৰুপ, সভাজ আৰু সাহিত্যৰ গঢ় দি সন্ত-সমাজ, ভাওনা সৰাহ, গীত, মাত, সাহিত্য, সংস্কৃতিৰ সৃষ্টি কৰি অসমীয়া জাতিৰ বলিষ্ঠ ভেটি নিৰ্মাণ কৰি গৈছে। বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন ধৰণে এই ভেটিৰ ওপৰেদি বহু ধুৱাহা, বহু চৰ্ঘ্যোগ পাব হৈ গৈছে যদিও, অতীতত অসমীয়া ভাষা ৰুপ আৰু সাহিত্যৰ শুবি ধৰোঁতা মহান ব্যক্তিসকলৰ অক্লান্ত পৰিশ্ৰমৰ কাৰণে সেই ভেটি কোনেও লৰাব নোৱাৰিলে।

হে সজ্জনসকল !

মোৰ আশা আৰু ভৱনা, বৰ্তমান যুগৰ যুৱক-যুৱতী আৰু আপোনাৰসকলৰ যত্নত অসমীয়া ভাষা, ৰুপ, সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ যুগবীৰ্য্য নোম নিৰ্দিষ্ট হ'ব। এই আশা বুকুত বান্ধি অসম সাহিত্য সভাৰ বটপঞ্চাশত্তম্ বিখনাথ চাৰিআলি অধিবেশনৰ প্ৰতিনিধি শিৱিবৰ চুৱাৰ মুকলি কৰিলোঁ।

চিৰ চেমেহী মোৰ ভাষা জননী

স্মৃতি তৰ্পণ : মুখ্য তৰ্পকৰ ভাষণ

শ্রীমোক্ষদা দেৱী

পৰম শ্ৰদ্ধাভাজন মূল সভাব সভাপতি শ্ৰেযোষী মাননীয় কাৰ্য্য নিৰ্বাহকৰ সদস্য-সকল, অত্যৰ্থনা সমিতিৰ শ্ৰদ্ধাভাজন সভাপতি শ্ৰেযোষী মাননীয় বিষয় বৰীয়া-সকল, বিভিন্ন শ্ৰোতৃবৰ পৰা অহা সান্নাৱিত অতিথিবৃন্দ তথা প্ৰতিনিধিবৰ্গ, বিশ্বনাথ চাৰিআলি অঞ্চলৰ সমবেত ৰাইজ, আই, বাই, ভাই, ভনীসকল।

আজিৰ এই শুভক্ষণত বিশ্বনাথ চাৰিআলিত অনুষ্ঠিত ৫৬তম সাহিত্য সভাৰ অধিবেশনৰ কৰ্মল। কান্ত ক্ষেত্ৰত পবিত্ৰ স্বহীদ স্মৃতিৰ অৰ্পণ অনুষ্ঠানত থিয় হৈ মই নিজকে ধন্য মানিছোঁ। জগতে সমবেত চিৰ চেনেহী ভাষা জননীৰ সেৱক-সকলৰ আশীৰ্ব শিবত লৈ সন্মিলনৰ প্ৰথম দিনৰ অন্ততম কাৰ্য্যসূচী স্মৃতি তৰ্পণৰ বাবে সভাক্ৰমে আগবাঢ়িছে। অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ পূৰ্বগামীসকলৰ স্মৃতিত শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবেদন কৰিবলৈ ওলাইছোঁ।

অয় জয়তে যিসকল ভাষা জননীৰ সেৱকৰ আশাত্মীয়া প্ৰচেষ্টাৰ ফল স্বৰূপে ১৯১৭ চনতে স্থাপিত অসম সাহিত্য সভাটো নানা আলৈ-আহ্বান, বাত-প্ৰতিবাদকো অতিক্ৰম কৰি বৰ্তমান অৱস্থাত উপনিহত হৈছে, সেইসকল স্বনাম ধন্য, সুদক্ষ সংগঠক, সাহিত্যিক আৰু সাহিত্যাত্মবাসী ব্যক্তিৰ স্মৃতিত শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবেদন কৰিলোঁ। জগতে অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰদাত সভাপতিসকলৰ স্মৃতিতো প্ৰণিপাত জনালোঁ। দ্বিতীয়তে, আমাৰ শোণিতপূৰ জিলাৰ ৮৮২ কুমাৰ আগবৰালা, ৮৭৭নাথ গোহাঁই বৰুৱা, ৮৭৮বোদৰ বৰা, ৮৮৫ বৰুৱা, ৮৮৬নাথ কলিতা, ৮৮৭কোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগবৰালা, ৮৮৮ক বিজুৰাভা আমাৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলি অঞ্চলৰ ৮৮৯কাকাত ভট্টাচাৰ্য্য, ৮৮৯১ধৰ শৰ্মা, ৮৮৯২নাথ শৰ্মা, ৮৮৯৩নাথ শৰ্মা পঞ্চানন শ্ৰেযোষী জাত, অজাত সাহিত্যাত্মবাসী-সকলকো শ্ৰদ্ধাৰে স্মৰিবছোঁ, প্ৰণিপাত জনাইছোঁ।

অসমীয়া সাহিত্য অতি প্ৰাচীন, উদাহৰণস্বৰূপে, প্ৰাক্ শতাব্দী যুগৰ হেম শৰদী বচিত কাব্যৰ কথাৰে উল্লেখ কৰিব পাৰি। জগতে বাঘৰ কন্দলী, বাঘ শৰদী, শতবদেৱ, ভট্টদেৱ, বহুনাথ মহন্ত আদিৰ বচনাই অসমীয়া সাহিত্যৰ ঐতিহ্যক স্মৰিব থাকি, ভৱিষ্যতৰ বাটবটীয়া ৰূপে ভাষা জননীৰ সেৱা কৰাৰ প্ৰেৰণা যোগাই আহিছে। তাৰোপৰি উত্তৰ বৈকুণ্ঠ যুগৰ প্ৰেমাখ্যান কাব্যত ইচ্ছাৰীয়া সাহিত্যৰ প্ৰভাৱ পৰিস্ফুট হয়। এই যুগৰ নাটক, কাব্য গীত আদিৰে

আমাৰ সাহিত্য ভঁৰাল চহকী হৈ আছে। বৈকল্পিকতৰ যুগত খুঁটান মিচনেৰীসকলৰ প্ৰযত্নত প্ৰথম বাৰ্তালোচনী ‘অকনোদই’ কাকতৰ জন্মই অসমীয়া সাহিত্যলৈ নতুন আশাৰ বেঙণি কঢ়িয়াই আনিলে। ইয়াৰ পিছত জোনাকী যুগতেই প্ৰকৃততে অসমীয়া সাহিত্যত পাশ্চাত্যৰ বেঙণি প্ৰতিকজিত হয়। বাঁহী, উষা, জয়ন্তী, আহ্বান, বাৰধেয় আদি আলোচনীসমূহে অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰসাৰ আৰু প্ৰচাৰৰ সৰল ভূমিকা লৈ অসমীয়া সাহিত্যক প্ৰগতিৰ প্ৰথম বাট বুলাত ইন্ধন যোগালে।

সাংপ্ৰতিক কালত আমাৰ দেশৰ সন্মানে তিনিটা ক্ষেত্ৰত স্বহীদ বৰণ কৰিব লগীয়া হৈছে। প্ৰথমতে, ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ ক্ষেত্ৰত স্বহীদ বৰণ কৰিব লগীয়া হৈছে, মণিৰাম দেৱান, পিয়লী ফুকন, কুশল কোঁৱৰ, কণকলতা আদি বীৰ, বীৰাঙ্গণসকলে। দ্বিতীয়তে, ভাষা জননীৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ ক্ষেত্ৰত বঞ্চিত বৰপুজাৰী, অনিৰ্জ বৰা, মোজাম্মিল হক আদি ফুলফুলীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে। তৃতীয়তে, অসমৰ অস্তিত্ব বৰ্কাৰ আন্দোলনৰ ক্ষেত্ৰত খৰ্গেশ্বৰ তালুকদাৰ, ভূপেন ডেকা, বিজীপ চক্ৰবৰ্তী, মুকুন্দী বালা বায় প্ৰভৃতি ভালে সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, যুৱক-যুৱতী, পুৰুষ-মহিলাই আত্মা বলিদান দি স্বহীদ বৰণ কৰিব লগা হ’ল। সেইসকলৰ পৱিত্ৰ স্মৃতিত প্ৰাৰ্থ্য দিবেচন কৰিলোঁ।

আজিৰ এই পবিত্ৰ ক্ষণত দেশৰ সাহিত্যপ্ৰেমীসকলৰ সমুখত আমাৰ দেশৰ স্বহীদসকলক কৃতজ্ঞতাৰে ভক্তি অৰ্ঘ্য দাচিবলৈ পাই মই আনন্দিত হোৱাৰ লগতে কৃতাত্ম মানিছোঁ। স্বহীদসকলৰ পবিত্ৰ অমৰ আত্মাৰ প্ৰতি যৌৱ আন্তৰিক প্ৰজ্ঞা ভক্তিয়ে পূৰ্ণাঞ্জলি অৰ্পণ কৰিলোঁ। লগতে এই পবিত্ৰ কমলাকান্ত ক্ষেত্ৰৰ সমবেত স্মৰীজনলৈকে পুনৰ প্ৰণিপাত জনাই প্ৰজ্ঞাঞ্জলি অৰ্হুঠান হুকলি কৰিলোঁ।

এইধিনিতে সাহিত্যবৰী বৈজয়ক্ৰান্তৰ ভাৱাবেই ক’ব খুজিছোঁ, “বৰ্ষণ আৰু স্বজাতিৰ মঙ্গল বন্ধিবৰ নিংহ হুৱাব হৈছে, মাতৃভাষা।” অসমীয়া সাহিত্যই শ্ৰেষ্ঠতা লাভ কৰক, অসমীয়া ভাষা চিবলীৱী হওক মঙ্গলময়ৰ ওচৰত তাকে কামনা কৰিলোঁ। অসম সাহিত্য সভাৰ স্মৰণীয়, যোগোপযোগী, প্ৰয়াত সাহিত্যিকসকলৰ সৌৱৰণে আমাক শক্তি আৰু প্ৰেৰণা দিয়ক।

“জন্ম জাই অসম”

কমলা কান্ত ক্ষেত্ৰ

ত্ৰিযোক্ষা দেৱী

বিধৱাখ চাৰিআলি

১০ ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৯০ চন

আদ্যবণি সমিতিৰ সভাপতিৰ ভাষণ

ডা° কোৰেণ্ডৰ বৰা

পৰম শ্ৰদ্ধাভাজন সভাপতি মহোদয়, মাননীয় উদ্যোক্তা মহোদয়, বিলিষ্ট অতিথিবৰ্গ, পৃষ্ঠপোষকবৃন্দ, অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি আৰু সম্পাদক-সকল, কাৰ্য্যনিৰ্বাহকৰ সমন্বয়সকল, সন্মানীয় প্ৰতিনিধিসকল, আমন্ত্ৰিত অতিথিবৃন্দ, উপস্থিত সাহিত্যপ্ৰেমী ৰাইজ, আইসকল আৰু দেশৰ তৰিহুং আশাবৰ্ণী বৃদ্ধ-বৃদ্ধী আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল !

আজিৰ এই পবিত্ৰ দিনত কমলাকান্ত ক্ষেত্ৰত শতসহস্ৰ নবজন্মী নাৰায়ণৰ পদধূলী দানে বিশ্বনাথ তীৰ্থক্ষেত্ৰক মহীৰান কৰি তুলিছে। ঈশ্বাৰকৈ বিশ্বনাথ-বাসীৰ কি গৌৰৱৰ কথা হ'ব পাৰে ?

হে চিৰপূজ্য সাহিত্যপ্ৰেমীসকল, পৰম ভক্তিৰে যোৰ আন্তৰিক সেৱা আপোনালোককৈ আগবঢ়াওঁ।

বিশ্বনাথ চাৰিআলি ঐতিহ্যমণ্ডিত এখনি কুৱ ঠাই ! মনৰ বল থাকিলেও বৃগ দাপেকৈ সুবিধা আৰু সুযোগৰ অভাৱত আধিক, দাংকৃতিক, নিম্ন উল্লেসৰ বিশত এই অঞ্চল আগবাঢ়িব পৰা নাই। তথাপিভো দয়গ্ৰে অসমৰ ৰাইজৰ মনৰ-চেনেহক মূলধন হিচাপে লৈ অসমৰ প্ৰেৰ্ত্তম অৰ্হুঠান 'অসম সাহিত্য সভা'ৰ ৫৬ তম অধিবেশনখনি অঙ্গুলীত কৰিবৰ নিমিত্তে চৰ্চাব আশা বুকুত বান্ধি মৰ্ফো শোণিতপুৰ জিলাক লাহৰি আদ্যবণি সমিতি এখন গঠন কৰি আন্তৰিক প্ৰেৰ্ত্তাবে আজিৰ এই শুভকলত আপোনালোকক আদ্যবণি জমোৱাত আৰি বি আনন্দ উপলব্ধি কৰিছোঁ, সেৱা প্ৰকৃততে আপোনালোকৰ মনৰ-চেনেহৰ দানহে। বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ দৰে কুৱ ঠাইখিনিৰ আজিৰ এই মহানতা অৰ্হুঠিত কৰিবলৈ সুবিধা দিৱাত 'অসম সাহিত্য সভা'ৰ ওচৰত আৰি চিৰকৃতজ্ঞ।

মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰত অৱস্থিত বিশ্বনাথ অসমৰ এখন প্ৰাচীন ঠাই। ঈশ্বাৰ থকা ঠাই-মন্দিৰ আৰু সিঁচৰতি হৈ থকা ভৱাৱশেষে নাথোন আলোৰ বৃক্ষবৈ বহন ভাবো বহু আগৰ সুসৰ ঐতিহ্য আজিও বহন কৰি আছে। এই ঐতিহ্য

মাজত আৰি পাওঁ পূৰ্বপুৰুষকলৰ সাংস্কৃতিক মনীষা বাক লৈ উদ্ভবপুৰুষ গৌৰৱাৰিত ।

পূজা সাহিত্যপ্ৰেমী সুধীৰুন্দ, বহি আপোনালোকৰ আগত বিশ্বনাথৰ বুৰঞ্জী ঘাতি ধৰি সময়ৰ অপব্যয় বা আমনি দিবলৈ প্ৰয়াস কৰা নাই । তথাপিহে এনে এটা শুভদিনত পূৰ্বপুৰুষকলক আৰু ঐতিহ্যক স্মৰণ কৰিবলৈ মন যায় । তদুপৰি অতীতৰ স্মৃতি আৰু উপজকিয়ে বৰ্তমানক গতিলীল কৰাত নিশ্চয় প্ৰেৰণা দিয়ে ।

আৰ্য্যপূৰ্ব বিশ্বনাথৰ মহান সংস্কৃতিৰ কপকাবসকলক ইতিহাসে চুকি নাপালেও কালিকাপুৰাণ, যোগিনীতন্ত্ৰ, হৰগৌৰীৰ সংবাদ, গীঠমাজাতন্ত্ৰ আদি সংস্কৃত পুথিত উল্লেখ পোৱা যায় । ১১২ খ্ৰীঃত বিশ্বনাথ মন্দিৰ স্থাপনৰ এক আত্মমানিক সময়ৰ সন্তোষ আৰি গীঠমাজাতন্ত্ৰত পাওঁ । আহোম ৰজা প্ৰতাপ সিংহৰ ৰাজত্ব কালত ১৬২১ চনত প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগত বিশ্বনাথ মন্দিৰৰ ধ্বংসস্তুপলৈ পৰিণত হোৱাৰ কথা আহোম বুৰঞ্জীত উল্লেখ আছে । এই ধ্বংসস্তুপত পৰিণত হোৱা বিশ্বনাথ মন্দিৰৰ ভগ্নাৱশেষ আৰ্জিও ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ মাজত দেখিবলৈ পোৱা যায় । খৰালি কালত ব্ৰহ্মপুত্ৰ শুকাই যোৱাৰ লগে লগেই ভগ্নমন্দিৰ ওলাই পৰে আৰু বিগ্ৰহত ছমাহমান পূজা-পাৰ্বণ চলি থাকে ।

শুগুকাণী বিশ্বনাথৰ অস্ত্ৰ নাম বাণবাণসী, বাণকালী, বিখ্যৈল্য । এই বিশ্বনাথ ধামৰ পূবে নাংগলেশ্বৰ, পছিমে কালভৈৰৱ, উত্তৰে বীৰভদ্ৰ আৰু দক্ষিণে মাহাবাহ ব্ৰহ্মপুত্ৰ । গদাধৰ সিংহৰ ৰাজত্ব কালত বৰ্তমানৰ মন্দিৰ নিৰ্মাণ কৰাই পণ্ডিত গোৱিন্দ চক্ৰৱৰ্তীক পূজাৰী নিযুক্তি দিয়ে আৰু তেতিয়াৰেপৰা মন্দিৰৰ পূজা নিয়মিতভাৱে চলি আছে । মাটি-বাৰী দান কৰা, দেৱালয়ৰ শালন পদ্ধতি আদিৰ উল্লেখ থকা ৰজাঘিনীয়া তামৰ ফলি বৰ্তমানো ঠাকুৰ পৰিৱালৰ হাতত আছে ।

কালিকা পুৰাণমতে 'উমাধন'ত উমাই শিৱক স্বামীৰূপে পাবলৈ তপস্যা কৰিছিল আৰু যি ঠাইত শিৱ পৰুৱৈ হৈ উমাক দৰ্শন দিলে, সেই স্থানেই বিশ্বনাথ । বিজুৱে সতীৰ দেহ চক্ৰৰ দ্বাৰা খণ্ড-বিখণ্ডিত কৰাত সতীৰ এটি স্তন চণ্ডী দেৱালয়ত আৰু আনটি উমাদেৱালয়ৰ স্থানত পৰিছিল । সেয়ে এই স্থান মহাপীঠ স্থান । বিশ্বনাথৰ আন এটি নাম শুগুকাণী । কথিত আছে বাণাসুৰে দ্বিতীয় কালী নিৰ্মাণৰ হেতু বিশ্বনাথত এককোটি শিৱলিংগ প্ৰতিষ্ঠা কৰে । এই কথা দেৱতাসকলে সহ কৰিব নোৱাৰিলে । সেয়ে ইলুই এটি লিংগ চুব কৰি বাণাসুৰৰ পৰিকল্পনা ভংগ কৰে । কুহুৰ আৰু কোভত দুখিৰ

অভিলাপৰ কমলভো বাণাসুৰৰ আশা ভংগ হয় বুলি কাহিনী আছে।

যি কি নহওক, ইতিহাসে ঢুকি নোপোৱা কাজৰে পৰা বিশ্বনাথৰ বাহাদুৰী একেধৰেই আছে। বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা আজিও তন্ত্ৰসকল গুপ্তকাণী বিশ্বনাথলৈ তন্ত্ৰি অৰ্থ্য দিবলৈ আহে।

পৱিত্ৰ বিশ্বনাথত অংগাংগীভাৱে ২৯ খন দেৱালয় আছে বুলি জনা যায়। ইয়াৰে কেইখনমান দেৱালয় বিশ্বনাথৰ পৰা ভালেমান দূৰত অৱস্থিত। ইয়াৰ ভিতৰত প্ৰতাপগড় চাহবাগিচাৰ কাষত থকা 'বুঢ়াৰাধৰ' বিশ্বনাথৰ ১৭ কিঃ মিঃৰ পছমে অৱস্থিত নাগলংকৰ দেৱালয় আৰু জামুগুৰিৰ নন্দিকেশ্বৰ উল্লেখযোগ্য।

বৰলুইতৰ পাৰত অৱস্থিত প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্যৰে পৰিবেষ্টিত দেৱালয়সমূহ আটক-ধুনীয়াকৈ ৰাখিব পাৰিলে ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইৰ তীৰ্থহানিবোৰৰ দৰেই পৰ্য্যটকৰ আকৰ্ষণীয় সনোৱৰ ঠাইলৈ ৰূপান্তৰিত হ'ব। বিশেষকৈ এম্পুজৰ মাজৰ বিতোপন 'উমানবন' মাজুজিটো চৰকাৰে সু-পৰিকল্পিতভাৱে এটি পৰ্য্যটক কেন্দ্ৰলৈ বা স্বাস্থ্য নিৰামলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিব পাৰে। এই সুযোগতে অৱহেলিত প্ৰায় ঐতিহ্যমণ্ডিত জাগ্ৰত দেৱালয়সমূহ আৰু বৰদৌলৰ বৰুণাবেশ্বৰ আৰু উন্নয়নৰ কাৰণে চৰকাৰ তথা বাইজৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলোঁ।

বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ প্ৰতাপগড়ে আজিও বজা বাগাক আৰু আৰিমন্তৰ কীৰ্ত্তি জিলিকাই আছে। চাৰিআলি নগৰৰ নিচেই কাষতে অৱস্থিত বৰগাঁৱৰ 'চাৰিকুক' থানে জগতগুৰু শংকৰদেৱ বিশ্বনাথলৈ আহি বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰি এই অঞ্চলৰ বাইজৰ মাজত তন্ত্ৰিতাবৰ চেতনা জগাই তোলাৰ সাক্ষ্য আজিও বহন কৰি আছে।

এই বিশ্বনাথতেই আহোম বজা কত্ৰ সিংহই কছাৰী আৰু জয়ন্তীয়া বজাৰ বিচাৰ কৰি উভয়ৰে মাজত মিত্ৰতা স্থাপন কৰাৰ উপৰিও পৰ্বত-ভৈৰৱক সন্তোষিত এৰাজবীৰে বান্ধিছিল।

ইতিহাসে গবকা অলমথ বৃত্তি-চিহ্নৰ উপৰিও বিশ্বনাথ অঞ্চলত কিংবদন্তীৰে ভৰা প্ৰাচীন হুপৰো অধিক জলপূৰ্ণ আৰু জলহীন পুখুৰী সিঁচৰতি হৈ আছে। কিংবদন্তীয়েও ইতিহাসৰ হুৱাব সুকলি কৰে। সেয়ে অৱশ্যেই উক্ত পুকৰে ইতিহাসৰ পৰ খেদিলে নিশ্চয় বিশ্বনাথত লুকাই থকা অ-কথিত ঐতিহ্য উদ্ধাৰ হ'ব আৰু অসমৰ ঐতিহ্যৰ বিগত সজ্ঞাৰিত হ'ব।

সময়ৰ পৰিবৰ্ত্তন আহিল। ৬০০ বছৰীয়া আহোম ৰাজত্বৰ কাজৰ কুটিল

গতিত অস্ত পৰিল। ১৮২৬ চনত ইয়াণ্ডাবু নদী হ'ল। অসমৰ ভাগ্য নিয়ন্তা হ'ল ইংৰাজ। বিশ্বনাথৰ পৰিৱৰ্তন ঘটিল। ইংৰাজ নিউভিলে বিশ্বনাথত প্ৰশাসনীয় কেন্দ্ৰ পাতিিলে। পছিমীয়া জীৱন ধাৰাৰ প্ৰভাৱ পৰিল।

বেহাৰেপাৰ আৰম্ভ হ'ল ভাৰতবৰ্ষত। বিভিন্ন অংশৰ বেপাৰী আহিল। ইংৰাজে চাহ খেতি আৰম্ভ কৰিলে। হাজাৰ হাজাৰ বহুৱা ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন প্ৰদেশৰপৰা আহিল, বিশ্বনাথত চাহ শিল্প গঢ়ি উঠিল; কোম্পানীৰ ধনৰ তঁৰাল টনকিয়াল কৰিলে। বিশ্বনাথ বেতিনিউ নগৰ হ'ল। সুদূৰৰপৰা অহা বহুৱাসকল চাহ শিল্পৰ হাজতে আৱদ্ধ নাথাকি তেওঁলোকে অসমীয়া সমাজক সাধাৰ্ণ ল'লে, তেওঁলোক বৃহত্তৰ, অসমীয়া জাতিৰ অধিচ্ছেদ্য অংগ হৈ পৰিল। তেওঁলোকৰ অৱদানেৰে অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ ৰূপত বহু চৰালে। হাৰলয় ছেৰে সময়ৰৰ জুৰেৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ উন্নয়ন কৰি তুলিলে। বিশ্বনাথৰ কেঁচা মাটিৰ গোন্ধে পূৰ্ববংগৰ, নেপালৰ কৃষকক আকৰ্ষি কৰিলে। হাজাৰ হাজাৰ কৃষক আহিল বিশ্বনাথলৈ। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ হুৱোপাৰ শ্যামলী কৰি তুলিলে। চৰ অঞ্চল জলী ভাঙাবলৈ ৰূপান্তৰিত হ'ল। এইসকল কৃষকে অসমৰ কৃষিৰ উৎপাদনেৰে কেৱল জীৱিকা নিৰ্বাহতে আৱদ্ধ নাথাকি অসমৰ ভাষা গোষ্ঠীক আঁকোৱালি লৈ বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি গঠনত আত্ম নিয়োগ কৰি জীৱন যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলে।

বিশ্বনাথ ব্যৱসায় কেন্দ্ৰ হৈ পৰিল। জাহাজ চলাচল হ'ল, বিশ্বনাথ এটি প্ৰধান জাহাজঘাটলৈ ৰূপান্তৰ হ'ল। প্ৰায় ১০০ বছৰৰো অধিক কাল বিশ্বনাথ এই অঞ্চলৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ হৈ থাকিল।

কালক্ৰমত বিশ্বনাথৰ প্ৰাধান্য কমি আহিল। পাঠে বিশ্বনাথ আৰু উত্তৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পথ ব'ড বিভক্ত হ'ল তাতে চাৰিআলিৰ সৃষ্টি হ'ল। এই চাৰিআলিয়েই বেপাৰ-বাণিজ্য, শিক্ষা-সংস্কৃতিৰ কেন্দ্ৰ হৈ এখন নগৰৰ ৰূপ ল'লে। এয়েই হ'ল বৰ্তমানৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলি নগৰ। বৰ্তমান বিশ্বনাথ মহকুমাৰ সদৰ ঠাই এই নগৰখনৰ পৰিচালনাৰ দায়িত্ব ১৯৭০ চনৰ নগৰ সমিতিৰ হাতত পৰে। আধুনিক চাৰিআলিক ম-ৰূপত গঢ় দিওঁতালকলৰ তিতবন্ত ৮মবীন ভট্টাচাৰ্য, ৮চেনীৰাম দাস, ৮হেমচন্দ্ৰ হাজৰিকা, ৮বুদ্ধিজনাথ গোস্বামী, ৮চন্দ্ৰকান্ত বৰুৱা, ৮ডকণ ভট্টাচাৰ্য আদিৰ দায় দ্বন্দ্বীৰ।

অসমৰ প্ৰাচীনতম ব্যক্তি অসমৰ জাতীয় অতিৰ বন্ধাৰ পুৰি বন্ধৰ হোতা অলিকবি বহাৰি কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্য বেহাৰ অসমীয় বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ পত্ৰহাৰি

গাঁও। এই গৰাকী কবিৰ কথা আৰু অগ্নিময়ী কবিতাই প্ৰতিজন অসমীয়াৰ হৃদয়ত ডেকা প্ৰেমৰ অনল প্ৰজ্জ্বলিত কৰিছিল। ১৯২৯ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ যোৰহাট অধিবেশনৰ সভাপতিৰ আসন অলংকৃত কৰা এই মহান ব্যক্তি-গৰাকীয়ে অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যলৈ, অসমবাসীলৈ বি অতুলনীয় অৱদান দি থৈ গ'ল, তাক প্ৰতিজন অসমবাসীয়ে জানে।

যুক্তি হুঁজৰ পাঞ্চজন্তুৰে অসম নিনাদিত কৰোঁতা যোৰাবী ছাত্ৰ, স্ন-সাহিত্যিক, সম্বন্ধৰ প্ৰতীক দেশপ্ৰাণ লক্ষ্যৰ শৰ্মা বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ স্ন-সন্তান; যিজনাই অসমীয়া সাহিত্যলৈ প্ৰগতিশীল চিন্তাধাৰা বোৱাই ভাষা জননীক উজ্জ্বল কৰি তুলিছিল। প্ৰথম একাংক নাটক লিখোঁতা শৰ্মাদেৱে ভাষা জননীক গল্প-কবিতা নাটকেৰে অবিহণা যোগাই আৰু দেশৰ যুক্তিৰ বাবে জাতীয় চেতনা জগাই মাথোন বিশ্বনাথকেই নহয় গোটেই অসমক গৌৰৱান্বিত কৰি গৈছে। ইয়াৰ উপৰিও 'ইয়ং ইণ্ডিয়া' বাতৰি কাকতৰ যোগেদি গুৰুজনাৰ কালজয়ী কৃতি প্ৰকাশ কৰি শৰ্মাদেৱে বহিৰ্ভাগত মহাপুৰুষগৰাকীৰ প্ৰতিভা প্ৰচাৰ কৰিছিল।

অন্ত এগৰাকী আমাৰ স্ন-সন্তান, সাহিত্যিক পেন্সনাৰ ৮০তম নাথ শৰ্মাদেৱে গল্প, উপজ্ঞান, জীৱনী, নাটক আৰু শিশু সাহিত্যৰে ভাষা জননীক উজ্জ্বল কৰি থৈ গৈছে। বৰ্তমানো সাহিত্য চৰ্চাত ব্ৰতী হৈ থকা শিশু-সাহিত্যৰ বাবে পুৰস্কৃত ত্ৰিভীৰনচন্দ্ৰ বৰুৱাও এগৰাকী এই অঞ্চলৰ সাহিত্যিক।

অসমৰ সংবাদ সাহিত্যলৈ বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ কেইবাগৰাকী সন্তানেও অবিহণা যোগাই থৈ গৈছে। আলিৰ এই শুভকণ্ঠ তেখেতসকলক স্বৰ্ণ নকৰি নোৱাৰিলোঁ। সেইসকলৰ ভিতৰত ৮০তমকান্ত বৰকাকতী অন্ততম। এখেতে ১৮৭৪ চনত বিশ্বনাথৰ পৰা 'অসম দপ্তৰ' নামে বাৰ্তালোচনীখনি প্ৰকাশ কৰিছিল। সাহিত্যিক গুণাভিৰাম শৰ্মা আৰু সুৰেশচন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্যদেৱে 'বি বেংগুন মেইল' নামৰ বাতৰি কাকতৰ সম্পাদনা কৰি বাৰ্তালোচনীৰ সম্পাদনাৰ কাৰ্যত অসমীয়া দায়িত্ব বহুতাৰ পৰিচয় দিছিল।

১৯৩৪ চনত বিশ্বনাথ সাহিত্য সন্মিলন অনুষ্ঠিত হৈছিল। এই সন্মিলনৰ উত্তোক্তালকলৰ ভিতৰত ৮০তমনাথ শৰ্মা, ৮০বাৰপ্ৰসাদ আগবৰাণা, ৮০জিহোচন কুকন, ৮০বতীপ্ৰনাথ বৰঠাকুৰ, ৮০জালাপ্ৰসাদ আগবৰাণ, চৈয়দ হামিদ আলি, ত্ৰিভীৰন বৰুৱা, ত্ৰিপদকান্ত শইকীয়া, ত্ৰিচন্দ্ৰলাল জৈচৈ নাথ উল্লেখযোগ্য। এই সন্মিলনত বাগ্মীৰ ৮০বীজমণি কুকনদেৱে সভাপতিত্ব কৰিছিল আৰু ৮০খাধৰ বেজবৰুৱাদেৱে বিশিষ্ট অতিথি হিচাপে সভাৰ সৌষ্ঠৱ বঢ়াইছিল।

বৰ্তমান সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত বিশ্বনাথ চাৰিআলি শাখা সাহিত্য সভা, কবিচক্ৰ, নতুন সাহিত্য পৰিষদ, লেখিকা সমাৰোহৰ শাখা, কুশলী সাহিত্য পৰিষদ আদি অল্পটানব সক্ৰিয়তাত ভালেমান উদীয়মান ন লেখাকৰে সাহিত্য চৰ্চাত মনোনিবেশ কৰিছে। আমি আশা বাধিছোঁ ভাৰা জননীক বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ অৱদানেৰে ভৱিষ্যতে গৌৰৱাষিত কৰি তুলিব।

হে সাহিত্যপ্ৰেমী স্বৰ্গীন্দ,

আজিৰ এই পবিত্ৰ দিনত শোণিতপুৰ জিলাৰ সুনামধন্য বিসকল ব্যক্তিয়ে অসমৰ ভাষা-সাহিত্যক মহীয়ান কৰি গৈছে; আমাৰ স্মৃতিত থকাসকলক পৰম ভক্তিৰে স্মৰণ কৰোঁ; সেইকেইজন হ'ল—হৰিবিজ্ঞান আগবঢ়াৰা, নিখিলেন্দ্ৰি কাবণ্ডৱেল, জগদীশ বৰুৱা, চন্দ্ৰকুমাৰ আগবঢ়াৰা, চন্দ্ৰ শৰ্মা, আনন্দকুমাৰ আগবঢ়াৰা, পৰমানন্দ আগবঢ়াৰা, জ্যোতিপ্ৰসাদ আগবঢ়াৰা, বিষ্ণুপ্ৰসাদ বাৰা, হৰিশনাথ কলিতা, তুলসী, হাতীবকৰা, পদ্মনাথ গোহাঞিবকৰা, কেপ্টেটন হেম বকৰা, বসন্তকুমাৰ বকৰা, বজ্জী পদ্মাপতি, মহাদেৱ শৰ্মা, পুষ্পলাল উপাধ্যায় আদি।

বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ শিকাঙ্গণত ইতিহাসলৈ দৃষ্টিপাত কৰিলে দেখা যায় যে ১৮২৬ চনত প্ৰথম প্ৰাথমিক বিদ্যালয়খন বিশ্বনাথত স্থাপন হৈছিল। ইয়াৰ পিছত লাহে লাহে অঞ্চলটিত প্ৰাথমিক বিদ্যালয় সঞ্চিত হয়। ১৯১৪ চনত বৰত সভাৰ উদ্যোগত এখনি এম. ই বিদ্যালয় স্থাপন হয়। এই বিদ্যালয়খনি ৬মকীৰ শৰ্মা, ৬ম হাজৰিকা, কেনী চাহাব, ৬ম শৰ্মা, ৬মোহন শৰ্মা, ৬মমল শৰ্মাৰ নাম স্মৰণীয়। ১৯৪২ চনত স্বাধীনতা আন্দোলনৰ ভৰপকত বাইজৰ চেষ্ঠাত চাৰিআলি উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয় স্থাপন হয়। পিছত এই বিদ্যালয়খনি উচ্চতৰ মাধ্যমিক বহুমুখী বিদ্যালয়লৈ উন্নীত হয়। বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ উচ্চ শিক্ষাৰ দ্বাৰা এই বিদ্যালয়খনিৰে মুক্তি কৰে।

১৯৬০ চনত শিকানুৰাগী বাইজৰ চেষ্ঠাত বিশ্বনাথ মহাবিদ্যালয় স্থাপন হয়। বৰ্তমান মহাবিদ্যালয়খনিৰে কলা আৰু বিজ্ঞান শাখাৰে এখনি পূৰ্ণপৰ্যায়ৰ মহাবিদ্যালয়লৈ ৰূপান্তৰিত হোৱাত এই অঞ্চলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ উচ্চ শিক্ষা লাভৰ পথ সুগম হৈ উঠিল। স্থানীয় সৎশয় ব্যক্তিসকলৰ উপৰিও এই মহাবিদ্যালয় স্থাপনত য: নজিবুৰ মহামুহেৰে যি অৱদান যি প'ল যি বাইজৰ দ্বাৰত

‘চব্ৰবৰীয়া হৈ থাকিব। ১৯৮৯ চনত বাইজৰ চেণ্টাৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলিত এখনি বাণিজ্য মহাবিদ্যালয় স্থাপন হোৱাত এই অঞ্চলৰ বহুবিদীয়া অৱতাৰ এটি পূৰণ হয়।

বিশ্বনাথ চাৰিআলিত শিক্ষাহুষ্ঠান আৰু শিক্ষা সম্প্ৰসাৰণৰ কেন্দ্ৰত অধিবেশন যোগোৱা ব্যক্তিসকলৰ ভিতৰত ৬বৰাকান্ত বৰুৱা, ৬চন্দ্ৰজাল আগবৰাজা, ৬জগন্নাথ বৰঠাকুৰ, বাৰপ্ৰসাদ আগবৰাজা, ৬জ্ঞানপ্ৰসাদ আগবৰাজা, ৬বিজয়ব বৰুৱা, ৬জগদীশ্বৰ শৰ্মা, ৬হেম হাজৰিকা, ৬ধানেশ্বৰ ভাগৱতী, ৬নব বৰঠাকুৰ, ৬মোহন শৰ্মা, কমলা শৰ্মা, মিনাই পণ্ডিত, নাহৰ পণ্ডিত, অক্ষয় পণ্ডিত, ৬জ্ঞানলিখাম শইকীয়া, ৬বেণু বৰা, কমিলাথ শইকীয়া, ৬চেনিৰাম দাস, ৬নবীন ভট্টাচাৰ্য্য, ৬গোলক দাস, যঃ জাহিৰ আহমেদ, ছবিলাল উপাধ্যায়, ৬যজ্ঞেশ্বৰ বৰঠাকুৰ, ৬জিহোচন ফুকন, ৬ভূষ ফুকন, গুণ্ডাম মহাদেউ, ৬চন্দ্ৰ বৰুৱা আহিৰ নাম উল্লেখ কৰিব পাৰি। ইয়াৰ উপৰি বৰ্ত্তমান বহুকেইজন নবীন প্ৰবীণ ব্যক্তিয়েই এই কেন্দ্ৰত আত্মনিয়োগ কৰি আছে।

বিশ্বনাথ অঞ্চলত বৰ্ত্তমান এখন ছোৱালী উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়, এখন হিন্দী মাধ্যমৰ উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়, এখন বঙলা উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়, এখন আৰবীক কলেজ, এখন ইংৰাজী মাধ্যমৰ উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়ৰ উপৰিও ১৪ খন উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয় আছে।

অসম চৰকাৰে বিশ্বনাথ চাৰিআলি নগৰত ১৯৮৫ চনত এখন কুৰি মহা-বিদ্যালয় স্থাপন কৰে আৰু পূৰ্বৰ চৰকাৰী বুনিয়াৰী প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰক এই বছৰ জিলা শিক্ষা প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰলৈ [‘ডায়েট’, DIET] ৰূপান্তৰ কৰি শিক্ষাৰ সম্প্ৰসাৰণ কৰিছে।

বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ সাংঘাতিক-ৰাজনৈতিক, সাংস্কৃতিক, শিক্ষা আৰু ধৰ্মীয় দিশৰ পৰা খেৰিলে আমি এই অঞ্চলৰ ছটি অগুঠানৰ নাম উল্লেখ কৰিবই জাগিব—‘বাবেচহৰ’ আৰু ‘বায়ত লতা’। বাবেচহৰৰ স্থায়ী জন বিৱা হয় ১৮৯৭ চনত আৰু ইয়াৰ উত্তোক্তাসকল আহিল ৬বৰাকান্ত হাজৰিকা, ৬কাশীনাথ পাটগিৰি ৬টাণ্ডুৰাম বৰা, ৬মণি দায়ন, ৬দাধন দাস, ৬বৰাকান্ত বৰুৱা, ৬বাহু মুক্তিদাৰ, ৬বলো পাটগিৰি, ৬অক্ষয় পণ্ডিত, ৬ভাদি পাণ্ডুচা, ৬জগী কলিজা, ৬নাহৰ পণ্ডিত, ৬মিনাই পণ্ডিত, ৬বীৰনাথ বেদি, ৬জিহোচন ফুকন, ৬গুণ্ডাম কন্দলি, জগন্নাথ বৰঠাকুৰ, ৬যজ্ঞেশ্বৰ বৰঠাকুৰ, চন্দ্ৰজাল আগবৰাজা আদি। ১৮৯৭ চনত বাবেচহৰীয়া বেজত এই অঞ্চলত এই নাট্য মঞ্চৰ নিৰ্ধাৰণ পৰি-

কল্পনা জয় যদিও ই বাস্তৱত ৰূপান্তৰিত হয় কেইজনমান কৰ্মী-উদ্যোক্তাৰ অক্লান্ত চেষ্টাৰ ফলত বিংশ শতাব্দীৰ তৃতীয় দশকৰ আৰম্ভণিত। ১৯২৪ চনত বিশ্বনাথত বিশ্বনাথ নাট্য মন্দিৰ স্থাপন কৰি আধুনিক নাট্য কলা চৰ্চা আৰু বিকাশৰ পাতনি মেলা হয়।

১৯৩১ চনত বৰ্তমানৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলি নগৰত কলামোহী ৰাইজৰ চেষ্টাত এই অঞ্চলৰ দ্বিতীয় নাট্য মন্দিৰ 'বীণাপাণি নাট্য মন্দিৰ' প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয়। পিছলৈ এই বংগমঞ্চ অসমৰ দ্বিতীয় ঘূৰণ বংগমঞ্চলৈ উন্নীত হয়। বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ তৃতীয় বংগমঞ্চটি পানীতৰালত স্থাপন কৰা হয়। বীণাপাণি নাট্য-মন্দিৰে অকল নাট্য চৰ্চাতে সীমিত নাথাকি এই অঞ্চলৰ শিক্ষা, ব্যৱসায়, বাণিজ্য, সাংস্কৃতিক চিন্তা-চৰ্চা আৰু সম্প্ৰসাৰণতো অবিহণা যোগালে। কল্পনাকৈ বীণাপাণি নাট্য মন্দিৰ আধুনিক বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ স্নায়ুক্ষেত্ৰ হৈ পৰিল। ইয়াৰ যোগেদ্বিৱেই বীণাপাণি কো-অপাৰেটিভ ষ্টোৰচ জি: আৰু লক্ষীধৰ পুথি-তৰালৰ জন্ম হয়। বীণাপাণি নাট্য মন্দিৰে ভালেমান খ্যাতনামা অভিনেতা আৰু নাট্যকাৰৰ জন্ম দি অসমৰ নাট্য জগতলৈ অবিহণা যোগাই বিশ্বনাথ চাৰি-আলিক গৌৰৱমণ্ডিত কৰি তুলিছে। বিশ্বনাথ চাৰিআলিত নট্য কলা বিকাশ আৰু অভিনয়ৰ ক্ষেত্ৰত যিসকলে অৱদান দিলে সেইসকলৰ ভিতৰত ৬গংগাধৰ বৰকটকী, বজ্জনি বৰুৱা, ৬ৰামপ্ৰসাদ আগৰৱালা, ৬তুলসী ভট্টাচাৰ্য, ৬ৰামচন্দ্ৰ শৰ্মা, ৬নবীনচন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য, ৬চেনিৰাম দাস, ৬ভূধৰ ফুকন, ৬উমাকান্ত গোস্বামী, ৬কৃপানাথ মালিক, ৬ধৰেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ, ৬ৰামপ্ৰসাদ শৰ্মা, ৬হৰেন শৰ্মা, ৬দোজন শৰ্মা, ৬তৰ হাজৰিকা, ৬ভূৱন শৰ্মা, ৬কমলা ভূঞা, ৬নবীন শইকীয়া, ৬গোজক দাস, ৬ইন্দ্ৰেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ, ৬দেবেন্দ্ৰ দাস, ৬চন্দ্ৰ বৰুৱা, ৬কৃষ্ণমোহন ফুকন, ৬চন্দ্ৰ বৰুৱা (মৌজাদাৰ), ৬ধানেশ্বৰ ভাগৱতী আদি।

বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ সৰ্বো অলম সূৰ্য্য বৰা সৌৱৰণী একাংক নাট প্ৰতি-যোগিতা সমিতি অহুঠানটি অসমৰ এটি অল্পতম অহুঠান। অসমৰ নাট্য আন্দোলনত এই অহুঠানৰ অবিহণা প্ৰশংসনীয়। এই অহুঠানটিয়ে সৰ্বো অলম ভিত্তিত প্ৰতিযোগিতা অহুঠিত কৰাই নহয় নাট সম্পৰ্কে গভীৰ চিন্তা-চৰ্চা কৰি আহিছে আৰু ইয়াৰ কল্পক্ৰতি হিচাপে ব-ন নাট্যকাৰ, অভিনেতা, অভিনেত্ৰীৰ সৃষ্টি কৰিছে। এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ নাট্যকাৰ ত্ৰীতৰণ শইকীয়াই অনাৰ্জীৱ নাট সৃষ্টিত সৰ্বভাৰতীয় খ্যাতি অৰ্জন কৰি অসমীয়া নাট জগতলৈ বিশেষ অবিহণা যোগাইছে।

এই অল্পটানটব উপবিও বিশ্বনাথ চাৰিআলিত তুংগদ, কলকত, ত্ৰিভুতি বসবাজ নাট্য গোষ্ঠী, অসম কবি সন্মিলনৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলি শাখাকে ধৰি কেইবাটাও নাট্য সংগঠনে অসমৰ বিভিন্ন স্থানত নাট্য প্ৰতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণ কৰি, শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতা, শ্ৰেষ্ঠ নাট্যকাৰ আৰু শ্ৰেষ্ঠ পৰিচালকৰ খ্যাতি অৰ্জন কৰি বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ গৌৰৱউজ্জ্বল কৰি তুলিছে। উল্লেখ কৰিব পাৰি যে চাৰিআলি কেন্দ্ৰীয় মহিলা সমিতিৰ বোগেদি এই অঞ্চলৰ বিভিন্ন নাট্যাৱষ্ঠানত নাট অলুঠিত কৰি বাইজৰ সমাদৰ লাভ কৰিছে।

অসমৰ চলচিত্ৰ জগতলৈও বিশ্বনাথ চাৰিআলিয়ে কিঞ্চিত্ হ'লেও অবিহণা যোগাই এই অঞ্চলৰ গৌৰৱ বৃদ্ধি কৰিছে। এই কেন্দ্ৰত উল্লেখযোগ্য বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ বিষ্ণুজ্যোতি চলচিত্ৰ সম্বন্ধে সৰ্বপ্ৰথম চলচিত্ৰ 'অভিধান' মুক্তি দিয়াৰ পাছত ব্যক্তিগত খণ্ডত 'অনুতাপ', 'উপপথ', 'প্ৰতিধান' আদি একাধিক ছবি মুক্তি দি অসমৰ চলচিত্ৰ জগতৰ পৰিসৰ বঢ়োৱাই নহয়, কেইবাগৰাকীও যশস্বী অভিনেতা-অভিনেত্ৰীৰ সৃষ্টি কৰিছে। বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ কেইজনমান ব্ৰহ্মকব চেষ্টাতে অসমৰ প্ৰথম ভিডিঅ' নাটকৰ কেচেটে মুক্তি লাভ কৰে।

সংগীত আৰু নৃত্যৰ কেন্দ্ৰত নাট্যমঞ্চৰ বোগেদি আংশিকভাৱে চিন্তা-চৰ্চা হ'লেও বহু পলমকৈহে এই বিষয়ত আৱষ্ঠানিক শিক্ষা আৰম্ভ হয়। বৰ্তমান সংগীত আৰু নৃত্য বিষয়ত 'চাৰিআলি সংগীত বিভাগ' আৰু 'শংকৰী কলা কৃষ্টি বিকাশ কেন্দ্ৰ' এই অৱষ্ঠান দুটিয়ে শিক্ষা দি আহিছে। এই প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ পৰা প্ৰতি বছৰে তালেশ্বৰান ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সংগীত শিক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ ওলাই আহিছে।

প্ৰক্ৰিয়াকালিত প্ৰৱীণ বাইজ,

আজিৰ এই শুভকণ্ঠ শোণিতপুৰ জিলাৰ বিনকল কুঠী সত্তাবে অসমৰ সাংস্কৃতিক জগতলৈ অবিহণা বোগাই অনবীৰ মুখ উজ্জ্বল কৰি গৈছে সেইসকলক পৰম প্ৰভাবে স্মৰণিহে। আৰু আনৰ স্বৰণত ধ্বনিসকলক উল্লেখ কৰিহে। এইসকল—১/হৰিবিজ্ঞান আগবঢ়োৱা, ২/শংকৰী আগবঢ়োৱা, ৩/দোষনাথ পতংগীয়া, ৪/অন্নপূৰ্ণা পদ্মাবতী, ৫/জ্যোতিপ্ৰসাদ আগবঢ়োৱা, ৬/বিষ্ণুপ্ৰসাদ বাতা, ৭/কলী শৰ্মা, ৮/গহনকেন্দ্ৰ গোস্বামী, ৯/চন্দ্ৰধৰ গোস্বামী, ১০/অৰেন বৰুৱা, ১১/শিৱ ভট্টাচাৰ্য।

বিশ্ব, উজ্জ্বল, ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰ কেন্দ্ৰত বিশ্বনাথ চাৰিআলিয়ে বিকান অৱসৰিত লাভ কৰিব নাজিহিল ভেনেঅৰে এতিয়াও কৰিব পৰা নাই। চাহ শিল্পৰ বাহিৰে আন বহু উদ্যোগ আদিকোপতি গতি উন্নতি নাই। ১৯৬০ চনৰ পৰা

ব্যৱসায়-বাণিজ্য, দোকান-পোহাৰ আদি বৃদ্ধি হৈছে আৰু বিশ্বনাথ বহুকুমাৰ সদৰ ঠাই হোৱাৰ লগে লগে এই বিষয়ত দ্ৰুত গতিৰে আগবাঢ়িছে।

বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্য হ'ল সমবায় খণ্ডৰ ব্যৱসায়-বাণিজ্য গতি তুলি অসমৰ সমবায় আন্দোলনৰ ইতিহাসত অভিলেখ সৃষ্টি কৰি বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ এখন নগৰলৈ ৰূপান্তৰ কৰাত। শ্ৰদ্ধেয় ৰাইজ, এই ছেগতে আমি কেইখনমান সৰল সমবায় সমিতিৰ নাম আপোনালোকৰ আগত দাঙি ধৰিলোঁ—

বীণাপাণি কোঃ অঃ ষ্টোৰ্চ লিমিটেড, পাঠৈ সমবায় সমিতি, বিশ্বনাথ মৌজা সমবায়, বিশ্বনাথ পাইকাৰী গ্ৰাহক সমবায় সমিতি, বিশ্বনাথ চাৰিআলি সমবায় ভাণ্ডাৰ, বহুস্থলী সমবায়, হিমালয় ইণ্ডাষ্ট্ৰিজ প্ৰাইভেট লিমিটেড আদি। ইয়াৰ উপৰিও ভালেখেনে ব্যৱসায় সমবায় আৰু মীন সমবায়ৰে নিজক সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰি অসমৰ সমবায় আন্দোলনত অবিহণা যোগাই আছে। উল্লেখনীয় যে পাঠৈ সমবায় সমিতিয়ে নিৰ্মাণ কৰা ছবিঘৰ 'পাঠৈ টকীজ' অসমৰ দ্বিতীয় সমবায় ছবিঘৰ।

১৯২৪ চনত প্ৰথম মহালম্বৰ হোৱাৰ সময়ত বিশ্বনাথ বাৰেচহৰৰ উপৰিও বিশ্বনাথ ব্যৱত লভা স্থাপিত হয়। তেতিয়াৰ পৰাই এই ব্যৱত লভাই অঞ্চলটোৰ সামাজিক, বাৰ্জনৈতিক, ধৰ্মীয় আৰু শিক্ষা, স্বাস্থ্য আদি সৰ্বাংগীন উন্নতিৰ কাৰণে আগবাঢ়ি আহে। চতিয়া, জাহ্নুজিৰ ৰাইজেও সহযোগ কৰাত ইয়াৰ পৰিসৰ বঢ়াই ন-চুৱাৰ ব্যৱত লভা নামে গঠন কৰে।

ইতিপূৰ্বে ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ সোঁত অসমলৈ বিয়পাত তেতিয়াৰ অসম এছোচিয়েছনৰ ডিফ্ৰগড্ড বহা অধিবেশনত ইয়াক জাতীয় কংগ্ৰেছলৈ ৰূপান্তৰিত কৰি বেথৰেথকৈ অসমতো ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ শাখা হিচাপে কাম কৰিবলৈ লয়। উক্ত অধিবেশনত অধিকৰি কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্যই ন-চুৱাৰ ব্যৱত লভাৰ হৈ প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। তেতিয়াৰপৰা ন-চুৱাৰ ব্যৱত লভালৈ কংগ্ৰেছ হিচাপে সুকলিজাৰে কাম কৰিবলৈ উঠিপৰি লাগে আৰু দেশপ্ৰাণ লক্ষীধৰ শৰ্মাৰ নেতৃত্বত ৮৫০ হাজাৰিকা, ৮০০ বীনচল ভট্টাচাৰ্য, ৮০০ চেনিৰাম দাস, ৮০০ কী ভূঞা, ৮৫০ বনাথ হাজৰিকা প্ৰভৃতিয়ে ব্যৱত লভা আৰু কংগ্ৰেছৰ যোগেদি ১৯২১ চনৰ অসহযোগ আন্দোলনত সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণ কৰি এই অঞ্চলত ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ চৌ তুলিনিজকে ধৰ্ত কৰি অঞ্চলটোৰ সৌৰৱ বঢ়ায়। ১৯২৬ চনত পাণ্ডু হোৱা জাতীয় কংগ্ৰেছৰ অধিবেশনত ৮০০ লক্ষীধৰ শৰ্মাৰ নেতৃত্বত ৫০ জনীয়া কোংগ্ৰেছৰ দল এটাই নিষ্ঠাৰে নেৱা আগবঢ়াই নবীনচল বৰবৰৈ, তৰুণৰাম সুকৰ প্ৰভৃতিৰ কুৱলী প্ৰশংসা লাভ কৰি ক্ৰমান্বয়ে ১৯২৯, ১৯৩১ আৰু ১৯৪২ৰ মহাত্মাৰ

ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনলৈকে এক উল্লেখযোগ্য অবিহণা আগবঢ়ায়। এই বিশ্বনাথ চাৰিআলি অঞ্চল ১৯৪২ৰ ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ বাহিৰে বৈ পৰে। ৬জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা, ৬গহনচন্দ্ৰ গোস্বামী, ৬অম্বিকুমাৰ দাস প্ৰভৃতিয়ে ইয়াৰ ভীৰ গাঁৱত জিলা কাৰ্যালয় পাতি অঞ্চলৰ বাহিৰৰ লগতে সমগ্ৰ পূব ভাৰতী অঞ্চলৰ নেতৃত্ব দিয়ে।

বিশ্বনাথ চাৰিআলি বিভিন্ন ধৰ্ম্মৰা জনগোষ্ঠী, হিন্দু, বুদ্ধজয়ান, শিখ, বঙালী, হিন্দুস্থানী, বাজহানী, চাহ-জনজাতিৰে আবৃত্তিত অঞ্চল। অতি গৌৰৱৰ বিষয় আমি আটায়ে ঐক্য আৰু নেহৰু এনাৰবীৰে বান্ধখাই এটি মাজ পৰিৱালৰ দৰে আহোঁ। আৰু বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ প্ৰগতিৰ পথত মাউখে আগবাঢ়ি আহিছোঁ।

আমি সগৌৰৱে জনাওঁ যে যোৱা ৬ বছৰীয়া জাতীয় অস্তিত্ব বন্ধাব আন্দোলনত এই অঞ্চলত জাতি, বৰ্ণ, ভাষা, ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে সকলো বাহিৰে অহিংসভাৱে শান্তি-সম্প্ৰীতি বন্ধা কৰি ঐক্যবদ্ধভাৱে যোগদান দি অভিলেখ সৃষ্টি কৰি সমন্বয়ৰ আদৰ্শ দাঙি ধৰিছে।

ইয়াৰ উপৰিও বিভিন্ন ধৰ্মৰ লোকসকলে নিজ নিজ ধৰ্ম্মীয় বৈশিষ্ট্য বন্ধা কৰি মঠ-মন্দিৰ, গীৰ্জা গুৰুদ্বাৰা, নামঘৰ, মচ্ছজিৱত মুক্তমনে উপাসনা কৰি প্ৰকৃত ধৰ্মনিৰপেক্ষতাৰ আদৰ্শ দাঙি ধৰিছে।

ই নিশ্চিত যে আমাৰ আদৰ অভ্যৰ্থনাত কোনোবাখিনিও ভুলভুলি নোহোৱাকৈ থকা নাই। তাৰ বাবে আপোনালোক সকলোৰে ওচৰত কৰাবোৰে কৰা বিচাৰিছোঁ। তথাপি সমগ্ৰ শোণিতপূৰ জিলাৰ সৰুসৰু বাহিৰ আৰু আপোনালোকৰ সহায় সহযোগিতাবে আপোনালোকক বখাসন্তৰ সেৱা কৰাব আমি চেষ্টা কৰিছোঁ। এই সুযোগতে আদৰণি নমিতি, সন্মুখ বাহিৰ, বিভিন্ন অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান, আমাৰ আটাইৰে মৰমৰ আৰু প্ৰিয় অসম চৰকাৰৰ সন্মুখ বিভাগীয় বিষয়ববীয়া, কৰ্মচাৰী, শ্ৰমিক, বন্ধু-বান্ধৱলৈ স্তেখেতলকলৰ উদাৰ সহায়-সহায়ত্বৰ বাবে শৰাগ জনাই কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

মৰোঁ শেষত আপোনালোকৰ প্ৰচেষ্টাত অসম সাহিত্য সভাই বাঙে ভৱিষ্যতলৈও লকলো জাতি, উপজাতি, জনজাতি ভাই-ভনীৰ বকীৰ ভাষা-সাহিত্য, কলা-ক্ৰীড়াৰ দাবিৰ বৃহৎ অসমীয়া জাতি পঠন কৰাত ঐক্য আৰু সম্প্ৰীতিৰ বলিষ্ঠ পৰ্যবেক্ষণ ল'ব পাৰে তাৰ কাৰণে আশা ৰাখি ভগৱানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনালোঁ।

পবন প্ৰজ্ঞাতাৰন বাহিৰ,

দাবৰণিত এনাম কথা উল্লেখ কৰিব খুজিছোঁ—সেৱা হ'ল, আমাৰ এই

মহামেজাৰুখী সাহিত্য সভাৰ এনে ধৰণৰ এবছৰীয়া কাল ছবছৰীয়া কৰিব পাৰি নেকি তাৰ কাৰণে আপোনালোক সমূহ প্ৰতিনিধিবৃন্দক পৰ্যালোচনা কৰিবলৈ অনুৰোধ জনালোঁ। কাৰণ বিগত কেইবাখনো অধিবেশনত বাইজৰ মুখে এনে ধৰণৰ মুকলি মেজাৰুখী ব্যৱহাৰ অধিবেশন ছবছৰৰ মূৰে মূৰে পতাৰ কাৰণে গাইগুটায়াভাৱে চিন্তা-চৰ্চা কৰাৰ কথা আমি আটাইয়ে নজনা নহয়। তেনে কৰিলে বিষয়বসীয়াসকলে ছবছৰীয়া কালত সৃষ্টিভিত্তিভাৱে বিভিন্ন ঠাঁচনি কপায়ণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এবছৰীয়া কালতকৈ অধিক সময় আৰু সুযোগ পাব। এবছৰৰ অন্তত সমূহ কাৰ্যনিৰ্বাহক সদস্যৰ লগতে প্ৰত্যেক জিলাৰ বা শাখা সাহিত্য পৰিষদৰ বিষয়বসীয়াসকলৰ উপস্থিতিত বছৰটোত ক'বা কামৰ পৰ্যালোচনা কৰি পৰৱৰ্তী বছৰত যথাযথভাৱে আধাৰ কামসমূহ কপায়ণ কৰিবলৈ ঠুঁটৰ বেছি সাধাৰণ সভা এখন পাতিলে সুবিধা হ'ব নেকি বুলি মনে ধৰে। এয়া আপোনালোকৰ ওচৰত মোৰ নিজস্ব পৰামৰ্শ বুলি নথি বাইজৰ মনৰ তাৰ প্ৰকাশ কৰা বুলিহে যেন ধৰি লয় তাৰ বাবে বিনম্ৰ অনুৰোধ জনালোঁ।

সাহিত্য সম্পৰ্কে মাত্ৰ মতাৰ আমাৰ কিঞ্চিৎমানো জ্ঞান নাই। অত্যন্ত দুখৰ বিষয় যে আমাৰ বহুজীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতি লক্ষ্যে অধ্যয়ন আৰু বিশ্লেষণ কৰাৰ বাবে মোৰ প্ৰবল হেপাহ থাকিলেও ব্যক্তিগত দায়িত্ব পালনত অহৰহ ব্যস্ত থাকিব লগা হোৱাত কিঞ্চিৎমানো আজৰি নাপাওঁ। সেয়ে এই দিশত নিজকে অতিশয় নিঃকিন হিচাপে আপোনালোকৰ ওচৰত কমা বিচাৰিছোঁ।

আশা বাধিছোঁ অসম সাহিত্য সভাই আত্মবিশ্লেষণাত্মক জীৱনৰ সঁচা কাহিনীৰে সাহিত্য-জীৱনৰ অতিব্যক্তি বুলি ক'ব পৰা বাস্তৱবাদী সাহিত্যৰ সৃষ্টি কৰিব পৰা ন ন লিখক-লিখিকাক জন্ম দিয়ক, লগতে সাহিত্য-কলা-সংস্কৃতিৰ উপৰিও শিক্কা, ধৰ্ম, বিজ্ঞান আদি দিশতো নিকা আৰু নিৰ্ভেজাল ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি বৃহৎ অগৰীয়া আভিক বিশ্ব-বৰবাবত সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰক।

‘জয়ন্তু চিৰ চেনেহী মোৰ তাৰা জননী’।

“জয় আই অসম”

আদৰ্শ সমিতিৰ কাৰ্যকৰী সভাপতিৰ ভাষণ

ঐক্যপূৰ্ণ কুমাৰ হাজ

পৰম শ্ৰদ্ধাতাৰ্জন অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি মহোদয়, প্ৰধান সম্পাদক মহোদয়, কাৰ্য্য-নিৰ্বাহক সমিতিৰ সদস্যবৃন্দ আৰু আৱৰ্জিত অতিথিবৃন্দ ।

অন্যঅন্যতে আপোনালোক সকলোৰে প্ৰতি আমাৰ স্বাগত সভাৰণ জনাইছোঁ । আজিৰ এই শুভক্ষণত আপোনালোক সকলোকে ওলগ জমাবলৈ পাই মই নথৈ আনন্দিত হৈছোঁ । আমাৰ অকৃত্ৰিম স্নেহ আৰু আন্তৰিক মৰম অলপতে গ্ৰহণ কৰি আমাক কৃতজ্ঞ কৰক । ঐশ্বৰ্য্য সম্পদ আৰু প্ৰয়োজনীয় সা-সুবিধাৰ ফালৰ পৰা এই ক্ষুদ্ৰ ঠাই বিশ্বনাথ একেবাৰেই অকিঞ্চন । এনে অৱস্থাত আপোনালোকৰ পৰিচৰ্যাৰ্ত্ত আমাৰ প্ৰতি ধোজতে আঁসোঁৱাহ বৈ যোৱা স্বাভাৱিক । কিন্তু আপোনালোকৰ প্ৰতি আমাৰ নিষ্ঠাৰ আন্তৰিকতা চিৰ বিস্তাৰ আৰু তাকেই এখান সমল হিচাপে লৈ আপোনালোকক আদৰ্শ জনাবলৈ আগ-বাঢ়িছোঁ । কুলাই ধূলি-পতান আদি উৰাই দি ধানধানি ৰখাৰ দৰে আমাৰ ঐটি-বিচ্যুতিসমূহ নিজৰ মহাহুতবৰ্ত্তাবে মৰিষণ কৰে যেন ।

ঐতিহ্যপূৰ্ণ বিশ্বনাথ চাৰিআলিত অসম সাহিত্য সভাই ৫৬ তম অধিবেশন-খনি অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ সুযোগ দিয়াত আমি নথৈ আনন্দিত আৰু অসম সাহিত্য সভাৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ ।

আজিৰ এই শুভক্ষণত ঐতিহ্যবস্তিত বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ বিষয়ে চমুকৈ হুজুৰাৰ দাঁতি বৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছোঁ । আশাকৰোঁ আৱৰ্শি মাগাই যেন ।

বিশ্বনাথ চাৰিআলি নামটি হুটা নামৰ নহ'লি । প্ৰথমটি বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ আনটোৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্যতা নাই । পাঠে, বিশ্বনাথ আৰু উত্তৰ বাল্লীৰ পথে ছেদ কৰি চাৰিটা আলিৰ সৃষ্টি কৰা বাবেই চাৰিআলি নামৰ সৃষ্টি হয় । এই চাৰিআলিকে কেন্দ্ৰ কৰি বৰ্ত্তমানৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলি নগৰখনি গঢ়ি উঠিছে ।

বিকীৰ্ণ চাৰিআলি নগৰৰ পৰা ১২ কিঃ মিঃ দক্ষিণে অৱস্থিত বিশ্বনাথ অসমৰেই মহন ভাবভাৱৰ্বৰ ভিতৰতে এখন ঐতিহ্যবস্তিত ঠাই । প্ৰাকঐতিহাসিক

যুগৰ স্মৃতিচিহ্নৰূপৰ। আৰম্ভ কৰি ছপ বহুবীয়া আহোম ৰাজত্বৰ যুগলী, বৃটিছৰ আগমন আৰু শাসনৰ ইতিহাসেৰে ঐতিহ্যমণ্ডিত বিশ্বনাথে অসমৰ ৰাজনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক বুৰঞ্জীলৈ অবিহণা যোগাই আহিছে। ইয়াৰ উপৰিও স্বাধীনতা আন্দোলন আৰু ছবছৰীয়া জাতীয় অস্তিত্বৰ আন্দোলনত এই অঞ্চলৰ জনতাই শান্তি-সম্প্রীতি অটুত ৰাখি সমন্বয়ৰ প্ৰতীক হিচাপে যি ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিলে সি অসমৰ ভৱিষ্যৎ ইতিহাসত সোণোৱালী আখৰেৰে জিলিকি থাকিব।

জাতীয় অস্তিত্বৰ উপলক্ষিৰে জাতীয় চেতনা জাগ্ৰত নহ'লে ভাষা, সংস্কৃতি, অৰ্থনীতিৰ বিকাশ ঘটিব নোৱাৰে। এনে চিন্তা গভীৰভাৱে উপলব্ধি কৰি জাতীয় প্ৰেমৰ পবিত্ৰ যন্ত্ৰৰ অগ্নিহোত্ৰী মহৰ্ষি কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্যদেৱে তেখেতৰ অগ্নিযধী কবিতা আৰু কথাৰে অসমবাসীৰ হৃদয়ত জাতীয়তাবাদৰ আগবণৰ অনল প্ৰজ্জ্বলিত কৰাই নহয় তেখেতৰ সাহিত্য সৃষ্টিৰে ভাষা জননীক মহীয়ান কৰি গৈছে। এই গৰাকী মহাপুৰুষে এই অঞ্চলৰ গড়েহাগি গাঁৱত জন্ম গ্ৰহণ কৰি বিশ্বনাথৰ ঐতিহ্যক গৱেষণা কৰি গৈছে। অসমৰ ৰাজনৈতিক আৰু সাহিত্য অঞ্চলক প্ৰগতিশীল চিন্তা ধাৰাৰে বিধোত কৰি যোৱা অসম গোবৰ দেৱ-প্ৰাণ লক্ষীধৰ শৰ্মাৰ জন্ম এই বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰে ভীৰ গাঁৱত।

বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ অল্প এগৰাকী সূযোগ্য সন্তান ঔপন্যাসিক লক্ষীনাথ শৰ্মাদেৱে তেখেতৰ সাহিত্য সৃষ্টিৰে ভাষা জননীৰ গোবৰ বচাই বিশ্বনাথৰ মুখ উজ্জল কৰি তুলিছে।

১৮৭৪ চনত লক্ষীকান্ত বৰকাকতীদেৱে 'অসম দৰ্পণ' নামৰ বাৰ্তামোচনী-খনি প্ৰকাশ কৰি অসমৰ সংস্কাৰ জগতৰ ইতিহাসলৈ অবিহণা যোগাই বিশ্বনাথৰ গোবৰ বচাই থৈ গৈছে। উল্লেখযোগ্য যে এই অঞ্চলৰ দুগৰাকী সাংবাদিক তথাভাষা শৰ্মা আৰু লক্ষীনাথ চক্ৰ ভট্টাচাৰ্যদেৱে 'বেলুন মেইন' বাতৰি কাকতৰ সম্পাদনা কৰি অসমীয়া সাংবাদিকৰ দক্ষতাৰ পৰিচয় দিছিল। বিশ্বনাথ বাটত ১৮২৬ চনত এখনি প্ৰাথমিক বিদ্যালয় স্থাপনৰে আধুনিক শিক্ষাৰ পাতনি এই অঞ্চলটিত মেলা হয়। ইয়াৰ পাছত ক্ৰমান্বয়ে প্ৰাথমিক শিক্ষা অঞ্চলটোত সম্প্ৰসাৰণ কৰা হয়। ১৯১৪ চনত এখন এম. ই. বিদ্যালয় আৰু ১৯৪২ চনত চাৰিআলি উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয় এই অঞ্চলটিত স্থাপন কৰা হয়।

বৰ্তমান প্ৰায় প্ৰতিখন গাঁৱতে প্ৰাথমিক বিদ্যালয় থকাৰ উপৰিও এই অঞ্চলত ১৪ খন উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়, ১ খন উচ্চতৰ মাধ্যমিক ইংৰাজী বিদ্যালয়, ১ খন উচ্চ ইংৰাজী বাজিকা বিদ্যালয়, ১ খন ইংৰাজী মাধ্যমৰ উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়,

৪ খন এম, ডি, বিজ্ঞানয়, ১ খন কলা আৰু বিজ্ঞানৰ পূৰ্ণাঙ্গ মহাবিদ্যালয়, ১ খন কৃষি মহাবিদ্যালয়, ১ খন জিলা শিক্ষা প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান আৰু ১ ৭ম আৰবী মহাবিদ্যালয় আছে। তদুপৰি ১৯৮৯ চনত বাইঅৰ মহাবিদ্যালয়ত এবিধ বাণিজ্য মহাবিদ্যালয় স্থাপন হোৱাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বহু প্ৰতীক্ষাৰ আশা পূৰ্ণ হৈছে।

শহৰী কলা-কুঠিৰে সমৃদ্ধ বিশ্বনাথ চাৰিআলিত আধুনিক কলা-কুঠিৰ প্ৰত্যাহ্বি বিংশ শতাব্দীৰ ওৰ দলকত পৰে। ১৯২৪ চনত 'বিশ্বনাথ নাট্য মন্দিৰ' বিশ্বনাথত স্থাপন হয় আৰু এই নাট্য মন্দিৰেই অকল্যে আধুনিক কলা-কুঠি বিকাশৰ দৃঢ়তাৰ সুকলি কৰে।

ইয়াৰ পাছত যিটোৱটি নাট্য মন্দিৰ 'বীণাপাণি নাট্য মন্দিৰ' ১৯২৯ চনত বৰ্তমানৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলি নগৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয়। এই 'বীণাপাণি নাট্য মন্দিৰেই বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ শিক্ষা-সংস্কৃতি বিভিন্ন চিন্তা-চৰ্চাৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ হৈ পৰে। বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ তৃতীয়টি নাট্য মন্দিৰ হ'ল 'পানীৰ্ভাৰ নাট্য মন্দিৰ।'

বৰ্তমান তিনি গুটি নাট্য মন্দিৰতে নিয়মিতভাৱে নাট্য কলা, সংস্কৃতিৰ চিন্তা-চৰ্চা হৈ আছে।

বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ 'সৰ্বো' অগম সূৰ্য বৰা একাক নাট প্ৰতিযোগিতা সমিতি', অহুঠানটিৰে আলি প্ৰায় ত্ৰিশ বছৰ ধৰি একাক নাট প্ৰতিযোগিতা অহুঠিত কৰাৰ উপৰিও এই বিশত সৃষ্টিমূলক চিন্তা-চৰ্চা আৰু গঠনমূলক আলোচনা চক্ৰ পাতি অসমৰ নাট্য আন্দোলনত ইন্ধন যোগাই আহিছে। এই অহুঠানটিৰ মজিয়াতেই কেইবাগৰাকীও যশস্বী নাট্যকাৰ, অভিনেতা-অভিনেত্ৰী, পৰিচালকৰ সৃষ্টি হৈ অসমৰ গৌৰৱ বঢ়াইছে।

নতীত আৰু নৃত্য চৰ্চা, এই অকল্যে বিংশ শতাব্দীৰ ওৰ দলকতে বহু-মঞ্চৰ মজিয়াত আবৃত হৈছিল। বৰ্তমান এই বিয়ৰৰ শিক্ষা বিকাশৰ হেতু 'শহৰী কলা-কুঠি বিকাশ কেন্দ্ৰ' আৰু 'চাৰিআলি সংগীত বিজ্ঞান' নামৰ দুটি অহুঠান স্থাপন হৈছে।

শিল্প-বাণিজ্যৰ কেন্দ্ৰত প্ৰচুৰ সম্ভাৱনা থকা সত্ত্বেও চাহ শিল্পৰ বাহিৰে আৰ্থিকোপতি কোনো বৃহৎ উদ্যোগ গঢ়ি উঠা নাই। উল্লেখযোগ্য যে এই অকল্য 'বোনাবাৰী চাহ বাগিছা' এটিয়া মহাবেশ্যৰ ভিতৰত বৃহত্তৰ চাহ বাগিছা।

১৯৬০ চনৰ পৰা এই অকল্যে ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰ কেন্দ্ৰত অগ্ৰগতি কৰি আহিছে। ১৯৮০ চনত বিশ্বনাথ, বৰফুলদৈ সপাতভিত হোৱাত বিজ্ঞান

চাৰিআলি বহুক্ষণৰ সময় ঠাই হয়। ইয়াৰ ক্ষমত নগৰখনত ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰ সম্প্ৰসাৰণ বৰ্তমান দ্ৰুতগতিৰে আগবাঢ়িছে।

ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰ ক্ষেত্ৰত বিঃ চাৰিআলিৰ এটা উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য হ'ল —সমবায় খণ্ডত ব্যৱসায়-বাণিজ্য গঢ়ি উঠি অসমৰ সমবায় আন্দোলনৰ ইতিহাসত অভিলেখ সৃষ্টি কৰি বিঃ চাৰিআলিক এখনসমবায় নগৰ হিচাপে পৰিগণিত কৰাত। বিঃ চাৰিআলিৰ সমবায় নগৰলৈ কপান্তৰ কৰাত ইন্ধন যোগোৱা কেইখনমান সমবায় সমিতিৰ নাম আপোনালোকৰ আগত ব্যক্ত কৰিলোঁ। ১। বীণাপাণি কোঃ অঃ ষ্টোৰ্চ লিমিটেড ২। পাটৈ ব্যৱসায় সমবায় সমিতি ৩। বিশ্বনাথ বোজা সমবায় ৪। বিঃ চাৰিআলি মাৰকেটিং চোচাইটি ৫। বিঃ চাৰিআলি বহুস্থলী সমবায় ইত্যাদি। ইয়াৰ উপৰিও তালেকইখন সমবায় সমিতি আৰু বীণ সমবায়ৱে নিজকে সু-প্ৰতিষ্ঠিত কৰি অসমৰ সমবায় আন্দোলনত এক বলীষ্ঠ পদক্ষেপ আগবঢ়াবলৈ সক্ষম হৈছে।

বিশ্বনাথ চাৰিআলি থলুৱা জনগোষ্ঠীৰ উপৰিও বিভিন্ন জাতি-উপজাতি, চাহ শ্ৰমিক, হিন্দু-মুছলমান, বৌদ্ধ-শিখ, খৃষ্টান আদি বিভিন্ন ভাষা-ভাষী আৰু ধৰ্মৰ লোকৰে অধ্যুষিত অঞ্চল। এই অঞ্চল ভাৰতবৰ্ষৰ ক্ষুদ্ৰ সংস্কাৰণ মূলী কলেও বঢ়াই কোৱা নহয়। বিভিন্নতা আৰু বৈচিত্ৰ্যৰ মাজতো স্নেহৰ এমাজবীৰে ঐক্যবদ্ধ হৈ স্বকীয় বৈশিষ্ট্য বক্ষা কৰি শান্তি-সম্প্ৰীতিৰ মুক্ত জীৱন যাত্ৰাৰে এক মহান অসমীয়া জাতি গঢ়াত একান্তকভাৱে এই অঞ্চলৰ বাহিৰে প্ৰাণ ঢালি দিছে।

অসমৰ বোৱা ৬ বছৰীয়া জাতীয় অতিৰ বকাৰ আন্দোলনত এই অঞ্চলৰ সৰ্দৌ বাইজো জাতি-বৰ্ণ-ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে শান্তি সম্প্ৰীতিৰ বাস্তৱ প্ৰতিফলন ঘটাই বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ সংহতি আৰু সমন্বয়ৰ ইতিহাসক সুপ্ৰতিষ্ঠিত কৰি সমগ্ৰ অসমতে এক মহান আদৰ্শ দেখুৱালে।

ইমানপৰে বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ কথা দাঁতি ধৰি আপোনালোকক নিশ্চয় আহনি দিওঁ। ভাববাবে আপোনালোকৰ ওচৰত কথা বাগিলোঁ।

যোৰ বনলৈ অহা হুই-এটি কথা আপোনালোকৰ আগত দাঁতি ধৰিয়েই মোৰ আশ্বসি ভাষণৰ দামবণি দাৰিম।

মহাপুৰুষ শৰৎচন্দ্ৰ-শাৰৎচন্দ্ৰৰ অগ্ৰজদ্বী কবি দাখৰ কন্দলী আদি মহান পুৰুষ-সকলে অসমীয়া ভাষাৰ ভেটি স্থাপনেই নহয়, সেই সময়ৰ কামন্দলী বচনা পঢ়ায়েৰে অসমীয়া ভাষাক চিকনুগদীয়া কৰি থৈ গৈছে। ৬পদ্যনাথ গোহাঁই

বকরা, ৮৭সবাজ লক্ষ্মীনাথ বেজবকরা, কপকৌরব জ্যোতিপ্ৰসাদ আগবৰাৰা, কলাপ্তক বিষ্ণু বাতা, বিহগীকবি বঘুনাথ চৌধাৰী, নলিনীবালা দেৱী আদি খ্যাত-নাৰা বশৰী কবি সাহিত্যিকসকলে তেখেতসকলৰ বহুবলীয়া বচনা সত্তাবেবে অসমীয়া ভাষাৰ ৰূপত বহণ চৰাই গ'ল। আভিৰ এই পদ্ধতি ৰূপত চিকণুজ্য এই মহাপুৰুষসকলক যোৰ ভক্তিৰ অৰ্থা নিবেদন কৰিলোঁ।

বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মিলন তীৰ্থ অসম। পাৰম্পৰিক সংস্পৰ্শত সমন্বয় সাধিত হৈ অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ বিকাশ ঘটিছে। অসমীয়া সমন্বয়ৰ ভাষা। অসমীয়া পূৰ্বাঞ্চলৰ সহযোগী ভাষা হিচাপে ৰূপান্তৰিত হোৱাতো স্বাভাৱিক। যিহেতু অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ বিকাশ আৰু উৎকৰ্ষ সাধিত হৈছে বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ অৱদানেৰে। এতেকে অসমৰ থলুৱা জনগোষ্ঠীৰ ভাষা-কৃষ্টিৰ স্বকীয় বৈশিষ্ট্য বৰ্কা কবি উজ্জল কবি তোলাৰ দ্বাৰিত আমাৰ অসম সাহিত্য সভাৰ আছে। সেয়ে অসমৰ বাইজ আৰু অসম সাহিত্য সভাৰ থলুৱা জনগোষ্ঠীৰ ভাষা-সংস্কৃতিৰ বিকাশ সাধনৰ কাৰণে দেহে-কেহে আগবাঢ়ি অহাটো আমি আন্তৰিকতাৰে কামনা কৰোঁ।

প্ৰাক্-ঐতিহাসিক যুগৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বৰ্তমানলৈকে এখন ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জী, এখন সাংস্কৃতিক বুৰঞ্জী আৰু থলুৱা ভাষাসমূহৰ পৰা লব সত্তাব গ্ৰহণ কৰি এখন সৰ্বাঙ্গ সন্মৰ আধুনিক অসমীয়া অভিধান প্ৰণয়নৰ ব্যৱহা। অসম সাহিত্য সভাই হাতত ল'লে অসমীয়া ভাষা পৰম উপকৃত হ'ব যুজি আৰি আশা কৰোঁ।

বিভিন্ন ভাষাৰ শ্ৰেষ্ঠ সাহিত্য-ৰাজি অসমীয়া ভাষালৈ অন্তৰ্ভাৱ কৰাৰ দিহা আৰু অসমীয়া ভাষাৰ শ্ৰেষ্ঠ সাহিত্য-ৰাজি অন্তৰ্ভাৱ তাৰতীয়া ভাষালৈ অন্তৰ্ভাৱ কৰি অসমীয়া ভাষাৰ সৌষ্ঠৱ আৰু সম্প্ৰসাৰণ বঢ়াওক।

অসম সাহিত্য সভাৰ অধিবেশনসমূহ প্ৰতি বছৰেই নতুন ঠাইত অনুষ্ঠিত হয়। এতেকে দেখা যায় আধৰণি সভাসমূহত এনে মহান অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত কৰিবৰ কাৰণে যেনে ধৰণৰ অভিজ্ঞতাপূৰ্ণ ব্যক্তিৰ প্ৰয়োজন তেনেধৰণৰ ব্যক্তি আশা কৰা যতে পোৱা নাবায়। সেয়ে আগলৈ সাহিত্য সভাৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক কমিটিয়ে যুগ অধিবেশন অনুষ্ঠিত হোৱাৰ পূৰ্বেই আধৰণি সমিতিক বিশেষভাৱে বহা-পৰামৰ্শ দি সক্ৰিয় অংশ গ্ৰহণ কৰি অসম সাহিত্য সভাৰ এই মহান অনুষ্ঠানটিক সাংস্কৰ্য্যভিত্ত কৰি তোলাত অৰিহণা যোগাব যুজি কামনা কৰিলোঁ।

সাহিত্যত প্ৰতিকলিত হয় এটা জাতিৰ মনীষা আৰু মানসিকতা। শ্ৰেষ্ঠ

মানসিকতাই এটা জাতিৰ সাহিত্যৰ স্বাক্ষৰে কঢ়িয়াই আনে কালজয়ী গোবৰ । সেয়ে সাহিত্যই এটা জাতিক অসম কৰি তোলে । অসম সাহিত্য সভাই অসমীয়া ভাষাত অসম সাহিত্যৰ সৃষ্টি কৰিবৰ কাৰণে ইন্ধন যোগাওক—কিয়নো অসম সাহিত্য সভা অসমীয়া ভাষাৰ মেকদণ্ড স্বৰূপ ।

সদৌ শেষত আদৰ্শৰ সন্নিবিষ্ট হৈ আপোনাসকললৈ যোৰ শুদ্ধি-অৰ্থ নিবেদন কৰি অসম সাহিত্য সভাৰ ৫৬ তম অধিবেশনৰ সফলতাৰ বাবে ভগৱানৰ ওচৰত জনাই যোৰ আদৰ্শৰ ভাষণ লামৰণি মাৰিলোঁ । “জয়তু ভাষা জননী” ।

আদৰ্শগি সমিতিৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ ভাষণ

শ্রীজগৎ বড়া

অসম সাহিত্য সভাৰ পৰম পুজনীয় সভাপতি শ্রীবহিৰ বৰা দেৱ, শ্ৰদ্ধেয়
প্ৰধান সম্পাদক শ্রীশতীল চন্দ্ৰ চৌধুৰী দেৱ, মাননীয় কাৰ্যনিৰ্বাহক সভাপতিসকল,
শ্ৰদ্ধাভাজন শ্ৰদ্ধাক্ত সভাপতি, সম্পাদকসকল আৰু অসম সাহিত্য সভাৰ বীতি
আৰু চিন্তাৰ বাহক, সাহিত্য সভাৰ ধ্বজাধৰক মহকৰ্মী, সন্মানীয় প্ৰতিনিধি-
সকল। বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ পুণ্যভীৰ্ষ ‘কবজাফাল ক্ষেত্ৰ’ত আদৰ্শগি সমিতিৰ
হৈ আপোনালোক সকলোকে আদৰ্শগি সভাৰ জনাইছো। বিশ্বনাথ চাৰি-
আলিত, অধীৰ আগ্ৰহেৰে, শোণিতপুৰ জিলাৰ নহুহ জনসাধাৰণৰ হৈ আপোনা-
লোকক আদৰ্শগিলৈ পাই ধন্য মানিছোঁ আৰু শ্রীতিভবা সভাৰ আগবঢ়াইছো।
বিস্তৰহন্তে আগবঢ়োৱা এই সভাৰ ‘কেৰেকটুৱাৰ খেৰকুটাই লাৰ’ যুজি গ্ৰহণ কৰি
কৃত্যৰ্থ কৰিব যুজি আশা কৰিছো।

পৰম শ্ৰদ্ধাভাজন স্মৰীজন!

বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ সাধা সাহিত্য সভাৰ নিয়ন্ত্ৰণ বন্ধা কৰি এটি মহান
অমুঠানটি পাতিবৰ কাৰণে ডুমডুমাত আপোনালোকক যি মহানুভৱতাৰ পৰিচয়
দিলে তাৰ বাবে আমি আপোনালোকৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ। ক্ষুদ্ৰ চহৰ বিশ্বনাথ
চাৰিআলিত আপোনালোকক আনন্দ দিব পৰা আধুনিক সভ্যতাৰ স্বাক্ষৰ বহন
কৰা একো নাই। কিন্তু এটা শ্রীতিভবা মন আছে, ঐতিহ্যৰ বলুকাত গঢ়ি উঠা
বাকহুৱা গ্ৰাণ আছে, চেনেহ আছে, মানুহক মৰ্যাদা দিব পৰা চৰিত্ৰ আছে। এই
সময়খিনিকে মূলধন হিচাপে লৈ এই মহান সভা পাতিবলৈ আমি কঁকালত টঙালি
বাঁজি সাজু হৈছিলোঁ আৰু আজি সেই চৰিত্ৰ বন্ধা হ’লে আমি কৃত্যৰ্থ মানিম।

সকল চহৰ হ’লেও বিশ্বনাথ চাৰিআলি শোণিতপুৰ জিলাৰ বিচীৰ প্ৰধান চহৰ।
১৯৮৪ চনত এই সকল চহৰখনক মহকুমাৰ সদৰৰ মৰ্যাদা দিয়াৰ পিছৰ পৰা ই
ভৰলীৰপৰা হাল্কাভাৱলৈকে নহুহ জনসাধাৰণৰ যোগাযোগৰ গ্ৰাণবেদে। বিশ্বনাথ
চাৰিআলিৰ দৰ্শনে মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দেহস্পৰ্শেৰে বৰ্জিত, উত্তৰে অকণাচলৰ

ভ্ৰামল লীমাৰেখাৰে চিহ্নিত এই নাতিদীৰ্ঘ ভূমিখণ্ডত বহু ভাষা-গোষ্ঠীৰ লোকে ভাই-বকাইব দৰে এংকলগে বিশ্বনাথ চাৰিআলিত ভৱিষ্যতৰ কবনীত বং-বিবঙৰ ফুল ভোলাব চেষ্টা কৰিহোঁহক। বৰ্তমান আমাৰ মহকুমাটিৰ জনসংখ্যা ৩,৯৬,৩৪০ জন আৰু বিশ্বনাথ চাৰিআলি নগৰৰ জনসংখ্যা ১৬,৪৩০ জন। বৃহৎ বিশ্বনাথ চাৰিআলি—সাকোমাথা, বাঘমৰা আৰু বিশ্বনাথ মৌজাৰে গঠিত প্ৰশাসনীয় এংকলত হিন্দু, মুছলমান, শিখ, খ্ৰীষ্টান আদি বিভিন্ন ধৰ্মীয় লোকে ধৰ্মীয় সহায়ত্বভূতি বন্ধা কৰি ভাষাৰ বিভিন্নতাক প্ৰজ্ঞয় নিদিয়াকৈ জীৱন মিৰাহ কৰি আহোঁহক।

আমাৰ মহকুমাত তেজিছখন চাহবাগিছা আছে যদিও ঔদ্যোগিক ক্ষেত্ৰত এই মহকুমাটো পিছ পৰা। এচিয়াৰ সৰ্ববৃহৎ মোনাৰাবী চাহবাগিছা এই মহকুমাত আছে যদিও নতুন উদ্যোগৰ বিশেষ অনুষ্ঠান এই মহকুমাটোত নাই। কিন্তু এটা বিশ্বৰ কাৰণে আমি গোৱৰবোধ কৰিব পাৰোঁ যে সমবায় অনুষ্ঠান গঢ়ি উঠাত বা বাইজে গঢ়ি তোলাত যি অবিহণা যোগাইছে সি বিশ্বনাথ চাৰিআলিক ধন্য কৰিছে। বিশ্বনাথ চাৰিআলিক সমবায়ৰ ‘মক্কা’ বুলি ক’লে আমি গোৱৰবোধ কৰোঁ। আমাৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলিত তিনিটা ডাঙৰ শিক্ষানুষ্ঠান আছে। ১৯৬০ চনত স্থাপন হোৱা বিশ্বনাথ মহাবিদ্যালয় বৰ্তমান এখন পূৰ্ণাংগ শিক্ষানুষ্ঠান। ১৯৮৮ চনত স্থাপন হোৱা কৃষি মহাবিদ্যালয় আৰু ১৯৫৫ চনতে স্থাপন হোৱা বুনিয়াৰী প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰত জিলা শিক্ষা প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ যোৱা বছৰৰপৰা স্থাপন হোৱাত শিক্ষাৰ প্ৰসাৰত বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ জলবায়ুৱে অসমৰ শিক্ষা জগতত সহায় কৰিব বুলি আমি বিশ্বাস কৰোঁ।

প্ৰজ্ঞেয় প্ৰতিনিধিবৰ্গ, মহামিলনৰ এই পবিত্ৰ মুহূৰ্তত বিশ্বনাথ চাৰিআলিক চিনাকি কৰি দিয়াৰ থা চেষ্টা কৰি আপোনালোকক আমনি দিব বিচৰা নাই। আপোনালোক সৰাৰে বিশ্বনাথ চাৰিআলি পৰিচিত। মহাকাব্য যুগৰ বজা বাণৰ দ্বিতীয় ৰাজধানী এই বিশ্বনাথক কোনে নাজানে? বিশ্বনাথ ধাৰক দ্বিতীয় কাণী নামকৰণ কৰি অতীতে এই অঞ্চলক মহাকাব্য যুগীয় প্ৰতিষ্ঠা দি থৈছে। সেই বাণ বজাৰ দিনৰেপৰা আজি পৰ্যন্ত বিশ্বনাথ ধাৰ অসমবাসীৰ পুণ্যতীৰ্থ। যুগ-যুগান্তৰৰ পৰিবৰ্তনৰ বহুগুণে গুণগত পৰিবৰ্তন আনিছেও মূল ভক্তিতাৰৰ এতিয়াও পৰিবৰ্তন হোৱা নাই। এতিয়াও ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুৰ ৰালি খান্দি ছমাহ হ’লেও বাইজে বিশ্বনাথ গোঁসাঁইক আৰাধনা কৰে। এতিয়াও উষাটুংঘনিত শিৱ-পত্নী উষাৰ মাতৃস্নেহৰ সন্ধান বিচাৰি হাজাৰ হাজাৰ ভক্ত উপস্থিত হয়।

প্ৰকৃতিৰ আশীৰ্বাদ পুঠি উচ্চ বহল-উৰ্বৰ এই ভূমিখণ্ডৰ স্থিতি লৈ আমি আজিও গৌৰৱবোধ কৰোঁ। তাহানি সেই একেই গৌৰৱবোধ কৰিছিল নাপাক বংশীয় বজালকলে এই অঞ্চলত প্ৰায় দুশ বছৰ ৰাজ্য কৰি। সেই একেই গৌৰৱ-বোধ কৰিছিল বজা আৰিমন্তই বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ অদূৰত, ৰাজুজিগড়ত তেওঁৰ দ্বিতীয় ৰাজধানী স্থাপন কৰি। বজা নহুৱাই সেই একেই উদীপনাবে এই অঞ্চলত শাসন কৰিছিল। বিখিকন্নী আহোম বজা চুহুংহুং আৰু প্ৰতাপ সিংহই এই বিশ্বনাথত থিয় হৈ একেই পুৰুষ অহুতৰ কৰিছিল। আহোম বজাৰ ৰাজ প্ৰতিনিধি শজান গোহাঁইৰ 'দোগদৰ' বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ অদূৰৰ চতিয়াত আছিল ৰবিও বিশ্বনাথ আছিল তেওঁৰ জনসংযোগৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ। আহোম বজা প্ৰতাপ সিংহই সেই একেই উৎসাহেৰে বিশ্বনাথৰ বৰদৌল নাজি এই ভূমিখণ্ডৰ দল্লান বঢ়াইছিল। আহোম বজা চুহুংহুং আৰু প্ৰতাপ সিংহৰ দিনত হোৱা প্ৰায়বোৰ যুদ্ধৰে লক্ষী আছিল প্ৰাকৃতিক স্তুতি আৰু লক্ষ্যৰ প্ৰয়োজন পূৰণ পৰা বিশ্বনাথৰ উৰ্বৰ চৰিত্ৰ। ক্ষত-অক্ষত অৱস্থাত থকা লক্ষ্যৰ বাটৰ গড়বোৰে অতীতৰ স্মৃতি হৈ আনন্দৰ চকুলো বোৱাৰ পৰা পৰিবেশ এতিয়াও আছে।

দীৰ্ঘবেহী আহোম কোঁৱৰ গদাপাণিয়ে ভৱ, শংকা আৰু অপমানৰ চকুপানী বচাব সুযোগ পাইছিল এই বিশ্বনাথতে। বিশ্বনাথক ভাল পোৱাৰ চিন হিচাপে বজা হোৱাৰ পাছত ঘোঁৰা নাজি বেৰোস্তৰ বাট পাটক আৰু পূৰ্বোক্তক বিজ্ঞৰ উপৰিও ইটাখুনি বুদ্ধৰ প্ৰভুত্ব ইয়াৰ পৰাই চলিছিল। পিতৃৰ লগত ৰাজকাৰ্য্যত সহযোগিতা কৰোঁতে কত্ৰ সিংহৰো বিশ্বনাথক চিনি পাইছিল, খুজি পাইছিল ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ অংশৰ ৰাজনৈতিক আৰু প্ৰশাসনীয় গুৰুত্ব। সেয়ে বোধহয় আহোম ৰাজ্যৰ আইন ঠাইক ৰাখি বজা বজাৰ বিচাৰ নতাই এই বিশ্বনাথতে পাতিছিল। পুত্ৰ নিৰ সিংহই এই অঞ্চলৰ ৰাজ-প্ৰতিনিধি শজান গোহাঁইৰ কস্তা অনাদৰীক দিয়া কবাই এই অঞ্চলৰ নতাক ৰাজকীয় মৰ্যাদা দিছিল।

স্বাধীন প্ৰতিনিধিকল ! বিশ্বনাথৰ চিনাকি দিবলৈ গৈ আৰম্ভি দিহাৰ বাবে কৰা বিচাৰিহোঁ ; কিন্তু বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ অতীতক লৈ আমি গৌৰৱ-বোধ কৰোঁ। এতিয়াও চৰকাৰী চিঠা-বহী খুজিলে আপোনাদোকে দেখা পাব বিশ্বনাথ এখন ষ্ৰেণীনিউ টাউন। ব্ৰটিছে অলমৰ শাসনতাৰ বোৱাৰ পাছত কৰা আৰু নাৰনি অলমক দি পাঁচখন জিলাত ভাগ কৰিছিল তাৰ পঞ্চমখন আছিল বিশ্বনাথ জিলা। ১৮০০ চনত বেঙিনক বিশ্বনাথ জিলাৰ খীৰা নিৰ্বাচন কৰি

কেপ্তেইন হোৱাইটক শালনৰ দ্বাৰিত দিছিল।

১৮৬১ চনৰ আগৰে পৰা অলমত আহাৰ চলিছিল। তেতিয়া বিশ্বনাথ অলমৰ এটা প্ৰধান আহাৰঘাট আছিল। ইয়াৰ আঠ বছৰৰ আগতে ১৮৫৩ চনৰ পূহ বাহৰ হিম-চৈলী আৰম্ভ এটা বাতিত বিশ্বনাথ বাটৰ অলমত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ তীরে চিনি গোৱা গাঁও গড়েহাগীত আহাৰ লকলোৰে প্ৰকাৰ বাপুটি, ককা স্বাম্যবন্ত অগ্নিকবি পুৰিতুল্য পুৰুষ কমলাকান্তৰ জন্ম হৈছিল। ১৯২৯ চনৰ বোৰহাটত সাহিত্য সভাৰ সভাপতিৰ আসন অলংকৃত কৰা এই ককাৰ জন্মস্থান বিশ্বনাথ চাৰিআলিত আজি সাহিত্য সভাৰ ৫৬তম অধিবেশন সভাৰ স্তম্ভগ পাই আহি কবিকলাক প্ৰকাৰ জনোৱাৰ চেষ্টা কৰিছে। আহি জানো, আহি যি কৰিছে। দেৱী ভেবেভক জীৱাই প্ৰথাৰ কাৰণে যথেষ্ট নহয়। আহি এইটোও জানো ককা এই অকলমত জন্ম ল'লেও এটা বৃগক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা এজন ব্যক্তি অলমৰ লুহৰ জনসাধাৰণৰ সম্পত্তি। ককাৰ কৰ্মবালিক অলমজানমূলক জিখনিৰ মাধ্যমেৰে জীৱাই থকাৰ সুবিধা দিবলৈ সাহিত্য সভাৰ চিন্তাধাৰাক অলমবোধ জনাইছে।

অলম সম্পদ, এটি চমু জীৱনৰ অধিকাৰী, বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ সন্তান বেণ-প্ৰাণ লক্ষীধৰ শৰ্মা, আহাৰন বৃগবেপৰা সিহিলা মৃত্যুভৈকে কলম নেবা ব্যক্তি হীননাথ শৰ্মা আহাৰ এই অকলম সৃষ্টিৰ পথ প্ৰদৰ্শক। এই মহান ব্যক্তিকলমৰ কৰ্মপ্ৰেৰণা বৃগজীৱী সাহিত্য সাধনাৰ নক্তিয়ে আপোনালোকক আহবনি জনাবলৈ আহাৰ সাহস দিছে।

অলম সাহিত্য সভাৰ অধিবেশন পৰিচালনাৰ গৌৰৱ অৰ্জন কৰা প্ৰাক্তন সভাপতিসকল, প্ৰাক্তন সম্পাদকসকল, অতিষ্ঠ প্ৰকাৰাজন প্ৰতিনিধিসকল— আপোনালোকক আহবনিবলৈ আহি আজি প্ৰায় এবছৰে আপ্ৰাণ চেষ্টা কৰি এখন লব্ধাংগ স্তম্ভৰ অধিবেশনৰ কলম কৰিছিলোঁ। বিশ্বনাথ চাৰিআলিত অধিবেশন আহ্বান কৰি আপোনাসকল আহবনি জনাবলৈ আহি অলমৰ চুকে-কোণে মহাপ্ৰভুতি বিচাৰি বুৰি ফুৰিছিলোঁ। অলমৰ প্ৰতিভাৰ ব্যক্তিয়ে আহাৰ মহাৰ কবিতা বুজি ভাবিছিলোঁ। মই স্বীকাৰ কৰিব লগত অলম আৰু অকপাচল, নাগৰাজ্যৰ সাহিত্য সভাপ্ৰেৰী ব্যক্তিকলমৰ মহাৰ অবিহনে এনে ব্যৱহাৰ অৱস্থান পতা সম্ভৱ নহয়। মই স্বীকাৰ কৰোঁ যে অলমৰ আতিমতাক লুহৰী চেতনা দিয়া অলমৰ একমাত্ৰ অৱস্থান অলম সাহিত্য সভাৰ এটা বীৰবীৰা উত্তীৰ্ণ আহাৰ, এটা স্তবীৰা পৰম্পৰা আহাৰ; লম্বৱৰৰ হাঁ দিব পৰা এখন বক আহাৰ, চবিত্ৰ আহাৰ। এইটোও স্বীকাৰ কৰোঁ নিজৰ সৃষ্টিভৈকৰোঁ মহাৰ সভাপতি-

লক্ষ্যাদকসকলে অলম সাহিত্য সভাক অলমৰ আত্মীয় বীৰমৰ নমুহীয়া বক, কবি গঢ়ি বৰ্তমানৰ অলমক ধস্ত কৰিছে। কিন্তু অলম সাহিত্য সভাৰ এই অস্তিত্বক উজাই কৰা এনে শাখা সভা আছে যি শান্ত অজ্ঞাত দেখুৱাই অজিবেশনমলৈ বান-বৰঙনি নিদিয়াৰ প্ৰকাৰ গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

অলম সাহিত্য সভাৰ বৰ্তমানৰ অধিবেশন কেৱল সাহিত্য মেলাৰ স্ফুৰ্ত্তান হৈ থকা নাই। ই অলমৰ নমুহ জনসাধাৰণৰ সৰ্বস্বত্ব নিজৰ উৎসৰ্গত পৰিণত হৈছে। এনে জন-আলোড়নৰ সৰ্বস্বত্ব অৰ্হুতান এটা, এটা অকলমৰ দিক অৰ্বেৰে পতাটো সভাৰ কোনেও পৰা নাই আক নোৱাৰে। আহিও আপোনাআলোকৰ নহাদুভূতিৰ ওপৰত দিৰ্ভব কৰিছিলোঁ আক পাইছোঁও। কিন্তু কোনো সাহিত্য সভা গ্ৰেহীয়ে আমি নিমন্ত্ৰণ কৰা বাবেই আমি নিজৰ অৰ্থবেহে সভা প্ৰয়োজন হুজি ক'লে আমি হুখ পাওঁ।

সাহিত্য সভা অধিবেশনৰ মেলাহুখী অৱলম্ব বহুতবে নবালোচনাৰ দিবৰ। ভেঙেজোকে অধিবেশনৰ সময়ত সৃষ্টি হোৱা সাহিত্যবান্ধি দেখা নাপায়। মাননীয় প্ৰতিনিধিসকল, অধিবেশনত লাখ লাখ টকা খৰচ কৰি থকা কাষৰ উপৰিও আক কিবা কৰাৰ প্ৰয়োজনে লম্বৰে বিচাৰিছে। সাহিত্য সভাৰ অধিবেশনে সাহিত্য সৃষ্টিৰ পৰিবেশ সৃষ্টি কৰক। আমি চাৰিআলিবাৰীয়ে অলম সাহিত্য সভাৰ ৫৬তম অধিবেশন নিমন্ত্ৰণ কৰি আমি যেনে-প্ৰাণে কাষৰা কৰিছোঁ সাহিত্যৰ এই মহানভাই শোণিতপুৰত সাহিত্য সৃষ্টিৰ লক্ষ্য পৰিবেশ সৃষ্টি কৰক। অধিবেশনে যি বোৱা উল্লীপনাৰ বস্তাৰাই জনসাধাৰণৰ অন্তৰত সজনী চেতনাৰ প্ৰবাহ বোৱাওক! আপোনাআলোকৰ পদুলাই এই অকল পৰিত্ৰ কৰক। বিশ্বনাথ চাৰিআলিত আকৌ কবজাকান্ত, লক্ষীধৰৰ জন্ম হওক! সাহিত্য সভাৰ মেলাহুখী পৰিবেশে যি যাক তালপোৱা চাৰিআলি-বাৰীক লাহল; বিশ্বনাথ চাৰিআলিত গঢ়ি উঠক বাহুব-শ্ৰেষ্ঠ প্ৰতীক নৌৰ।

অলম সাহিত্য সভাৰ ৫৬তম অধিবেশনৰ পৰম প্ৰভেদ প্ৰতিনিধিসকল! আমি আপোনাআলোকক বেনেবৰে আৱৰিব হুজি ভাবিছিলোঁ, নোৱাৰিলোঁ। এনে এটা বহুত আৰি অধিবেশন নিমন্ত্ৰণ কৰি আৱিলোঁ। যিটো বহুত আৱাৰ তাই-ককাইৰ পৰিচয় কাঢ়ি দিয়াৰ পৰম বতাহ বজিল; বাই-ভৰীক চিনি নোপোৱাৰ যন্ত্ৰ গ্ৰহণ কৰা হ'ল। বহুক লক্ষ হুজি তৎপুৰেই আৱিব পৰা কোবাচ এই বহুত পোৱা হ'ল। বিশ্বনাথ মহুলাৰ পদপুৰ হুইপুৰেই পৰিবাৰিত হ'ল। বীৰন-মৰণতকৈ আমি সকলোৰে একেলগে এই আকাশৰ ওপৰত হাঁহি-

কালোদবে গাজ তিয়ারী জীয়াই থাকিব বিচাৰে। আজি অসম সাহিত্য সভাৰ
ঐতিহাসিককল্প উপস্থিতিৰ অতিবহী জীৱনৰ আশা দিয়ক।

আৰাৰ মিঃকিন আতিথ্যৰে আপোনাগোন্ধক উপযুক্ত আতিথ্য দিব
বোৰাবিলে। আমি এক বিফল চেষ্টা কৰিছোঁ আতিথ্যদানৰ। আপোনাগোন্ধক
বহান ব্যক্তিগতৰে আৰাৰ এই অক্ষমতা বাস্তৱ হ'চি পেজাৰ তাৰে আশাপবন
বাখিছোঁ। আশা বাখিছোঁ আৰাৰ একমাত্র স্বৰ্গ, সমস্বয়ৰ লেখু বাস্তব পৰা
অবাঞ্ছনীয় অসম সাহিত্য সভাৰ এই স্বৰ্গই, বোৰা বহন ছিন্ন-ভিন্ন হৈ পৰা
অসমৰ পোষ্টাৰীতি সাৱলীল কৰি ডোজক। একতাই আৰাৰ লক্ষ্য হওক।
লক্ষ্য বৰ্ণনাৰে আমি অসম সাহিত্য সভাৰ চিন্তাধাৰাক নতুন প্ৰয়োজনৰ বাহক
কৰিব পৰাৰ পথ প্ৰাপ্ত কৰক।

অমৃত তাৰা জননী

দ্বিতীয় মুকলি অধিবেশনৰ বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণ

সামান্য কুমাৰ (হাছ) কাকতি

প্ৰধান সম্পাদক

তিহা মাখন লাই তথ্য

শোণিতপুৰ জিলাৰ বিখ্যাত চাৰিআজিৰ 'কমলাকান্ত কেত'ৰ, অৱশ্যে
অন্য সাহিত্য সত্যৰ প্ৰতিভাশালী কবি, ঔপন্যাসিক আৰু শিশু সাহিত্যিক মানৱীয়
ঐশ্বৰ্য নবকান্ত বৰুৱাবোৰ, বয়োভেদে দৰ্ভাৰী জাতীয় অন্য সাহিত্য সত্যৰ প্ৰাক্তন
সত্যপতি, উপ-সত্যপতি আৰু সম্পাদকমণ্ডলী। বিভিন্ন ভাষাগোষ্ঠীৰ সাহিত্য
সত্যৰ পৰা নিমজ্জিত হৈ অহা বিশিষ্ট অতিথিগণ—অন্যৰ বিভিন্ন প্ৰাক্তন
পৰা অহা মানৱীয় প্ৰতিনিধিগণ, সমবেত সাহিত্যপ্ৰেমী বাইল, আই-
সকল আৰু মৰমৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল।

আজিৰ সভালৈ অন্য সাহিত্য সত্য হৈ প্ৰধান সম্পাদক ঐশ্বৰ্য সত্য চক্ৰ
চৌধুৰী ভাৰতীয়াই বোক বিশিষ্ট অতিথি হিচাপে আমন্ত্ৰণ কৰোৱাত হৈ তিহা
মাখন লাই তথ্য। (জানু সাহিত্য সত্য) প্ৰধান সম্পাদক হিচাপে যোগদান কৰি
আজিৰ সভাত কুমাৰ ক'বলৈ প্ৰবোধ-প্ৰতিবাদ বিয়াৰ বাবে ঐশ্বৰ্য চৌধুৰী-
বোৰলৈ আন্তৰিক প্ৰকাৰ বাঢ়িলে। এই প্ৰবোধতেই অন্য সাহিত্য সত্যৰ যথেষ্ট
অৱশ্যে এটি অতি আকৰ্ষণীয় চক্ৰত সগঠিত প্ৰবোধৰে অৱশ্যে
কৰাৰ বাবে অত্যন্ত গভিৰ আৰু প্ৰবোধী বাইললৈ যোগ আন্তৰিক প্ৰণিপাত
কৰা হৈছে।

প্ৰধান সম্পাদক,—অন্যৰ বসন্ত কৰা তিহা বা জানু সত্যসত্যৰ পৰা
সৰ্বপ্ৰথম বাবে বাবে আন্তৰিকতাৰে আজিৰ এই কমলাকান্ত কেত অন্য
সাহিত্য সত্যৰ সত্য তিহাৰ সত্যৰ সত্যৰ সত্য হৈছে। বেয়েহে তিহা
সত্যসত্যৰ কথা আজিৰ এই পক্ষৰ সত্যসত্যৰ সত্য সত্য সত্য সত্য
ক'ৰ বিচাৰিলে। সত্যসত্যৰ সত্যসত্যৰ সত্য হোৱা ঐশ্বৰ্যসত্যসত্যৰ সত্য
হিচাপে হ'লেও জানুসত্যৰ কথা উল্লেখ কৰা বেয়া পাৰ্শ্ব। ইয়াৰ পাৰ্শ্বতই

বহা শ্রুতানী বুড়া কোঙাল বজ্রহক আপোনাআোক সকলোৱে জানুং বীৰ হুজি জানে। এই কথা দুবজীবিহ আক গৱেষকসকলে স্বীকাৰ কৰি গৈছে। ১৬৮১-১৬৯৬ খৃঃ স্বৰ্গদেউ গৱাধৰ লিংহ আৰু অৱন্তীয়া বজাৰ লগত সন্মত হোৱা কৰাৰ বস্তৱা আমি পাওঁ। সেই সন্মততো আহোম ৰাজ্যখণ্ডৰ বাবেও বিজা ভাৰা-কুটী-লংকুতিৰে গোতা মাৰব এখন ভিৰা বা জানুং ৰাজ্য ভিৰালকলে ৰাজত্ব কৰাৰ বস্তৱা পাওঁ। কোঁচৰজা সৰনাৰায়ণৰ ৰাজত্ব কালত এবাৰ বীৰ চিলাৰায়ে জানুং ৰাজ্য গোতা আক্ৰমণ কৰাত গোতাৰাজ্যৰ সৈন্তৱে বীৰত্বৰে হুঁজ দি বিজ ৰাজ্যৰ সীমা দৃঢ় কৰি ৰাখে। ইয়াৰ পাছলৈ যদি আহোঁ তেন্তে আমি বেৰিব পাওঁ ১৮২৬ খৃষ্টাব্দত ইয়ান্দাৰু সন্ধিৰ অৱিস্তে আহোম খণ্ড, অৱন্তীয়া খণ্ড আৰু কছাৰী খণ্ড ব্ৰটিছৰ হাতলৈ যায় যদিও গোতা জানুং ৰাজ্যখণ্ড কিন্তু ব্ৰটিছৰ হাতলৈ যোৱা নাছিল। ১৮৩৬ চনত বেতিয়া ব্ৰটিছে ৰাতা বনাৰব কাৰণে অৰিণ কৰি আহি বজাৰ বিনা অহুযতিত গোতাৰাজ্যত প্ৰবেশ কৰে, তেতিয়া গোতা বজাৰ সৈন্তৱে ৩ জন ব্ৰটিছক ধৰি আনে যদিও এজন ঘটৰ পৰা পজায় যায় আৰু ৩ জনক বজাৰ নিৰ্দেশ ক্ৰমে কাজী গোৰ্গানীৰ খানত বজী দিয়া হয়। এই খবৰ পাই উক্ত বছৰৰ মাৰ্চ মাহত কেপ্তেন জিটোৰে কেইবাটাও কোম্পানী কোজ লৈ গোতা দখল কৰে ইয়ান্দাৰু সন্ধিৰ ৯ বছৰ পাছত। বৰ্তমানো জানুংসকলৰ ভাৰা-লংকুতি বহন কৰি সামাজিক বীতি-বীতিৰে ভিৰা বা জানুং-সকলৰ বজা, ৰাজবিষয়া আছে। বজা আৰু ৰাজবিষয়াৰ নিৰ্দেশতে জানুং-সকলৰ পূজা, পৰ্ব, বিহ আদি অহুষ্ঠিত কৰা হয়। আমহাতেদি দেখা যায় অসমৰ প্ৰতিটো ৰাড-লংৰাডতো জানুংসকল অসমৰ উচ্চবৰ্ণসকলতকৈও বেছিটো অস্বীকাৰ। ভাৰত স্বাধীনতা যুদ্ধি লংগ্ৰামত অসমৰ যুদ্ধিৰ হেতু হুজতাৰে হুজ দি হুজা বৰণ কৰা ধৰ্মীৰ হেমৰাম পাটৰ—ইয়াৰ ললন্ত প্ৰমাণ। কুবক যিক্ৰোহত—হুলঙৰি ধাৱাত, এই জানুংসকলেই চিলাৰ চাহাবক টাঙোমৰে টঙনিয়াই মৰাত বংবৰ জানুং, চংবৰ জানুঙৰ কাঁচি আৰু কপটিং জানুং, চিপটিং জানুং, বেহেৰা জানুঙৰ দিপাতৰিত, বহুতে কাৰাবৰণ কৰাৰ উপৰিও বজাধিনীয়া খাত বাটি লজাধিকাৰসকলৰ হাতলৈ গ'ল। ইয়াৰ পাছতো অসমৰ ভাৰা-আন্দোলন, অসমৰ অতিৰ বজাৰ হু-বীৰজীয়া অসম-আন্দোলনত জানুংসকল লম-অস্বীকাৰ, এই কথা অসমৰ প্ৰতিজন নাগৰিকেই স্বীকাৰ কৰিব লাগিব। মাননীয় সনাতন ৰাইজ আগতে কৈ আহিছে। যে, ভিৰালকলৰ ভাৰা-কুটী-লংকুতি আহিল আৰু বৰ্তমানো আছে। এই প্ৰতিটোৱে ভাৰা-কুটী-লংকুতি লৈ জীয়াই

থাকিব বিচাৰে। সেয়েহে তিৱা মাখন লাই তুপা (লাজুং নাহিত্য নতা)ৰ অধীনতে
তাবাটে। প্ৰতিষ্ঠা কবিব বিচৰা হৈছে। গতিকে তিৱা গোষ্ঠীৰ তথা বৰ্ণনাবৈকল্য
কেন্দ্ৰত অনন্যৰ সহুৰ অনগোষ্ঠীয়ে সহযোগিতা আগবঢ়াব লাগিব। ষ্টিক ভেনেটিক
তিৱা, বিচিং, বাতা, বড়ো, বেউৰী, কাৰ্ণি আদি অনগোষ্ঠীসমূহৰ অনন্যত স্থিতি
সম্পৰ্কে মূল স্ৰুতিৰ অনন্যীয়া বাহুহে উল্লেখ্য হিব যোগাৰিব। তেওঁলোক অনন্যৰ,
গতিকে তেওঁলোকে অনন্যতে প্ৰাপ্য স্বৰ্গাৰা লাভ কবিব লাগিব। দেখা যায়
অনন্যৰ অনন্যত গোষ্ঠীসমূহ বিভিন্ন সময়ত, বিভিন্ন অৱস্থা-অভিযোগৰ দ্বাৰীত
গোটপিত খালেই সম্প্ৰদায়িকতাবাদী, বিচ্ছিন্নতাবাদী, উগ্র আতীততাবাদী আখ্যা
আপোনালোকে বিহে, আৰি কিন্তু বুজি নোপাওঁ। তিৱা অকল তিৱা হিচাপে
অনন্যত তথা কুটিলে নৈতে বিকাশ লাভ কৰাৰ পিছত বহল অনন্যীয়া নহাজিলৈ
বৰঙণি আগবঢ়াব আৰু লব্ধস্বন্দৰ অনন্য গঢ়াত সহায় হ'ব বুজি যই দৃঢ় বিশ্বাসী।

সেয়েহে তিৱা তাবাটে চৰকাৰীভাৱে স্বীকৃতি লাভ কৰাত অনন্যৰ বিভিন্ন
প্ৰান্তত থকা কবি, সাহিত্যিক, জ্ঞানী, বুদ্ধিভীৰী ব্যক্তিসকলৰ পৰা সকলো ধৰণৰ
সহায়-সহযোগিতা কামনা কৰি বিনম্ৰ অহুৰোধেৰে মোৰ চমু বক্তব্য সামৰণি
হাবিলোঁ।

অসম সাহিত্য সভা

চল্লিকান্ত সন্মিষ্টকৈ ভৱন : বোম্বাই-৭৮৫০০১

৩০ ফাগুন, ১৯১২ শক

১৫ মাৰ্চ, ১৯১১ খ্রীষ্টাব্দ

নিবেদন,

অসম সাহিত্য সভাৰ সপ্তপঞ্চাশত্তম অধিবেশনখনি ১৯১৩ শকৰ ৫, ৬, ৭ আৰু ৮ ব'হাগ, ১৯১১ খ্রীষ্টাব্দৰ ১৯, ২০, ২১ আৰু ২২ এপ্ৰিল তাৰিখ ক্ৰমে শুক্ল, শনি, দেও আৰু সোমবাৰে গোৱালপাৰা জিলাৰ ছবনৈৰ সমন্বয়-ক্ষেত্ৰত নিয়োজিত কাৰ্য্যনুষ্ঠাৰে আয়োজন কৰা হৈছে। প্ৰথিতযশা কবি, শীতিকাৰ, শিশু-সাহিত্যিক, আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় খ্যাতিসম্পন্ন পণ্ডিত ড° নিৰ্ভলপ্ৰভা বৰদলৈৰ সভানেত্ৰিত্বত অহুষ্ঠিত হ'বলগীয়া অধিবেশনৰ লক্ষ্য অহুষ্ঠানলৈ আপোনাৰ/আপোনালোকক লাভবোৰে নিয়ন্ত্ৰণ জনাৱলৈ। ইতি,

অজিতকুমাৰ দাস

সাধাৰণ সম্পাদক, আদ্যবণী সমিতি

সপ্তপঞ্চাশত্তম অধিবেশন, সমন্বয়-ক্ষেত্ৰ, ছবনৈ

সতীশচন্দ্ৰ চৌধুৰী

প্ৰধান সম্পাদক,

অসম সাহিত্য সভা

কাৰ্খ-মুঠা

১৯।৪।২১ : শুক্লবাব

আবেজি ১-০০ বজা : কাৰ্খ-নিবাহক সমিতিৰ বৈঠক ॥ আবেজি

৫-৩০ বজা : প্ৰতিনিধি শিষ্য মুকলি

২০।৪।২১ : শনিবাব

বাতিপুৰা ৮-০০ বজা : পতাকা উত্তোলন ॥ ৮-৩০ বজা : স্মৃতি-

তৰ্পণ অনুষ্ঠান ॥ ৯-৩০ বজা : প্ৰদৰ্শন আৰু প্ৰদৰ্শনীৰ ঘাৰ-

উদঘাটন ॥ ১০-৩০ বজা : গ্ৰন্থ-উন্মোচনী সভা ॥ আবেজি

১-০০ বজা : বিহয়-বাহিনি সভাৰ প্ৰথম বৈঠক ॥ সন্ধিয়া ৬-৩০

বজা : শিল্পী সম্বৰ্দ্ধনা আৰু সাংস্কৃতিক সন্মিলন ॥ নিশা ৮-০০

বজা : বিহয় বাহিনি সভাৰ দ্বিতীয় বৈঠক

২১।৪।২১ : হেওবাব

বাতিপুৰা ৮-৩০ বজা : কবি-সন্মিলন আৰু আলোচনা-চক্ৰ ॥

১১-৩০ বজা : সভানেত্ৰীক লৈ সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰা ॥ আবেজি

১-০০ বজা : প্ৰথম মুকলি অধিবেশন ॥ সন্ধিয়া ৬-৩০ বজা :

সাংস্কৃতিক সন্ধিয়া ॥ নিশা ৮-৩০ বজা : বিশেষ বিহয় বাহিনি সভা

২২।৪।২১ : সোমবাব

বাতিপুৰা ৮-৩০ বজা : আলোচনা-চক্ৰ ॥ আবেজি ১-০০ বজা :

দ্বিতীয় মুকলি অধিবেশন ॥ সন্ধিয়া ৬-৩০ বজা : সাংস্কৃতিক

সন্ধিয়া ॥

অসম সাহিত্য সভাৰ ৫৬তম বিশ্বনাথ চাৰিআলি অধিবেশনৰ বিস্তৃত কাৰ্যসূচী

৯ ফেব্ৰুৱাৰী, বুধস্পতিবাৰ :

আবেলি ৪-০০ বজা : অধিকবি কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্যৰ প্ৰতিমূৰ্ত্তিত পূৰ্ণাঙ্গ
তৰ্পণ ।

৬-০০ বজা : সভাৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ পঞ্চম পূৰ্ণাঙ্গ
অধিবেশন ।

১০ ফেব্ৰুৱাৰী, শনিবাৰ :

ৰাতিপুৱা ৭-৩০ বজা : প্ৰতিনিধি শিবিৰ মুকলি :
শ্ৰীকৃষ্ণনাথ হাজৰিকা ।

৮-০০ বজা : পতাকা উত্তোলন :
শ্ৰীমহিম বৰা, সভাপতি, অসম সাহিত্য সভা ।

৮-৩০ বজা : স্মৃতি তৰ্পণ অনুষ্ঠান :
মুখ্য তৰ্পক : শ্ৰীমতী যোজনা দেৱী ।

৯-০০ বজা : গ্ৰেছ উন্মোচনী অনুষ্ঠান
অসম সাহিত্য সভাৰ গ্ৰেছ : শ্ৰীৰজনীকান্ত দেৱশৰ্মা ।
স্মৃতিগ্ৰেছ : শ্ৰীনীলিমা বসু ।
অভ্যন্তৰ গ্ৰেছ তথা আদৰ্শগী সমিতি গ্ৰেছ :
শ্ৰীহিতেশ ডেকা ।

১০-০০ বজা : গ্ৰেছমেলা আৰু প্ৰদৰ্শনীৰ দ্বাৰ উদঘাটন :
শ্ৰীকৃষ্ণাবন গোস্বামী, শিল্পমন্ত্ৰী, অসম ।

১১-০০ বজা : বিবন্ধ-বাহিনী সভা ।

আবেলি ৩-০০ বজা : কবি সন্মিলন
সভাপতি—চুৰাউদ্ধিন আহমেদ ।
উদ্বোধক—শ্ৰীঅজিত বৰুৱা ।

- সন্ধিয়া ৭-০০ বজা : সাংস্কৃতিক সন্ধিয়া
 উদ্বোধক—শ্ৰীউষ্ম ভাগৱতী ।
 সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াত সৰ্ব্বৰা জমাথলশ্ৰীয়া ব্যক্তি—
 শ্ৰীপূৰ্বোত্তম দাস, শ্ৰীমতাশ্ৰমাৰ বকৱা,
 শ্ৰীজ্ঞান্যৰ চৌধুৰী, শ্ৰীকালিচৰণ শৰ্মা, শ্ৰীপৰীক্ষিত
 পাঠক, শ্ৰীমতী বীণা দাস দাস, শ্ৰীমতী দীপালী
 বৰঠাকুৰ, শ্ৰীমতী ধৰ্মেশ্বৰী বৰা, শ্ৰীতুলনী দাস,
 শ্ৰীশিৱ কৃষ্ণা, শ্ৰীপূৰ্ণ বৰঠাকুৰ ।
- সন্ধিয়া ৮-০০ বজা : বিবৰ-বাচনি সভাৰ দ্বিতীয় বৈঠক ।
- ১১ ফেব্ৰুৱাৰী, বেঙবাৰ :
 ৰাতিপুৱা ৮-০০ বজা : আলোচনা চক্ৰ :
 বিবৰ : অনন্য সাংস্কৃতিক সমন্বয়ক ৰূপ ।
 উদ্বোধক—ড° নিৰ্জলপ্ৰভা বৰদলৈ ।
 সঞ্চালক—ড° মুকুন্দ দাস শৰ্মা ।
 আলোচকসকল—শ্ৰীবংস ভেৰুং, শ্ৰীঅম্বিকা
 গজিয়া, শ্ৰীনাৰায়ণ বাটোৱাৰ, শ্ৰীধৰদীপ ওৱাৰী,
 শ্ৰীশ্ৰীতা উপাধ্যায়, শ্ৰীআহমদ হচেইন খান,
 শ্ৰীজ্ঞানীনাথ পাংগিং ।
- ১১-০০ বজা : শোভাযাত্ৰা ।
- ১-০০ বজা : প্ৰথম মুকলি অধিবেশন
 উদ্বোধক—ড° হৰভজন সিং ।
- ৬-০০ বজা : দ্বিতীয় দিনৰ সাংস্কৃতিক সন্ধিয়া ।
 উদ্বোধক : শ্ৰীগোপাল দাস ।
- ৭-০০ বজা : বিবৰ-বাচনি সভাৰ তৃতীয় বৈঠক (বিশেষ)
- ১২ ফেব্ৰুৱাৰী, দোমবাৰ :
 ৰাতিপুৱা ৮-০০ বজা : আলোচনা-চক্ৰ ।
 বিবৰ : ৰূপান্তৰৰ মাজেদি অনন্য ভৌগোলিক
 আৰু বাৰ্জনৈতিক হুঁপুী ।
 সঞ্চালক : ড° বোপেন কুমাৰ ।
 উদ্বোধক : ড° বৰ্জলতা বৰুৱা ।

আলোচক : ড° অকণচন্দ্র ভূঞা, ত্রিযতীন্দ্র কুমাৰ
 বৰগোহাঞি, ড° ধৰ্মেশ্বৰ চুতীয়া,
 ড° ববীন দেৱ চৌধুৰী।

১-০০ বঙ্গা : দ্বিতীয় মুকলি অভিৱেশন।

মুখ্য অভিধি : ত্ৰিগ্ৰন্থ কুমাৰ বৰুৱা,
 মুখ্যমন্ত্ৰী, অসম।

বিশিষ্ট অভিধি : অসমৰ ভাৰা-সাহিত্য অনুষ্ঠান-
 সমূহৰ সভাপতি আৰু সাধাৰণ সম্পাদকসকল
 আৰু অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি
 আৰু প্ৰধান সম্পাদকসকল।

সম্বৰ্ধনা জনাবলগীয়া ব্যক্তি :

ত্ৰিভুজ ভূঞা, ত্ৰিযতী অহ বৰুৱা, ত্ৰিযতী সূত্ৰভা
 গোহাঞী, ত্ৰিকাঞ্চন বৰুৱা, ত্ৰিভীৰন বৰুৱা,

৫-৬০ বঙ্গা : সাংস্কৃতিক সন্ধিয়া

উদ্বোধক : ত্ৰিগোবিন্দ পাঠক

অসম সাহিত্য সভা :: চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন :: যোৰহাট

প্ৰধান সম্পাদকৰ ১৯৮৯-৯০ বৰ্ষৰ বাৰ্ষিক প্ৰতিবেদন

কমলাকান্ত ক্ষেত্ৰ : বিশ্বনাথ চাৰিআলি

অসমৰ সৰ্ববৃহৎ জাতীয় অনুষ্ঠান অসম সাহিত্য সভাৰ মাননীয় সভাপতি মহোদয়, প্ৰচেষ্টা উদ্যোগক প্ৰমুখ্যে অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি আৰু প্ৰধান সম্পাদকমণ্ডলী, বিশিষ্ট অতিথিবৃন্দ, অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা অহা স্থানীয় প্ৰতিনিধিবৰ্গ, আদৰণী সমিতিৰ সভাপতি, সাধাৰণ সম্পাদক প্ৰমুখ্যে সুধীবৃন্দ, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱীসকল আৰু সেৱাৰ্থী বাইজ—জয় জয়তে আপোনালোকলৈ জ্ঞাপন কৰিছোঁ আমাৰ সপ্ৰদ্ব প্ৰণাম। অগ্নিকবি কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্যদেৱৰ স্মৃতি বিজড়িত বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ কমলাকান্ত ক্ষেত্ৰত আজিৰ এই পবিত্ৰমণত অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান সম্পাদক হিচাপে আপোনালোকক স্বাগতম জনাবলৈ পাই আমি লাভ কৰিছোঁ পৰম আনন্দ আৰু জ্ঞাপন কৰিছোঁ আন্তৰিক অভিনন্দন। আমি প্ৰজ্ঞাৰে শ্ৰবণ কৰিছোঁ সভাৰ বিগত পঞ্চপঞ্চাশত্তম ডুমডুমা অধিবেশনৰ মাননীয় প্ৰতিনিধিবৰ্গক, যিসকলে অসমৰ একমাত্ৰ অৰাজনৈতিক, ধৰ্ম নিৰপেক্ষ, শিক্ষাসহী জাতীয় এই অনুষ্ঠানটিৰ প্ৰধান সম্পাদক হিচাপে সেৱা কৰিবলৈ সুযোগ দি আমাক ধন্ত কৰিলে। অসম সাহিত্য সভাৰ অতীত ঐতিহ্য আৰু গৌৰৱময় পৰম্পৰা বৰ্তাব বাবে আমি আন্তোঃসৰ্বৰ মানসিকভাবে বিগত বছৰটোত সভাৰ বাবে ত্যাগ কৰিবলৈ প্ৰাণান্ত প্ৰচেষ্টা চলাইছিলোঁ যদিও আমাৰ কৃতকাৰ্যতা ত্যাগ সম্পূৰ্ণৰূপে নিৰ্ভৰশীল আপোনা-লোকৰ বিচাৰৰ তুলনা-দণ্ডতহে। সভাৰ বিভিন্ন জিলা, নাৰা সভা, বীকুণ্ড সভা, আজীৱনকে ধৰি সকলো পৰ্যায়ৰ সদন্ত-সদন্তা, সভাৰ জনত প্ৰত্যেক আৰু পৰোক্ষভাৱে জড়িত সুৰীসকলৰ সহযোগৰ কথা প্ৰজ্ঞাৰে শ্ৰবণ কৰি সভাৰ ১৯৮৯-৯০ বৰ্ষৰ বাৰ্ষিক প্ৰতিবেদন আপোনাসকলৰ আগত দাঙি ধৰিলোঁ, আশাকৰোঁ আমাৰ বঢ়া-টুটা নিম্নলিখিত কৰ্ম কৰিব।

বিজয় তীৰ্থৰ সোঁৱৰণ

সভাৰ পঞ্চপঞ্চাশত্তম অধিবেশন ডুমডুমাৰ বিজয় তীৰ্থত পতাকা উত্তোলন, স্মৃতিভৰণ, প্ৰহুমেলা আৰু প্ৰবৰ্ণদীঘাৰ উদ্ঘাটন, গ্ৰন্থ উন্মোচন, কবি সন্মিলন,

আলোচনা চক্ৰ, সাংস্কৃতিক সন্মিলন আৰু সম্বৰ্ধনা অনুষ্ঠান তথা সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াৰ কাৰ্যসূচীৰে ১৯৮৯ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ ১৬, ১৮ আৰু ১৯ তাৰিখে বৰ্ণাঢ্য কাৰ্যসূচীৰে স্তম্ভপন্ন হয়। কাঠনিবাৰীঘাট খাত, আধুনিক অসমীয়া চুটি গল্পৰ ওলা ত্ৰিযুত মহিম বৰাদেৱৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত হুকলি সভা উদ্বোধন কৰে প্ৰথিতযশা সাহিত্যিক ত্ৰিযুত গংগাধৰ গেৰুগিল মহোদয়ে।

প্ৰতিকূল বতৰ সন্মুখ অধিবেশনখনি স্তম্ভপন্ন হোৱাত অসমৰ জনসাধাৰণৰ লগতে আদৰণী সমিতিলৈ এই ছেগতে সভাবহকে কৃতজ্ঞতা জনালোঁ। অধিবেশনৰ অন্তত ২০ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে ডুমডুমা মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত হোৱা সভাৰ ১৯৮৯-৯০ বৰ্ষৰ কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ প্ৰাৰম্ভিক বৈঠকত বিহাৰী প্ৰধান সম্পাদক ত্ৰিযুত অমল ৰাঅণোৱাৰ পৰা সভাৰ প্ৰধান সম্পাদকৰ শুকদাসিন্দ্ৰ আনুষ্ঠানিক-ভাৱে আমি গ্ৰহণ কৰোঁ।

কল্পলোকান্তৰ পুণ্যভীৰ্ত

হে সুধীগকল, আমি যি ক্ষেত্ৰত সমবেত হৈছোঁ সেই ক্ষেত্ৰ অসমৰ সমন্বয় সংস্কৃতি আৰু বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মিলন তীৰ্থ বিশ্বনাথ চাৰিআলিৰ ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰা বিশেষ তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। এই পুণ্যভূমিতেই অগ্নি লাভ কৰি অগ্নিকবি কল্পলোকান্ত ভট্টাচাৰ্যদেৱে ১৯২৯ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতিৰ পদ অলংকৃত কৰিছিল। অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যলৈ এক জাতীয়তাৰোধৰ ধাৰা প্ৰবৰ্তন কৰা উনবিংশ শতিকাৰ এইগৰাকী বিষং মনীষালৈ আজিৰ এই পৱিত্ৰক্ষেত্ৰত সভাবহকে যাচিছোঁ পুনৰ সশ্ৰদ্ধ প্ৰণিপাত। বিভিন্ন দেৱালয়, পীঠস্থান, নৈ-উপনৈৰ অপকল্প প্ৰাকৃতিক শোভাৰে পৰিবেষ্টিত বিশ্বনাথে শিক্ষা, সাহিত্য, সংস্কৃতি আদি সকলো দিশতে আজি এক বিশিষ্ট স্থান অধিকাৰৰ গৌৰৱেৰে গৌৰৱাষিত। ১৯৩৩ চনত স্বীকৃতি লাভ কৰা বিশ্বনাথচাৰিআলি সাহিত্য সভাৰ আমন্ত্ৰণক্ৰমে অসম সাহিত্য সভাৰ বটপকাশতম অধিবেশন বিশ্বনাথ চাৰিআলিত অনুষ্ঠিত হোৱাত আমি গৌৰৱবোধ কৰিছোঁ আৰু লাখা সভ্যসমৰ লগতে আদৰণী সমিতি তথা শোণিতপুৰ জিলাৰ জনসাধাৰণলৈ সভাবহকে অভিনন্দন জনালোঁ।

ডুমডুমা অধিবেশনৰ প্ৰস্তাৱ

কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছতে পৰম্পৰাগত অধিবেশনত গৃহীত প্ৰস্তাৱসমূহ

কাৰ্য্যসূচী কৰাৰ বাবে চেষ্টা চলোৱা হয়। গৃহীত প্ৰস্তাৱসমূহ সংশ্লিষ্ট পক্ষ তথা কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্য চৰকাৰলৈ প্ৰেৰণ কৰা হয়। প্ৰস্তাৱৰ ভিত্তিত বিভিন্ন সময়ত ৰাজ্য চৰকাৰৰ লগত আলোচনা কৰাৰ লগতে স্মাৰক পত্ৰ আদিও প্ৰেৰান কৰা হয়। প্ৰস্তাৱসমূহৰ ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা বিজ্ঞপ্তিবোৰে সভাৰ সকলোবোৰ জিলা, নাথ, স্বীকৃত সভাৰ লগতে আত্মীয়স্বজনকে ধৰি সকলো পৰ্যায়ৰ সদস্য-সদস্যসকললৈ প্ৰেৰণ কৰি সহযোগ কামনা কৰা হয়। প্ৰকাশযোগ্য যে প্ৰস্তাৱ-সমূহৰ কেন্দ্ৰত চৰকাৰৰ পৰা যথোচিত সঁহাৰি পোৱা হয়। সভাৰ তৃতীয় প্ৰস্তাৱৰ ভিত্তিত সভাৰ সজাতি লৈ উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদৰ লগত আলোচনা কৰে আৰু সভাৰ দাবী মানি লৈ উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষা পৰীক্ষাত এখনৰ পৰিষদে অসমীয়া ভাষাৰ দ্ৰুপদ অসমীয়া প্ৰশ্নকাকত কৰাৰ নিষ্পত্তি গ্ৰহণ কৰে। ষষ্ঠ প্ৰস্তাৱৰ কেন্দ্ৰত জনগোষ্ঠীয় ভাষা-সাহিত্যৰ অনুষ্ঠানসমূহৰ পৰা সঁহাৰি নোপোৱাৰ বাবে জনগোষ্ঠীয় ভাষাৰ শ্ৰেষ্ঠ সাহিত্যৰ পুৰস্কাৰ প্ৰেৰান কৰিব পৰা নহ'ল। কঁঠালগুৰি প্ৰকল্প সম্পৰ্কীয় প্ৰস্তাৱৰ ভিত্তিত প্ৰাক্তন মন্ত্ৰীৰ ওচৰত স্মাৰক পত্ৰ প্ৰেৰান কৰা হয় যদিও সভাক দিয়া আখ্যান ৰাজ্য চৰকাৰে গ্ৰহণ নকৰিলে।

ৰাজ্যৰ অলন্ত সমস্যা

পৃথক ৰাজ্যৰ দাবীত চলা আন্দোলনৰ ফলত বিগত বছৰটোত ৰাজ্যখনৰ পৰিস্থিতি উত্তম হৈ থকাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সভাৰ আচনিসমূহ ৰূপায়ণত সভাই পদে পদে বাধাপ্ৰাপ্ত হ'বলগীয়া হয়। সভাৰ প্ৰাৰম্ভিক বৈঠকত গৃহীত হোৱা পৰামৰ্শ-মূলক প্ৰস্তাৱৰ ভিত্তিত ৰাজ্যখনত সময়ৰ বাতাবৰণ সূদূৰ কৰাৰ লগতে ১৯৮২ চনৰ 'ভাষা সময়ৰ সমিতি : অসম'ক পূৰ্ণাংগ ৰূপ দিয়াৰ বাবে কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হয়। বোৱা ক্ৰমে ৬, ১৮ আৰু ২৪ মে' তাৰিখে অসমৰ ভাষা-সাহিত্যৰ অনুষ্ঠানসমূহৰ ভিত্তিত বৈঠক অনুষ্ঠিত হয়। ২৪ মে' তাৰিখে কড়ো, ৰাভা, বিচি, বেউৰী, কাৰ্বি, তিৱা সাহিত্য সভাৰ প্ৰতিনিধিৰে গঠিত এটি সজাতি লৈ উন্নয়নমূলকভাৱে অসমৰ অলন্ত সমস্যাসমূহ সমাধানৰ বাবে ধৰ্ম্মভাৱী ব্যৱস্থা ল'বলৈ ৰাজ্য চৰকাৰৰ মূখ্য মন্ত্ৰীৰ ওচৰত স্মাৰক পত্ৰ প্ৰেৰান কৰি দাবী জনায়। স্মাৰক পত্ৰবোৰে কোৱা হয় যে—(ক) অসমৰ জনজাতীয় অকলম তুহি-প্ৰীতি আৰু আৰ্ব-সামাজিক অৱস্থাৰ লগত অতিত অত্যন্ত অলন্ত সমস্যাবোৰৰ সমাধানৰ বাবে চৰকাৰক অতি ধন্যবাদী ব্যৱস্থা ল'বলৈ আহি দাবী জনাওঁ। লগতে

ৰাজ্যত সম্প্ৰতি গঢ়ি তোলা আন্দোলনৰ আন্দোলনকাৰীসকলক চৰকাৰৰ জগত
আলাপ-আলোচনাৰ মাধ্যমেৰে সমস্তাৱলীৰ ৰাজনৈতিক সমাধান কৰাত গুৰুত্ব
দিবলৈ বিনম্ৰ আহ্বোধ জনাওঁ। পৃথক ৰাজ্যৰ দাবীত অসমত গঢ়ি উঠা
সাম্প্ৰতিক আন্দোলনৰ কালছোৱাত গৃহহাৰা আৰু গৃহ-ভাগ কৰিবলৈ বাধ্য হৈ
আশ্ৰয় লিখিবত আশ্ৰয় ল'বলৈ বাধ্য হোৱাসকললৈ আৰু অন্ত্যাত্ম দুৰ্গতসকললৈ
আগবঢ়োৱা সা-সুবিধাৰে যাতে সম আৰু নিৰপেক্ষভাৱে দিয়া হয় তাৰ প্ৰতি
তীক্ষ্ণ দৃষ্টি ৰাখিবলৈ আমি ৰাজ্য চৰকাৰৰ ওচৰত দাবী জনাওঁ। সকলো প্ৰকাৰৰ
হিংসাত্মক কাৰ্য আৰু ঘটনাক আমি কঠোৰভাৱে নিন্দা কৰোঁ আৰু হিংসাৰ পথ
ভাগ কৰিবলৈ আহ্বান জনাওঁ। আমি আলোচনাৰ মাধ্যমেৰে সকলো
সমস্তাৰ শান্তিপূৰ্ণ সমাধান হোৱাটো কামনা কৰোঁ। সেয়ে আলোচনাৰ বাবে
পথ মুকলি আৰু স্তম্ভ কৰাৰ বাবে আমি চৰকাৰৰ জগতে আন্দোলনকাৰীসকলক
বিনম্ৰ আহ্বান জনাওঁ। জগতে দুৰ্ভুক্তিকাৰীক দমন কৰিবলৈ যাওঁতে কোনো
নিৰীহ লোকক যাতে অন্ত্যাত্মভাৱে হাৰাশাস্তি কৰা নহয় তাৰ প্ৰতি সতৰ্কতা
অৱলম্বন কৰিবলৈ চৰকাৰ তথা পুলিচ প্ৰশাসনক আমি দাবী জনাওঁ। সমস্তা
সমাধানৰ বাবে হিংসা আৰু দমনেই একমাত্ৰ সমাধানৰ পথ বুলি আমি সন্মতি গণ্য
নকৰোঁ। আমি দৃঢ়ভাৱে বিশ্বাস কৰোঁ যে সদিচ্ছা, সৎভাৱ থাকিলে আলোচনাৰ
জৰিয়তে সকলো সমস্তাৰ সমাধান কৰিব পৰা যায়। সেয়ে আলোচনাৰ পৰিবেশ
গঢ়ি তোলাৰ বাবে আমি চৰকাৰক দাবী জনাওঁ। ভাষিক, সাংস্কৃতিক, সামাজিক
জীৱনৰ স্পৰ্শকাতৰ বিষয়বোৰক লৈ জনগোষ্ঠীয় অহুতৃতিক আঘাত কৰিব পৰা
কাৰ্য যাতে কোনো আঁৰৰ শক্তিয়ে ঘটাব নোৱাৰে তাৰ প্ৰতি কঠোৰ সতৰ্কতা
অৱলম্বন কৰিবলৈ আৰু জনগোষ্ঠীয় অহুতৃতিক আঘাত কৰিব পৰা ধৰণৰ
যিকোনো যন্ত্ৰণা, বচনা, বিবৃতি আদিৰ প্ৰচাৰ বন্ধ কৰিবলৈ আমি চৰকাৰ তথা
অসম আৰু অসমৰ বাহিৰৰ কাকতসমূহক আহ্বোধ জনাওঁ। অসমৰ প্ৰত্যেকটো
খলুৱা তাৰাই বাঞ্ছিত বিকাশ আৰু মৰ্যাদা লাভ কৰাটো আমি বাছা কৰোঁ।
সেয়ে, খলুৱা তাৰাৰ প্ৰসাৰ আৰু বিকাশৰ প্ৰতি আমি গুৰুত্ব দিওঁ আৰু বিশ্বাস
কৰোঁ উন্নতীয়া অসমীয়া তাৰাই আমাৰ বৰ্ণাঢ্য জাতি সত্তাক একেলগ কৰি
ৰাখিব। অসমৰ বিকেইটি জন-গোষ্ঠীয় তাৰা বিভাজনত চৰকাৰে প্ৰচলনৰ ব্যৱস্থা
কৰিছে, সেই তাৰাবোৰৰ বিকাশ আৰু শিক্ষাদানৰ বাবে পূৰ্ণাংগ ব্যৱস্থা ৰাজ্য
চৰকাৰে অতিশীঘ্ৰে গ্ৰহণ কৰাটো আমি বাছা কৰোঁ। ২৪ মে' তাৰিখে অহুতৃত
হোৱা বৈঠকতে 'ভাষা সমস্যা সমাধি : অসম' গঠন প্ৰক্ৰিয়া সম্পন্ন কৰা হয়।

অসম সাহিত্য সভাৰ বাবে এই দিনটো এটি ঐতিহাসিক দিন বুলি আমি ভাবোঁ।
 প্ৰকাশযোগ্য যে 'ভাষা সমন্বয় সমিতি : অসম' গঠনৰ উদ্দেশ্যতীয়া পত্ৰত অসম
 সাহিত্য সভাৰ উপৰিও নিখিল বড়ো সাহিত্য সভা, মিচিং সাহিত্য সভা, নিখিল বাঙা
 সাহিত্য সভা, খেউৰী সাহিত্য সভা, কাৰ্বি সাহিত্য সভা, তিৱা সাহিত্য সভা,
 পূৰ্বাঞ্চল তাই সাহিত্য সভা, মণিপুৰী সাহিত্য পৰিষদ, ডিমাছা সাহিত্য পৰিষদৰ
 হৈ অহুঠানসমূহৰ সভাপতি আৰু প্ৰধান তথা সাধাৰণ সম্পাদকসকলে স্বাক্ষৰ
 প্ৰদান কৰে। ই সভাৰ বাবে ঐতিহাসিক বসিল বুলি আমি অনুভৱ কৰোঁ।
 এই প্ৰসংগতে আমি আনন্দেৰে জনাওঁ যে সভাৰ কাৰ্যনিৰ্বাহকে 'ভাষা সমন্বয়
 সমিতি : অসম'ক পৰৱৰ্তী সময়ত 'ভাষা সমন্বয় মঞ্চ : অসম' হিচাপে গ্ৰহণ
 কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত কৰে আৰু অংশীদাৰ সাহিত্য সভাসমূহে ইয়াক আন্তৰিকতাৰে
 গ্ৰহণ কৰে। উদ্দেশ্যতীয়া পত্ৰত উল্লেখ কৰা হৈছে যে—(খ) 'অসমৰ ভাষা,
 সাহিত্য, সংস্কৃতি তথা ৰাজ্যখনৰ সমগ্ৰ জাতীয় জীৱনৰ বাৰ্ধৰ হকে কাম কৰি
 অহা অহুঠানকেইটিৰ পক্ষৰ পৰা আমি গভীৰ উৎসেগেৰে লক্ষ্য কৰি আহিছোঁ যে
 অসমৰ বৰ্ণাচা আৰু সম্বন্ধিত জাতিসত্তাক ভাষিক, সাংস্কৃতিক, অৰ্থনৈতিক
 আৰু ৰাজনৈতিকভাৱে দুৰ্বল আৰু বিতৰ্ক কৰাৰ বাবে বিভিন্ন স্তৰ-বাৰ্ধই
 অধিবৰতভাৱে বন্ধ কৰি আহিছে। আমি আতি দুখেৰে লক্ষ্য কৰিছোঁ। যে এই
 নক্তিসমূহে কোনো কোনো ঠাইত পাবল্লগিক নকহ আৰু বিধেব সৃষ্টি কৰিবলৈ
 আৰু কোনো কোনো অঞ্চলত ভ্ৰাতৃঘাতী মনোভাব সূহুৱাই দিবলৈও
 সমৰ্থ হৈছে।'

“আমি সকলো প্ৰকাৰৰ হিংসাত্মক ঘটনাক কঠোৰভাৱে বিদ্ৰা কৰোঁ।”

“ৰাজ্যখনৰ এই জটিলতৰ পৰিস্থিতিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত অসমৰ বৰ্ণাচা জাতি-
 সভাৰ ঐক্য সূদৃঢ় কৰাৰ বাবে অসমৰ থলুৱা ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ অহুঠান-
 সমূহে দাবি বান্ধি থিয় দিয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা গভীৰভাৱে অনুভৱ কৰিছোঁ।”

“অসমৰ জনসাধাৰণৰ মাজত সূহুওৱা বিভ্ৰান্তি, নকহ আৰু বিধেব হুৰ
 কৰিবলৈ আমাৰ প্ৰত্যেকটো অহুঠানৰ কৰ্মীসকলক হাবীয়ভাৱে ঐক্যবদ্ধ হৈ
 কাম কৰিবৰ বাবে আমি আহ্বান জনাইছোঁ। আমাৰ মাজৰ সবলতা আমি
 নিজেই সনাক্ত কৰিবলৈ পথ উলিয়াই ল'ব লাগিব। এই দৃষ্টিভঙ্গীৰে কাম
 কৰিবলৈ আমি সকলোকে অনুৰোধ জনাইছোঁ।”

“ভাষিক, সাংস্কৃতিক, সাৰাজিক জীৱনৰ স্পৰ্শকাতৰ বিবৰণৰে আমাৰ
 মাজত সৃষ্টি কৰিব পৰা সবলসমূহ আমি পাবল্লগিক সন্মান আৰু

সহযোগিতাৰ মনোভাৱেৰে সমাধান কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব আৰু কোনো প্ৰকাৰৰ ভুল বুজাবুজিয়ে যাতে ঠাই নাপায় তাৰ প্ৰতি সতৰ্ক দৃষ্টি ৰাখিব আৰু কোনে জনগোষ্ঠীৰ অস্থূলভূতিক আঘাত কৰিব পৰা ধ্বংস বিপ্লৱিত, মন্তব্য বা লেখনি আদিৰ পৰা বিৰত থাকিবলৈ সকলোকে আহ্বান কৰোঁ।"

"আমি বাছা কৰোঁ, অসমৰ প্ৰত্যেকটো থলুৱা ভাষাই বাহিৰত বিকাশ আৰু মৰ্যাদা লাভ কৰক আৰু উমৈহতীয়া অসমীয়া ভাষাই আমাৰ বৰ্ণাচা জাতি-সত্তাক একেলগ কৰি ৰাখক।"

"আমি পাৰম্পৰিক সমৰ্য্যাদা আৰু সমন্বয়ৰ প্ৰতি গুৰুত্ব আৰোপ কৰি বাছা কৰোঁ যে অসমৰ প্ৰত্যেকটো থলুৱা ভাষাই বিকাশ আৰু মৰ্য্যাদা লাভ কৰক।"

"অসমৰ যিকোনো জনগোষ্ঠীৰ ভাষা বিত্তাৱৰ্ত চৰকাৰে প্ৰচলনৰ ব্যৱস্থা কৰিছে, সেই ভাষাবোৰৰ বিকাশ আৰু শিক্ষাদানৰ বাবে পূৰ্ণাংগ ব্যৱস্থা ৰাখা চৰকাৰে অভিলীয়ে গ্ৰহণ কৰাটো আমি বাছা কৰোঁ। জনজাতীয় অঞ্চলৰ ভূমিনীতি আৰু আৰ্থ-সামাজিকৰ লগত জড়িত অস্তাত্ত্ব জলন্ত সমস্যাটোৰ বাবেও ৰাখা চৰকাৰক অতি ধন্যবাদ ৰাখিছোঁ।"

"সমস্ত সমাধানৰ বাবে হিংসা আৰু হমনেই একমাত্ৰ সমাধানৰ পথ বুলি আমি গণ্য নকৰোঁ। আমি দৃঢ়তাৰে বিশ্বাস কৰোঁ যে সহিষ্ণুতা-সংলাপ থাকিলে আলোচনাৰ জৰিয়তে সকলো সমস্যা সমাধান কৰিব পাৰি। এই সকলোমোৰ দিশ সন্মুখত ৰাখি অসমৰ ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ অস্থলভূতিকেই সত্যপতি আৰু সম্পাদকসকলে এখন 'ভাষা সমন্বয় সমিতি : অসম' গঠনৰ ভেটি আজি আমি স্থাপন কৰোঁ আৰু আশা কৰোঁ এই উমৈহতীয়া বন্ধুগণিয়ে আমাক লক্ষ্য পূৰণত স্তৰোপ দান কৰিব। ২৪ মে' তাৰিখৰ বৈঠকৰ সিদ্ধান্ত মৰ্চে ভাষা-সাহিত্যৰ অস্থলভূতিলৈ সন্মিলিতভাৱে ৰাজ্যখনৰ স্পৰ্শকাণ্ডৰ অঞ্চলসমূহ ভ্ৰমণৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে। উক্ত সিদ্ধান্তৰ ভিত্তিত জুন মাহৰ ২৪ পৰা ৬ তাৰিখলৈ, ১২ আৰু ১৩ তাৰিখে, জুলাই মাহৰ ২৪ৰ পৰা ২৬ তাৰিখলৈ, ২৮ৰ পৰা ৩০ তাৰিখলৈ, আগষ্ট মাহৰ ১২ৰ পৰা ২২ তাৰিখলৈ, চেপ্তেম্বৰ মাহৰ ১ৰ পৰা ৩ তাৰিখলৈ, ৫ৰ পৰা ৭ তাৰিখলৈ, ১৫ৰ পৰা ১৭ তাৰিখলৈ, ২৮ৰ পৰা ৩০ তাৰিখলৈ, অক্টোবৰ মাহৰ ৫ৰ পৰা ৭ তাৰিখলৈ আৰু নবেম্বৰ মাহৰ ২৯ আৰু ৩০ তাৰিখে বিভিন্ন পৰিক্ৰমাৰে যোৰাজি জিলাৰ চিবেন চাপৰিৰ পৰা দুবুৰী জিলাৰ শ্ৰীৰামপুৰলৈকে সংঘৰ্ষ পীড়িত আৰু স্পৰ্শকাণ্ডৰ

অকলসমূহ ভ্রমণ কৰা হয়। এই ভ্রমণত বিভিন্ন বড়ো সাহিত্য, নভা, কাব্য সাহিত্য, সভা, বিচিং সাহিত্য সভা, দেউৰী সাহিত্য সভা, বাতা সাহিত্য সভা, তিৱা সাহিত্য সভা, পূৰ্বাঞ্চল তাই সাহিত্য সভা আৰু অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি, প্ৰধান তথা সাধাৰণ সম্পাদক প্ৰমুখ্যে ভালে সংখ্যক (অনুষ্ঠানসমূহৰ) প্ৰতি-
 নিধিয়ে যোগদান কৰে। শুভেচ্ছামূলক ব্ৰহ্মসমূহে ওডালগুৰি, মংগলদৈ, বৌতা, গেবোৱা, টংলা, ছিপাবাৰ, পানেৰী, নিকাচি, মুছলপুৰ, জালাহ, শিখা, চলচলী, ফুলবাৰী, শালবাৰী, বেতবাৰী, বাবাংগুৰি, জুপহী, চাবকাং-
 গুৰি, বিজলী, বঙাইগাঁও, মণিকপুৰ, কোকবাৰা, গোসাঁইগাঁও, ওবাং, আন্ধেৰীবাট, বড়িয়া, তাহুলপুৰ, বৰমা, বাৰমাৰা, হাউলী, বক্ষিণ কোকিলাবাৰী, আনন্দবাৰা, কৰ্ণৈগুৰি, পাঠশালা, অভয়াপুৰী, বিজালীপাৰা, বোৰ্কাজুলি, কুমাৰীকাটা, গহপুৰকে কেন্দ্ৰ কৰি বিস্তীৰ্ণ অকলস উপৰিও, কোকিলা মিলন বাজাৰ, চুগাজুলি, লক্ষীমপুৰ, ধেমাজি, চিমেন চাপৰি, গহপুৰকে সাহসি আশ্ৰয় শিৱিবত
 আশ্ৰয় মোৱালকলক লগ ধৰি শান্তি-সম্প্ৰীতি বন্ধাৰ বাবে আহ্বান জনোৱাৰ
 উপৰিও হিংসাৰ পথ পৰিহাৰ কৰি ভ্ৰাতৃবোধক জীয়াই ৰখিবলৈ অহুৰোধ
 জনোৱাৰ লগতে সাহায্যাদি আগবঢ়োৱা হয়। প্ৰতিটো ভ্রমণৰ অন্তত শুভেচ্ছা-
 মূলক ব্ৰহ্ম লাভ কৰা অভিজ্ঞতাৰ ভিত্তিত একোখন দ্বাৰক পত্ৰ বাজা চৰকাৰৰ
 ওচৰত দাখিল কৰা হয়। যুগ্ম বিবৃতিৰোগে ভাষা-সাহিত্যৰ অনুষ্ঠানসমূহে
 আন্দোলনকাৰীসকলক হিংসাৰ পথ ত্যাগ কৰি আন্দোলনৰ মাধ্যমেৰে
 সমস্যা সমাধানৰ বাবে আহ্বান জনায়। এই ভ্রমণৰ ক্ষেত্ৰেই অসমৰ
 ভাষা-সাহিত্যৰ অনুষ্ঠানসমূহৰ গভীৰ সংস্পৰ্শেই অসম সাহিত্য সভা আহিব পাৰিছে
 বুলি আৰু লংঘন প্ৰশস্তিত কৰিব পাৰিছে বুলি অনুভৱ কৰা হয়। স্পৰ্শকাতৰ
 অকল ভ্রমণৰ সময়ত বিভিন্ন সাহিত্য সভাৰ অনুষ্ঠানসমূহৰ উপৰিও কাৰুণ্য,
 বক, শোণিতপুৰ, বৰপেটা, নজবাৰী, লক্ষীমপুৰ, অৱিতত গোৱালপাৰা আদি
 জিলা সাহিত্য সভা তথা উত্তৰ লক্ষীমপুৰ, পহৰবা, গহপুৰ, মংগলদৈ,
 আন্ধেৰীবাট, ওডালগুৰি, বড়িয়া, তাহুলপুৰ, বাতা আৰুজিক, বৰমা, বাৰমাৰা,
 বৰপেটা, জালাহ, হাউলী, বক্ষিণ কোকিলাবাৰী, আনন্দবাৰা, শিখা,
 কৰ্ণৈগুৰি, পাঠশালা, অভয়াপুৰী, বিজলী, গোসাঁইগাঁও, বিজালীপাৰা, মুছলপুৰ
 ছিপাবাৰ, কোকবাৰা, মণিকপুৰ আদি শাখা সভাৰ লগতে আত্মীয় সভা
 তথা বহিৰলৈ আহি লগ লাগ কৰিলোঁ। উল্লেখযোগ্য যে ভাষা 'নবময়
 বক : অসম'ৰ পৰৱৰ্তী বৈঠকত নিম্নলিখিত সিদ্ধান্তসমূহ গ্ৰহণ কৰা হয়।

(গ) (১) অসমৰ প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীৰ ভাষাই বাবে স্থানীয়ভাৱে বাহ্যিক বিকাশ লাভ কৰিব পাৰে তাৰ প্ৰতি অসম সাহিত্য সভা সচেতন হৈ থাকিব।

(২) জনগোষ্ঠীৰ ভাষাসমূহৰ দ্বিগুণ বিয়লৈ সংশ্লিষ্ট ভাষা-ভাষীসকলে নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিব।

(৩) জনগোষ্ঠীৰ ভাষা-ভাষীকে ধৰি অসমৰ সকলো লোকৰ উন্নয়নৰ বাবে হিচাপে অসমীয়া ভাষাৰ গুৰুত্বৰ প্ৰতি জনসাধাৰণক সচেতন কৰি ৰখাৰ বাবে আৰু পাৰম্পৰিক সহযোগিতাবে ভাষা-সাহিত্যৰ সমৃদ্ধি ঘটাবৰ বাবে বন্ধ কৰা হ'ব।

(৪) জনগোষ্ঠীৰ ভাষাসমূহৰ ভাষা বা সাহিত্যৰ অধ্যয়নসমূহৰ লগত যোগাযোগ বন্ধ কৰিবলৈ সমিতি আদি গঠন কৰিবলৈ বন্ধ কৰা হ'ব।

(৫) এই উদ্দেশ্যসমূহ সফল কৰিবলৈ পৰ্যায়ক্ৰমে ভলত দিয়া আঁচনি অনুসৰি প্ৰথমতে কাৰ্য হাতত লোৱা হ'ব :

(১) জনগোষ্ঠীৰ ভাষাসমূহৰ অৱস্থা আৰু সমস্যা সম্পৰ্কে বিজ্ঞানভিত্তিক আলোচনাৰ আয়োজন

(২) জনগোষ্ঠীৰ ভাষাৰ প্ৰাথমিক পুথি প্ৰণয়নৰ ব্যৱস্থা

(৩) জনগোষ্ঠীৰ ভাষাসমূহৰ শব্দ সম্ভাৰ সংগ্ৰহ আৰু প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা

(৪) জনগোষ্ঠীৰ ভাষাসমূহৰ বিভিন্ন দিশৰ গৱেষণাৰ ব্যৱস্থা

(৫) জনগোষ্ঠীৰ ভাষা, সংস্কৃতি আৰু সাৰ্বজনিক জীৱনৰ পৰিচয় জ্ঞাপক পুথিপত্ৰ প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা

(৬) জনগোষ্ঠীৰ বিভিন্ন গোটৰ মাজত প্ৰচলিত লোক-কথা, লোকগীত আদি সংগ্ৰহৰ আৰু প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা

(৭) বিভিন্ন গোটৰ মাজত থকা বিশ্বাস, সংস্কাৰ আদিকে ধৰি লোক-সংস্কৃতিৰ বিভিন্ন সম্পদ আৰু বিভিন্ন লোক-শিল্প সম্পৰ্কীয় বিৱৰণ, তথ্যগাতি, লক্ষ্য আদি সংগ্ৰহ আৰু সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা আৰু লিখোঁৱৰ বিষয়ে অধ্যয়নৰ ব্যৱস্থা

(৮) প্ৰয়োজনীয় বিষয়ৰ অসমীয়া ভাষাৰ গ্ৰন্থ জনগোষ্ঠীৰ ভাষালৈ বৰ্তালৈকে সংকলিত হ'লেও অনুবাদ কৰাৰ ব্যৱস্থা

(৯) অ-জনগোষ্ঠীৰ ইচ্ছুক লোকৰ বাবে জনগোষ্ঠীৰ ভাষা শিকা প্ৰণীত স্থাপনৰ ব্যৱস্থা

(১০) সাংস্কৃতিক শিল্পৰ আদিৰ ব্যৱস্থা।

(১১) অজ্ঞাত আত্মবৎগিক কাৰ্য।

একাংশযোগে যে উক্ত কাৰ্যসূচীসমূহ পূৰণার্থে থিয়োজন অহুৰ্গাব স্তান পুজি গঠন কৰা হ'ব।

কাৰ্যনিৰ্বাহক সভা

বিগত বছৰত অসম সাহিত্য সভাৰ মুঠ পাঁচখন কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ পূৰ্ণাংগ বৈঠক, একাশন সমিতিৰ তিনিখন বৈঠকৰ উপৰিও ষ্টাট উপসমিতিসমূহৰ দুইবাৰ পৰা তিনিখনকৈ বৈঠক অনুষ্ঠিত হৈ যায়। সভাৰ পৰম্পৰা অনুসৰি প্ৰথমখন কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ পূৰ্ণাংগ অধিবেশন ২৬ মাৰ্চ তাৰিখে সভাৰ কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয় চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱনত, দ্বিতীয় কাৰ্যনিৰ্বাহক ২৫ জুন তাৰিখে সভাৰ শুৱাহাটী কাৰ্যালয় ভগৱতী প্ৰসাদ বৰুৱা ভৱনত, তৃতীয়খন কাৰ্যনিৰ্বাহক ৬ আগষ্ট তাৰিখে দুখনে বুনিয়াৰী বিভাগীয় প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰত দুখনে সাহিত্য সভাৰ আহ্বানত, চতুৰ্থ বৈঠক বড়িয়া মহাবিদ্যালয়ত ১২ নৱেম্বৰত বড়িয়া সাহিত্য সভাৰ আহ্বানত আৰু পঞ্চমখন বৈঠক ৮ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে বিশ্বনাথ চাৰিআলি মহাবিদ্যালয়ত বিশ্বনাথ চাৰিআলি অধিবেশনৰ আদৰ্শী সমিতিৰ সহযোগত অনুষ্ঠিত হৈ যায়। অসম সাহিত্য সভাৰ পত্ৰিকাত প্ৰতিখন কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ কাৰ্যবিবৰণী বিস্তৃতভাৱে প্ৰকাশ কৰা হৈছে বাবে ইয়াত যাদ্ৰ উল্লেখ কৰা হ'ল।

সভাৰ প্ৰকাশন

১৯৮২-২০ বৰ্ষত সভাই ৰাজ্য চৰকাৰৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা সঞ্চালকালয়ৰ যোগে প্ৰাথমিক বিভাগসমূহত মুঠ ১৩ খন গ্ৰন্থ যোগান ধৰাৰ অনুমতি লাভ কৰে। ফলত ১৩ খন গ্ৰন্থ পুনৰ মুদ্ৰণ কৰা হয়। গ্ৰন্থকেইখন হ'ল—‘আমি পাহাৰ বগাবটেল ঘাওঁ’, ‘আমাৰ লক্ষ্মীনাথ’, ‘মহাবীৰ লাচিত’, ‘বহীৰ কুশল কোঁৱৰ’, ‘দেশতন্ত্ৰ তৰুণৰাম ফুকন’, ‘মহাপুৰুষ মাধৱদেৱ’, ‘ৰজা নৰনাৰায়ণ’, ‘কড়ো নাথ’, ‘ৰাতা নাথ’, ‘দেউৰী নাথ’, ‘নবী কাহিনী’, ‘বিষ্ণু ৰাতা’ আৰু ‘লোণোৱাজৰ নাথ’। আনহাতে মহাবিদ্যালয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উপযোগী গ্ৰন্থ, ‘চুটি গল্প’, ‘পাৰী-পথ’ৰ পুনৰ মুদ্ৰণ কৰা হয়। ১৯৮২-২০ বৰ্ষত প্ৰকাশিত সভাৰ গ্ৰন্থসমূহ হ'ল— ধৰ্মৰথৰ ছবাবাৰ ‘অসমৰ ৰাষ্ট্ৰবন্ধ’, ব্ৰীক্ষনাথ শৰ্মাৰ ‘পদ্মনাথ গৌহাঞি বৰুৱা’, আনন্দমোহন ভাগৱতীৰ ‘কুশান গান’, কটিক চন্দ্ৰ গগৈৰ ‘হাতী চিকাৰৰ বিচিত্ৰ কাহিনী’, জীৱন দাসৰ ‘অসমৰ বন-বননি আৰু বন প্ৰাণী’, শ্ৰীমতা নীমিতা বৰুৱা

‘ঐশ্বৰ্য্যৰ্ণব চমু পৰিচয়’, সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি সাহিত্যাচাৰ্য অতুলচন্দ্ৰ হাজৰিকা বচিত আৰু ড° হেমন্ত কুমাৰ শৰ্মা সম্পাদিত ‘স্মৃতি বজ্জিকা’, ত্ৰীমতী চন্দ্ৰ চৌধুৰী সংকলিত ‘সাহিত্য আৰু চিন্তা’। বৰ্তমান যন্ত্ৰস্থ হৈ থকা গ্ৰন্থসমূহ হ’ল—‘আচাৰ্য্যজ কব অল’, ‘কল্লোলিতা বুঢ়ী গাং’, ‘মাধৱদেৱ : ব্যক্তিত্ব আৰু প্ৰতিভা’, ‘কণ্টক উপহাৰ’, ‘বড়ো চুটি গল্প’, ‘আধৰৱ গীত’, ‘মিচিং লোকগীতি সংগ্ৰহ’, ‘অসমীয়া খণ্ডবাক্যকোষ’ আৰু ‘চাহ বাগিছাৰ কথা’। তিনিখন বৃহৎ গ্ৰন্থৰ আঁচনিও সভাই বছৰটোত গ্ৰহণ কৰে। গ্ৰন্থকেইখন হ’ল—‘চাহ বাগিছাৰ জীৱন আৰু সংস্কৃতি’, ‘চৰ-চাপৰিৰ জীৱন আৰু সংস্কৃতি’ আৰু ‘অসমৰ লোক উৎসৱ পাৰ্বণ’। ইতিমধ্যে ‘চাহ বাগিছাৰ জীৱন আৰু সংস্কৃতি’ গ্ৰন্থ প্ৰণয়ন কৰি বিশিষ্ট লেখক, কবি সুশীল কুৰ্মীদেৱে সভাক দিছে। গ্ৰন্থখন অহা বছৰলৈ প্ৰকাশ কৰিব পৰা যাব বুলি আশা কৰা যায়। ‘বহল অসমীয়া অভিধান’ প্ৰণয়ন আঁচনিক পূৰ্ণাংগ ৰূপ দিয়া হৈছে। ৰাজ্য চৰকাৰৰ পৰা ইতিমধ্যে প্ৰকাশ হেজাৰ টকাৰ এটি সাহায্য লাভ কৰা হৈছে। এই আঁচনি সফল হ’লে সভাৰ এটি বছৰ-দিনীয়া সপোন বাস্তৱত পৰিণত হ’ব বুলি আমি আশা কৰিলোঁ।

অসম সাহিত্য সভাৰ ১৯৮৯-৯০ বৰ্ষৰ বঁটাসমূহ

উত্তমচন্দ্ৰ বৰুৱা বঁটা : ত্ৰীঅৰূপ ঠাকুৰ, শব্দচন্দ্ৰ গোস্বামী বঁটা : ত্ৰীমতী তৃষ্ণাকৰ্মা শৰ্মা, বাশন্তী বৰদলৈ বঁটা : ত্ৰীমতী নিকপমা বৰগোঁহাঞি, মহানন্দ শশীপ্ৰভা বঁটা : ত্ৰীবিপ্লৱ শইকীয়া, অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰী বঁটা : ত্ৰীপ্ৰসেনজিৎ চৌধুৰী, গিৰিধৰ শৰ্মা বঁটা : ত্ৰীৰূপক কাকতি, গোপালচন্দ্ৰ বৰুৱা বঁটা : ড° অখিল কুমাৰ ডেকা, সীতানাথ ব্ৰহ্মচৌধুৰী বঁটা : ত্ৰীধৰেশ্বৰ হুৰুৱা, মোহনচন্দ্ৰ শৰ্মা বঁটা : ত্ৰীজগদীনাথ ভাৰুজী, অসম সংঘ (আমেৰিকা) বঁটা : ত্ৰীপল্লৱী বৰুৱা, প্ৰেমধৰ বসু বঁটা : উপযুক্ত মানব গ্ৰন্থ পোৱা নহ’ল, বনমালী শইকীয়া বঁটা : প্ৰয়োজনীয় মানৱগুণ বচনা পোৱা নগ’ল, হৰিধৰ চৌধুৰী বঁটা : কোনো প্ৰতিবেদনী পোৱা নগ’ল, কলাগুৰু বিষ্ণু বাতা বঁটা : বোষণা কৰিব পৰা নগ’ল, হৰিপ্ৰসাদ মেওগ সৌভৱণী ব্ৰহ্মণ আৰু অম্বকৰ্মা বঁটা : বঁটা বোষণা কৰিব পৰা নগ’ল।

সাহিত্য সভাৰ পালম

অসম সাহিত্য সভাৰ আহ্বান ক্ৰমে ১৭ আহ্বানবীৰ পৰা ৩০ আহ্বানবীৰলৈ

শাখা আৰু স্বীকৃত সভাসমূহে নিৰ্দ্ধাৰিত কাৰ্যসূচীৰে 'সাহিত্য সপ্তাহ' পালন কৰে। সভাৰ দ্বাৰা কেন্দ্ৰীয়ভাৱে ১৬ আৰু ১৭ জানুৱাৰী (১৯৯০) তাৰিখে কাৰ্য্য আৰম্ভ জিলাৰ হাওৰাঘাট সাহিত্য সভাৰ সহযোগত হাওৰাঘাটত বৰ্ণাচ; অহুঠানৈৰে 'শিল্পী দিবস' পালন কৰা হয়। 'শিল্পী দিবস' পালন কৰা জিলা আৰু শাখা সভাসমূহলৈ সভাৰ হকে শলাগ জনোৱা।

সমস্বয় পথেক

প্ৰথমবাৰৰ বাবে কাৰ্য্য-নিৰ্বাহকৰ পৰামৰ্শ অনুসৰি ২৩ জুলাইৰ পৰা ৩ আগষ্টলৈ সমস্বয় পথেক পালনৰ বাবে জিলা সভা আৰু শাখা তথা স্বীকৃত সভা-সমূহক আহ্বান জনোৱা হয়। এই ক্ষেত্ৰত উল্লেখযোগ্য সঁহাৰি সভাসমূহৰ পৰা পোৱা হয়। কেন্দ্ৰীয়ভাৱে এই অহুঠান ডিহু কাৰ্যালয় বাংছিনা তখনত আৰু সামৰণি অহুঠান চুখনৈ সাহিত্য সভাৰ সহযোগত চুখনৈত সফলভাৱে অনুষ্ঠিত কৰা হয়। দুয়োটা অহুঠানতে অসমৰ ভাষা-সাহিত্য অহুঠানসমূহৰ সভাপতি, সাধাৰণ সম্পাদক তথা প্ৰতিনিধি উপস্থিত থাকি সভালৈ সহযোগ আগবঢ়ায়।

সংগঠন সপ্তাহ

২৪ৰ পৰা ৩০ নৱেম্বৰলৈ 'সংগঠন সপ্তাহ' পালনৰ বাবে জিলা, শাখা আৰু স্বীকৃত সভাসমূহলৈ আহ্বান জনোৱা হয়। নিজ নিজ এলেকাৰ অঞ্চললৈ গৈ সভা-সমূহে সংগঠনৰ কাৰ্যসূচী সম্পন্ন কৰে বুলি প্ৰতিবেদন পোৱা হৈছে। মূল সভাৰ পৰাও উক্ত সময়ছোৱাত অভিযান চলোৱা হয়।

শিল্প কলা পৰিষদৰ বক্তৃতা অনুষ্ঠান

অসম সাহিত্য সভাই প্ৰতি বছৰে অনুষ্ঠিত কৰা এইমানি বক্তৃতাৰ ১৯৮৮-৮৯ চনৰ অনুষ্ঠিত কবিবল্লভীয়া বক্তৃতাটি বোৱা ৩ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে বৰপেটা সাহিত্য সভাৰ সহযোগত বৰপেটাত অনুষ্ঠিত হয়। 'অসমৰ ওজাপালি' শীৰ্ষক বক্তৃতাটি প্ৰধান কৰে গৱেষক পণ্ডিত ড° নবীন চন্দ্ৰ শৰ্মাৰে। স্বাক্ষৰ বক্তৃতাৰ দ্বিতীয়টি অহুঠান (১৯৮৯-৯০) ১৯ ডিচেম্বৰত গোৱালপাৰা জিলাৰ বিজানীপাৰাত অৰিহন্ত গোৱালপাৰা জিলা সাহিত্য সভাৰ উদ্বোধনত অনুষ্ঠিত হয়। 'কুমাৰ গান'ৰ বিষয়ে শিল্পী শ্ৰীমন্ত আনকবোহন ভাগৱতীয়ে উক্ত বক্তৃতা প্ৰধান কৰি সহযোগ আগবঢ়ায়। বক্তৃতা সম্বন্ধিত প্ৰবন্ধ ইতিমধ্যে প্ৰকাশ পাইছে। 'অসমৰ ওজাপালি' প্ৰবন্ধনো প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ বাতা দ্বিৱস পাজন

কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ বাতা দ্বিৱস কেন্দ্ৰীয়ভাৱে বৰপেটা জিলাৰ জালাহ সাহিত্য সভাৰ সহযোগত সাম্প্ৰতিক পৰিস্থিতিত স্পৰ্শকাতৰ হৈ পৰা হান জালাহত ১৯ আৰু ২০ জুনত দুদিনীয়া কাৰ্যসূচীৰে পাজন কৰা হয়। সাম্প্ৰতিক আন্দোলনৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ভীত আৰু শংকিত হৈ পৰা সম্বোধকেইবা হাজাৰো বাইজে অহুষ্ঠানত যোগদান কৰাটো বিশেষভাৱে উল্লেখনীয়। সভাৰ জিলা আৰু শাখা সভাসমূহে বিষ্ণুবাতা দ্বিৱস পাজন কৰি সভামৈ প্ৰতিবেদন পঠায়।

কৰ্মশালা

সূতাৰ আঁচনি অনুসৰি ১১ অক্টোবৰৰ পৰা ১৩ অক্টোবৰলৈ হাজোত মণিকুট সাহিত্য সমাজৰ সহযোগত নবীন কবিৰ কবিতাৰ কৰ্মশালা, ২৭—৩০ অক্টোবৰলৈ সোণাবিত নবীন গল্পকাৰৰ চুটি গল্পৰ ওপৰত কৰ্মশালা আৰু বাইহাটা চাৰিআলি সাহিত্য সভা আৰু পূব কামৰূপ সাংস্কৃতিক সমাজৰ সহযোগত নবীন নাট্যকাৰৰ নাট কৰ্মশালা ৯—১১ জানুৱাৰীত বাইহাটা চাৰিআলিত অনুষ্ঠিত কৰা হয়। তিনিওটা কৰ্মশালাত মুঠ ডেবশ গৰাকী নবীন লেখক-লেখিকাই প্ৰশিক্ষণ লাভ কৰে।

চৰ অঞ্চল ভ্ৰমণ

নৱেম্বৰ মাহত অসম সাহিত্য সভাৰ মাননীয় সভাপতিৰ নেতৃত্বত এটি দলখনীয়া প্ৰতিনিধি দলে বৰপেটা, কামৰূপ আৰু গোৱালপাৰা জিলাৰ পন্নপাৰা, চেনিমাৰী, ম'হচৰা, চেঙাৰপাৰা, হৰ্ক্ষি গহুৰি, শিৱজিভজি, খোজাবান্ধা, আলোপতি আৰু মন্দিৰা অঞ্চলত জনসংযোগ কাৰ্যসূচী সম্পন্ন কৰে। বোৱা ৫ কেন্দ্ৰবাৰী তাৰিখে মাননীয় সভাপতি আৰু সভাৰ জাতীয় ত্ৰালৰ আহ্বানকৰ সহযোগত এটি পাঁচজনীয়া প্ৰতিনিধি দলে লোণভলী চৰ ভ্ৰমণ কৰি চৰবাসী বাইলৰ মাজত সাহিত্যৰ বাতাবল পুষ্টি কৰাত অবিহণা যোগায়।

জনসংযোগ, শুভেচ্ছামূলক ভ্ৰমণ আদি

বোৱা এপ্ৰিল মাহত মাননীয় সভাপতি মহোদয় প্ৰমুখ্যে এটি প্ৰতিনিধি দলে বৰাক উপত্যকাৰ কাছাৰ আৰু কৰিমগঞ্জ জিলাৰ বেৰানগাঁও, গড়ৰ ডিভৰ, আজগাপুৰ, হুৰ্ভপুৰ, কুৰনগৰ, পাখাবান্ধি, তাৰাপুৰ আদি অঞ্চলত

জনসংযোগ কাৰ্য্যহটী সফলভাৱে সম্পন্ন কৰে। উল্লেখযোগ্য—এই ভ্ৰমণকালত শিলচৰ সাহিত্য সভাৰ নতুনকৈ নিৰ্মাণ কৰিব খোজা ছমছমীয়া সাহিত্য সভা ভৱনৰ আধাৰশিলা সভাপতি মহোদয়ে স্থাপন কৰে।

জুন মাহত সাহিত্য সভাৰ ভৱনৰ পৰা শুভেচ্ছামূলক ভ্ৰমণ, জনসংযোগ, শাখা সাহিত্য সভা পুনৰ গঠন আৰু সক্ৰিয়কৰণ কৰাৰ মানম্বৰে পৰ্য্যটন, হাউলী, সৰুপেটা, বনগাঁও, পাঠশালা, নিত্যানন্দ, বিহাৰাৰী, শিখলা, কোকিলা-বাৰী, বাঘমাৰা, জালাহ অঞ্চল ভ্ৰমণ কৰা হয়। এই সময়ছোৱাত তিনিখন নতুন শাখা আৰু ছয়খন শাখা সভা সক্ৰিয়কৰণ কৰা হয়। জুলাই মাহত অসমৰ সাম্প্ৰতিক পৰিস্থিতিত স্পৰ্শকাতৰ হৈ পৰা কামৰূপ জিলাৰ গোৰোখৰ, বড়িৱা, বাইহাটা চাৰিআলি আদি অঞ্চলৰ বাইজৰ মাজত গণসংযোগ কাৰ্য্যহটী সম্পন্ন হয়। চেপ্তেম্বৰ মাহত নলবাৰী আৰু বৰপেটা জিলাৰ ন-মাটি, টিহ, সৰ্বেবাৰী, বৰপেটা, হাউলী আদি ঠাইত শাখা সভাৰ আমন্ত্ৰণক্ৰমে ৰাজহুৱা সভাত যোগদান কৰি মাননীয় সভাপতি মহোদয়ে সমবেত বাইজক কোনো পৰিস্থিতিতে মনোৰাজ নেহেৰুৱাবলৈ আৰু শান্তি-সম্প্ৰীতি অটুট ৰখাত সকলো প্ৰকাৰৰ সহায়-সহযোগ আগবঢ়াবলৈ আহ্বান জনায়। ২১ ডিচেম্বৰৰ পৰা মণিপুৰ সাহিত্য পৰিষদ, অসমৰ উত্তোগত ভাষা-সাহিত্য সময়ৰ মঞ্চৰ অংশীদাৰ অস্থানসমূহৰ সহযোগত এটি শুভেচ্ছামূলক বুলে মণিপুৰ ৰাজ্যৰ বিভিন্ন অঞ্চল ভ্ৰমণ কৰি ওচৰ-চুবুৰীয়া দেশ মণিপুৰবাসী বাইজৰ লগত সাহিত্য সভাই সংযোগ স্থাপন কৰে। এই ভ্ৰমণ কালত মণিপুৰী, ৰাভা, বড়ো, কাৰ্ব্বি আৰু অসমীয়া ভাষাৰ কবিতা পাঠৰ অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত হয় আৰু মাননীয় সভাপতি শ্ৰীযুত বৰাৰে মণিপুৰী ভাষাৰ নিৰ্বাচিত চুটি গল্প অসমীয়াতৈ অনুবাদ কৰি এটি সংকলন প্ৰকাশ কৰাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ায়। ডিচেম্বৰ মাহত মাজুলীৰ বিভিন্ন অঞ্চলত জনসংযোগ কাৰ্য্যহটীত অংশ গ্ৰহণ কৰোঁতে উজনি-মাজুলীৰ সাহিত্য সভাৰ সাহিত্য সভা ভৱনৰ আধাৰশিলা স্থাপন কৰে মাননীয় সভাপতি মহোদয়ে। মাজুলীৰ বিভিন্ন শাখাই সন্নিবিষ্টভাৱে কৰা সভাৰ উক্ত জনসংযোগ কাৰ্য্যহটীৰ সমাপনত সভাৰ নিৰ্বাচন সেৱক শ্ৰীমিলীপ কুকনে আগবঢ়োৱা সেৱা বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। উক্ত জনসংযোগ কাৰ্য্যহটীৰ অংশ হিচাপে স্বৰ্গীয় তৰুণচন্দ্ৰ পাৰেগাঁৱ বচনাৱলীৰ প্ৰথম খণ্ড ৬পাৰেগাঁৱৰ পৰিয়ালবৰ্গক আনুষ্ঠানিকভাৱে অৰ্পণ কৰা হয়। জন-সংযোগ আঁচনি আৰু সংগঠন কাৰ্য্যহটী স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত বোৰহাট সাহিত্য সভাৰ সম্পাদক আৰু সভাৰ আইন-উপদেষ্টা শ্ৰীতৰ গোহাৰীৰ সহযোগত বৈচাৰণি,

হেমলাই, খনিকব ডাণ্ডিম আৰু সোণোৱাল চাহ বাগিছাত সাহিত্য সভাৰ শাখা স্থাপন কৰা হয়। শাখা সাহিত্য সভাসমূহ মাননীয় সভাপতি শ্ৰীমহিম বৰাৰদেৱে আত্মগোষ্ঠানিকভাৱে মুকলি কৰে। চাহ জনজাতি ছাত্ৰ সমূহৰ সন্মত আৰু চাহ শ্ৰমিকৰ বহু সংখ্যক লোক সাহিত্য সভাৰ সভ্য আৰু আজীৱন সভ্যৰূপে ভৰ্তি হয়। লক্ষীমপুৰ জিলাৰ পছমাৰা সাহিত্য সভাৰ সহযোগত আন এখন আলোচনা চক্ৰ আকসেই অঞ্চলৰ চাহ বাগিছাসমূহত জনসংযোগৰ কাৰ্যসূচীৰ সফল কৰণ হয়। ইয়াৰ লগতে আন বহুতো ঠাইত জনসংযোগ কাৰ্যসূচী হৈছিল যদিও প্ৰতিবেদন দীঘলীয়া হোৱাৰ ভয়ত উল্লেখ কৰা নহ'ল।

মাধৱদেৱৰ পাঁচশতম জন্ম-শতবাৰ্ষিকী উদ্‌যাপন

সভাই সাংস্কৃতিক সঞ্চালকালয়ৰ সহযোগত পশ্চিমবংগৰ মধুপুৰ সত্ৰত মহাপুৰুষ শ্ৰীমাধৱদেৱৰ পাঁচশতম জন্মশতবাৰ্ষিকী উৎসৱ ১৯ আৰু ২০ ডিচেম্বৰ তাৰিখে আলোচনা চক্ৰ, মুকলি সভা, সাংস্কৃতিক অহুষ্ঠান আদিৰে সফলভাৱে উদ্‌যাপন কৰে।

জমপ্ৰিয় বক্তৃতা

১৮ নবেম্বৰ তাৰিখে বঙিয়াত প্ৰথম জনপ্ৰিয় বক্তৃতা 'অসমীয়া গীতি সাহিত্য' শীৰ্ষক বক্তৃতা প্ৰদান কৰে অধ্যাপক তৰুণজুল আজিয়ে। ২৯ ডিচেম্বৰ তাৰিখে মাজুলীৰ কমলাবাৰীত জনপ্ৰিয় বক্তৃতাৰ দ্বিতীয় জানি 'অসমীয়া সাহিত্যত সংস্কৃত সাহিত্যৰ প্ৰভাৱ' শীৰ্ষক বক্তৃতা আগবঢ়ায় শ্ৰীযুত বজানীকান্ত দেৱ শৰ্মাই। 'অসমীয়া সাহিত্যৰ সমালোচনাৰ ধাৰা' আৰু 'পুৰণি অসমীয়া সাহিত্যৰ অধ্যয়নৰ আৱশ্যকতা আৰু বিজ্ঞানসন্মত চিন্তা-চৰ্চা' শীৰ্ষক বক্তৃতা প্ৰদান কৰে যথাক্ৰমে ড° নুৰুন্নাছৰ শৰ্মা আৰু ড° বামচৰণ ঠাকুৰীয়াদেৱে।

লেখক নিৰ্বাচন আদি

বোকা ২৯ আৰু ৩০ এপ্ৰিল তাৰিখত (১৯৮৮ চনত হ'বলগীয়া) চতুৰ্দশ লেখক নিৰ্বাচন শুৱানকুছিৰ জ্যোতি সাহিত্য সভাৰ উদ্বোধন শুৱানকুছি মহাবিদ্যালয় প্ৰাংগণত অনুষ্ঠিত হয়। ৬ আৰু ৭ জাৰুৱাৰী '৯০ তাৰিখে নামৰূপ সাহিত্য সভাৰ সহযোগত 'অসমৰ জনগোষ্ঠীয় জীৱন : সমতা আৰু সমতা সমাধানৰ উপায়' শীৰ্ষক এখনি বৰ্ষাৰ আলোচনা চক্ৰ অনুষ্ঠিত হয়। চক্ৰত অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীয় প্ৰতিনিধিসকলে অংশ গ্ৰহণ কৰে। চৰকাৰৰ প্ৰেৰণ কৰা আঁচনি অনুসৰি এই আলোচনাৰ বিষয়বস্তু সন্নিবিষ্ট এখন পুস্তিকা প্ৰকাশৰ

বিহা কৰা হৈছে। উক্ত আঁচনিটো বাল্যিক চৰকাৰৰ পৰা সাহায্য লাভ কৰা হয়। অসমীয়া হস্ত বাংগ সাহিত্যৰ অহুষ্ঠান নগাঁও সাহিত্য সভাৰ সহযোগত ২৯ আৰু ৩০ জানুৱাৰী তাৰিখে নগাঁওত সফলভাৱে অনুষ্ঠিত হয়।

সময়সমূহক কবি সন্মিলন

সভাৰ প্ৰস্তাৱ বৰ্ষে কাৰ্বি আংলং জিলাৰ লাংহিন তিনিআলিৰ ফুলনি সাহিত্য সভাৰ সহযোগত এখন সময়সমূহক কবি সন্মিলন ১৫ ডিচেম্বৰ তাৰিখে অনুষ্ঠিত হয়। এই সন্মিলনত অসমৰ বিভিন্ন ভাষাগোষ্ঠীৰ কবিসকলে তেওঁলোকৰ নিজ নিজ ভাষাৰ কবিতাসমূহ পাঠ কৰাৰ লগতে অসমীয়াতৈ ভাঙনি নিবেদন কৰে।

প্ৰতিষ্ঠা দিৱস, শতবাৰ্ষিকী আদি

যোৱা ২৬ ডিচেম্বৰ তাৰিখে অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱস বংপুৰ সাহিত্য সভাৰ সহযোগত শিৱসাগৰত কেন্দ্ৰীয়ভাৱে উদ্‌ঘাটিত হয়। লগতে ‘অসমত গীতৰ ধাৰা’ শীৰ্ষক সবস এখনি আলোচনা চক্ৰও অনুষ্ঠিত হৈ যায়। সভাৰ সকলো জিলা শাখা আৰু স্বীকৃত সভাসমূহেও এই দিৱস পালন কৰাৰ প্ৰতিবেদন পোৱা হৈছে।

চক্ৰনাথ শৰ্মা শতবাৰ্ষিকী উৎসৱ

অসম সাহিত্য সভাৰ একনিষ্ঠ সেৱক, জাতীয়তাবাদী, কৰ্মবীৰ চক্ৰনাথ শৰ্মাৰ তম-শতবাৰ্ষিকী যোৱা ৮ আৰু ৯ ডিচেম্বৰ তাৰিখে বিভিন্ন কাৰ্যসূচীৰে বিহত্বিত চক্ৰনাথ শৰ্মা সাহিত্য সভাৰ উদ্বোধন কাৰ্যসূচীৰে উদ্‌ঘাটন কৰা হয়। ২৩ আৰু ২৪ জানুৱাৰী তাৰিখে কবিসমগ্ৰ জিলাৰ আচিমগঞ্জত বৰাক-ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ ‘সময়সমূহক কবি সন্মিলন আৰু মুকলি সভা’ সফলভাৱে অনুষ্ঠিত হয়।

৬ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে জম্মীৰাথ বৰুৱা সধনত মাননীয় প্ৰাক্তন সভাপতি আৰু প্ৰধান সম্পাদকসকলৰ মিলনৰ অহুষ্ঠান অনুষ্ঠিত হয়। ন-গৰাকী মাননীয় প্ৰাক্তন সভাপতি আৰু দুগৰাকী প্ৰধান সম্পাদকে যোগদান কৰি অহুষ্ঠানৰ সৌষ্ঠৱ বৃদ্ধি কৰে।

ভাষা নিকা প্ৰেক্ষী, ভাষা নিকা সংলগ্ন আদি

সভাৰ আঁচনি অনুসৰি গুৱাহাটীৰ ভগৱতী প্ৰদাৰ বৰুৱা ভৱনত ভাষা নিকা

শ্ৰেণীৰ তিনিটা গোটৰ পৰীক্ষা সম্পন্ন হয়। সৰ্বমুঠ ৪৭ গৰাকী প্ৰশিক্ষার্থীয়ে মাধ্যমিক পৰ্যায়ত আৰু জগবাকীয়ে প্ৰাথমিক পৰ্যায়ত এই পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। গুৱাহাটীৰ মাবোৱাৰী মূৰ মঞ্চ আৰু পূৰ্বোক্তৰ প্ৰদেশীয় মাবোৱাৰী মূৰ মঞ্চৰ অৰ্থৰ সাহায্যত প্ৰথমবাৰৰ বাবে অসমত বাস কৰা অনা-অসমীয়া ভাষীসকলৰ বাবে অসমীয়া ভাষা শিক্ষা শ্ৰেণী মুকলি কৰা হয়। উক্ত মঞ্চই ভাষা শিক্ষা শ্ৰেণীৰ সমুদায় ব্যয় বহন কৰাৰ বাবে ধন্যবাদৰ পাত্ৰ। সভাৰ কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয়ত ভাষা শিক্ষা শ্ৰেণীৰ প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ এটি মুকলি কৰাৰ বাবে ভাষা প্ৰয়োগ সঞ্চালকালয়ে অনুমোদন জনাইছে। কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয় যোগে ভাষা শিক্ষা সংসদৰ দ্বাৰা পৰিচালিত পৰীক্ষাসমূহ অনুষ্ঠিত কৰা হৈছে।

কাৰ্যালয়ৰ ভৱন মেৰামতি আদি

চক্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন আৰু ভগৱতী প্ৰসাদ বকৰা ভৱনত চুণ-ভেজ আৰু চক্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱনৰ টিনত বং দিয়া কাৰ্য সম্পন্ন কৰা হৈছে। লক্ষ্মীৰাম বকৰা সদনৰ মেৰামতিৰ কাম ব্যয়বহুল হোৱাত পৰৱৰ্তী বছৰলৈ স্থগিত ৰখা হয়। আনহাতে গুৱাহাটীৰ ভগৱতী প্ৰসাদ বকৰা ভৱন, লক্ষ্মীৰাম বকৰা সদন আৰু ডিফুৰ বাংছিনা ভৱনৰ আচৰ্য্যবহু বীমাৰণ সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে।

সুৰেন্দ্ৰ ভৱন

সভাই ইয়াৰ কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয় চক্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন প্ৰাংগণত পুথিভঁৰাল আৰু গ্ৰন্থ বিপনিৰ কেন্দ্ৰ মুকলিৰ বাবে বৈচাৰ্য্য চাহ বাগিছাৰ স্বত্বাধিকাৰৰ পৰা সুৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভৱন নামৰ এটি ভৱন নিৰ্মাণৰ বাবে অল্প কুমাৰৰ পৰা এটি প্ৰস্তাৱ লাভ কৰে। সভাৰ চক্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন, অৱৰক্ষণ সমিতিৰ জগতে কাৰ্য-নিৰ্বাহকৰ পৰা উক্ত ভৱন নিৰ্মাণৰ অনুমতি লাভ কৰাত এক বৰ্ণাঢ্য কাৰ্যসূচীৰে ভৱনৰ আধাৰশিলা স্থাপন কৰে সভাৰ মাননীয় সভাপতি শ্ৰীমুখ মহিম বৰাদেৱে। সভাৰ আইন উপদেষ্টা তথা বোৰহাট সাহিত্য সভাৰ সম্পাদক শ্ৰীতৰ গোহাৰীৰ অপৰিসীম যত্নত উক্ত ভৱন সভাই দান হিচাপে লাভ কৰিবলৈ লক্ষ্য হোৱা বাবে শ্ৰীগোহাৰী প্ৰমুখ্যে স্থানীয়সকলে সভাৰ হকে কৃতজ্ঞতা জনালে।

কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয় আৰু গুৱাহাটী কাৰ্যালয়ত বহুদিন বিকল হৈ থকা পানী

যোগান ব্যৱস্থা সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে। উল্লেখযোগ্য যে এই কাৰ্যৰ বাবে আৱশ্যকীয় নলী আদি সুলভ মূল্যত আৰু বিনামূলীয়াভাৱে পোৱা হয়।

কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যাজয়ৰ বেৰ মেৰামতিৰ কাৰ্য কৰিবৰ বাবে ইটা, বাজি আদি ভৱনৰ দাঁতা পক্ষৰ পৰা পোৱা হৈছে আৰু উক্ত কাৰ্য অতি সোনকালে সম্পূৰ্ণ কৰিব পৰা হ'ব বুলি আশা কৰিলোঁ। সভাৰ মূল পুঁজিৰ ধনেৰে বাধাকাত পৰিচিত ভৱনৰ তিনিটা কোঠাজি বেৰকুৰ দি সভাৰ প্ৰকাশনসমূহ বৰ্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰিবলৈ জোৱা হৈছে। বাণ্ঠিনা ভৱনৰ তুৰিকম্পত কতিপয়ত অংশদম্বৰ মেৰামতি কৰা কাৰ্য সম্পন্ন কৰা হৈছে। ভৱন মেৰামতি আদি ক্ষেত্ৰত পোৱা সক্ৰিয় সহযোগৰ বাবে (স্বৰ্গী) জৰোদৰ বৰা, প্ৰমোদ মেধি, মহেন্দ্ৰ বৰবলৈ প্ৰত্যক্ষা স্মৃতিভাৱে শ্ৰদ্ধা কৰাওঁ। গুৱাহাটী কাৰ্যাজয়ৰ চৌহদত থকা পুৰণিৰাজ সৰ্গজকাজয়ৰ অলম আৰ্হিৰ দৰেটা শিল্প সচিবৰ সভাপতিত দাম দিচাওঁ লাভ কৰা হৈছে।

আঁচনি, অনুমান আদি

কেন্দ্ৰীয় গৱেষণা কেন্দ্ৰ, যোৰহাট, জনগোষ্ঠীয় ভাষাৰ গৱেষণা কেন্দ্ৰ, ডিব্ৰু আৰু পুৰণি পুথি সংৰক্ষণ আৰু প্ৰকাশৰ বাবে অসম চুক্তিৰ ৬ নং দফা অনুসৰি আধিক মজুৰি বিচাৰি ৰাজ্য চৰকাৰৰ অধীনতে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰলৈ আঁচনি প্ৰেৰণ কৰা হয়। একেদৰে বহল অসমীয়া পূৰ্ণাংগ অভিধান প্ৰণয়নৰ বিস্তৃত আঁচনি অসম চুক্তিৰ ৬ নং দফা অনুসৰি চৰকাৰৰ গচকত দাখিল কৰা হৈছে।

আঁচনি অনুসৰি ৰাজ্যিক সাংস্কৃতিক সৰ্গজকাজয়ৰ পৰা মিচিং লোকগীতি সংগ্ৰহ আৰু অসমৰ লোক-উৎসৱ পাৰ্বণ গ্ৰন্থৰ বাবে প্ৰকাশ হেজাবলৈ একোটা টকাৰ আধিক মজুৰি পোৱা হৈছে যদিও মজুৰিৰ ধন অহা বিত্তীয় বহুবলতহে লাভ কৰা হ'ব।

চাহ বাগিচাৰ জীৱন আৰু সংস্কৃতি, চৰ-চাপৰিৰ জীৱন আৰু সংস্কৃতিৰ গ্ৰন্থৰ বাবেও বিত্তীয় দপ্তৰলৈ আঁচনি প্ৰেৰণ কৰা হৈছে। ১৯৮৭-৮৮ বিত্তীয় বছৰৰ পৰা প্ৰায় ছয়লাখ টকাৰ শিল্প সাহিত্য যোগানৰ সুবিধা পোৱা গৈছে। এই পুথি-সমূহৰ ছপা কাৰ্য আৰম্ভ কৰা হৈছে।

১৯৮৮-৮৯ বৰ্ষৰ বাবে এই আঁচনিবোৰে আৰু বাৰখন গ্ৰন্থ অৱলোকিত হোৱাত কেইবা লাখ টকাৰ গ্ৰন্থ যোগান ধৰাৰ সুবিধা সভাই লাভ কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

অসম সাহিত্য সভা পত্ৰিকা

এই বছৰৰ সভাৰ পত্ৰিকা প্ৰথম সংখ্যা ড° নবেন কলিতাৰ সম্পাদনাত, দ্বিতীয় সংখ্যা আৰু তৃতীয়, চতুৰ্থ সংখ্যা যুগ্মভাৱে অধ্যাপক নাৰেঞ্জ পাঠনৰ সম্পাদনাত প্ৰকাশ কৰা হৈছে।

আৰ্থিক স্থিতি আদি

সভাৰ আৰ্থিক স্থিতি আশা-প্ৰদ নহয়। সভাৰ ১৯৮২-৮০ বৰ্ষৰ আনুমানিক জমা ৩,৩২,৩০৪.০০ আৰু খৰচ ৩,৩২,৩০৪.০০ টকা। ৰাজ্য চৰকাৰৰ গ্ৰেছৰ যোগেদি আঁচনি লাভ কৰাত সভাত প্ৰকাশন শিতানত জমাৰ পৰিমাণ বাঢ়িছে। ইতিমধ্যে প্ৰকাশ শিতানত স্তৰীয়া হিচাপ প্ৰথম বাৰৰ বাবে মুকলি কৰা হৈছে। সভাৰ জিলা, শাখা আৰু স্বীকৃত সভা আৰু আত্মীৱন সভাৰ সংখ্যা বৃদ্ধি পাইছে। যোৱা বছৰৰ সংখ্যা তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—

মূঠ জিলা সভা	১৯৮৮-৮৯ চন	১১ খন
	১৯৮৯-৯০	১২ খন
মূঠ শাখা সভা	১৯৮৮-৮৯	৮৩৩ খন
	১৯৮৯-৯০	৮৮২ খন
স্বীকৃত সভা	১৯৮৮-৮৯	৬ খন
	১৯৮৯-৯০	৫ খন

১৯৮৯-৯০ বৰ্ষত মূঠ ১৬৫ জনক আত্মীৱন সভা হিচাপে স্বীকৃতি দিয়া হৈছে। ৫৬ জন বিশ্বনাথ চাৰিআলি অধিবেশনত যোগদান কৰা শাখা সভাৰ প্ৰতিনিধি সংখ্যা ১৩৬৩ জন। আত্মীৱন সভাৰ প্ৰতিনিধি সংখ্যা ১৩৩ জন। জিলা সভাৰ প্ৰতিনিধি ১৪ জন। শাখা সভাৰ দৰ্শক প্ৰতিনিধি সংখ্যা ৫৩১ জন আৰু আত্মীৱন সভাৰ দৰ্শক প্ৰতিনিধি সংখ্যা ৮১ জন।

সাদৰ নিবেদন

অসম সাহিত্য সভাৰ দৰে বৃহৎ পৰিদায়ক জাতীয় অনুষ্ঠানটিৰ বিস্তৃত অনুষ্ঠান এটিৰ বিস্তৃত আঁচনিমূলক ৰূপায়ণৰ বাবে এটা বছৰ যথেষ্ট নহয়। তথাপি আমি-চেষ্ঠাৰ অৰক্ষণে ক্ৰটি কৰা নাহিলোঁ। এটা বছৰত আটাইবোৰ আঁচনি মুকলিৰে সম্পন্ন কৰাও কোনোপধ্যে সম্ভৱপৰ নহয়। বসন্ত ভাদ্ৰপদ আঁচনি

কাম বহুবিধ আৰু কৰাহে হৈছে। আনহাতে বাহ্যিক সামাজিক পৰিস্থিতি, আন্দোলন, বিভিন্ন সংগঠনৰ বন্ধ আদিৰ কাৰণত, বানপানীকে ধৰি প্ৰাকৃতিক দ্ৰব্য, বিভিন্ন পৰীকাৰ কাৰণত আদিৰ ফলত দ্ৰৱ্য নীৰৱত কেইটামান মাহে সত্যৰ আঁচনিমূহ ক্ষয়ক্ষতিৰ বাবে অক্ষুণ্ণ নহয়। তথাপি সত্যৰ বিভিন্ন পাখা, জিলা সাহিত্য সভা আৰু অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰতি থকা অসমৰ মূহ জনগোষ্ঠীৰ লগতে জনসাধাৰণৰ হেৰ আৰু নতুন সহযোগিতা আদি এটা বহু কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিলোঁহক। এই কামছোৱাৰ আদি জাতে বা অজাতে যি দোষ-জুৰি কৰিলোঁ তাৰবাবে সকলোৰে ওচৰত কমা বিচাৰিলোঁ। আনকি বিভিন্ন কামত সহায়-সহযোগ, দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা বাবে জিলা, পাখা আৰু স্বীকৃত সভা, আত্মীয়স্বজনকে ধৰি সভাৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ সভ্য-সভাৰ লগতে প্ৰত্যেক আৰু পৰোক্ষভাৱে জড়িত মুখ্যমন্ত্ৰী আৰু বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ ভাষা-সাহিত্যৰ সংগঠনমূহৰ লগতে অসম, মণিপুৰ, নগালেণ্ড, পশ্চিমবঙ্গ, অৰুণাচল আৰু মেঘালয়ৰ মুখী বাইজলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। মাননীয় সভাপতি শ্ৰীমন্ত হৰিহৰ বৰা, উপ-সভাপতি শ্ৰীমন্ত ৰাম গগৈ প্ৰমুখ্যে সভাৰ বিষয়বসীয়া তথা কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ সমস্ত-সহকামকলৈ তেওঁলোকৰ সহযোগৰ বাবে আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনালোঁ। সভাৰ প্ৰাক্তন প্ৰধান সম্পাদক ড° নগেন শইকীয়া, অধ্যাপক প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য, অধ্যাপক অমল ৰাজখোৱা, ড° হেমন্ত কুমাৰ শৰ্মা, অধ্যাপক দুৰ্গেশ্বৰ শৰ্মা; ভাৰোগবি ড° ৰামচৰণ ঠাকুৰীয়া, অধ্যাপক প্ৰকাশ গোস্বামী, শ্ৰীমন্ত ভৰ গোস্বামী, শ্ৰীমদেৱ বৰা, শ্ৰীপ্ৰমোদ বেধি, শ্ৰীমদীপ ফুকন, শ্ৰীকৃষ্ণনাথ বড়ো, শ্ৰীমদীনাত পাংগি, অধ্যাপক কামাৰ ইন্দ্ৰজ, শ্ৰীমহেন্দ্ৰনাথ বৰদলৈ, শ্ৰীশৈলেন দাস, শ্ৰীকণ্ঠাকান্ত ভট্টাচাৰ্য, শ্ৰীহৰিহৰ হাজেক, শ্ৰীৰাজেন্দ্ৰনাথ বৰদলৈ, শ্ৰীনাথৰাম বৰা, শ্ৰীপ্ৰমোদ কাকতি, শ্ৰীকৃষ্ণজিত চক্ৰৱৰ্তী, শ্ৰীডিবেশ্বৰ শইকীয়া, শ্ৰীমুকুন্দ কলিতা, শ্ৰীচক্ৰপাণি কলিতা, শ্ৰীপ্ৰমোদ শৰ্মা, শ্ৰীমুকুন্দ গোস্বামী, ইম ইজিষ্ট্ৰেণ্ডেণ্ট বেৰান, শ্ৰীমদীৱ হুচেইন, শ্ৰীমদনোমোহন শৰ্মা, শ্ৰীকণ্ঠ দাস, শ্ৰীউপেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথ, শ্ৰীকান্তিক হাজৰিকা, শ্ৰীমদীৱ বেধি, শ্ৰীপ্ৰভাত কুমাৰ বৰ্মা, শ্ৰীমদনোমোহন সেন আদিৰ লগতে আনকি বিভিন্ন বিশিষ্ট সহায় কৰা লগেও এই মুহূৰ্তত বৃত্তি পটত তাহিল্লীয়া অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ স্থানীয়সকলে আনকি আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনালোঁ।

শেষত জাতি, বৰ্ণ, ধৰ্ম-বিশিষ্টেৰে অসম তথা পূৰ্বাঞ্চলৰ জনসাধাৰণলৈ
মন্ত্ৰক প্ৰতিপাত জনাই সভাৰ সৰ্বপ্ৰকাৰ প্ৰগতি কাৰ্যনা কৰি আহাৰ প্ৰতি-
বেদনৰ দায়বদ্ধি দাখিলে।

“চিৰ চেম্বেছী মোৰ ভাৰা জননী”

গৃহীত—

শ্ৰী: মহিম ঘোষা

মতাপতি, অসম সাহিত্য সভা

মুকুতি সভাত পঠিত আৰু গৃহীত

শ্ৰী: মহাকান্ত বৰুৱা

মতাপতি, অসম সাহিত্য সভা

যিটো প্ৰকাশনৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলি অধিবেশন

কলকাতাত কেন্দ্ৰ, বিশ্বনাথ চাৰিআলি

১১ ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৯০ চন

শ্ৰীমতীৰ চক্ৰ চৌধুৰী

প্ৰধান সম্পাদক,

অসম সাহিত্য সভা

চক্ৰকান্ত সন্ধিকৈ ভৱন

বোম্বাই-১৮৫০০১

১১ ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৯০ খৃষ্টাব্দ

অসম সাহিত্য সভাৰ : শাখা আৰু জিলা সাহিত্য সভাসহ বিভিন্ন স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত অনুষ্ঠানৰ ওপৰত প্ৰস্তুত বাৰ্ষিক খতিয়ান (১৯৮৯-৯০)

১৯৮৯ খৃঃ কেক্সৰাৰী মাহত অনুষ্ঠিত হোৱা অসম সাহিত্য সভাৰ ৫৫তম ডুমকুৰা অধিবেশনৰ পিছত ১৯৮৯-৯০ বছৰটিত বিভিন্ন অধ্যক্ষ শাখা সভাই কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয়লৈ বাৰ্ষিক প্ৰতিবেদন, ভৱিষ্যৎ আঁচনিৰ প্ৰস্তাৱ, বিভিন্ন উৎসৱ উদ্‌যাপনৰ প্ৰতিবেদন পঠিয়াইছে, লগতে সাহিত্য সভাৰ কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয়ৰ লগত সন্তোষে সম্পৰ্ক বন্ধা কবি চলিছে, তাৰ লগত আগৰ বছৰটিকৈ উৎসাহ-জনক হুজিৰ পাৰি। প্ৰস্তাৱলব্ধ বাৰ্ষিক প্ৰতিবেদন, নতুন কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ তালিকা আৰু সভাৰ দ্বাৰা বিভিন্ন উৎসৱ পালনৰ বিষয়ে বিস্তৰতাৰে নিম্ন লেখিত শাখা আৰু স্বীকৃত সভাসমূহে কেন্দ্ৰক জনিবলৈ দিছে। সেই সভাসমূহ হ'ল—

বোম্বাট, দেবগাঁও, কহিমা, নৱজ্যোতি, মাজবাট, শিৱচৰ, বাজিপাৰা, পহুমাৰা, বাহা, তুৰাগাঁও, দক্ষিণ মজবাৰী সাহিত্য সভা, চিকিউইউপৰীয়া, টোৱানগৰ, গড়েহপা, বৰপেটা, জ্ঞানধীপ সাহিত্য পৰিষদ, গোলাঘাট, মাকুম পূৰ্বাঞ্চল, কপাই, দক্ষিণ পশ্চিম জয়পুৰ, হাইকা, ৰূপুৰ, চুঙি, বাৰুগছ, চাৰিগাঁও সাহিত্য পৰিষদ, নাজিৰা আঞ্চলিক সাহিত্য সভা, দেবগাঁও, পূব চাৰিআঙ্গি, ধাইআঙ্গি, আঞ্চলিক সাহিত্য সভা, উজনি মাজুৰী, হাঁহচৰা, মাকুম, কুজবাৰী, ধনামুখ, টংলা, নাকেদী শাখা সভাই প্ৰেৰণ কৰা প্ৰস্তাৱলব্ধ চাক্ষিক্যৰ চাই নাক্ষিক্যভাৱে সভাৰ, আভিৰ আৰু বেশৰ দ্বাৰা জড়িত পৰ্যায়সূচক প্ৰস্তাৱ-সমূহ সভাৰ হৈ চূড়ান্ত প্ৰস্তাৱ প্ৰতিবেদন কেন্দ্ৰত মহানন্দ হিচাপে গ্ৰহণ কৰা হৈছে।

কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয়ৰ লগত সন্তোষে বন্ধা কবি কেন্দ্ৰৰ আহ্বানৰ প্ৰতি সঁহাৰ জনাই উল্লিখিত শাখা সভাসমূহে বছৰটিৰ বিভিন্ন উৎসৱ, স্মৃতি দিবস, দাঙিডা সভা সপ্তাহৰ কাৰ্যসূচী আদি বিস্তৃত কাৰ্যসূচীৰে পালন কৰাৰ উপৰি সাহিত্য বিতৰক বিভিন্ন প্ৰতিবেদনিতা, আলোচনা চক্ৰ আদি অনুষ্ঠিত কৰাবো বিস্তৃত প্ৰতিবেদন আৰাঠৈ পঠিয়াইছে। কেন্দ্ৰীয়ভাৱে অনুষ্ঠিত কৰা অনুষ্ঠানসমূহৰ

উপৰিও আখ্যায়িক্ৰমে নিৰ্ভাৰবীয়াটক লেখক-শিৰিষ, কবি সন্মিলন, যুগ্মী সন্মিলন, মাধৱদেৱৰ জন্ম দিনৰ জেষ্ঠীয়া অঙ্কঠান অঙ্কঠিত কবি প্ৰশংসনীয় কাম কৰিছে।

প্ৰকাশন

শাখা সভালম্বনৰ পৰা কোনো উল্লেখযোগ্য প্ৰকাশনৰ বিষয়ে এই বছৰত চকুত নপৰিলেও উদ্বোধনকালে লোৱা আঁচনি আৰু প্ৰচেষ্টাক আমি আদৰণি জনাইছোঁ। বছৰটিত নিম্নলিখিত শাখা সভাৰ সহযোগত সভাই অঙ্কঠিত কৰা কেন্দ্ৰীয় অঙ্কঠানসমূহৰ খতিয়ান দাঙি ধৰা হ'ল—

- (১) শুভাজিৰুটি সাহিত্য সভা—লেখক শিৰিষ
- (২) হাজো—নবীন কবিৰ কবিতাৰ কৰ্মশালা
- (৩) বৰপেটা সাহিত্য সভা—বিজ্ঞান কলা পৰিষদৰ বক্তৃতা মাল্য
- (৪) বিজাসীপাৰা সাহিত্য সভা—জনপ্ৰিয় বক্তৃতা
- (৫) ডিব্ৰু সাহিত্য সভা আৰু জিলা সভাৰ সহযোগত—সময়ৰ নষ্টাৰ আৰম্ভণি
- (৬) সোণাৰী সাহিত্য সভা—নবীন গল্পকাৰৰ কৰ্মশালা, চাহ বাগিছাত জনসংযোগ
- (৭) চুৰাই সাহিত্য সভা—তৃতীয় কাৰ্য-নিৰ্বাহক সভা আৰু সময়ৰ পথকৰ নামৰপি উৎসৱ
- (৮) ধোৰহাট সাহিত্য সভাৰ সহযোগত তীৰ্থবাৰ বৰদলৈ শ্ৰাবক বক্তৃতা, চাহ বাগিছাত জনসংযোগ আৰু শাখা সভা পঠন
- (৯) ডিব্ৰুগড় সাহিত্য সভা—সংগঠনমূলক সভা
- (১০) বাৰদুপ সাহিত্য সভা—সময়ৰমূলক আয়োজন চকু
- (১১) জাংছিন সাহিত্য সভা—সময়ৰমূলক কবি সন্মিলন
- (১২) বাইহাট চাৰিআলি—নাট্য কৰ্মশালা
- (১৩) বাকুলী নগৰ শাখা সাহিত্য সভা—জনপ্ৰিয় বক্তৃতা আৰু জনসংযোগ আৰম্ভণি
- (১৪) বটিয়া সাহিত্য সভা—৪র্থ কাৰ্য-নিৰ্বাহক সভা আৰু জনপ্ৰিয় বক্তৃতা অঙ্কঠান
- (১৫) হাওৰাঘাট সাহিত্য সভা—শিল্পী দিৱস

- (১৬) শিৱসাগৰৰ বংপুৰ সাহিত্য সভা—সাহিত্য সভাৰ প্ৰতিষ্ঠা দিবস—অন্যৰ
শীত ধাৰাৰ বিষয়ে আলোচনা চক্ৰ .
- (১৭) বৰপেটা সাহিত্য সভা—হাস্তব্যংগ সাহিত্যৰ অনুষ্ঠান
- (১৮) আহিমগঞ্জ সাহিত্য সভা—সমস্বয়মূলক কবি সন্মিলন
- (১৯) বৰপেটা জিলা সাহিত্য সভাৰ সহযোগিতা বৰপেটা, গোৱালপাৰা, ধুবুৰী,
কোকৰাঝাৰত জনসংযোগ আৰু সহিচ্ছামূলক ভ্ৰমণ, শাখা সভা গঠন
- (২০) পছৰমা সাহিত্য সভাৰ সহযোগিতা জনসংযোগ আৰু ডিঙু বাগিচাৰ শাখা
গঠন
- (২১) অসম সাহিত্য সভাৰ সহিচ্ছামূলক ভ্ৰমণত, ওলাজঙৰি, টংলা, পানেশ্বৰী
আৰু বোতা শাখা সভাই বিশেষভাৱে সহযোগিতা আগবঢ়ায়।

জিলা সাহিত্য সভাৰ প্ৰতিষ্ঠান

এই বছৰ লক্ষীমপুৰ, গোৱালপাৰা, ডিব্ৰুগড় আৰু দৰং জিলা সাহিত্য সভাৰ
কামকাজৰ পূৰ্ণ প্ৰতিষ্ঠান পোৱা হয়। ইয়াৰ উপৰিও বৰাক উপত্যক জিলা সাহিত্য
সভাৰ কাম-কাজৰ কিছু আভাস দাঙি পোৱা হৈছে। লক্ষীমপুৰ জিলা সভাই কবি
সন্মিলন সফলভাৱে আয়োজন কৰে। জ্যোতি দিবস, বাতা দিবস, সাহিত্য সভা
সপ্তাহ আদি পালন কৰে। গ্ৰাম আটাইকেইখন জিলা সাহিত্য সভাই বছৰেকীয়া
সন্মিলন পতাৰ বাতৰি আহিছে। শিৱসাগৰ জিলা সাহিত্য সভা নিষ্ক্ৰিয় হৈ
থকাৰ অভিযোগ আনি পাইছোঁ।

শাখা সভাসমূহে পঠোৱা প্ৰস্তাৱৰ বেঙনি

জৈষ্ঠীও শাখা সভা

প্ৰস্তাৱ : ১ অসম সাহিত্য সভাৰ বিষয়বসীৰামকল্পৰ কাৰ্যকাল চুবছৰীয়া হ'ব লাগে
যুজি পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা হওক।

২ জন-জাতীয় অকল্পৰ মাজত অসম সাহিত্য সভাই বিশেষ কাৰ্যহীনা
গ্ৰহণ কৰি সেই অকল্পৰ যোকৰ অসম সাহিত্য সভাৰ বিষয়-বাব দি
বুজিব অসমীয়া জাতি পঠিত এক মূল অংশীদাৰ হ'ব লাগে যুজি অসম
সাহিত্য সভাই দৃঢ় সংকল্প গ্ৰহণ কৰক।

কাইজা খাৰা সাহিত্য সভা

ও অসম ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা-নীতিৰে, চৰকাৰে যি বিদ্যামূলীয়া পুঁথি পঢ়াশালি-সমূহত প্ৰচলন কৰিছে সেই পাঠ্য-পুথি প্ৰতি শিক্ষা বহুবৰ প্ৰথম দায়ব্ধ ভিত্তৰত অসমৰ প্ৰতি শিক্ষাক্ষেত্ৰখন চান্দ-ছান্দীয়ে নহকতে পোহাৰ ব্যৱস্থা কৰি অসমৰ শৈক্ষিক পৰিৱেশ সুশ্ৰী কৰি চান্দ-ছান্দী-সকলৰ জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ বিশদ অগ্ৰগতি জাতৰ সুবিধা কৰক ॥

চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন

বোম্বাট ৭৮৫০০১

১১ ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৯০ চন

শ্ৰীমহেশ্চন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য

সহকাৰী সম্পাদক,

অসম সাহিত্য সভা

অসম সাহিত্য সভাৰ ৫৬তম বিপ্লৱনাথ চাৰিআলি
অধিবেশনৰ পূজাবীসকল

নবান চক্ৰৱৰ্তী
নৱগোষ্ঠ বকল

বদাৰ চক্ৰৱৰ্তী
ম'ৰম বৰা

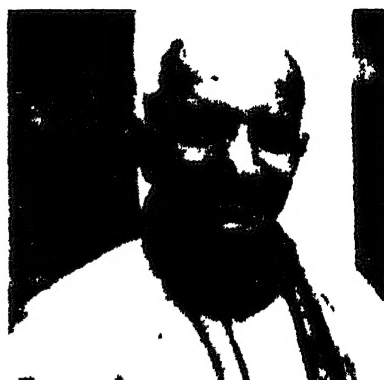
প্ৰবু ভুকলি অধিবেশনৰ উদ্বোধক
ড° চৰভজন সিং

প্ৰবুভুকলি আৰু প্ৰবুভুকলিৰ দ্বাৰা উদ্বোধিত
লিখামহী সন্মান বোৰাৰী

গোবিন্দ চন্দ্ৰবাবু বসাক এক সন্ধিগত
বিশিষ্ট 'লক্ষী' সাহিত্যিক

এক সন্ধিগত সন্ধিগত
বিশিষ্ট 'লক্ষী' সাহিত্যিক
লক্ষী সন্ধিগত

সন্ধিগত সন্ধিগত সন্ধিগত
বিশিষ্ট 'লক্ষী' সাহিত্যিক

সন্ধিগত সন্ধিগত সন্ধিগত
লক্ষী সন্ধিগত

ଏକେଡେମୀ'ର ଆ'ଲୋ'ଚନା ଚକ୍ରବ
 ଉଦ୍‌ଘୋଷକ ଡ° ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଲତା ଚକ୍ରବାର୍ତ୍ତୀ

ଜି.ଏ.ଏ. ସଂଗ୍ରହାଳୟ କର୍ମୀ ଡ°
 ଶ୍ରୀମତୀ ଡ° ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ

ଏସ.ଏ.ଏ. କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆ'ଲୋ'ଚନା ଚକ୍ରବ
 ସଂଗ୍ରହାଳୟ ଡ° ସୁକୁମାର ସିଂହ

ଏସ.ଏ.ଏ. କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆ'ଲୋ'ଚନା ଚକ୍ରବ
 ସଂଗ୍ରହାଳୟ ଡ° ସୋମେଶ୍ୱର

ସନ୍ତତି ୭ ବାଣଜ୍ୟ ମା ୨ ୭ ୧
ସୁମ୍ନେ ମୋନା

ক ৩ ৩প৭ অনুষ্ঠানৰ মূখ্য তৰ্পক
মোহনদা দেৱী

এখান থেকে রাবীর আলোচনা চক্র
উদ্বোধক ড° নির্বলপ্রভা দত্তবলৈ

শ্রী তানয় শিবব মুকলি কবোতা
 কুন্দনাথ হাজৰিকা

সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াত সঞ্চালিত
নাট্যপ্ৰভাকৰ সভাপতিসদ বৰুৱা

অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান সম্পাদক
ত্ৰিশতীশ চন্দ্ৰ চৌধুৰী